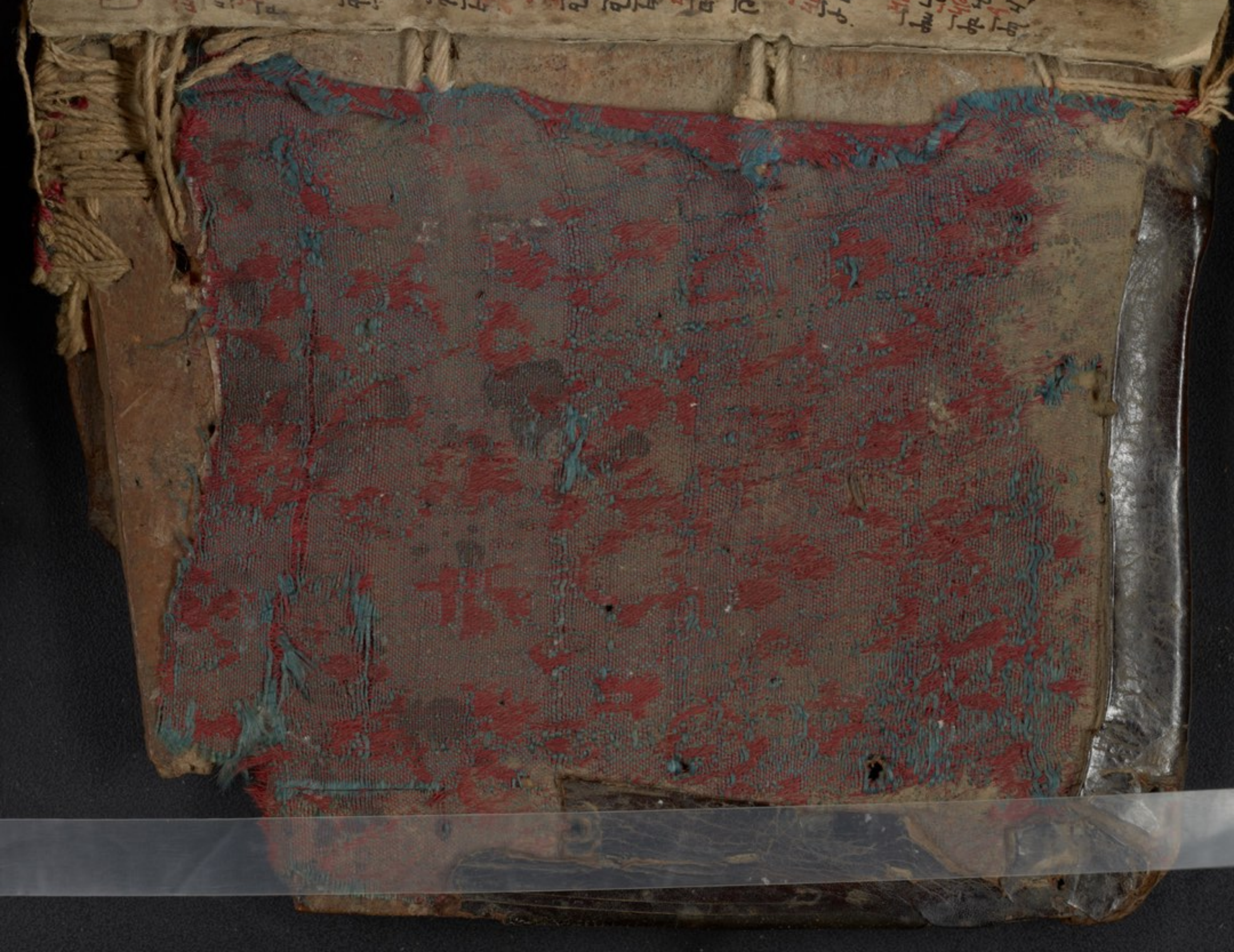

Ըստ սաթեռսի աւն
ա տարաթին գլուխք
ա Վն մոգուցն ։
բ Վն կատարածիմա
նկանցն ։
գ Վն քարոզութեն ։
յովաննու ։
դ Վն երկնի ցարքայութեն
ե Վն վարդապետու
թեան փրկչին ։
զ Վն երանութեն
զ Վն բորոտին ։
ե Վն հարիւրապետին ։
ը Վն զղքանչին պետրոսի ։
թ Վն բժշկութեամբ
այնցաւոց ։
ժ Վն որոչետ հրաման
երթալ զկնի ։
ժա Վն սաստելոյ ջրոցն ։
ժբ Վն դիւա հարացն ։
ժգ Վն անդամալուծին ։

ժդ Վն մաթեի
ժե Վն դատեր ժողովրդ
ապետին ։
ժզ Վն տեռատեսին ։
ժէ Վն երկուցկուրացն ։
ժը Վն խլին և դիւահարին ։
ժթ Վն առաքելոցն իշխանութեն ։
ի Վն առաքելոցն ի յովանէ ։
իա Վն ճեռնգաւ սպցեալ էր ։
իբ Վն կոյր և խուլ դիւաչարին ։
իգ Վն որոյ խնդր էին նշանս ։
իդ Վն առակացն ։
իե Վն յովաննու և հերովդէի ։
իզ Վն հինգ հացիցն ։
իէ Վն երթալոյ իվերածովուն ։
իր Վն անցանել զպատուերն
իթ Վն քանանացոյն ։
լ Վն բժշկելոյ զժողովուրդն ։
լա Վն եւթն հացի ։
լբ Վն խմորոյ փարիսեցոյն
իգ Վն որիկեսարիայ [illegible]

ՍԼԳ

Լ՚ Վ՚ այշակերպութեանն։ ԾԼ՚ Վ՚ հարցման զփարիսեցոյն։

ՍԼԴ

Լ՚ Վ՚ զուսանա հարին։ ԾԼԵ՚ Վ՚ վայ տալոյ դպրացն և փարիսեցոյն։

ՍԼԵ

ԼԶ՚ Վ՚ խնդրելոյ զերկդրամն։ ԾԼԶ՚ Վ՚ [illegible] ամի։

ՍԼԷ

ԼԷ՚ Վ՚ հարցանել թեր ի մեջ։ ԾԼԸ՚ Վ՚ աւուրն և ժամն։

ՍԼԸ

ԼԸ՚ Վ՚ առակի Ճ. ոչխարին։ ԾԼԹ՚ Վ՚ Ա. կուսանացն։

ՍԼԹ

ԼԹ՚ Վ՚ [illegible]ողոյ զբիւրտաղանդն։ Կ՚ Վ՚ զտաղանդն տալոյ։

ՍԽ

Խ՚ Վ՚ [illegible]հարժանելոյ [illegible] արձ։ ԿԱ՚ Վ՚ զալբատեաններն։

ՍԽԱ

Խ՚Ա՚ Վ՚ հարցանել [illegible] զյոն։ ԿԲ՚ Վ՚ աւծանելոյ զտիրոջ։

ՍԽԲ

Խ՚Բ՚ Վ՚ վարձու մշակացն։ ԿԳ՚ Վ՚ պատրաստելոյ զպասեքն։

ՍԽԳ

Խ՚Գ՚ Վ՚ որդոցն զեբեդեա։ ԿԴ՚ Վ՚ աւրինաւորխորհրդոյն։

ՍԽԴ

Խ՚Դ՚ Վ՚ երկուրացն։ ԿԵ՚ Վ՚ մատնու թեանն։

ՍԽԵ

Խ՚Ե՚ Վ՚ իշուն և յաւանակին։ ԿԶ՚ Վ՚ ուրացուցիչ պետրոսի։

ՍԽԶ

Խ՚Զ՚ Վ՚ կուրացն և կաղացն։ ԿԷ՚ Վ՚ յուդայի զդիմանն։

ՍԽԷ

Խ՚Է՚ Վ՚ [illegible]որանալոյ [illegible]ոյն։ ԿԸ՚ Վ՚ խնդրելոյ զտնն մարմինն։

ՍԽԸ

Խ՚Ը՚ Վ՚ հարցման քահանայն և ծերոցն։

ՍԽԹ

Խ՚Թ՚ Վ՚ որդոցն առակին։

ՍԾ

Ծ՚ Վ՚ այգուոյն առակին։

ՍԾԱ

ԾԱ՚ Վ՚ կոչելոցն ի հարսանիսն։

ՍԾԲ

ԾԲ՚ Վ՚ դահեկանին որովփորձ։

ՍԾԳ

ԾԳ՚ Վ՚ սաղարկեցոցն։

ՍԾԴ

ԾԴ՚ Վ՚ աւրինականացն։

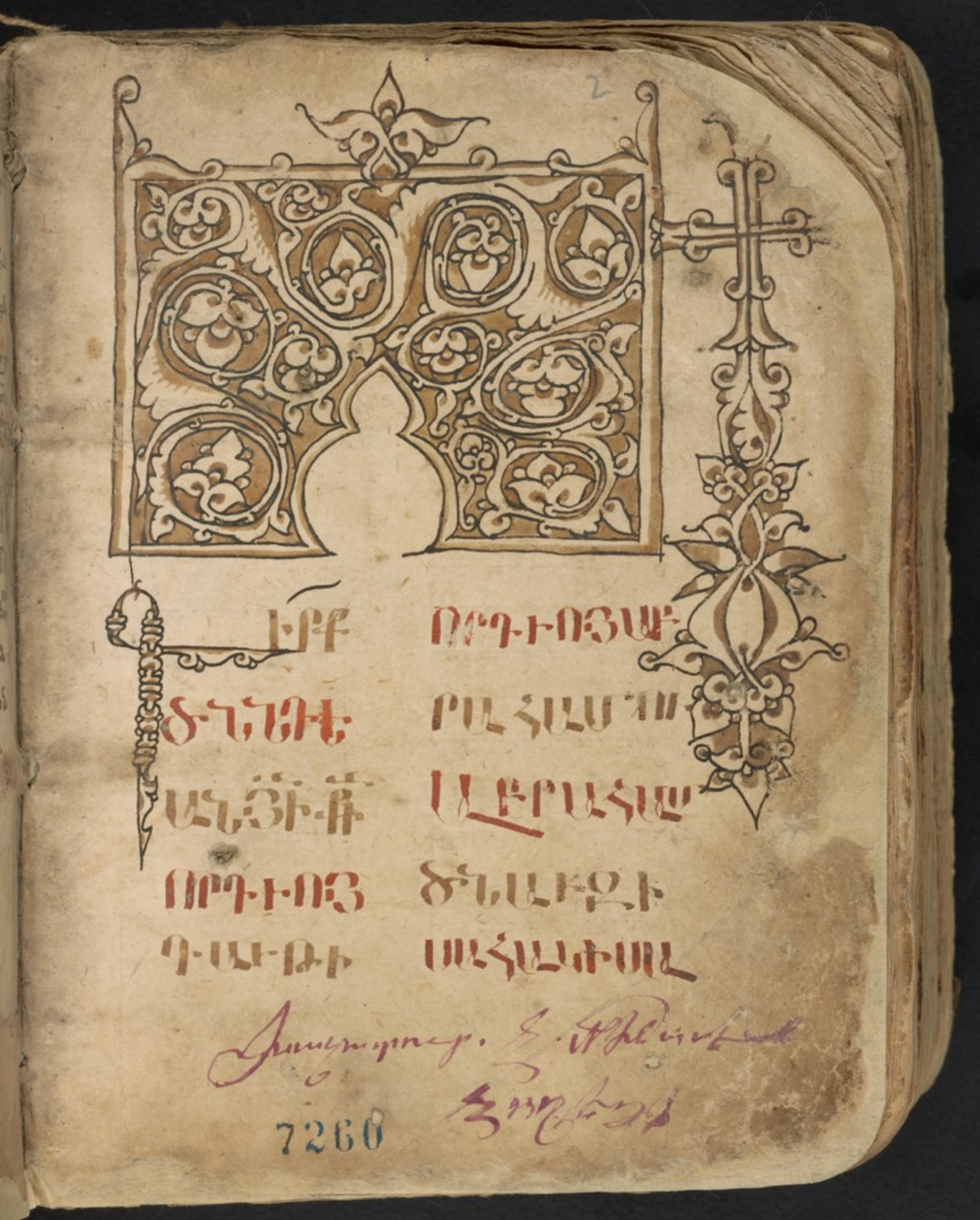

7260

Իսահակ ծնաւ զՅա
կոբ: Յակոբ
ծնաւ զՅուդայ եւ
զեղբարս նորա:
Յուդայ ծնաւ զՓա
րէս. եւ զԶարայ ի
Թամարայ. Փար
էս ծնաւ զԵզրոմ:
Եզրոմ ծնաւ զԱր
ամ: Արամ ծնաւ
զԱմ[ի]նադաբ: Ամ
ինադաբ ծնաւ զՆա
ասոն: Նաասոն
ծնաւ զՍաղմոն:
Սաղմոն ծնաւ զԲո
ոս ի Հռէքաբայ:
Բոոս ծնաւ զՈվ
բեդ ի Հռութայ:
Ովբեդ ծնաւ զԵս
սէ: Յեսսէ ծնաւ
զԴաւիթ արքայ:

Դաւիթ ծնաւ զՍո
ղոմոն ի կնոջ
էն Ուրիայ: Սողո
մոն ծնաւ զՌոբո
վամ: Ռոբովամ ծն
աւ զԱբիայ: Աբի
այ ծնաւ զԱսափ:
Ասափ ծնաւ զՅով
սափատ: Յովսա
փատ ծնաւ զՅովր
ամ: Յովրամ ծն
աւ զՈզիա: Ոզիա
ծնաւ զՅովաթամ:
Յովաթամ ծնաւ
զԱքազ: Աքազ ծ
նաւ զԵզեկիա: Եզե
կիա ծնաւ զՄա
նասէ: Մանասէ
ծնաւ զԱմովս:
Ամովս ծնաւ զՅով
սիայ: Յովսիայ ծն

նաւ զեքովնիայ
և զեղբարսնորա
ա՛ւ գերու թ՛էն
բաբելացւ ոց ։
Ց ետ գերու թ՛էն
բաբելացւ ոց. ծ՛ը
նաւ յեքովնիայ
զսաղաթիել՛ ։ սա
ղաթիել ծընաւ
զզորոբաբել՛ ։ զաւ
րաբաբել ծընաւ
զաբիո՛ւդ ։ աբի
ուդ ծնաւ զեղիա
կիմ ։ եղիակիմ ծը
նաւ զազո՛վը ։ ազ
ովը ծնաւ զսադ
ո՛վկ ։ սադովկ ծը
նաւ զաքի՛ն ։ աքին
ծնաւ զեղիո՛ւդ ։ եղ
իուդ ծընաւ զեղէ
ազա՛ [illegible] ազար

ծընաւ զմատթա՛ն ։
մատթան ծնաւ
զյակո՛վբ ։ յակո
վ բ ծընաւ զ՛ովսեփ
զայրն մարիամայ ։
որում խաւսեցեալ
զմարիամ կոյս
յորմէ ծընաւ՝ յ՛ս
որանուանեցաւ ք՛ս ։
Ը Ա ր դ ամէն
այն ազգն յաբրա
համէ. մինչև ի
դաւիթ. ազգք չոր
էքտասանք ։ և ի
դաւթէ մինչև ի
գերու թիւնն բաբ
ելացւ ոց ազգք չոր
էք տասանք ։
Ե ւ ի գերու թէ
ն էն բաբելացւ ոց
մինչև ի ք՛ս ազգք
չորէքտասանք ։

՚ՅԻՔԻ ԾԸՆՈՒ
ՆՂՆԷՐԱՅՍ

պէս։ Խաւսեալ
զմայր նորամարի
ամ յովսէփոյ։ մի
նչ չև եկեալ առ
միմ եանս։ զտաւ
յղացեալ ի հոգւ
ոյն սրբոյ։

Եւ յովսէփայր
նորա քանզի արդ
արէր։ և ոչ կամ
էր առակել զնա։
խորհեցաւ լուել
այն արձել զնա։

Եւ մինչ դեռնա
զայս ածէր զմտաւ։
ահա հրեշտակ
տն իտեսլեան եր
և եցաւ նմա և ա
սէ։ յովսէփ որդի։
դաւ թի

մի երկնչիր առն
ուլ առ քեզ զմար
իամ կինքո։ քան
զի որ ի նմայն ծն
եալ է ի հոգւոյն սր
բոյէ։ ծնցի որդի
և կոչեսցեսզա
նուն նորա յս։ զի
նա փրկեսցէ զժո
ղովուրդ իւր իմե
ղացիւր եանց։

Այլայս ամե
նայն եղև զիլցցի
որ ասացաւն ի տէ
ի ձեռն եսայեա
մարգարէի։ ահա
կոյս յղասցի և ծը
նցի որդի և կոչես
ցեն զանուն նորա
եմանուել որ թա
րգմանի ընդ մեզ ած։

Եւ զարթուց
եալ յովսէփի քն
ոյ անտի արա՛ր որ
պէս հրամայ եաց
նմա հրեշտակնա՛ն ։
և առ յինքն զկինն
իւր ։ և ո՛չ գիտէր
զնա ։ մինչև ծն
աւ զորդին իւր զան
դրանիկ ։ և կոչ
եաց զանուն
նորա յ՛ս ։

դ Ի ծնանելն
յ՛ի իբեղղեէմ
հրեաստանի յաւ
ուրս հերովդէի
արքայի ։ Ա հա
մոգք յարև ելից
եկին յ՛էմ և ասեն
ո՛ւրէ որ ծնաւ ար
քայն հրէից ։ զի

տեսաք զաստղն
նորա յարև ելս ։ և
եկաք երկիր պագա
նել նըմա ։

Եւ իբրև լուաւ
արքայ հերովդէս ։
խռով եցա՛ւ և ամէ
նայն ե՛մ ընդ նմա ։
և ժողով եալ զամէ
նայն զ քա հանայ
ապետս և զդպիրս
ժողով ըդ եանն ։
հարցանէր ի նոց
անէ թէ ո՛ւր ծնա
նիցի քն ։

ե Եւ նոքա ասեն
ցնա ի բեղղեէմ
հրեաստանի ։

Զ ի այսպէս գր եալ
է ի ձեռն մարգար
էին ։ և դու բեղղեէմ

երկիր յուդայ։
ոչ ինչ կրտսեր ես
յիշխանս յուդայ։
ի քէն ելցէ ինձ իշ
խան որ հովուես
ցէ զժողովուրդ իմ
է զիսրայէլ։ Յայնժամ
հերովդէս գաղտ
կոչեաց զմոգսն. եւ
ստուգեաց ի նոցա
անէ զժամանակ
աստեղն երեւելոյ։
եւ արձակեաց զնո
սա ի բեթղեհէմ.
գնացէք ստուգե
ցէք վասն մանկ
անն. եւ յորժամ
գտանիցէք ազդ
արարէք ինձ. զի
եւ ես եկեալ երկիր
պագից նմա ։

Եւ նոքա իբրեւ
լուան ի թագաւ
որէն գնացին.
եւ ահա աստղն
զոր տեսին յար
եւելս. առաջնոր
դէր նոցա մին
չեւ եկեալ եկաց
ուր էր մանուկն
ը Եւ տեսեալ զաս
տղն խնդացին
յոյժ ուրախու
թիւն մեծ ։
Ե. ւ իբրեւ մտին
ի տունն. տեսին
զմանուկն հան
դերձ մարեմաւ
մարբն իւրով. եւ
անկեալ երկիր
պագանէին նը
մա. եւ բացեալ

զգանձս իւր
եանց մատուց
անէ ի՛ն նմա պա
տարագս. ոսկի՛.
և կնդրու՛կ. և
զմ ու ու ս.

Է ւ հրամանաւ
եալ իտեալ եան
չդատնա՛լ անդր
էնաւ հերովդէս.
ընդ այլ ճանա
պարհ գնաց ին
յաշխարհ իւր
եանց.

Է ւ իբրև գնա
ցին նոքա անտի.
ահա հրեշտակ
տ՛ն երև երի տես
լեան յովսէփ
ու և ասէր. արի
առ զմանուկդ

և զմայրիւր և
փախիր յեգիպտ
ոս. և ա՛նդ լինի
Զիր ցոր ժամ ասա
ցից քեզ. քանզի
ի խնդիրէ հերով
դէս կորուսանել
զմանուկդ.

Է ւ նա յարու
ցեալ առ զման
ուկն և զմայր իւր
գիշերի. և գնա՛ց
յեգիպտոս. և
ա՛նդ էր մինչ և
ցվախճան հերով դի.

Զ իլցցի՛ ասա
ացեալ նէ իմար
գարէ նորասէ. յեգ
իպտոսէ կոչեցից
զորդի իմ.

Յ այնժամ իբրև

ետես հերովդես
թէ խաբեցաւ ի՛
մոգուց անտի. բար
կացա՛ւ յոյժ. և առ
աքեաց կոտոր եա՛ց
զամենայն մանկ
ունսն որ էին ի բէ
դղեէմ և յամեն
այն սահմանս նո
րա յերկեմենիցև ի՛
խոնարհ. ըստ ժա
մանակին զոր ստ
ուգեացի՛ մոգուցն.

Յայն ժամ կատ
ար եցա՛ւ ասացե
ալն ի՛ Ձեռն երե
միայ մարգարէի.
որ ասէ.

Ձայն գուժեացի՛
հռամայ. ողբո՛ւմն
և լալումն և աշխ
արումն յոյժ.
հռաքէլ լայր զոր
դիս իւր և ոչ կամէր
մխի թարել զի ո՛չ էին.

Ե ւ ի վախճան
ելն հերովդի. ահա
հրեշտակ տ՛ն ի՛տես
լեան երևէր յովս
էփայ յեգիպտոսև
ասէր. արի առ
զմանուկդև զմայր
իւր. և գնա՛ յերկ
իրն ի՛լի. զի մեռա՛ն
որ խնդրէին զան
ձն մանկանդ.

Ե ւ նա յարուց
եալ՛ առ զմանուկն
և զմայր նորա. և
եկ յերկիրն ի՛լի.

Ե ւ իբր և լուաւ
եթէ արքեղայոս

Թագաւորեաց հր
էաստանի փոխա
նակ հերովդի
հաւրնիւրոյ երկ
եա՛ւ երթեալանդր-
և հրամանատեալ
ի՛տեսլեան. գնա՛ց
ի՛կողմանս գալիլ
ացւոց: և եկեալ
բնակեցաւ ի՛ քաղ
աքի՛ն որ կոչէր նա
զարեթ: զիլցցի՛
բան մարգարէիցն.
Թէ նազովրեցի՛
կոչեսցի:

Ե՛ աւուրսն յայն
ոսի կ գայ յով
աննէս մկրտիչ քա
րոզել յանապա
տին հրէաստանի
և ասել: ապաշխ
արեցէք զիմերձ
եա՛լէ արքայութի՛ն
երկնից:

Զ՛ ի սա՛է վասնորոյ
ասացաւ ի՛ ձեռն
եսայեա մարգարէի
որասէ: ձա՛յն բար
բառոյ յանապատի.
պատրաստարարէք
զճանապար հ՛տնև
ուղիղ արարէք զշ
աւ իղս նորա:

Ե՛ ւ ինքն յովանն
էս ունէր հանդերձ
ի՛ստև ո՛յ ուղտու. և
գաւտի՛ մաշկեղէն
ընդմէջ իւր: և կեր
ակուր նորա երմար
ախև մե՛ղրվայր ենի:

Ց ա՛յն ժամ ելանէին
առնա ամենայն ե՛մ

ացիք. և ամ են
այն հրէ աստան.
և ամենայն կողմն
յորդանանու մկը
ըտէին ի նմանէ ի
յորդանան. և խո
ստովան լին էին
ըզմեղսիւր եանց.
ժ Ե ւտեսեալ զբա
զումս ի սադուկեցւ
ոցն և փարիս եցւ
ոց եկեալս ի մկըր
տութիւնն նորա.
ասէ ցնոսա. ծնո՛ւ
նդք իժից. ո՞ ցոյց
ձեզ փախչել ի բար
կութենէն որ զալ
ոցն է.
ժա Ա րարէք այսու
հետև պտուղ ար
ժանի ապաշխարու

թեան. և մի՛ հա
մարիցիք ասել
յան ձինս թէու
նիմք մեք հայր
զաբրահամ. ասե
մ ձեզ. զիկար
ողէ ա՛ծ ի քարան
ցս յայնցանէ յար
ուցանել որդիս
աբրահամու.
Զ իահաւասիկ
տապար առ ար
մի՛ն ծառոց դնի.
ամենայն ծառ որ
ոչ առնիցէ զպտ
ուղ բարի. հատ
անի և ի հուրար
կանի. Է ամկըր
տեմ զձեզ ջրով
յապաշխարու թի.
բայց որ զկնի իմ

գայ հզաւրագ
ոյնէ քանզիս։ և
ես չեմ բաւական
բառնալ զկոշի
կսնորա։ նա՛ մկը
րտեսցէ զձեզ ի՛
հոգինս՝ բ և ի՛ հուր։
ԺԲ Որոյ հեծանոցն
ի՛ ձեռին իւրու մէ։
և սրբեսցէ զկա՛լ
իւր։ և ժողովես
ցէ՛ զցորեանն իշ
տեմարանս իւր։
և զարդն այրեսցէ
անշէ՛ ջհրով ։
ԺԳ Յայնժամ գայ յ՚ս
ի՛ գալիլէէ ի՛ յորդ
անան առ յովանն
էս մկրտէ՛ ի՛նմանէ։
Է ։ յովաննէս ար
գելո՛ւզնա և ասէ։

ինձ պիտոյէ ի՛ քէ՛ն
մկրտել՝ և դու
առ ի՛ս գաս ։
Պ ատասխանի՛
եւ յ՚ս և ասէ՛ ցնա։
Թոյլ տուր այժմ։
զի այ՛սպէս վայելէ
մեզ լնուլ զամէ
նայն արդարու թի՛։
և ապա թո՛յլ ետնը
մա։ Է ։ ի բրև մկ
րտեցաւ յ՚ս։ ել՛ վա
ղվաղակի ի՛ ջրոյ
անտի։ Է ։ ահա
բացան նմա երկ
ինք։ և ետես զհո
գինա՛յ զի ի ջանէր
ի բրև զաղաւնի։
և գա՛յր ի վերանորա։
ԺԴ Է ։ ահա ձայն
յերկնի ցորասեր։

դայէ որդի իմ սիր
ելի ընդոր հաճեցա։
ԺԵ Յայնժամ վար
եցաւ յս՝ յանապատ
ի հոգւոյն փորձել
ի սատանայէ։
ԺԶ Եւ պահեալ զք
առասուն տիւ և
զքառասուն գիշեր։
քաղցեաւ։
Եւ մատուցեալ
փորձիչն ասէ ցնա։
եթէ որդի ես այ՝ ասա
զի քարինքս այսոք
իկ հաց լինիցին։
Ա պատասխ
անի ետևասէ։ գր
եալէ թէ ոչ հացիւ
միայն կեցցէ մարդ։
այլ ամենայն բանիւ
որ ելանէ ի բերանոյ
այ՝։

Յայնժամ առ
եալ ածէ զնա սատ
անայ ի քաղաքն
սբ։ և կացուցանէ
զնա ի վերա աշտ
արակի տաճարին։
և ասէ ցնա։ եթէ
որդի ես այ՝ ա՛րկ
զքեզ աստի ի վայր։
զի գրեալէ։ թէ հր
եշտակաց իւրոց պա
տուիրեալէ վասնքո։
և ի վերա ձեռացբա
րձցեն զքեզ։ զի մի
երբէք հարցես զք
արի զոտն քո։
Ասէ ցնա դարձ
եալ յս՝ գրեալէ թէ
ոչ փորձեսցես զտ՝ր
ա՝ծքո։ Դարձեալ
առնու ածէ զնա սա

տանայ ի՛ լեառն
մի բարձր յոյժ. և
ցուցանէ նմա զա
մենայն թագաւ
որու թիւնս աշխ
արհիւ զփառս
նոցա. և ասէ ցնա.
զայս ամենայն
քեզ տաց. եթէ ան
կեալ երկիր պա
գանիցես ինձ.
Յ այնժամ ասէ
ցնա յս. երթ յետս
իմ սատանայ. զի
գրեալէ. տ՛ն այ
քում երկիր պագ
ցես. և զնա միայն
պաշտեսցես.
ԺԷ Ա պա եթող
զնա սատանայ. և
ահա հրեշտակք

մատեան և պաշ
տէին զնա.
ԺԸ [illegible]
[illegible]
վաննէս մատնեց
աւ. մեկնեցաւ զն
ա՛ց ի՛ գալիլեա.
ԺԹ Ե ՝ թողեալ զնա
զարեթ. եկն բնակ
եցաւ ի՛ կափառնա
ո՛ւմ. ի՛ ծովեզերին.
ի՛ սահմանս զաբ
ողովնի և նեփթա
ղիմայ.
Զ ի լցցի բաննոր
ասացաւ ի՛ Ձեռնես
այեա մարգարէի.
երկիր զաբողովնի.
և երկիր նեփթաղ
իմայ Ճանապարհ
ծովու. յայն կոյս յոր

դանանու. զալի
լեա հեղծանոսաց.
ժողովուրդ որնա
տէր ի՛ խաւարի՝ ետ
եսլո՛յս մեծ. և
որոցնատէին ի՛ յաղ
խարեցին և ի՛ ստու
երս մահու լո՛յս ծա
գեաց նոցա.

ի Յ այնմ հետէ
սկսաւ քարոզել
յ՚ս և ասել. ապաշ
խարեցէք զի մեր
ձ եալ է արքայու
թիւն երկնից.

Ս ինչդեռ զնայր
յ՚ս ընդեզր ծովուն
գալիլեացւոց. ետ
ե՛ս երկուս եղբարս.
զսիմովն զկոչեց
եալն պե՛տրոս. և

զանդրէ՛ասեղբ
այրնորա արկեալ
ուռկան ի՛ ծով
քանզի ձկնորսքէին.

իա Լ ւասէցնոսա
եկայք զկնի իմ. և
արարից զձեզ որա
որդս մարդկան.

Լ ւ նոցա թողեալ
վաղվաղակի զգոր
ծիսն. գնաց ի՛ ն
զհետ նորա.

իբ Լ ւ մատուցեալ
անտի յառաջ. ետ
եսայ՛լ երկուս եղ
բարս. զյա՛կով
բոս զեբեդեա և
զյովհա՛ննէս զեղ
բայր նորա ի՛ նաւի
զեբեդեաւ հանդ
երձ հարբնիւրեանց.

մինչդեռ կազմէ
ին զուռկանս իւր
եանց. և կոչեա՛ց
զնոսա. նոցա
Թողեալ վաղ
վաղակի զնաւնև
զհայրն իւրեանց.
գնացին զհետնորա
իգ. Լ. ւ շրջէր յա՛ ընդ
ամենայն կողմն
գալիլեացւոց.
ուսուցաներ ի՛ժո
ղովուրդս նոցա.
և քարոզէր զաւ
ետարանն արք
այու Թ՛ե և բժշկէր
զամենայն հիւան
դու Թիւնս. և զամ
ենայն ախտս ի՛ժո
ղովրդեանն:
Լ. ւ ել լուր նորա

ընդամենայն եր
կիրն ասորոց
և մատուցինաւ
նա զամենայն հիւ
անդս որ նեղեալ
էին իպէսպէս
ցաւս և ի՛տանջա
նս. և զդիւահա՛րս.
և զլուսնոտս. և
զանդամալոյծս.
և բժշկեա՛ց զնոսա:
Լ. ւ եր Թայի ն
զհետնորա ժողով
ուրդք բազումք:
ի գալիլեէ և ի՛դէ
կ ապաւլեա. և
յե՛էմէ. և ի՛ հրէաս
տանէ. և յա՛յն
կոյս յորդանանու.
և բժշկ եա՛ց զնո
սա:

Ի մեկ

եալ զժողով

ուրդն եղ իլեառն։

և իբրև նստաւ
անդ։ մատեանաւ
նա աշակերտքն
նորա ։

ԻԵ Լ. ։ բաց եալ զբ
երան իւրուսուց
անէր զնոսա և ասէ
ր։ Լ. ։ րանի՛ աղ
քատաց հոգւով։
զի նոցա՛ է արքայ
ութիւն երկնից։

ԻԶ Լ. ։ րանի՛ սգաւոր
աց։ զի նոքա մխի
թար եսցին ։

ԻԷ Լ. ։ րանի՛ հեզոց։
զի նոքա՛ ժառանգ
եսցեն զեր կիր ։

ԻԸ Լ. ։ րանի որ քաղց
եալ և ծարաւ ի ից
են արդարու թե։
զի նոքա՛ յագեսցին։

ԻԹ Լ. ։ րանի՛ ողորմած
աց։ զի նոքա ողոր
մութիւն գտցեն։

Լ. ։ րանի՛ այնոցիկ
որ սբ՛ են սրտ իւք։
զի նոքա զա՛ծտես
ցեն։ Լ. ։ րանի խաղ
աղարարաց։ զի նո
քա որդիքա՛յ կոչ
եսցին ։

Լ. ։ րանի որ հալա
ծեալ ից են վասնար
դարու թե։ զի նոցա՛
է արքայու թիւն
երկնից ։

Լ. ։ րանի՛ է ձեզ յոր
ժամ նախատիցեն
զձեզ և հալածեսցեն

և ասասացեն զամ
ենայն բան չար
զձենջ սուտվնիմ.
ցնծացէք և ուր
ախ լերուք. զի
վարձք ձեր բազ
ում են յերկինս.
զիա՛յսպէս հալա
ծեցին զմարգար
էսն որ յառաջ
քան զձեզ էին.
Ո՛ւք էք աղերկ
րի. ապա թէ աղն
ան համի. ի՛ւ յաղ
իցի. ո՛չ իմիք ազդ
իցէ այնու հետև.
բայց եթէ ընկեն
ուլ արտաքս և կո
խա՛ն լինել իմար
դկանէ.
Ո՛ւք էք լոյսաշխ

արհի. ո՛չ կարէ
քաղաք թաքչել
որ ի՛ վերա լերին
կաց է. և ո՛չ լուց
անեն ճրագ և դն
են ընդ գրուանաւ.
այլ ի՛ վերա աշտ
անակի և լո՛յստայ
ամենեցուն որ ի՛
տանն իցեն. ա՛յս
պէս լուսաւորես
ցէ լոյս ձեր առաջի
մարդկան. որպէս
զի տեսցեն զգոր
ծս ձեր բարիս. և
փառաւորեսցեն
զհայր ձեր որ յեր
կի՛նս է.

Յէ եկի լուծ

անել զաւրէնսկամ

մարգարէս։ ո՞չ
ակ ի լուծանել այլ
լնուլ։

լդ Ամէն ասեմ ձեզ։
մինչև անցեն երկ
ինք և երկիր։ յովտ
մի որ նշանախ էց
միէ։ ո՞չ անցցէ յաւ
րինաց և ի՛ մարգար
էից։ մինչև ամեն
այն եղիցի։

լե Որոք լուծցէ մի
ինչ ի՛ պատուիրա
նացս յայսցանէ ի՛
փոքունց։ և ուսու
ցէ այնպէս զմար
դիկ։ փոքր կոչեսցի
յարքայու թ՝ ե երկնից։
Իսկ որ արասցէ և
ուսուսցէ։ նա մեծ
կոչեսցի յարքայու

թեան երկնից։
Այց ասեմ ձեզ։
եթէ ոչ առաւ ելու
ցու արդարու թ՝ ի
ձեր աւ ելի քան
զդպրացն և զփար
իս եցւոցն։ ո՞չ մտ
անիցէք յարքայ
ու թիւ ն երկնից։
Ու արուք զիաս
ացաւ առաջնոցն
թէ մի՞ սպանանէր
զի որ սպանանիցէ
պարտական լիցի
դատաստանի։
Լ յլեսասեմ ձեզ։
եթէ ամենայն որ
բարկանայ եղբաւր
իւրում ի՛ տարա
պարտուց պարտ
աւ որ լիցի դատաստ
անի։

Լ. ։ որասիցէ ցեղ
բայր իւր յիմար.
պարտաւոր՝ լիցի
ատենի։
Լ. ։ որասիցէ ցեղ
բայր իւր մորոս.
պարտաւոր լիցի
գեհեն հրոյն։
Լ. Թէ մատուցա
նիցես զպատար
ագ քո ի՛ վերասեղ
անոյ. և անդ յիշ
եսցես եթէ եղբայր
քո ունիցի ինչ խեթ
զ քէն. թո՛ղ զպա
տարագն քո առ
աջի սեղանոյն։
երթ նախ հաշտ
եա՛ց ընդ եղբաւր
քում։ և ապա եկ
եալ մատուսջիր

զպատարագն քո։
ԼԳ Լ եր իրաւ ախո՛րհ
ընդ ոսոխիքում
վաղագոյն. մինչ
դեռ իցես ընդ նմա՛
ի՛ ճանապարհի։
գուցէ մատնիցէ
զքեզ ոսոխն դա
տաւորի. և դա
տաւորն դահճի։
և արկանիցիս ի՛
բա՛նդ։ ամէնասեմ
քեզ. ո՛չ ելանիցես
անտի. մինչև հա
տուցանիցես զյե
տիննաքարակիտն։
ԼԵ Լ ուարո՛ւք զի
ասացաւ՝ մի շնար։
Լ այցեսասեմ ճեզ.
թէ ամենայն որ
հա ի իկին մարդ

առ ի՛ ցանկանալ
ոյ նմա՛ անդէ՛ն շն
ացաւ ընդ նմա ի՛
սրտի իւրում ։

Եթէ ակն քո ամ
գայթակղեցուցա
զքեզ նէ՛ խլեա զնա և ըն
կեա՛ ի՛ քէն. զի լաւէ
քեզ եթէ մի յանդա
մոց քոց կորիցէ։ և
մի ամենայն մարմ
ինդ անկանիցի ի՛
գեհեն։ Եւ եթէ
ամ ձեռն քոգայթ
ակղեցուսցէ զքեզ.
հա՛տ զնա և ընկեա՛յ
ի՛ քէն ։ զի լաւէ քեզ
եթէ մի յանդամոց
քոց կորիցէ. և մի՛
ամենայն մարմինդ
քո անկանիցի ի՛ գեհ
են։

Ապաքէն ասացաւ.
Թէ որ արձակիցէ
զկինիւր. տացէ՛
նմա զարձակման ։

Բայց ես ասեմ՛ ձեզ.
Թէ ամենայն որ ար
ձակէ զկին իւրառ
անց բանի պոռնկ
ութեան. նա՛ տայ
նմա շնալ ։ և որ
զարձակեալն առ
նէ շնայ ։

Զարձեալ լուար
ուք զի ասացաւ առ
ամենոցն. մի երդն
ուցուս սուտ. բայց
հատուսցես տն զեր
դմուն քո ։

Այլ ես ասեմ՛ ձեզ.
ամենևին մի երդ
նուլ ։ մի յերկինս.

զիաթո՛ռ եա՛յ ։ և ԼԸ
մի յերկիր զիպա
տու անդա՛նէ ոտ
ից նորա ։ և մի՛ յԷմ.
զի քաղա՛քէ մեծի
արքայի ։ և մի ի
գլուխ քո երդնու
ցուս ։ զի ո՛չ կարես
մազմի սպիտակ ԼԹ
առնել կամ թուխ ։
Լ. ՅԷ եղիցի ձերբան ։
այոն ։ այո՛ ։ և ոչն ։ ո՛չ ։
զիաւ ելին քանզայն
ի՛ չարէ՛ նէ ։
Լ. ու արո՛ւք զիաս
ացաւ ակն ընդ ակ
ան ։ և ատամն ընդ
ատաման ։
Լ. Յլեսաս ե՛մ ձեզ ։
մի՛կալ հակառակ
չարի ։

Լ. Յլեթէ ոքա ծիցէ
ապտակ յաջծն
աւտքո ։ դարձոյ
նմա և զմիւսն ։
Լ. ։ որ կամիցի ոք
դատել և առնուլ
զշապիկս քո ։ թո՛ղի
ն ա և զբա՛ ծ կոնքո ։
Լ. ։ որ տարապարհ
վարիցէ զքեզ մղոն
մի ։ երթ ընդ նմա և
երկո՛ւս ։ որ ումին
դրէ՛ի քէնտո՛ւր ։ և
որ կամի փոխառն
ուլ մի դարձուցան
երզեր եսս ։
Լ. ու արո՛ւք ապա
քէն զիասացաւ սիր
եսցես զընկերքո և
ատեսցես զթշնա
մին քո ։

ԽՍ Այլեսասեմ ձեզ
սիրեցէք զԹշնա
միս ձեր։ աւր հնե
ցէք զանիծիչս ձեր։
բարի՛ արարէք ատ
ելեաց ձերոց։ և աղ
աւ Թսի՛ վերա այն
ոցիկ որ լլկեն զձ
եզ և հալածեն։ զի
ՈՐԴԻՔ եղիջիք՝ հաւր ձերոյ
որ յերկինս՝ է։ զի
զարեգակնիւր ծա
գէ՛ ի՛ վերա չարաց
և բարեաց։ և ածէ ԽԲ
ան ձրև ի՛ վերա ար
դարոց՝ և մեղաւորաց։
ԽԱ Ի եթէ սիրեցէք
զայնոսիկ որ սիրեն
զձեզ։ զի՞նչ վարձք
իցեն։ ոչ ապաքէն
և մեղաւորք զնոյն.

գործեն։ և եթէ
տայցէք միայնող
ջոյն բարեկամաց
ձերոց։ զի՞նչ աւելի
առնէք։ ոչ ապա
քէն մաքսաւորք
և մեղաւորք զնոյն
գործեն։
Արդ եղերուք դուք
կատարեալք։ որ
պէս և հայրն ձեր
երկնաւ որ կատար
եալ է։
գոյշ լերուք
ողորմու Թեան
ձերում։ մի առնել
առաջի մարդկան։
որպէս Թէ ի՛ ցոյց
ինչ նոցա։ գուցէ՛
և վարձս ոչ ընդու
նիցիք ի հաւրէ ձերմէ

որ յերկի՛ նանէ ։

Ա յլ յորժամ առ
նիցես ողորմու թի՛ ։ Խգ
մի՛ հարկաներ
փողառաջի քոորպ
ես կեղծաւորքն
առնեն ի՛ ժողովու
րդս և ի՛ հրապար
ակս ։ որպէս զի
փառաւորեսցին
ի՛ մարդկանէ ։

Ա մէնասեմ ճեզ այն
իսկեն վարձքնոցա ։

Ա յլ դու յորժամ
ողորմու թի՛ առնից
ես ։ մի՛ գիտասցէ
ձախքո զինչ գործէ
աջքո ։ որպէս զի
եղիցի ողորմու թին
քո ի՛ ծածո՛ւկ ։ և հայ
րն քո որտեսանէ ի՛

ծածուկ ։ հատուցէ
քեզ յայտնապէս ։

Ա ։ յորժամ յաղաւ
թս կայցես ։ մի՛ լին
իցիս որպէս կեղծաւ
որքն ։ զի սիրեն ի՛ ժող
ովուրդս ։ և յանկ
ի՛ նս հրապարակ
աց կալ յաղաւթս
որպէս զի երևեսց
ին մարդկան ։

Ա մէնասեմ ճեզ
այն իսկեն վարձքնոցա ։

Ա յլ դու յորժամ
կայցես յաղաւթս ։
մո՛ւտ ի՛ սենեակ քո ։
և փակեա՛ զդուրս
քո ։ և կաց յաղաւ
թս առ հայր քո ի՛ ծա
ծուկ ։ և հայրն քո
որտեսանէ ի՛ ծածուկ

հատուսցէ՞ քեզ
յայտնապէս ։
Եւ յորժամ կայց
էք յաղաւթս ։ մի՞
շատա խաւսք լին
իք իբրև զհեթան
ոսն ։ զի համարին
եթէ իբազումխաւ
սից իւրեանց լսելի
լին իցին ։
Արդ մի՞ նման
իցէք նոցա ։ զի գի
տէ հայրն ձեր զինչ
պիտոյ ձեզ մինչչև
ձեր խնդրեալ ինչ
ի՛ ցէ ի՛ նմանէ ։
Եւ արդ այսպէս
կացցէք դուք յաղ
աւ թս ։
Հայր մեր որ յեր
կինս ։ սբ՞ եղիցի ան

ունքո ։ եկեսցէ՞
արքայու թիւնքո ։
եղիցին կամքքո
որպէս յերկինս
և յերկրի ։ զհաց
մեր հանապազորդ
տո՞ւր մեզ այսաւր ։
և թո՞ղ մեզ զպար
տիս մեր ։ որպէս
և մեք թողունք
մերոց պարտապա
նաց ։ և մի՞ տանիր
զմեզ ի՛ փորձու թիւն ։
այլ փրկեա ի՛ մեզ ի՛
չարէ ։ զի քո՞ է ար
քայու թի՞ և զաւրու
թիւն և փառք յաւ
իտեանս ։ ամէն ։
~~Ի եթէ թողուց~~
~~ուք մարդկան զյան~~
~~ցանունոցա թողցէ~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ ։

Իսդ Զի եթէ թողուցու քմարդկան զյանցանս նոցա, թողցէ և ձեզ հայրն երկնաւոր ։

Ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, և ոչ հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր։

Իսե Եւ յորժամ պահիցէք, մի՛ լինիք որ պէս զկեղծաւորսն տրտմեալք, որ ապականեն զերեսս իւր եանց։ որ պէս զի երևեսցին մարդկան թէ պահիցեն, ամէն ասեմ ձեզ այն իսկեն վարձք նոցա։

Այլ դու յորժամ պահիցես, աւ ծ զգլուխքո, և լու այ զերեսսքո։ զի մի՛ երևեսցիս մարդկան իբրև զպահաւղ։ այլ հաւրքում իծածո՛ւկ։ և հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ։ հատուսցէ քեզ ։

Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի։ ուրցեց և ուտիմ ապականեն, և ուր գողք ական հատանեն և գողանան։

Իսզ Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս։

ո՞րոչ ցեց և ո՛չ
ու տիճ ապակա
նեն ։ և ո՛չ գող ք
ական հատանեն
և գողանան ։ զի
ուր գանձք ձերեն ։
անդ և սիր
տք ձեր լիցին ։

Զ ԽԷ

ՐԱԳՄԱՐ

մեսոյ ակնէ ։ եթէ
ակն քո առատ է ։
ամենայն մարմինդ
լուսաւոր եղիցի ։
ապա թէ ակն քո
չարէ ։ ամենայն
մարմինդ խաւար
ին եղիցի ։
Փ սկարդ եթէ
լոյսդ որի քեզ է
խաւար է ։ խաւ
արն որ՞չափ և ս ։

ԽԸ Ո չդք կարէ երկ
ուցտերանց ծառ
այել ։ կամ զմին ա
տիցէ և զմիւսն սիր
իցէ ։ կամ զմինմեծ
արիցէ ։ և զմիւսն
ար համարհիցէ ։
ո՛չ կարէք այ ծառ
այել և մամոնայի ։

ԽԹ Վ ասնա յդ որ իկ
ասեմ ձեզ ։ մի՛ հոգ
այք վասն ոգ ոց
ձերոց զինչ ուտիցէք
կամ զինչ ըմբիցէք ։
և մի՛ վասն մարմն
ոց ձերոց թէ զինչ
ագանիցիք ։ ոչ ա
պաքէն ոգի՛ առաւ
ել է քան զկերակ
ուր ։ և մարմին քան
զհանդերձ ։

Հայեցարուք ի
թուչունս երկնից.
զի ոչ վարեն. և ոչ
հնձեն. և ոչ ժողով
են ի շտեմարանս.
և հայր ձեր երկն
աւ որ կերակրէ զնո
սա. ոչ ապաքէնդուք
առաւել էք քանզնոսա.
Իսկարդ ո՞ի ձէնջ
առ հոգալ իւրում
յաւելուլ կարիցէ
ի հասակ իւր կանգ
ունմի. և վասն հա
նդերձի զի՞ հոգայք
հայեցարուք ի շու
շանն վայրենի. որ
պէս աճէ ոչ ջանայ.
և ոչ նիւթէ. ասեմ
ձեզ զի և ոչ սաղով
մոն յամենայն ի
փառան իւրումզգե
ցաւ իբրև զմի ի
նոցանէ.
Իսկեթէ զխոտն
ի վայրի որ այսաւ
րէ. և վաղիւ ի հն
ոցարկանի. ա՞ծ
այնպէս զգեցուց
անէ. որ չափ և ա
առաւել զձեզ թեր
ահաւատք.
Մի՞ այսու հետև
հոգայցէք և ա
սիցէք զինչ կերից
ուք. կամ զինչ արբ
ցուք. կամ զինչ զգե
ցուք. զի զայդ ամե
նայն հեթանոսք
խնդրեն. քանզի
գիտէ հայրն ձեր
երկնաւ որ թէպիտ

ոյէ՝ ձեզ այդ ամենայն։

Խնդրեցէ՛ քնախ
զարքայու թի՛ այ
և զարդարու թիւն
նորա. և այդ ամե
նայն յաւելցի ձեզ։

Մ՛ի այսու հետև
հոգայցէք վասն
վաղուին։ զի վաղ
իւն վասնիւր հոգ
ասցի։

Շատ՛ է աւուրն
չարիւր։

ԷՆ ԾԲ Ի՛դատիք՛ զի
մի՛ դատիցիք։ զի
որով դատաստան
աւ դատիք, դատ
ելոց՛էք. և որով
չափով չափէք,
չափեսցի՛ ձեզ։

ԾԳ Զ իտեսանես զշ
իղ յական եղաւր
քո. և ի՛ քում ակա
նդ զգերանդ ոչ
տեսանես։

Կ ամ զիա՛րդասես
ց եղբայր քո. թող
հանից զշիղդ յական
քումմէ. և ահաւաս
իկ ի՛ քում ականդ
գերան կայ։

Կ եղծաւոր հան
նախ զգերանդ
յականէ քումմէ.
և ապա հայեսցես
հանել զշիղն յա
կանէ եղբաւր քո։

ԾԴ Մ՛ի տայք զսրբու
թիւն շանց. և մի՛
արկանէք զմար
գարիտ ձեր առա
ջի խոզաց. զի մի՛

առ ոտնկոխեսցէ
զնոսա ։ և դարձ
եալ երգիծուցան
իցեն զձեզ ։
ծգ Խ նդրեցէք և տա
ցի՛ ձեզ ։ հայցեց
էք և գտջիք՛ ։ բա
խեցէք և բացցի՛ ձեզ
զի ամենայն որ խն
դրէ առնու՛ ։ և որ ծդ
հայցէ գտանէ՛ ։ և
որ բախէ ։ բացցի՛
նմա ։
Ո վիցէ ի՛ ձէնջ
մարդ ։ որ խնդրի
ցէ որդի իւր հաց ։
մի թէ քար՛ տայցէ
նմա ։ և կամ խնդր ծե
իցէ ձուկն ։ մի թէ
աւձ տայցէ նմա ։
Ա րդ եթէ դուք

որ չարքդէք ։ գիտ
էք պարգևս բար
իս տալ որդւոց
ձերոց ։ որ չափ ևս
առաւել հայրն
ձեր որ յերկինսէ
տացէ բարիս այն
ոցիկ որ խնդրեն
զնա ։
Զ ամենայն որ մի
անգամ կամիջիք
թէ արասցեն ձեզ
մարդիկ այնպէս
և դուք արարէք
նոցա ։ զի այս իսկ
են ամ էնքն և
մարգարէք ։
Ա տէք՛ ընդ նեղ
դուռն ։ քանի՛ ընդ
արձակ է դուռն և
համար ձակ ճանա

պարհն որտանի
ի կորուստ. և քա
զո՛ւմք են որ մտա
նեն ընդնա. քանի՞
աննուկէ դուռնև
նեղ ճանապարհն
որտանի ի՛ կեանսն.
և սակաւք են որ
գտանեն զնա.

ծԲ Զ գո՛յշ լերուք ի՛
սուտ մարգարէի
ցն որ գանառ ճեզ
հանդ երձ իւք ոչխ
արաց. և ի՛ ներ քոյ
են գայլք յափշտ
ակողք. ի՛ պտղո՛յ
նոցա ծանի ջիք
զնոսա.

ծԷ Ի թէ քաղից
են ի փշոյ խաղող.
կամ ի՛ տատասկէ
թուզ.

ծԸ Այսպէս ամեն
այն ծառ բարի. պտ
ո՛ւղ բարի առնէ. և
ծառ չար պտո՛ւղ
չար առնէ.

Ո չ կարէ ծառ
բարի պտուղ չար
առնել. և ո՛չ ծառ
չար պտուղ բարի
առնել.

Ամենայն ծառ
որ ոչ առնէ պտուղ
բարի. հատանի
և ի՛ հո՛ւր արկանի.

Ապա ի՛ պտղո՛յ նո
ցա ծանի ջիք զնոսա.

ծԹ Ո չ՛ ամենայն որ
ասիցէ ցիս տ՛ր տ՛ր
մտցէ յարքայու թի՞
երկնից. այլ որ առ
նէ զկամս հաւր իմ

ոյ որ յերկինսն է։

կ Բազո՛ւմք ասից
են ցիս յաւուրն
յայնմիկ տ՞ր տ՞ր։
ո՛չ յանուն քո մա
րգարէացաք։ և
յանուն քո դևս
հանաք։ և յանուն
քո զաւրու թիւնս
բազու մս արար
աք։ և յայնժամ
ասացից ցնոսա։
եթէ ո՛չ երբէք գի
տէի զձեզ։ ի՛ բա՛ց
կացէք յինէն ա
մենեքեան ոյք
գործէիք զանաւր
ու թիւն։

կա Ամենայն որ լսէ
զբանս իմ զայսոս
իկ և առնէ զնոսա։

նմանեսցէ առն իմա
ստնոյ։ որ շինեաց
զտունիւր ի՛ վերա
վիմի՛։ ի՝ջին անձր
և՛ք։ և խաղաղաց
ինգետք։ շնչեցին
հողմք։ և բախեցին
զտունն։ և ո՛չ կոր
ծանեցաւ քանզի ի՛
վերա վիմի հաստ
ատեալ էր։

Եւ ամենայն որ
լսէ զբանս իմ զայս
ոսիկ։ և ոչ առնէ
զնոսա։ նմանեսցի
առն յիմարի որ շին
եաց զտունիւր ի՛ վե
րա աւազոյ։ ի՝ջին
անձրևք։ յար եան
գետք։ շնչեցին հող
մք։ հարին զտունն և

անկա՛ւ։ և եր
կործանումն նորա
մեծ յոյժ։

կբ Ե։ եղև իբրև կա
տար եաց յս զամե
նայն զբանս զայսոս
իկ։ զարմանայ ի՛ն ժող
ովուրդն ընդ վարդապետու
թիւնն նորա։ զի իբրև
իշխանու թ՚ւ ուսու
ցանէր։ և ո՛չ որպէս
դպիրքն։

կգ Այլ իբրև էջ ի՛ լեռ
նէ անտի։ գնաց ի՛ն
զկնի նորա ժողով
ուրդք բազումք։

Ե։ ահա մատու
ցեալ բորոտ մի եր
կիրպագաներ նմա
և ասէր։ տ՚ր եթէ
կամիս կարո՛ղ ես զիս
սրբել։

Զ գեաց զձեռն
իւր և հասոյց ի՛
նա յս։ և ասէ։ կա
միմ սրբեա՛ց։

Ե։ վաղվաղակի՛
սրբեցաւ ի՛ նմա
նէ բորոտու թ՚ինն։

Ե։ ասէ ցնա յս։
զգո՛յշ լեր։ մի՛ում
եք ասիցես։ այլ երթ
ցոյց զանձն քո
քահանային։ և մա
տոյ։ զպատար
ազն զոր հրամայ
եաց մովսէս ի՛ վկայ
ու թիւն նոցա։

կդ Ե։ մատեալ ի՛ կա
փառնա ում մա
տեաւ հարիւրապ
ետմի աղաչէր զնա
և ասէր։ տ՚ր մանուկ

իմ անկեալ կայ ի
տան անդամա
լոյծ չարա չարտա
նջ եալ ։

Ա սէ ցնա յս ես
եկից և բժշկեցից
զնա։ Ղ ատասխա
նի ետ հարիւրա
պետն և ասէ։ տ՛ր.
չեմ բաւական
եթէ ընդ արկաւ
իմով մտցես. այլ
ասա բանիւ և բժ
շկեսցի մանուկն
իմ։ քանզի և ես
այր մի եմ ընդ իշխ
անու թ՛բ։ ունիմ
ընդ ինև զինու
ո՛րս. ասեմ սմա
երթ և երթայ։ և
այլ ում թէեկ. և գայ։

և ծառայի իմում
թէ արա զայս՛ և առ
նէ։ Ի բրև լուաւ
յս զարմացաւ. և
ասէ ցայնոսիկ որ
զհետն եր թային։
ամէնասեմ ձեզ. և
ոչ յի՛էլի այսպէս ի
հաւատս գտի երբէք։
կ՛ե Բ. այց ասեմ ձեզ։
զի բազումք յարև
ելից և յարևմտից
եկեսցեն և բազմ
եսցին ընդ աբրաչա
մու և ընդ սահակայ
և ընդ յակովբայ
յարքայութ՛ենէրկնից։
և որդիք արքայու
թեան ելցեն ի խաւ
արն արտաքին. ա՛նդ
եղիցի լալ և կրծ ելատ
ամանց։

կզ Եւ ասէ յս ցհարի
ւրապետն. երթ. և
որպէս հաւատաց
երդ. եղիցի քեզ :
Եւ ողջացաւ մա
նուկն նորա յաւուր
յայն միկ :
կէ Եւ եկեալ յս ի
տունպետրոսի. ետ
բ կ ես զի զոքանչնորա
անկեալ դներտա
պացեալ : կալաւ
զձեռանէ նորա.
և եթող զնաջերմն.
յոտն եկաց և պաշ
տեր զնոսա :
Իբրև երեկոյ եղև
մատուցին առնա
դիւահարս բազ
ումս : և էհան զայ
սն բանիւ և զամե

նայն հիւանդսն
բժշկեաց :
Զիւցցի բաննոր
ասացաւ ի ձեռն
եսայեա մարգար
էի. նա զհիւանդ
ութիւնս մեր վեր
ացոյց և զցաւս
մերեբարձ :
եսեալ յիժող
ովուրդաբա
զումս զիւրեաւ :
հրամայեաց երթ
ալ յայն կոյս :
կը Եւ մատուցեալ
դպիր միասէ ցնա.
վարդապետ եկից
և ես զկնիքո յոր
վայր և երթիցես
սէ ցնա յս.
աղուեսուց որջ

զոն. և թուչնոց
երկնից բոյնք.
այլ որդւոյ մարդոյ
ոչ գոյուր դիցէ
զգլուխ իւր.
Եւ միոմն յաշա
կերտաց նորա ա
սէ ցնա. տուր տուր
ին ձ հրաման զի
երթայց նախ
թաղեցից զհայր իմ.
Ասէ ցնա յս.
եկ զկնի իմ. և թոյլ
տուր մեռելոցն
թաղեալ զմեռեալ
ալսիւրեանց.
կԹ Եւ իբրև եմուտ
ի նաւն. գնացին
զկնի նորա աշա
կերտք նորա. և
ահա շարժումն

մեծ եղև ի ծովուն.
մինչ նաւին ծածկ
եալ յալեաց [illegible] ի:
և ինքն ննջէր.
Եւ մատուցեալ
աշակերտքն յար
ուցին զնա և ասեն:
տէր. փրկեա զմեզ զի
կորնչ իմք.
Եւ ասէ ցնոսա.
ընդէր վատասիրտք
էք սակաւահաւա տք:
Յայնժամ յարու
ցեալ սաստեաց
հողմոցն և ծովուն.
և եղև խաղաղու
թիւն մեծ.
Եւ մարդիկն զար
մացան և ասէին.
որպիսի՞ ոք իցէ սա.
զի հողմք և ծովհնա
զանդին սմա:

Եւ իբրեւ անց յայն
կոյս յերկիրն գերգ
եսացւոց. պատահ
եցին նմա դիւահարք
երկու. ելեալ ի գեր
եզմանացն չարա
չարք յոյժ. որպես
զի չէր հնար անցան
ել ընդայն ճանա
պարհ. եւ ահա աղ
աղակ եցին եւ ասեն.
զի՞ կայ մեր եւ քո յս
որդիա՞յ. եկիր տար
ա ժամ տանջ ել՞ զմեզ.
Եւ եր հեռագոյն ի
նոցանէ երամ՞ակ
մի խոզից արաւտա
կան. Եւ դեւքնաղա
չէին զնա եւ ասէին.
եթէ հանես զմեզ
աստի հրամանտո
ր

մեզ երթա՞լ յերա
մակ խոզիցն.
Եւ ասէ՞ ցնոսա.
երթա՞յք.
Եւ նոքա ելեալ
գնացին յերամա
կն խոզից. եւ դիմ
եացամենայն եր
ամակն ի դար է
անտի ի ծով. եւ մե
ռա՞ն ի ջուրսն.
Եւ խոզարածքն
փախեան. եւ երթ
եալ ի քաղաքն
պատմեցի՞ ն զա
մենայն. եւ զիրս
դիւա հարացն.
Եւ ահա ամենայն
քաղաքն ել՞ ընդառ
աջ յի. իբրեւ տես
ինզնա. աղաչեցին

:: զի գնասցէ
ի սահմանացն ոց
Է ։ մտեալ ի նա
անց յայնկոյս ։ և
եկնի քաղաքի ։
Ե ։ ահամատու
ցեալ առնա ան
դամալոյծ մի որ
դ ներ ի մահ ի ճա ։
Ե ։ տեսեալ յի
զհաւատս նոցա ։
ասէ ցանդամա
լոյծն թողեալ լի
ցին քեզ մեղքքո ։
Ե ։ ահատմանքի
դպրացն ասեն ընդ
միտս ։ հայ հոյ էդա ։
Ե ։ ծանուց եալ
յի զխորհուրդսնո
ցա ։ ասէ ցնոսա ։
ընդէր խորհիք

դուք չարիսի սիրտս
Հեր ։ զի՞ն չդիւրինէ
ասել թողեալ լից
ինք եզ մեղքքո ։
եթէ ասել արի և
շրջ եաց ։
Ա յլ զի գիտասջ
իք եթէ իշխանու
թիւնունի որդի
մարդոյ յերկրի
թողուլ զմեղս ։
յայն ժամասէ ցան
դամալոյծն ։ արի
առ զմահ ի ճա քո ։
և երթ ի տուն քո ։
և յարուց եալ գն
աց ի տուն իւր ։
Բ բր և տեսին ժող
ովու ուրդքն զարմ
ացան և փառաւոր
առ նէին զած զտու

ի՛չ այնպիսի իշխ
անու թ՛ե մարդկան։
ԲԲ. հա ։ անցեալ
ընդ այնյ՛ի։ ետ
ե՛սայրմի զինստեր
ի՛ մաքսաւ որու թ՛ե
մաթ՛էոսանուն։
և ասէ՛ ցնաե՛կ զկնի
իմ։ Լ ։ յարուցեալ
գնա՛ց զկնի նորա
հբ Լ ։ եղև իբրև
բազմեալ էրնա ի՛
տանն։ և ահա
մաքսաւ որ՛ք և մեղ
աւ որք եկեալ և բա
զեալ էին ընդ յ՛ի և
ընդ աշակերտանորա։
Բ ։ բրև տեսին փար
իսացիքն։ ասե՛ն
ցաշակերտանորա։
ընդ էր՛ ընդ մաքս

աւ որս և ընդ մե
ղաւ որս ու տէ վար
դապետն ձեր։
հգ Լ ։ սկ յ՛ս իբրև լու
աւ ասէ՛ ցնոսա։
ոչ պիտոյէ բժիշկ
կարողաց։ այլ
հիւանդա՛ց։
Լ ։ ր թայք ուսար
ո՛ւք զինչէ զողոր
մու թ՛ի կամիմ և
ո՛չ զոհ։ զի ոչ եկի
կոչել զարդարս։
այլ զմեղաւ ո՛րս։
3 այնժամմատ
եան առ նա աշակ
երտքն յով հա՛ննու
և ասեն։ ընդ էր՛ թմ՛ք
և փարիսացիքն
պահեմք յաճախ։
և քոաշակերտքդ ոչ
պահեն։

Ա սէ՛ ցնոսա յս՝
մի թէ մա՞ր թ ինչ
իցէ մանկանց առ
ագաստի սու գ
առնուլ մինչ փէ
սայն ընդնոսաիցէ՝
այլ եկեսցեն աւ
ուրք յորժամբար
ձցի ի՛ նոցանէ փես
այնևապա՛ պահէ
սցեն ։

Ո չ՛ ոք արկանէ
կապ երտան Յափ
ի՛ վերա հնացեալ
ձորձոյ ։ զիառնու
ելանէ զլրու թ՛ինն
նորա ի՛ հանդերձէն՝
և ևս չա՛ր պատառ
ումն լինի ։

Ե ւ ո՛չ արկանէն
գինի նոր ի՛ տիկս
հինս ։ ապա թէ ոչ
տիկքն պատառին ։
և գինին հեղու ։ և
տիկքն կորնչի՛ն ։
այլ արկանէն զգի
նի նոր ի՛ տիկս նորս ։
և երկոքի ն պա
հին ։

ԷԴ

ինչդեռ նա

զայս խաւսեր ընդ
նոսա ։ ահա իշխ
ան մի երկիր պա
գաներ նմա և ասէր՝
դուստր իմ ա՛ր դեւ
վախճանեցաւ ։
այլ եկեալ դիցես
զձեռն քո ի՛ վերա ։
և կեցցէ՛ ։

Յ արեա՛ւ յս՝ և զն
ա՛ց զկնի նորա աշ
ակերտաւքն հանդ
երձ ։

Եւ ահա կին մի տեռա
տես երկոտասան
ամեա։ մատուցելլ
յետոյ մերձեցաւ
ի՛դրաւշակ հանդ
երձ ի նորա։ քան
զիասեր ի՛ մս։ ի ի՛ւրում.
Թէ միայն մերձեն
ամ ի՛ հանդերս նո
րա. փրկի՛ մ։
Իսկ յ՚ս իբրև դար
ձաւ և ետեսզնա.
ասէ քաջալերեա՛ց
դուստր. հաւատք
քո կեցու ցինզքեզ։
Եւ փրկեցա՛ւ կինն
ի ժամէն յայն մանէ։
Իբրև եկն յ՚ս ի տուն
ի շխանին. և ետես
զփողարսն և ամբ
ոխ յոյժ. ասէ՛ ցնոսա.

ի՛ բա՛ց գնացէք։
զիոչ Թէ մեռեալ
է աղիկ դայլ ննջէ՛.
Եւ ծա՛ղր առնէ
ին զնա։ Եւ ի բրև
եղ ամբոխն ի՛ բաց.
էմուտ կալա՛ւ զձ
եռանէ նորա։ և
յարեա՛ւ աղջիկն։
Եւ եղ համբաւս
այս ընդ ամենայն
երկիրն ընդայն։

Հ Ե մինչդեռ
անցաներ

ընդ այն յ՚ս. զհետ
եղեն նորա կոյրք
երկու աղաղակէ
ին և ասէին. ողոր
մեա՛ց մեզորդի դաւ
Թի։ Եւ ի բրև եկն
ի՛ տուն. մատեա ն

առնա կոյղքն։
Եւ ասեցն նոսա
յս հաւատայ քեթէ
կարող եմ առնել
ձեզ զայդ ։
Ասեցնա՝ այ
տր։ յայնժամ
մեր ձեցաւ յաչս
նոցա և ասէ, ըստ
հաւատոց ձեր
ոց եղիցի ձեզ ։
Եւ բացանաչք
նոցա։ Եւ սաս
տեաց նոցա յս և
ասէ, զգոյշ կացցէք
մի ոք գիտասցէ։
Եւ նոքա ելեալ
համբաւեցին զնա
ընդ ամենայն երկ
իրն ընդ այն։
Եւ յելանել նոցա

արտաքս, ահամա
տուցին առնա այր
մի համր դիւ ահար։
և յելանելոյ ին խաւս
եցաւ համրն։
Եւ զարմացան ժող
ովուրդքն, և ասեն։
թէ և ոչ երբէք երև
եցաւ այպիսի ինչ
յիւելի։

Հ Շրջեր յս ընդ
ամենայն քաղ
աքս, և ընդ գեաւ
ղս ու սուցանէր ի
ժողովուրդս նոցա,
և քարոզէր զաւ ե
տարանն արքայու
թեան։ և բժշկէր
զամենայն ախտս
և զամենայն հիւա
նդութիւնս ի ժողով

րդեանն ։

հէ Եւ տեսեալ զժող
ովուրդսն գթացա՛ւ
ի՛նոսա ։ զի էին աշ
խատեալ ք և ցրու
եալ ք ։ իբրև զոչխ
արս որոց ո՛չ ից է
հովիւ ։

հը Յայնժամ ասէ՛ ցաշ
ակերտսն իւր ։ հու
նձ՛ բազումեն և մշ
ակ սակա՛ւ ։ արդաղ
աչեցէք զտ՛ր հնձոց
զի հանցէ մշակս ի
հունձ՛ իւր ։

հթ Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զերկոտասան
ես ին աշակերտսն
իւր ։ ետնոցա իշխ
անու թ՛ի այսոց պղ
ծոց հանել՛ զնոսա ։

և բժշկել՛ զամե
նայն ցաւս և զա
մենայն հիւանդ
ու թիւ նս

ձ Եւ տուաք ելոցն
երկոյտասանից
էին անու անքա՛յս
ոքիկ ։ առաջին
սի՛մովն անուան
եալն պե՛տրոս ։ և
անդրէ՛աս եղբայր
նորա ։ յա՛կովբոս
զեբեդեա՛ և յովհ
ա՛ննէս եղբայրնո
րա ։ փի՛լիպպոս ։ և
բարդողոմէ՛ոս ։
թա՛ւմաս ։ և մա
թէ՛ոս մաքսաւոր ։
յա՛կովբոս ալփեա ։
և ղաբէ՛ոս որանու
անեցաւն թադէ՛ոս ։

սիմոնն կանանացի
և յուդայ իսկար
իովտացի որ և մա
տնեացն զնա ։

ձա Զ նոսա երկոտասա
սանեսեն առաք
եաց յս · պատուիր
եաց նոցա և ասէ ·
Ի ճանապարհ
հեթանոսաց մի
երթայցէք · և ի
քաղաք սամարացւ
ոց մի մտանիցէք ·
այլ երթայք առաւ
ել առ ոչխարս կոր
ուսեալս տանն իսրլի ·
Ե ւ իբրև երթայց
էք քարոզեցէք և
ասացէք · թէ մեր
ձեալ է արքայու
թիւնն երկնից ·

ձբ Զ հիւանդս բժշկե
ցէք · զբորոտս սրբ
եցէք · զդևս հանէք ·
ձրի առէք · և ձրի տո ւք ։
Մ ի ստանայքոս
կի · և մի արծաթ · և
մի պղինձ ի գաւտիս
ձեր · մի պարկ ի ճա
նապարհ · և մի եր
կուս հանդերձս ·
մի կաւշիկս · մի
ցուպ · զի արժանի
է մշակն կերակրոյ
իւրում ։
ձգ Յ որ քաղաք մտան
իցէք կամ ի գեաւղ ·
հարցանիցէք թէ ո
ի նմա արժանի · և
անդ լերուք մինչև
ելանիցէք անտի ։
ձդ Ե ւ իբրև մտանիցէք

ի՛ տուն. ողջոյն
տաջիք նմա և ասա
ասջիք. ողջոյն տա
նս այսմիկ. եթէ իցէ
տուն արժանի եկեսցէ
ողջոյն ձեր ի՛ վերա
նորա. ապա թէ ոչ
իցէ արժանի. ողջոյն
ձեր առ ձեզ դարձցի.

ՃԵ Լ ուրոչ ընկալցի
զձեզ. և ոչ լուիցէ
բանից ձերոց. ի բրև
ելանիցէք ի՛ քաղաք
էն յայնմանէ. թաւ
թափեսջիք զփոշին
յոտից ձերոց. ամ
էնասեմ ձեզ. դ իւր
ազուոյն լիցի երկրին
սոդովմացւոց. և
գոմորացւոց յաւուր
ընդատաստանի,

քան քաղաք ին
այնմիկ.

ՃԶ Հա ԱԲԱ
իկ եսաու

աքեմ զձեզ ի բրև
զոչխարս ի՛ մէջ գայլ
ոց. եղերուք այսու
հետև խորագետք
ի բրև զաւձս և միա
մի՛տք ի բրև զաղաւնիս.

ՃԷ Զ գոյշ լինիջիք ի՛
մարդ կանէ. զի
մատնեսցեն զձեզ
յատեանս. և ի՛ ժող
ովուրդս իւրեանց
տանջեսցեն զձեզ.
և առաջի՛ դատաւ
որացև թագաւոր
աց տանիցին զձեզ
վասն իմ. ի վկայու
թիւնոցա և հեթա
նոսաց.

Ճը Այլ յորժամ մա
տնեսցեն զձեզ.
մի՞ հոգայցէք թէ
որպէս կամ զինչ
խաւսիցիք. զի
տացի՞ ձեզ ի ժամ
ուն յայնմիկ զինչ
խաւսիցիք. զի ոչ
եթէ դուքիցէք որ
խաւսիցիքն. այլ
հոգի՞ն հաւրձերոյ
խաւսիցի ի՛ ձեզ.
Ա ատնեսցէ եղ
բայր զեղբայր ի՛
մա՞հ. և հայր զոր
դի՞. և յառնիցեն
որդիք ի՛ վերա հա
ր ց. և սպանան
իցեն զնոսա. և եղ
ի ջիքատեց եա՞լք
յամենեցունցվաճ

անուան իմոյ.
Ի սկոր համբերես
ցէ ի՛ սպառնակեցցէ.
Ճթ Ե ւ յորժամ հալա
ծիցեն զձեզ ի՛ քաղ
աքիս յայսմիկ. փա
խիցիք յա՞յլ. և եթէ
յայնմանէ հալա
ծիցենզձեզ. փախի
ցիք ի՛ մի՞ւսն. ամէն
ասեմ ձեզ. ո՞չ սպառ
եսջիք զքաղաքսի՞լի
մինչև եկեսցէ որդի
մարդւոյ.
Դ Ոչ է աշակերտ առ
աւել քան զվարդապ
ետ. և ո՞չ ծառայքան
զտ՞ր իւր. շա՞տ իցէ
աշակերտին եթէ
եղիցի իբրև զվար
դապետ իւր. և ծառ

այինիբրեւզտրիւր։

ղա Եթէ զտանուտէր
բէեղ զեբուղ կոչ
եցին. որ չափեւս
առաւել զընտանիս
նորա ։

Որ այսու հետեւեր
կնչիցիք ի՛նոցանէ։

ղբ Զի ոչ ինչէ ի՛ծա ծ
ուկ որոչ յայտնես
ցի. եւ զաղտնի որոչ
ծան իցի ։

ղգ Զոր ասեմ ձեզի
խաւարի. ասացէք
ի՛լոյս. եւ զոր լսէք
յունկանէ քարոզ
եցէք ի վերատանեաց։

Եւ մի՛ երկնչիցիք
յանցանէ որ
սպանանեն զմարմ
ին. եւ զոգի ոչ կարեն

սպանանել ։

Այլ երկերուք զդուք
առաւել յայնցանէ
որ կարողէ զհոգի
եւ զմարմին կորու
սանել ի՛ գեհենի։

Ոչ ապաքէն եր
կու ճնճղուկ դան
գի միոջ վաճառին։
եւ մի ի՛նոցանէ յեր
կիր ոչ անկցի առ
անց հաւրձ երոյ ։

Այլ ձեր եւ ամենայն
իսկ հերգլխոյ թու
եալէ ։ եւ արդ մի՛ եր
կնչիցիք. զիլաւէք
քանզբազում ճն
ճղուկս ։

Ամենայն որ խոս
տովանեսցի յիսաու
աջի մարդկան. խոս

կամ զմայրատուատեղ
քանզի նա՝ ոչ էր ինձ
արժանի։

Եւ որ սիրէ զորդատ
կամ զդուստատ ատատ
եղ քանզի նա՝ չէր ինձ
արժանի։

Եւ որ ոչ առնու զխա
չն իւր և զայլ զինչիսն.
չէր ինձ արժանի։

Ղէ. Որ գտանէ զանձն
իւր կորուսցէ զնա։
և որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն իմ.
գտցէ՝ զնա։

Ղը. Որ ընդունի զձեզ՝
զիս՝ ընդունի։ և որ
զիս ընդունի՝ ըն
դունի զատուսաքինն իմ։

Ղթ. Որ ընդունի զմար
գարէ յանուն մարգ

տուական էցի՝ ցնա։ և
զնմանէ ատուսցի։
հատուցումն յերկնից։

Ի. Եւ որ ուրատացն
զիս ատուսցի մարդ
կան՝ ուրատացայցս
և զնա ատուսցի։
հատուցումն յերկնից։

Ղէ. Ի՝ համարէիցէ
եկի արկանել խաղ
աղութիւն յերկիր։
ոչ՝ եկի արկանել
խաղաղութիւն այլ
սուր։ քանզի եկի
քակել զայր ի հայ
րէ՝ և զդուստր ի
մայրէ՝ և զհարսն
ի սկեսրէ իւրմէ։ և
թշնամիք ատնըն
տանիք՝ իւր։

Ղզ. Որ սիրէ զհայր

արէի· զվարճս մա ԾԷ
ր զարէիսացէ։
Եւ որ ընդունիզը
արդար յանուն ար
դարոյ· զվարճս
արդարոյ ա ռ ցէ։
ԾԸ Եւ որ արբուցա
նէ միում ի՛ փոքրկա
նցս յայնցանէ բա
ժակմի ջուր ցուրտ
միայն յանուն աշա
կերտի ամէնասեմ
ճեզ· ո՛չ կորուսց է
զվարճս իւր։

ԲԷ ԾԱ

ԻԵՐԵԼԵՒ

Իբրև կատար

եաց յս զ պատուէր
երկոտասանիցաշա
կերտաց իւրոց· զը
նացանտի քարոզել
և ուսուցանել՛ի քաղ
աքս նոցա։

սկ յով հաննէ։
իբրև լուաւ իբան
դինզգոր ծան ք՛ի։
առաքեաց ի ճեռն
աշակերտացն իւր
ոց և ասէ ցնա· դո՛ւ
ես որ գալոցն ես· թէ
այլ ումակն կալցուք։
Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոսա·
գնացէ ք պատմեց
է՛ք յով հաննուզոր
լուայք և տեսէք։
կոյր քտեսանէն·
կաղ քգնա՛ն· բոր
ոտք սրբի՛ն։ խուլք
լսէ՛ն։ և մեռեալք
յառնէ՛ն· և աղքատք
աւ ետարանի՛ն։ և
երանեա՛լ է որոչ
գայ թագղեսցի յիս։

Եւ իբրեւ նոքա զն
ացին· սկսաւ յնաս
ել ցժողովուրդն
զյով հաննէ ։
Զինչ ելէք տես
անել յանապատ
ին ։ եղեգն շարժուն
ի հողմոյ ։
Այլ զինչ ելէք տես
անել ։ մարդ ի հան
դերձս փափկու թեան
զարդար եալ ։
Հաւասիկ որ
զփափուկսն զգեց
եալ են ի տունս թա
գաւորաց են ։
Այլ զինչ ելէք տե
սանել ։ մարգարէ ։
այոյ ասեմ ձեզ ։ և
առաւել և ս քան
զմարգարէ ։

ՃԳ Զինա՞ է վասնորոյ
գրեալ նէ ։ ահաւ
առաքեցից զհրեշ
տակիմ առաջի
երեսաց քոց ։ որ
պատրաստեսցէ
զճանապարհ քո
առաջի քո ։
ՃԴ Ամէն ասեմ ձեզ ։
չէ՞ յարուցեալ ի
ծնունդս կանանց
մեծ քան զյովհա՞
ննէս մկրտիչ ։
ՃԵ Այց փոքրիկն
յարքայու թեան
երկնից ։ մեծէ քան
Այց յաւուրցն
յով հաննու մկրտ
չի մինչև ցայ ժմ ։
արքայու թին երկ
նիցբռնադատի

զնա ։

և բոլոր՝ նք յապը
շտակենզնա։
ՃԳ Բ ամենայն
աւրէնք և մարգ
արէք. մինչև ցյո
վա՛ննէս մարգարէաց ան։
Եւ եթէ կամիք ըն
դունել, նա՛ է եղիայ
որ գալոցն է։ որ
ունիցի ականջս լս
ելոյ՝ լու իցէ։
ՃԵ Ո՛ւմ նման եցու
ցից զազգազայս։
նման է մանկտոյ
որ նստիցին ի հրա
պարակս, կարդ
այցեն զընկերս իւր
եանց և ասիցեն։
փողս հարաքձեզ
և ո՛չ կաքաւիցէք։
ողբացաքձեզ և ո՛չ
կոծ եցարուք։
Ե կն յով հա՛ննէս
ոչ ուտէր և ոչ ըմպ
էր, և ասեն դև՛ զոյ
ի՛ նմա։
Ե կն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ, և
ասեն ահաայր կեր
ող՛ և արբեցող բարե
կամ մաքսաւորա՛ց
և մեղաւորաց։
Եւ արդարաց ա՛ւ
իմաստու թ՛ի յորդւ
ոց իւրոց։
ՃԸ Յ այն ժամ սկսաւ նա
խատել զքաղաքսն.
յորս եղեն բազում
զաւրու թիւնքն որա։
և ո՛չ ապաշխարեցին։
Ա ա՛յ քեզ քորազին։
Ա ա՛յ քեզ բեղսաիդ
ա։

Զ ի եթէ ի՛ տիւրոս
և ի՛ սիդոն եղեալէին
զաւրու թիւնքն որ ի՛
ձեզ եղեն. վաղո՜ւց
և սարդ եաւք խոր
գով և մոխրով ապ
աշխար եալ էր ։ ՃԹ
Ի այց ասեմ ձեզ.
դիւրագո՜յն լիցի եր
կրին տիւրոսի և սի
դոնի յաւուրն դա
տաստանի քան ձեզ ։
Ի ւ դու կափառնա
ում. մի՜ մինչև յերկ
ինս բարձրասցիս ։
այլ մինչև ի՛դ ժոխս
ՃԹ ի ջցես ։ Զ ի եթէ ի՛
սոդոմ եղեալէին
զաւրու թիւնքն որ եղ
ենի՛ քեզ. ապ ա՛քէն
կայ ի՜նև մինչև ցայ
սաւր ։

Ի այց ասեմ ձեզ.
եթէ երկրին սոդոմ
ացւոց դիւրա
գո՜յն լիցի յաւուրն
դատաստանի
քան ձեզ ։

ԺԱՄԱՆԱԿԻՊԱ

տասխանի՜ ետ յս
և ասէ ։ Զ ոհան
ա՜մ զքեն հայր. տ՜ր
երկնի և երկրի. զի
ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և ի՛գի
տնոց. և յայտնեցեր
տղայոց ։ այո՜յ հայր.
զի այ՜սպէս հաճոյ
եղև առաջի քո ։
ՃԺԱ Լ մենայն ինչ տու
աւ ինձ ի՛ հաւրէ
ՃԺԲ իմմէ ։ Լ ւ ո՜չ ոք ճան

գկ

աչէ զորդի՝ թէոչ
հայր ։ և ոչ զհա՛յր
ոքծանաչէ եթէոչ
որդի ։ և ումորդ
ի՛ն կամիցի յայտ
ծ՛ժգ նել ։ ԼԼ կա՛յք առ իս
ամենայն վաստա
կեալք և բեռնաւ
որք ։ և ես հանգու
ցի՛ց զձեզ ։ առ էք
զլուծ իմ ի՛ ձեզ և
ու սարո՛ւ ք յին էն
զի հեզեմ և խոն
արհ սրտիւ ։ և գտ
ջիք հանգ իստ անձ
անց ձերոց ։ զի լուծ
իմ քաղցրէ ։ և բեռ
փոքրոգի ։
գ՛բ ծ՛ժդ
[illegible]
գնա՛ց յ՛սընդ
արտորեայսննոցա՝

ի շաբաթու ։ և աշ
ակերտքն նորա քա
ղցեա՛ն ։ և սկսան
հա՛սկ կորզել և ու
տել ։ փարիսացիքն
իբրև տեսին ասեն
ցնա ։ ահավասիկ
աշակերտքն քո
գործեն ։ զորո՛չ է
արժանգործել ի՛
շաբաթու ։
ԼԼ ։ նա ասէ՛ ցնոսա ։
ոչ իցէ ընթեր՛ցեալ
ձեր զորարարդաւ
իթ ։ յորժամ քաղց
եաւն ։ և որ ընդ նը
մայնէին ։ զի ա՛րդ
եմուտ ի՛ տուն ն ա՛յ ։
և եկերզ հաց զաւ
աջաւ որու թ՛են ։ զոր
ոչ էրաւ ր էն նմա

ու տել և ոչ որոց
ընդ նմայնէ ին.
բայց միայն քահա
նայ իցն ։
ՃԺԷ Ամ թէ չիցէ ըն
թերցեալ յաւրէմ.
զի ի շաբաթս քա
հանայքն ի տաճ
արին պղծեն զշա
բաթն ։ և անմեղք
են ։ բայց ասեմ ձեզ
զի մեծ քան զտաճ
արն եաստ ։
Ի ։ ։ եթէ գիտէիք
զինչէ. զողորմու
թիւն կամիմ և ոչ
զոհ ։ ապա ոչ դա
տապարտէիք դուք
զանպարտսն ։
ՃԺԶ Ի տիր է շաբաթու
որդի մարդւոյ ։

Ի ։ ։ զնացեալ ան
տի յս. եկն ի ժողով
ուրդն նոցա ։
Ի ։ ։ անդ երայրմի
որոյ ձեռն իւր զաւ
սացեալ էր ։ հարց
ին ցնա և ասէն ։
եթէ պարտիցէ ի
շաբաթու բժշկ
ել. զի չարա խաւսե
սցեն զնմանէ ։
և նա ասէ ցնոսա.
ո՞վ է ի ձենջ մարդ
որոյ իցէ ոչ խարմի
և անկանիցի այն ի
խոր խորատ ի շա
բաթու ։ միթէ ոչ
ունիցի և յարու ց
անիցէ զնա ։ իսկ
արդ որ՞ չափ և սաու
աւելէ մարդ քան

զո չխար։ ապա
ուրեմն պարտէի
շաբաթու բարիս
գործել։
Յայնժամաս է
ցայրն։ ձգեա՛ զձե
ռնքո։ և ձգեա՛ց։ և
եղև ո՛ղջ իբրև զմիրն։
Ի սկ փարիսաց
իքն ելեալ արտաքս
խորհուրդառնէին
զնմանէ։ թէ ո՞րպէս
կորուսցեն զնա։
Ի ւ յս՝ իբրև գիտ
աց մեկնեցա՛ւ անտի։
Ի ւ գնացի՛ն զհետ
նորա ժողովուրդ ՝
բազում։ և բժշկ
եա՛ց զամենեսեան։
և սաստեաց նոցա
զի մի՛ յայտնեսցեն

զնմանէ ումեք։ զի
լցցի՛ որասացաւն
ի՛ձ եռն եսայեամար
։գարէի։ Ա հա՛ման
։ուկիմ զոր ընտրեցի։
։և սիրելի իմ ընդոր
։հաճ եցաւանձն իմ։
։եդից զհոգի իմ ի
։վերա նորա։ և իրաւ
։ո՛ւ նս հեթանոսաց
։պա տմեսցէ։ ոչ հա
։կառակեսցի։ և ոչ
։աղաղակեսցէ։ և ո՛չ
։ոք լուիցէ ի՛ հրա
։պարակս զբարբառ
։նորա։ զեղեգն ջախ
։ջա խեալ ո՛չ փշրեսցէ։
։և զպատրոյկն առ
։կայծեալ ո՛չ շիջու
։սցէ։ մինչև հանցէ
։ի՛ յաղթութի՛ զդա՛տ

ասատանն. և յան
ուն նորա հեթան ՃԻԲ
ոնք յու սասց
ին:

ՃԺԹ

ԱՅԴԻԿ

մատուցաւ

առ նա դիւա հար
մի կոյր և համր. և
բժշկեա՛ց զնա: և
որպէս զի համրն և
կոյրն խաւսեսցի
և տեսանիցէ:

ՃԻ Ա արմացան ամէ
նայն ժողովուրդ
քն և ասէին. մի
թէ սա՛ իցէ քս՛ն

ՃԻԱ Բ այց փարիսեց
իքն իբրև լուան
ասեն. ո՛չ իւ իք հա
նէ դա զդևս. եթէ
ոչ բէեղզեբուղաւ

իշխանա՛ւ նդիւաց:
Բ բրև գիտաց յս
զխոր հուրդ սնոցա
ասէ՛ ցնոսա. ամէ
նայն թագաւոր
ու թիւն բաժանեալ
յանձնիւր. աւերի՛:
և ամէնայն քաղաք
կամտուն բաժան
եալ յանձնիւր. ո՛չ
կացցէ: և եթէ սա
տանայ զսատանայ
հանէ. յանձնիւր
բաժանեցա՛ւ: արդ
զիա՛րդ կացցէ թա
գաւորու թիւնն նորա:
Ի եթէ ես բէեղ
զեբուղաւ հանեմ
զդևս: որդիքն ձեր
ի՞ւ հանիցեն: վասն
այնորիկ նոքա՛ եղի

ցին ձերդատաւորք։
Պա եթէ հոգւ
ովայ հանեմզդեւ՝
ուր եմն հասեալէ
ի վերա ձեր արքայ
ու թիւնն այ ։
Ամ զիարդ կարէ
ոք մտանել ի տուն
հզաւրի և զգործ
իսն նորա յափշտ
ակել, եթէ ոչ նախ
կապիցէ զհզաւրն
և ապա զտուն նորա
յափշտակիցէ։
Որոչ ընդ իս է ՃԻԴ
հակառակ իմէ։ և
որոչ ժողովէ ընդ
իս ցրու է ։
ՃԻԳ Ասնայդ որ ի կ
ասեմ ձեզ։ ամէ
նայն մեղք և հայ

հոյու թիք թող
ցին մարդ կան։
բայց զհոգւոյն
հայ հոյու թիմի
թողցի ։
Ւ որոք ասիցէ
բան զորդւոյ մա
րդոյ, թողցի նմա։
բայց որ զհոգւոյն
սրբոյ ասիցէ, մի
թողցի նմա ։ մի
յայսմ աշխարհի.
և մի ի հանդ երձ
ելումն ։
Ամ արարէք ք
զծառն բարի և
զպտուղ նորա բարի
կամ արարէք զծա
ռն չար և զպտուղ
նորա չար ։ քան
զի ի պտղոյ անտի

ծառն ճանաչի։
Ծնունդք իժից,
զիա՞րդ կարիցէք
բարիս խաւսել
որ չար քդէք։ քան ճիէ
զի յաւ ե՛ լ՛ածոյ
սրտի խաւսիբէր։
ճիէ Մարդ բարի. ի
բարի գանձուցսր
տի իւրոյ հան է
զ բարիս։ և մարդ
չար. ի չար գանձ
ուցսրտի իւրոյ
հանէ զ չարիս։
ճիզ Այցասէ՛մ ձեզ.
թէ ամենայն
դատարկ բանի
զոր խաւսիցին
մարդիկ. տացեն
համա՛ր յաւուրն
դատաստանի։

զի ի՛ բանից քոցար
դարասցիս՛ և ի
բանից քոց պար
տաւորեսցի՛ս։

Գդ

պատասխանի

ետուն ոմանք ի՛
դպրացն և ի՛ փար
իսեցւոց և ասեն.
վարդապետ կամ
իմք նշա՛ն ինչտէ
սանել ի՛ քէն։
ճիբ Ա պատասխ
անի ետ և ասէ ցնո
սա. ազգ չար և շն
ացող նշա՛ն խնդ
րէ։ և նշան մի տացի
նմա։ բայց նշանն
յովանն ու մարգ
արէի։
Զ իորպէս էր յովն ան՛ի

վորկիտին զերիստիս
և զերիս գիշերս ։
նոյնպես եղիցի և
որդի մարդոյի սի
ոտ երկրի զերիս
տիւս և զերիս գիշ
երս ։ ԱՌՔ նինու
եացիք յարիցեն ի ՃԻԹ
դատաստանի ընդ
ազգիս ընդայսմիկ ։
և դատապարտես
ցեն զսա ։ զի զղջա
ցան ի քարոզ թեն
յովնանու ։
Եւ արդահաւաս
իկ մեծ քանզ յով
նան եաստ ։
Ժիսոյն հարաւ
ոյ յարիցէ ի դատ
աստանի ընդազ
գիս ընդայսմիկ ։

և դատապարտ
եսցէ զսա ։ զի եկն
ի ծագաց երկրի
լսել զիմաստու
թիւնն սաղոմոնի ։
Եւ ահա մեծ քան
զսաղովն եաստ ։
ԱԼ յորժամայ
սնպիղծ ելանիցէ ի
մարդոյ ։ շրջիցին
ջրդին տեղիս խն
դրէ հանգիստ և ոչ
գտանիցէ ։ յայն
ժամասէ դարձայց
ի տունիմ ուստիել
ին ։ և եկեալ գտանէ
պարապորդ ։ մա
քրեալ և յարդար
եալ ։ յայնժամ եր
թայ և առնու ընդ
իւր եւ թնայլ այսս

չարագոյնս քան
զինքն և մտեալ
բնակէ՞ անդ։ և
լինի յետինն մար
դոյն այնոր իկչա՞ր
քան զառաջինն։
Ա յնպէս եղիցի
և ազգիս այսմիկ
չարի։
ՃԼ Ա ինչ դեռ նա ընդ
ժողովուրդն խաւ
սէր։ ահա մայր
նորա և եղբարք
նորա կային արտ
աքոյ և խնդրէին
խաւսէ՞ ընդ նմա։
Ա ւասէ՞ ոմն ցնա։
ահա մայր քո և
եղբարք քո կան
արտաքոյ և խն
դրեն խաւսէ՞ ընդ
քեզ։

Ն ապատասխանի՞
ետայնմ իկոր ասա
ց ցնա։ և ասէ՞։
ո՞վէ իմ մայր։ կամ
ո՞վէ իմ եղբարք։
Ա ւ ձգեալ զձեռն
իւր յաշակերտսն
ասէ։ ահա մայր
իմ և եղբարք իմ։
զի որառնիցէ զկա
մս հաւր իմոյ որ
յերկինսնէ։ նա՞է
եղբայր՝ քոր և
մայր։

ԳԼ

ԱՍ-ՍԱ-Ր

յայնմիկ ելեալ

ՅԱ ի տանէն։ նստ
ա՞ առ ծովեզերն։
և ժողովեցան առ
նա ժողովուրդք
բազումք։ մինչ մտ

անել նմա ի նաւն
և նստել։ և ամե
նայն ժողովուրդն
կայր առ ծովեզերքն։
Եւ խաւսէր ընդ
նոսա բազումս առ
ակաւք և ասեր։
Զհա ել սերման
ահանս երմանել։
և ի սերմանելն իւր
ում։ եր որ անկաւ
առ ճանապարհաւ։
և եկն թռչուն երկ
նից և եկերզնա։
Եւ այլն անկաւ
յապառաժ ի ուրոչ։
գոյր հող բազում։
և վաղվաղակի բու
սաւ։ առ ի չգոյէ
հիւթոյ երկրին։
ի ծագել արևու

տապացաւ։
զիոչ գոյին արմ
ատք։ չորացաւ։
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց։ և ելին
փուշքն և հեղձու
ցին զնա։
Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարի։ և
տայ պտուղ։ է որ
հարիւրաւոր։ և
է որ վաթսնաւոր։
և է որ երեսնաւոր։
Որ ունիցի ականջս
լսելոյ։ լուիցէ։
Եւ մատուցեալ
աշակերտքն ասեն
ցնա։ ընդէր առա
կաւք խաւսիս ընդ
նոսա։ Եւ ապատա
սխանի ետ և ասէ

ցնոսա ։ քանզի
ճեզ տուեալ եգիտել
զխորհուրդս արք
այու թեն երկնից։
և նոցա չէ՞ տուեալ։
ՃԼԲ Ի ոյր գուցէ տա
ցի՞ նմա։ և յաւելցի՞։
և ոյր ոչն գուցէ։ և
զորունիցին բարձ
ցին ի՛ նմանէ ։
ՃԼԳ ։ ասնայնորիկառ
ակաւք խաւսիմընդ
նոսա ։ զի տեսան
են և ո՞չ տեսանեն։
և լսեն և ո՞չ լսեն։ և
ոչ առնուն ի՛ միտ։
։ ։ կատարիա
նոսա մարգարու
թիւնն եսայեա որ
։ ասէ ։ լսելով լուի
։ ջիք։ և մի՞ իմասջիք։

։ և տեսանելով տե
։ սջիք։ և մի՞ տեսջ
։ իք ։ զի թանձրա
։ ցաւ սիրտ ժողով
։ րդեանս այսորիկ
։ և ականջաւք իւր
։ եանց ծանուն
։ լուան։ և զաչս իւր
։ եանց կափուցին։
։ զի մի՞ երբ եք տես
։ ցեն աչաւք։ և ակ
։ անջաւքն լուիցեն։
։ և սրտիւքն իմաս
։ ցին։ և դարձցին
։ և բժշկեցի՞ց զնոսա
ՃԼԴ ։ այց ձեր երանի՞
աչաց ձերոց զի
տեսանեն և ակ
անջաց ձերոց զի
լսեն։ ։ մէնասեմ
ձեզ։ զի բազում

մարգարէքեար
դարք ցանկացան
տեսանել զոր տես
էքդ. եւ ոչ տեսին.
եւ լսել. զոր լսէքդ
եւ ոչ լուան ։
ՃԼԷ Եւ արդ լուար
ո՛ւք դուք զաւակ
սերմանացան ին։
յամենայնէ որ լսէ
զբանն արքայու
թեան եւ ոչ ա՛ւ նու
ի՛ միտ. գայ չարն
եւ յափշտակէ զը
սերմանեալն ի՛ սի
ր տ նորա ։ այն է որ
առ ճանապարհ
ան սերմանեցաւ ։
Եւ որ յապառա
ժին սերմանեցաւ.
այնէ որ իբրեւ լսէ

զբանն եւ վաղվաղ
ակի խնդու թ՛բ ըն
դունի զնա։ բայց
քանզի ոչ ունի ար
մատս յընքեան.
այլառ ժամանակ
միէ ։ ի՛ լինել նեղու
թեան եւ հալածան
աց վասն բան ին.
վաղ վաղակի գայ թ
ագղ ի ն։ Ի սկորի՛
մէջ փշոցն սերմա
նեցաւ. այնէ որ իբր
լսէ զբանն. եւ հո
գք աշխարհիս. եւ
պատրանք մեծու թ՛ե
հեղ ձուցանեն զբ
անն. եւ լինի ան
պտո՛ւղ ։
Ի սկոր յերկիրն
բարի սերմանեցաւ՝

այնէ որ իքրև լսէ
զ բանն. և ի՛ միտ
առնու. և տայ զպտ
ո՛ւղ. էոր հարի՛ւր.
և էոր վաթսո՛ւն. և է
որ երեսո՛ւն.

ՃԼԶ

ՅԱՍՐ

ակարկատ

նոսա և ասէ.
Ն մանեցաւ արք
այու թիւն երկնից
առն որ սերմանիցէ
սեր՛մն բարի յագար
ակի իւրում. և ի՛ քոն
լինել մարդկան. եկն
թշնամի նորա. և
ցանեաց ի՛ վերա որ
ո՛մն ի՛ մէջ ցորենոյն
և գնաց. և իբրև
բուսաւ խոտն. և
արար պտուղ. ապա

երևեցա՛ւ և որոմն.
Մ ատուցեալ ծառ
այք տանուտեառն.
ասե՛ն ցնա. տ՛ր. ո՛չ
սեր՛մն բարի սերմ
անեցեր յագարա
կին քում. արդ ու
ստի՛ ունիցի զոր
ոմն. և նաասէ՛
ցնոսա. այ՛ր թշնա
մի արար զայն.
Ա սեն ցնա ծա
այքն. կամի՛ս զի
երթիցուք քաղ ես
ցուք զայն ի՛ բաց.
Ե ւնաասէ՛ ցնոսա
մի՛. գուցէ՛ մինչ
քաղիցէք զորոմնն.
և զ ցորեանն ընդ
նմին ի՛ բա՛ց խլիցէք.
Թոյլտուք երկուց

ուցն ամեն ի միա
սին մինչև ի հուն
ձս։ և ի ժամանն
ակի հնձոց ասա
ցից ց հնձաւղսն։
քաղեցէք նախ
զորոմդն և կապէ
ցէք զայդ խրձունս
առ ի յայրել։ և
զցորեանն ժողով
եցէք ի շտեմարանս։
ՃԼԷ ՀԼԱՌԱԿԱՐԿ
առնոսա և ասէ։
նմանէ արքայու
թիւներկնից հա
տոյ մանանխոյ։
զորառեալ մարդ
ոյ սերմանեաց
յագարակի իւրում։
որ փոքրէ քան զամ
ենայն սերմանիս։

և յորժամ ամ եաց
մեծէ քան զամեն
այն բանջարս։ և
լինի ծառ մինչև
գալ թռչնոց երկն
ից և հանգչեն յոս
տս նորա։
ՃԼԸ ՀԼԱՌԱԿ խաւս
եցաւ ընդ նոսա և
ասէ։ ՀԼ մանէ ար
քայու թիւնն երկն
ից խմորոյ։ զորառ
եալ կնոջ թաքոյց ի
գրիւս երիս ալ եր։
մինչև ամենայն
խմորեցաւ։
ՃԼԹ այսամենայն
խաւսեցաւ յս առա
կաւք ընդ ժողովու
րդսն։ և առանց
առակի ոչ ինչ խաւս

եցաւ ընդնոսա ։
զի լցցի՞ ասացեալն՝
մարգարէէ ։ բաց
ից առ ակաւ ք զբեր
անիմ ։ բղխեցի՞ ց
զծածկեալն իսկզբ
անէաշխարհի ։

ՃԻ

Թողեալ յիզբ

ժողովուրդան ։ եկն
ի՛ տուն ։ մատեան
առնա աշակերտք
և ասէին ։ մեկնեա
մեզ զառակ որոմ
անց ազարակի ։
Ա ապատասխանի
ետ և ասէ՞ ցնոսա ։ որ
սերմանէ սերմն
բարի ։ է որդի՞ մարդ
ոյ ։ և ազարակն աշ
խա՞ր հսէ ։ սերմն

բարի նոքա՞ են որ
որդիք արքայու թ՞ե
են ։ իսկ որոմն որ
դիք՞ չարին են ։ և
թշնամին որ վար
եաց զայն սատա
նա՞յէ ։ և հունձքն
կատարածաշխ
ար հիսէ ։ և հնձ
աւղք հրեշտակք
են ։ Ա որպէս ժողո
վի որոմն և ի՛ հուր
այրի ։ այնպէս եղի
ցի ի՛ կատարածի
աշխար հիս ։
Ա դարքեսցէ որդի
մարդւոյ զհրեշտ
ակսիւր ։ և ժողով
եսցեն յարքայու
թենէ նորա զամե
նայն գայթակղու

գէ

թիւնս. և զայնոս
իկ ոյք գործեն զան
աւրէնու թիւն։ և
արկցեն զնոսա ի
հնոց հրոյ։ անդ
ելիցի լալ և կրճել
ատամանց։
Յայն ժամ արդ
արքն ծագեսցեն
իբրև զարեգակն
յարքայու թէ եր
կնից. որ ունիցի
ական ջս լսելոյլուցէ
Դ. արձեալ նմանէ
արքայու թի երկն
ից գանձի ծածկ
ելոյ յագարակի.
զոր գտեալ մարդ
ոյ թաքոյց։ և ի
խնդու թենէ անտի
երթեալ վաճառէ

զամենայն ինչ զոր
ունի. և գնէ զագար
ակն զայն։
Դ. արձեալ նմանէ
արքայու թիւն երկ
նից. ա՛ռն վաճառ
ականի որ խնդրիցէ
մարգարիտս գեղե
ցիկս։ և գտեալ մի
պատուական մար
գարիտ. երթեալ վա
ճառեաց զամենայն
զոր ինչ ունէր և գն
եաց զայն մարգար
իտ։ Դ. արձեալ նը
մանէ արքայու թի
երկնից. ուռկանի
արկելոյի ծով։ և
յամենայն ազգաց
ժողովելոց. զորիբրև
լցաւ. հանելիցամաք

և նստեալ։ ժողով
եցինզ բարի։ բար
ի՞ն յամանս։ և
զխոտանն ի՛ բա՛ց
ընկեցին։
Այնպէս եղիցի
ի՛ կատարածի
աշխար հիս։ ելց
են հրեշտակք
և մեկնեսցեն զը
չարս ի միջոյ ար ծիս
դարոց։ և արկ
ցեն զնոսա ի՛ հն
ոց հրոյն։ ա՛նդ
եղիցի լալ և կրճ
ել ատամանց։
Ասէ ցնոսայ՛ս։
իմացարո՛ ւք զայ
ամենայն։ ասեն
ցնա։ այո՛ տր։

Ի՛ նաասէ՛ ցնոսա
վասնայսորի կ
ամենայն դպիր
աշակերտեալ ար
քայու թ՛ե երկնից։
նմանէ ա՛ռն տա
նու տեառն։ որ
հանէ ի՛ գանձէ իւր
մէ զնո՛ր և զհին։
ւեղև
իբրև կա
տարեաց յ՛ս
զառակս զայսոս
իկ։ փոխեց ա՛ւ ան
տի։ և եկեալ ի՛ գաւ
առ իւր ուսուցա
նէ՛ր զնոսա ի՛ ժող
ովրդեանն նոցա
մինչև զարմանա՛լ
նոցա և ասել։ սմա

դկ

անանկի լու-
սոր հերովդէս չոր
ոդասպ եաս զլուսոյն։
և ասէ ցնա ա տայս
էր։ նա է յոսկան
նէս մկրտիչն։ նա
յարեաւ ի մեռե-
ալոց։ և վասն այնո
ր ի իկ զաւրութիւք
լինին նովաւ։

ԱՆԶԻ ՀԵՐՈՎԴ
ԷՍ ԿԱԼԱՒ Զ ՅՈՎԱՆ
ՆԷՍ ԿԱՍՊԵԱՑ ԶՆԱ։
և ԵՂ ԻԲԱՆՈԴԻ։ ՎԵՐ
ՀԵՐՈԴՈՎԴԻ ՍՈՒ
ԿՆՈՋ ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ
ԵՂԲԱՐՍ ՆՈՐԱ։
ԶԻՍԱՍԷՐ ՑՆԱ ՅՈՎ
ԱՆ ՆՆԷՍ։ ՀԷՍԱԾ
ԱՆ ՔԵԶՈՒՆԷ ԶԴԱ։

ՈՒՍԱՏԻ ԷՑԷ ԱՅՍ
ԷՍԱՍԱՏՈՒԹԻՒՆ։ և
ԶԱՒՐՈՒԹԻՒՆՔ։ ՈՉ
ՍԱՀԷ ՀԻՒՍԱՆԷՆ ՈՐ
ԴԷ։ ՈՉ ՄԱՅՐ ՍՈՐԱ
ԿՈՉԻՄԱՏԻՍԱՆ։ և
ԵՂԲԱՐՔՔ ՍՈՐԱ ՅԱՌ
ՈՎՔՔՈՍ և ՅՈՎՍԷՖ։
և ՍԻՄՈՆԻՆ և ՅՈՒԴԱՅ։
և ՔՈՐՔՍՈՐԱՆՈՅ ԱՅ
ՍՊԵՆԷՔԻՆ ԱՍՈՒՍԵԶԷ։
ԱՐՈՂՈՒՍՏԻՆ Է ՍՍԱ
ԱՅԱՍԱՄԵՆԱՅՆ։ և
ԶԱՅԹ ԱԿՂԷՏԻՆԻՆԱ։
Ի ՅՆԱՍԷ ՑՆՈՒՍԱ։
ՀԻՆՔ ՄԱՐԳԱՐԷԱՆԱՑԻ
ԷԹԷՈՂ ՅԻՒՐՈՒՄ ԶԱՒ
ԱՌԻ։ և ՅԻՒՐՈՒՄԱՆԷ։
և ՈՉ ԱՌՈՒԱՐ ԱՆՈՂԶԱՒՐ
ՈՒ ԹԻՒՆՔ ԲԱԶՈՒՄԱ։
ՎԱՍԱՆԱՆԿԱՍԱՍՏՈՒ
ԹԷՍ ՆՈՑԱ։

և կամէր զնա սպ
անանել՝ բայց եր
կնչէր ի ժողով ըդ
ենէ անտի։ քան
զի իբրև զմարգարէ
ու նէ ին զնա։
ՃԽԵ Ի իբրև եղենծն
ու նդ ք հերովդի։
կաքաւ եաց դուս
տրն հերովդի այ
ի մէջ բազկանին։
և հաճոյ թուեց
աւ հերովդի։ ու
ստի և երդմամբ
խոստացաւ նմա
տալ զինչ և խն
դրեսցէ։
Ի նա յառաջա
գւոյն խրատեալ
ի մաւրէ իւրմէ.
տո՛ւր ինձ ասէ

այսր ի վերա սկտեղ
զգլուխն յովհանն
ու մկրտչի։
Ի տրտմեցա՛ ։
թագաւորն։ բայց
վասն երդմանցն և
բարձակցացն.
հրամայեաց տալ
նմա։ Ի տուաքե
աց գլխատեաց զյո
վհաննէս ի բանդի։
և բերաւ գլուխն նորա
սկտեղբ. և տուա՛ւ
աղջկանն։ և տար
ա՛ւ առ մայր իւր։
Ի մատուցեալ
աշակերտքն նորա.
բարձին զմարմինն
և թաղեցի։ և եկ
եալ պատմեցին
յի։

ՃԻԱԶ

Ի բրև լու-
ա՛ յս՝ զնաց
անտի նաւ ու յան
ապա՛տ տեղի առ-
ան ձինն ։

Բրև լուան ժող-
ովու ոդքն զնաց
ինզ հետնորա հե-
տի ի՛ քաղաքացան տի։

Ի բրև ելետես
ժողովու ոդ բազում
զ թացաւ ի՛նոսա ։
և բժշկեա՛ց զհիւ-
անդս նոցա ։

ՃԻԱԷ Բրև ընդ երեկս
եղև մատեան առ-
նա աշակերտքն և
ասեն ։ տեղիս ան
ապատէ և աւրս
տարաժամեա՛լ ։
արձակեա՛ զժողով

ու ոդադ ։ զի երթ
ցեն շուրջ ի՛ շէնսն
գնեսցեն իւր եանց
կերակուր ։

Ի ասե՛ յս՝ ո՛չ ինչ
պիտոյէ դոցա եր
թեալ ։ դո՛ւք տուք
դոցա ուտել ։

Ի նոքա ասեն
ցնա ։ ո՛չ ինչ ունիմք
ասա ։ բայց հի՛նկ
նկանակ և երկուս
ձկունս ։

Ի ասէ ցնոսա ։
բերէ՛ք այսր զայն ։

Ի հրամայեաց
բազմեցուցանել
զժողով ու ոդանի
վերա խոտոյ ։

Ի առ զհինգնկ
անակն և զերկուս

ձկունսն. հայեց
աւ յերկինս, աւր
հնեաց: և եբեկ և
եմ ցաշակերտսն
զնկանակսն: և
աշակերտքն ժող
ովրդոցն. կերան
ամենեքեան և յա
գեցան: և բարձ
ին զ նշխարս կո
տորոցն երկոտա
սան սակաւի լի:
Եւ որք կերանն.
էին արք իբրև հի
նգ հազար. թող
զկանայս և զմա
նկտիս:

ՃԽԸ

Եւ ստիպ
եաց վաղվաղ
ակի զաշակերտ
սն մտանելի նաւ

և յառաջել յայն
կոյս մինչ ինքն զը
ժողովուրդսն ար
ձակեսցէ:

ՃԽԹ

Եւ իբրև արձակ
եաց զժողովուրդսն.
ել ի լեառնառան
ձ ինն կալ յաղաւթս:

ՃԾ

Եւ իբրև ընդ եր
եկս եղև, անդ եր
միայն:
Եւ նաւն մեկնեալ
եր ի ցամաքէն բա
զում ասպար ի ս
աւք. ծփեալ յալ
եացն: քանզի ընդ
դէմ եր հողմն:
Եւ ի չորրորդում
պահու գիշերոյն
եկն առնոսա յս գն
ալով ի վերածովուն:

Իբրև տեսին աշա
կերտքն զի գնայր
ի՛վերա ծովուն.
խռովեցան։ և ասա
են թէ առաջա՛ւ ք
ինչ իցէ. և առ ակ
ին աղաղակեցին։
Եւ վաղվաղակի
խաւսեցա՛ւ ընդ
նոսա յս և ասէ.
քաջալերեցարո՛ւք։
ես՛ եմ։ մի՛ երկնչիք։ ՃԾԲ
ՃԾԳ Պատասխանի՛ ետ
նմա պե՛տրոս և ասէ,
տր. եթէդու ես. կր
ամայեա ինձ գա՛լ
առ քեզ ի՛վերա ջրոյ։
Եւ նա ասէ. եկ։
Եւ իջեալ ի՛նաւ
էն պե՛տրոս. գնաց ՃԾԴ
ի՛վերա ջրոցն և եկն
առ յս։

Եւ տեսեալ զհող
մն սաստիկ երկ
եա՛ւ։ և իբրև սկս
աւ ընկղմել. աղաղ
ակեաց և ասէ. տր.
փրկեա՛ զիս։
Եւ վաղվաղակի
յս. ձգեաց զձեռն
իւր կալաւ զնա. և
ասէ. թերա հաւ
ատ. ընդէ՞ր երկմտեցեր։
Եւ իբրև եղինի՛նա
ւն հանդարտեաց
հող մն։
Եւ որ ի՛նաւ ինէին
մատեան երկի՛րպա
գիննմա և ասէն։
արդարև որդի՛
ա՛յ ես դու։
Եւ անցեալ եկ
ինի ցամաք. ի՛գէն

նեսարեթ. և իբրև
ծանեան զնա արք
տեղոյն այնորիկ.
առաքեցին ընդա
մենայն զաւառն.
և ածին առնա զա
մենայն հիւանդս:
և աղաչէին զնա
զի գոնէ միայնի
քղանցս հանդէր
ձի նորա մերձեսցին.
և որ միանգամ
մերձեցան
փրկեցան:

ճ̄ծ̄ղ

ւյայնմամ
մատեանառ
յն որ յեբեմէ փար
խացիքն և դպ
իրք և ասեն. ընդէր
աշակերտքն քո
անցանեն զաւ

անդու թէ ծերոցն:
զի ոչ լուանանզձե
ռս յորժամ հացու
տեն: Լ ա պատաս
խանի ետ և ասէ ցնո
սա. իսկ դուք ընդէր
անցանէք զպատ
ու իրանաւնայ. վն
ձերոյ աւանդու թէ:
Զ իա ծասացպա
տուեա զ հայր քո
և զմայր: և որ բա
մբասէ զ հայր կամ
զմայր. մահ ու վախ
ճանեսց ի: և դուք
ասէք. որ ասիցէ
ց հայրիւր կամ մա
յրիւր պատագէ
զոր յին էն աւկտի
ցիս. և ոչ պատու
իցէ զ հայրիւր և

դէ

զմայր իւր և խոտ
էք զբաննայ վասն
ձերոյ աւանդու
թեանն ։ Կ եղծաւ
որք, բարիղք մար ՃԾԵ
գարեացաւ ի վերա
ձեր եսայի և ասէ, ժո
ղովուրդս այս շրթ
ամբք պատուէ զիս.
և սիրտք իւր եանց
հեռացեալ մեկու
սի է յինէն ։ զուր
պաշտեն զիս ։ ուս
ուցանեն վարդա
պետու թիս զմար
դկանպատուիրեալս ։
Եւ կոչեցեալ առ ՃԾԶ
ինքն զժողովուրդն
ասէ ցնոսա ։ լու
արուք և իմիտ առ
էք ։ ոչ որինչ մտա

նէ ինդ ի բերան պղծէ
զմարդ, այլ որինչ
ելանէ ի բերանոյ.
այն պղծէ զմարդ ։
Յ այն ժամ մատու
ցեալ աշակերացն
նորա ասեն ցնա
գիտես զի փարիս
եցիքն իբրև լուան
զբանն գայթակղեցին ։
Լ ապատասխ
ան ի ետնոցաև ասէ ։
ամենայն տունկ
զորոչ տնկեաց
հայրիմ երկնաւոր
իսլ եսցի ։
Ր ոյլ տուք զնոսա.
կոյրք են կուրաց
առաջնորդ. կոյր
կուրի յորժամ առ
աջնորդէ. սղալէ.

և երկոքին ի խորխոր
ատ անկան ին ։
ճ ծէ Պ ատասխանի ետ
նմա պետրոս և ասէ.
մեկնեա՛ մեզ զառ
ակս զայս ։
Լ սէ յս. տակ
աւ ին և դուքան
միտք էք. և ոչ իմա
նայք. եթէ ամե
նայն որ մտանէ ի
բերան. յորովայն
երթայ. և արտա՛քս
ելանէ. իսկոր ել
անէ ի բերանոյ ի
սրտէ՛ անտի գայ.
և այն պղծէ զմարդ ։
Զ ի ի՛ սրտէ՛ ելան
են խոր հուրդք
չարք ։ սպանութիւ՛ք ։
շնութիւնք ։ պոռ
նկութիւ՛ք ։ գողութիւ՛ք ։
սուտ վկայութիւ՛ք ։
հայ հոյութիւ՛ք ։ այս
ամենայնէ որ պղծէ
զմարդ. այլ անլու
այ ձեռաւ քուտել
ոչ պղծէ զմարդ ։

ւ ել եալ անտի

յ ի գնա՛ցի՛կող

մանս տիւրոսի և
սիդոնի ։ Լ ւ ահա
կին մի քանանացի
ի՛ սահմանացանտի
նոցա ելեալ աղաղ
ակէր և ասէր. ողոր
մեա՛ց ինձ տ՛ր որդի
դաւթի ։ դուստր
իմ չարաչար այսա
հարի ։ Լ ւ նա ոչ
ետ նմա պատասխանի ։
Լ ւ մատուցեալ աշա

կերտքն նորաաղ
աչէին զնա և ասա
էին. արձակեա
զնա զիաղաղակ
զհետ մեր

ՃԾԸ Լ ա պատասխա
նի ետևասէ. ո՞չուր
ուք ատաքեցայ եթէ
ոչ ատոչ խարսկոր
ուսեալ տան ի՞լի :

ՃԾԹ Լ ւ նա մատուցեալ
երկիր պագաներ
նմա և ասէր : տ՞ր
աւգնեա՛ ինձ :

Պ ատասխանի
ետնմա և ասէ. ո՞չէ
բարւոք առնուլ
զհաց մանկանց և
արկանել շանց :

Լ ւ նա ասէ. այո՛ տ՞ր :
քանզի և շո՛ւնք կերա

կոին ի՛ փշրանաց
անկելոց ի՛ սեղանոյ
տեառն իւրեանց :

Յ այն ժամ պատա
սխանի ետնմա յ՚ս
և ասէ. ո՞վ կինդ ո. մեծենկաւ ատքքո.
եղիցի՛ քեզ որպէս և
կամ իս :

Լ ւ բժշկեցա՛ւ դու
ստր նորա ի՛նմին
ժամու :

ՃԿ ւ գնացեալ
ի՛ եկն ի՛ ծովէ
ամտ
զերն գալիլեացւ
ոց : Լ ւ ելեալ ի՛
լեառն նստէ՛ր անդ :

Ս ատեանառնա
ժողով ուրդք բա
զումք որ ունէին
ընդ իւրեանս. կա՛
ղս. կո՛յրս. համեր՛ա.

միակողմանի՞ս. և
այլս բազումս. և
ընկեցին զնոսա
առ ոտսնորա. և
բժշկեա՛ց զնոսա.
Ի ինչև զարման
ա՛լ ժողովրդոցն որ
տեսանէին. զի հա
մերքն խաւսէի՞ն.
կաղքն գնայի՞ն.
միակողմանիքն
բժշկէի՞ն. կոյրք
տեսանէի՞ն. և
փառաւորա՛ռնէին
զա՛ծ ի՞լի.
Ի ւ կոչեցեալ առ
ինքն յի՞ զաշակեր
տսնասէ. գ Թա՛մի
ժողովուրդն. զի
արդ երեք՞ աւուրք
են զի կանադիս.

և ոչ ունին զինչ ու
տիցեն. և արձակ
ել զդոսա նաւ Թիս
չկամի՞մ. գուցէ
նկ ք Թիցեն զճան
. ապար հայն.
Ա սեն ցնա աշա
կերտքն. իսկարդ
մեզ յանապատի
աստ ուստի՞ իցէ
այն չափ հաց. մին
չև յագեցուցանել
զա՛յն չափ ժողով
ուրդ. Ի ւ ասէ՞
ցնոսա յ՞ս. քանի՞
նկանակ ունիք.
Ի ւ նղքա ասեն՞ էրթ
և սակա՞ւ ձկունս.
Ի ւ հրամայեաց
ժողով ուրդեանն
բազմել ի՛ վերագետ
նոյ.

և աստեալ զեւթն
նկանակն և զձկ
ունսն. զոհացա՛ւ և
եբեկ։ և ե՛տ ցաշա
կերտան։ և նոքա

ժողով ըղեանն։
երան ամենեք
ին և յագեցան. և
բարձին զնշխարս
կոտորոցն. ե՛ւ թն
զամբ իղ չի։

ւորք կերանն
էին իբրև ա՛րք. չորք
հազարք թողզ՞ը
կանայս և զմանկ
տի։ բրև արձ
ակեաց զժողովու
ըղան. ե՛լ ի՛նաւ. և
ե՛կն ի՛սահմանս մա
գդաղեա։

Ճկա ւ մատուցեալ

փարիսեցիքն և սա
դուկեցիքն փորձե
լով խնդրէին ի՛նմ
անէ նշան յերկնից
ցուցանել նմա։

Ճկբ ա պատասխա
նի ետ և ասէ՛ցնոսա.
ազգ չար և շնացող
նշա՛ն խնդրէ։ և
նշան միտացինմա.
բայց նշա՛ննյուն
անու մարգարէի։

Ճկգ ւ եթողզնոսա և գնա՛ց։
Գ նացին և աշա
կերտքն յայնկոյս.
և մոռացա՛նաւն
ուլհաց։ ա սէ՛ցնո
սա յ՞ս։ տեսէք և
զգո՛յշ լերուք ի՛խմ
որոյ սադուկեցւոցն
և փարիսեցւոցն։

ՃԿԵ Ե ղքախորհէ ինընդ
միմ եանս եասէին.
Թէ հացոյ բարձաք:
Գ իտաց յս եասէ.
զի խորհիք ի միտս
ձեր Թերահաւաղք.
եթէ հացոչ ունիք:
տակաւ ին չիման
այք. եւ ոչ յիշէք
զ հինգ նկանակն
ի հինգ հազարս:
և քանի սակաւ ի
բարձէք: և ոչ զեւ
թն նկանակն ի չորս
հազարսն: և քանի
զաբ իղս բարձէք:
արդ զիարդ ոչ իմա
նայք եթէ ոչ վասն
հացի ասացի ձեզ
զգոյշ լինել ի խմոր
ոյ սադուկեցւոցն

և փարիսեցոց:
Յ այն ժամ ի միտ
ա ին. եթէ ոչ ասա
ց զգուշանալ ի
խմորոյ: այլ յաղ
անդւոյ փարիսե
ցւոցն և սադու
կեցւոց:

ՃԿԶ

ԵԿ

ԻԵՂԵԱՂ ՅՍ
Ի կողմանս

փիլիպեա կեսար
եայն հարցաներ
ցաշակերտսն և
ասէր. զո՞ ղքասեն
զինեն մարդիկն
Թէ իցէ որդի մար
դւոյ: Ե ՝ նղքասա
ւն ոմն զյովաննէս
մկրտիչ. և այլք
զեղիայ. և կեսքզերէ
միայ. կամ զմի ղքի մար
գարէից:

ԱՍԷ ցնոսաս։ Իսկ
դրուք։ զմի՞ դք սասէք
զինն Թէ։ցեամ
Պատասխանի։ Եթ
Նամա սիմանուն պետոր
ոսանասէ։ դմի՞ ուեանքն։
որդի։ Ամայ կենդանւոյ
ՃԿԷ Պ սատասխանի
եթ յանասէ ցնա։
եթանի։ ի։ քեզ ասիմոն
որդի։ յովհնանու։։
զի։ ամարմին և արիւն
ո՞չ յայտն եաց քեզ
այլ հայրիմ որ յեր
կնից։։ Ա։ ես քեզ
ասեմ զի։ դու։ ես պետ
և ի։ վերայ այդ։ ս զի։
մի շինեցից զեկեղ
եցի։ իմ։։ և դրունք
դժոխոցն չնա մի
յաղթահարեսցի։։

Ա։ ես ցնոսաս։ Իսկ
դրուք։ զմի՞ դք սասէք
զինն Թէ։ցեամ
Պատասխանի։ Եթ
Նամա սիմանուն պետոր
ոսանասէ։ դմի՞ ուեանքն։
որդի։ Ամայ կենդանւոյ
ՃԿԷ Պ սատասխանի
եթ յանասէ ցնա։
եթանի։ ի։ քեզ ասիմոն
որդի։ յովհնանու։։
զի։ ամարմին և արիւն
ո՞չ յայտն եաց քեզ
այլ հայրիմ որ յեր
կնից։։ Ա։ ես քեզ
ասեմ զի։ դու։ ես պետ
և ի։ վերայ այդ։ ս զի։
մի շինեցից զեկեղ
եցի։ իմ։։ և դրունք
դժոխոցն չնա մի
յաղթահարեսցի։։

Ա։ Ուստի։ քեզ տուսցի
անս արքայ։ այ։ ՃԿԸ
երկնից։ և զոր մի
անդամ կապեսցես
յերկրի։ եղիցի։։
Ա։ եամ։ յերկինս։
և զոր արձակեսցես
յերկրի։ եղիցի։ ար
ձակ եամ։ յերկինս։։
Յայնժամ սասա
եաց աշակերտացն
զի։ մի՞ ումեք սասցց
էն Թէ նա է։ քրիստոս։։
Յայնմ հետէ սկս
ա։ յս ցուցանել աշ
ակերտացն։ Թէ պա
տուէ նամա երթալ յեր
և բազում չարչար
անս չարչարել ի։
քահանայապետ
էց և ի։ դպրաց և ի։

ծերոց ժողովրդեան:
և սպանանել և յեր
իրաւուր յառնել:
ՃԿԹ Ի ւառեալ զնամէ
կուսի պէտրոսի սկ
սաւ կագել ընդնմա
և ասել: քա՛ւ լիցի
քեզ տ՛ր: մի՛ եղիցի
քեզ այդ:
Ի ւնա դարձեալ ի
պետրոս ասէ: ե՛ր թ
յետս իմ սատանայ
գայթակղու թ՛իւն
իմ ես: զի ոչ խորհ
իս զա՛յսն: այլ զ՞ը
մարդ կա՛ն:
ՃԿ Յ այն ժամ յ՛ս ասէ՛ ՃԿա
ցաշակ երտսն իւր.
եթէ ղք կամի զկնի
իմ գալ ու ռասցի՛
զանձն: և առցէ

զխաչ իւր: և եկ
ես ցէ՛ զկնի իմ:
Զ ի որ կամիցի
զանձն իւր կեցու
ցանել: կորուսցէ՛
զնա: և որ կորու
սցէ զանձն իւր
վասն իմ: գտց է՛ զն՛ա:
Զ ի՞նչ աւ կ՛տ ի
մարդ: եթէ զաշ
արհ սամենայն
շահ ես ցի: և զան
ձն իւ ր տուժ ես ցէ:
կամ զի՞նչ տաց է
մարդ փրկանս
ընդ անձին իւրոյ:
Զ ի գալոցէ որդի
մարդւոյ փառաւք
հաւր իւրոյ: հան
դերձ հրեշտակ
աւք իւրովք: և

յայնժամ հատու-
սցէ՛ իւրաքանչ
իւր զգործս իւր։
ՃԿԲ Ա մենասեմ՛ ձեզ։
զիիցենոմանք ի
սոցանէ որաստ
կան։ որքոչ ճաշ
ակեսցեն զմակ։
մինչև տեսանի
ցեն զորդի մարդոյ
եկեալ արքայութ՛ի
իւրով։
Եւ յետվեցաւուր
առնու յս զպե՛տր
ոս և զյա՛կովբոս
և զյովհա՛ննէս
զեղբայր նորա։ և
հանէզնոսա՛ի լե
առնմի բարձրաու
անձինն։ և այլա
կերպեցա՛ւ առաջի

նոցա։ և լուսաւ որ
եցա՛ն երեսք նորա
իբրև զարեգակն։
և հանդերձ նորա
եղև սպիտա՛կ իբրև
զլոյս։
Եւ ահա երևեցա՛ն
նոցա մովսէս և եղի
այ որ խաւսէին ընդ
նմա։ Պատասխ
անիեւ պետրոսև
ասէ՛ ց յս։ տ՛ր։ բարւ
ո՛ք է մեզաստլինել։
եթէ կամիս արասց
ո՛ւք երիս տաղաւ
արս։ մի քեզ՛։ և մի
մովսէսի՛։ և մի եղայ՛ի։
Եւ մինչ դեռնախաւ
սեր։ ահա ա՛մպլուս
աւոր հովանի եղև՛ի
վերա նոցա։

Զայն եղև յամպ
ոյն և ասէ. դա՛յէ որ
դի իմ սիրելի ընդ որ
հաճեցայ. դմա՛ լու
արուք. ի բրև լու
անաշակերտքն. ան
կա՛ն ի՛ վերայ երեսաց
ուր եանց. և եր
կեա՛ն յոյժ:
Եւ մատուցեալ յս.
բուռնէ հար զնոց
անէ և ասէ. յոտն
կացէք և մի՛ երկնչ
իք: Ամբարձ ին
զաչս իւր եանց. և ո՛չ
զոք տեսին. բայց
միայն զյս:
Եւ մինչդեռ իջան
էին ի՛ լեռնէ անտի.
պատուիրեա՛ց նոցա
յս և ասէ. մի՛ ումեք

ասիցէք զտեսիլդ.
մինչև որդի մարդ
ոյ ի՛ մեռելոց յարիցէ:
ԾԿԳ Յարցին ցնա ա
շակերտքն և ասեն.
զիա՞րդ դպիրքն
ասեն. եթէ եղիայի
նախ պարտէ գալ:
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա.
եղիայ գա՛յ և հաս
տատեսցէ զամե
նայն: այլ ասեմ ձեզ:
զի և եղիայ եկեա՛լ
ի՛ սկէ. և ո՛չ ծանեան
զնա: այլ արարին
ընդ նմազոր ինչ
կամեցան: նոյն
պէս և որդի մարդ
ոյ չար չարելոցէ ի՛
նոցանէ:

Յայնժամ՝ միտ
առինաշակերտքն
Թէ վասն յովանն
ու մկրտչի՝ ասաց
ցնոսա ։

ԵԲ ՃԿԴ

Ւ իբրև եկ
ինի ժողովու
րդն ։ մատեաւ այր
մի ի ծունր ի ջաներ
և ասեր ։ տ՟ր ողորմ
եա՛ ցորդոյիմ ։ մ ։ ՃԿԵ
զիլուսնոտի և չար
աչար հիւանդան
այ ։ բազումանկ
ամանկանի ի հուր
և երբեք ի ջուր ։ և
մատուցի զնա աշ
ակերտացն քոց և
ոչ կարացին բժշը
կել ։ Պատասխա
նի ետ յս և ասէ ։ ո՟վ

ազգան հաւատ և
Թիւր ։ մինչև ցե՞րբ
իցեմ ընդ ձեզ ։ մինչև
ցե՞րբ անսայց եմ ձեզ ։
ա՛ծ զնա առ իս ։
Ւ ։ սաստեաց ի նա
յս ։ և ել՟ ի նմանէ դև ։
և բժշկեցաւ մանու
կն ի ժամէն յայնմ
անէ ։ Յայնժամ մա
տեան աշակերտքն
առ անձինն և ասէ՟ն
ցյս ։ մեք ընդէ՟ր ոչ
կարացաք հանել զնա ։
Ւ ։ նաասէ՟ ցնոսա ։
վասն Թերա հաւատ
ու Թեա՟ ն ձերոյ ։
Ա մէնասէ՟մ ձեզ ։
եԹէ ունիցիք հաւա
տս քանզ հատման

անխոյ. ասասջիք
լերինսայս միկփո
խեացաստիանդր.
և փոխեսցի. և ոչ
ինչան հնարինլի
նիցիձեզ. բայցայս
ազգ ոչ ելանէ. եթէ
ոչաղաւթիւք և
պահովք.

ՃԷԳ ՄԻՆՉԴԵՌ

Շրջէին նոքա ի գալիլեա

[illegible] ա
սէ ցնոսա յս. մատ
նելոց է որդի մարդ
ոյի ձեռս մարդկան.
սպանանից են զնա.
և յերիրաւուր յարի
ցէ. Լ. ուտրտմեցանյոյ
ՃԷԷ Լ. բրև եկին նոքա ի
կափառնայու մն.
մատեան որ զերկդրա

մեանն պահանջ
էինառ պետրոս.
և ասէն. վարդա
պետն ձեր ոչ տայ
զերկդրամեանն.
Լ. ասէ. այո.
Լ. ի բրև եմ ուտ
իտուն. յառաջ
եաց քանզ նա յս և
ասէ. զիարդ ԵԳ
թուիքեզ ս իմ
ոն. թագաւորք
ազգաց յումէ
առնունզհար
կս կամ զհասն
յորդւոց իւրեա
նցթէ յաւտարաց.
Լ. ի բրև ասաց
թէ յաւտարաց.
ասէ ցնա յս. ապա
ուրեմն ազատ են
որդիքն.

այցզիմի գայթ
ակղեցուսց ուք
զնոսա։ երթի
ծովև ընկեա
կարթ։ և զառ
աջին ձուկն որ
եղանիցէ առ։ և
բացզբերանըն
նորա։ և զտան
իցես սատեր։
և զայնառ եալ
տացես նոցա
ընդ իմ և ընդ քո։
ճ̅հ̅բ̅ 3 այնմ աւուր
մատեան աշա
կերտքն առ յս
և ասեն։ ո՞վ իցէ
ի մէնջ մեծ յար
քայու թ՞ե երկնից։
։ կոչեաց առ
ինքն յս մանուկ

մի։ կացոյց ի մէջ
նոցա և ասէ։ ամէն
ասեմ ձեզ։ եթէ ոչ
դարձջիք և լինիջ
իք իբրև զմանն. կտի։
ոչ մտանիցէք յար
քայու թիւն երկնից։
Արդ որ խոնարհ
եցուսցէ զանձն իբրև
զմանուկս զայս։ նա
է մեծ յարքայու թ՞ե
երկն ից։
ճ̅հ̅թ̅ Եւ որդք ընկալցի
մանուկմի այսպիսի
յանունիմ։ զիս ընդունի։
Եւ որդք գայթագղ
եցուսցէ զմի ի փոքր
կանցս յայսցանէ յիս
հաւատացելոց։ շա՞ւ է
նմա եթէ կախիցի եր
կ ան իշոյ ընդպար

անոց նորա. և ընկղմ
եսցի՝ խորս ծովու ։

Կա՛ աշխարհի գայթ
ակղութեց. հարկէ
գա՛լ գայթագղութեց։
բայցվա՛յ մարդուոյն
այն միկ։ յոյր ձեռն
գայցէ գայթագղութ՝ի։

ՃՃ Եթէ ձեռն քո կամ ՃՃա
ոտն գայթագղեցու
ցանէ զքեզ. հա՛տ զնա
և ընկեա՛ ի՛ քէն։ լա՛ւ
իցէ քեզ միա ձեռանի
կամ կաղ մտանել ի՛
կեա՛նսն. քանթէ երկ
ուս ձեռս և երկուս.
ոտս ունիցիս. և անկ
անել ի՛ հոգրն յաւ
իտենական ։

Եւ եթէ ակն քո գայթ
ակղեցուցանէ զքեզ.

խլեա զնա և ընկ
եա՛ ի՛ քէն ։ լաւ
իցէ քեզ միակա
նի մտանել իկե
ա՛նս. քան երկ
ուս աչս ունել։
և անկանել ի
գեհեն հրոյն ։

ԵԴ

Գոյշ լեր ուքմի արկամ արհից

եք զմի ի փոքրկ
անցս յայսցա
նէ ։ ասեմ ձեզ ։
զի հրեշտա՛կք
նոցա յերկինս ։
հանապազտ է
սանեն զերեսս
հաւրիմոյ որ յեր
կինսէ ։ զի եկն
որդի մարդուոյ կէ

եալն·
ցուցանել զկորուս
ճձբ Զիարդ թուի ձեզ·
եթէ լինիցի մար
հարիւր դոյ ոչխար· և
մոլորեսցի մի ի
նոցանէ· ոչ թո
ղուցու զինն ըն
սուն և զինն
ոչխարն ի լերինս
և երթայցէ խնդ
րեսցէ զմոլոր
եալն· և եթէ
լինիցի գտանել
զնա· ամէնաս
եմ ձեզ· ուր
ախ լիցի ի վերա
նորա առաւել
քան ի վերա իննս
ուն և յիննուցն
որ ոչ են մոլորեալ·
Այսպէս ոչ են

կամք առաջի հաւր
ձերոյ որ յերկինսն է·
եթէ կորիցէ մի ի փո
քրկանցս յայսցանէ·
ճձգ Եթէ մեղիցէ քեզ
եղբայր քո· երթ յան
դիմանեա զնա· յոր
ժամ դու և նա միայն
իցէք· եթէ լուիցէ
քեզ շահեցար զեղբ
այրն քո·
ճձդ Ապա թէ ոչ լուիցէ
քեզ· առ ընդ քեզ մի
ևս կամ երկուս· զի ի
բերանոյ երկուց և
երից վկայից· հաստ
ատեսցի ամենայն բան·
Ապա եթէ նոցա ոչ
լուիցէ· ասասջիր յե
կեղեցւոջն ·
Ապա թէ և եկեղեցւ

ոյն ոչ լու իցէ։ եղ
իցի քեզ իբրև զհէ
թանոն և զմա ՃՃԷ
քսաւ որ։
ՃՃԵ Ամենասեմ ձեզ։
զոր կապիցէք յեր
կրի. եղիցի կապեալ
յերկինս։ և զորար
ձակիցէք յերկրի։
եղիցի արձակեալ
յերկինս։
ՃՃԶ Ի արձեալ ասեմ
ձեզ եթէ երկու ի ձէ
նջ միաբանիցեն
յերկրի։ վասն ամէ
նայն իրաց զինչև
խնդրեսցեն եղիցի ՃՃԸ
նոցա ի հաւրէ իմմէ
որ յերկինսն է։
Զ իուր իցեն երկու
կամ երեք ժողովեալ

յանուն իմ. անդ
եմես ի մէջ նոցա։
Յ այնժամ մատ
եաւ առնապետ
րոս և ասէ։ տ՞ր.
քանիցս անգամ
եթէ մեղիցէ ինչ
եղբայրիմ. և
թողիցնմա։ մին
չև ցեւ թնանգամն։
Ա սէ ցնա յս։
ոչ ասեմ քեզ թէ
մինչև յեւ թնան
գամ. այլ մինչև
յեւ թանասնեկ
ի՛ն եւ թն։
Ա ասնայնորիկ
նմանէ. ցաւար
քայու թի երկն
իցա՛ն թագաւ
որի. որ կամեցաւ

համար առնել ի
մեջ ծառայից
իւրոց ։
Եւ իբրև սկս
աւ առնուլ ։ մա
տուցաւ առնա
պարտապանմի
բ՛իւրքանքարոյ ։
Իբրև ոչ ուներ
հատուցանել ։
հրամայեաց
զնա վաճառել
տ՛րն նորա ։ և
զկին նորա և զոր
դիս ։ և զամենայն
որ զինչ և ունիցի ։
և հատուցանել ։
Եւ ունկեալ
ծառայն երկիր
պագաներ նմա
և ասեր ։ երկայն

ամիտ լերառ իս ։ և
զամենայն հատու
ցից քեզ ։
Գթացեալ տ՛ր ծա
ռայ ինայն որ իկ ար
ձակեաց զնա ։ և
զփոխն եթող նմա ։
Ելեալ ծառայն այն ։
եգիտ զմի ի ծառայ
ակցաց իւրոց որ
պարտեր նմա հար
իւր դահեկան ։ և կալ
եալ զնա խեղդեր և
ասեր ։ հատոյ ինձ
զորպարտիս ։
Արդանկեալ ծառ
այ ակցին առ ոտսն որ
աղաչեր զնա և ասեր ։
երկայն ամիտ լերառ իս ։
և հատուցից քեզ ։
Եւ նա ոչ կամեր ։ այլ

Չոգաւ արկըզնա
ի բանդ, մինչև հա
տուսցէ զպարտ
ան։ Իբրև տես
ին ծառայակիցքն
նորա, որ ինչ եղէն,
տրտմեցան յոյժ։
և եկեալ ցուցին
տեառն իւրեանց
զամենայն որ ինչ
եղևն։

Յայնժամ կոչեաց
զնատերն իւր և
ասէ, ծառայ չար։ ՃԾԹ
զամենայն զպար
տան Թողի քեզ վն
զիաղաչեցեր զիս։
իսկարդ ոչ էր պարտ
և քեզ ողորմել
ծառայակցին քում
որպէս և ես քեզ ողոր
մեցայ։

Եւ բարկացեալ
տէր նորա, մատն
եաց զնա դահճաց,
մինչև հատուսցէ
զամենայն զպարտն։
Նոյնպէս և հայր
իմ որ յերկինսէ ար
ասցէ ձեզ։ եթէոչ
Թողուցուք իւրա
ամէ
քիւր եղբաւր իւր
ում իսրտիցձեր
ոց զյանցանս,
նոցա ։

Իբրև կատ
արեաց յազբան։
զայսոսիկ, փոխէ
ցաւ ի գալիլէէ,
և եկն ի սահմանս
հրեաստանի յայն
կոյս յորդանանու

Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք։ և բժշկ
եաց զնոսա անդ։
Եւ մատուց եալ
առ նա փարիսեցիքն
փորձէին զնա և ասէ
ին. եթէ արժան
իցէ ումեք արձակ
ել զկին իւր ըստա
մենայն վնասու։
Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ. չիցէ
ընթերց եալ ձեր։
թէ որ հաստատ
եացն իսկ ըզբանէ
արու և էգ արար
զնոսա. և ասէ։
վասն այդ որ իկ
թողցէ այր զհայր
և զմայր և երթի

ցէ զհետ կնոջիւր
և եղիցին երկոքն
եան ի մարմին մի։
Ապա ուր եմ նոչ
են երկու։ այլ մի
մարմին։
Արդ զորա՞ծ զու
գեաց մարդ մի՛ մէ
կնեսցէ։
Սէ՛նցնա. իսկ
մովսէս. ընդ ե՞ր
պատուիր եացմեզ
տալ թուղթ մեկ
նելոյ։ և արձակել։
Սէ՛ ցնոսա։ մով
սէս վասն խստա
սրտու թէ՛ ձերոյ։
հրամայ եաց ձեզ
արձակել զկան
այս ձեր։ այլ իսկը
զբանէ ո՞չ եղևայն
պէս

ծը [Բ]այց ասեմ ձեզ
զի ամենայն որ ար
ձակեսցէ զկին
իւր և ոչ վասն պոռ
նկութեան· և առն
իցէ այլ· շնայ· և
որ զարձակեալն
առնիցէ· շնայ:
ծըա [Ա]սեն ցնա աշա
կերտքն իւր· եթէ
այդպէս իցէ վնաս
իցէ ընդ այր և ընդ
կին· լաւ է չամուսն ծըբ
անալ:
[Ն]ա ասէ ցնոսա·
ոչ ամենեքին բա
ւական են այդմ
բանի· այլ որոց
տուեալ է:
[Ե]ն ներքինիք·
որ յորովայնէ
մաւր իւրեանց ծն
անայնպէս:
[Ե]ւ են ներքինիք·
որ ի մարդկանէ եղ
են ներքինիք:
[Ե]ւ են ներքինիք·
որ զանձինս իւրեա
նց արարին ներքին
իս վասն արքայու
թեան երկնից:
[Ո]ր կարող է տան
ել· տարցի:
[Յ]այնժամ մատու
ցան առ նա մանկտի
զի ձեռն դիցէ ի վերա
նոցա և աղօթս
արասցէ:
[Ե]ւ աշակերտքն նո
րա սաստեցին նոցա:
[Ս]ակայն յս· թողուք
մանկտւոյդ· և մի ար

զելուք զդոսագալ
առ իս. զիայդպիս
եա՛ցդէ արքայու
թիւներկնից:
Եւ եղեալ ձեռն ի՛
վերանոցա. գնա՛ց
անտի:

ւահամա
տուցեալ ոմն

առնաասէ. վար
դապետ բարի՛. զի՛նչ
բարի գործեցից:
զի ընդունից իմ զ՝ը
կեանս յաւ իտենա
կանս: Ե ւնա ասէ՛
ցնա. զի՛ հարցանես ՃՂ
զբարւոյ մի՛ էբարի:
Ե թէ կամիս ի՛
կեանսն յաւ իտեն
ականս մտանել.
պահեա՛ զպատուի
րանս.

Ասէ ցնա. զո՛րս:
Ասէ ցնա՝ յս. զմի
սպանաներն: և
մի՛ շնար: և մի՛ գող
անայր: և մի՛ սուտ
վկայեր: պատուեա՛
զհայր քո և զմայր:
և սիրեսցես՛ զընկ
եր քո իբրև զանձն քո
Ասէ ցնա պատ
անին. զայդ ամենայն
պահեցի՛ ի՛ման
կու թենէ իմմէ:
արդ ի՛ւ իւիք պակ
ասիցեմ:
Ասէ ցնա յս. եթէ
կամիս կատարեալ
լինել: երթ վաճառ
եա զինչս քո և տուր
աղքատաց: և ուն
իցիս զանձս յերկի՛նս:

և ե՛կ զկնի իմ։
ՃՂԷ Իբրև լուաւ պա
տանին զբանն. զն
աց տրտմեա՛ լ։ զի
ունէր ստացուա՛
ծս բազումս։
Ա սէ՛ յս ցաշա
կերտան։ ամենասէ՛մ
ձեզ. զիդժուարա՛ւ
մտցէ մեծատուն
յարքայու թի՛երկն
ի ց։
Ղ. արձ եալասէ՛մ ՃՂԶ
ձեզ։ դիւրինէ մալ
խոյ մտանել ընդ
ծակ ասխան։ քան
մեծատան յարք
այու թի՛այ մտանել։
Իբրև լուանաշա
կերտքն զարմաց ՃՂԷ
ան յոյժ. և ասէն.
իսկ. ո՞կարիցէ ապր
ել։

Ճ այեցա՛ւ ի՛նոսայս
և ասէ։ առ ի՛ մարդ
կանէ՛ այդանկարէ.
այլ առ յա՛յ ամենայն
ինչ զաւրաւորէ։
Յ այնժամ պատաս
խանի՛ ետպետրոս և
ասէ՛ ցնա։ ահաւա
սիկ մեք թողաքզա
մենայն և եկա՛քզկնի
քո. արդ զի՛նչ լինիցի մեզ։
Ա սէ՛ ցնա յս։ ամեն
ասէ՛մ ձեզ։ զիդուք
որ եկիք զկնի իմ։
իմիւ սանգամ գալը
ստեան։ յորժամ
նստցի՛ որդի մարդ
ւոյ յաթոռ փառաց
իւրոց։ Ի. ստջի՛ քև
դուք յերկոտասան
աթոռ դատել զերկո

տասան ազգ ի՞լի։
ՃՂԸ Եւ ամենայն որդք
երդող զտո՛ւն. կամ
զեղբա՛րս. կամ զքո՛
րս. կամ զհայր. կամ
զմայր. կամ զկին
կամ զորդի ս. կամ
զազարակս վասն
անուանիմոյ։ հար
իւր ապատի կառցէ.
և զկեա՛նսն յաւիտե
նականս ժառանգեսցէ։
ՃՂԹ Բ ազո՛ւմք եղիցին
առաջինք յետինք.
և յետինք առաջինք։
Ճ Բ անզի նմանէ ար
քայութիւն երկնից
ա՛ռն տանու տառն
որ էլ ընդ առաւաւտն
ի վարձու ունե՛լ
ս ՀԱԿս յայգի իւր։

և արկ վարձս մշա
կացն աւուրն դա
հեկա՛ն։ և առաք
եա՛ց զնոսա յայգի
իւր։ Եւ ելեալ զեր
որդ ժամու. ետես
այլս զի կային դա
տարկք ի հրապար
ակս. ասէ՛ և ցնոսա։
երթա՛յք և դուք
յայգի իմ։ և որինչ
արժանիցէ. տա՛ց
ձեզ։
Զնացին և նղքա։
Եւ դարձեալ ելեալ
զվեցժամու. և զինն
ժամու. արա՛ր նոյ
նպէս։
Եւ զմետասաներ
որդ ժամու ելեալ
եդիտ այլս զի կային

դատարկ։ ասէ
ցնոսա։ ընդէ՞ր կայք
աստ զաւուրս ցեր
եկ դատարք։
Ասէ՞ն ցնա։ զի ոչ
ոք կալաւ զմեզ ի
վարձու։
Ասէ՞ ցնոսա։ երթ
այք և դուք յայգին։
և որ ինչ արժանէ
առնուցո՞ւք։
Ի բրև երեկոյ
եղև։ ասէ՞ տ՞ր այգ-
ոյն ցգաւ առապ
ետիւր։ կոչ ե՞ա զը
մշակսն։ և տուր
նոցա վարձս։ սկս
եալ ի յետնոցն
մինչև ցառաջինն։
Բրև եկին որք
զմետասաներորդ

ժամուն։ առին մէ՞ն
մի դահեկան։
Կեալ և առաջի
նքն համարէին թէ
աւ ելի՞ առնուցուն։
և առին մէ՞ն մի դա
հեկան և նորա։
Բրև առին տրտ
նջէին զտանուտէ
ռնէն և ասէին։ թէ
դ ղքայ ետինքդ մի
ժամ գործեցին։ և
հասարակ ո՞ր դամէզ
արարեր զդոսա։
որ զծանրութիւն
աւուրն բարձաքև
զտաւթ։
Ա պատասխա
նի ետ մի ում ի՞ նոց
անէ և ասէ։ ընկեր
չզրկե՞մ զքեզ։ ո՞չ

դահեկանի միոջ
սակարկեր ընդիս
առ զքոյդ և ե՛րթ։
եթէ կամիմ յետն
ոցս տալ որպէս և
քեզ։ եթէ չիցէ՛ինձ
իշխանութ՛իւ յիմ
ոցս առնել զինչ և
կամիմ։ կամ թէա
կնքոչարէ զի ես
առատս եմ։

11 յապես եղիցին
յետինք՝ առաջինք։
և առաջինք յետ
ինք։ զիբազումք
են կոչեցեալք։ և մէ
սակաւքեն ընտր
եալք։

եէ մա

բրև ելան
[illegible]եր յ՛ս յ՛ե՛մ.
առ զերկոտաս

անսն առանձինն։
և ի՛ ճանապար հ
ին ասէ՛ ցնոսա։ այ
հաւասիկ ելանեմք
յ՛ե՛ե՛մ։ և որդի մար
դւոյ մատնեսց ի
քահանայապետիցն
և դպրաց։ և դա
տապարտեսցեն
զնա ի՛ մահ։ և մա
տնե՛նզնա հեթա
նոսաց։ այպանել՛
և հարկանել՛։ և ի՛
խաչ հանել։ և յեր
իր աւուր յարիցէ։

3 այն ժամ մատ
եաւ առ նա մայր
որդւոցն զեբեդեա
որդւովքն իւրովք
հանդերձ. երկիր
պագաներ և խն

դրէր ինչ ի նմանէ·
Եւ նա ասէ· զինչ
կամիս ։
Ասէ ցնա· ասա
զի նստցին այդ
երկու որդիքս իմ.
մի ընդ աջմէ քումմէ.
եւ մի ընդ ձախմէ
յարքայութեան
քում ։
Պատասխանի
ետ յիսուս, ոչ
գիտէք զինչ խնդր
էք· կարէք ըմպ
ել զբաժակն զոր
ես ըմպելոց եմ.
կամ զմկրտութիւնն
զոր ես մկրտելոց եմ.
մկրտել ։
Ասեն ցնա կար
ող եմք ։

Ասէ ցնոսա յիսուս·
զբաժակն իմ ըմպ
իցէք· եւ զմկրտու
թիւնն զոր ես մկր
տիմ ... մկ
րտիջիք· բայց
նստուցանելն ընդ
աջմէ եւ ընդ ահեկէ
իմմէ, ոչ է իմ տալ·
այլ որոց պատրաստեալ է
ի հօրէ իմմէ ։
մգ Եւ լուեալ տասա
նքն· բարկացան ի
վերայ երկուց եղբարց
Եւ յիսուս կոչեաց զն
ոսա առ ինքն եւ
ասէ· գիտէք· զի իշխ
անք ազգաց· տիր
են նոցա· եւ մեծա
մեծք իշխեն նոցա ։
Ոչ այսպէս իցէ ի ձե
րում միջի ։

Այլ որկամիցի ի
ձէնջ մեծ լինել եղ
իցի ձեր պաշտաւ
նեա՛ ։ և որկամի
ցի ի ձէնջ առաջին
լինել ։ եղիցի ձեր
ծառա՛յ ։

մդ Որպէս որդի մար
դւոյ ո՛չ եկն պաշտ
աւնառնուլ ։ այլ
պաշտել ։ և տալ
զանձնիւր փրկ
անս փոխանակ
բազմաց ։

զկ մէ Պ[illegible]ելանելն
Նոցա յերեքո ։

վէ ։ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք ։ և ահա
կո՛յրք երկու նստէ
ին առ ճանապար

հաւն ։ իբրև լուան
թէ յս անցանէ ։
աղաղակեցին և
ասեն ։ ողորմեա՛ց
մեզ յս որդիդաւթի ։

Եւ ամբոխն սաս
տեաց նոցազիլուեն
Եւ նոքա և սաս
աւել աղաղակէին
և ասէին ։ տ՛ր ողոր
մեա՛ց մեզ որդիդաւ
թի ։

Զ տեղի՛ առ յս ։
կոչեաց զնոսա ։ և
ասէ ։ զի՞նչ կամիք
զիար արից ձեզ ։

Ասենցնա ։ տ՛ր ։
զի բացցի՛նաչք մեր ։

Եւ գթացեալ յս
մերձեցաւ յաչսնոց
և վաղվաղակի՛ տէ
սին ։ և գնացին զհետ
նորա ։

մգ Բրև մաւտ եղեն
յեմ. և եկինի՛ բեթ
փագէ մերձ ի՛ լեառն
ձիթենեաց։ յայն
ժամ յս՝ արձակեաց
երկուս յաշակերտ
ացն իւրոց և ասէ
ցնոսա։ երթայ՛ք
ի՛ գեաւղդ որ առաջի
ձերէ։ և անդ էն
գտանէք էշ կապ
եալ. և յաւանակ
ընդ նմին լուծէք
ածէ՛ք ինձ։ և եթէ
ոք ասիցէ ինչ ձեզ
ասասջիք եթէ
տեա՛ռն իւրեանց
պիտոյեն։ և վաղ
վաղակի՛ առաքէ
զնոսա։
մե Այցայս ամեն

այն եղև. զի լցցի՛
բան մարգարէին
որասէ. ասացէ՛ք
դստեր սիոնի. ահա
թագաւոր քո գայ՛
քեզ հեզ. և հեծեալ
յէշ և ի յաւանակի՛ իշոյ։
մը Նացին աշակեր
տքն. և արար ին որ
պէս հրամայեաց
նոցա յս՝. և ածին
զէշն և զաւանակն։
Եւ արկին զնոքաւք
ձորձս և նստա՛ւ ի
վերա նո՛ցա։
Եւ բազում ժողով
ուրդք տարածեց
ին զ հանդ երձս իւր
եանցի՛ ճանապարհ ին։
Եւ այլք հատան
էին ոստս ի՛ ծառոց

և տարածանէին
ի՛ ճանապարհին։
մթ ։ ժողովուրդքն
որ առաջին և զկնի
երթային։ աղաղ
ակէին և ասէին։
աւրհնութի՛ որ գ
ոյդաւթի։ աւրհն
եա՛լ որ գայ յանուն
տ՛ն։ աւրհնութի՛ ի՛
բարձունս։
մժ ։ ի՛ մտանելն ն
որա յե՛էմ։ դղըրդէ
ցա՛ւ քաղաքն ամէ
նայն։ և ասէ։ ո՛վ
իցէ սա։
ե ։ ժողովուրդքն
ասեն։ սա՛ է մարգ
արէն յ՛ս որ ի՛ սա
զարեթէ գալիլա
մժա ցւոց։ ։ ։ եմուտ

յ՛ս ի՛ տաճարն։ և
է հանարտա՛քս
զամենեսեան որ
վաճառէինն և
գնէին ի՛ տաճարի
անդ։ և զսեղանս
հատավաճառա
ցն կործանեա՛ց։ և
զաթո՛ռս աղաւն
եա վաճառացն։
և ասէ՛ ցնոսա։ գր
եա՛լ է տուն իմ։ տո՛ւն
աղաւթից կոչեսցի։
և դուք արարէ ք
զդա ա՛յրսաւազա
մժբ կաց։ ։ ։ մատեան
առնակոյրք և
կաղք ի՛ տաճարին։
և բժշկեա՛ց զնոսա։
մժգ ։ բրև տեսին
քահանայապետքն

ԵՎԴԱԿԻՐՔ ՉԱՔԱՆ
ՏԵՂԻՍՆՉՈՐԱՐԱՐ.
ԵՎՄԱՆԿՍՏԻՆ ՈՐ
ԱՂԱՂԱԿԵՏԻՆ Ի
ՍԱՃԱՐԻՆ ԵԱՍ
ԵՒՆ. ՈՎՍԱՆՆԱՅ.
ԱՒՐՀՆՈՒ ԹԻ ՈՐԴ
ՈՅ ԴԱՒ ԹԻ. ԲԱՐԿ
ԱՑԱՆ. ԵԱՍԵՆ
ՑՆԱ: ԼՍԵՍ ՉԻՆՏ
ԱՍԵՆ ԴՈՔԱ:

Ա ՍԵՏ ՑՆՈՍԱՅՆ.
ԱՅՈՅ. ՏԻՑԵՏ ԸՆԹ
ԵՐՑԵԱԼ ՃԵՐ. ԵԹԵ
Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ՍՂԱՅՈՑ
Կ ԱՍԱՍԱՐԵՑ ԵՐ ՉԱՒ
ՐՀՆՈՒ ԹԻՒՆ:

ՄԺԴ Ի ԹՈՂԵԱԼ ՉՆՈ
ՍԱ. ԵՂԱՐՍԱՔՈՅ
ՔԱՂԱՔԻՆ Ի ԲԵԹԱ ՄԺԵ
ՆԻԱՅ ԵԱՆԴԱԳԱՒ:

ԱՒԱՆԴՐԵՆ Ի ՔԱՂ
ԱՔՆ ՔԱՂՑԵԱՒ: Ե
ՍԵՍԵԱԼ ԹՉԵՆԻՄԻ
Ի ՎԵՐԱ ՃԱՆԱԱՊԱՐ
ՀԻՆ. ԵԿՆԻՆԱ. ԵՈՏ
ԻՆՏ ԵԳԻՍՏԻ ՆՄԱ.
ԲԱՅՑ ՄԻԱՅՆ ՍԵՐԵՎ:

Ի ԱՍԵՏ ՑՆԱ. ՄԻ
ԱՅՍՈՒ ՀԵՍԵՎ Ի ՔԵՆ
ԱՊՍՈՒ ԵՂԻՑԻ ՅԱՒԻՍ ԵԱՆ:

Ի ԱՌ ԺԱՄԱՅՆ.
ՏՈՐԱՑԱՒ ԹՉԵՆԻՆ:

Ի ԲՐԵՎ ՍԵՍԻՆ ԱՀԱ
ԿԵՐՍՔՆ ՉԱՐՄԱՑ ԵՆՍՍՆԴԻՄԵՑԱՑ
ԱՆ ԵԱՍԵՆ: ԹԵՉԻ
ԱՐԴ ՎԱՂՎԱՂԱԿԻ
ՑԱՄԱՔԵՑԱՒ ԹՉԵՆ ԻՆ:

Ղ ԱՍՍԱՍԻԱՆԻԵՍ
ՅՍԵԱՍԵՏ ՑՆՈՍԱ: ԱՄ

էնասեմ ձեզ. եթէ
ունիցիք հաւատս.
և ոչ երկմտիցէք.
ոչ միայն թզենոյդ
առնիցէք. այլ թէ
պետ և լերինդ ասից
էք բարձիր և անկիր
ի ծովեղիցի.

մժզ. Եւ զամենայնինչ
զորև խնդրիցէք
յաղաւթս. հաւատ
ով առնուցուք.

մժէ. Եւ իբրև եկ ն ի
տաճարն. մատեան
առնամինչ ուսու
ցաներ. քահանայ
ապետքն և ծերք
ժողովրդեան և ասա
են. որո՞վ իշխանու
թբ՞առնեսզայդ.
և ո՞վ եդքեզ զիշխան

ու թիւնդ զայդ.
Պատասխանի՞ ետ
յս և ասէ ցնոսա.
հարցի՞ց և զձեզ
բանմի. զոր թէ
ասիցէք ինձ, և ես
ձեզ ասացից որով
իշխանու թբ՞առն
եմ զայս. մկրտու
թիւն յովաննու
ուստի՞ էր, յերկնի՞ց
թէ ի մարդկանէ.
Եւ նղքա խորհէ
ին ընդ միմեանս և
ասէին. եթէ ասեմք
յերկնից. ասէցմեզ
իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւ
ատացէք նմա. և
եթէ ասեմք ի մար
դկանէ. երկնչիմք
ժողովրդենէն. զի

զ՝յովաննէս
ամենէքին՝ իբրև
զմարգարէ՝ ունէ
ին [illegible] ։ Պատաս
խանի ետուն յ՝ի և
ասէն. ո՝չ գիտէմք։
Ասէ՝ ցնոսա և
նա. և ո՝չ ետասեմ
ձեզ որովիշխան
ութ՝ի առնեմ զայս։
մեր Բայց զի ա՞րդ
թուի ձեզ։ առն
միոջէին երկո՝ւ որ
դիք։ և մատուց
եալ՞ա՞ռաջ ինն
ասէ. որդեակ.
երթ այսաւր գոր
ծեա՝ յայգոջն։
Լ. ա պատասխ
անի ետևասէ։ եր
թա՝մտ՝ր. և ո՝չ չոգաւ։
Մ ատեա՝ ւ՝ միւսն.

և ասէ՝ նոյնպէս։
Լ. ա պատասխանի
ետ և ասէ. ո՝չ կամիմ։
բայց յետոյ զղջաց
աւ. և չոգա՝ւ յայգին։
Արդ՞ո՞ յերկուցու
նց արարզկամս
հաւրն։ Ասէն՝ յետ՝ինն։
Ասէ՝ ցնոսա յ՝ս.
ամենասեմ ձեզ։
զի մաքսաւորք և
պոռնիկք յառաջ
եսցէ՝ն քան զ ձեզ
յարքայութիւն
երկն ից։
Զ ի եկն յովհա՝ննէ
ս ճանապարհաւ
արդարութեան. և
ո՝չ հաւատացէք
նմա։ և մաքսաւորք
և պոռնիկք հաւա

Լուսարարութիւն։

այրումի եղուսանոնուտէր
ոուտնկեաց այզին։
և ցանկոմ պատեաց
զնա։ և փորեաց ի
նմա հնձան։ և շինն
եաց աշտարակ։ և
եհզնաց մշակս։ և զէն
ամ ի տարաշխարհ։

բարև մեր ձեզատ
ժամանակ պատողոյ։
ատաք եաց զծատ
այս իր ատ մշակն։
ատնոր զպատողս
նորա։ և կալեալ մի
ակացն զծատայս

նորա։ զոմն ատան
ջեցին։ զոմն սպ
անին։ զոմն քար
կոծեցին։

զ։ արձեալ ատա
քեաց այլ ծատայս
բազում մարգարան
ալ ինան։ և ատատ
էին նոցա նոյնպէս։

եղոյ ատաքեցեալ
ատնոնաս զորոդիսուր
և սատ թեռևս սամ
աչեաց էն յորոդոյ
ատատի իմանէ։

սկ մշակքն էրբի
տեսին զորոդինաս
էն ընդմիտս։ սամ
ծատանզն։ եկայք
սպանցուք զսա և
կալցուք զծատս
նզոր թուն ատա։

Լ ւաւոեալ հան
ի՞նզնա արտաքոյ
քան զայգին՝ և
սպանի՞ն ։
Լ րդ յորժամ
եկեսցէ տ՞ր այգւոյն՝
զի՞նչ արասցէ մշա
կացնայնոցիկ ։
Լ սե՞ն ցնա ։ զչա
րն չարա՞ւ կորու
սցէ ։ և զայգին
տացէ այլո՞ց մշա
կաց ։ որք տացե՞ն մի
նմա զպտուղս ի՛
ժամու իւրեանց ։
Լ սե՞ ցնոսա յս ։
չիցէ՞ երբէք ընթ
երցեալ ձերի՛գիրս ։
զվէմն զորանար
գ եցինշինաւղքն ։
նա եղև գլուխ անգ

ւեան ։ ի՛տ՞է եղևայս
ւև է սքանչելի յաչս
մեր ։ Ա ասնայսոր
իկասեմ ձեզ ։ զի
բարձցի ի՛ ձէնջար
քայու թիւնա՞յ և
տացի ազգի որաու
նիցէ՛ զպտուղսնո
Ւ ւորանկցի իվէ
րա վիմիսայսորիկ ։
փշրեսցի՞ ։ և յոյրվէ
րա անկցի հոսեսցէ՛
Բ բրև լու ան քա
հանայապետքն և
դպիրք և փարիսեց
իք զաւակսնորա ։
գիտացին եթէվն
նոցա՛ ասաց ։ և
խնդրէինզնաուն
ել՞ ։ բայց երկեա՞ն ի՛
ժողովրդոցն ։ քան

րա ։

զնա ։

զի իբրև զմարգարէ
ունէ ինզնա։

զդ միա

արձեալ
պատասխա
նի ետյն և ասէ
ցնոսաառակաւք։

Նմանեցաւ արք
այու Թիւն երկնից
ա՛ռն Թագաւորի.
որարար հարսան
իսորդւոյ իւրում։
Եւ առաքեաց զծա
ռայս իւր կոչել զհր
աւ իրեալսն ի՛ հար
սանիս. և ո՛չ կամէ
ցան գալ։
Դարձեալ առաք
եաց այլ ծառայս և
ասէ։ ասացէք հր
աւ իրելոցն. ահաւ
ասիկ զճաշ իմպա

տրաստեցի. զու
արակք իմ և պար
արակք զենեալ
են։ և ամենայն
ինչ պատրաստ
է։ եկայք ի հար
սանիս։
Եւ նոքա յուլա
ցեալ. գնացի՛ ն։
ովմն յագարակ
իւր։ և ովմն ի
վաճա՛ռ իւր։
Եւ այլ քկալան
զծառայսն նորա.
Թշնամանեցին և
սպան ին։
Իսկ Թագաւորն
իբրև լուաւ բարկ
ացաւ։ և առաք
եաց զաւրս իւր. և
սատակեա՛ց զսպա

նողանզայնոսիկ·
և զքաղաքննո միբ
ցաայրեաց ։
Յայնժամասէ
ցծառայսիւր·
հարսանիքսպա
տրաստեն· և հր
աւ իրեալ քնչէին
արժանի ։
Արդ երթայք
յանցս ճանապ
ար հաց և զորս
միանգամ գտան
իցէք· կոչեցէք ի
հարսանիս ։
Եւ եղեալ ծառայ
քն ի ճանապարհս
ժողովեցին զամէ
նեսին· զորև գտ
ին զչարս և զբար
իս· և լցան հարս

նաւք ։
անիքն բազմակա
Եւ մտեալ թագ
աւորն հայել զբա
զականաւքն· ետ
ես անդ այրմի որո
չէր զգեցեալ հան
դերձ հարսանեաց ։
և ասէ ցնա· ընկեր ։
զիա՞րդ մտերայար
զի ոչ ունէիր հանդ
երձ հարսանեաց ։
Եւ նապապանձեցաւ ։
Յայն ժամասէ
թագաւորն ցսպ
ասաւորսն ։ կապ
եցէք զդորա զոտս
և զձեռս· և հանէք
զդայ ի խաւարն ար
տաքին· անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամ անց ։
Զի բազումք են կոչ

ԵՑԵԱԼՔ. ԼԱՍԱԿ
ԱՒՔԵՆԸՆՏՐ
ԵԱԼՔ:

զԵ ՃԻԳ

այնժամ

զնացեալ փարիս

ԵՑԻՔՆ. ԱՌԻՆ ԽՈՐՀ
ՈՒՐԴ զնմանէ. թէ
ՈՐՊԷՍ ԴՆԻՑԵՆՆՄԱ
ՈՐՈԳԱՅԹ ԲԱՆԻՒՔ:
ԼԱՌԱՔԵՆ ԱՌՆԱ
զԱՇԱԿԵՐՏԱՆԻՒՐ
ԵԱՆՑ Հ ԵՐՈՎԴԻԱՆ
ՈՍԱՒՔՆ ՀԱՆԴԵՐՃԼ
ԱՍԵՆ: վարդապետ.
գիտեմք զի ՃՇմարիտ
ԵՍ ԼԶՃԱՆԱՊԱՐՀՆ
ԱՅ ՃՇմարտՈՒ թէ
ՈՒՍՈՒՑԱՆ ԵՍ: Լ
ՈՏԷ փոյթ: քԵԶԶՈՒ
մԵՔԷ ԼՈՏՀԱՅԻՍ
յԵՐԵՍՍ մարդՈՒՈՅ:

արդասա՛ մեզ. զի
ա՛րդ թուիքեզ:
պա՛րտէ հարկս
տալ կայսեր. թէոչ:
Գ իտա՛ց յս զխոր
ամանկութի՛ն ոցա
ԼԱՍԷ. զի՞ փորձէք
զիս կեղծաւորք.
ցուցէ՛ք զդահէ
կան հարկին:
Լ ՒՆՂՔԱ մատու
ցիննմա դահեկան
մի: Լ ՒԱՍԷ ցնո
սա յս: ո՞յրէ պատկ
երսայս կամ գիր:
Ա սեն կայսեր:
Յ այնժամ ասէ
ցնոսա: երթայք
տուք զկայսեր. կայ
սեր. ԼԶԱՅ. ԱՅ.
Ի բրԼ լուանզար

մացան։ և թողին
զնա և գնացին։
Յ այնմ աւուր
մատեանառ նա
սադուկեցիքն որ
ասէին. թէ չէ՛ք յար
ութիւն. հարցին
ցնա և ասէն. վար
դապետ մովս ես
ասաց. եթէ ղքմէ
ռցի անորդի. ար
ասցէ զկ ինն որա
եղբայր իւր. և յար
ուսցէ զաւա՛կ եղբ
աւրիւրում։
Ի ինառմէ զեղբ
ա՛ր քեւթն. առաջին
արարկին. և մեռա՛ւ։
և զիոչ ունէ՞ զաւակ։
իւր եթող զկինն՝ եղբ
ա՛ւրիւրում։ նոյն

պես և երկրո՛րդն.
և երորդ։ մինչ և
ցեւթն երորդն։
յետ ամենեցունմէ
ռա՛ւ և կինն։
Ի րդ ի՛ յարութ՝ թէ.
ոյ՞ր յեւ թեանցն եղ
իցինա կին։ զի ամէ
ն էքի՛ն կալան զնակին։
Պ ատասխանի ետ
յ՝ս և ասէ։ մոլորեա
լք ո՛չ գիտէք զգիրս.
և ո՛չ զզաւրութ՝ի ա՛յ։
զի ի յարութ՝ թէ ոչ
կանայսառնեն. և
ո՛չ արանցլինին. այլ
են իբրև զհրեշտա՛կս
յերկ ինս։
Բ այց վ՝ն յարութեան
մեռելոց. չիցէ՛ ընթ
երցեալ զասացեալն

ձեզ յայ՝ ։ եսեմած
աբրահամու ։ ած
իսահակայ ։ ածյակ
ովքայ ։ և չեածած
մեռելոց ։ այլ կենդ
ան եա՛ց ։

միդ Բրևլուան ժողով
ուրդքն ։ զարման
այի՛նընդվարդապե
տու թիւնն ն որա ։

Ասկ փարիսեցիքն
իբրևլուան ե՛թէ պա
պանձեցոյց զսադ
ուկեցիսն ։ ժողովե
ցան ի՛միասին ։

Եւ ե՛հա՛րցմիոմն
ի՛նոցանէ զնափոր
ձելով և ասէ ։ վար
դապետ ։ ո՛ր պատ
ու իրան մեծէ յաւ
րէնս ։

Եւ յս՛ասէ՛ ցնա ։
՝ սիրեսցես՛ զտ՛ր ած
՝ քո յամենայն սր
՝ տէ քումմէ ։ և յա
՝ մենայն անձնէ
՝ քումմէ ։ և յամեն
՝ այն մտաց քոց ։
՝ ա՛յսէ մեծն և առա
՝ ջինպատու իրան ։
՝ և երկրորդն նման
՝ սմին ։ սիրեսց ես
՝ զընկեր քո իբր և
՝ զանձն քո ։ յա՛յս
երկուսպատու իր
անս ամենայն աւ
րէնք և մարգարէք
կանխեալ կան ։

միե Եւ ի ժողովելփա
րիսեցւոցն ։ ե՛հա՛րց
ցնոսա յս՛ և ասէ ։
զիա՛ր դ թուի ձեզ վ՛ն

ՔԻ. ոյր որդ իէ :
սենցնա. դաւթ
սէ ցնոսայ յս. իմ
զիարդ դաւիթ հո
գւովն կոչէզնա
տր. և ասէ. ասաց
տրն ցտրիմ. նիստ
ընդ աջմէ իմմէ.
մինչև եդից զթշն
ամիսքո պատու
անդանոտից քոց :
ի սկ եթէ դաւիթ
զնա տր կոչէ . զի
արդ որդի նորա իցէ :
միզ ։ ոչ ոք կարէր
տալ նմա պատաս
խանի բանմի. և ոչ
իշխէր ոք յայնմ
աւրէ հարցանել
զնա և ոչ ինչ :

միէ

այնժամ
խաւսեցաւ յս

ընդ ժողովուրդան
և ընդ աշակերտան
իւր և ասէ : յաթո
ռն մովսէսի նստան
դպիրքն և փարիս
եցիքն : զամենայն
ինչ որ ասիցեն ձեզ
արարէք և պահեց
բայց ըստ գործոց
նոցա մի առնէք :
զիասեն և ոչ առնեն :
միզ ։ ապեն բեռ ինս ծա
նունս և դժուարա
կիրս. և դնեն ի վերա
ուսոց մարդկան. և
մատամբ իւրեանց
ոչ կամին շարժել զնոսա :
միթ ։ զամենայն զգոր
ծս իւրեանց առնեն ի

ցոյցս մարդկան։
լայնենզգրապան
ակս իւրեանց, և
երկայնենզքղանցս
հանդերձիցիւրեանց։ մլա
սիրեն զառաջա
գահսյընթրիս։ և
զնա խաթոռսի ժող
ովուրդս. և զողջ
ոյն ի հրապակս։
և կոչել ի մարդկանէ.
ռա՛բի՛ ռա՛բի։

մլ Բայց դուք մի զոք
կոչէք վարդապետ։
զի մի՛ է ձեր ուսուցիչ։
և ամենեքեան դուք
եղբա՛րք։ և հայր մի
կոչէք ձեզ յերկրի։
զի ձեր մի՛ է հայր որ
յերկինսն է։
Եւ մի՛ կոչէք ուսու

ցիչ՝ զի ուսուցիչ
ձեր քրիս է։
Եւ մեծն ի ձենջ եղ
իցի ձեր սպասաւ
որ։ Որ բարձրաց
ուցանէ զանձն.
խոնար հեսցի։ և որ
խոնար հեցուցանէ
զանձն. բարձրասցի։

մլբ Վա՛ ձեզ դպրացև
փարիսեցւոց կեղծ
աւորաց։ զի փակ
էք զարքայու թիւն
երկնից առաջի մար
դկան։ դուք ո՛չ մտ
անէք, և որոց մտա
նեն. չտա՛յք թոյլ
մտանել։

մլգ Վա՛ ձեզ դպրացև
փարիսեցւոց կեղծ
աւորաց։ զի յածիք

ընդ ծովև ընդ ցա
մաք առնել եկամուտ
մի. և յորժամ լինի
ցի առնէք զնա որդի
գէ հէնի կրկին և ա
քան զձեզ :

Վայ ձեզ առաջն
որդք կոյրք. զիաս
էք որ երդնու ի տա
ճարն. չէ ինչ. բայց
որ երդնու յոսկին
որ ի տաճարին է
արժանէ :

Մ որոնք և կոյրք :
զինչ մեծէ. ոսկին.
եթէ տաճարն որ
սրբէ զոսկին :

Է ւ որ երդնու ի
սեղանն չէ ինչ :
բայց որ երդնու
ի պատարագն որ
վերանորա է արժանէ :

Յ ի մարք և կոյրք.
զինչ մեծէ : պատ
արագն. եթէ սե
ղանն որ սրբէ զը
պատարագն :

Ի սկարդ որ երդ
նու ի սեղանն. եր
դնու ինա և յամ
ենայն որ ի վերա
նորա է :

Է ւ որ երդու աւ ի
տաճարն. երդնու
ինա և իբնակիչն
նորա :

Է ւ որ երդու աւ յեր
կինս. երդնու յա
թոռնայ. և յայնոր
նատին ի վերանորա :

Վայ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ

ծաւ որաց։ զի սրա
սանորդէք զան
անու խ. և զսամ
իթ. և զ չաման.
և թողէք զծանր
ծանր աւրինացն
զդատաստան. և
զողորմու թի. և
զհաւատ ա՛ զայս
արժան էր առնել.
և զայնոչ թողու։

մլէ Ա դ ա ջ նորդ ք
կոյրք։ որ զմ ժղուկ
քամէք. և զուղտ
կլանէք։

մլզ Վ այ ձ եզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ
ծաւ որաց։ զի սր
բէք զարտաքին
զ բաժակին և զսկ
աւ ադակին. և ի

ներ քոյ լի են յափը
շտակու թի և ան
խաւ նու թի։ փա
րիսեցի կոյր։ սրբ
եա նախ զներքին
բաժակին և զսկաւ
ադակին. զի լինի
ցի և արտաքիննոցա։

մլ Վ այ ձ եզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ
ծաւ որաց։ զի նմ
անէք գերեզմա
նացբուելոց որ ար
տաքոյ երևին գեղե
ցիկք. և ի ներ քոյլի
են ոսկերաւք մեռ
ելոց և ամենայն
պղծու թեամբ։

Նոյնպես և դուք.
արտաքոյ երևիք
մարդկանարդարք.

և ի՛ ներքոյլի՛ եք
կեղծաւորու թ՛ և
անաւրէնու թ՛։
մլ՛ը Վա՛յ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ
ծաւորաց։ զի շին
եք զ շիրիմս մարգ
արէից։ և զարդ
արէք զգերեզմա
նսարդարոց։ և
ասէք եթէ եաք
յաւուրս հարցն
մերոց։ ո՛չ հաղոր
դ եաք արեան
մարգարէիցն։
ապա ուրեմն վկ
այէք զանձանց
եթէ որդի՛ք էք
այնոցիկ որ կոտ
որէին զ մարգար
էսն։ և դուք լցէ՛ք

զչափ հարցնձերոց։
մլ՛թ Ա՛ւ ձք։ ծնու՛ նդք
իժից։ զիա՞րդ փա
խնուցուք ի՛ դա
տաստանէ գեհէն ին։
մլ՛ա Վասնայդորիկ
ահա՛ւ ասիկ ե՛ս առ
ա՛քեմ առ ձեզ մա
րգարէս։ և իմաս
տո՛ւ նս։ և դպիր՛ս։
և ի՛ նոցանէ սպա
նանիցէք և ի խա՛չ
հանիցէք։ և ի՛ նոց
անէ տանջիցէ՛ք
ի ժողովուրդս ձեր։
և հալածիցէ՛ք ի՛
քաղաքէ ի քաղաք։
որպէսզի եկեսցէ՛
ի՛ վերաձերամէն
այնարիւնարդար
հեղեալ յերկրի։

յարենեաբելի
արդարոյ. մինչև
ցարիւնն զաքար
իայ որդւոյ բարա
քեա զոր սպանէք
ընդ մէջ տաճարին
և սեղանոյ։ ամէն
ասեմ ձեզ եկեսցէ
այն ամենայն ի վէ մէսք
րա ազգիս այս որիկ։
զէ մէսա Է էմ. էէմ. որկո
տորէր զմարգար
ես և քարկոծ առն
էր զառաքեալսն
առնա։ քանիցս
անգամ կամեցայ
ժողովել զմանկու
նսքո. զոր աւրինակ
ժողովէ հաւ զճագս
իւր ընդ թևաւք. և
ոչ կամեցարուք։

ահա թողեալ լիցի
ձեզ տունդ ձերաւերակ։
Բայց ասեմ ձեզ։ թէ
ոչ և ստեսանիցէք
զիս յայսմ հետէ.
մինչև ասիցէք աւր
հնեալ եկեալնյան
ուն տն։
ուելեալ արտ
աքսյն ի տաճ
արէն. գնայր։ և
մատեան աշակեր
տքն ցուցանել նմա
զշինուածս տաճ
արին։ Է ւնապա
տասխանի ետևասէ
ցնոսա։ տեսանէք
զայ դամենայն։
ամէն ասեմ ձեզ։
ոչ մնասցէ այդր
քարի քարի վերա

որոչ քակտեսցի ։

մխոց Եւ մինչդեռ նստէր
ի լերիննձ իթենեաց
մատեանառ նաաշ
ակ երտքն առանձ
ինն և ասեն ։ ասայ
մեզ երբ լինիցի
այդ ։ և կամզինչ
նշան իցէ քոյոյգալ
ըստեաննև վախ
ճանի աշխարհիս ։

Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա ։
զգոյշ լերուք ։ գու
ցէ ոք զձեզ խաբի
ցէ ։ զի բազո՛ւմք
գայցեն յանուն իմ ։
և ասիցեն թէ ես
եմ քրն ։ և զբազո՛ւ
մս մոլորեցուցան մխոց
իցեն ։

Լս ել ո՛ցէք պատ
երազմունս ։ և
զհամբա՛ւս պատ
երազմաց ։ զգոյշ
լերուք ։ մի խոռ ոչէ
սջիք ։ զի պարտէ
լինել այնմ ամեն
այնի ։ այլ չ՛և էկա
տարած ։։

Յարիցէ ազգ յա
զգի վերա ։ և թագ
աւորու թի ի թագ
աւորու թէ ։ և եղի
ցին սով ք և սրա
ծու թիք ։ և սասան
ու թիւնք ։ ի տեղիս
տեղիս ։ սակայն
այն ամենայն սկիզ
բնէ երկանց ։

Յայն ժամ մատն
եսցեն զձեզ ի՛ն եղու

թիւնս: և սպան
անիցեն զձեզ: և
եղիջիք ատեցեալ
լք յամենայն ազ
գաց: վասն անու
ան իմոյ:

միսէ Է: յայնժամ գայ
թագղեսցին բա
զումք: և զմիմեա
նս մատնեսցեն: և
ատեսցեն զմիմ
եանս:

Է: բազումս ուտ
մարգարէք յար
իցեն: և զբազումս
մոլորեցուսցեն:

Է: վասն բազմ
անալոյանաւ ի
ու թեն: ցամաքես
ցի՛սէր բազմաց:

Բայց որ համբեր
եացն ի սպաս նակէ

միսզ Է: ի քարոզեսցի՛ աւ
ետարանս արքայ
ու թէ ընդամենայն
տիեզ երս: իմկ
այու թի՛ամենայն
հեթանոսաց: և
ապա՛ եկեսցէ կա
տարած:

միսէ Արդ յորժամտէ
սանիցէք զպղծու
թի՛ աւերածոյն որ
ասացեալ ընէի՛ ձեռն
դանիէլի մարգար
էի: զի կայցէ ի տեղ
ոջն սրբու թէ որ
ընթեռնուն իմի՛տ
առցէ:

միսը Յայնժամ որի
հրէ աստանի իցեն:
փախիցենի լերինս:

Եւ որ ի՛ տանիս կա
յցէ. մի՛ ի՞ զցէ առն
ու լինչ ի՛ տանէիւր մէ:
Եւ որ յանդի՛ ի՞ ցէ.
մի՛ դարձցի յետս
առնու լ զձորձսիւր:
միսթ Բայց վա՛յ ի՞ ցէ յղ
եաց և ստընդու
եաց յաւ ու րսն
յայնոս իկ:
մծ Յաղա՛ւ թս կաց
էք ջ. մի՛ լինիցի
փախուստն ձեր ի՛
ձմերանի. և մի՛ ի՛
շաբաթու:
մծա Զի եղիցի յայն
ժամ ն եղու թիւն
մեծ: որպիսի ո՛չ եղ
իսկ զբանէ արար
ածոցաշխարհի,
մինչ և ցայժմ: և ո՛չ
այլ լիցի:

մծբ Եւ եթէ ոչ կարճէին
աւ ու ր քնայնոքիկ.
ո՛չ ապրէր ամենայն
մարմին: բայց վ՛ն
ընտրելոցն. կարճ
եսցին աւ ու ր քնայնո կիք:
մծգ Յայնժամ եթէ ոք
ասիցէ ձեզ ահաւ
ասիկ աստէ ք՛ն
կամանդ. մի՛ հաւ
ատայց էք:
մծդ Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ
մարգարէք. և տաց
են նշանս մեծս
մեծս և արուեստս
մինչ և մոլորեցուց
անել թէ հնարինչ
իցէ և զընտրեալսն:
ահա յառաջագո՛յն
ասացի ձեզ:

մծե Ապաթեասիցեն
ձեզ· ահաւասիկ
յանապատիէ· մի
ելանիցէք· և թէ
ահա յըշտեմարանսէ·
մի՛ հաւատայցէք։
մծզ Զիորպէսփայլակն
որ ելանէ յարևելից·
և երևիմինչև յար
ևմուտս· այնպէս
եղիցի գալուստն
որդւոյ մարդւոյ·
մծէ Զիուրգէշն իցէ·
ա՛նդր ժողովեսցին
արծուիք։
մծը Վաղվաղակի յետ
նեղու թեաւուրցն
այնոցիկ արեգակն
խաւարեսցի՛· ևլու
սին ո՛չ տացէ զլոյս
իւր· և աստեղքան
կցին յերկնից։ և
զաւրու թիւնք երկ
նից շարժեսցին։
Եւ ապա՛ երևես
ցի նշան որդւոյ մա
րդւոյ յերկինս
Եւ յայնժամ կոծ
եսցին ամենայն ազգ
երկր ի։
մծթ Եւ տեսցեն զորդի
մարդւոյ եկեալ ի՛
վերա ամբոց երկնից
զաւրու թբ՛ և փառ
ա՛ւք բազմաւք։
Եւ առաքեսցէ
զհրեշտակս իւր
փողով մեծաւ· և
ժողովեսցեն զընտ
րեալս նորա ի՛չորից
հողմոց· ի՛ծագաց
երկնից մինչև ի՛ծագս
նոցա։

Իթզենոյ անտ ի
ուսարուք զառակն։
զի յորժամ նորա
ոստքն կակղասցին մկա
և տերևն ցըցուիցի.
գիտեք թէ մերձ է
ամառն։ նոյնպէս
և դուք։ յորժամ տե
սանիցէք զայսա
մենայն գիտասջիք
թէ մերձ է իդուրս։
Ամենասեմ ձեզ.
եթէ ոչ անցէ ազգս
այս. մինչև այսա
մենայն եղիցի։
Երկինք և երկիր
անցցեն. և բանքիմ
մի անցցեն։
մկ Բայց վասնաւու
ր նայնորիկ և ժամ
ու. ոչ ոք գիտէ. ոչ
հր եշտակք երկնից.
և ոչ որդի. բայց մի
այն հայր։
Այլ որպէս աւու
ր քննոյի. այնպէս
եղիցի գալուստն որ
դւոյ մարդւոյ։
Զի որպէս էին յաւ
ուրսն որ յառաջ
քանզ ջր հեղեղն. ու
տէին. և ըմպէին.
կանայս առնէին և
արանց լինէին. մին
չև յաւ ընյորում եմ
ուտնոյ ի տապանն.
և ոչ գիտացին մին
չև եկն ջր հեղեղն և
եբարձ զամեսին։
այնպէս եղիցի և գա
լուստն որդւոյ մա
րդւոյ։

Թողուցու։

⁘ Եւ եթէ երկու աղայց են իմի երկանս. մինառնուցու. և միւսն

մկբ Յայնժամ թէ ից
են երկու յագարա
կի. մինառնուցու.
⁘ և միւսն թողուցու։

միգ Աբթունկաց էք.
զիոչ գիտէք.
յորում ժամու
տրն ձեր գայ։

մկդ Զայնգիտասջիք.
եթէ գիտէր տանու
տերն յորում պահու
գողգայ. սըկեր. և
ոչ տայր ական կա
տանել զտանն իւրոյ։

Վա սնայսորիկև
դուք եղերուք պա
տրաստ. զի յորում
ժամու ոչ ակնուն
իցիք գայ որդի մա
րդւոյ։

մկե Իսկոլիցէ հաւա
տարիմ ծառայ և
իմաստուն. զորկա
ցոյց տէրիւր իվէ
րա ծառայիցիւրոց.
տալ նոցա կերա
կուր ի՛ ժամու։

մկզ Երանի՛ է ծառայ
ին այնմիկ. զորեկ
եալ տրն գտանիցէ
արարեալ այնպէս։
ամէն ասեմ ձեզ։
զի ի՛ վերա ամէն
այնընչիցիւրոց
կացուսցէ զնա։

մկէ Ապա թէ ասիցէ
ծառայն այնչարի
սրտի իւրում. տր
իմ յամէ զգալ. և
սկսանիցի հարկ
անել զծառայա
կիցս իւր. ուտիցէ

և ըմպիցէ ընդար
բեցողս. գայցէ տ̄ր
ծառային այնորիկ
յաւուր յորումակն
ոչունիցի և ի՛ ժամ
ու յորում ոչգիտի
ցէ. և կտրեսց է̄
զնա ընդ մէջ. և
զբաժին նորա ընդ
կեղծաւո՛րսդիցէ:
ա՛նդ եղիցի լալ և կր
ճել ատամանց:

մկ̄ը Յայնժամ նման
եսցի արքայու թ̄ին
երկնիցտա՛ն կուս
անաց: որոց առ
եալ զլապտերս
իւրեանց. ել ի՛ն ընդ
առաջ փեսայի և
հարսին: հինգ՛ի
նոցանէ յիմարք

էին. և հինգն իմա
ստո՛ւ նք:

Յիմարքն առին
զլապերսն. և ճէթ
ընդ իւրեանս ո՛չ
բարձին:

Իսկ իմաստունքն
առին ճէ՛թ աման
ովք ընդ լապտերս
իւրեանց:

Եւ ի՛ յամել փես
այինն, նիրհեցին ա
մեն էքեան և ի՛ քո՛ւն մտին:

Եւ ի՛ մէջ գիշերի
եղև բարբա՛ռ. ահա
փեսայ գա՛յ: արի՛ք
ընդ առաջ նորա:

Յայնժամ յար
եան ամենայն կուս
անքն. և կազմեցին
զլապտերս իւրեանց.

Աստեն յիմարքն
ցիմաստունսն.
տո՛ւք մեզ յիւղոյդ
ձերմէ. զիահա
շիջանին լապերքս
մեր: Պատասխանի
ետ ունիմաստու
նքն և ասեն. գուցէ մկ
ոչ՛իցէ մեզ և ձեզբա՛
ական. այլ երթայք
ի՛ վաճառականան
և գնեսջիք՛ ձեզ:
Իբրև նոքա գնա մ
ցին գնել. ե՛կն փեսայն. և պատրաստ
քն մտի՛ն ընդ նմա
ի հարսանիսն. և
փակեցա՛ւ դուռն:
յետոյ գան և այլ կու
սանքն և ասեն. տ՛ր
տ՛ր. բա՛ց մեզ:

Նա պատասխա
նի ետ և ասէ. ամ
էն ասե՛մ ձեզ.
ո՛չ գիտեմ զձեզ:
Արթունկացէք.
զի ոչ գիտէք զաւրն
և ոչ զժամն:
Որպէս այր մի գն
ացեալ ի՛ տարաշխ
արհ. կոչեաց զծա
ռայսիւր. և ե՛տ ն
ոցա զինչսիւր:
Ումեմն ետ հի՛նգ
քանքար. և ումեմն
երկո՛ւս. և ումեմն.
մի՛. իւրաքանիւր
ըստ իւրում կարի.
և գնա՛ց:
Զոգաւ վաղվաղ
ակի որ առ զհինգն.
գործեաց նոքաւք

և շահեցաւ այլևս
հինգ։ Ն ոյնպէսև
որ զերկուսն. շահ
եցաւ այլևս երկուս։
Եւ որ զմինաւ գն
ացփոր եաց զերկիր.
և թաքոյց զարծ
աթ տն իւրոյ։
Յետ բազումժա
մանակի. գայ տր
ծառայ իցն այնոց
իկ և առնէ համ
արս ի՛մէջ նոցա։
Եւ մաստուցեալ
որ զհինգ քանքարն
առ. մատոյց այլևս
հինգ քանքար և
ասէ։ տր. հինգ
քանքար ետուր
ցիս. արդ ահաւաս
իկ հինգ այլևս

քանքարի՛ վերա շահ
եցա։
Ասէ ցնա տրիւր.
ազնիւ ծառայ. քա
րի և հաւատարիմ.
որով հետև իսակ
ուտ հաւատարիմ
ես. ի՛վերա բազմաց
կացուցից զքեզ.
մուտ յուրախու
թիւն տնքո։
Մաստուցեալ և որ
ոյ զերկուս քանքա
րսնառեալ էր և
ասէ. տր. երկուս
քանքարս ետուր
ցիս. ահաւասիկ
երկուսևս այլ քանք
արս զոր ի՛վերա
շահ եցայ։
Ասէ ցնա տրիւր
ազնիւ ծառայ։ քա

հաւատարիմ. որ
ով հետև ի՛ սակաւ
ուտ հաւատրիմ
ես. ի՛ վերա բազմա՛ց
կացուցից զքեզ:
մուտ յուրախութի
տնքո: Սատուցեալ
և որոյ զմի քանքարն
առ եալ երևասէ: տ՛ր.
գիտէիզի այրմի խի
ստես. հնձես զորոչ
սերմանեցեր, և ժո
ղով ես՛ ուստի ոչ սփռ
եցեր. երկեա՛. գնա
ցի և թաքուցի՛ զքա
նքարս քո յերկրի.
արդ ահաւադիկ
քոյդ ցքեզ:
Պատասխանի ետ
տ՛ր նևասէ ցնա.
ծառա՛յ չար և վատ:

գիտէիր թէ հնձեմ.
ուստի ոչ սերման
եցի. և ժողովեմ ուս
տի ոչ սփռեցի. պա
րտէր քեզ արկանել
զարծաթդիմ ի՛ սեղ
անաւորս. և եկեալ
ես տոկոսա՛ւ քպահ
անջէի զիմն:
Արդ առէ՛ք ի՛ դմա
նէ զքանքարդ. և
տուք այնմ որուն իցի
զտասն քանքարն:
մէյա Զիամենայն՝ որուն
իցի. տացի՛. և յաւել
ցի: և որոչն ունիցի.
և զորուն իցին: բար
ձցի ի՛նմանէ:
մէկ Եւ զծառայդան
պիտան հանէք ի՛
խաւա՛ր նարտաքին.

ամնդէրեցի լալ և կր
ճելատամանց։
մէգ Եւ յորժամ եկեա
ցէ որդի մարդւոյ
փառաւք իւրովք.
և ամենայն հրեշ
տակք ընդ նմա.
յայնժամ նստցի
յաթոռ փառաց
իւրոց։ և ժողովեա
ցի ն առաջի նորա
ամենայն ազգ։ և
մեկնեսցէ զնոսա ի
միմեանց։ որպես
հովիւ զի մեկն է
զաւդիս յայծեաց.
և կացուսցէ զաւդ
իսն ընդաջմէ իւրմէ։
և զայծիսն ընդ ձախմէ։
Յայնժամ ասաս
ցէ թագաւ որն ցայն

ոսիկ որ ընդաջմէն
իցեն. եկայք աւրհ
նեալք հաւրիմոյ
ժառ անգեցէք զպա
տրաստեալ ձեզ ար
քայու թիւն իսկը
զբանէ աշխարհի։
զի քաղցեա և ետուք
ինձ ուտել. ծարաւ
եցի և արբուցէք
ինձ. աւտարէի և
ժողով եցէք զիս. մե
րկ. և զգեցուցէք
զիս։ հիւանդ էի և
տեսէք զիս. ի բանդի
էի. և եկիք առիս։
Յայնժամ պատաս
խանի տացեն նմա
արդարքն և ասա
սցեն. տր. երբ տես
աք զքեզ քաղցեալ և

կերակրեցաք. կամ
ծարաւի և արբուց
աք: երբ տեսաք զքեզ
տար և ժողովեցաք:
կամ մերկ և զգեցու
ցաք: երբ տեսաք զքեզ
հիւանդ կամ իբան
դի. և եկաքաւ քեզ:
Պատասխանի՛ տա
ցէ թագաւորն. և
ասասցէ՛ ցնոսա: ա
մենասէ՛մ ձեզ: որ
ով հետև արարէք
միում յեղբարցսայս
ոցիկ իփոքրկանց.
ի՛նձ արարէք:
Յայնժամ ասասցէ՛
և ցայնոսիկ որ ընդ
ահ եկեն իցեն: երթ
թայք յինեն անիծ
եալք ի՛ հուրն յաւի

տենական՛ որ պա
տրաստեալ է սատ
անայի և հրեշտա
կաց նորա:
Զի քաղցեա և ո՛չ
ուք ինձ ուտել. ծար
աւ եցի. և ո՛չ արբուց
էք զիս: աւտարէի.
և ո՛չ ժողովեցէք զիս:
մերկ էի. և ո՛չ զգեցու
ցէք զիս: հիւանդ և
իբանդի և ո՛չ տեսէք զիս:
Յայնժամ պատաս
խանի՛ տացեն և նո
քա և ասասցեն: տ՛ր.
երբ տեսաք զքեզ
քաղցեալ. կամ ծար
աւի. կամ աւտար. կամ
մերկ. կամ հիւանդ.
կամ իբանդի. և ոչ
պաշտեցաք զքեզ:

Յայնժամ պատ
ասխանի տաց է
նոցա և ասեսաց է ։ մէ
ամէն ասեմ ձեզ ։
որով հետև ոչ ար
արէք միում ի փոքր
կանցս յայսցանէ ։
և ոչ ինձ արար էք ։
Եւ երթիցեն նոքա
ի տանջանսն յաւ ի
տենականս ։ և ար
դարքն ի կեանսն
յաւ իտենականս ։
Եւ եղև իբրև կա
տար եաց յս զամէ
նայն զբանս զայսո
սիկ ։ ասէ ցաշակէ
րտս ն իւր ։
մէդ Գ իտէք զի յետերկ
ուցաւ ուրց զատիկ
լինի և որդի մարդոյ

մատնի ի խաչ
ելան ել ։
այնժամ ժող
ովեցան քահանայ
պետքն և դպիրքն և
ծերք ժողովրդեանն
ի սրահ քահանայ
ապետին որումն
ունէր կայիափայ ։
և արարին խորհու
րդ զի նենգու թբ
կալ ցենզ յս և սպան
ցեն ։ բայց ասէին
թէ մի ի տաւ նիաստ ։
զի մի խուովու թիւն
լինիցի ժողովրդեան ն ։
մէդ Իբրև եկն յս ի բէ
թանիայ ի տուն սի
մովնի բորոտի ։ մա
տեաւ ատնակին մի
որուն երշիշ իւղոյ

ծանրագնի. և թա
փեաց ի գլուխ նորա
իբազմակ ան ին :
Ի բրև տեսին աշա
կերտքն. բարկացան
և ասեն : ընդէր է
կորուստդայդ իւղ
ոյդ : զի մար թէր
վաճառել զդամէծա
գնի. և տալ աղքատաց: մհէ
Զ ի տաց յս և ասէ
ցնոսա. զի աշխատ
առ նէք զկինդ : գո
րծ մի բարի գործեաց
դայ յիս : յամէն
այնժամ զաղքատս
ընդ ձեզու նիք. բայց
զիս ոչ հանապազ
ընդ ձեզու նիք :
մհէ Ա ր կանել դորա
զիւղդ ի մարմին իմ.

առ ի թաղելոյ զիս
նշանակեաց :
Բ այց ամէն
ասեմ ձեզ. զի ու ր
քարոզ եսցի աւետ
արանս այս ընդ ա
մենայն աշխարհ.
խաւսեսցի և զոր ար
արդայ ի յիշատակդոր:
Յ այնժամ գնացմի
յեր կոսան ի ցն անու
ան եալն յուդա սկա
ր ի ովտացի առ քա
հանայապետսն և
ասէ. զի՞ նչ կամի ք
տալ ինձ. և ես մատ
նեցից զնա ձեզ :
Ե ւ նղքա կշռեցին
նմա երեսուն արծ
աթի. և յայնմ հետէ
խնդրէր պարապզի

մատեսցէ զնանոցա։
Եւ յառաջնում մաւ
ուր բաղարջակեր
ացն. մատեանաշա
կերտքնաւ յս̄ և ասեն։ մէ
ուր կամիսզի պատ
րաստ եսցուք քեզ
ուտել զզատիկն։
Եւ նաասէ ցնոսա։
երթայք ի քաղաքն
առ այսանուն. և
ասացէք ցնա. վար
դապետ ասէ. ժամա
նակ իմ մերձեալ է։
առ քեզ առն եմ զը
զատիկ. աշակերտ
աւքս հանդերձ։
Եւ արարին աշա
կերտքն որպես հր
ամայեաց նոցա յս̄։
և պատրաստեցին զզ
ատիկն։

Եւ իբրև երեկոյ
եղև. կայր բազմեալ
ընդ երկոտասան
աշակերտսն։
Եւ մինչդեռ ուտ
էին նոքա. ասէ։
ամէն ասեմ ձեզ։
զի միոմն ի ձէն ջմա
տն ելոցէ զիս։
Եւ տրտմեցանյոյժ։
սկսանասել ցնա
իւրա[illegible] քանչիւր
ոք ինոցանէ. միթէ
եմ իցեմ տ̄ր։
Նա պատասխա
նի ետևասէ։ որմը
խեաց ընդիս զձե
ռն իւր ի սկաւառ
ակս. նա մատնել
ոցէ զիս։
Որդի մարդւոյ

երթայ՝ որպէսև գր
եալէ վասն նորա։
բայց վայ՝ մարդուոյ
այնմիկ յոյրձեռս
որդինմարդուոյ մա
տնեսցի։
մձբ Լա՛ւ էր նմա թէ
չէր ծնեալ մարդն
մձգ այն։ Պատասխա
նի՛ ետ յուդայ որմա
տնելոցներ զնաև
ասէ։ մի թէ ե՛ս իցեմ
վարդապետ։
Ասէ ցնա։ դո՛ւ ա
սաց եր։
մձդ Եւ մինչ դեռ ու
տէին նոքա։ առ յս
հաց։ աւր հնեա՛ց։
և եբեկ։ և ե՛տաշա
կերտացն։ և ասէ.
առէք կերայք։

այ՛սէ մարմինիմ։
մձե Եւ առեալ բաժակ
գոհացաւ ե՛տ նոցա
և ասէ։ արբէ՛քիդմա
նէ ամենեքին։ զի
այ՛դէ արիւնիմ նոր
ոյ ուխտի։ որ ի՛ վերա
բազմաց հեղու ի՛
թողու թիւն մեղաց։
Բայց ասեմ ձեզ։
ո՛չ և սարբիցի՛ բերոյ
որդւոյ մինչև ցաւրն
ցայն յորժամ արբից
զդա ընդ ձեզ նոր
յարքայու թ՛ե հաւրիմ ոյ։
Եւ աւր հնեցին և ել
ին ի՛ լեառն ձիթենեաց։
մձզ Յայն ժամ ասէ՛ ցնո
սայ՝ս։ ամենեքին
դուք գայթագղելոց
էք յինէն յայսմգիշ
երի։

մճէ Զ իգրեալէ. Թէ հա
ւ րից զհովիւն. և ցրու
ւ եսցին ոչ խարք ֆաւտ ին:
մճը Է ւ յետ յառնելոյն
իմոյ. յառաջեց ի՞ց
քանզձեզ ի՛ գալիլեա:
մճթ Ղ ատասխանետ
պետրոս և ասէ՞ ցնա.
Թէ պետ և ամենեքին
գայթագղեսցին ի՛
քէն. սակայն ես ո՞չ
գայթագղեցայց:
մղ Ա սէ՞ ցնա յս. ամէն
ասեմ՞ քեզ. զի յայսմ
գիշերի մինչ չև հաւ
ու խաւսեալ իցէ. եր
ի՞ցս ուրասցիս զիս:
Ա սէ՞ ցնա պե՞տրոս.
Թէ և մեռանել հաս
անիցէ ընդ քեզ.
զքեզ ո՞չ ուրացայց:

Ն ոյնպէս և ամէն
այն աշակերտքն
ասէ ին:
մղա այնժամ գայ
յս ընդ նոսա
ի՛ գեւղմիորումն
ունէր գեթ սեմանի:
մղբ Է ւ ասէ՞ ցնոսա. նս
տարուք դուք այդր.
մինչև երթայց կաց
ից յաղա՛ւ թս:
Է ւ առեալ ընդ իւր
զպե՞տրոս և զերկ
ուս որդիսն զեբեդ
եա. սկսաւ տրտմել
և հոգալ:
մղգ Յ այնժամ ասէ՞
ցնոսա. տրտո՛ւմ է
ոգի իմ մինչև ի՛մահ.
կացէք աստ և սկէց
է՞ք ընդ իս:

մղդ Եւ մաստուցեալ մղե Հոգիս յաւ ժարէ.
յաւուալ սակաւ իկ բայց մարմինստկ մր:
մի. անկա՛ւ իվերա մղը Դարձեալ երկրորդ
երեսաց իւրոց: կաց անգամ չոգաւ եկ
յաղաւթս եւ ասէ՛ աց յաղաւթս յս՛ և
հա՛յրիմ: եթէ հն ասէ: հա՛յրիմ. եթէ
արէ. անցէ՛ բաժա հնար իցէ անցանէ՛
կս այս յինէն: յինէն բաժակիս
մղէ Բայց ոչ՛ որպէս ես այսմիկ: ապաթէ
կամիմ. այլ որպէս ոչ արբի՛ց զսա: եղի
մղզ դո՛ւ: Զաստուաշա ցին կա՛մք քո:
կերտան. եւ գտա Եւ եկեալ միւսան
նէ զնոսա. իքո՛ւն: գամ եգիտ զնոսաի
եւ ասէ՛ ցպետրոս: քո՛ւն: զիէին աչք իւր
այդ պէս ոչ կարա եանց ծանրացեալք:
ցէք միժամ արթ Եւ թող զնոսա եւ զն
ունկալ ընդիս: ար աց կա՛ց յաղաւթս
թունկացէք եւ աղ երրորդ անգամ: եւ
աւթս արարէք: դարձեա՛լ զնոյն բան
զի մի՛ անկանիցիք ասաց:
ի փորձու թիւն: Յայնժամ գայաւ

ցնոսա։
աշակերտան և ասէ
մղթ Ն նջեցէք այսուհ
ետև. և հանգերուք։
Զ ի ահա հասեալ է
ժամ։ և որդի մարդոյ
մատնի ի ձեռս մեղա
ւորաց։ արիք երթից
ուք աստի։ զի ահա
ա՛ւ ասիկ է հա՛ս որ
մատնելոցն է զիս։
ՅՀ Ե ւ մինչդեռ նա
զայնխաւսեր. ահա
յուդայ մի յերկոտա
սանիցն եկն. և ընդ ՅԲ
նմա ամբոխբազում
սրովք. և բրաւք.
ի քահանայապետ
ից և ի ծերոց ժող
ովրդեանն։
ՅԱ Ե ւ որ մատնելոցն
երզնա ե՛տ նոցանշան

և ասէ. ընդ որում
ես համբուրեցից.
նա՛. զնա՛ուն ի ցիք։
Ե ւ վա. ղվ ա՛ղ ակ ի
մատուցեալ ա՛ւ յ՛ս
ասէ. ո՛ղջ եր վարդա
պետ։ և համբուր
եա՛ց ընդ նմա։
Ե ւ յ՛սասէ ցնա։
ընկեր. վ՛նորոյ եկիր՛դ։
Յ այնժամ մատու
ցեալ արկին ձեռս ի
յ՛ս. և կալա՛ն զնա։
Ե ւ ահա մի ոմն
յայնցանէ որ է ին
ընդ յ՛ի. ձգեաց զձե
ռն և էհանզսուրիւր.
և էհարզծառ այ
քահանայապետին։
և եբա՛ց. էհանզու
նկն նորա։

յգ Յայնժամասէ՛ցնա
յս՝ դարձոյզսուրքո
ի՛ տեղի իւր՝ զիամէ
նէքեանորսուրառն
ուցուն. սրոմ՛լանկան
իցին։
Թէ համարիցիսթէ
ո՛չ կարեմ աղաչել
զհայրիմ. և հասու
ցանիցէ ինձ այժմ
այսր աւելի քանզեր
կո տասանգունդս
հրեշտակաց. այլ
զիա՞րդ լնուցունգի
րք. թէ այսպարտէ
լինել։
յդ Յայն ժամասա՛ց
յս ցամբոխսն. իբր՛
իվերա՛ աւազակի
ելէք սուսերաւք և
բրաւքունելզիս։
հանապազ առ ձեզ
ի՛ տաճարին նստէի
և ո՛չ կալայք զիս։
այլ այս ամենայն եղև
զիլցցին գիրք մարգ
արէից։
յե Յայնժամաշակեր
տքն ամենէքին թողին
զնաև փախեան։
յզ սկնոցակալ
եալ զյս ածին
առ կայիափա քա
հանայապետ. ուր
դպիրք և ծերք ժող
ովեալէին։
յէ Եւպետրոսզհետ
նորա երթայր քաց
գոյն մինչև ի՛ սրահ
քա հանայապետին։
և մտելի՛ ներքս. նստ
ե՛ր ընդ սպասաւորս
տեսանելզկատար
ածն։

ՅԸ Իսկ քահանայա
պետքն և ամենայն
ատեանն խնդրէին
սուտ վկայու թին
զյէ. զիսպանան
իցեն զնա. և ոչ գտ
անէին ի բազմաց
սուտ վկայիցն մա
տուց ելոց :

ՅԹ Յետոյ մատու
ցեալ երկու սուտ
վկայք ասէին. :
թէսա ասէր. կար
ող եմ քակել զտա
ճարն այ. և զերիս
աւուրս շինել :

Ե ւ յարուցեալ
քահանայապետն
ասէ ցնա. չտա՛ս ոչ
ինձ պատասխանի,
զինչ դոքա ամբաս
տանենդզքեն :
ւ յս՛լ ու՛ ւ կայր :

Պատասխանի ետ
քահանայապետն
և ասէ ցնա. երդմն
եցուցանեմ զքեզ
յա՛ծ կենդանի զի
ասասցես մեզ թէ
դո՛ւ ես քրիստոսն որդի այ :

Ասէ ցնա յս. դո՛ւ
ասաց եր :

ՅԺ Բայց ասեմ ձեզ :
յայսմ հետէ տեսա
նիցէք զորդի մարդ
ոյ. նստեալ ընդ
աջմէ զաւրու թեն.
և եկեալ ընդ ամպս
երկնից :

Յայնժամ քահանայ
պետն պատառ
եա՛ց զհանդ երձսիւր

և ասէ։ հայ հոյ ե՛ւ ց։
յժբ Զի՛ և սպիտոյ են
մեզ վկայք։ ա հա
արդ լուայ՛ք զ հայ
հոյու թ՛ին նորա։
զի՞ն չ հաճոյ ՚ձեզ։
Նոքա պատասխ յժե
անի եւ ուն և ասէն։
մա հապա՛ր տէ
յժգ Յայն ժամ թ՛քին
ընդ երեսս նորա։
և կոփեցին զնա։
և ոլմանքապտա
կեցին զնա և ասէն
մարգարէա՛ց մեզ
քն՛դ, ո՛վ է որ է հաի՞
զ քեզ։
յժդ Ի սկպեորոսնատ
եր արտաքոյ ի՛գաւ
թին, մատեաւ ատ
նա աղախին միւ

ասէ։ և դո՛ւ ընդ յի՞
գալիլացոյ է իր։
Նա ու բացաւ ատ
աջիամենեցուն և
ասէ։ թէ ո՛չ գիտ
եմ զի՞ն չիսաւ սիս։
Եւ իբրև ելնա
արտաքս քանզդու
ռնն։ ետեսզնա
այլ կին մի։ և ասէ
ցայնոսի կորանդ՞
կային, և սա՛ ընդ
յ՞ի նազաւ բացոյէր։
Եւ դար ձեալ ուր
ացաւ երդմամբ։
թէ ո՛չ գիտեմ զայի՞։
Եւ յետ սակաւ
միոյ մատուցեալ
որք կայի՞ն ասեն ցպե՛տրոս։
արդարև, դո՛ւ ի

նոցանէ ես։ քան
զիւ խա՛ւ սքո յայ՝
ատ ենն զքեզ։
Յայնժամ սկսաւ
նզոլել և երդնուլ։
թէ ոչ՝ գիտեմ զայր՝
Եւ ի՛սկոյն հա՛ւ
խաւսեցաւ։
Եւ յիշեա՛ց պե՛տ
րոս զբանն յ՝ի զոր
ասաց։ թէ մինչչ՛ և
հաւ ու խաւսեալ
ի ցէ։ երիցս ուրաս
ցիս զիս։ և ելեալ
արտաքս ելա՛ց
դառնապէս։

բրևայգեղև
խորհուրդար
արին ամենայն
քահանայապետք
և ծերք ժողովրդեան
վն՝ յի։

սպանանել՝ զնա։
կապեցին զնա և
ատին գնացին։
Եւ ետո՛ւն ի՛ ձեռս
պոնտացւոյ պիղ
ատոսի դատաւորի։
Յայնժամ տեսեալ
յուդայի որ մատն
եացն զնա թէ պար
տաւորեցաւ։ զղջ
ացա՛ւ։ և դարձոյ՝ց
զարծաթն ատքա
հանայապետսն։
և ծերս ժողովրդ
եանն։ և ասէ։ մեղա՛
զի մատնեցի զար
ի՛ւն արդար։
Եւ նոքա ասեն։
մեզ չէ՝ փոյթ։ դո՛ւ
գիտես։
Եւ ընկեա՛ց զարծ

ացնի տաճարին։
և գնա՛ց։ և չոգաւ
խեղդեցա՛ւ։
Ի սկ քահանայա
պետիցն առեալ
զարծաթ ասե՛ն։
ո՛չ է արժան ընդու
նել զայդ ի՛ կորբանն։
քանզի գի՛ն քարեան
են։ Խ որհուրդ
առեալ՝ գնեցի՛ ն
այնու զագարակն
բրտի ի՛ գերեզմանս
աւտարաց։ վասն
այնորիկ կոչեցաւ
ագարակնայն ագ
արակ արեա՛ն մին
չև ցայսաւր։
՝Յ այնժամ լցա՛ւ
՝ որասացաւն ի՛ ճեռն
՝ երեմիա մարգարէի։

՝ և առին զերեսուն
՝ արծաթին զգինս
՝ վաճառելոյն զոր
՝ արկին յորդւոցն
՝ ի՛լի։ և ետուն զնայա
՝ գարակն բրտի։ որ
՝ պես հրամայեա՛ց
ինձ տ՛ր։
յի Ե ւ յ՛ս եկա՛ց առա
ջի դատաւորին։
Ե հա՛րց ցնա դա
տաւ որ նևասէ։
դո՞ւ ես թագաւորն
հրէից։
Ե ւ յ՛սասէ՝ դո՛ւ ասա ցեր։
յիա Ե ւ ի՛ չարա խաւս
ելն նորա ի՛ քահա
նայապետիցն և ի՛
ծերոց։ ո՛չ ինչ ետ
պատասխանի։
Յ այնժամ ասէ՛

ցնա պիղատոս։
ոչ լսես որ չափ դո
քա հակառակ քո
վկայեն։ և ոչ ետ
նմա պատասխանի
և ոչ բան մի։ մին
չևզարմանա՛լ դա
տաւ որ ին յոյժ։

յիբ Բայց ըստատանի
սովորէրդատաւ
որն արձակ ել ժող
ովրդեանն կա
պեալ մի զորկամէ ին։

յիգ Ունէին յայն
ժամ կապեալ մի
նշանաւոր որում
անուն ետ յեսու
բարաբբայ։

Իբրև ժողովեց
ան։ ասէ ցնոսա
պիղա՛տոս։ զո՞ կա
միք յերկուցաստի.
զի արձակեցիցձեզ։
զյեսու՞ բարաբբա
եթէ զյս զանուան
եալն քս։ քան զի
գիտեր եթէ ատնա
խանձու մատնեց
ին զնա։

յիդ Եւ մինչդեռ նստ
եր յատենին։ առ
պքեաց առնակինն
իւր և ասէ։ չկա՛
ինչ քո և արդարոյն
այնորիկ։ զի բազ
ումանցք անցին
ընդիս այսաւր յա
նուրջ վ՛ն նորա։

յիե Իսկ քահանայա
պետքն և ծերք հաւ
անեցուցին զժող
ովուրդան։ զի խնդր

եսցեն զբարաբբ
այն ։ և զյս կորուսցեն ։
Պատասխանի ետ
դատաւորն և ասէ
ցնոսա ։ զո՞ կամիք
զիարձակեցիցձեզ
յերկուցայտի ։
Եւ նոքա ասեն զՕ
բարա՞բբայ ։
յիզ Ասէ ցնոսա պի
ղա՛տոս ։ իսկ զի՞
արարիցզ յս զանու
անեալն քս ։ ասեն
ամենեքեան խաչեսցի՛ ։
Եւ նա ասէ զի՞նչ
չար արար ։
Եւ նոքա առաւել
ևս աղաղակէին և
ասէին ։ խաչեսցի՛ ։
յիէ Եւ տեսեալ պիղա
տոսի թէոչինչաւ

գնէ այլ առաւել
խռովու թիւնլինի ։
առեալ ջուր լուաց
զձեռս առաջիժող
ովրդեանն և ասէ ։
ք աւեալ եմես յար
ենէ արդարոյդ այդ
որիկ ։ դո՛ւք գիտասջիք ։
Պատասխանի ետ
ամենայն ժողովու
րդն և ասէ ։ արիւն
դորա ի՛վերա մեր ։
և ի՛վերա որդւոցմեր ։
յիբ Յայն ժամ արձա ոց
կեաց նոցա զբարաբ
բայն ։ Եւ զյս
գան հարեալ ետի՛
ձեռս զի խաչեսցի ։
յիթ Յայն ժամ զինու
որք դատաւորին
առ ինզ յս յապար

անս և ժողով եցին
ի վերանորա զամէ
նայն զգունդն ։
Մ երկացին զնա ։
և արկին զնովաւ
քղամիդ կարմիր ։
և բոլորեալ պսակ
ի փշոց ։ եդին ի գլ
ուխ նորա ։ և
եղեգն յաջոյ ձեռին
նորա ։ Ի ծունր իջ
եալ առաջի նորա ։
կատակէին և ասա
էին ։ ողջ երթագ
աւ որ հրէից ։
ՃԼ Ե ։ թքեալ ի նա ։
առնուին զեղեգն
և ծեծէին զգլուխ
նորա ։ Ե ։ յորժամ
ձաղեցին զնա ։ մեր
կացուցին ինմա

նէ զքղամիդն ։ և
ագուցին նմա զիւր
հանդերձն ։ և տար
ան զնա ի խաչ հանել ։
ՃԼԱ Ե ։ ելեալ արտաքս
գտին այրմի կիւր
ենացի անուն սիմ
ովն ։ զնա կալան
պահակ զի բարձցէ
զխաչն նորա ։
ՃԼԲ Ե ։ եկեալ ի տեղ
ին անուանեալ գող
գոթայ ։ որէ տեղի
կառապել ոյ ։
ՃԼԳ Ե ։ ետուն նմա
ըմպել գինի ընդ ղէ
ղի խառնեալ ։ և
իբրև ճաշակեաց
ոչ կամեր ըմպել
ՃԼԴ Ե ։ հանեալ զնա ի
խաչ ։ բաժանեցին

զհանդերձանորա·
վիճակաւ։ զիլցցի
բաննորասացաւ
ի՛մարգարէէն· բա
ժանեցին զհանդ
երձսիմյիւրեանս
և ի՛վերապատու
ճանի իմոյ վիճակս
արկանէին։ և նս
տեալպահէին
յլէ զնա։ Եւ եդինի
վերագլխոյնորա
գրեալ· զվնասնորա·
թէ այսէ յս թագ
աւորն հրէից։
յլզ Յայնժամ հանին
ընդնմա ի խաչերկ
ուսաւազակս մի
յաջէնորա և մի
յահեկէ։
յլէ Եւ որանցանէին

հայ հոյէինն ըզնա·
շարժէինզգլուխս
իւրեանց և ասէին·
վա՛հ որ քակէիր
զտաճարն· և զեր
իսաւուրս շինէիր
զնա։ ապրեցո՛յ զը
քեզ։ թէ որդի ես այ·
էջ ի խաչէդ։
յլէ Նոյնպես և քա
հանայապետքն
ձաղէին հանդերձ
դպրաւքն և ասէին։
զայլսապրեցոյց·
զինքնոջ կարէ ա
պրեցուցանել·
եթէ թագաւորէ
ի՛լի· իջցէ այժմ ի
խաչէդ և հաւա
տասցու՛ք դմա·
եթէ յուսացաւ յա՛ծ

փրկեսցէ այժմզդա,
եթէ կամիզդա,
քանզի ասաց եթէ
այ որդի եմ:

ՅԼԹ Զ նոյն՝ աւ ազակքն
որ՝ խաչելեալէին
ընդ նմա նախա
տէին զնա:

ՅԽ Է ։ ի՛ վեցժամէաւ
ուրն, խաւ ա՛ր եղև
ի՛ վերա ամենայն
երկրի մինչև ցինն
ժամն:

ՅԽա Է ։ զինն ժամն
գոչեա՛ց յս ի՛ ձայն
մեծ և ասէ, ե՛լի.
ե՛լի. ղ՛ամասաբա
ք թանի. այսինքն
է. ա՛ծիմ ա՛ծիմ,
ընդ էր թողերզիս:

Ո վմանք յայ ս
ցանէ որանդ ն
կային. իբրև լուան
ասէին, զեղիա՛ կար դա:

ՅԽԲ Է ։ վաղվաղակի
ընթացաւ միոմն ի՛
նոցանէ, առ սպ
ուկ լի՛ քացախով
հարեալ յեղեգան
ետ ըմպել՛ նմա:

Է ։ կեսքն ասէին.
թող տեսցուք թէ
գայ եղիա փրկել՛ զի դա:

ՅԽԳ Է ։ յս դարձեալ
աղաղակեաց ի՛ ձայն
մեծ, և արձակեա՛ց զո գին:

ՅԽԴ Է ։ ահա վայրա
գոյր տաճարինցել
ա՛ ։ յերկուս ի՛ վերու
ստ մինչև ի՛ վայր:

ՅԽԵ Է ։ երկիր շարժեց
ա՛ ։ և վէմքպատառ
եցան:

և գերեզմանք բաց ան:
և բազումք մարմ
ինք ննջեցելոց սրբ
ոց յարեան: և
ելեալ ի գերեզման
աց: յետ յարուն Թեն
նորա մտին ի քաղ
աքն սբ: և երևեց
ան բազմաց:

յիսզ Իսկ հարիւրա
պետն և որ ընդ նմա
պահէին զյս. իբրև
տեսին զշարժումն
և զեղեալսն երկեան
յոյժ և ասեն արդ
արև՝ այ՞ որդի է սա:

յիսէ Ի ինանդ կանայք
բազումք կային ի
հեռաստանէ և
հայէին: որ եկին
զկնի յի ի գալիլէէ

պահել զնա:

Յ որս երմարիամ
մագ դաղենացի.
և մարիամ յակով
բայ. և յովսեա՛ մայր.
և մայր որդւոց ն
զեբեդեա:

։ իբրև երե
կոյ եղև
եկնայրմի մէ

ծատուն յար իմա
թեա որ ումանուն
երյովսեփ. որ և աշա
կերտ եցա՛ ի սկ յի:
սա մատուցեալ
առ պիղա՛տոս. ին
դր եա՛ց զմարմինն յի:

Յ այնժամ պիղա՛
տոս հրամայեաց
տա՛լ զմարմինն

Ե ւ առ եալ զմար

մինն յովսեփ. պա
տեաց սբ̄ կտաւ ովք.
և ե՛դ ի՛նոր գերեզմ
անի զորփ որեաց
ի՛ վիմի. և թաւալ
եցուցեալ կափար
ի՛չ դրան գերեմա
նինվեմ մի մեծ. գն ա՛ց:

Անդ ե՛ր մարիամ
մագդաղենացի.
և միւս մարիամն
նստէ ի՛ն հանդէպ
գերեզմանին:

ի՛ վաղիւ
անդր որ է յետ
ուրբաթուն. ժող
ով եցան քահանա
պետքն և փարիս
ացի քն առ պիղա՛
տոս և ասեն. տ՛ի՛ր
յիշեցա՛ք զի մոլոր

եցուցիչն այն ասեր
մինչ կենդանիներ.
թէ յետ երիցաւու
ոց յառնեմ. արդ
հրամայեա զգուշ
անա՛լ գերեզմանին
մինչև ցերիսաւուրս:
գուցէ եկեալ աշա
կերտքն գիշերի գող
անայցեն զնա. և
ասիցեն ժողովրդ
եանն թէ յարեա՛ւ
ի՛ մեռելոց: և լինի
ցի յետ ի՛ն մոլորութիւն
չա՛ր քան զառաջ ինն:

Ասէ՛ ցնոսա պի
ղատոս: ուն իք
զզաւրականն. և
երթայք զգուշաց
արո՛ւք որպէս և գիտ էք:

Ե՛ւ նոքա երթեալ

զգուշացան գեր
եզմանին։ և կնք
եցին զվեմն հան
դերձ զաւրական
աւքն։

Յերեկոյի շաբաթուն։

յորում լուսանայր
միա շաբաթին։ եկն
մարիամ մագդաղ
ենացի և միւսմար
իամն տեսանել զՏ
գերեզմանն։

Եւ ահա շարժ
ումն մեծ եղև։ զի
հրեշտակ տն իջ եւ
յերկնից։ մատու
ցեալ ի՛ բա՛ց թաւ
ալ եցոյց զվեմն ի
դրանց անտի և նս
տեր ի՛ վերա նորա։

և եր տեսիլ նորա
իբրև զփայլակն։
և հանդերձ նորա
սպիտակ իբրև զձիւն։

Եւ յահեանտի
նորա խուովեցան
պահապանքն։ և
եղեն իբրև զմեռեալ։

Պատասխանի ետ
հրեշտակն և ասէ
ցկանայսն։ մի
երկնչիք դուք։ զի
տեմ։ զի զ յս զխաչ
ելեալն խնդրէք։
չէ աստ։ քան զի
յարեա՛ւ որպէսաս
ացն։ եկայք տես
էք զտեղին ուրկայր։

Եւ վաղվաղակի
երթայք ասացէք
աշակերտացն նոր

թէ յարեա՛ւ ։ և
ահա յառաջան
ա՛յ քանզ ձեզ ի՛ գալ
իլեա ։ անդ տեսա
նիցէք զնա ։ ահա
ասացի՛ ձեզ ։

Է ։ եղեալ վաղ
վաղակի ի՛ գերեզ
մանէ անտի ահիւ
և խնդու թ՛բ բա
զմաւ ընթանայ
ին պատմել՛ աշա
կերտացն ։

Է ։ ահապատա
հեացնոցա յ՛ս և
ասէ ։ ո՛ղջ էք ։

Է ։ նոքա մատու
ցեալ կալան զոտս
նորա ։ և երկի՛ր պա
գին նմա ։

Յայնժամ ասէ՛
ցնոսա յ՛ս ։ մի՛ երկը
նչիք ։ երթայք աս
ացէք եղբարցն իմ
ոց ։ զի երթիցեն ի՛
գալ իլեա ։ և ա՛նդ
տեսցեն զիս ։

Ի բրև նոքա գնա
ցին ։ ահա ոմանք ի՛
զաւրականացն
եկին ի՛ քաղաքն ։ և
պատմեցին քահ
անայապետիցն
զամենայն որ ինչ եղ և ն ։

Է ։ նոքա ժողով
եալ հանդ երձ ծեր
ովքն ։ խորհուրդ
առ եալ ։ արծաթ
յոյժ եառուն զաւրա
կանացն և ասէն ։
ասասջիք եթէ աշա
կեր՛տքն նորա եկեալ

գիշերի գողացան
զնա մինչ մեք ի
քուն եալք։ և եթէ
լու ըլիցի այդ առ
դատաւորն, մեք
հաճեսցուք զնաև
զձեզան հոգս ար
ասցուք։

Եւ նոցա առեալ
զարծաթն. արարին
որպես ուսանն. և
ել համբաւսայս ի
հրէից մինչև ցայսաւր։

Իսկ մետասան
աշակերտքն գնա
ցին ի գալիլեա, ի
լեառն ուր ժամա
դիր եղև նոցա յս։
իբրև տեսին զնա
երկիրպագին նմա.
և ոմանք յերկու

ացան։ Եւ մատ
ուցեալ յս խաւս
եցաւ ընդ նոսաև
ասէ։ տուաւ ինչ
ամենայն իշխան
ութիւն յերկինս
և յերկրի։ որպէս
առաքեաց զիս հա
յր և ես առաքեմ
զձեզ։ գնաց եք
այսու հետև աշա
կերտեցէք զա
մենայն հեթանոսս։
մկրտեցէք զնոսա
յանուն հաւրև որ
դւոյ և հոգւոյ սրբ
ոյ։ ուսուցէք նոցա
պահել զամենայն
որ ինչ պատուիրե
ցի ձեզ։

Եւ ահաւասիկես

ընդ ձեզ եմ զամէ
նայն աւուրս մին
չև ի կատարած
աշխարհի :~

Աւետարան
Ըստ Մաթէոսի:

Ով դասք լուսեր
ամից յորժամ լուս
աւորիք յածային
և ի հոգէլից մա
տենէ աւետարան
իս. յիշեսջիք ի քս
զտառապեալս յա
մենայն բարեաց և
զեղկելի ոգիս ներ
սեսի գրչի և զծնող
սնիմ աղաչեմ. և որ
յիշէ յիշեալ լիցի
յողորմութիւնայ և քի
փառք յաւի...:

Կարմիր գրովն վարվէ:

Ցուցակք աւետարանիս
Մարկոսի, եթէ որքան
գործ և զինչ սքանչելիս արար
ա Վն դիւայարին:
բ Վն զղքանչին պետրոսի:
գ Վն ողջացուցանելոյ զհիւանդն:
դ Վն բորոտին:
ե Վն մաքսաւորին:
զ Վն գաւսացելոյ ճեռինն:
է Վն ընտրութեան աղաքելիլերինն:
ը Վն առակի սերմանացան:
թ Վն սաստելոյ ջրոյն:
ժ Վն դիւայարին որ իգերեզմանսն:
ժա Վն դստերժողովրդապետին:
ժբ Վն տեռատես կնոջն:
ժգ Վն առաքելոյ զերկոտասանսն:
ժդ Վն հերովդէի և յովանու:
ժե Վն հինկնկանակին, և երկուձկացն:
ժզ Վն գնալոյն յի իվերածովուն:
ժէ Վն անցանելոյն զպատուերն:
ժը Վն փիւնիկեցւոցն:

ԺԹ՝ ՀԷ Խլին և հասմեան ։
Ի՝ ՀԷ. Ե. Ն կանանակին և ՀՃկանեանց։
Իա՝ ՀԸ Խամորոյ փաստիսեցուցն։
Իբ՝ ՀԹ կուրին ։
Իգ՝ Ի Իկեսարիայ հարցանելոյ
Իդ՝ ԻԱ այլակերպուն Թէն ։
Իե՝ ԻԲ լուանոտին ։
Իզ՝ ԻԳ հարցմանն Թեուլէ մեծ։
Իէ՝ ԻԴ Թեարժանե արձակեզկին։
Իը՝ ԻԵ մեծատանն հարցանել։
Իթ՝ ԻԶ որդուոցն զերեդեա ։
Ի՝ ԻԷ բարտիմեոս կուրին ։
ԻԱ՝ ԻԸ յաւանակին և իշոյն։
ԻԲ՝ ԻԹ Թզենոյն զորանեծ ուրն։
ԻԳ՝ Ի՝ Չարա յոյզ լինելոյ քայլանայ
ԻԴ՝ Իա հարցանելոյն զյա։
ԻԵ՝ Իբ աւակի այգւոյն։
ԻԶ՝ Իգ տաղանդացն։
ԻԷ՝ Իդ սադուկեցոցն որոշ հնազա
ԻԸ՝ Իե ելելոյ միոնի դրացն։
ԻԹ՝ Իզ հարցանելոյն տէ։

ՃԼԸ՝ Ի՝ ՀԷ. Բ. լուսայիս այրոյն։
ՃԼԹ՝ Իա՝ ՀԸ կատարածի աշխ։ արկին։
ՃԾԳ՝ Իբ՝ ՀԹ մարտիրոսացն։
ՃԾԸ՝ Իգ՝ Ի աւուրն և ժամուն պիտելոյ։
ՃԿ՝ Իդ՝ Ի աւծելոյ զտրն Իսրայ։
ՃԿԱ՝ Իե՝ Ի զատկին պատրաստելոյ։
ՃԿԲ՝ Իզ՝ Ի մատնուելն մարգարէին։
ՃԿԳ՝ Իէ՝ Ի զալոյն Իսրայելացուցն։
ՃԿԴ՝ Իը՝ Ի ուրացուելն պետրոսի։
ՃԿԵ՝ Իթ՝ Ի խորհրդոյ քայլանայ։
ՃԿԶ՝ Ի՝ Ի զգեցուցանելոյ զքղամիդն։
ՃԿԷ՝ Իա՝ Ի Իսահակ հանելոյն զտրն։
ՃԿԸ՝ Իբ՝ Ի խնդրելոյ զտն մարմնոյն։
ՃԿԹ՝ Իգ՝ Ի երթալոյն Իգերեզմանն։
ՃԼ՝ Իդ՝ Ի ամենասնեայ յարութեանն։
ՃԼԱ՝ Իե՝ Ի հարցանելոյն զյա։
ՃԼԲ՝ Իզ՝ Ի աւակի այգւոյն։
ՃԼԳ՝ Իէ՝ Ի տաղանդացն։
ՃԼԴ՝ Իը՝ Ի սադուկեցոցն որոշ հնազա
ՃԼԵ՝ Իթ՝ Ի ելելոյ միոնի դրացն։
ՃԼԶ՝ Ի՝ Ի հարցանելոյն տէ։

Ա ԿԻՐԻԿ ԵՒԳՐԵԱԼ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԼՅԵՍ

ԱՆԼՍՅԵՐ ԱՅԵՍ

ՈՐԴՈՅԱՆՑ ԱՐԳԱՍ

ՈՐԳԵԱՍ ՐԵՏ

ահաւասիկ ես առ
աքեմ զհրեշտակ
իմ առաջի քո որ
հանդերձեսցէ զՕ
ճանապար հս քո
առաջի քո ։
Զ այն բարբառոյ
յանապատի ։ պա
տրաստ արար էք
զճանապար հտն ։
և ուղիղ արար էք
զշաւիղս նորա ։
Եւ եղեւ զի յով հան
նէս մկրտէր յանա
պատի ։ և քարոզ
էր մկրտութի ապա
շխարութեան ի թող
ութիւն մեղաց ։
Եւ երթայր առ նա
ամենայն աշխար
հն հրեաստան ի ։ և

եէ մացիք ամէքեան ։
և մկրտէին ի նմ
անէ ի յորդանան
գետ ։ խոստովան
էլ զմեղս իւրեանց ։
Եւ էր յով հաննէս
զգեցեալ ստեւ
ուղտու և գաւտի
մաշկեղէն ընդմէջ
իւր ։ և կերակուր
նորա մարախ և
մեղր վայր ենի ։
Քարոզէր և ասէր ։
գայ զաւրագոյնն
քանզիս զկնի իմ ։
որում չեմ բաւա
կան խոնար հ էլ
լուծանել զխրացս
կաւշկաց նորա ։
ես մկրտեմ զձեզ ջր
ով ։ և նա մկրտէ զՕ

ձեզ հոգւովն սրբով։

ե Եւ եղև յաւուրսն
յայնոսիկ։ եկն յս
ի նազարեթէ գալ
իլացւոց։ և մկրտ
եցաւ ի յովաննէ ի
յորդանան։

ա Եւ նոյն ժամայն
ընդ վերանալ ի ջր
ոյն։ ետես ցելեալ
զերկինս։ և զհոգին
այ իբրև զաղաւնի
զի ի ջաներ ի վերա
նորա։

Զ այն եղև յերկն
ի ցևասէ։ դու ես որ
դի իմ սիր ելի։ ընդ
քեզ հաճեցայ։

զ Եւ նոյն ժամայն
հոգին հանէ զնա
յանապատ։

է Եւ երանդզաւուրս
քառասունփորձ
եալ ի սատանայէ։

Եւ երընդգազանս
և հրեշտակք պաշ
տէին զնա։

ը ւյետ մա
տն ելոյն յով
հաննու։ եկն յս ի
գալիլեա։

թ Քարոզեր զաւ
տարանն այ և ասեր։
թէ կատարեալ է
ժամանակ։ և հաս
եալ է արքայու թին
այ։ ապաշխարեց
էք և հաւատացէք
յաւետարանն։

Իբրև անցաներ
առ ծով եզերբն գալ
իլեացւոց։ ետես

զսիմովն և զան
դրէ՛աս եղբայր սիմ
ովն ի զիարկեալ եր
նոցա ուռկանս ի՛
ծով։ քանզիճկնո՛ր
սք էին։

ժ Եւ ասէ՛ ցնոսայս։
եկայք զկնի իմ և ար
արիցզձեզ լինել որ
սոր՛դս մարդկան։

ագ Եւ վաղվաղակի՛
թողեալ զուռկա
նսն։ գնացի՛ն զ՞ը
հետ նորա։

ժա Եւ մատուցեալ
անտի սակաւ իկմի
յառաջ։ ետե՛ս զյա՛
կովբոս զեբեդեա
և զյով հան՛ն ես եղ
բայր նորա։ և զնո
սա ի՛ նաւին մինչ

կազմէին զուռկա
նս։ և կոչեա՛ց զնոսա։

Եւ վաղվաղակի
թողեալ զհայրն
իւրեանց զեբեդէ՛ոս
ի նաւին վարձկան
աւքն հանդերձ։
գնացի՛ն զհետ նորա։

ժբ **Մտանէն ի՛**
կափառնա
ո՛ւմ։ և իսկ և
իսկ ի՛ շաբաթուն
մտեալ ի ժողովուր
դն։ և ուսուցանէ՛ր
զնոսա։

ժգ Եւ զարմանային
ընդ վարդապետ
ութիւն նորա։ զի
ուսուցաներ զնոս
իբրև իշխանութ՛ի
և ո՛չ որպէս դպիրքն։

ԺԴ Եւ երի՛ ժողովրդ
եանն նոցա այրմի
յորում այսպիղծ
գոյրի՛ նմա։ որ
աղաղակեաց՝ և ասէ։
Թոյլ տուր։ զի՞ կայ
մեր և քո յս՝ նազով
ր եցի։ եկիր կորուս
անել՝ զմեզ։ գիտեմք ԺԵ
զ քեզ ով՝ ես սբ՝ նայ։
Սաստեաց ի՛ նա
յս՝ և ասէ։ կարկեաց՝
և ել՝ ի՛ դմանէ։
Եւ զարկոյց զնա
այսնպիղծ։ և աղ
աղակեաց ի՛ ձայն
մեծ։ և ել՝ ի՛ նմանէ։
Եւ զարմանային
ամենեքեան։ մինչև
հրծծել ընդ միմեա
նս և ասել։ զի՞նչէ

այս նոր վարդապե
տու Թիւ ն։ զի
իշխանու Թ՝ ի և այսոցպղծ
ոց սաստէ։ և հնա
զանդին սմա։
Եւ ել՝ լուր նորա
ընդ ամենայն կող
մնգալիլացւոց։
Եւ վաղվաղակի
ելեալ ի՛ ժողովրդեն
էն։ ե՛կն ի՛ տուն սիմ
ովնի և անդրեա։
յակովբաւ և յովհ
աննու հանդերձ։
Եւ զղքանչ ս իմ
ոնի դներ ջերմաց
եալ։ և վաղվաղակի
ասէ՝ ցնավ՝ ն նորա։
և մատուցեալ յար
ոյց զնա կալեալ
զձեռանէ նորա։ և

եթող զնա տենդն.
և պաշտեր զնոսա:
Եւ իբրև երեկ ոյ
եղև ի մտանել արե
գականն. բերէին
առնա զամենայն
հիւանդս. և զդիւա
հարս. և եր ամե
նայն քաղաքն ժող
ովեալ առ դրունսն.
Եւ բժշկեաց բազ
ում հիւանդս ի պէս
պէս ախտից:
ժգ Եւ դևս բազում ա
եհան: և ոչ տայր
թոյլ խաւսել դիւ
ացն. զի գիտէին
զնա թէ քրն է:
ադ ժէ Ւ ընդայգ
ընդառաւաւ
տն. յարուցեալ ել ժը

և զնաց յանապ
ատ տեղի. և անդ
կայր յաղաւթս:
Եւ զնաց զ հետնորա
սիմոն և որ ընդ նմ
այն էին. և իբրև
գտին զնա. ասեն
ցնա. թէ ամենքին
խնդրեն զքեզ:
Եւ ասէ ցնոսա.
եկայք երթից ուք և
յայլ մաւտաւ որ
գիւղաքաղաքսն.
զի և անդ քարոզեց
ից. զի յայս իսկ եկ
եալ եմ:
Եւ քարոզէր ի ժող
ովուրդս նոցա ընդ
ամենայն գալիլեացին,
և դևս հաներ:
Գայ առ նա բորոտ

մի. աղաչեր ի ծու
նր ի Ջաներևասեր:
տ̄ր. եթէ կամի ս.
կարող ես զիս սրբել: ԺԹ
Ի սկ յս գթացեալ.
ձգեաց ձեռն մերձ
եցաւ ինա և ասէ.
կամիմ. սրբեաց:
Ե ւ իբրև ասաց
ցնա վաղ վաղակի
գնաց ինմանէբոր
ոտու թին. և սրբեցա:
Ե ւ սաստեաց նմա
ե հանզնա արտաքս
վաղվաղակի. և
ասէ. զգոյշ լեր. մի
ումեք ինչ ասիցես:
այլ երթ ցոյց զքեզ
քահանային. և մա
տոյ վասն սրբու
թեդ քո պատարագ.

զոր հրամայեաց
մաւսես ի վկայու
թիւն նոցա:
Ե ւ նա ելեալ. սկս
աւ քարոզել յոյժ.
և հռչակ հարկան
ել զբանն: մինչ ոչ
ևս կարող լինել նմա
յայտնապես ի քաղ
աքս մտանել. այլ
արտաքոյ յանապ
ատ տեղիսեր. և
գային առ նա յամե
նայն կողմանց:

Ի ՄՄԵԱԼ

ԱԵ

դար ձեալ ի
կափառնում. յետ
աւուրց լուր եղև
եթէ ի տանէ. ժողով
եցան բազումք մինչև
տեղի ոչ ևս լինել ևոչ

առդրանն։ և խաւ
սէր նոցա զբանն։
Եւ գայինառնա
բերէինանդամալոյծ
մի բարձեալ ի՛ չորից։
և իբրև ոչ կարէին
մերձենալ առ նա
յամբոխէ անտի։
քակեցին զյարկն
ուրէր յս։ և բացեալ
զառաստաղն։ իջու
ցին զմահիճն յոր
ում կայր անդամա
լոյծն։ Եւ տեսեալ
յի՛ զհաւատս նոցա։
ասէ ցանդամալոյծն։
որդեակ թողեալ լի
ցին քեզ մեղքքո։
Եւ էին ոմանք ի
դպրաց անտի որ
նստէին անդ։ և

խորհէին ի՛ սիրտս
իւրեանց։ զի՞նչ է
այս որ խաւսի՝ սա զհայ
հոյու թիս։ ո՞ վ
կարէ թողուլ զմե
ղս։ եթէ ոչ մի՛ ա՞ծ։
Եւ գիտաց յս ի՛
յոգի իւր։ թէ այն
պէս խորհին ի՛ սիր
տս իւրեանց։ և
ասէ։ զի՞ խորհիք
զայդ ի սիրտս ձեր։
զի՞նչ դիւրինէ։ ասա
ել ցանդամալոյծն
թողեալ լիցին քեզ
մեղքքո։ թէ ասել
արիաւ զմահիճս
քո։ և երթ ի՛ տունքո։
Այլ զի գիտասջ
իք եթէ իշխանութի
ունի որդի մարդւոյ

իվերա երկրի թողու՛ լ
զմեղս։ ասէ՛ ցանդամա
լոյծն քեզ՛ ասեմ։ արի
առ զմահ իճս քո և եր՛ թ
իտուն քո ։։ Եւ յար
եա՛ւ։ և վաղվաղակի
առ եալ զմահ իճսն
ել՛ առաջի ամեն եցուն։
մինչև զարմանալ ա
մեն եցուն։ և փառ
աւ որ առնել զա՛ծ։
և ասել։ թէ այսպիսի
ինչ երբէք ո՛չ
տեսաք ։

Իա

Ւ ել դարձ
եալ իծով եզրն։

և ամենայն ժողով ուր
դն գայ՛ր առնա։ և
ուսուցանէ՛ր զնոսա։
Եւ մինչ դեռ անցանէր
ետես զ՚ղև ի ալփեա

զի նստեր ի մաքս աւ
որու թեան։ և ասէ՛
ցնա։ ե՛կ զկնի իմ։
Եւ յարուց եալ
գնա՛ց զկնի նորա։
Իբ Եւ եղև ի բազմելն
նորա իտան նորա։
և բազում մաքսաւ
որք և մեղաւ որք
բազմեա՛լ էին ընդ
յի՛ և ընդ աշակերտս
նորա։ քան զի
էին բա։ զո՛ւ մք որ
երթայ ինզ հետնորա։
Իսկ դպիրքն ազ
և փարիսեցիք իբրև
տեսին թէ ուտէ՛
ընդ մաքսաւ որս
և ընդ մեղաւ որս։
ասէ՛ն ցաշակերտ
սն նորա։ զի՞ է զի

ընդ մեղաւ որս և ընդ
մաքսաւ որս ուտէք
և ըմպէք ։

իգ Ի բրև լուաւ յս ասէ
ցնոսա ։ ոչ ինչէ պի
տոյ բժիշկ ողջ ոց
այլ հիւ անդ աց ։
և ոչ եկի կոչել
զարդարս ։ այլ
զմեղաւ որս ։

Եւ էին աշակեր
տքն յովհանն ու
և փարիս ։ եցիքն ի
պահս ։ գան և
ասեն ցնա ։ ընդ էր
աշակերտքն յով
աննու և փարիս
եցիքն պահեն
և քո աշակերտքդ
ոչ պահեն ։

Եւ ասէ ցնոսա յս

մի մարթ ինչ իցէ որդւ
ոց առ ագաստի մինչ
ընդ նոսա իցէ փեսայն
պահել ցորքան ընդ
իւրեանս ու նիցին
զփեսայն ոչ է մարթ
պահել ։ այլ եկեսցեն
աւուրք ։ յորժամ վեր
ասցի ինոցանէ փես
այն ։ և ապա պահես
ցեն յաւուրն յայնմիկ ։

Ոչ ոք կապերտ նոր
ան թափ արկան է
ի վերա հնացեալ
ճորճոյ ։ ապա թէ
ոչ առնու լրու թեա
մքն իւրով նորն
ի հնոյ անտի և
չար և ա պա
տառ ու մն
լի ն ի ։

Ե ։ ո՞չ ղք արկանէ
գինի նոր ի՛ տիկս հի
նս ։ ապա թէ ոչ պա
յթուցանէ՞ գինին
զտիկսն ։ գինին
հեղու և տիկ քն
կորնչին ։ այլ գինի
նոր ի՛ տիկս նո՛ր ս
արկանէլի է ։

իդ ։ եղև նմա
ի՛ շաբաթուան
ցանէ՞ ընդ արտոր
եայս ։ և աշակեր
տքն ի՛ գնալն իւր
եանց սկսան հասկ
կորզել և ուտէ՞ ։

Ե ։ փարիսացիքն
ասէ՞ ն ցնա ։ տե՞ս
զինչ գործեն աշա
կերտքն քո ի՛ շաբ
աթու ։ զորչէ՞ արժ
ան ։

և ասէ՞ ցնոսա յս ։
ո՞չ երբէք իցէ ։ ըն
թերցեալ ձերզոր
արարն դաւ ի թ
յորժամ պիտոյնէ ։
և քաղցեաւ նա և
որ ընդ նմայնէին ։
զիարդ եմուտ ի՛
տուն ննա՞յ առ աբի
աթարաւ քահան
այ ապետիւ ։ և
զհացսն զառաջաւ
որու թ՞ե եկեր ։ և
ետ այնոցիկ որ ընդ
նմայնէին ։ զորոչ
երաւ ոչ ուտ էլ
բայց միայն քահա
նայ ից ։

իե Ե ։ ասէ՞ ցնոսա ։
շաբաթ վ՞ն մարդ
ոյ եղև ։ ուոչ եթէ

մարդ վասն շաբ
աթու. ապա ուր
եմն տ՞րէ որդիմար
դւոյ. և շաբաթու:
Եւ եմուտ՞ միւսան
գամ ի ժողովուրդն.
և երանդ այր մի որոյ
ձեռնիւր գաւսա
ցեալ էր:
Եւ սպասէ ի՞ննմա
եթէ բժշկիցէ՞ զնա
ի՛ շաբաթուն: զի ի՞զ
չարախաւսեսցեն
զնման է:
Եւ ասէ՞ ցայրնոր
ոյ ձեռն գաւսաց
եալ էր. արի՞ անցի
մեջ: Եւ ասէ՞ ցնոսա:
զինչ արժանէ ի՛ շա
բաթու. բարի՞ ինչ
գործել. եթէ չարաու
նել:

ոգի մի ապրեցուց
անել՞. եթէ կորուսանել:
Եւ նոքա լռեցի՞ն:
Եւ հայեցեալ յի՞
զնոքաւք լի՞ ցաս
մամբ տրտմեալ վ՞ն
կորու թ՞ե սրտիցնոցա.
ասէ՞ ցայրն. ձգեա՞
զձեռնքո. և նա ձգ
եա՞ց: և ... ողջ
ացա՞ ձեռննորա:

Եւ եալ ար
տաքս վաղ

վաղակի փարիս եց
իքն հերովդիանոս
աւքն հանդ էր ձ
խորհուրդ առնէին.
վասն նորա. թէզի
արդ կորուսցեն զնա:
Իսկ յ՞ս աշակերտ
աւքն իւրովք զնա՞ց

ի ծով եզրն ։

ԻԷ Եւ բազում ժողով
ուրդք ի գալիլեացւ
ոց երթային զհետ
նորա ։ և ի հրէաս
տանէ ։ և յԵ՛ԵՄԷ ։
և յայնկոյս յորդան
անու ։ և որքի տիւր
ոսէ և ի սիդովնէ ։
բազում ժողովուր
դք իբրև լսէին որ
չափ ինչ առնէր ։
գայի՛ն առնա ։

Եւ ասէ ցաշակեր
տանիւր ։ զինաւակ
մի պատրաստա
կան կայցէ նմավն
ամբոխին զի մի
նեղեսցեն զնա ։
քանզի զբազո՛ւմս
բժշկեաց ։ մինչ
գալ խռնել զնով
աւ զի մերձեսցին
առնա որք ունէին
ա՛խտս ինչ ։

ԻԸ Եւ այսք պիղծք
յոր ժամ տեսանէին
զնա ։ անկանէին
առաջի նորա աղաղ
ակէին և ասէին ։
Թէ դո՛ւ ես որդիա՛յ ։
և նա յոյժ սաստեր
նոցա ։ զի մի յայտ
նի առնիցէ ն
զնա ։

ԻԹ Լանէիլ
ա՛ռն ։ և կոչէ
առինքն զորսինքն
կամեցաւ ։ և չո
զան՛ առնա ։

Եւ արար եր կոյտա
սան զի իցեն զնովաւ ։

և զի ատաքեսցէ
զնոսա քարոզել, և
ունել իշխանութիւն
բժշկելոյ զցաւս և
հանելոյ զդևս։

Լ Եւ եղանուն սիմ
ովնի. պետրոս. և
յակովբու զեբեդ
եա։ և յովհաննու
եղբաւրն յակովբա
ետ նոցա անուանս
բաներեգէս։ որ է
որդիք որոտման։
և զանդրէաս. և զՓ
փիլիպպոս. և զբար
թողիմէոս. զմաթէ
ոս զմաքսաւորն։ և
զթովմաս. և զյա
կովբոս ալփեա։ և
զթադէոս. և զսի
մովն կան նանացի.

և զյուդա իսկարով
տացի որ և մատնե
ացն զնա։

ԱՆԻՄՈՒՆ
ԱԳԱՅՄԻՒՍԱՆ

գամ ընդնոսա
ծողովուրդն. մինչ
զի և հացևս ոչ ծամ
անելու տեէ նոցա։

Լ Եւ իբրև լուանոր
իւրքնէին. ելինուն
էլ զնա. զի համար
էին թէ մոլեգնալ իցէ։

Լ Եւ գայիրք որ յեմէ
իջեալէին. ասէին
թէ բէեղ զեբուղ
գոյի դմա. և իշխան
աւ դիւաց հանէ դա
զդևս։ Եւ կոչեալ
զնոսա առ ինքն. առ
ակաւ քիսաւսէր ընդ

Հոգաւոր։ զի ամենայն մեղք
և հայհոյութիւն մարդկան մեղք
որ չասի և հայհոյեցեն։ բայց որ հայ
հոյեսցէ զհոգին սրբոյ։
ոչ ունիցի թողութիւն յաւիտեան։
այլ պարտական լիցի
յաւիտենից մեղաց։
Զ Իսահակն թեհայ
պիտղծգոյինսա։

Զ Ապրեցարարքն և մայր
Հոգաւոր հարտա
գոյկացեալ յողեց
զկարուսի հզաւ
ր մտեալ իսուն
Հոգաւոր հար

Հոգաւոր։ զի ամենայն մարդ
կան մեղք։ եղիցի նախ
ի հզաւորն կապել
ցեղ և ապա զտուն
նոր հարստանել։
Զ Ամենայն մեղաց։
զի ամենայն թող
ցի մարդկան մեղք
և հայհոյութիւն։
որ չասի և հայհոյեն։ բայց որ հայ
հոյեսցէ զհոգին սրբոյ։
ոչ ունիցի թողութիւն։
այլ պարտական լիցի
յաւիտենից մեղաց։
Զ Իսահակն թեհայ
պիտղծգոյինսա։

Զ Ապրեցարարքն և մայր
Հոգաւոր հարտա
գոյկացեալ յողեց
զկարուսի հզաւ
ր մտեալ իսուն
Հոգաւոր հար

զի ամենայն թող
ցի մարդկան մեղք
և հայհոյութիւն։
որ չասի և հայհոյեն։ բայց որ հայ
հոյեսցէ զհոգին սրբոյ։
ոչ ունիցի թողութիւն։
այլ պարտական լիցի
յաւիտենից մեղաց։
Զ Իսահակն թեհայ
պիտղծգոյինսա։

Զ Ապրեցարարքն և մայր
Հոգաւոր հարտա
գոյկացեալ յողեց
զկարուսի հզաւ
ր մտեալ իսուն
Հոգաւոր հար

զի ամենայն մեղք։ եղիցի նախ
ի հզաւորն կապել
ցեղ և ապա զտուն
նոր հարստանել։
Զ Ամենայն մեղաց։
զի ամենայն թող
ցի մարդկան մեղք
և հայհոյութիւն։
որ չասի և հայհոյեն։ բայց որ հայ
հոյեսցէ զհոգին սրբոյ։
ոչ ունիցի թողութիւն։
այլ պարտական լիցի
յաւիտենից մեղաց։
Զ Իսահակն թեհայ
պիտղծգոյինսա։

Զ Ապրեցարարքն և մայր
Հոգաւոր հարտա
գոյկացեալ յողեց
զկարուսի հզաւ
ր մտեալ իսուն
Հոգաւոր հար

բե

ին և կոչէին զնա ԺԳ

Եւ անդ ժողովուր-
դքն· շուրջ զնովաւ-
նստէր· և իբրև աս
ացին ցնա· ահաւ-
ասիկ մայր քո և եղ
բարք քո կան ար
տաքոյ և խնդրեն
զքեզ ·

Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ· ով է
իմ մայր կամ եղբ
արք· հայեցաւ-
շուրջ զիւրև յաշ
ակերտսն զի նստ
էին· և ասէ· ահաւ-
ասիկ մայր իմ և
եղբարք իմ· զի որ
առնիցէ զկամս
այ· նա է իմ եղբայր
և քոյր և մայր ·

Դարձեալ
սկսաւ ուսու
ցանել առ ծով
եզերբն· և ժողովեց
ան զնովաւ ժողով
ուրդք բազումք·
մինչ և ի նաւ մտ
անել նմա և նստել
ի ծովուն· և ամեն
այն ժողովուրդքն
զծովեզերբն զցամ
աքն ունէին· և ու-
սուցանէր զնոսա
առակաւք բազում իրս:
Եւ ասէր նոցա ի
վարդապետութե
ն իւրում· լուարուք
ել սերմանաւղ
սերմանել· և եղև
ի սերմանելն ոմն
անկաւ առ ճան

ապամհաւ և եկն
թուչուն եկեր զնա։
Եւ այլն անկաւ
յապառաժի ուրոչ
գոյր հող բազում։
և վաղվաղակ ի
բուսաւ. քանզի ոչ
գոյր հիւթ երկրին
և յորժամ ծագեաց
արև ջեռաւ։ և զի
ոչ գոյին արմատք.
ցամաքեցաւ։
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց։ ելին
փուշքն և հեղձու
ցին զնա. և պտուղ
ոչ ետ։
Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարւոք։ և
ելեալ աճեցեալ
տայր պտուղ։ և

բերեր ընդ միոյ եր
եսուն։ և ընդ միոյ
վաթսուն։ և ընդ
միոյ հար իւր։
Եւ ասեր որ ունի
ցիականջս լսելոյ
լուիցէ։

ւիբրև եղև առանձինն.

հարցինցնա որ
զնովաւն էին աշ
ակերտ քն հան
դերձ զառակսն։
Եւ ասէ ցնոսա։
ձեզ տուեալ է գիտ
ել զխորհուրդսար
քայու թեանն այ։
Բայց նոցա որ ար
տաքինք նեն ամէ
նայն ինչ առակ՝ք
լինի։ զիտ եսանելով

տեսցեն. և մի՞ տե
սցեն: և լսելով
լու իցեն. և մի՞ իմա
սցին. զի մի՞ երբ
եք դարձցին. և
թողցի նոցա:
Եւ ասէ՞ ցնոսա:
ոչ՞ գիտէք զառակս
զայս: և զի ա՞րդ
զամենայն առա
կսն գիտիցէք:
ԼԸ Որ սերմանէն.
զբանն սերմանէ:
Եւ նոքա են որ
առ ճանապարհ
ան: ուր բանն
սերմանի: և յոր
ժամ լսեն զնա. զա՞յ
սատանայ և հանէ
բանն զսերմանեալ ի
սիրտս նոցա:

Եւ նոքա են որ
յապառաժին սեր
մանեցան. որք յոր
ժամ լսիցեն զբանն.
վաղ վաղակի խնդ
ու թ՞բ ընդունին:
և զիոչունին արմ
ատս յանձինս.
այլ առ ժամանակ
մի են. ապա ի՛ հաս
անել նեղութեան
կամ հալածմանվ՞ն
բանին. վաղվաղ
ակի զայթագղին:
Իսկ որ ի՛ մէջ փշոցն
սերմանեցան. նո
քա են որ իբրև զբ
անն լսեն. և հոգք
աշխար հիս և պա
տրանք մեծու թ՞ե
մտանեն և հեղձու

ցանէն զբանն. և
անպտո՛ղ լինի.
Եւ նոքա են որ յեր
կիր բարի սերմանէ
ցան. որք լսէն զբ
անն և ընդունի՛ն.
և տանպտո՛ղ. ընդ
միոյ երեսո՛ն. և
ընդ միվաթսո՛ն.
և ընդ միոյ հար
ի՛ր.

Լթ Լուսե՛ցնոսա. Խբ
մի թէ զայ՛ծր
ագ զի ընդ զրուանաւ
դնիցի. կամ ընդ
մանճաւք. ո՛չ ապա
քէն ի՛ վերա աշտ
անակի՛ դնիցի.
Խ Զի չէ՛ ինչ ի ծած
ուկորոչ յայտնես
ցի. և ոչ եղև ինչ

զաղտնի. եթէ ոչ
ի՛ յայտ զայցէ.
եթէոք ունիցի ակ
անջս լսելոյ. լուիցէ.
Խա Լուսե՛ցնոսա.
տեսանէ՛ք զինչ
լսէք. և յաւելցի
ձեզ որոց լսէք.
որով չափով չա
փէք. նովին չա
փեսցի՛ ձեզ. բէ
Որոք ունիցի. տա
ցի՛ նմա. և որոչն
ունիցի. և զորուն
ին. բարձցի՛ ի՛ նմ
անէ.
Խգ Լուսեր ա՛յս գկ
պէսէ արքայ
ութիւնայ. որպէս
այրմի արկանիցէ
սերմանիս յերկիր

և ննջիցէ. և յառ
նիցէ զցայգ և զօր
ցերեկ. և սերման
իքն բուսանիցին
և աճիցեն. և նաոչ
գիտէ. թէ երկիրն
ինքնին բերէ զպտ
ուղ. նախ զխոտն
և ապա զհասկն.
ապա զցորեանն
ատոք ի հասկին:
այլ յորժամ տաքցէ
զպտուղն. վաղվաղ
ակի առաքի մանկ
աղ. զի հասեալ են
հունձք:

խդ. Լ. ւասեր. ոմ նմ
անեսցուք զարք
այու թիւննայ. կամ
որով առակաւ առ
ակեսցուք զնա:

որպէս հատն ման
անխոյ. որ յորժամ
սերմանիցի յերկրի.
փոքր ագոյն է քան
զամենայն սերման
իս որ են յերկրի: և
յորժամ սերմանիցի.
բուսանի և լինի մեծ
քան զամենայն բան
ջար: և արձակէ ոս
տս մեծամեծս: մին
չև բաւական լինել
ընդ հովանեաւն որ
թռչնոց երկնից
բնակել:

խե. Լ. ւայնպիսի առ
ակաւք խաւս եր
ընդ նոսա զբանն.
որպես կարող լին
էին լսել: և առանց
առակի ոչինչ խաւ

սեր ընդ նոսա։
խզ Բ այց առանձին
աշակերտացիւր
ոց մեկներ զամե
նայն։

Լասեցնոսա

խէ Յաւուրն յայն
միկ իբրև ընդ եր
եկսլին եր։ եկայք
անցուք յայնկո
ղմն։ Թողուն
զ ժողովուրդն։ և
առնունզնա
նաւաւն հանդ
երձ։ և զայլ ևս
նաւսն որ էին
ընդ նմա։ և լին
եր մրրիկ մեծ հող
մոյ։ և զալիսն ի
նաւ ն զեղոյր։
մինչ գրե թէ լի

իսկ լինել։ և ինքն
ննջեր ի խելսնաւ
ին ի վերա բարձի։
զարթուցանէին
զնա և ասէին։
վարդապետ։ ոչ
ինչէ քեզ փոյթ զի
կորնչիմք աւասիկ։
Է ։ զարթուցեալ
սաստեաց հողմոյն։
և ծովունասէ։ դա
դարեա. յկարկեաց։
Է ։ դադարեաց
հողմն։ և եղև
խաղաղութի մեծ։
Է ։ ասէ ցնոսա.
ընդ եր այդպէս
վատասիրտքեք։
չև ևս ունիք հաւ ատս։
Է ։ երկեաներկիղ
մեծ։ և ասէ ինցմիմ

եանս։ ո՞ ոք արդ
եւք իցեսա. զի և
հողմ և ծով հնա
զանդ ի՛ն սմա։
Ի եկ՛ն յայնկոյս
ծովուն յաշխար
հն գերգեսացւոց։
Ի ընդ ելանելն
նորա ի՛ նաւեան
տի։ պատահեաց
նմա այր մի ի՛ գեր
եզմանացն զոր ու
ներ այս պիղծ։ որ
ոյ և բնակ ու թիւն
իւր ի՛ գերեզմանս
եր։ և ոչ չղթայ
իւ՛ք ոք և կարէր
կապել զնա։ վ՛ն
բազումանգամ
ոտն՝ կապաւք և
չղթայիւք կապել
ոյ։

և խզելոյ ի՛ նմանէ
զչղթայսն։ և
զոտն՝ կապսն խոր
տակելոյ։ և ոչ՛ ոք
կարէր պարտ ել
զնա։ քանզի հան
ապա՛զ զցայգ և
զցերեկ ի՛ գերեզմ
անս և ի՛ լերինսաղ
աղակեր։ և կոծէր
զան ձն իւր քարամբք։
Ի բրև ետես զյ՛ս
ի՛ հեռաստանէ. ըն
թացաւ և երկիր
եպագ նմա։ աղ
աղակեաց ի՛ ձայն
մեծ և ասէ։ զի՞ կայ
իմ և քո յ՛ս որդիա՛յ
բարձրելոյ։ երդ
մն եցուցանեմ զք
եզ յա՛ծմի՛տան ջեր
զիս։

Բանզիասերցնա
եղ այսպիղծ ի մար
դուոյ այտի ։
Ե։ Հարցաներ
ցնա. թէ զինչ
անունէ քո ։
Ե։ Ասէ ցնա. լէ
գէ ոն անունէիմ։
քանզի բազում մք
եմք։ Ե։ Աղաչէ
ին զնա յոյժ. զի մի
առաքեսցէ զնոսա
արտաքս քան զաշ
խարհն ։
Ե։ Անդ երաղեր
ամբն երամակ մի
խոզից արաւտա
կան մեծ ։
Ա ղաչէին զնա
ամենայն դեքն և
ասէին ։ առաքեա

զմեզ ի խոզսն. զի
մտցուք ի նոսա ։
Ե։ Հրամայեաց նոցա.
Ե։ Իբրև ելին այս
քն պիղծ. մտին ի
խոզսն ։ և դիմեաց
երամակն ի դարէ
անտի ի ծովն ։ էին
իբրև երկու հազ
արք. և հեղձնոյին
ի ծովուն ։
Ե։ Խոզարածքն
փախեան. և պատ
մեցին ի քաղաքին
և յագարակս. և
ելին տեսանել զինչ
իցէ որգործեցաւն ։
Ա անաւ յս. և տես
անեն զդիւահարն
զինստեր զգեցեալ
և զգաստացեալ որ

ուներ զլեգեոլն՝
և զահի՛ հարան։
Եւ ապատմեցի՛ ննո
ցա որոց տեսեալն
եր։ Թէ զինչ եղև այս
հարին։ և զինչ վն
խոզ իցն։
Եւ սկսանաղաչել
զնա։ գնա՛լ ի՛ սահմ
անաց նոցա։
Եւ իբրև եմուտ
նա ի՛ նաւն։ աղաչ
եր զնադիւահարն
զի ընդ նմա՛ իցէ։
Եւ յս՛ ո՛չ ետ նմա թոյլ։
այլ ասէ՛ ցնա։ երթ ի՛
տուն քո առ ընտան
իսքո։ և պատմեա՛
նոցա որ ինչ միանգ
ամ տ՛ր արար քեզ։
և ողորմեցաւ քեզ։

Եւ չոգաւ՛ և սկսաւ
քարոզել՛ ի՛ դեկա
պաւլին զոր ինչ
արար նմա յս՛։ և
ամենեքի՛ն զարմա
նայ ին։
Եւ իբրև անց
յս՛ միանգամ
յայնկողմն։ ժողով
եցա՛ն առնա ժողով
ուրդ բազում։ և եր՛
առ ծով եզերքն։
Եւ ահա մի ի՛ ժող
ով ըդապետացն
գայր որում անո՛ւն
եր յայրոս։ իբրև
ետես զնա։ անկաւ
առ ոտս նորա։ աղ
աչեր զնա՛ յոյժ և ասեր։
Թէ դուստրն նորա
մե՛ր ճ ի՛ մայ է։ զի եկ

եալ դնիցէ նմա
ձեռն. որպէս զի
ապրեսցի՛ և կեցցէ.
Եւ զնա՛ց ընդ նմա՝
եր Թայրև ժողովո՛ւ
րդ բազում զ հետ
նորա. և նեղէին
զնա. Եւ կին մի եր
ի՛ տեռ ատեսու Թէ
արեան զերկոտա
սան ամ. և յոյժ վշ
տացեալ ի բազում
բժշկաց. և ծախ
եալ զինչս իւր զա
մենայն և չէ՛ր ինչ
աւ գտ եալ. այլ
և՛ն առաւ ել զայրա
ցեալ. Ի բրև լուաւ
զ յէ՛ եկն ի՛ մէջ ամբ
ոխին յետոյ և բո՛ւ
ռնէ հար զ հանդ

եր ձէ նորա. քան
զի խոր հեր ի՛ մտի
Թէ միայն մերձեց
այց ի՛ հանդ երձս
նորա փրկեցա՛յց.
Եւ վաղ վաղակի
ցամաքեցա՛ւ աղբ
եր արեան նորա.
և գիտաց ի՛ մարմ
ին իւր Թէ բժշկեց
ա՛ւ ի՛ տան ջանացն.
Եւ անդէն վաղ
վաղակի գիտա՛ց յս
յանձն իւր զզաւր
ու Թիւնն որ ել ի՛ նմ
անէ. դարձա՛ւ յա
մբոխն և ասէ, ո՞
մերձեցաւ ի՛ հանդ
երձս իմ.
Եւ ասէ՛ն ցնաաշա
կերտքն. տեսանես

գդ

զիամբոխդ նեղէ
զ քեզ. և ասես թէ
ո՞ մերձեցաւ ի՛ հա
նդերձս իմ ։
Եւ շուրջ հայեր
տեսանել թէ ո՞վ
զայնարար ։
Եւ կինն զարհուր
եալ և դողացեալ
վասն որոյ գաղտն
արար. քանզի գիտ
ե՞ր զինչ եղև նմա ։
եկն անկա՛ւ առաջի
նորա. և ասաց զա
մենայն իրսն ստու
գու թեամբ ։
Եւ յ՚ս ասէ՞ ցնա ։
դուստր հաւատք
քո կեցուց ի՛նզ քեզ ։
ե՞րթ ի՛ խաղաղութի՛ ։
և եղիջիր ո՞ղջ ի՛տան
ջանացքոց ։

ինչդեռ
նազայն

խաւսեր. զան ոմ
անք ի ժողովրդա
պետէն և ասէն.
թէ դուստրն քո
մեռա՛ւ ։ զի՞ և ասաշ
խատ առնես զվար
դապետդ ։
Իսկ յ՚ս իբրև լու
աւ զբանն ասաց
եալ. ասէ՞ ցժողով
րդապետն. մի՞ եր
կնչիր. բայց միայն
հաւատեա՛ ։
Եւ ո՞չ զոք եթող.
ընդ իւրերթեալ ։
բայց միայն զպե՛
տրոս. և զ յա՛կոբոս.
և զ յով հա՛ննէս
զեղբայր յակովբա ։

Գայ ի տուն ծող
ով ըղաւպետին և
տեսանէ ամբոխ
յոյժ. և լալականս
և աղաղակ յոյժ: և
մտեալ ի ներքսամէ
ցնոսա: զի խռով
եալ էք և լայք: ման
ուկն ոչ է մեռեալ:
այլ ննջէ:
Ե ծանղը առնէին
զնա: և նորա հան
եալ արտաքս զա
մենեսեան. և առն
ու ընդ իւր զհայր.
մանկանն և զմայր. ծ
և զնոսա որ ընդ նմ
այն էին. և մտանէ
ուր դնէր մանուկն:
և կալեալ զձեռանէ
մանկանն. ասէ ցնա:

տալ ի՞ թայ: կո՞ւմի:
որ թարգմանի.
աղջիկ դու քեզաս
եմ. արի՞:
Ե վաղվաղակի
յարեա՞ աղջիկն.
և գնայր: քանզի էր
ամաց իբրև երկո
տասանից: և զար
մացան մեծաւ զար
մանալաւք: և պա
տուերտայր նոցա
յոյժ. զի մի՞ոք գիտ
ասցէ զայն: և ասաց
տալ նմա ուտել:
ԵԼԱՆՈՒ
ԵԿՆԻ ԳԱՒԱՌ
իւր: և երթային զը
հետ նորա աշակէր
տքն իւր: Ե ՒԵՂԵԼ ի
շաբաթուն. սկսաւ

Եւ սատանայն.
ոչ էր մարդասէր առ
ատուն բայց ելեալ էր
զաւատն իւրում.
և յաղագս ատելութեան.
և իտանն իւրում։

Եւ ոչ կարէր ատել
և ոչ մի ինչ զաւրութիւն
Թունատուն։ բայց
սակաւ հիւանդաց
ձեռն եդեալ բժշկէր
զնոսա։ Եւ զաւրամ
ատն այր մի անհաւատ
ատուն Թնդանոցն։

զիշերամուտն։

Եւ ոչ ուստուցանէր։

Եւ ոչ կարէր ատել զերկոյտասանսն.
և սկսաւ ատել զնոսա ասելով։

զնոսա ասելով։

Եւ ոչ ուստուցանէր զերկոտասանսն։
զի ոչ ատեսցեն զիրարս։
զի զաւրութիւնք այսպիսիսն ի ձեռս
ունց սորա լինիցին։
ոչ սահմանեալ հիւ
սանն և որդին մար
դեան այր։ եղբայր
յաւակով բաւ։ և յոգևոր
և յոյսդ։ հանումն։
և չիցեն զարդն նոսա
սատան մեզ։

Եւ ասէ ցնոսայս։
ոչ էր մարդասէր առ
ատուն բայց ելեալ էր
զաւատն իւրում.
և յաղագս ատելութեան.
և իտանն իւրում։

Եւ ոչ կարէր ատել
և ոչ մի ինչ զաւրութիւն
Թունատուն։ բայց
սակաւ հիւանդաց
ձեռն եդեալ բժշկէր
զնոսա։ Եւ զաւրամ
ատն այր մի անհաւատ
ատուն Թնդանոցն։

զիշերամուտն։

Եւ ոչ ուստուցանէր։

Եւ ոչ կարէր ատել զերկոտասանսն.
և սկսաւ ատել զնոսա ասելով։

զնոսա ասելով։

Եւ ոչ ուստուցանէր զերկոտասանսն։
զի ոչ ատեսցեն զիրարս։
զի զաւրութիւնք այսպիսիսն ի ձեռս
ունց սորա լինիցին։
ոչ սահմանեալ հիւ
սանն և որդին մար
դեան։ եղբայր
յաւակով բաւ։ և յոգևոր
և յոյսդ։ հանումն։
և չիցեն զարդն նոսա
սատան։

Եւ ասէ։ զի զերկոտասանսն։
զի զաւրութիւնք այսպիսիսն ի ձեռս
ունց սորա լինիցին։
ոչ սահմանեալ հիւ
սանն և որդին մար
դեան։ եղբայր
յաւակով բաւ։ և յոգևոր
և յոյսդ։ հանումն։
և չիցեն զարդն նոսա
սատան։

Եւ ասէ։ զի զերկոտասանսն։
զի զաւրութիւնք այսպիսիսն ի ձեռս
ունց սորա լինիցին։
ոչ սահմանեալ հիւ
սանն և որդին մար
դեան։ եղբայր
յաւակով բաւ։ և յոգևոր
և յոյսդ։ հանումն։
և չիցեն զարդն նոսա
սատան։

և տայր նոցա իշխ
անութիւն ի վերա
այսոց պղծոց։
ծգ Է։ ։ պատուիրէ ց
նոցա։ զիմի ինչ բա
րձցեն ի ճանապարհ։
բայց միայն գաւա
զան։ մի պարկ։ մի
հաց։ մի պղինձ ի
գաւտիս։ այլ ազ
անել հողաթափս։
և մի զգենուցուք ծէ
ասէ երկուս պարէ
գաւտս ։
ծդ Է։ ։ ասէր ցնոսա։
յորտուն մտանից
էք անդէնաւ թև
վանս կալ ջիք մինչև
ելանիցէք անտի։
ծէ Է։ ։ որոչ ընկալցին
զձեզ։ և ոչ լուիցէ ձեզ։

յորժամ ելանիցէք
անտի։ թաւ թափես
ջիք զփոշի ոտից ձեր
ոց ի վկայու թի նոցա։
ծզ Է։ ։ ելեալ քարոզէ
ին զիապաշխարես
ցեն։ և դեւ բազումս
հանէին։ և աւծան
էին իւղով զբազում
հիւանդս։ և բժշկէ
ին զնոսա։

։ լուա՛ արք
այ հերովդէ։

գէ

քանզի յայտնի՛ եղև
անուն նորա։ և
ասէր։ եթէ յովա՛ննէ
մկրտիչ յարեա՛ ի
մեռելոց։ և վասնայն
որ ի կզաւրութիւնք
լինին նովաւ։
ծը Այլ քասէին թէ

եղիայ՝ է ։ իսկայլքն
թէ մարգարէ՝ է ։
կամ թէ իբրև զմի՝
ի մարգարէից ։
Իբրև լուաւ հեր
ովդէս սա՝է ։ զորոյ
ես զգլուխն հատի
զյովհաննու ։ սա՝է ։
նա յարեաւ իմեռելոց
ծթ Զի ինքն հերովդ՝
ես առաքեաց կալ
աւ զյովհաննէս ։
և կապեաց զնա և
եդ իբանդի՝ վասն
հերովդի այ կնոջ
փիլիպպոսի եղբ
աւր նորա ։ զի նա
կի՝ նարար զնա ։
կ Քանզի ասէր յով
աննէս ց հերովդէս ։
թէոչ՝ եաւրէն քեզ

ունել զկինեղ բաւր
Եւ հերովդիայ
ոխաց եա՝լ էր ընդ
նմա ։ և կամէր սպ
անան ել՝ զնա ։ և
ոչ կարէր ։
Զի հերովդէս էր
կնչէր ի՛ յովաննէ ։
քանզի գիտէր զնա
այրարդար և սբ ։
և սպասէր նմա ։ և
լուեալ ինման է
բազում ինչ առնէր
և քաղցրութ՝ բ
լսէր նմա ։
Իբրև աւր միլին
էր պարապոյ ։ յոր
ժամ ընթրիս տայր
հերովդէս յաւուր
ծնընդոց իւրոց
նախարա բացիւրոց

և հազարապետ
աց. և մեծամեծ
աց գալ իլեացուոց.
և ի մտանել դատ
երն հերովդիա. և
ի կպքաւել: հաճ
ոյ ելև հերովդի
և բազմականացն:
Ա սէ Թագաւորն
ցաղ ջիկն. խնդր
եա՛ յինէն զորինչ
կամիս և տա՛ց քեզ:
Է ւ երդուաւնմա
բազումանգամ.
Թէ զոր ինչ խնդր
եսցես դու յինէն.
տա՛ց քեզ մինչ և
կ
ցես Թագաւորու
Թեանիմոյ:
Հ ա ելեալ ասէ
ցմայրիւր. զինչ

խնդրեցից: և նա
ասէ զգլուխն յով
ա՛ննու մկրտ չի
Է ւ մտեալ անդր
ենփու Թանակի
աու Թագաւորն. ասէ
կամիմ զի այժմ տա
ցես՛ ինձ վաղվաղ
ակի ի վերա սկտեղ
զգլուխն յովհան
նու մկրտչի:
Է ւ տրտմեցա՛ ոյժ
Թագաւորն. այլ վ՛ն
երդմանցն և կո ջն
ականացն: ո՛չ կա
մեցաւ անարգելզն:
Է ւ առաքեաց վաղ
վաղակի Թագաւ
որն դահիճ: և հրա
մայեաց բերել զգլուխն
նորա: Է ւ չոգաւ

գլխատեա՛ց զնա
ի՛ բանդին։ և եբեր
զգլուխն ներա սկտ
եղբ։ և ե՛տ ցաղջիկն։
և աղջիկնտարա՛ւ
ետ մաւր իւրում։

Ի բրև լուանաշա
կերտքն ներա, եկ
ին բարձին զմարմ
ինն, և եդ ի՛ն ի՛գեր
եզմանի։

ղկ

զա

ողովեցան
առաքեալքն
առ յս։

և ապատմեց
ի՛ն նմա զամենայն
ինչ զորարարին, և
զորուսուցին։

կբ Եւ ասե՛ ցնոսա յս։
եկայք դուքառան
ձինն յանապատ
տեղի, և հանգիջի՛ք
սակաւմի։

Զի էին բազո՛ւմք
որ երթային և գայ
ին, և հա՛ց անգամ
չժամանէ ինուտ։

կգ Եւ գնացին նաւ
ու յանապատտե
ղի առանձինն։

Եւ տեսին զնոսա
զի երթային, և ա
գային բազումք և
հետի յամենայն
քաղաքաց խուռն
ընթանային անդր։
և մերձանային ա՛ռնա։

Եւ ելեալ ետես
ամբոխ բազում, և
գթացա՛ւ ի՛նոսա։
զի էին իբրև ոչխարք
որոց ո՛չ իցէ հովիւ։

Եւ սկսաւ ուսուց
անել զնոսա յոյժ։

Եւ իբրև բազում
ժամ եղև. մատուց
եալ աշակերտքն ասե
ին. տեղիսանապատ,
մինչդեռ աւուրկայ.
արձակ եազժողովու
րդսդ. զի երթեալ շու
րջ յագարակս և ի գե
աւղս. գնեսցեն իւր եա
նց զինչ ուտիցեն. զի
աստ ինչ ոչ ունին ուտել.
Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա. դո՛ւք
տուք դոցա ուտել.
Ասեն ցնա երթից
ուք գնեսցուք երկեր
իւր դահեկանի հաց,
և տացուք դոցա ուտել.
Ասէ ցնոսա. քանի
նկանակ ունիք. երթ
այք տեսէք.
Իբրև գիտացինաս

են ցնա. հինգ. և երկ
ու՛ ձկու նս.
Եւ հրամայ եաց նոցա
բազմել երախանս եր
ախանս իվերա դալ
ար խոտոյ.
Եւ բազմեցան դասք
դասք ուր հարիւր և ուր
յիսուն. Եւ առ եալ
զհինգ նկանակն և
զերկուս ձկունս, հայեց
ա՛ յերկինս. աւրհնեաց.
մանրեաց զնկանակսն.
և ետ ցաշակերտսն
զի արկցեն նոցա. և
զերկուս ձկունսն բա
շխ եացամենեցուն.
Կերան և յագեցան. և
բարձին զնշխարսն
երկոտասանսակաւի
չի. և ի ձկանցանտի.
Եւ էին որք կերան իբրև
արք հինգ հազարք.

Լ Ն ոյն ժա
մայն Ճ եպեաց

դբ

զաշակերտան մտան
ելինաւ. և յառաջ
ագւոյն քանզնա եր
թալ յայն կոյս ի քե
թսայիդայ. մինչ
ինքն զժողովուրդսն
առ ճակիցէ.

կզ Ե Լ հրաժար եալ
ինոցանէ. ել ի լե
առն կալ յաղաւթս.

կէ Ե Լ իբրև երեկոյ
եղև. եր նաւն ի մէջ
ծովուն. և ինքն ի
ցամաքի:

Ե Լ ետես զնոսա
հողմակոծ եալս ի
վարելն. զի եր հողմն
ընդ դեմ նոցա. և
զչորրորդ պահու

գիշ երոյն գայ-ա
նոսա գնալով ի
վերա ծովուն. և
կամէր զանց առն
ել առ նոքաւք:

Ղ, ոքա իբրև տե
սին զիգնայր ի
վերա ծովուն.
և կամարեցան
բցէ առ ա
ւ՛ք ինչ լինիցի:
և զաղաղակ բար
ձին. քանզի ամե
ն եք եան տես ին
զնա և խռովեցան.

Ե Լ նա անդ էն
վաղ վաղակ ի
խաւ սեցաւ ընդ
նոսա և ասէ. քա
ջալեր եցարուք. ես
եմ. մի երկնչիք.

ԿԸ Եւ ելի՛ նաւ ն առ
նոսա. և դադար
եա՛ց հողմն. և առ
աւ ե՛լ և յիմարելլ
էին ի՛ միտս իւրե
անց և զարմանայ
ին յոյժ. քանզի և՛ի
վերա՛ հաց ինոչ իմ
ացան. զի երսիրտ
նոցա թմբրեա՛լ.
Եւ իբրև անցին
յայնկոյս. եկի՛ն
յերկիրն գենեսար եթ.
ԿԹ Եւ իբրև ելին ի՛
նաւ է անտի. իսկ
և իսկ ծա՛նեա՛նզնա
արք տեղոյնայն
որիկ. և ընթաց
եալ այսր անդր
ընդամենայն զաւ
առն սկսան մահ

ճա՛ւք բերել զհիւ
անդս ուր լսէ ինթէ
անդ իցէ.
Եւ ուրև մտանէր
իգեա՛ղս. կամ ի՛
քաղա՛քս. կամ յա
գարակս. ի հրա
պարակս դնէին
զախտաժետս. և
աղաչէինզնա. զի
գոնէ ի՛ քղա՛նցս հա
նդերձ իցնորա մեր
ձանայցեն. և որ
միանգամ մերձ եց
անն. փրկեցա՛ն.

Ժողովեց ա՛նառնա

փարիսացիքն. և
ովմանք ի՛ դպրացն
որ եկեալ էին յ՚էմէ.
և տեսեալ զովմանս

յաշակերտացան
տի զի խառնակ
ճեռաւք այս ինքն
անլուայ հաց ու
տէին. բաբասեցին:
Զի փարիսեցիքն
և ամենայն հրեայք
եթէ ոչ բռնալիր
լուանանզ ձեռս
հաց ոչ ուտեն:
քանզի ունին զաւ
անդ ու թի ծերոցն:
և ի հրապարակէ
մտեալ եթէ ոչ նախ
մկրտիցին. ոչ ուտեն:
Եւ այլ ինչ բազում
զոր ընկալանուն
էլ. մկրտու թիւնս
բաժակաց. և ստ
ոմանաց. և պղընձ
եաց. և մահճաց:

հա Ապա հարցան
ենցնա փարիսեցի
քն և դպիրք: թէ
ընդէր աշակերտքն
քո ոչ գնան ըստաւ
անդ ու թէ ծերոցն:
այլ խառնակ ձեռ
աւք հաց ուտեն:
Նա պատասխա
նի ետ և ասէ ցնոսա:
թէ բարւղք մարգ
արէացաւ եսայի
վասն ձեր կեղծաւ
որաց. որպէսասաց.
ժողովուրդս այս շր
թամբք մեծարէզիս.
և սիրտք նոցա հեռ
ացեալ ի բացեա են
յինէն. զուր պաշտ
ենզիս. ուսուցան
են վարդապետու թիւն

զմարդկանպատ
ու իր եալս ։
Ողեալ զպատ
ու իրաննայ՝ ուն
իք զմարդկան ա-
անդու թիւն ։
Եւ ասէ՛ ցնոսա ։
բարւ ղք խոտէք
զպատու իրանն
այ՝ զի զձեր ա-
անդու թիւնն
հաստատիցէ՛ք ։
Զիմովսեսասէ
պատուեա՛ զհայր
քո և զմայր ։ և որ
չարա խաւսեսցէ
զհաւրէ կամ զմաւրէ
մա հո՛ւ վախճան
եսցի ։ Եւ դուք
ասէք ։ եթէ ասիցէ
ոքց հայր կամ ցմայր ։

կորբան ։ որէ պա
տարագ զոր յինէն
աւ կտեսցիս ։ և ոչ
և ս տայք թոյլ նմա
չառնել ինչ հաւրն
կամ մաւրն և անար
գէք՛ զբաննայ ձեր
ով աւանդու թ՛ն
զորաւանդեցէք ։
և բազո՛ւ մինչայլ
որ այսմ նմանէ
աւ նէք ։
Եւ կոչեալ առին
քն զամենայն ժող
ով ուրդն ասէ՛ ցնո
լու արո՛ւք ինձ ա
մենէք եան ։ և ի
մի՛տ առէք ։ ոչ ինչ
արտաքուստ ի մարդ
մտեալ ։ եթէ կար
իցէ պղծել զնա ։

սա ։

այլ որ ելանէ ինմ
անէ այնէ որպղծէ
զմարդն։ որ ունիցի
ականջս լսել ոյ։
լուիցէ։

դդ հէ

ուտիտուն

յամբոխէ անտի։
հարցանէ ին զնա
աշակերտքն վասն
առակին։

Լ. ։ ասէ ցնոսա։
այդպէս եդուքան
միտքէք։ ոչ իման
այք։ եթէ ամէն
այնոր արտաքուստ
ի ներքս մտանէ ի
մարդ։ ոչ կարէ զը
նապղծել։ զի ոչ
եթէ ի սիրտ նորա
մտանէ։ այլ յորով

այն։ և արտաքս ել
անէ։ և սրբէ զա
մենայն կերակուր
ն։ Լ. ։ ասէր։ թէ
որ ինչ ի մարդոյն
ելանէ։ այն պղծէ։ զմարդ
զի ի ներքուստ ի սր
տէ մարդկան խոր
հուրդք չարու թէ
ելանեն։ շնու թիք։
պոռնկու թիւնք։
գողու թիւնք։ սպ
անու թիւնք։ ագա
հու թիւնք։ չարու
թիւնք։ նենգու թիք։
գիջու թիւն։ չարա
կնու թիւն։ հայհոյ
ու թիւն։ ամբարտ
աւանու թիւն։ ան
զգամու թիւն։ այս
ամենայն չարիքի

ներքուստ եղանեն. հգ
Եւ պղծեն զմարդ:
Եւ անտի յարու
ցեալ ե՛կն ի սահմ
անս տիւրոսի և
սիդոնի: և մտ
եալ ի տուն, ոչ
ումեք կամէր յայ
տնել: Եւ ոչ կար
աց ծածկել: Զու
աւ կինմի զնմա
նէ: որոյ դուստրն
ներեա՛լեր յայսոյ
պղծոյ: եկնանկ
ա՛ւ առաջի նորա:
և կիններ հեթան
ոս: փ ունի՛կաս
որի յազգէ: և աղ
աչէր զնա. զի զդեւն
հանցէ՛ ի դստերէ հդ
նորա:

Եւ յս՛ասէ՛ ցնա:
ՓՈՅԼ տուր: նախ
յագ եսցին մանկու
նք: զի ո՛չ է բարուղք
առնուլ զհաց ման
կանց: և արկանել
շանց: Եա պատ
ասխանի ետևասէ:
տ՛ր: և շունք ի փշր
անաց սեղանոյ մա
նկանցն կերակրին:
Եւ ասէ՛ ցնա: վ՛ն
այդր բանի. ե՛րթ:
ել դեւն ի դստերէն
քումմէ: Զ նացի
տուն իւր և եգիտ
ել եալ զդեւն: և
զդուստրն զի անկ
եա՛լ դներ ի մայրիճս:
դէ
ԽՆՇԱՆԱԼԻՒ
սանգամ ի՛սայ

մանացն տիւրոսի
և սիդոնի. և եկն
ի ծովեզրն գալիլէ-
ացւոց. ի մէջ սահ-
մանացն իդեկա-
պաւլիս :
ւ բերէին առաջի
նորա խուլ [մի] և համր:
և աղաչէին զի ձեռն
դիցէ ի վերայ նորա:
ւ առեալ զնա
մեկուսի յամբոխ[է]
անտի. արկ զմատ-
ունս իւր ընդ ական-
ջս նորա. և թքեալ
անդր. և կալաւ
զլեզուէ նորա.
հայեցաւ յերկինս.
դղ յոգւոց եհան և ասէ.
եփփաթայ. որ է
բացիր :

ւ նոյնժամայն
բացան լսելիքն նորա:
և լուծան կապանք
լեզուի նորա. և
խօսէր ուղիղ:
ւ պատուիրեաց
նոցա զի մի ումեք
ասիցեն.
հե ւ որ չափ նա
պատուիրէր նոցա,
նոքա առաւել
քարոզէին. և ա-
քանզի ևս զարմ-
անային և ասէին:
հզ ամենայն ինչ
բարւոք գործեաց
սա. զի խլաց լսել
տայ. և համրոց
խօսել:
աւուրսն
յայնոսիկ

դարձեալ. ժողով
ուրդ բազում եր:
և ինչ ոչ ունէին
ուտել. կոչեաց
զաշակերտսն իւր
և ասէ՝ ցնոսա. գթ
ամ ես ի՛ վերա ժող
ովրդեանդ. զի
արդ երեք աւուրք
են մինչ առ իսեն.
և ոչ ունին զինչ
ուտիցեն. և եթէ
արձակեմ զդոսա
նաւ թիսի՛ տունս
իւրեանց. նք թից
ե՛ն ի՛ ճանապարհի:
զիոմանք ի դոցանէ
ի հեռ աստան է՝
եկեալ են:

Դ ատասխանի՝
եսուն նմա աշա

կերտք ն նորա. ու
ստի՞ կարես յագե
ցուցանել զդոսա
հացիւ յանապա
տի աստ.

Ի՛ հարցան երզը
նոսա. քանի՞ նկ
անակ հացունիք:
և նոքա ասեն. եւ՛թն:

Ի՛ հրամայ եաց
ժողովրդեանն բա
զմել՝ ի վերա երկրի:
և առ եալ զեւ թն
նկանակն. գոհաց
ա՛ւ. եբեկ՝. և տայր
ցաշակերտսն զիար
կցե՛ն. և արկի՛ ն առ
աջի ժողովրդեանն:
և ձկունս սակաւ
ունէին. և զա՛յն ևս
աւրհնեաց. և հրամայ
եաց արկանել:

Կերանև յազե
ցան և բարձին զը
նշխարս կոտորոցն
եւ թն զաբիղ։
Եւ էին որք կերանն
իբրև չորք հազարք։
և արձեաց զնոսա։

Ւ նոյն ժամ

այն մտեալ ի
նաւ հանդերձաշա
կերտաւքն. եկն ի
սահմանս դաղմա
նուն եա։
հէ Եկին փարիսեցիքն.
և սկսան վիճել ընդ
նմա։ և խնդրէին
ի նմանէ նշան յեր
կնից փորձելով զնա։
հը Եւ զայրացաւ յոգի
իւր և ասէ. զի՞ է
զիազգս այս նշան

խնդրէ. ամենաս
եմ ձեզ։ թէ տացի
նշան ա զգիսայսմ
Եթող զնոսա։
դարձեալ եմուտի
նաւ և գնաց յայնկոյս։
Եւ մոռացան հաց
բառնալ։ բայց մի
այն մի նկանակ ու
նէին ընդ իւր եանս։
հթ Եւ պատուիրէր
նոցա և ասէր։ զգո
յշ եղերուք ի խմոր
ոյ անտի փարիսե
ցւոց. և ի խմորոյ
հերոդ դիանոսաց։
ձ Եւ խորհէին ընդ
միմեանս և ասէին.
թէ զի հացս ոչ ուն
իմք։ Գ իտաց յս.
և ասէ ցնոսա։ զի՞

խորհիք ի սիրտս
ձեր թերա հաւա
տք թէ հացոչ ունիք:
տակաւ ինոչ իմա
նայք և ոչ յիշէք:
ապշու թիւն ունի ՃԱ
զսիրտս ձեր: աչք
գոն և ոչ տեսանէք:
ականջք են և ոչլս
էք: և ոչ իմանայք
տակաւ ին. և ոչ
յիշէք: յորժամ
զհինգ նկանակն
ի հինգ հազարսն.
և քանի սակաւ ի
բարձէք զկոտոր
ոցն: Լ ունդքաաս
ենցնա. եր կոտ
ասան: Եւ յորժամ
զեւ թն նկանակն
ի չորս հազարսն:

և քանի զաղբիղ
լիբարձէք զկոտոր ոցն:
Լ ունդքաաս ենցնա: եւ թն: ցնա
Լ ուասէ ցնոսա:
իսկ զիարդ ոչ իման
այք: Գ անիբեթս
իդայ: Լ ուածենաու
աջինորա կոյր մի. և
աղաչէին զնա զիմ
ր ձեսցի ի նա:
Լ ուաուեալ զձեռա
նէ կուրին. եհան
արտաքոյ շինին.
եթուք յաչս նորա
և ձեռն եդ ի վերա
նորա: և հարցան
երցնա թէ տեսա
նիցէ ինչ: ացաւ
և ասէր. տեսանեմ
զմարդիկս զիշրջին
իբրև զծառս:

Պարձեալ եղձեուս
իվերաաչացն որա.
և քացաւ և տեսանէր
ողջացաւ և տեսա
նէր համարձակ զա
մենայն :
Արձակեաց զնա
ի տուն իւր և ասէ :
ի շէնդ մի մտանից
ես. այլ երթ ի տուն
քո. և յորժամ ի
շէնն մտանիցես.
մի ումեք ասիցես
ի շինին :

ԵԿ ՃԲ

Ւ ել յ՝ սաշա
կերտաւքն
հանդերձ ի շէնս
կեսարեա փիլիպ
ես. Ւ ի ծանապ
արհին հարցանէր
ցաշակերտան և

ասէր : զո՞ ուստէք
ասեն զինէն մար
դիկս թէ իցեմ :
Ղքա ետունպա
տասխանի և ասէ :
զյով հաննէս մկ
րտիչ. և այլք զեղ
իայ : և այլք զմի
ղք ի մարգարէից
անտի. :
Ասէ ցնոսա. իսկ
դ ուք զո՞ ուստէք
ասէք զինէն թէ իցեմ :
ՃԳ Պ ատասխանի
ետ պետրոս և ասէ
ցնա. դու ես քրն :
Ւ ասատ եացի
նոսա զի ումեք
մի ասիցեն զնմանէ :
Ւ սկսաւ ուսու
ցանել զնոսա. թէ

պարտեն որդւոյ
մարդւոյ բազում
չարչարանս ընդ
ունել. և անարգել
յերիցանց. և ի
քահանայապետ
ից և ի դպրաց. և
մեռանել. և յերիր
աւուր յառնել.
Եւ համարձակ
զբաննխաւսեցա.
Եւ առեալ զնա
մեկուսի պետրոսի.
սկսաւ սաստել նմա.
Եւ նա դարձաւ
ետես զաշակերտն.
սաստեաց պետրո
սի և ասէ. երթ յետս
իմ սատանայ. զի
ոչ խորհիս դուզայն,
Ա այլ զմարդկան.

Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զժողովուրդն
աշակերտաւքն
հանդերձասէ ցնո
սա. եթէ ոք կամի
գալ զկնի իմ. ուր
ասցի զանձն իւր.
և բարձցէ զխաչ
իւր և եկեսցէ զկնի իմ.
Զ իորկամիցի
ապրեցուցանել
զանձն իւր կորու
սցէ զնա. Եւ որ
կորուսցէ զանձն
իւր վասնաւ ետ
արանին ապրեց
ուսցէ զնա.
Զ ի՞նչ աւգուտէ
մարդւոյ եթէ զաշ
արհս ամենայն
շահեսցի. և զան

ձն իւրտուժեսցի։
քանզի զի՞նչ տացէ
մարդ փոխանակ
անձին իւրոյ։
ձզ Զ իորդքամաւ թ
համարեսցի զիսև
զբանս իմ ի՛ շնաց
ող և իմեղաւորաց
գիսայսորիկ։ և որ
դի մարդւոյ յամ
աւ՛ թարասցէ զնա։
յորժամ եկեսցէ
փառաւք հաւրիւր
ոց։
ոյև հրեշտակացսրբ
ձէ Ի ւ ասէ՛ ցնոսա։
ամենասեմ՛ ձեզ։
զի ենոմանք ի՛ սոցա
նէ որ աստ կան։
որքմի՛ ճաշակեսց
ենզմահ մինչ տե
սցեն զարքայու թ՛ի

այ՛ եկեալ զաւրու թ՛բ։
Ի ւ յետ վեցաւուր
առնու ընդ իւր յ՛ս
զպե՛տրոս և զյա՛կ
ովբոս։ և զյովհան՛
նէս։ և հանէ՛ զնոս
ի՛ լեառնմի բարձր
առանձինն։ և
յայլակերպսեղև
առաջինոցա։ և
ճորճք նորաեղեն
փայլի՛ւնսպիտակ
յոյժ։ որպէս թա
փիչք երկրի ոչ՛
[illegible] ա՛յ՛ն
էսպիտակացուց
անել։ Ի ւ երևեց
ա՛ւ նոցա։ եղիա
մովսէսիւ հանդերձ։
և խաւսէին ընդ յ՛ի։
Պ ատասխանի ետ

պետր և ասէ ց յս։
ուա՛բք ի բարիոք է
մեզ աստլինել։ և
արասցուք երի՛ ս
տաղաւ արս։ մի
քեզ։ և մի մովեսի։
և մի եղայի։ քան
զի ոչ գիտեր զինչ
խաւսեր։ զի զար ՃԸ
հուր եալ էին։
Ե ւ եղև ամպմի
հովանի ի վերանոցա։
այն եղև յամպոյ
անտի և ասէ։ դայ է ՃԹ
որդի իմ սիրելի։ դմա
լու արու ք։
Ե ւ յանկարծակի
հայեցեալ այսրան
դր։ ոչ և ս զոք ուրեք
տեսին։ բայց մի այն
զ յս՛ ընդ իւր եանս։

Ե ւ մինչդեռ ի ջան
էին ի լեռնէ անտի։
պատուիր եաց նո
ցա զի մի՛ ումեք պա
տմեսցեն զորտես
ինն։ բայց յորժամ
որդի մարդւոյ ի
մեռելոց յարիցէ։
Ե ւ նոքա զբաննի
մտի ունէին։ և
խնդրէին ընդ միմ
եանս։ թէ զինչ իցէ
ի մեռելոցն յառնել։
Ա ր ցին ցնա և
ասեն։ զինչ եայն
զորդպիրքն ասեն
եթէ նախ եղիայի
պարտէ գալ։
Ա ա պատասխանի
ետնոցա և ասէ։ եղիա
նախ եկեալ յարդար

եսցէ զամենայն։
իսկ զիարդ գրեալէ
զորդւոյ մարդոյ։
զի բազում ինչ չար
չարեսցի և անկո
սնեսցի։
Այլեսասեմ ձեզ։ ղա
եթէ եղիա եկն և
արարին ընդ նմա
զինչ և կամեցան։
որպէս և գրեալէ
վասն նորա։
եբ ղ ւ եկեալաւ
աշակերտան.
տեսին ամբոխ շու
րջ զնոքաւք. և զդպ
իրսն զի վիճէին
ընդ նոսա։
Եւ վաղվաղակի
ամենայն ժողովու
րդն իբր և տեսին

զնա զարմացան։
և ընդ առաջ ընթ
ացեալ ողջոյն տայ
ին նմա։
Եւ հարց ցնոսա.
թէ զինչ վիճիք ընդ
նոսա։ Պատասխ
անի ետ միոմն ի ժող
ով րդ ենէն և ասէ։
վարդապետ ածի
զորդի իմ առ քեզ զոր
ունի այս համր։ և
ուր հասանէ. զար
կուցանէ զնա և փր
փրէ և կրճտ է զա
տամունս իւր. և ցա
մաքի։ և ասացի
ցաշակերտան քո զի
հանցեն. և ոչ կար
ացին հանել զնա։
Պատասխանի ետ

նոցա և ասէ։ ոմ
ազգան հաւատ։
մինչև յերբ ի ցեմ
առ ձեզ։ մինչև ցերբ
անսայցեմ ձեզ։
ածէք զնաառիս։
Է։ ածին զնաառնա։
Ի բրև ետես զնա
այսն։ վաղ վաղակի
շարժլեաց զնա։ և
անկեալ յերկիր
թաւալեր և փրփըր
այր։ Է հարց ց հա
յր նորա և ասէ։ քա
նի ժամանակք են
յորմէ հետէ այդ
եղև դմա։
Է։ նա ասէ ի ման
կու թենէ։ բազում
անգամ ի հուր ար
կանէ զդաև ի ջուր.

զի կորուսցէ։ արդ
թէ կարող ինչ ես
աւգնեա մեզ տր
գ թացեալ ի վերա մեր։
Է։ յս ասէ ցնա։
ասաց եր թէ կար
ող ես։ ամենայն
ինչ հնար ուր հայնմ
որ հաւատայն։
Է։ վաղ վաղակի
աղաղակեաց հայր
մանկանն և
ասէ։ հաւատամ
աւգնեա ան հաւ
ատու թեն իմոյ։
Ի բրև ետես յս թէ
կուտի ժողովուր
դն ի վերա։ սաստ
եաց այսոյն և ասէ,
համրդ և խուլ այս։
ես տամ քեզ հրաման.

ել՝ իդմանէ. և
այլևս մի՝ մտան
իցես ի դա.

եգ

ղբ Եւ աղաղակեաց
և յոյժ լըլկեաց
զնա և ել՝. և եղև
պատանին իբրև
զմեռեալ՝. մինչև
բազմաց իսկասել.
թէ մեռա՛ւ.
Եւ յս կալաւ զը
ձեռանէ նորա. յար
ոյց զնա և կանգնեցա՛ւ.
Եւ իբրև եմուտ
նա ի՛տուն. աշակէ
րտքն առանձինն
հարցինցնա. մէք
ընդէ՞ր ոչ կարացաք
հանել զնա.
Եւ ասէ՝ ցնոսա.
այդազգ ո՛չ իւ էք

ելանէ եթէ ոչ աղաւ
թիւ՛ք և պ՛ահաւք.

ղգ Լանտի ել
եալ անցանէ
ի՛ն առ գալ իլացուք.
և ոչ կամէր եթէ
ղք գիտասցէ. քան
զի ուսուցանէ՝ զաշ
ակերտսն իւր. և
ասէր ցնոսա. թէ
որդի մարդւոյ մա
տնելո՛ցէ ի՛ ձեռս
մարդկան. և սպ
անցէ՝ն զնա. և իբրև
սպանցի. յերիր աւ
ուր յառնէ.
Եւ նղքա ոչ գիտէ
ինզբանն. և երկն
չէի՛ն հարցանել ցնա.
ղդ Եկին ի՛ կափառնա
ում. և իբրև եմուտի

տուն հարցաներ
զնոսա. զի՞նչ վիճ
եիք զճանապարհ
այն ընդ միմ եանս։
Եւ նոքալ ո՛ւ ոչ ինեին։
ղեր Ֆանզի ընդ միմ
եանս վիճեին ի՛ ճան
ապար հին թեո՛վ
մեծ իցէ։
Եւ իբրև նստաւ
կոչեաց զերկոտաս
անսն. և ասէ՛ ցնոսա։
եթէ ոք կամի առա
ջին լինել. եղիցիա
մենեցուն կրտս եր.
և ամենեցունպաշտ
աւն եա՛։
Եւ առ եալ մանուկ
մի կացոյց ի՛ մէջ նոցա
և ընկալ եալ զնա ի՛
գիրկս իւր. ասէ՛ ցնոսա։

որ մի անգամ յայս
պիսի մանկտոյ ընկ
ալցի յանուն իմ.
զի՛ս ընդունի։
ղզ Եւ որ զիս ընդուն
իցի. ոչ՛ զիս ընդունի
այլ զայնորատաք
եա՛ցն զիս։
ղէ Պատասխանի՛ ետ
նմա յով հաննեսև
ասէ. վարդապետ՛.
տեսաք զովմն զի
յանուն քո դևս հան
եր և զմերկնի ոչ շրջ
եր. և արգելա՛ք զնա։
Եւ նա ասէ մի՛ արգ
ելուք զնա։ զի ոչ ղքէ
որ առնէ զաւրութիւն
յանուն իմ. և կար
իցէ հայ հոյել զիս։
զի որ ոչ ընդ մեզ հակ

առաւել· ի մե՛ր կողմն է։
ղզ Եւ որ ոք արբուսցէ
ձեզ ջուր բաժակաւ
յանուն այսր· թէ
դուք էք· ամէն
ասեմ ձեզ· մի՛ կոր
ուսցէ զվարձս իւր։
ղէ Եւ որ ոք գայթակղ
եցուսցէ զմի ի փոքր
կանցս որ հաւա
տան յիս· լաւ էր նմա
առաւել եթէ արկ
անէր ընդ պարան
ոց նորա երկանաւ իշ
ոյ· և ընկենոյր ի ծով։
ղը Եւ եթէ գայթագ
ղեցուսցէ զքեզ ձեռն
քո· հատ ընկեա ի
քէն· զի լաւ իցէ քեզ·
խեղ ի կեանսն յաւ
իտենից մտանել·

քան երկու ձեռս
ունել և երթալ ի
գեհեն ի հուրն ան
ղթ շէջ։ Եւ եթէ ոտն
քո գայթակղեցու
ցանէ զքեզ· հատ
ընկեա զնա ի քէն։
լաւ իցէ քեզ կաղ ի
կեանսն յաւիտենից
մտանել· քան երկ
ու ոտս ունել և ար
կանել ի գեհեն։
Եւ եթէ ակն քո
գայթակղեցուսցէ
զքեզ· հան զնա ի բաց·
լաւ իցէ քեզ միակա
կամք մտանել յարք
այութիւնն այ· քան
երկու աչս ունել և
անկանել ի գեհեն։
[illegible]ւր որդն նոցա ոչ

մեռանի։ և հուրն
ոչ շիջանի։ զիսամ
ենայն ինչ հրով
յաղիցի։

ՃԷ Բարուղքեաղ։ և եթէ
աղնան համեսցի,
ի՞ւ համեսցի։

Արդդուք կալար
ուք յանձինս ձեր
զաղն։ և խաղաղու
թի՞ւն արարէք ընդ
միմեանս։

ՃԳ Ւանտի յարու
ցեալ։ գայ՛ի սաց
մանս հրեաստանի,
յայն կոյս յորդանան
ու։

Ւ երթայր դարձ
եալ խռնեալ ժողով
ուրդնառ նա։ և
որպես սովորեր մի
սանգամուսուցանէր
զնոսա։

Ի սկ փարիսացիքն
մատուցեալ փորձ
ելով հարցանէին
զնա և ասէին։ եթէ
արժանիցէ առն
զկին իւր արձակել։

Ա ա պատասխա
նի՞ ետնոցա և ասէ։
զինչ պատուիրեաց
ձեզ մովսէս։

Ւ ւ նոքա՛ ասեն։ մով
սէս հրաման ետ
գիր մեկնելոյ գրել
և արձակել։

Ղ ատասխանի՞ ետ
յս և ասէ՛ ցնոսա։
վասն խստա սրտա
ութեան ձերոյ գր
եաց զպատուիրանն
զայն։ այլ իսկ զբա
նէ արարածոցարու

եդ

և եգարարզնոսա
ածևասէ։ վասն
այնորիկ թողցէ
այր զհայր իւր և զմայր
և երթիցէ զհետկն
ոջ իւրոյ։ և եղիցին
երկուքն ի մարմին
մի։ և այնու հետև
ոչ են երկու։ այլ
մարմին մի։ արդ
զորածզուգեաց
մարդ մի մեկնեացէ։
ՃԴ ։ ի տանդարձ
եալ։ աշակերտքն
զնոյն հարցինզնա։
։ ասէ ցնոսա։
ՃԵ թեայրարձակէ
սցէ զկին իւր։ և
արասցէ այլ։ շնայ։
և կին եթէ ելցէ յառ
նէ իւրմէ։ և եղ եցի

առնայլում։ շնայ։
ՃԶ ։ մատուց
անէինառնա
մանկտի զիձեռն
դիցէ նոցա։ իսկ
աշակերտքն սաս
տէին այնոցիկոր
մատուցանէինն։
Ի բրև ետես յս
բարկացեալ սաս
տեաց նոցա և ասէ։
թոյլ տուք մանկտ
ոյտ գալ առիս։ և
մի արգելուք զդոսա։
զիայդպիսեացդէ
արքայու թի այ։
Լ մենասեմ ձեզ։
որոչ ընկալցի զար
քայու թիւնայ իբրև
զմանուկ։ ոչ մտցէի
նա։ ։ առեալզնոսա

գիրկս. ձեռնեդի
վերա և աւրհնեաց
զնոսա:
ՃԵ. ։ ընդ ելանելն
նորա անտի ի ճան
ապարհ. ահաւան
իկոմն մեծատուն
ընթացեալ ի ծունր
իջաներ. հարցան ՃԸ
երցնա և ասեր. վար
դապետ բարի. զինչ
արարից զի զկեան
ան յաւիտենականս
ժառանգեցից:
։ յս ասէ ցնա. զի
ասես զիս բարի. չի՛ք
ոք բարի. բայց միա՛ծ.
զպատուիրանսգի
տեա՛. մի՛ շնար. մի՛ սպ
անաներ. մի՛ գողան ՃԹ
ար. մի՛ սուտ վկայեր:

պատուեա՛ զհայր
քո և զմայր:
։ ապատասխանի
ետ և ասէ ցնա: վար
դապետ զայդ ամեն
այն արարի՛ ի մանկ
ութենէ իմմէ. արդ
զինչ և ապակասիցեմ:
։ յս հայեցեալ ի
նա սիրեաց զնա:
։ ասէ ցնա. մի՛ ինչ
պակասէ ի՛ քէն. եթէ
կամիս կատարեալ
լինել. երթ զոր ինչ
ունիս վաճառեա՛,
և տուր աղքատաց
և ունիցիս գանձ
յերկինս: և առ զխա
չն և ե՛կ զկնիիմ:
։ նա խոժոռեալ
ընդ բաննգնացտրտ

ում. զի ուներ ինչս
բազումս ։

Եւ հայեցեալ յայս
կոյս յայնկոյս. յն
ասէ՝ ցաշակերտան.
զի ա՞րդ դժուարինէ
որ զինչսդ ունինմտ
անել յարքայութիւն՝ ։

Եւ աշակերտքն զար
մացեալ էին ի՛ վերա
բանիցն որա ։

Իսկ յն դարձեալ
պատասխանի՛ ետ
նոցա և ասէ. որդ
եակք. ո՞ր չափ դժու
արինէ յուսացել
ոց յինչս մտանել
յարքայութիւն՝ ։
դիւրինէ մալխոյ ընդ
ծակասխան անցա
նել. քանմեծատան

յարքայութիւն՝
մտանել ։

Եւ նոքա առաւ՛ել
և ս զարմանային և
ասէին ցմիմեանս ։
իսկ ո՞վ կարասցէ
ապր ել ։

Հայեցեալ ընդնա
յն ասէ՝ ։ առ ի՛մար
դկանէ այդանկն
արինէ. այլ ո՛չ առ
ի յա՝յ ։

Կսա՛ւ ասել
ցնապետրոս ։ ահ
աւ ասիկ մեք թողաք
զամենայն և եկա՛ք
զկնի քո ։

Ղ ատասխանի՛ ետ յն
և ասէ ։ ամենասեմ
ձեզ ։ ո՛չ ղքէ որ եթող
զտուն. կամ զեղբարս

կամ զքորս. կամ
զհայր կամ զմայր
կամ զորդիս կամ
զագարակս վնիմ
կամ վնաւ ետար
անին. եթէ ոչառ
նուցու հարիւրա
պատիկ այժմ յայմ
ժամանակի. տու
նս և եղբարս. և քոր
և մայր և որդիս.
և ագարակս հալ
ածանաւ ք հանդ
երձ. և յաշխարհին
որգալոցն է զկեա
նսն յաւ իտենականս:
ՃԺԱ Զ իբազումք եղի
ցին առաջինք յետ
ինք. և յետինքառա
ՃԺԲ ջինք: Ե ւ էին ի ճան
ապարհի մինչդեռ

ելանէին յեմ: և եր
թայր յս առաջի
քանզնոսա. և զար
մացեալէին որ
զհետն երթայինև
երկնչէին:

ւառեալ

միւսանգամ
զերկոտասանս
առանձինն: սկսաւ
ասել նոցա, զինչ
անցք անցանելոց
իցեն ընդ նա: թէ
ահա՛ ասիկ ելան
եմք յեէմ. և որդի
մարդւոյ մատնեսցի
քահանայապ
ետիցն և դպրաց:
և դատեսցեն զնա
իմահ: և մատնեսցեն
զնա հեթանոսաց

և կատակեսցեն
զնովաւ։ և հարկ
անիցեն զնա։ և
թքանիցեն ի նա։
և սպանցեն։ և
յերիրաւուր յարիցէ։
ճժգ Եւ երթային առ
նովաւ յակովբոս
և յով հաննես որ
դիքն զեբեդեա։ և
ասեն ցնա։ վարդա
պետ։ կամիմք զի
զոր ինչ խնդրեսց
ուք ի քէն։ արասց
ես մեզ։ Եւ ասասէ
ցնոսա։ զինչ կա
միք յինէն զի ար
արիցէ ձեզ։
Եւ ասեն ցնա։ տուր մեզ զի
նստցուք մի յաջմէ

քումմէ, և մի ի
յահեկէ ի փառանքում։
Պատասխան ի
ետ յս և ասէ ցնոսա։
ոչ գիտէք զինչ խն
դրէք։ կար է՞ք ըմ
պել զբաժակնզոր
ես ըմպել ոցեմ։
կամ զմկրտութին
մկրտել զոր ես մկը
րտել ոցեմ։ և նոքա
ասեն ցնա։ կարէմք։
Եւ յս ասէ ցնոսա։
զբաժակնզոր ես
ըմպել ոցեմ։ ըմպի
ցէք։ և զմկրտութին
զոր ես մկրտէ ոցեմ,
մկրտիցէք։
Ա յլնստուցանել
ընդաջմէ իմմէ։ և
ընդա հեկէ ոչ իմտալ։

այլ որոցպատր
աստ եա՛լ իցէ ։
Ճժդ Է ։ լուեալ զայն
տասանցն · սկս
ան բարկանա՛լ յա
կովբա և յովհանու ։
Է ։ յս կոչեա՛ ց
զնոսա առ ինքն և Ճժզ
ասէ ցնոսա ։ գի
տէք ։ զի որ յանու
ան իշխանքն են
հեթանոսաց · տի
րեն նոցա ։ և մե
ծամեծք նոցա իշ
խեն նոցա ։
Ո՛չ այնպէս իցէ և
ի՛ձերում միջի ։ այլ
որ կամիցի ի՛ձէնջ ։
առաջին լինել ։ եղ
իցի ձեր ամենեցուն
ծառա՛յ ։

Ճժէ Քանզի որդի մար
դւոյ ո՛չ եկնառնուլ
պաշտաւն ։ այլ
պաշտել ։ և տալ
զանձն իւր փրկ
ա՛նս փոխանակ
բազմաց ։

Զկ

Զգանյերի
քով · և ընդ
նեղն նորա յերի քո
վէ աշակերտաւքն
և բազում ժողովրդ
ով ։ որդի տիմէի
բարտիմէ ո՛ս կոյր
նստէր մուրաց իկ
յանցս ճանապար
հի ։ իբրև լուաւ թէ
յս նազա՞ւրեցի ան ։
ցանէ · սկսաւ աղ
ակել և ասել որդի
դաւթի յս ողորմեա՛ց

մեծ լինել եղիցի ձեր
պաշտաւնեա՛ և որ
կամիցի ի՛ձէնջ ։

ինչ ։

և սաստեին նմա
բազումք զիլոեսցէ.
Եւ նա առաւելևս
աղաղակեր. որդի
դաւթի ողորմեացինչ.
Զտեղի առ յս. և
հրամայեաց կոչել ՃԺԷ
զնա. Կոչենզկոյ
րն և ասենցնա. քա
ջալերեաց. արի կո
չէ զքեզ.
Եւ նորա ընկեց
եալ զձորձս իւր.
յարեաւ եկնառ յս.
Պատասխանի ետ
նմա յս և ասէ. զինչ
կամիս թէ արարից
քեզ. Ասէ ցնա
կոյրն. ռաբբունի.
զի բացայց.
Եւ յսասէ ցնա.

երթ. հաւատք քո
կեցուցի ն զքեզ.
Եւ վաղվաղակի
բացաւ. և երթ
այրզ հետնորա ի
ճանապարհին.
Եւ յորժամ մերձ
ելենյեէմ. ի բեթ
փագէ և ի բեթան
իայ մաւտի լեառն
ձիթենեաց. առա
քէ երկուս յաշա
կերտացանտի և
ասէ ցնոսա. երթ
այք դուք ի գեաւղդ
որ ընդդէմ ձերկայ.
և նոյն ժամայն
իբրև մտանիցէք
ի նա. գտանիցէք
յաւանակմի կա
պեալ յորոյ վերա

ո՞չ զք իմարդկանէ
նստաւ, ըւծէք
զնաւածէ՛ք։ Եւ եթէ
զք ասասցէ ցձեզ
եթէ զի լուծանէք
զյաւանակդ։ ասա
ասջիք եթէ տ՞նիւր
ումպիտոյէ, Եւ
վաղվաղակիաւա
ք եսցէ՛ զն ասայսր
ՃԺԲ Զ ոգան Եւ գտին
զյաւանակն կա
պեալ առդուրս ար
տաքոյ ի՛ փողոցի
անդ։ Եւ լուծին զնա։
Եւ ումանք յորոց
անդն կային ասէ՛ն
ցնոսա։ զի գործէք
զի լուծանէք զյաւ
անակդ։
Եւ նոքա ասէ՛ն ցնո
սա։

որպէս ասացն յս։
Եւ թոյլ եւտուն նոցա։
Ա ծին զյաւան
ակն առ յս։ Եւ ար
կանէն իվերա զհա
նդերձս, Եւ նստա՛ւ
իվերա նորա։
Եւ բազումք զհա
նդերձս իւրեանց
տարածանէին ի
վերա ճանապարհին։
Եւ այլք ոստս ի՛
ծառոց հատանէին
Եւ արկանէին զճա
նար հաւն։
ՃԺԳ Եւ որառաջին Եւ
զկնի երթային
աղաղակէին Եւ ասա
էին։ ո՛վսաննա՛
բարձր էլոյն։ աւր
հնեա՛լ որգասդ յան
ունտ՛ն։

աւրհնեալ թագ
աւորութիւնդ եկ
եալ հաւրմերոյ
դաւթի: խաղաղ
ութիւն յերկինս և
փա՛ռք իբարձունս:
ՃԻ Եւ եմուտ յս՛ յեմ
ի տաճարն: և հայ
եցաւ շուրջ զամե
նեքումք: և զիեր
երեկոյացեալ ժամն.
ել ի բեթա՛նիա եր
կոտասանաւքն
հանդերձ:
զբ Ի վաղիւ
անդր մինչդեռ
ելանէին ի բեթան
իայ: քաղցեա՛ւ: և
ետես թզենի մի ի
բացուստ տերևա
լից. և եկն թէգտ

անիցէ՛. ինչ ի՛նմա:
և իբրև եկն ի՛նա.
ո՛չ ինչ եգիտ բայց
միայն տերև՛. զի ո՛չ
իսկ եր ժամանակ
թզոյ: Պատաս
խանի՛ ետևաս է՛
ցնա: մի՛ և սղք յաւ
իտեանի՛ քէն պտ
ուղ կեր իցէ:
Եւ լսէին աշակէ
րտքն նորա:
ՃԻԱ Գան ի՛ յեմ. և մտ
եալ ի տաճարն.
սկսաւ հանել զվա
ճառականսն. և
զգնաւղս որէին ի
տաճար ին: և
զսեղանս հաւտավաճ
առացն ցրուեա՛ց:
և զաթոռսաղաւնէ

վաճառաց նկոր
ծանեաց։ և ո՛չ
թողոյր եթէ ղքան
աւթինչ անցուց
անիցէ ընդ տաճ[ա]ր։
Ո ւստ ցանէր և
ասէր՝ գրեալ է թէ
տունիմ տունաղ
աւթիցկոչ եսցի
ամենայն հեթան
ոսաց։ և դուք
արարէք զդա այ
ր ս աւազակաց։
Ծիբ Լ ուան քահան
այապետքն և դպ
իրք։ և խնդրէին
եթէ որպէս կոր
ուսցեն զնա։ բայց
երկնչէին ի նմանէ
զիամենայն ժողովուր
դն զարմացեալ էին

ընդ ուսումն նորա։
Ծիգ Է ւ իբրև երեկոյ
լինէր։ արտաքոյ
քան զքաղաքն եւ
անէին։ Է ւ մինչդեռ
այգուցն առնով
աւանցանէին։
տեսին զթզենին
ցամաքեալ յարմ
ատոց։ յիշեացպէ
տրոս և ասէ ցնա։
ռա՛բի։ աւասիկ թզ
ենին զոր անիծեր։
ցամաքեցաւ։
Ծիդ Պ։ ատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոսա։
եթէ ունիցիք զհաւ
ատսնայ։ ամեն ա
սեմ ձեզ։ որ ոքասի
ցէ լերինս այսմիկ։
բարձիր և անկիր ի ծ ով։

և ոչ երկմտիցէ ի ՃԻԷ
սրտի իւրումայլ
հաւատայցէ թէ
զորասէն լինի. եղ
ի ցինմա զոր ինչ և
ՃԻԷ ասիցէ. Վասն
այսորիկ ասեմ ձեզ.
զամենայն ինչ վն
որոյ աղաւ թսար
արեալ խնդրիցէք
և հաւատայցէք
թէ առնուցուք
եղիցի ձեզ.
ՃԻԸ Եւ յորժամ յաղ
աւ թս կայցէք.
թողուցուք եթէ ու
նիցիք ինչ զումեքէ.
զի և հայր ձեր որ
յերկինսէ թողցէ
ձեզ զ յայնցանս
ձեր.

անմիւսան
զամ յեէմ. և
մինդ ի ուտաճ
արի անդ զգնայր.
գանառնա քահ
անայապետքն և
դպիրք և ծերք. և
ասենցնա. որով
իշխանու թբառն
ես զայդ. և ով ետ
քեզ զիշխանու թիդ
զայդ. Պատասխ
անի ետ յս և ասէ
ցնոսա. հարցից
և ես զձեզ բանմի.
տուք ինձ պատա
սխանի. և ես ասա
ցից ձեզ որով իշ
խանու թբառնեմ
զայս. Մ կրտու թին
յովաննու յերկնիցէր.

եթէ ի՛ մարդկանէ։ ծիր
տո՛ւք ինձ պատասխ
անի։ Խորհէին ընդ
միմեանս և ասէին։
եթէ ասեմք թէ յեր
կնից, ասէ՛ ցմեզ
իսկ ընդ ե՞ր ոչ հաւ
ատայցէք նմա։
այլ եթէ ասեմք ի՛
մարդկանէ երկ
նչիմք ի՛ ժողովրդե
նէն։ զիամենէքին
գիտէին զյովհա՛ն
նէս թէ մարգարէ՛էր։
Պատասխանի՛
ետուն և ասենց յս.
չգիտեմք։ Եւ յս ետ
նոցա պատասխ
անի և ասէ, և ոչ
ես՛ ասեմ ձեզ որով
իշխանութ՛բ առն
եմ զայս։

Եւ սկսաւ խաւս
ել՛ ընդ նոսա առա
կաւք և ասել։
Այր մի տնկեաց
այգի, և ած շուրջ
զնովաւ ցանգ, և
գո՛ւբ հնձան փոր
եաց։ և շինեաց աշ
տարակ։ և ետ՛ զնա
ցմշակս։ և գնացի՛
տարաշխարհ։
Եւ առաքեաց առ
մշակսն ի՛ ժամանա
կի ծառայմի։ զի ի՛
մշակացանտի առ
ցէ՛ ի պտղոյ այգւոյն։
և նոցա կալ եալ
զան հարին զնա և
արձակեցին ունայն։
Դարձեալ առաքէ
եաց այլ ծառայ, և

զնա կատարինատ
եցին և արձակեց
ին անարգեալ։
Լ։ Դարձեալ այլ
առաքեաց։ և զնա
սպանին։
Լ։ Զբազում մսայլս։
զովմանս հարկ
անէին։ և զովմանս
սպանանին։
Ա պա որդի մի եր
իւր սիրելի։ զնա
առաքեաց առնոսա
յետոյ և ասէ։ թեր
և սամաչեսցեն յոր
դւոյ աստի իմմէ։
Լ սկ մշակքն իբրև
տեսին զնա թէ գայ.
ասեն ցմիմ եանս։
սա է ժառանգն։
եկայք սպանցուք

զսա։ և մերլիցի
ժառանգութիւնն։
և կալեալ զնա սպ
անին։ և հանին
արտաքոյ այգւոյն։
Ա րդ զինչ արաս
ցէ տիրայգւոյն։ եկ
եսցէ և կորուսցէ
զմշակսն։ և տա
ցէ զայգին ի՛ ձեռս
այլոց։ Լ։ Ոչ զգիրն
զայն իցէ ըն թերց
։ եալ ձեր։ թէ զվէմն
։ զոր անարգեցին
։ շինաւքն նա՛ եղև
։ գլուխ անգեան։
։ ի տէ՛ եղև այս և է
։ սքանչելի յաչս մեր։
Ծի Ի։ Ի խնդրէին զնա
ունել՛։ և երկեան ի
ժողովրդենէ անտի։

զի գիտացին թէ
առ նոսա՝ ասաց
զառակն։ և թող
ինզնա և գնացին։
Ե։ ։ առ աքենառ
նա զովմանս ի փա
րիսեցւոց անտի և
ի հերովդիանոս
աց։ զի զնա որս
այցեն բանիւ։
Ե։ ։ նոքա եկեալ
հարցանէ ինզնա
նենգու թբեաս
էին։ վարդապետ
գիտեմք զի ճշմար
ի՛տ ես։ և ոչ ինչ
փոյթ է քեզ զումեքէ։
զի ոչ հայիս յերեսս
մարդկան։ այլ ճշ
մարտու թբ՝ զճան
ապար հնա՛յ ուսու

ցանես։ ա՛ր դասա՛
մեզ։ արժանէ հար
կատալ կայսեր։ եթէ
ոչ։ տացո՛ւք։ թէ
ոչ տացուք։։
Ե։ ։ յս գիտա՛ց զկէ
ղծաւ որու թ՝ինոցա։
ասէ ցնոսա։ զի
փորձէք զիս կ եղծ
աւ որք։ բերէք ինչ
դահեկանմի զի
տես ի՛ց։
Ե։ ։ նոքա բերին։։
Ե։ ։ ասէ ցնոսա։
ոյր է պատկերս այս
կամ գիր։ և նոքա
ասէ՝ն ցնա։ կայս
ե՛ր։ պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոսա։
երթայք տուք զկայ
սեր։ կայսե՛ր։ և զա՛յ։ ա՛յ։

և զարմացան
ընդ նա:

անառնա

սաղդուկեցիք
որասեն թէչիք
յարութիւն: Կար
ցանէին ցնա և ասա
էին: վարդապետ
մովսէս գրեաց մեզ.
եթէ ուրուք եղբ
այր մեռանիցի և
թողուցուկին. և
որդի ոչ թողուցու
զիառցէ եղբայր
նորա զկիննորա.
և յարուսցէ զաւ
ակ եղբաւրիւրում:

Ա որդ եղբարքեւթ
էինառ մեզ: առա
ջիննառկին և մեռ
աւ. և ոչ եթողզաւ
ակ: և երկրորդն
առ զնոյն և մեռաւ:
և ոչ նա եթողզաւ
ակ: նոյնպէս և երր
որդն առ զնոյն: և
եւ թնեքեանիսկ:
և ոչ թողինզաւակ:
յետամենեցուն
մեռաւ և կինն: արդ
ի յարու թեանն յոր
ժամ յառնիցեն
ոյր ի նոցանէ լ իցի
կինն. զի եւ թնեք
եան կալանզնակին:

Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա:
ոչ վասն այդորիկ
իսկ մոլորեալ էք:
զի ոչ գիտէք զգիրս.
և ոչ զաւրութիւն
այ: Ի յորժամ ի

մեռելոց յարիցեն՝ ճ՛ա
ոչ արք կանայս
առնեն՝ և ոչ կան
այք արանցլինին։
այլ իբրև զհրեշտ
ակս իցեն որ յերկ
ինսն են։

Այլ վասն յարու
թեան մեռելոց զի
յառնեն՝ ո՞չ իցէ ըն
թերցեալ ճեր ի՛ գի
րսն մաւսէսի՝ ի՛
մորենոջն որպէս
ասաց ցնա ա՞ծ։
եսեմ ա՞ծ աբրահ
ամու և ա՞ծ իսահ
ակայ՝ և ա՞ծ յակ
ովբայ։ և ո՛չ է ա՞ծ
մեռելոց՝ այլ կենդ
ան ե՛ա՛ց։ և արդդուք
յո՛յժ մոլորեալ էք։

Է ւ մատուցեալ
միոմն ի՛ դպրացն՝
լսէ՛ր նոցա զինչ վի
ճէին։ իբրև ետես
եթէ բարւոք ետ
նոցա զպատասխա նին։
է հա՛ր ց՛նա և ասէ՝
ո՞ր պատու իրանէ
առաջին։

Է ւ յ՛ս ասէ՛ ցնա։
առաջին քան զա
մենայն։ լո՛ւր ի՛էլ։
տ՛ր ա՞ծ մեր տ՛ր մի՛է։
և սիրեսցես զտ՛ր
ա՞ծ քո յամենայն
սրտէ քումմէ՝ և
յամենայնան ճնէ
քումմէ՝ և յամեն
այն մտաց քոց՝ և
յամենայն զաւրու
թենէ քումմէ։ այ՛ս

՝Է առաջին պա
՝ւ տու իրան։
՝Եւ երկրորդն նը
՝ման սմին։ սիրես
՝ ցեա զընկեր քո իբրև
զանձն քո։
Ա եծ քանզսոսա
այլ պատուիրան
ՃԼԲ ոչգոյ։ Եւ ասէ
ցնա դպիրն։ բարւ
ղքէ վարդապետ ՃԼԴ
ճշմարտութ՝ բաս
ացեր թէ միէ ած։
և ոչ գոյայլ բայց
ի նմանէ։ և սիրել
զնա։ յամենայն
սրտէ։ և յամենայ
նզաւրութենէ։
և յամենայն մտ
աց։ և սիրել զըն
կեր իբրև զանձն

ատաւ ելէ քան
զողջակէզսևզոհս։
Եւ տեսեալ յի թէ
իմաստութ՝ բ ետ զը
պատասխանին։
ասէ ցնա։ չեա
հեռի յարքայ ութենէ
ՃԼԳ այ։ Եւ ոչ և սոք
իշխեր ինչ հարց
անել ցնա։

պատասխա
նի ետ յս և

ասէ մինչ ուսու
ցաներ ի ճանա
պարհին։ զիա՞րդ
ասեն դպիրքն եթէ
քան որդի դաւթիէ։
և ինքն դաւ ի թ
հոգւովն սրբով
ասէ։ ասացտ՝ր ցտ՝ր
իմ։ նիստ ընդ աջմէ

իմմէ. մինչև եդից
զ թշնամիս քոպա
տուանդանոտիցքոց:
արդեթէինքի սկ
դաւ իթ զնա տր
կոչէ. զիարդիցէ
որդի նորա:
Եւ բազում ժող
ովուրդ լսէր նմա
ք աղցրու թէ:
ՃԼԵ Եւ ասէր ուսու
ցանելով ի վարդ
ապետու թեանն
իւ ռում. զգոյշ լեր
ուք ի դպրացանմ
որ կամին ի հան
դերձս երևելիս շր
ջել: զնախ ողջոյ
նս խնդրել ի հրա
պարակս. և զնախ
աթոռս ի ժողովու

րդս: և զգահագլ
ու խոյն թրիս. որ
ուտեն զտունս
այրեաց պատճառ
անաւք յերկար
եալ զաղաւթս:
զիաւելի՛ ևս դա
տաստան ընկալ
ՃԼԶ ցին: Այր յս ընդ
դեմ գանձանակին.
տեսանէր թէ զի
արդ ժողովուրդն
արկանէր պղինձ
ի գանձանակն. և
բազում մեծատու
նք արկին բազում
ինչ: եկն այրի մի.
և արկ երկուս լու
մայս. որ է նպք
արակի՛ մի:
Եւ կոչ եցեալ առ

ինքնզա շակերտն
ասէ ցնոսա ։ ամէն
ասեմ ձեզ ։ զի այր
ինայնտառապեալ ։
շատարկ քանզա
մենեսեան ի գան
ձանակն ։ քանզի
ամենեքին յաւել
որդաց իւրեանց
արկին ։ այլ նա ի
չքաւորութենէ ՃԼԸ
իւրմէ ։ զամենայն
ինչ զոր ուներ արկ ։
գոյիւ չափ զկեանս
իւր ։

զզ ՃԼԷ ։ յելանելն որ

ի տաճարէ ան
տի ասէ ցնա մի յա
շակերտաց նորա ։
վարդապետ տես
որպիսի են քար

ինքս ։ և որպիսի
շինու ածք ։

Պ ատասխան ի
ետ նմա յն և ասէ ։
տեսանեսն զայդ
ամենայն շինուա
ծս ։ ամէն ասեմ ձեզ ։
եթէ ոչ թողցի այդր
քար ի քարի վերա
որ ոչ քակտեսցի ։

Ի մինչ նս
տէր նա ի լերինն
ձիթենեաց յան
դիման տաճարին ։
հարցանէին ցնա
առ անձինն պետ
րոս և յակով քոս ։
և յով հաննէս ։ և
անդր էաս ։ ասա
մեզ երբ լինիցի այդ ։
և զինչ նշանէ յոր

ժամկատարելոց
իցէ այդ ամենայն։
Պատասխանի
ետ յս և ասէ՛ ցնոսա։
զգոյշ կացցէք։ մի
ոք զձեզ խաբեսցէ.
զի բազումք եկես
ցեն յանուն իմ.
և ասիցեն թէ ես
եմ քրիստն. և զբազո՛ ճլթ
մս մոլորեցուցա
նիցեն։ Այլ յոր
ժամ լսիցէք պա
տերազմունս. և
համբաւս պատեր
ազմաց։ մի խուով
իցիք. զի պարտէ
լինել. բայց չև՛ է
կատարած։
Զի յարիցէ ազգ
յազգի վերա. և

թագաւորու թի՛ի
թագաւորու թէ
վերա։ և եղիցի ն
շարժմունք ի տեղիս
տեղիս։ սովք։ և
սրածու թիւնք։ և
խուովու թիւնք։ այլ
այն ամենայն սկի
զբնէ երկ անց։
Ուզ ձեզ իսկ մա
տնեսցեն յատեանս.
և ի ժողովուրդս
տանջիցիք. և առ
աջիդ ատաւորաց
և թագաւորաց
կայցէք վասն իմ
ի վկայու թի՛ նոցա
և ամենայն հե
թանոսաց։
ճիս Բայցնախ պարտ
է աւետարանիս քար
ոզել։

Ճիսա Այլ յորժամ
տանիցեն զձեզ
մատնել։ մի՛ յառ
աջագոյն հոգայց Ճիսբ
էք։ և մի՛ զմտաւ ա
ծի՛ցէք թէ զինչ
խաւսիցիք։ այլ որ
ինչ տացի՝ ձեզ ի՛
ժամուն յայնմիկ։
զա՛յն խաւսիցիք։ Ճիսգ
զի ոչ դուքէք որ
խաւսիցիքն։ այլ
հոգի՝ ն սուրբ։
Մատնեսցէ եղբ
այր զեղբայր ի՛ մա՛հ։
և հայր զորդի՛։ և
յարիցեն որդիք ի՛
վերա հարց։ և սպ
անանիցեն զնոսա։
և եղի ջիք ատեցէ
ա՛լք յամենեցունց Ճիսդ
վասնանուանիմոյ։
այլ որ համբերես
ցէ ի՛ սպառնակեցցէ։
Ճիսբ Եւ յորժամ տես
անիցէք զպղծութի
աւ երածին զիկայ
ցէ ի տեղւոջ ուրչի
ցէ արժան։ որ ըն
թեռնուն ի՛ միտ՛ առ ցէ։
Ճ այնժամ որի հրէ
աստանի իցեն փա
խիցեն ի լերի՛ նս։
և որ ի՛ վերա տան
եացն իցէ։ մի՛ ի՛ զցէ
ի տուն։ և մի՛ մտցէ
բառնալ ինչ ի՛ տա
նէ ի ւրմէ։ և որ յա
գարակին իցէ։ մի
դարձցի յետս առն
ուլ զձորձս իւր։
այց վա՛յ իցէ յղեաց

և ստնտու եաց
յաւուրսն յայնոսիկ:
Ճիւ ե Յաղաւ թսկաց
եք զի մի՞ ի՞ ճմերա
յնի լինիցի այն:
Ճիւ զ Եղիցին աւուրք
այնոքիկ ն եղութեց
որպիսի ո՞չ եղեն եր
բեք այնպիսիք իսկ
զբանեարարածոց
մինչև ցայժմ: և մի՞
այլ լիցի:
Ճիւ է Ւ եթէ ոչ երկար
ճել այ՞ զաւուրսն
զայնոսիկ վասն
ընտրելոցիւրոց,
ո՞չ ապրերամեն
այն մարմին: այլ
վասն ընտրելոցն
զորս ընտր եաց.

կարճեա՞ց զաւու
րսն զայնոսիկ:
Ճիւ ը Յայնժամ եթէ
ասիցէ ո՞ք ճեզ եթէ
ահաւասիկ ի՞ն:
կամ աւանիկ. մի՞
հաւատայցէք:
Ճիւ թ Զի յարիցենսուտ
քրիստոսք և սուտ
մարգարէք. և տա
ցեն նշանս և ար
ուեստս առ ի՛ մոլ
որեցուց անելոյ եթէ
հնարինչ իցէ և
զընտր եա՞լսն:
Ի այց դուք զգո՞յշ
եղերուք: ահաւա
սիկ յառաջագո՞յն
ասացի ճեզ զամենայն:
Ճիւ ի Այլ յաւուրսն

ոսիկ։ յետնեղու
թեանն այնորիկ։
արեգակն խաւ
արեսցի՛։ և լուսին
ո՛չ տացէ զլոյսիւր։
և աստեղք յերկ
նից թաւ թափես
ցի՛ն։ և զաւրու
թիւնք յերկինս
շարժեսցի՛ն։
Ճ Եւ յայնժամ տես
ցեն զորդի մարդոյ
եկեալ ամպովք։
և զաւրու թ՛ն և
փառաւք բազմաւք։
Եւ յայնժամ առ
ա՛քեսցէ զհրեշտ
ակսիւր։ և ժողովես
ցէ զընտրեալսիւր
ի չորից հողմոց։ ի

ծագաց երկրիմին
չև ի՛ ծագս երկնից։
Բայց դուք ի՛ թզ
ենո՛յ անտիուսջիք
զառակն։ յորժամ
տակաւ ոստքն նո
ր ակակղա՛ն ցէն և
տերև արձակիցի
ի՛նմա։ գիտէք թէ
մե՛ր ձէ ամառն։ նոյն
պէս և դուք յորժամ
տեսանից էք զայս
ամենայն եղեալ։
գիտասջիք թէ մե՛ր ձ
է առ դուրս։
Ամենասեմ ձեզ։
թէ ո՛չ անցցէ ազգս
այս։ մինչև այս ա
մենայն եղիցի։
Երկինք և երկիր

անցցեն, և բանք
իմ մի՛ անցցեն ։

ՃԾԲ Այլ վասնաւուրն
այնորիկ և ժամու,
ոչ ոք գիտէ, ոչ հր
եշտակք յերկինս,
և ոչ որդի, բայց
հայր միայն ։

ՃԾԳ Զգոյշ եղերուք ։
սկեցէք կացէք
յաղա՛ւթս ։ զի ոչ
գիտէք երբ ժամ
անակն իցէ ։

ՃԾԴ Որպէսայր մի գն
ացեալ ի՛ տարաշխ
արհ թողուցու
զտունիւր, և տացէ
ծառայից իւրոց
իշխանութիւն, և ՃԾԶ
իւրաքանչիւր զգո

ր ծիւր, և դունայ
պանինպատուէր
տայցէ զիարթո՛ւն
լին իցի ։

ՃԾԵ Արթո՛ւն կա՛ցէք ։ ա՛ր դ
զի ոչ գիտէք երբ
տ՛ր տանն գայցէ ։
յերեկորեա՛ ։ եթէ ի՛
մէջ գիշերի ։ եթէ ի՛
հաւախաւսի ։ եթէ
ընդառ աւա՛ւտս ։
գուցէ՛ եկեալ յան
կարծակի գտանի
ցէ զձեզ ի՛ քուն ։
Բայց զորձեզդ
ասեմ, ամենեցո՛ւն
ասեմ, արթո՛ւն
կացէք

ՀԵՐ ՁԱՏԻԿԱ
և բաղարջակ՛ի

յետ երկուցաւուր ց:

ՃԾԷ Խնդրեին քահ
անայապետքն և
դպիրք. եթեզի
ամրդ զնա ենգաւ
կալեալ սպանան
իցեն: բայց. ասա
եին թեմի՛ ի տաւնի
աստ: զիմի խու
ովու թի՛ լինիցի ի՛
ժողովրդեանն:

ՃԾԸ Եւ մինչ՝ եր ի՛ բե
թանիայ. ի՛ տուն
սիմովնի բորոտի
բազմեալ. եկնկին
մի որ ուներ շիշ
իւղոյ. նարդեան
ազնուի մեծագնւ
ոյ. և բեկեաւ՝ շիշն.
եհեղ՝ ի՛ վերագլխոյ
նորա:

Եւ աշակերտքն
սչարեին և ասեին:
ընդ ե՞ր եղև կոր
ուստ իւղոյդ այդ
որ իկ:
մ արդեր զայդ
եւ ղ վաճառ ելաւ
ելի քան երեք հար
իւր դահեկանի՛ և
տալ աղ քատա՛ց:
և զայրանայ ի՛ն
նմա յոյժ:

Եւ յ՛սասե՛ ցնոսա:
թո՛յլ տուք դմա:
զի՞ աշխատատունեք:
զի գործ մի բարի՛
գործ եաց դայ յիս:
յամենա՛յն ժամ
զաղ քատս ընդ ճեզ
ունիք: և յոր ժամ

կամիք կարողէք.
առնել նոցա բար
իս։ այլ զիսոչ յա
մենայն ժամ ընդ
ձեզ ունիք։

ՃԾԹ Դ. այ զոր ուներ
արար՝ յառաջագ
ոյն խնկեաց զմար
մին իմ ինշան պա
տան աց։

Ա մեն ասեմ ձեզ։
ուրև քարոզեսցի
աւ ետարանսայս
ընդ ամենայն աշ
խար հոևզոր
արարդ դայ խաւ
սեսցի վասն յիշա
տակի դոր ին։

ՃԿ Ե. ւ յուդայ իսկար
իովտացի մի յեր

կոտասանիցան
տի. գնաց առ քա
հանայապետսն.
զի մատնեսցէ զնա
նոցա։ Ն. ոքա իբրև
լուան խնդացին։
և խոստացաննմա
տալ արծաթ։ և
խնդրեր թէ զի
արդ պարապով
մատնեսցէ զնա

ւ յառաջնում

աւուր բաղար
ջակերացն յորժամ
զզատիկն զենուին.
ասեն ցնա աշակեր
տքն։ ուր կամիս
երթիցուք պատր
աստեսցուք զիկեր
իցես զզատիկն։

Եւ առաքէ երկ
ուս յաշակերտաց
անտի և ասէ ցնոսա:
երթայք ի՛ քաղաք:
և իբրև մտանից
էք ի՛ քաղաքն, պա
տահեսցէ ձեզ այր
մի որ սափոր ջրոյ
յուս ունիցի, երթ
այք զհետ նորա: և
յոր տուն մտանի
ցէ, ասասջիք ցտան ճկա
ուտերն, վարդա
պետ ասէ, ո՞ւր են
իջավանքն ուր
աշակերտաւքս
ուտիցեմ զզատիկն:
և նա ցուցէ ձեզ ճկբ
վերնաստունմեծ
զարդարեալ, անդ

պատրաստիք մեզ:
Եւ գնացին պա
տրաստեալ աշա
կերտքն նորա: եկ
ին ի՛ քաղաքն, և
գտին որպես ասա
ցն նոցա: և պա
տաստեցին զզատիկն:
Եւ իբրև երեկոյ
եղև գայ երկոտա
սանիւքն հանդերձ:
Եւ իբրև բազմեց
ան և դեռ ուտէին,
ասէ յս: ամէն ասեմ
ձեզ: զի միոմն ի
ձենջ մատնելոցէ
զիս: որ ուտէիսկ ընդ իս:
Եւ նոքա սկսան
տրտմել և ասել մի
ըստ միոջէ, մի թէես

իցեմ։ և միւսն մի
թէ ես՝ իցեմ։

ՃԿԳ Ն ապատասխ
ան ի՝ ետ և ասէ՝
ցնոսա ։ մի՝ յերկո
տասանից այտի։
որ մխեաց ընդ իս
ի՛ սկաւառակդ։

Այլ որդի մարդւ
ոյ ե՛ր թա՛յ որպէս՝
և գրեա՛լ վ՝ն նորա։
բայց վա՛յ իցէ մա
րդւոյն այն միկ։
յոյր ձեռս որդին
մարդւոյ մատնեսցի։

ՃԿԴ Լա՛ւ էր նմա թէ
չէ՛ր իսկ ծնեալ մա
րդն այն։

ՃԿԵ Ե ։ մինչդեռ ուտ
էին։ առեալ յի՝ հաց
աւր հնեաց և եբեկ
ե՛տ նոցա և ասէ՝։
առէք՝ ա՛յդէ մար
մին իմ։ Ե ։ առ
եալ բաժակ գոհա
ցաւ և ետ նոցա։ և
արբի՛ն ի՛ նմանէ
ամենեք եան։ և
ասէ՝ ցնոսա։ ա՛յսէ
արիւնիմ նորոյ ու
խտի որ փոխան
ակ բազմաց հեղ ու։

Ամէն ասեմ ձեզ։
թէ ո՛չ և ս յաւելից
ըմպել ի բերոյ որ
թոյ։ մինչև ցաւրն
ցայն յորժամ ար
բից զնա նորյարք
այու թեան ա՛յ։

ՃԿԷ Ե ։ գոհացեալ
ելի՛ն ի՛ լեառն ձիթ
ենեաց։

ճկը

Յայնժամ ասէ ցնոսա

յս: ամենեք

եան գայթագղել

ոցէք յինէն յայսմ

գիշերի :

ճկթ Զի գրեալ է. Թէ

հարից զհովիւն. և

ոչխարքն ցրուեսցին:

Այլ յետ յարու

թեան իմոյ. յառա

ջագոյն երթայց

քան զձեզ ի գալիլեա:

ճլ Պատասխանի

ետ պետրոս և ասէ

ցնա. Թէ պէտ և ա

մենեքեան գայթ

ագղեսցին. այլ ես ոչ:

Ասէ ցնոսա յս.

ամէն ասեմ քեզ. Թէ

դու իսկ յայսմ գիշ

երի մինչ չև հաւու

խաւսեալ իցէ. եր

իցս ուրասցիս զիս:

ճլա Նա պետրոս առա

ւել ևս պնդէր և

ասէր. եթէ մեռ

անել հասանի

ցէ ընդ քեզ. զքեզ

ոչ ուրացայց:

Նոյնպէս և ամե

նեքեան ասէին:

ճլբ Գան ի գեաւղն

որում անուն էր գեթ

սեմանի. և ասէ

ցաշակերտսն:

ճլգ Նստարուք աստ

մինչ ես յաղաւթս

կացից:

Եւ առեալ ընդ իւր

զպետրոս և զյակ

ոբոս և զյովհան

նէս. և սկսաւ

տիսրելեւ հոգա՛լ։
ՃԿԴ Յայնժամ ասէ՛
ցնոսա։ տրտումէ
անձնիմ մինչեւ ի
մահ։ մնացէք աստ։
եւ արթո՛ւ նկացէք։
ՃԿԵ Եւ մատուցեալ
սակաւ իկմի յառ
աջ։ անկա՛ւ ի՛ վերա
երեսաց իւրոց յեր
կիր։ եւ կայր յաղ
ա՛ւ թս։ զի եթէ հն
ար ինչէ անցցէ՛ ի
նմանէ բաժակն։
եւ ասէ՛։ աբբ ա՛ հա՛յր։
ամենայն ինչ քեզ
հնարաւո՛ր է։ ան
ցո՛յ զբաժակս զայ
յին էն։
ՃԿԶ Բ այցո՛չ որպէս
ես կամիմ։ այլ որ

պէսդո՛ւ կամիս։
Եւ գայ գտանէ զՕ
նոսա զի ննջէին։
եւ ասէ՛ ցպետրոս։
սիմովն։ ննջէ՛ս։
ոչ կարացեր ժամ
միարթուն կալ։
ՃԿԷ Արթուն կացէք
եւ յաղաւթս կացէք։
զի մի՛ մտջիք ի՛ փոր
ձու թիւն։
ՃԿԸ Ոգիս յաւժա՛ր է
բայց մարմինստկա՛ր։
ՃԿԹ Եւ դարձեաւ չոգ
աւ եկաց յաղաւթս։
եւ զնո՛յն բանասաց։
Դարձաւ միւսան
գամանդրէն եւ եգ
իտ զնոսա ի քո՛ւն։
քանզի էին աչքնո
ցա ծանրացեա՛լ։ եւ

ոչ գիտէին թէզինչ
պատասխան ի
տայց են նմա։
Գայ եր որդանգ
ամ, և ասէ ցնոսա։
ննջեցէք այսուհե
տև և հանգերուք։
զի հասեալ է վախ ճան։
ՃԷ Կնժամ, և ահա
մատնի որդի մարդ
ւոյ ի ձեռս մեղաւորաց։
Ա՛ւնարիք, գնա
ցուք։ զի ահաւ
ասիկ մերձեցաւ որ
մատնելոցն է զիս։
ՃԷԱ Ւ մինչդեռ նա
զայն խաւսէր, գայ
յուդայ սկարիովտ
ացի մի յերկոտասա
նից անտի, և ընդ
նմա ամբոխ սուս

երաւք և բրաւք ի
քահանայապետ
իցն և ի դպրաց
և ի ծերոց։
ՃԷԲ Ս ուեալ երնշան
մատնչին և ասէր։
ընդ որում ես հա
մբուր եցից, նայէ։
կալջիք զնա։ և
տարջիք զգուշու
թեամբ։ Ւ ւմա
տուցեալ վաղվաղ
ակի ասէ ցնա։
ռա՛բբի ռա՛բբի։ և
համբուրեաց զնա։
Ւ ւնոքա արկին
ի նա ձեռս, և կալ
ան զնա։
ՃԷԳ Ւ ւմիո մն յան
ցանէ որ զնովաւն
կային, ձգեաց սուր,

և է հարզծառայ
քահանայապե
տին. և էբա՛ց է հ
ան զունկն նորա:
ՃԵԴ Ղ ատասխանի
ետ յս՝ և ասէ ցնոսա:
իբրև իվերա աւ
ազակի՛ ելէք սու
սերաւք և բրաւք
ունել զիս: հան
ապազ առ ճեզէի
և ուսուցանէի ի
տաճարին. և ո՛չ
կալ արուք զիս:
այլ զիլցցին գիրք
մարգարէիցն:
ՃԵԷ Յ այնժամ թողին
զնա աշակերտքն
ամենեքին և փախեան:
ՃԵԸ Լ ւ ոմն երիտաս
արդ զհետ երթ

այր նորա արկեալ
զիւրեա՛ւ կտաւ մի
ի մերկուց. ունէին
զնա երիտասարդքն:
և նորա թողեալ
զկտաւն. փախեա՛ւ
մերկ ի՛ նոցանէ:
ՃԵԷ Լ ւ տարա՛ն զյս
առ քահանայա
պետն կայիափայ:
և գային ընդ նմա
ամենայն քահան
այապետքն և դպ
իրք. և ծերք:
ՃԵԸ Լ ւ պետրոս երթ
այր ի հեռաստանէ
զհետ նորա մինչև
ի ներքս իսկ՛ի գաւ
իթ քահանայա
պետին: և նստեր
ընդ սպասաւորսն.

ամկայն և այն
պէս չէր վկայութիւն
նոցա։
պայծառութեամբ
քահանայապետն
ի մէջ հարցանէր
զյիսուս։ զինչ
տապաստասխանէր։
զինչ դաղքազքէն
վկայեն։
Ունայր եթե
կայր։ և չտայր զինչ
պատասխանի։
արձեալ քահ
անայապետն հար
ցանէր զնա կրկին
անգամ և ասէր։
դուն ես քրիստոս որդի
աւրհնեալ։
Պատասխանի ետ

և ասէ նոյն։ ես
եմ։ և տեսանիցուք
զորդի մարդոյ նստեալ
զաջոյ զօրութեանն
և գալոց ամպովք
երկնից։ Յայնմ
ամենայնի հակառ
ակ յերկրորդումն
ինչ զերիսպանանէր
ենգնա։ ասէ։
Ի բազում քարոզ
վկայութիւն վկայէ
ին զնմանէ։ և նմա
մեմեանց ոչ էին
վկայութիւնք։
Յետոյ ասուցեալ
վկայէին ասուտ զնմ
անէ և ասէին։ թէ
մեք լուաք զի ասէ
ասէր։ եկեցուք
զտաճարս զայդ
ձեռագործս։ և զեր
եսաւուրս շինեցուք։

Ասուցեալ զքահ
անայապետն հար
ցանէր զնա կրկին
անգամ և ասէր։
դուն ես քրիստոս որդի
աւրհնեալ։
Պատասխանի ետ

յն. և ասէ ցնա.
դու ասացեր թէ ես
այսր տեսանիցէք զորդի մարդոյ
նստեալ ընդ աջմէ
մեծազաւրութեանն
և եկեալ ընդ ամպս
երկնից:
. քահանայա
պետն պատառեաց
վաղվաղակի զպա
տմուճանն իւր և ասէ:
ինչ ևս պիտոյ
են մեզ վկայք. ահա
լուայք ամենեքեան
զհայհոյութիւն ի
բերանոյ դորա:
զի՞ արդ թուի ձեզ:
. ամենեքեան
դատապարտեցին
զնա թէ մահապարտ է:

. ինուորք սկսան
թքանել ընդ եր
եսս նորա. ձորձ
զգլխով վարկանել.
կուփել կաստ:
մարգարեաց մեզ
քրիստոս. ո՞վ է այն որ
եհարն զքեզ. և
սպասաւորքն ա
պտակս հանէին
նմա: . պետր
ոս մինչդեռ էր ի
խոնարհ ի գաւթ
ին. գայ աղախին
մի քահանայապե
տին. և տեսանէ
զնա զի ջեռնոյր.
հայեցաւ ընդ նմա
և ասէ. և դու ընդ յի
սուսի նազովրացւոյն էիր:
. ա ուրացաւ և ասէ.

ոչ՝ ճանաչեմ։ և
ոչ՝ գիտեմ զինչ
դուդ ասես։
ճղգ Եւ իբրև ել յար
տաքին գաւ ի թն։
և հա՛ւ խաւսեցաւ։
Դարձեալ ետես
զնա աղախինն։ և
սկսաւ ասել ցայն
ոսի՛կ որ շուրջն
կային թէ և սա՛ի
նոցան է է։
Եւ նադարձ եալ
ուրացա՛ւ։
Եւ յետ սակաւ
միոյ դարձ եալ որ
շուրջն կային ա
սե՛ն ցպե՛տրոս։
արդարև և դու ի՛
նոցանէ՛ ես։ քան
զի գալիլէացի ես։

և խաւսքդ իսկ
քո նմա՛ն են։
Եւ սկսաւ նզով
ել երդնուլ և ասա
ել։ թէ ոչ՝ գիտեմ
զայրն զորմէ դու
քդ ասէք։
Եւ նոյն ժամայն
կրկին հա՛ւ խաւս
ճղէ եցաւ։ Եւ յիշեա՛ց
պետրոս զբանն
զոր ասաց ցնայ՝ն։
թէ չև՛ իցէ հաւ ուր
կիցա՛ խաւսեալ։ զի
դու երիցս ուրաս
ցիս զիս։ և սկս
աւ։ լա՛լ։
ճղը Ւվաղվաղա
կիընդառաւ
աւտսն։ խորհու՛րդ
արարեալ քահա

նայապետիցն հա
նդերձ ծերովքն
և դպրաւք և ամէ
նայն ատեանն։
ՃԴԸ ապեցինզ յս. և
տարան մատնեց
ին պիղատոսի։
Մ ։ հարց զնապի
ղատոս և ասէ։ դո՞ւ
ես թագաւորն հր
էից։ ա պատա
սխանի ետնմա և
ասէ դո՞ւ ասացեր։
Մա ։ չարախաւս
էին զնմանէ յոյժ
քահանայապետ
քն։ և նա ոչ ինչ
տայր պատասխ
անի։ սկպիղա՛
տոս դարձեալ
հարցանէր զնա։

ոչ ինչ տաս պատա
սխանի։ տես քա
նի ամբաստանեն
։ յս այնու հետև
ոչ ինչ ետ պատաս
խանի։ մինչև զար
մանալ յոյժ պիղատ
Մբ ։ այց ըստ տաւնի
արձակէր նոցա զմի
ոք կապեալ զոր
ինք եանք խնդրէին։
Մգ ։ ։ երորում ան
ուներ բարա՛բ բաս
կապեալ ընդ խու
ովիչան։ որոյի խու
ովելնայր մի սպ
անեալ էր։
։ ձայն բարձր սկ
սաւ աղաղակել
ամբոխն և խնդրել
որպէսսովորէր։ զի

զքէն։

ոսի։

արձակեսցէ՞ նոցա
զբաբբայն ։
Պ ատասխանի՞ ետ
պիղա՛տոս և ասէ
ցնոսա ։ կամի՞ք զի
արձակեցից ձեզ
զարքայն հրէից ։
Բ անզիգիտեր թէ
առ նախանձ ո՞ւմա
տնեցին զնա քահ
անայապետքն ։
մդ Որքև զամբոխն
հաւանեցուցին զի
արձակեսցէ՞ նոցա
զբարա՛բբայն ։
մե Դ արձեալ պատ
ասխանի ետ պիղա՛
տոս և ասէ՞ ցնոսա ։
իսկ զի՞նչ կամիք թէ
արարից զարքայն
հրէից ։

Ե ւ նոքա դարձ
եալ աղաղակէին
յուզեալք ։ ի՛ քահ
անայապետ ի ցն ։
ի՛ խա՞չ հան զդա ։
Ա սէ՞ ցնոսա պիղ
ա՛տոս ։ զի՞նչ ինչ
չար արարեալ ի ցէ
դորա ։
Ե ւ նոքա առաւել
և ս աղաղակէին և
ասէին ի՛ խա՞չ հանզդա ։
մզ Իսկ պիղա՛տոս
ի բրև զմիտս կամ
եցաւ հաճել զամբ
ոխին արձակեա՞ց
նոցա զբարա՛բբ
այն ։ և զ յ՞ս զան
հարեալ ետի՛ ձեռս ։
զի ի՛ խա՞չ ելանի ցէ
մէ Ե ւ զինու որքն

տարան զնա ի՛ նէ
րքս ի՛ գաւ ի թնուր
հրապարակներ։
և կոչէն միանգ
ամայն զամենայն
զգունդն, զգեցու
ցան էն նմա քղամ
ի թ կարմիր։ և ծի
րանիս։ և եդին ի՛
գլուխ նորապս
ա՛կ արարեալ ի՛ փշ
ոց։ և սկսան ողջ
ոյն տալ նմա և ա
սել, ո՛ղջ եր արք
այդ հրէից։ և ծէ
ծէին զգլուխն եղ
եգամբ։ և թքան
էին ընդ երեսս։ և
ի՛ ծունր իջեալ եր
կիր՛ պագանէին նմա։
մը ։ ։ ի բրև կատա

կեցին զնա։ մերկ
ացուցի՛ ն զ քղա
մի թն և զծիրանիս։
և զգեցուցին նմա
զի՛ ր հանդերձ։
մթ ։ ։ ածին արտաքս
զի ի՛ խա՛չ հանիցեն զնա։
։ ։ ունէին պահ
ակ զսիմովն կիւր
ենացի որ ընդայն
անցաներ եկեալ
յագարակէ, զհայ
ր ն աղեկ սանդրի և
ռ ուփայ զի բարձ
ցէ՛ զխաչափայտն նո ։ ։ ։
մժ ։ ։ ածէն զնա ի՛
գողգոթայ տեղիմի,
որ թարքմանի տե
ղի՛ կատափ ել ոյ։
ճժա ։ ։ տայ ի ն նմա գի
նի զմուսեալ, և նա

ո՛չաւ. և հանինզնա
ի՛ խա՛չ:
մժբ. ւ բաժանեցին
զհանդերձս նորա
արկեալ վիճակսի
վերա. թէ ո՞զինչ
առնուցու:
մժգ. ր ժամեր որդ
և հանինզնա ի՛ խա՛չ:
մժդ. ւ երգիրվնասու.
նորագրեալ. թէ թագաւ
որ է հրէից
մժե. ւ ընդ նմա հան
ին ի՛ խաչ երկուս
աւազակս. մի ընդ
աջմէ՛. և մի ընդ այեկէ՛
նորա:
մժզ. ւ լցա՛ւ գիրն որ
ասէ. թէ ընդ անաւրէնս
համար եցաւ:
մժէ. ւ որք անցանէ

ինն հայ հոյէ՛ինզնա:
շարժեալ զգլուխս
իւրեանց և ասէին.
վա՛հ. որ քակէիր
զտաճարն. և զեր
իսաւուրս շինէիր.
ապրեցո՛ զանձն
քոևէ՛ջ ի խաչէդ:
ոյնպէս և քահ
անայապետիցն
այպն արարեալ.
ընդ միմեանս հան
դերձ դպրաւքն ա
սէին. զայլս ապրե
ցոյ՛ց. զանձն ո՛չ
կարասցէ ապրեց
անել: քրդ. արքայ՛դ:
ի՛ղի: իջցէ՛ այժմի՛
խաչէ այտի զիտե
սցուք. և հաւատ
ասցո՛ւք դմա:

մեծ. Եւ որ ընդ նմա ի
խաչն ելեալ էին
նախատէին զնա։
մի. Եւ իբրև վեցժամ
եղև. խաւար կա
լաւ զամենայն եր
կիր. մինչ ցիննժամ
միա. Եւ յիններ որդ
ժամուն աղաղա
կեաց յս ի ձայն
մեծ և ասէ։ էլի
էլի. ղամասաբա
ք թանի։ որ թար
ք մանի ա՞ծիմ։ ա՞ծ
իմ։ ընդ ե՞ր թողեր
զիս։ Եւ ոմանք ի
նոցանէ որ շուրջ
կային զնովաւ իբ
րև լուան. ասէին
թէ զեղիա կարդա։
միբ. Եւ ընթացեալ

միոմն. ելից սպու
նգ մի քացախով.
և հարեալ յեղեգ
ան տայր ըմպ ելնմա։
և ասէ թոյլ տուր
տեսցուք։ գայ եղ
իա իջուցանել զդա։
միգ. Եւ յս արձակեաց
ձայն մեծ. և էհան
զոգի։ Եւ վայրա
գոյր տաճարին
պատառեցաւ յեր
կուս ի վերուստ
մինչի խոնարհ։
միե. Եւ տեսեալ հար
իւրապետին որ
կայր անդ. եթէ աղ
աղակեաց և էհան
զոգի։ և ասէ։ արդ
արև այրս այս որ
դի ա՞յ եր։

միզ Է ինն կանայք որ
հայէին ի հեռաս
տանէ. յորս էր
մարեամ մագդա
ղենացի և մարէ
ամ յակովբու փո
քրկան. և յովսէա
մայրն. և սաղովմէ:
որք յորժամ էրն ի
գալիլեա զհետ շր
ջէին նորա. և պաշ
տէին զնա. և այլ
բազում կանայք
որք ընդ նմա իսկ
եկեալ էին յէմ:

միէ Ւ իբրև երեկո
եղև. քանզի
ուրբաթէր որի
շաբաթն մտաներ.
եկեալ յովսէփ որ
յարի մաթայներ.

այր պարկէ շտ.
նախարար. որ և
ինքն իսկ ակն ուն
էր արքայու թեն
այ. համարձ եցաւ.
եմուտաւ պիղա
տոս. և խնդրեաց
զմարմինն յի:

Ե Ւ պիղատոս
զարմացաւ. թէ
այն չափ վաղ մեռ
աւ: և կոչեցեալ
առ ինքն զհարիւր
ապետն. էհարց
զնա և ասէ: թէ
արդարև այն չափ
վաղ մեռաւ:: և
իբրև ստուգեացի
հարիւրապետէ
անտի: շնորհեաց
զմարմինն յովս
էփա:

միբ Եւ յովսեփգն
եաց կտաւ. և իջ
ուցեալ զնա պա
տեաց կտաւ ովն.
և եդ ի գերեզմ
անի զորեր փոր
եալ իվիմէ. և
թաւալեցոյ զվէմ
մի դուռն գերեզման
ին:
միթ Ի սկ մարիամ մա
գդաղենացի. և
մարեամ յակովբա
և յովսեա տեսին
զտեղին ուրեդաւ:
մլ Եւ իբրևանց շաբ
աթն. մարւամ մա
կդաղենացի. և
մարեամ յակոբայ
և սաղովմէ չոգան
պատրաստեցին
խունկս. զի եկես

ցեն աւծցեն զնա:
մլա Եւ ընդ առաւաւ
տս միա շաբաթոյն
գան ի գերեզմանն
ընդ արևագալն
և ասէին ցմիմեա
նս. ով թաւալեց
ուսցէ մեզ զվէմն
ի դրաց գերեզմանին:
Եւ հայեցեալ տե
սին զի թաւալեցու
ուցեալ էր զվէմն ի
գերեզմանէն: քան
զի էրմեծ յոյժ:
Եւ մտեալ ի ներքս
ի գերեզմանն. տես
ին երիտասարդմի
զի նստեր ընդա
ջմէ կողմանէ զգե
ցեալ պատուճան
սպիտակ. և զարհու
րեցան:

Կարմիր գրովն գնայ:

մլբ Ե ւ նաասեցնոսա: Ց ո՞ւ ցակք՞ աւետա՞ր
մի՞ երկնչիք՝ զ յ՞ս ա՞նիս ՞ղ ուկայ՞ու եթ՞է
խնդրեք՝ զնազովր ո՞ր քանգ՞ործ և զի՞նչ
եցի՝ զխաչելեալն: սքան՞չելիսիցե՞ արար ե՞ալ:
յարեա՛ւ: չէ՞ աստ: ա ԼԼասն աշխար հագրին:
ահա՛ւ ադիկ տեղ բ ՚վ՞ն բացաւթեա հովուացն:
ին ուր եդին զնա: գ ՚վ՞ն ծերունոյն սիմեովնի:
Այլ երթայքաս դ ՚վ՞ն աննայի մարգարէին:
ացէք ցաշակերտս է ՚վ՞ն բանին որ եղևաւ յովանէ:
նորա՝ և ցպետ՛րոս: զ ՚վ՞ն հարցանելոյն յովանու:
եթէ ահա յառա է ՚ժէ՞ ՚վ՞ն փորձութ՞ե փրկչին:
Զագւոյն երթայ ը ՚վ՞ն յորումեր շունչ դիւական:
քանզ ձեզի՝ գալ թ ՚վ՞ն զոքանչին պետրոսի:
իլեա՛ ա՛նդ տեսան ժ ՚վ՞ն բժշկելոյ զբազումս:
իցէք զնա որպէս ժա ՚վ՞ն որսոյ ձկանցն:
ասացն ձեզ: ժբ ՚վ՞ն բորոտին:
մլգ Ե ւ իբրև լուանելին ժգ ՚վ՞ն անդամլոյծին:
և փախեան՝ ի գերեզ ժդ ՚վ՞ն ղևեա մաքսաւորին, որ դաքեոս:
մանէն: քանզի զահի՞ ժե ՚վ՞ն գաւսացեալ ձեռին:
հարեալ էին, և ոչ ումեք ժզ ՚վ՞ն ընտրութ՞ե առաքելոցն:
ինչ ասացին, զի երկնչ ժէ ՚վ՞ն ընտրութեանցն:
էին:

ԺԸ Ամն հատիւրասպեսին։ ՃԻԶ ԼԹ ամն աղաւթիցն։
ԺԹ Ամն որդւոյ այրոյն։ ՃԼԱ Խ ամն հասմրդիւրին։
Կ Ի ամն որդրատաքեցանն։ ՃԼԲ Խաա ամն բաղմութեանզձայնն բարձր
ՀԱ Խաա ամն ատծանեղոզորն։ ՃԼԳ Խբ ամն որզնշանանն խնդրեին։
ՀԲ Խբ ամն սերմնացանին։ ՃԼԴ Խգ ամն ճաշեղոյն ատփարիսացին։
ՀԳ Խգ ամն սասատեղոյ հողմոյն։ ՃԼԵ Խդ ամն յանդիմանեղոյ զփարիսեցի։
ՀԴ Խդ ամն որոներ զլեզկոն։ ՃԼԶ Խե ամն զգուշացուցանեղոյ զաշակերտն։
ՀԵ Խե ամն դատերն յայրոնի։ ՃԼԷ Խզ ամն զժատանզութինբաժանէ։
ՀԶ Խզ ամն տեսատեսակնոցն։ ՃԼԹ Խէ ամն տոհմականի մեծատանէ։
ՀԷ Խէ ամն եղկոտասան ատաքէ։ ՃԽԱ Խը ամն զասլիցացոյն խոխրուզամ։
ՀԸ Խը ամն. Ե. ինկանակինաբ։ ՃԽԲ Խթ ամն կնոջնորոներ այս հիւանդ։
ՀԹ Խթ ամն հարցանեղոյ զաշակերտն։ ՃԽԳ Ճ ամն տոտակացն։
Ը Ամն այլակերպութեն։ ՃԽԴ Ճա ամն հարցմանն թեատակաւորդ որ մարդանէ։
�ամն լուանոտին։ ՃԽԵ Ճբ ամն ատեղոյ փարիսեցոցն եղեւգնա։
ՃԲ Լբ ամն աշակերտացն թեռուն։ ՃԽԶ Ճգ ամն ելրգողեալ հիւանդին։
ՃԳ Լգ ամն որոյ ոչ էատ թոյլ զնա։ ՃԽԷ Ճդ ամն կոչնատն։
ՃԴ Լդ ամն յայտնեղոյն. հբ։ ՃԽԸ Ճե ամն կոչեղոյն յընթրիսն։
ՃԵ Լե ամն նախատեղոյ զէրոյ։ ՃԽԹ Ճզ ամն ատակի աշտարակին։
ՃԶ Լզ ամն փոքրմեղոյատրինակա։ ՃԿԱ Ճէ ամն ատակի. Ճ. ոչխարքն։
ՃԷ Լէ ամն անկանեղոյնիշեռատ։ ՃԿԲ Ճը ամն անատակ որդւոյն։
ՃԸ Լը ամն մատեանայեւնատրոյի։ ՃԿԳ Ճթ ամն տնատեսին անիրաւին։

Մարկոս

ՄԸԾ։

ՃՂԵՂ ԼԷ ՄԸԾԱՍՏԱՆԷՆ ԼՈՒԱԶԱՐԸ։ ՄՃ ԼԷ ԱՇԱՌԿԷՐՈՍԱՅՆ ԹԷՈՎԷ
ՃՂԷՆ ԼԷ ԶԱՅԹԱԿՂՈՒ ԹԷՆ ԹՈՂ։ ՄԿԳ ԼԷ ՈՐԻՆԴՈՒԷ.ԱԱՍՏԱՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒՆ։
ՄԱ ԼԷ.Ժ.ԲՈՐՈՍՏԻՆ։ ՄԿԹ ԼԷ ԱՂԱՍԹԻՆՆ ՉԻՆՈՒԱՆԷԼԻ ՓՈՐՁՈՒ։
ՄԾԳ ԼԷ ԱՆԻՐՈՍ.ՂԱՍՏԱՍՏԱՆԱՆ ԻՆ։ ՄՂԵ ԼԷ ԾԵՐԱԿՈՅՍ ԱՍՏԷՆԻՆ։
ՄԾԵ ԼԷ ՓԱՌԻՍԷՑՈՅՆ ԵՎ ՄԱՔԱՍԱՌՈՐ ՅԴ ԼԷ ԱՐՇԱՄԱՐՀԷ.ԿԵՐՈՍԹԷԻ։ ԻՆ։
ՄԾԹ ԼԷ ԿԱՐՑԱՆԷՈՅՆ ԶՅՍԷՂԻԱՆԷ ՅԾԶ ԼԷ ԿՈԾԱՌՆԷՈՅԿԱՆԱ ԱՑԸ։ ՆՑԷ։
ՄԻԲ ԼԷ ԵԼԻՑՆ ՈՐՅԵՄ։ ՅԾԷ ԼԷ ԻՍԱՀԿԱՆԷՈՅՆ ԶՅՍ։
ՄԻԴ ԼԷ ԿՈՒՐԻՆ։ ՅԼԲ ԼԷ ԽՆԴՐԷՈՅ ՊԱՐԳԱԿԻ ՊԷՂԱՍ։
ՄԻԶ ԼԷ ԱՌՆ ԱԶՆՈՒԿԱՆԷ։ ՅԼԷ ԼԷ ԿՂՈՎԱՊԷԱ։
ՄԻԸ ԼԷ ՈՐԶՄՆԱԱՆ ԱՌԻՆ։ ՅԼԹ ԼԷ ԵՄԱՍՈՒՍԻՆ։
ՄԻԹ ԼԷ ԻՂՈՅՆ ԵՎ ՅԱՍԱՆԱԿԻՆ։ ՅԽ ԼԷ ԿԱՂՈՅՆ ՅԻ ԻՄԷԼ ՓԱԿ
ՄԼԲ ԼԷ ԱՂԱՍՆԱՎԱՃԱՌԱՑՆ։ ԷԼԴՐԱՍՔՆ։
ՄԼԳ ԼԷ ԿԱՐՑԱՆԷՈՅՆ ԹԷՈՐՈՎԻՇԽ։ ՅԽԱ ԼԷ ՔԱՐՈԶԷՈՅ ԱՇԱ ԱՆՈՒՇԸ։
ՄԼԴ ԼԷ ԱՌԱԿԻ ԱՅԳՍՈՅՆ ԵՎ ՄՇԱԿ ԱՑԸ։ ԿԷՐՈՍԱՑՆ ԵՎ ԱՍՐՀՆԷՈՅ
ՄԼԵ ԼԷ ԿԱՐՑԱՆԷՈՅ ԿԱՐԿԻ ԿԱՅԱ ԷՐ։ ԶՆՈՍԱ ԵՎ ԷՐԱՆԱԼՈՅՆ
ՄԼԶ ԼԷ ԱԱՌՈՒԿԷՑՈՅՆ ՈՐՈՉ ԿԱՍԱՍ ԱՆ։ ՅԷՐԿԻՆԱ։
ՄԼԷ ԼԷ ԿԱՐՑԱՆԷՈՅՆ ԹԷՈՐԴԻԷԱՅ։
ՄԼԹ ԼԷ.Բ.ԼՈՒՄԱՅԻԱՅՈՅՆ։
ՄԽԲ ԼԷ ԿԱՍՏԱՐԱԾԻԱՇԽԱՐՀԻ։
ՄԽԳ ԼԷ ԿԷՆԱԱԲԷՐ ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՅՆ։
ՄԽԴ ԼԷ ԶԱՍԿԻՆ։

ԱՆՕԻ ԵԼՕ ՊԱՏՄ

ԲԱՉ. ՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՍՔՅԱՆ ՎԱՄՆԻՒ

ԺԱՐԵՑԻՆ ԱՑՆՀԱ

ՎԵՐԸԱՌ ՍՐԱ

ԻՆԿԱՐԳ

տելոցի մեզ որպ
էսաւ անդեցին
մեզ որ իսկզբանէ
ականատեսք և
սպասաւ որք եղ
են բանին. կամ
եղև և ինձ որ իսկզ
բանէ զհետերթ
եալէի ամենայնի
ճշմարտու թեբ.
կարգաւ գրելքեզ
քաջդ թէոփիլէ:
զի ծանիցես զբա
նիցն որոցաշա
կերտեցար զճշմ
արտու թիւնն:
Է. ւ եղև յաւուրս
հերովդի արքայի
հրէաստանի քա
հանայ ոմն ան
ուն զաքարիայ:

իդասակարգէ
աբիայ: և կին
նորա իդատերաց
ահարովնի: և ան
ուն նորա եղիսա
բեթ: Ե. ւ էինար
դարք երկոք ին
առաջիայ. գնայ
ին յամենայնպա
տու իրանս և յիր
աւունս տնանարա տք:
Է. ւ ոչ գոյր նոցա
որդեակ. քանզի
եղի սաբէթ ամուլ
էր: և երկոքեան
անցեալէին զաւ
ուրբք իւրեանց.
Է. ւ եղև ի քահան
այանալն նորա
ըստ կարգի աւուր
ցն հասանելոյ առ

աջիւ այ· ըստաւր
ինի քահանայու
թեանն· եհասնմա
խոտնկարկան ել
մտեալ ի տաճարն
տն· և ամենայն
բազմու թիւնժող
ովրդեանն կային
յաղաւ թս արտա
քոյի ժամու խնկ
ոցն· Ե ւերևեց
աւ նմա հրեշտակ
տն զի կայր ընդա
ջմէ սեղանոյ խնկ
ոցն· և խուովեցաւ
զաքարիայ իբրև
ետես· և անկաւ
ահ իվերանորա·
Ա սէ ցնա հրեշ
տակն տն· մի երկ
նչիր զաքարիա·

զի լսելի եղենաղաւ
թքքո· և կինքո
եղիսաբեթ ծնցի·
քեզ որդի· և կոչ
եսցես զանուն նորա
յովհաննես· և եղ
իցի քեզ որ ուախ ու թի
և ցնծու թիւն·
և բազում քի ծնըն
դեան նորա խնդ
ասցեն· զի եղիցի
մեծ առաջի տն· և
գինի և աւղի մի ար
բցէ· և հոգւովսրբ
ով լցցի անստ ին
յորովայնէ մաւր
իւրոյ· և զբազումս
յորդւոցն իլի դար
ձուսցէ ի տրած իւրե անց·
Ե ւ ինքնեկեսցէ
առաջինորա հոգւով

զաւրու թ՚բ եղիայի։
դարձուցանել զ՚ը
սիրտս հարց յոր
դիս, և զան հաւ
անս յիմաստու թ՚ի
արդարոց։ պատր
աստել՚ն ժողով
ուրդ կազմեալ։ և
ասէ՝ զաքարիայ
ցհրեշտակն։ և ի՛ւ
գիտացից զայդ։
զի ես ծերեմ, և կին
իմանցեա՛լ զաւու
րբք իւրովք։
Պ ատասխանի՛
ետ հրեշտակն և ասէ՛
ցնա, ես եմ գաբրիել
որ կա՛մ առաջի ա՛յ։
և առաքեցա՛յ խաւ
սել ընդ քեզ և աւ
ետարանել քեզ

զայդ։ և ահա եղ
իցես համր, և մի՛
կարասցես խաւս
ել, մինչև ցաւրն
յորում այդ լինիցի։
փոխանակ զի ո՛չ
հաւատացեր բան
ից իմոց, որք լցցին
ի՛ ժամանակի իւրեանց։
Եւ ժողովուրդն
ա՛կն ուներ զաքար
իայ։ և զարմանայ
ի՛ն ընդ յամելն նո
րա ի՛ տաճարին։
և իբրև ել, ո՛չ կարեր
խաւսել ընդ նոսա։
և իմացան եթէ տե
սի՛լ ետես ի՛ տաճար
ին։ և նանշանացի
խաւսեր ընդ նոսա։
և կայր պապանծեալ։

Եւ եղև իբրև լց
ան աւուրք պաշ
տաման նոր ա. գն
ա՛ց իտուն իւր։
Եւ յետ աւուրցն
այնոցիկ. յղացա՛ւ
եղիսաբեթ կիննա՛ր։
և թաքուցան եր
զանձն ամիսս հինգ։
և ասէր. զի՛նչ գործ
գործ եաց ընդ իս
տ՛ր. յաւ ու ր ս յորս
հայեցաւ ցիս բառ
նալ զնախատինս
իմ ի մարդ կանէ։

ւ յամսեա՛նն
վեց եր որդ ի
առաքեցա՛ւ գաբր
իէլ հրեշտակ յա՛յ
ի՛ քաղաքմի գալի
լեացւոց որում ան

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
ունէր նազարեթ.
առ կոյս խաւսեց
եալ առն որում ան
ունէր յովսէ՛փ ի՛
տանէ՛ դաւ թի. և
անուն կուսին մար
իա՛մ։ Եւ եկեալ առ
նա ասէ՛. ու ր՛ախ լեր
բեր կրեալդ։ տ՛ր
ընդ քեզ։
Եւ նա ընդ բանն
խռ ովեցա՛ւ։ և խոր
հէր ընդ միտս թէ
որպիսի՛ ինչ իցէ ող
ջոյնս այս։
Եւ ասէ՛ ցնա հրեշ
տակն. մի՛ երկնչիր
մարիամ։ զի գտեր

շնորհս յայ՝ և
ահա յղասջ իր։ և
ծնցես որդի՝ և կոչ
եսցես զանուն նո
րա յս՝ նա եղից ի
մեծ։ և որդի՝ բարձր
ելոյ կոչեսցի։ և
տացէ նմա տ՝ր՝ա՝ծ
զաթոռն դաւթի
հաւր նորա։ և
թագաւորեսցէ՝ ի
վերա տանն յակ
ովբայ ի՛ յաւիտեանս։
և թագաւորութ՝ե
նորա վախ ճանմ՝ի լիցի։
Ա։ ւասէ՝ մարիամ
ցհրեշտակն։ զի՞ արդ
լինիցի ինձ այդ։ քան
զի՞ այր ո՝չ գի տեմ։
Պ ատասխանի ետ
հրեշտակն և ասէ՝

ցնա։ հոգի՝ սբ՝ եկես
ցէ ի՛ քեզ։ և զաւրու
թիւն բարձր ելոյ
հովանի՝ լիցի ի՛ վե
րա քո։ քանզի և որ
ծնանել ոցնէ սբ՝ է։
և որդի՝ այ՝ կոչեսցի։
Զ։ ւահա եղիսաբ
եթ ազգականքո։ և
նա յղի՝ է ի՛ ծերու
թեան իւրում։ և
այս վեց երորդ ամ
իս է նորա որ ամու
լն կոչ եցեալ էր։ զի
ո՝չ տկարասցի առ ի՛
յայ՝ ամենայն բան։
Ա։ ւասէ՝ մարիամ։ ահ
ա՝ ասիկ կամաղախ
ին տ՝ն։ եղիցի՝ ինձ ըստ
բանի քում։
Ա։ ւգնա՝ցի՛ նմանէ հր
եշտակն։

Յարուցեալ մարիամ

յաւուրսն յայնոսիկ. գնացի լեառնակողմն փութապեսի քաղաքն յուդայ. և եմուտ ի տուն զաքարիա. և ետ ողջոյն եղիսաբեթի:

Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն մարիամու եղիսաբեթ. խաղաց մանուկն յորովայնի նորա:

Լուցաւ եղիսաբեթ հոգւով սրբով. և ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ:

Լուր հնեալ ես դու ի կանայս. և աւր հնեալ է պտուղ որովայնի քո. և ուստի է ինձայս. զի եկեսցէ մայրն իմոյ առիս:

Զի ահաւասիկ իբրև եղև ձայն ողջունի քո յականջս իմ. խաղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում: և երանի՞ որ հաւատայցէ. եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ի տէ.

Եւ ասէ մարիամ. Մեծացուսց է անձն իմ զտէր. և ցնծա ցաւ հոգի

իմ յածմերկիչ իմ։
զի հայեցաւ ի խոն
արհու թի աղախ
նոյ իւրոյ ։
Օ իահա յայսմ
հետէ երանիցեն
ինձ ամենայնազգ։
զիարարին ձ մեծա
մեծս հզաւրն։ և
սուրբ է անուն նորա։
և ողորմու թի նորա
ազգաց յազգս եր
կիւղածացիւրոց։
Ա բար զաւրու
թիւն բազկաւ իւր
ով։ ցրու եաց զամ
պարտաւանս մտ
աւք սրտից իւր եա
նց։ քակեաց զհզ
աւրս յաթոռոց։
և բարձրացոյց

զխոնարհս։ զքա
ղցեալս լցոյց բար
ութբ։ և զմեծատ
ունս արձակ եաց
ունայնս։ պաշտ
պան եաց իլիծաու
այի իւրում։ յիշելով
զողորմու թիւնս։
որպէս խաւսեցաւ
առ հարսմեր աբր
ահամու և զաւա
կի նորա ի յաւիտեան։
Ա կաց մարիամատ
նմա իբրև ամիսս
երիս և դարձաւ ի
տուն իւր ։
Ա ւ եղիսաբէթ ի լց
ան ժամանակ քծն
անելոյ։ և ծնաւ որդի։
Ա ւ լուանորշուրջ
զնովաւ էին և ազգա

տոհմ նորա ։ զի
մեծ արարտոր զող
որմութիւն իւր
ընդ նմա ։ և խնդ
ային ընդ նմա ։
Եւ եղև յաւուրն
ութ երորդի ։ եկին
թլփատել զման
ուկն ։ և կոչէին
զնա յանուն հաւր
իւրոյ ։ զաքարիայ ։
Պատասխանի
ետմայր նորա և
ասէ ։ ոչ ։ այլ կոչես
ցի ։ յովա ննէս ։
Եւ ասենցնա ։ քան
զի ոչ ոքէ յազգիքում
որոյ կոչիանուն
յով հանն ես ։
Ա կնարկէին
հաւրն նորա թէ

զի՞նչ կամիցի կոչ
ել զնա ։
Եւ խնդր եացտա
խտակ ։ գրեաց և
ասէ յովա՞ն ն ես է
անունդ որա ։
Եւ զարմացան
ամենեքեան ։
Եւ բացաւ բերան
նորա վաղվաղակի
և լեզու նորա ։ և
խաւսեր և աւրհն
եր զա՞ծ ։
Եւ եղև ահ իվերա
ամենեցուն որլսէին
զայս ։ և որ զշուրջ
բնակեալ նէին զնո
քաւք ։ և ընդամե
նայն լեռնակողմն
հրեաստանի պատ
մէին ամենայն բանքս

այսոսիկ։ Եւ եդ
ինամենէք եան որ
լսէինն ի՛ սիրտս
իւրեանց եւ ասեն.
զի՞նչ լինիցի մանու
կսայս։ Եւ ճեռնտ՞ն
եր՞ ընդ նմա։
Եւ զաքարիա
հայրնորա լցա՛ւ
հոգւով սրբով։
մարգարեացա՛ւ եւ
ասէ։ Եւ ի հնեա՛լ
տ՞ր ա՞ծ ի՞լի. զի
յայց եւ մեզ եւ արար
փրկու թիւն ժողով
ոդ եան իւրում։
Եւ յարոյ՛ց եւ զեւ փր
կու թեան մեզ ի՛ տա
նէ դաւ թի ծառայի
իւրոյ. որպէս խաւ
սեցաւ բերանով

սրբոց որք յաւ ի
տենից մարգար
էքն նորա էին։ փր
կու թի՛ւն ի՛ թշնա
մեաց մերոց եւ ի ճե
ռաց ամենայն ա
տել եաց մերոց։
առնել ողորմու թի
առ հարս մեր. եւ
յիշել՞ զու խտն իւր
սբ՞։ զերդու մնզոր
երդու աւ աբրահ
ամու հաւր մերում
տալ մեզ առանց
երկիւղի։ ի ճեռ
ա՛ց թշնամեացփր
կեալս։ պաշտել
զնա սրբու թեա՛մբ
եւ արդարու թ՞եբ
առաջի նորա զա
մենայնաւուրս կեն
աց մերոց։

Լուդումանուկ
մարգարէ բարձր
ելոյ կոչ եսզիր։
զի երթիցէ առա
ջի երեսացտն։
պատրաստ ել
զճանապարհս
նորա։ տալ գիտ
ութիւն փրկու
թեան ժողովրդ
եան նորա։ ի թող
ութիւն մեղացնոցա։
վասն գթութեց
ողորմութեան այ
մերոյ։ որով քայց
արասցէ մեզ արե
գակն ի բարձանց։
երևել որոց ի
խաւարիւ ի ստու
երս մահուն ստեին։
ուղղել զոտս մերի

ճանապար հխաղ
աղութեան։
Լումանուկն ա
ճեր և զաւրանայր
հոգւով։ և երյան
ապատ մինչև
յաւր երևելոյ նո
րա իղի։

Եղ

Լեղևընդ
աւուրսն ընդ
այնոսիկ։ ել հրա
ման յաւգոստոս
կայսերէ, աշխա
ր հագիրառնել
ընդամենայնտի
եզերս։ այս առա
ջի նաշխար հագիր
եղև ի դատաւոր
ութեան ասորոց կիւ
ր ենեա։
Լ երթայինամե

ասելոյ զոմանս։ Եւ
զանդրադարձիկ։ Եւ
պատուեաց ի խան
ձարուրս։ Եւ եղէ-
նն նա ի մեծուրս։ զիսոջ
գոյր նոցա ատեղի
յիլաւանին։

Զ հովիւքն ասեն
ետեղուոյն Յայսմ

մեկ քան ցաւ թեազք
ոչ պահեցին զպայծ
պանութիւնս զին
երոյ հաւատոցիւրեանց։

Զ։ Զերեքշտակսն
երևեցան նոցա։
Եւ փառաբանքսն ծագեց
ի նոսա։ Եւ եր
կեան երկիւղեալ։

Զ։ Եւ ասէ ցնոսա հր
ելատակն։ Մի երկ
նչիք։ զի հայեաց

ասելոյ զոմանս։ Եւ
զանդրադարձիկ։ Եւ
պատուեաց ի խան
ձարուրս։ Եւ եղէ-
նն նա ի մեծուրս։ զիսոջ
գոյր նոցա ատեղի
յիլաւանին։

Զ։ Զերեքշտակսն
երևեցան նոցա։
Եւ փառաբանքսն ծագեց
ի նոսա։ Եւ եր
կեան երկիւղեալ։

Զ։ Եւ ասէ ցնոսա հր
ելատակն։ Մի երկ
նչիք։ զի հայեաց

հանեալ մտանեն
ել յաշխարհս
գոր յիւրաքանչ
իւր քաղաքէ։

Զ։ Եւ յովսեփ ի զաղ
ելեալ ի քաղաքէ
Նազարեթայ։ ի
հրեայութեանն ի
քաղաքն դաւթեան
որ կոչի
բեթղեհեմ։ վասն
լինելոյ նորա ի
տանէ և յազգէ
դաւթի։ մտանել
յաշխարհս հրագիր
մարգեամբ հանդերձ
որ խաւսեալն էր
նմա։ Եւ գոյր։

Զ։ Եւ եղև ի հասա
նել նոցա անդր։
լցան աւուրքն
անելոյ նորա։ Եւ ծն

հանեալ մտանեն
ել յաշխարհս
գոր յիւրաքանչ
իւր քաղաքէ։

Զ։ Եւ յովսեփ ի զաղ
ելեալ ի քաղաքէ
Նազարեթայ։ ի
հրեայութեանն ի
քաղաքն դաւթեան
որ կոչի
բեթղեհեմ։ վասն
լինելոյ նորա ի
տանէ և յազգէ
դաւթի։ մտանել
յաշխարհս հրագիր
մարգեամբ հանդերձ
որ խաւսեալն էր
նմա։ Եւ գոյր։

Զ։ Եւ եղև ի հասա
նել նոցա անդր։
լցան աւուրքն
անելոյ նորա։ Եւ ծն

իկ աւետարան
եմ ձեզ ուրախ
ու թիւ մեծ, որ եղ
ցի ամենայն
ժողով ոդեանն։
զի ծնաւ ձեզ այս
աւր փրկիչ։ որ է
աւծեալ տէր։ ի
քաղաք իդաւ թի։
և այս նշանակ
ձեզ։ գտան իցէք
մանուկ պատեալ
ի խանձարուրս։
և եղեալ ի մսուր։
Եւ յանկարծա
կի եղև ընդ հրեշ
տակին ընդ այն
միկ բազմու թիւ
զաւրացերկնաւ
որաց։ որ աւրհն
էին զաստ և ասէին։

փառք իբարձունս
այ։ և յերկիր խաղ
աղու թիւն, ի մար
դիկ հաճու թիւն։
Եւ եղև իբրև վեր
ացանի նոցանէ
հրեշտակքն յեր
կինս, ասեն ցմիմ
եանս հով իւքն։
եկայք եր թիցուք
մինչև ցբեթղեէմ.
և տեսցուք զինչէ
բանսայս որ եղև,
զորտիր եցոյց մեզ։
Եւ եկինփու թա
նակի։ և գտի՛ ն
զմարիամ և զյովս
էփ։ և զմանուկն
եղեալ ի մսուր։ և
ծանեանվ՝ նբանին
որասացաւ նոցա զման
կանէն։

Եւ ամենեքին
որ լսէին զարման
այի՝ նվասն բան
իցն զոր խաւսեց
ան ընդ նոսայ ովիւքն:
Եւ մարիամ զա
մենայն բանս զայ
սոսիկ պահէր. և
խելամուտ լինէր
ի՛ սրտի իւրում:
Եւ դարձան հո
վիւքն փառաւո՛ր
առնէին և աւր
հնէին զա՛ծ, վն՛
ամենայն իզորլու
ան և տեսին որ
պէս պատմեցաւ
նոցա:

Իբրևլցան

աւուրք ութ թլ
փաստել զնա. և
կոչեցաւ անուն
նորայն՝: որ կոչեալ էր
ի՛ հրեշտակէն
մինչ չև՛ յղացեալ
էր զնայ որ
ովայնի:

Իբրևլցան

աւուրք սրբութ՝
նոցա, ըստաւրի
նացն մովսեսի.
ածին՝ զնա յե՛էմ
յանդիմանառն
ելտ՛ն, որպէս և
գրեա՛լէ յաւրենս
տ՛ն: թէ ամենայն
արու որ բանայ
զարգանդ. սբ՛տն
կոչեսցի ::
Եւ տալ պատար
ագս ըստասացել

ոյն յաւրէնստն.
զոյգս տատրակ
աց. կամ երկուս
ճագս աղաւնեաց:
Եւ ահա երայր
մի յեէմ որոյան
ունէրսիմ ե՛ուլն:
և երայրն այնար
դարև երկիւղած:
և ակնուներ մի
ի թարու թեն ի՛լի:
և հոգի՛ սբէր ի՛
նմա. և երնորա
հրամանաուեալ
ի՛ հոգւոյնսրբոյ
մի տեսանել զմայ
մինչև տեսցեզաւ
ծեալնտն:
Եւ եկն հոգովն
ի՛ տաճարն. և
իբրև ածին ծն

աւղքն զմանուկն
յս. առնել նոցա
ըստ սովորու թեան
աւրինացն ի՛ վերա
նորա. և նա առ
ընկալա՛ւ զնա ի
գիրկսիւր. և աւր
հնեա՛ց զա՛ծևասէ:
Արդար ճակեա՛
զծառայս քոտ՛ր
ըստբանի քումի՛
խաղաղու թիւն:
զիտեսի՛ ն աչքիմ
զփրկու թիւն քո
զորպատրաստե
ցեր առաջի ամե
նայն ժողովրդոց:
լոյս ի՛ յայտնու թի՛
հեթանոսաց. և
փառք ժողովրդ
եան քում ի՛ղի:

Եւ էին հայրն և
մայրն որ ազարմ
ացեալ ի վերա
բան իցն որ խաւ
սեին զնմանէ ։
Եւ աւր հնեաց
զնոսա սիմէոնն ։
և ասէ ցմարիամ
մայրն նորա ։ ահա
սա կայ ի գլորու
մն և ի կանգնու
մն բազմաց ի մէջ
իլի ։ և ի նշան հա
կառակու թեան
և ընդ քոխակ ան
ձն անցցէ սուր ։
զի յայտնեսցին ի
բազում սրտից
խոր հուրդք ։
Եւ անդ երաննա
մարգարէ դուստր

փանուէլի յազգէ
ասերայ ։ սա ինքն
անցեալ էր զաւ
ուրբք բազմաւք ։
կեցեալ ընդառն
ամսեւթն ի կուս
ու թենէ իւրմէ ։
և էր այրի ամաց
ի բրև ու թսուն
և չորից ։ որոշ
մեկներ ի տաճար
էն ։ այլ պահ ոլք
և աղաւ թիւք
պաշտեր զցայգ
և զցերեկ ։ և սա
ի նմին ժամու յար
ուցեալ ։ գոհ ան
այր զտէ ։ և խաւ
սեր զնմանէ ընդ
ամենեսին որակն
նունէին փրկու
թէեմի ։

Է ։ Իբրև կատ
արեցին զամեն
այն ըստաւրին
ացնտ̄ն դարձան
անդրէն ի գալիլ
եա ի քաղաքն
իւրեանցնազարեթ։
Է ։ Մանուկն
աճէր և զաւրա
նա̄յր լիիմաստու
թեամբ. և շնո̄ր հ
ա̄յ էին իվերա
նորա։

։ Երթային
ծնաւղքնորա
ամի ամի յե̄մ ի
տաւն զատկին։
Է ։ Իբրև եղէն
նորա ամք երկո
տասան. յելանէն
նոցա յե̄մ ըստսո

վորու թեան
տաւնին և կատա
ր էլ զաւուրսն.
և դառնալանդրէն.
մնա̄ց յս̄ մանուկն
յե̄մ։ և ոչ գիտա
ցին ծնաւղքն նորա։
կարծէին զնմանէ
թէ ընդ ուղէկիցն
իցէ։ եկի̄ն Իբրև
աւուր միոյ ճանա
պարհ. և խնդրէի̄ն
զնա ընդ դրացիսն
և ընդ ծանաւթս.
և Իբրև ոչ գտին.
դարձան անդրէն
յե̄մ խնդրել զնա
Է ։ Եղև յետ երից
աւուրց. գտին
զնա ի տաճարին
զի նստեր ընդ վար

դապետսն. լսեր
ինոցանէ. և հա
րցաներ զնոսա:
Զարմանայ ինա
մենեքեան որ լսէ
ինն ինմանէ ընդ
իմաստու թին և
ընդ պատասխա
նիս նորա: և իբրև
տեսինզնա սքան
չացան:
Է. ասէ՛ ցնա
մայրն իւր: որ
դեակ: զին չ
գործ գործ ե
ցեր դու ընդ
մեզ: ահաւ ա
սիկ հայր քո և
ես տառապեաք
խնդրեաք զքեզ:

Է. ասէ՛ ցնոսա՝
զի՛ խնդրէի ք
զիս: ո՛չ գիտէիք
եթէ ի տան հաւ
իմոյ պարտէ ինձ
լինել:
Է. նոքա ո՛չ ի
մացան զբանն
զոր խաւսեցաւ
ընդնոսա:
Է. էջ ընդնոսա,
և գնա՛ց ի նազա
րեթ: և էր նո
ցա հնազանդ:
Է. մայր նորա
պահեր զամենայն
բանսն ի սրտի իւ
րում:
Է. յս զարգա
նա՛յր իմաստու

թէ և հասակաւ
և շնոր հաւք յայ
և ի մար դ կա
նէ :

ԳԼ Հինգետա
սան երորդի ա
մի տերութեան
տիբերեայ կայ
սեր, ի դատաւո
րութեն հրեաս
տանի պիղատո
սիպոնդացոյ, և
ի չորրորդ պետու
թեան գալիլեա
ցւոց հերովդի.
և ի փիլիպոսի եղ
բաւրնորա. չոր
րորդ պետութեան
ի տուրացւոց և ի
տրաքոնացւոց

աշխարհին, և ի
չորրորդ պետու թե
լւսանեա աբիլ
ինացւոց. և ի քա
հանայապետու
թեան աննայի և
կայիափայ եղև
բանայ իվերա յով
հաննու որդւոյ
զաքարիայ յանա
պատի անդ :

Եւ եկն յամենայն
կողմն յորդանան
ու քարոզել մկրտ
ու թիւն ապաշխ
արու թեան ի թող
ու թիւն մեղաց :

Որպես և գրեալ
ի գիրսպատգամ
աց եսայեա մարգ

արէի. ճայն բա
րբառոյ յանա
պատի. պատրա
ստ արարէք զճա
նապարհն. ուղ
իղ արարէք զշաւ
իղս նորա. ամէ
նայն ճորճք լցցին.
և ամենայն լերինք
և բլուրք խոնար
հեսցին. և եղից
ինդժուարինքն ի
դիւրինս. և առա
պարքն ի հար թա
ճանապարհս.
և տեսցէ ամենայն
մարմին զփրկու
թիւնայ մերոյ:
Ե. ւասէ ցժողովու
րդան ելեալս. մկը

ռա. ել ինմանէ:
ծնունդք իժից:
ո՞ ցոյց ձեզ փախչ
ել [illegible] ի բարկու
թենէն որգալոցէ:
արարէք այսու
հետև պտուղս
արժանիս ապաշ
խարու թեան:
Ե. ւ մի՛ սկսանից
իք ասել եթէ ուն
իմք հայր զաբրա
համ. զայսասեմ
ձեզ. եթէ կարո՛ղէ
ած ի քարանցս
յայսցանէ յարու
ցանել որդիս ա
բրահամու:
Բ. այց ահաւասիկ
տապար առ արմ

ի՛ն ծառոց կայ:
Ա մենայն ծառ
որոչ առնէ զպտ
ուղ բարուոք. հա
տանի և ի հո՛ւր
արկանի:
Հ արցանէ ին
զնա ժողովուրդք
և ասէին. իսկարդ
զի՞նչ գործեսցուք:
Պ ատասխան ի
ետ և ասէ՛ ցնոսա:
ոյր իցեն երկու
հանդ երձք. տացէ
զմինայնմ ոյր ո՛չ
գուցէ. և ոյր կայցէ
կերակուր. նո՛յն
պէս արասցէ:
Է կին և մաքսաւ
որք մկրտել. և ա

սէ՛ ցնա. վարդա
պետ զի՞նչ գործեսց
Է ւ նա ասէ՛ ցնոսա:
մի՛ ինչ աւելի քան
զհրամայեալ ն
ձեզ առ նիցէք:
Հ արցանէ ինզնա
և զինուորքն և ա
սէին. և մեք զի՞նչ
գործեսցուք:
Ա սէ՛ ցնոսա: մի՛
զոք խուիցէք. մի՛
զոք զրպարտիցէք:
շա՛տ լիցին ձեզ
թոշակքն ձեր:
Ս ինչ ակնուներ
ժող. ովուրդն. և
խորհէ ինամենէք
եան իսիրտս իւր
եանցվն՛ յովհա՛ննն ու

ուք:

մի թէ սա՛ի ցէ ք՛ան։

ժ Պատասխանի՛
ետ ամենեցունև
ասէ։ ես մկրտեմ
զձեզ ջրով։ բայց
գայ զաւրագո՛յն
քանզիս։ զորոյ
չե՛մ բաւական։
բառնալ զկաւշ
իկս։ նա՛ մկրտես
ցէ զձեզ հոգւով
սրբով և հրով։

ժա Որոյ հեծանոցն
ի՛ձեռին իւրում
սրբե՛լ զկալ իւր։
և ժողովել զցոր
եանն իշտեմ ար
անս իւր և զարդն
այրեսցէ՛ անշէջ
հրով։

Բազումև այլ
ինչ մխի թարու
թեամբաւետար
անէր ժողովրդեանն։

ժբ Բայց հերովդես
չորրորդապետ
յանդիմանեալի
նմանէ վասն հր
ովդիադայ կնոջ
եղբաւր իւրոյ։
և վասն ամենայն
չարեացն զորգոր
ծեաց հերովդես։
յաւել և զայնևս
իվերա ամենայնի։
և ե՛դ իբանդիզ յով
հա՛նն ես։

ժգ Եւ եղև ի՛ մկրտել
ամենայն ժողովր
դեանն։ և ընդ յի

մկրտելն և կալ
յաղաւթս. բան
ալերկնից. և իջ
անել հոգւոյնարբ
մարմնաւ որտե
ալեամբ իբրև
զաղաւնի իվերա
նորա :
Է ։ գալ ձայնի յեր
կնից որասեր. դո՛ւ
եսորդի իմսիրելի:
ընդ քեզ հաճեցա:
Է ։ ինքն յ՛ս եր ա
մաց. իբրև երեսն
ի՛ց սկսեալ. որոց
որպես կարծեր
որդի յովսեփայ:
ՈՐ յակով բա՛յն :
ՈՐ հեղա՛յ ն :
ՈՐ մատաթեա՛յ ն

ՈՐ ղև եա՛յ ն:
ՈՐ մեղ՛ քեա՛յ ն:
ՈՐ յաննեա՛յ ն:
ՈՐ յովսեփա՛յ ն:
ՈՐ մատթեա՛յ ն:
ՈՐ ամովսա՛յ ն:
ՈՐ նաւ ո՛ւմ՛ա՛յ ն:
ՈՐ եղսեա՛յ ն:
ՈՐ նանգեա՛յ ն:
ՈՐ մա աթա՛յ ն:
ՈՐ մատտաթեա՛յն:
ՈՐ սեմ եա՛յ ն:
ՈՐ յովսեքեա՛յն:
ՈՐ յովդա՛յ ն:
ՈՐ յովնանա՛յն:
ՈՐ ռեսա՛յ ն:
ՈՐ զաւրաբաբելի՛ն:
ՈՐ սաղաթիելի՛ն:
ՈՐ ներ եա՛յ ն:
ՈՐ մեղ քեա՛յ ն:

ՈՐ ադդեայ ն։
ՈՐ կովսամայ ն։
ՈՐ եղմովդադեայն։
ՈՐ եր այ ն։
ՈՐ յեսու այ ն։
ՈՐ եղի եզերայ ն։
ՈՐ յովրամա յն
ՈՐ մատ թայ ն։
ՈՐ ղև այ ն։
ՈՐ սիմէ ովնին։
ՈՐ յուդայի ն։
ՈՐ յովսէփայ ն։
ՈՐ յովնամայն։
ՈՐ եղեկիմայ ն։
ՈՐ մեղ թեայն։
ՈՐ մեննայ ն։
ՈՐ մատ տաթայն։
ՈՐ նաթանայ ն։
ՈՐ դաւ թի ն։
ՈՐ յեսս եայ ն

ՈՐ ովքեթեայն։
ՈՐ քո ոսա յն։
ՈՐ սաղմանայն։
ՈՐ նայասովնին։
ՈՐ ամինադաքայն։
ՈՐ արամայ ն։
ՈՐ ադմեայ ն։
ՈՐ առնեա յն։
ՈՐ եսրովմայն։
ՈՐ փարեսի ն։
ՈՐ յուդայ ի ն։
ՈՐ յակովքայ ն։
ՈՐ իսահակայն։
ՈՐ աքրահամու ն։
ՈՐ թառայի ն։
ՈՐ նաքովրայ ն։
ՈՐ սերուքայ ն։
ՈՐ ռագաւայն։
ՈՐ փաղեկայ ն։
ՈՐ եբերա յ ն։

ՈՐ սաղայի՛ ն։
ՈՐ կայնանա՛յն։
ՈՐ արփաքսաղ այն։
ՈՐ սեմա՛յ ն
ՈՐ նոյ ի՛ ն։
ՈՐ ղամեքա՛յ ն
ՈՐ մաթուսաղայի՛ն։
ՈՐ ենովքա՛յն։
ՈՐ յարեդի՛ ն։
ՈՐ մաղեղէ ելի՛ ն։
ՈՐ կայնանա՛յ ն։
ՈՐ ենովսա՛յ ն։
ՈՐ սեթա՛յ ն։
ՈՐ ադամա՛յն։
ՈՐ ա՛յն ։
Ե ւ յ՛ս լի՛ հոգւով
սրբով դարձա՛ւի
յորդանանէ ։ և
վարէր հոգւովն
յանապատ ։ աւ

ուրս քաւասուն
փորձեալի՛ սատ
անայ ե ։
Ե ւ ո՛չ եկեր՝ և ո՛չ
արբ յաւուրսն
յայնոս ։ իկ ։
Ե ւ ի՛ կատարելն
նոցա քաղցեա՛ւ ։
Ե ւ ասէ՛ ցնա սա-
տանայ ։ եթէ որ
դի եսա՛յ ։ ասա՛յ
քարիդ այդ միկ
զի հա՛ց լիցի ։
Պ ատասխանի ետ
նմա յ՛ս և ասէ ։ գր
ա՛ւ է ։ եթէ ոչ հաց
ի ւ միայն կեցց է
մարդ ։ այլ ամէն
ա՛յն բանի ւ ա՛յ ։
Ե ւ հանեալ զնա՛ի

լեառն մի բարձր։
եցոյց նմա զամէ
նայն թագաւոր
ութիւնս աշխարհ
հի ի՛վայրկեան
ժամանակի։ և
ասէ՛ ցնա սատան
այ։ քեզ՛տաց զայս
ամենայն իշխան
ութիւն և զփառս
սոցա։ զի ինձ տու
եալէ։ ու մկամիմ
տա՛մ զսա։ ար դ
դո՛ւ եթէ անկեալ
երկիրպագանից
ես առաջի իմ։ քեզ՛
եղիցի ամենայն։
Պատասխանի՛ ետ
։ նմա յս՛ և ասէ։ եր
։ կիր՛ պագցես տ՛նայ

քում։ և զնա՛ մի
այն պաշտեսցես։
Է ւա՛ծ զնա յէմ.
և կացո՛յց ի վերա
աշտարակի՝ տա
ճարին։ և ասէ՛ ցնա։
եթէ որդի ես այ՛
ար՛կ զքեզ աստի ի՛
վայր։ զի գրեա՛լէ
։ եթէ հրեշտակաց
։ իւրոց պատուիր
։ եա՛լէ վասնքո։
։ պահել զքեզ զի
։ ի՛ վերա ձեռաց
։ բարձցեն զքեզ։
։ մի՛ երբեք հարցես
։ զքարի զոտնքո։
Պատասխանի՛
ետ նմա յս՛ և ասէ։
ասացեա՛լէ։ թէ ո՛չ

փորձեսցեսզտր
ածքո։ Է ։կա
տարեալ զամեն
այն փորձութիւն
սատանայի։ ի
բաց եկացի՛նմա
նէ առ ժաման
ակմի ։

ԺԷ ։դարձա՛ւյն
զաւրութիւ հոգւ
ոյն ի գալիլեա։ և
ել համբա՛ւ զնմ
անէ ընդ ամենա
յն կողմանս զաւ
առին։ և նաուսու
ցաներ ի ժողովու
րդս նոցա փառաւ
որեալ յամեն եցու
ԺԸ նց։ Է ։ ։եկ՛նի՛նազ
արեթ ուրսնեալն

եր։ և եմո՛ւտ ըստ
սովորութեանն ի
ւրում յաւուրն շա
բաթուցի՛ժողովուր դն։
Է ։ ։ետուն նմա
գիր՛ս զեսայա՛յ մար
գարէի։ և յարեաւ
ընթեռնո՛ւլ։ և ի բրև
եբաց զգիրսն։ եգ ակ
ի տ զայն տեղին յոր
ում գրեալն եր։ հո
գի՛ տն ի՛վերա իմ։ վն
որոյև ա՛ւծ իսկ զիս։
աւ ետ արանել՛ աղք
ատաց առաքեաց
զիս։ քարոզել՛ գեր
եացզ թողութիւն։
և կուրաց տեսան
ել՛։ արձակել՛ զվիր
աւորս ի՛ թողութի։

քարոզել զտարեւ
կանտն ընդունել ի՛ ։
Եւ խփեալ զգիր
սն ետ ցպաշտաւն
եայն, և նստաւ ։
Եւ ամենեցուն որ
ի ժողովրդեանն
էին աչք ի նա
հայ էին ։
Եւ սկսաւ ասել
ցնոսա ։ այսաւր
լցան գիրքս այս
յականջս ձեր ։
ԺԸ Եւ ամենեքեան
վկայէին նմա ։ և
զարմանային ընդ
բանս շնորհացն
որ ելանէին ի բեր
անոյ նորա ։
Եւ ասէին, ոչսա

է որդին յովսէփայ ։
Եւ ասէ ցնոսա ։
ապաքէն ասիցէք
ի՛ զաւակս զայս ։
բժիշկ բժշկեա
զանձն քո ։ որ չափ
լուաք զորարար եր
ի կափառնայում ։
արա և աստիքում
գաւառ ի ։
Եւ ասէ, ամէն
ասեմ ձեզ ։ չէ
մարգարէ ընդու
նելի ի քաղաք ի
իւրում ։
ԻԱ Լրդարև ասեմ
ձեզ ։ զիբազում
այրիքէին յաւ
ուրս եղիայի ի մէջ
իղի, յորժամ փա

կեցան երկինք
զերիս ամս և զվեց
ամիս։ և եղև սով
մեծ ընդ ամենայն
երկիր։ և ոչ առ մի
ինոցանէ առաքէ
ցաւ եղիա։ բայց
միայն ի սարեփ
թայ սիդովնացոց
առ կինմիայրի։

ի բ ։ բազում բոր
ոտքէին յիէլիա առ
եղիսէիւ մարգար
էիւ։ և ոչ ինոցա
նէ սրբեցաւ։ բայց
միայն նէ եմա՛ն
ասոր ի։

ի գ ։ լցան ամենէ
ի քեան բարկութիւն
իժողով ոդ եանն

ի բրև լսէին զայս։
և յարուցեալ հան
ին զնա արտաքոյ
քաղաքին։ և ա
ծին զնա մինչ և
յարտև անն լերինն
յորոյ վերա քաղ
աքն նոցա շինեալ
երգահավեժ առ
նել զնա։

ի ։ նա անցեալ
մեջս
ընդ նոցա գնայր։

ի դ ։ եջ ի կամի
առնում ի քա
ղաքն գալիլեացւ
ոց։ և ուսուցանէր
զնոսա ի շաբաթ
ուն։ ի ։ զարմա
նային ընդ վարդա
պետութիւնն նորա

աբ

զի իշխանու թ՞ք եր
բանն նորա։
Եւ եր ի՛ ժողով ոդ
եանն այր մի զոր
ունէր այս դիւ ի
պղծոյ։ և աղաղա
կեալ ի՛ ձայն մեծ
ասէ։ թողՀ՛ ացոյ։
զի՞ կայ մեր և քո յ՞ս
նազովրեցի։ եկիր
կորուսանել՞ զմեզ։
գիտեմ՞ զ քեզ ով
ես սբ՞դ այ՞։
Սաստեաց ի՛ նա
յ՞ս և ասէ։ պապան ի՞զ
ձեաց։ և ել՞ ի՛ դմանէ։
Զգետնեա՞ց զնա
դևն ի՛ մէջի անդ։
և ել՞ ի՛ նմանէ։ և ինչ
ո՞ւ՛ չ վնասեաց նմա։

Եւ եղեն զարմ
անալ ի՞ք ի՛ վերա
ամենեցուն։ խաւ
սէին ընդ միմեանս
և ասէին։ զի՞ նչ է
բանսայս զի իշխ
անու թ՞ք և զաւր
ու թ՞ք սաստէ
այսոցպղծոց։ և
ելան են։
Եւ երթայր հուչ
ա՛կ զնմանէ յամէ
նայնտեղիս շուրջ
զգաւառ ուն։
Եւ յարուցեալ ի՛
ժողով ոդ ենէ ան
տի։ եմու՛ տ ի՛ տուն
սիմովնի։ զոքանչ
սիմովնի տագնա
պէր՞ ջերմամբ մեծ
աւ։

և աղաչեցին
զնա վասնն որա։
եկա՛ց առ նմա։
սաստեաց ջերմ
անն։ և եթո՛ղ զնա։
Է ։ վաղվաղա
կի յարեաւ։ և
պաշտեր զնոսա։
Է ։ ընդ արևուն։ մտ
անել ամենեքին որոց
էին
հիւանդք ի պէս
պէս ցաւս։ բեր
ին զնոսա առ նա։
Է ։ նա իւրաքան
չիւրու մեք ի նոց
անէ դներձեռն
և բժշկեր զնոսա։
Է ։ եղանէ ինդեք
իբազմաց աղաղա

կէին և ասէին
եթէ դո՛ւ ես որդի
Է ։ նա սաստեր
և ոչ տայր նոցա
թոյլ խաւս ել։
զիգիտէին զնա
թէ ք՛ն է։

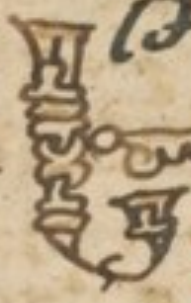

իբ

Իբրևտիւ

եղև։ ել գնա՛ց

յանապատ տեղի։
և ժողովուրդքն
խնդրէին զնա։
եկին մինչև առնա։
և արգելուին զնա։
զիմի գնասցէ ի
նոցանէ։
Է ։ նա ասէ՛ ցնոսա։
և այլոց քաղաքաց
պարտէ ինձաւ
տար անել զարքայ

ու թիւնայ։ զի
յայն իսկ առաքեցա։
ԻԹ Լ. ։ քարոզերի ժող
ովու րդան գալիլէ
ացւոց։ Լ. ։ եղև ի
խունել զնովաւ ժո
ղով ըդեանն։ և
լսել զբաննայ։ և
ինքն կայրաւ ծո
վակին գեննեսար
եթայ։ և ետես երկ
ուս նաւս, զի կային
առ ծովակին։ և
ձկնորսքն ելեալ ի
նոցանէ, լուան
այի ն զգործիսն։
Լ. լնա ի մինաւ ու
ցն որ երսիմովն ի։
և աղաչեաց զնա
սակաւիկ միտան

ել ի ներքսի ցա
մաքեն։ նստաւ և
ուսուցանէր ի
նաւէ անտի զժող
ով ու ըդան։
Լ. ։ իբրև լռեաց
ի խաւսիցն։ ա
սէ ցսիմովն, խաղ
ացոյ ի խորն, և
արկէք զգործիս
ձեր յորս։
Պ ատասխան ի
ետ սիմովն և ասէ ցնա։
վարդապետ, զա
մենայն գիշերս
աշխատ եղեաք
և ոչինչ կալաք։
բայց վասն քո
բանիդ արկցուք
զգործիսս։

Զայս իբրև արարին
փակեցին ի՛ներքս
բազմու թի ձկ
անց յոյժ. մինչև
պարպատէ ի՛ն
ու-ու-կան քնոցա:
Եւ ակնարկէին
որսակցացն ի՛
միւս նաւն գալ
աւգնել՛ նոցա:
Եւ էկին և լցան
երկոքին նաւքն
մինչև մերձ յըն
կղմել նոցա:
ԼԱ Եւ իբրև ետեսի
մովն պետրոս. ան
կաւ առ ծունկսն
յի՛ և ասէ. ի բա՛ց
գնա յինէն տ՛ր:
զիայր մի մեղաւոր

եմես. քան զի
ա՛հ պատեաց զնա.
և զամենեսին որ
ընդ նմայն էին:
վ՛ն որսոյ ձկանցն
զոր ըմբռնեցին:
Եւ ո՛յնպէս զյա՛կ
ովբոսևզ յով հա՛նն
ես զորդիսն զեբե
դեա. որ էին որսա
կիցք սիմովնի:
ԼԲ Եւ ասէ՛ ցսիմովն
յս: մի՛ երկնչիր:
յայսմ հետէ զմար
դիկ որսայցես ի՛
կեանս:
Եւ հանեալ զնա
ւն ի՛ ցամաք. թող
ինզ ամենայնև
գնացինզ հետնորա:

Ի մի ի քաղաքացն
ահա այրմիլի քոր

ոտու թէ իբրև ետ
եսզ յս անկեալ ի
վերա երեսաց իւր
աղաչեա՛ց զնա և
ասէ։ տ՛ր եթէ կա
միս կարո՛ղ ես զիս
սրբել։

2 գեաց զձեռն
իւր։ հասոյ՛ց ի՛նա
և ասէ՛։ կամիմ
սրբեա՛ց։

1. ։ վաղվաղակի
գնաց ի՛ նմանէ քոր
ոտու թիւնն։

ասէ

1. ։ նա պատուիր
եաց նմա մի ում

էք ասել։ այլ թէ
երթ ցոյց զանձն քո
քահանային։ և մա
տոյ պատարա՛ գ մ՛ն
սրբու թեան քո։
որպէս և հրամայ
եաց մովսէս ի՛ վկ
այու թի՛ նոցա։

1. ։ յորդէ՛ր առաւ
ել քանն զնմանէ։
և ժողովէին ժող
ովուրդք բազումք
լսել։ և բժշկել ի՛
հիւանդու թենէ
իւրեանց։

1. ։ նա խոյստայր
յանապատ տեղի ս և
կայր յաղա՛ւթս։

ում աւուրց և

ինքնուսուցան
եր՝ և փարիսեց
իքն և աւրինացն
վարդապետք նս
տեին՝ ու ըժողով
եալ էին յամեն
այն քաղաքաց
գալիլացւոց. և
հրեաստանի՝ և
եմի. և զաւրութի՝
տներ ի՛ բժշկել զնո սա:
Եւ ահա արք բեր
էին մահ ճաւք
զայր մի որեր ան
դամալոյծ: և խն
դրէին զնա մուծ
անել ի՛ ներքս և դն
ել առաջի նորա:
և իբրև ոչ գտանէ:
ին թէ ընդ որ մու

ծանիցեն զնա ի՛
ներքս վասն ամբ
ոխին. ելին ի՛ տան
իսն. և ի՛ ցու ոց ն
կախեցին զնա: և
իջուցին մահ ճաւ
քն հանդերձ ի՛ մէջ
առաջի յի՝:
Ւ տեսեալ զհաւ
ատսն նոցա ասէ
ցնա: այրդու. թող
եալ լիցին քեզ մեղք քո:
Ս կսան խորհ ել
դպիրքն և փարիս
եցիքն և ասեն. ով է
սա որ խաւսիզ հայ
հոյու թիւնս: ով
կարէ թողուլ զմե
ղս. բայց միայն ա՝ծ.
Բրև գիտաց յս

զխորհուրդանո
ցա· պատասխ
անի ետև ասէ՝ ցն
ոսա· զի խորհիք
խիրտս ձեր· զի՞նչ
դիւրագոյնէ· ասա
ել թողեա՛լ լիցին
քեզ մեղքքո· եթէ
ասել արի և գնա՛յ·
այլ զիգիտասջ ի՛ք
թէ իշխանու թիւն
ունի որդի մարդոյ
յերկրի թողո՛ւլ զմե
ղս· ասէ՝ ցանդամ
ալոյծն· քեզ՝ ասեմ·
արի առ զմահիճս
քո և եր՛թիտունքո·
Եւ առ ժամայն յար
ուցեալ առաջիամե
նեցուն· առ զիւր և
յորոյ վերա անկ

եալն դնէր· գնացի
տունիւր· և փառ
աւ ո՛ր առ ներ զա՛ծ·
Զարմանք կալան
զամենեսին և փառ
աւ ո՛ր առ ներ զա՛ծ·
լի՛ եղեն ահիւ և ա
սեն· եթէ տեսաք
այսաւրն ո՛ր նշան·

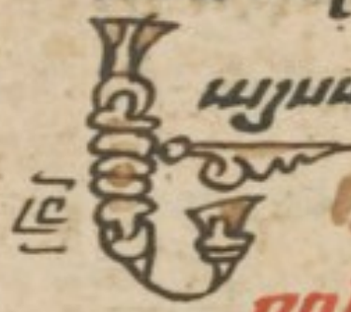

Լ՚ ի յետայն
որ ի կ ել անտի·
և ետես՛ մաքսաւոր
մի որում անուն էր
ղևի՛· զի նստէր ի
մաքսաւորու թ՛ե·
և ասէ՝ ցնա ե՛կ զկ
նի իմ· Եւ թողեալ
զամենայն· յար
եաւ գնա՛ց զկնի նորա·
Լ՚ ի արար ընդուն
ելու թի՛ւն մեծ նմա

ղեւ իւ՛ուանիւրում։
Եւ եր ժողովո՛ւ
րդ բազում մաք
սաւ որաց։ եւ այլ
ոց որ էին բազմ
եալ ընդ նոսա։
Եւ տրտնջէին
փարիսեցիքն եւ
դպիրքն նոցա
զնմանէ առ աշա
կերտսն նորա եւ
ասէ՛ն։ ընդ ե՞ր
ընդ մաքսաւ որս
եւ ընդ մեղաւ որս
ու տէք եւ ըմպէք։
Պ ատասխանի՛
ետ յ՚ս եւ ասէ՛ցնոս՝
ո՛չ ինչ են պիտոյ
բժիշկ ողջոց՛ այլ
հիւանդա՛ց։ ոչ եկի
կոչել զարդարս։

այլ զմեղաւ որ՛ս
յապաշխարու թի։
Եւ նոքա ասեն
ցնա։ ընդ երաշա
կերտքն յովհաննու
պահենատեպ։ եւ
խնդրու ածսաւ ն
են։ նոյնպէս եւ
փարիսեցւոցն։ եւ
քոյդ ու տեն եւ ըմպ
Եւ նա ասէ՛ցնոս՝
մի թէ կարո՛ղ էք
մանկանց առ ագ
աստի։ մինչ փես
այն ընդ նոսա իցէ
հրամանտալ պահ
ել։ եկեսցեն աւու
ըք յորժամ բարձցի
ի՛ նոցանէ փեսայն։
ապա՛ պահեսցեն
յաւուրսն յայնոսիկ։

են։

Լսա՛ց և առակ
մի առնոսա։ թէ
ո՞չ ոք արկանէ ի՛
նոր հանդերձէ ի՛
վերա հնացեալ
ձորձոյ։ ապա թէ
ո՞չ և զնորն պատ
առէ։ և ընդ հնոյն
չմիաբանի՛ կա
պերտն որ ի նորոյն։
Լ. ։ ո՞չ ոք արկանէ
գինի նոր ի՛ տիկան
հինս։ ապա թէ ո՞չ
պայթուցան է՛
գինին նոր զտիկ
սն հինս։ ինքն
հեղու։ և տիկքն
կորնչի՛ ն։ այլ գինի
նոր ի տիկս նո՛ր
արկանել ի է։ և
երկոքին պահին։

և ո՞չ ոք ըմպէ զհ
ինն և կամից ի
զնորն։ քան զի
ասէր եթէ հինն
քաղցրագ՛ոյնէ։

Կորդումառաջն

ոյն։ անցանել՛ նմա
ընդ արտորայսն։
և աշակերտ քն
նորա կորզէի ն
հասկ։ շփէինընդ
ափ։ և ուտէ ի՛ ն։
Լ. ։ ոմանք ի՛ փար
իսեցւոցն ասե՛նցն
ոսա։ զի՞ նչ գործ
էք որ չէաւրէնի
շաբաթու։
Ղ ատասխանի՛
ետ՛յս և ասէ՛
ն՛ոցա

մտանելնման ի ժող
ովուրդն։ և ու
ուցանել։ և երանդ
այրմի և ձեռնարդ
ալ գաւասացեալքն։
։ սապատեինանմա
դպրութիւն ևփարոն
սեցիւքն Թէ ի շա
բաթուն բժշկիցն։
զիւգտանիցեն չարչ
խարութիւն զնմա։ հանէ։
։ նա գիտեր զիսոր
հուրդանոցա։
սե ցայրն որոյ
ձեռնն գաւասացեալ
էր։ արիանց ի մեջ։
։ նա յարուցեալ է։ աց։
սե ցնոսա յն։
հարցուցեալ ինչ ձեզ։
զինչ արարեալ է ի շա
բաթուն։ բարի ինչ

մատանեալ նման ի ժող
ովուրդն։ և ու
ուցանել։ և երանդ
այրմի և ձեռնարդ
ալ գաւասացեալքն։
։ սապատեինանմա
դպրութիւն ևփարոն
սեցիւքն Թէ ի շա
բաթուն բժշկիցն։
զիւգտանիցեն չարչ
խարութիւն զնմա։ հանէ։
։ նա գիտեր զիսոր
հուրդանոցա։
սե ցայրն որոյ
ձեռնն գաւասացեալ
էր։ արիանց ի մեջ։
։ նա յարուցեալ է։ աց։
սե ցնոսա յն։
հարցուցեալ ինչ ձեզ։
զինչ արարեալ է ի շա
բաթուն։ բարի ինչ

ինչ ընթեցց
եալ ձեր զորար
արն դաւ ի Թ։
յորժամ քաղց
եաւն ինչքն և որ
ընդ նմայն էին։
զիարդ եմուտ
նա ի տունն այ։
և զհայնն զաւա
ղաւորութեանն։
եր և եմայնոցիկ
որ ընդ նմայն էին։
զորոց էր ապրեն
ու մեջ ուտել։
բայց միայն քա
հանայապետիցն։
։ ասէ ցնոսա։
սրբե որդիս մարդ
ոյ և շաբաթուն։
։ եղև իսմուս
ուս շաբաթուն

մատանեալ նման ի ժող
ովուրդն։ և ու
ուցանել։ և երանդ
այրմի և ձեռնարդ
ալ գաւասացեալքն։
։ սապատեինանմա
դպրութիւն ևփարոն
սեցիւքն Թէ ի շա
բաթուն բժշկիցն։
զիւգտանիցեն չարչ
խարութիւն զնմա։ հանէ։
։ նա գիտեր զիսոր
հուրդանոցա։
սե ցայրն որոյ
ձեռնն գաւասացեալ
էր։ արիանց ի մեջ։
։ նա յարուցեալ է։ աց։
սե ցնոսա յն։
հարցուցեալ ինչ ձեզ։
զինչ արարեալ է ի շա
բաթուն։ բարի ինչ

առնելեթէ չար
գործել։ ոգի մի խդ
ապրեցուցանել։
թէ կորուսանել։
։ Հայեցեալ շու
րջ զամենեքումք
զայրագին։ ասէ
ցնա։ ճգեա՛ զձեռն քո։
։ Նա ճգեաց։ և
հաստատեցաւ ձե
ռն նորա իբրև զմիւսն։
։ Ոքա լցան յիմ
արու թէ։ և խաւ
սէին ընդ միմեա
նս։ ե թէ զի՞ նչ առն
իցեն յի։

Եղև ընդ
աւուրս ընդ
այնոսիկ ելիլեառն

կալ յաղաւ թս։
և հանեալ զգիշերն

ի գլուխ յաղաւթ
սնայ։
։ Իբրև այ գ
եղև։ կոչեաց զաշ
ակերտսնիւր։ և
ընտրեաց ի՛նոցա
նէ երկոտասանս
զորս և առ աքեալս
անուանեաց։
զսիմովն զորևպէ
տրոս անուանեաց։
և զանդրէար ս
եղբայր նորին։ և
զյա՛կովբոս։ և
զյովհաննէս։ և
զփիլիպպոս։ և
զբարթողովմէոս։
և զմաթէոս։ և
զթովմաս։ և զյա
կովբոս ալփեա։
և զսիմովն զկոչեց
եալն նախանձայոյզ։

և զյո՛ւդայ յակ
ով բա։ և զյո՛ւդ
այ իսկարովտա
ցի։ որ և՛ մատնի՛ ։ Լ։
Խէ ։ ։ ի՛ջ եալ նդքաւք
հանդերձ ի՛տեղի
մի տափարակ։ և
ժողով աշակերտ Խզ
ացն նորա։ և բա
զմու թի՛ւն յոյժ
ժողովրդ եանն յա
մենայն հրեաստ
անէ և յե՛էմէ։ և
յամենայն կողմանէ։
։ ։ ի՛ ծովեզերէն
տիւ ռոսի և սիդով
նի որ եկին լսել ի՛ Խը
նմանէ։ և բժշկել
ի հիւանդու թենէ Խթ
իւրեանց։ և նեղէ
ալք յայսոցպղծոց

բժշկէի՛ն։ և ամէ
նայն ժողովուրդն
խնդրէր մերձենալ
ի՛ նա։ զի զաւրու
թի՛ւն բազում ելա
նէր ի նմանէ։ և բժ
շկէր զամենեսին։
։ ։ նա ամբար ձ
զաչսնիւր յաշա
կերտսն իւրեասէ։
։ ։ ռանի՛ աղքատացդ
հոգւով։ զի ձեր է
արքայու թի՛ւն։
։ ։ ռանի՛ որ քաղց
եալ ենայժմ։ զի յա
գեսց ի՛ ն։
։ ։ ռանի՛ որ լանայժմ։
զի ծիծաղեսցի՛ն։
։ ։ ռանի՛ է ձեզ յոր
ժամ նախատիցեն
զձեզ մարդիկ։ և յոր

ժամորոշիցեն զձեզ.
և նախատիցեն և
հանիցենանու ն
չար զձենջ վնորդ-
ոյ մարդոյ։ ուրախ
լինիջիք յաւուրն
յայն միկ և ցնծաս
ջիք։ զիա հավարձք
ձեր բազում են յեր
կինս։ ըստ դմի ն
աւրինակի առնէ
ին մարգարէիցն
հարքիւրեանց։
ծ Բ. այց վայ ձեզ
մեծատանցդ։ զի
ընկալայք զմխիթ
արու թիւնձեր։
Վայ ձեզ որ յագ
եալ քդէք այժմ. զի
քաղցիցէք։
Վայ ձեզ որ ծիծաղ

էք դայժմ։ զի սգայց
էք և լայցէք։
ծա Վայ ձեզ յորժամ
բարի ասիցեն զձ
ենջ ամենայն մար
դիկ։ զի այդպէս
առնէին սուտ մար
գարէիցն հարք
նոցա։ Ա յլ ձեզ
ասեմ որ լսէք դ։
սիրեցէք զթշնա
միս ձեր։ բարի ար
արէք ատելեաց
ձերոց։ աւրհնեց
էք զանիծիչս ձեր։
աղաւթս արարէք
ի վերանեղ չացձերոց։
ծգ Որ հարկանէ զը
ծնաւտքո։ մատոյ
նմա և զմիւսն։ և
որ հանէ ի քէն

զբաճկոն քո՝ մի
արգելուր ինմա
նէ զ շապիկս ։
ամենայնի որ
խնդրէ ոք ի՛ քէն
տո՛ւր ։ և զոր ինչ
հանէ ոք ի՛ քէն
մի՛ պահանջեր ։
ծդ Եւ որպէս կամ
իք թէ արասցեն
ձեզ մարդիկ՝ այն
պէս արասջիք և
դուք նոցա ։
ծէ Եւ եթէ սիր էք
դուք զսիրել իս
ձեր՝ զի՞նչ շնորհ
է ձեր ։ զի և մեղաւ
որ՛ք սիրեն զսիր
ելիս իւր եանց ։
և եթէ բարի առն
էք բարերար աց

ձերոց՝ որ՞ շնորհէ
ձեր ։ զի մեղաւ որ՛ք
զնոյն գործեն ։ և
եթէ տայք փոխ
այնոցիկ յորոց
ակն ունիցիք առն
ուլ՝ որ՞ շնորհէ ձեր ։
քանզի և մեղաւ
որ՛ք մեղաւ որաց
փոխ տան զիառ
ցեն անդրէն զկշիռն ։
Բ այց սիրեց էք
զ թշնամիս ձեր ։
և բարի արար էք
ատելեաց ձերոց ։ և
տուք փոխ ուստի
ո՛չ ակն ունիցիք
առնուլ ։ և եղից
ինվարձք ձեր բա
զո՛ւմ ։ և եղիջիք որ
դիք բարձրելոյ ։ զի

նա քաղցրէ ի վերա
չարեսցեւ ապաշն
որհաց։ Եւ եղեր
ուք գթածք որպես
և հայրն ձեր գթածէ։
ծզ Մի դատիք։ և ոչ
դատիցիք։ մի՛ պա
տժէք։ և մի՛ պատժ
իցիք։ արձակիցէք
և արձակիցիք։
տուք։ և տացի՛ ձեզ։
չափ բարուոք թա
թաղուն շարժուն
զեղուն տաց ենի
գոգս ձեր։ նովին
չափով որով չափ
էք։ չափեսցի՛ ձեզ։
ծէ Ասաց և առակմի
առ նոսա։ մի թէ
կարիցէ կոյր կուրի

առաջնորդել։ ոչ
ապաքէն երկոք
ին ի խորխորատ
անկանիցին։
ծը Ոչ է աշակերտ
լաւ քան զվարդա
պետ իւր։ ամենայն
կատարեալն եղի
ցի իբրև զվարդա
պետ իւր։
ծթ Զի՞ տեսանես զշիղ
յականեղբաւրքո
և ի քում ական զՕ
գերանդ ոչն շմարես։
Կամ զիա՞րդ կարես
ասել ցեղբայր քո
եղբայր։ թողհան
ից զշիղդ յականէ
քումմէ։ և դուի՛ քում
ականզ գերանդ
ոչ տեսանես։

Կ եղծաւոր. հան
նախ զգերանդ
յականէ քումմէ.
և ապա՜ հայ եսջիր
հանել զ շիղ յակ
անէ եղբաւր քոյ:
Կ՚ Զ ի՜ոչ է ծառ բարի
որ առնէ պտուղ
չար. և ո՜չ դարձ
եալ ծառ չար. որ
առնէ պտուղ բարի:
զի իւրպքանչ իւր
ծառ. ի՛ պտղ ո՜յ
իւրմէ ճանաչի:
Կա՚ Զ ի՜ոչ եթէ ի՛ փշոյ
քաղիցեն թուզ.
և ո՜չ ի՛ մոր ենոյ կթ
են խաղող:
Կբ՚ Մ արդ բարի. ի՛
բարի՜ գանձուց
սրտի իւրոյ բղխէ
զբարի: և մարդ
չար. ի՛ չար են բղխէ
զչար: քանզի ի՛
յաւելուածոյ՜ սրտ
ին խաւսի բերաննո
Կգ՚ Զ ի՜ կոչէ քզիստ՜ոտ՜ր.
և զորասեմն ո՜չ առն
Կդ՚ Ա մենայն որ գայ
առիս և լսէ զբանս
իմ և առնէ զնոսա.
ցուցից՜ ձեզ ում նմ
անէ: նմա՜նէ առն
որ շինիցէ տուն. որ
փորեաց և խորեաց.
և եդ հիմն ի՛ վերա
վիմի՜: ի՛ յառնել
հեղեղաց. բախեաց
գետ զտունն. և ո՜չ
կարաց շարժել զնա:
զի հաստատ եալ եր
հիմն ի՛ վերա վիմի:

ռա:
էք:

Իսկոր լսէ զբա
նս իմ Եւ՛ չառնէ.
նմանէ առնոր շի
նիցէ տուն իվերա
հողոյ՛ առանց հիմ:
զոր բախեացգետ՛
և վաղվաղակի՛ ան
կաւ. և եղև կործ
անու մն տանն.
այնորիկ. մէ ծ:
Իբրև կատ
արեաց զամենայն
նսիւր ի լսելիս ժող
ովրդեանն. եմուտ՛
ի կափառնայ ում:
Հարիւրապետի
որու մն ծառայ չար
աչար հիւանդաց
եալ մերձեր ի վախ
ճանել: որ երնմա
պատուական: իբր

լուաւ զյէ. առա
քեաց զծերսն ի՛ հր
էից. աղաչէր զնա
զի եկեսցէ ապրեց
ուսցէ՛ զծառայ՝ նորա:
Եւ նոքա եկեալ
առ յս. աղաչէին
զնա ստեպեասէին.
թէարժանի՛է որ
ում զ շնորհս զայս
առնես. զիսիր է՛
զազգս մեր: և զժող
ովրդանոցն նա՛
շինեաց մեզ:
Եւ յս գնա՛ց ընդ
նոսա: իբրև ոչ՛ ինչ
կարի հեռի էր ի
տանէն: յղեաց առ
նա հարիւրապե
տն բարեկամսև
ասէ՛ ցնա. տ՛ր. մ

ինչ աշխատլինիր։
զի չեմ բաւական
ե թէ ընդարկաւ
իմով մտանիցես։
վասնորոյ և ոչ զա՛
նձն համարեցայ
արժանի առ քեզ
զալոյ։ այլասա՛
բանիւ։ և բժշկես
ցի՛ մանուկնիմ։
քանզի և եսայրմի
եմ կարգեա՛լ ընդ
իշխանու թեամբ
ունիմ ընդին և
զինուորս։ և ասեմ
սմա երթ։ և երթայ՛
և այլում թէ եկ՛ և
գայ՛։ և ծառայ ի
իմում թէ արա զայ՛։
և առն է՛։
ւ իբրև լուաւ

զայս՝ յս՝ զարմաց
աւ՛։ դարձաւ առ
ժողովուրդն որ եր
թային զհետնորա
և ասէ։ ամենասեմ
ձեզ։ թէ ոչ յի՛ղի՛ այս
չափ հաւատս գտի՛։
կզ ւ դարձան [illegible] ընդր
պատգամաւորքն ի՛
տուն։ և գտին զծ
առայն հիւ անդ
բժշկեա՛լ։

։ եղև իվաղին
երթայր ի՛ քաղ

աքմի որոմանուն
երնային։ երթայ
ի՛ ն ընդ նմա և աշա
կերտքն որա։ և
ժողովուրդ բազում։
իբրև մերձ եղեն ի՛
դուռն քաղաքին և

ահա ելանէր
մեռեալ մի որդի
միամաւր մաւր
իւրոյ։ և նա էր
այրի։ և ժողովու
րդ բազում քաղա
քին էր ընդ նմա։
Ի բրև ետես զնա
տր։ գթացաւ ի
նա։ և ասէ։ մի լար։
Եւ մատուցեալ կը
մերձեցաւ ի դագ
աղսն։ և որ բար
ձեալն տանէ ին
զտեղի առին։
Եւ ասէ։ պատանի կԹ
դու։ քեզ ասեմ։ արի։
Կանգնեցաւ և նս
տաւ մեռեալն։ և
սկսաւ խաւս ել։
և ետ զնա ցմայրիւր։

Եւ ահ կալաւ զա
մենեսին։ և փառ
աւոր առնէին զաց
և ասէին։ թէ մար
գարէ ոմն մեծ յար
ուցեալ է ի մի ջի մե
րում։ և թէ այց
արարաց ժողովը
րդեան իւրում ի
բարու թիւն։
Եւ ել զրոյցս այս
ընդ ամենայն հրէ
ատան վն նորա։
ընդ ամենայն
կողմանս աշխարհին։
Եւ պատմեցին
յով հաննու աշա
կերտքն իւրվն ա
մենայնի այսորիկ։
Եւ կոչեաց առին
քն երկուս ոմանս

յաշա կերտացն
իւրոց յովհա՛ննէս։
առաքեաց առտր
եասէ։ դո՛ւ ես որ
գալոցես։ եթէ
այլում ակն կալ
ցուք։ Եւ եկեալ
առնա արքնասէն։
յովհա՛ննես մկր
տիչ առաքեա ց
զմեզ առ քեզ եասէ։
դո՛ւ ես որ գալոցն
ես։ թէ այլում
ակն կալցուք։
Եւ ի՛ նմին ժամ
ու բժշկեա՛ց զբա
զումս ի՛ հիւանդ
ու թեանց և ի հար
ուածո՛ց և յայսոց
չարաց։ և կուր
աց բազմաց շնոր

հեաց տեսանէ՛ լ։
Պատասխանի՛ ետ
նոցա եասէ։ երթ
այք պատմեցէ՛ք
յովհաննու զոր
տեսէքդ և լուայք։
զի կոյրք տեսանէ՛ն։
և կաղք գնան։
բորոտք սրբին։
խուլք լսէ՛ն։ մեռ
եալք յառնէ՛ ն։
աղքատք աւետ
արանի՛ն։ և երանի՛
իցէ որոչ գայթա
կղիցէ յիս։
Եւ իբրև գնացին
հրեշտակքն յով
հաննու։ սկսաւ
խաւսէ՛ լ ընդ ժող
ովուրդսն վ՛ն յով
հա՛ննու։ զի՞ ելէք

յանապատնտե
սանել։ եղեգ՝ն
շարժունի՛ հողմոյ։
Ա յլ զի՞նչ ելէք
տեսանել։ այր ի՛
հանդերձս փափ
կու թ՝ե զարդարեալ։
ահաւանիկ որ ի՛
հանդերձս երևել
իս և ի՛փափկու թ՝ե
են։ յարքունիս՝ են։
Ա յլ զի՞նչ ելէք
տեսանել։ մարգ
արէ՞։ այո։ ասեմ
ձեզ։ առաւ ել՝քան
զմարգարէ։ զի
սա՝ է վասն որոյ
գրեալն է։
Հ Ա ե ահա առաքեմ
զհրեշտակ իմ առ

աջի քո։ որ յար
դարեսցէ՝ զճան
ապար հ քո առ
աջի քո։
Հա Ա մեն ասեմ ձեզ։
մեծ ի՛ծնու նդս
կանանց մարգ
արէ քանզ յով
հաննես ո՞չ ոքէ։
բայց փոքր իկն
յարքայու թ՝ե այ
մեծ է քանզնա։
Հբ Ա ւ ամենայն ժող
ովուրդն իբրև
լուան և մաքս
աւ ոքն։ արդար
ացուցին զա՝ծ,
զի մկրտեցան ի
մկրտու թիւնն
յովհաննու։
Ի սկ փարիսեցիքն

և աւրինականք
զխորհուրդն
այ անարգեց ին
յանձինս իւր
եանց։ զիոչ մկը
ոտեցան ի նմանէ։
Կդ Արդ ո՞ւմ նմա
նեցուցից զմար
դիկ ազգիս այս
որիկ։ և ո՞ւմ իցեն
նմանողք։ նման
են մանկտոյ որի
հրապարակս նս
տիցին։ կարդայ
ցեն զմիմեանս և
ասիցեն։ փողս
հարաքձեզ։ և ոչ
կպքաւ եցէք։ ող
բացաք և ոչ լաց
էք։ Եկն յովանն
ես մկրտիչ ոչու

տէր և ոչ ըմպէ։
և ասենդ և գոյինը մա։
Եկն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ։ և
ասէք։ ահա այր
կերող և արբեց ող
բարեկամ մաքս
աւորաց և մեղաւ
որաց և արդարաց
ա՛ւ իմաստու թի
յորդոցիւրոց։

Փարիսեցւոցն

զիկերիցէ ճաշ ընդ
նմա։ ւմտեալի
տուն փարիսեցւոյն։
բազմեցա՛ւ։
Եւ կինմի էր ի
քաղաքին մեղաւոր։
ի բրև գիտաց թէ

բազմեա՛լէ ի տան
փարիսեցւոյն. բեր
եալ շիշմի իւղոյ ա
զնուի. կայր յետոյ
առ ոտսն նորա
լա՛յր. և արտասու
աւքն սկսաւ թան
ա՛լ զոտս նորա.
և հերով գլխոյ
իւրոյ ջնջէր՝. և հա
մբուրէր՝ զոտս նորա՝.
և աւծանէր՝ իւղով.
Եւ տեսեալ փար
իսեցոյն որ կոչեաց
զնա. ասէ՛ ընդ մի
տս իւր. սա թէ
մարգարէ՛ ոք էր.
ապա գիտէր՝ թէ
ով և որպիսի ոք
կին մերձենայիսա.
զի մեղաւ ո՛ր է.

Պատասխանի՛
ետ յս՝ և ասէ՛ ցնա.
սիմովն ունիմ
ինչ ասէ՛ քեզ.
Ենաասէ. ասա՛
վարդապետ.
Եւ ասէ՝. երկու
պարտապանք
էին ո ւրու մն
փոխատուի. մին
պարտէր հինգ
հարիւր դահեկ
ան. և միւսն յիս
ո՛ւն. և իբրև ոչ
գոյր նոցա հատ
ուցանել. երկուց
ո՛ւնց շնորհեաց.
արդասա. ո՛վ առ
աւել սիրեսցէ զնա.
Ասէ՛ սիմովն.
ինձ այսպէս թուի

որում զբազումն
շնոր հեաց ։
Ի ։ նաասէ ցնա ։
ուղիղդատեցար ։
Ի ։ դարձեալ ի
կինն կողմն ։ ասէ
ցսիմովն ։ տես
անեն զայս կին ։
մտի ի տուն քո ։
ջուր ոտից իմոց
ոչ եռուր ։ իսկ
սա արտասու
աւք իւրովք եթ
աց զոտս իմ ։ և
հերով իւրով ջնջ
եաց ։ համբոյրմի
դու ոչ եռուր ինձ ։
սա աւասիկ յոր
մէ հետէ մտեալեմ ։
ոչ դադար եաց ի
համբուր ելոյ զոտս
իմ ։

իւղով զգլուխ իմ
ոչ աւծեր ։ սա իւղ
ով անուշիւ ։ աւծ ։
վասն որոյ ասեմ
քեզ ։ թողեալ լիցին
սմա մեղք իւր բա
զումք ։ զի յոյժ սիրէ
ի որում շատ թո
ղուցու ։ շատ սիրէ ։
և որում սակաւ ։
սա կ ա ։ ։
Ի ։ ասէ ցնա ։ թող
եալ լիցին քեզ մեղք
։ սկսան որ բա
զմեալն էին ընդ նմա
ասել ընդ միտս իւր
եանց ։ ով է սա որ
զմեղս թողու ։
Ի ։ նաասէ ցկինն ։
հաւատք քո կեցու
ցին զ քեզ ։ երթ ի խաղ
աղութիւն ։

աց ։

քո ։

ԵՒ ԻՆՔՆ ՇՐՋԵՑԻՆ ՔԱՂԱՔԱՑ
ԳԵԱՒՐԼԱ։ ՔԱՐՈԶ
ԵՐԵՒԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԵՐ ՁԱՌՔԱՅՈՒԹԻՆ
ԱՅ։ ԵՒ ԵՐԿՈՒՏԱՍ
ԱՆՔՆ ԸՆԴ ՆԱՄԱ։ ԵՒ
ԿԱՆԱՅՔՈՄԱՆՔ
ՈՐ ԲԺՇԿԵԱԼԷԻՆ
ՅԱՅՍՈՑ ՉԱՐԱՑ
ԵՒ ԻՆ ՀԻՒԱՆՈՒԹԵ
ՆԷ։ ՄԱՐԻԱՄՈՐԿՈ
ՉԷՐ ՄԱԶԴԱՂԷՆԱ
ՑԷ ՅՈՐՄԷ ԵՐԹՆՈՂՆԷ
ԵԼԵԱԼԷՐ։ ԵՒ ՅՈՒԼԱ
ՆՆԱՅ ԿԻՆՔ ՈՒԶԱՅ
ՀԱԶԱՐԱՍԱՊԵՏԻՆ
ՀԵՐՈՎԴԻՈՆ։ ԵՒ ՇՈՒՇ
ԱՆ։ ԵՒ ԱՅԼՔ ԲԱԶ

ՀԵ

ԵՒ ԵՂԵՒ ՅԵՏՈ
ԱՅԴՈՒՐԻԿ

ՀԶ

Ի ԺՈՂՈՎԷ ԵՂ
ԲԱԶՈՒՄ ԺՈՂՈՎԸ
ԴՈՑ ԵՒ ԸՆԱՐ ՔԱՂ
ԱՔՔԱՑ ՔԱՂԱՔԱՑ
ԷԿԵԼՈՑՆԱՌՆԱ-
ԱՍԷ ԱՌԱԿԱՐ։
ԼՍԵՐՄԱՆԱՑԱՆ
ՍԵՐՄԱՆՆԵՐ ԶԱՆԵՐ
ՄԱՆԻԱՆԻՐ։ ԵՒ Ի
ՍԵՐՄԱՆՆԷՆ ԻՐԸ
ՈՒՄ։ ԵՐՈՐ ԱՆԿԱՐ-
ԱՌՃԱՆԱՊԱՐՀ
ԱՐ։ ԵՒ ԵՂԵՒ ԿՈԽ
ԱՆ։ ԵՒ ԹՈՒՐՔՆՔ
ԵՐԿՆԻՑ ԿԵՐԱՆՔ
Դ ԱՅԼԷՆ ԱՆԿԱՐ
ՅԱՊԱՐԱՌԱՃԻՆ ԸՆԴ
ԲՈՒՍԱՆԵԼԷՆ

ՀԷ

Լորացա՛ւ առ
ի՛ չգոյէ հիւթոյ։
Եւայլնանկաւ
ի մէջ փշոց։ և ընդ
նմին բուսեալ
փշոցն հեղ
ցուցին զնա։
Եւայլնանկաւ
յերկի՛ր բարի և ի
պարարտ։ և բու
սեալ արարպտ
ո՛ւղ հարիւրապա
տիկ։ Զայսիբրև
խաւսեցաւ։ ասէ։
որ ունիցի ական
ջս լսելոյ՝ լուիցէ։
Հարցանէ ի՛ն
զնա աշակերտքն
թէ զինչ իցէ առակն։
Եւնա՛ ասէ։ Ճեզ
տուեալ է գիտել

զխորհուրդս ար
քայութեանա՛յ։
Այց այլոցն առ
ակա՛ւք։ զիտեսց
են։ և մի՛ տեսցեն։
և լուիցեն և մի՛ իմա
սցին։ Այց առա
կն ա՛յս ինչ է։
Սերմն։ բա՛ննա՛յէ։
և որ քառ ճանա
պար հաւն։ այնո
քիկեն։ որ լսենն։
և ապա գայ սատ
անայ հանէ զբանն
ի՛ սիրտից նոցա։
զիմի՛ հաւատաս
ցենև ապրեսցին։
Եւ որք յապառ
աժին։ որք յորժամ
լսիցեն խնդութ՛բ
ընդունին զբանն։

և արմատս ոչ ու
նիցին. որք առ
ժամանակ մի հաւ
ատան: և ի ժամ
անակի փորձ ու
թեան հեռանան:
Իսկ որ ի մէջ փշ
ոցն անկաւ. նոքա
են որ իբրև լսեն
զբանն և ի հոգս
և ի մեծու թի աշխ
ար հիս զբաղեալ
հ եղձնուն և ան
պտուղ լին ին:
Իսկ որ յերկիրն
պարարտ. որոց
բարուղք և զուարթ
ագին սրտիւ լու
եալ զբանն ընդ
ունին. և տանպտ
ուղ համբերու թբ:

հթ Ոչ ոք լուցանէ
ճրագ և թաք ուց
անէ ընդ կարաս
եաւ. կամ ընդ մա
ղճաւք. այլ ի վերա
աշտանակի դնէ:
զի որ մտանէն զլո
յս տեսցեն:
ձ Զի ք ինչ ծածուկ.
որոչ յայտ լիցի:
և ոչ գաղտնի
որոչ ծանիցի. և է
կեսցէ. ի յայտ:
ձա Մ ես է քայսու
հետև զիարդ լս
էքդ: զի ոյր գուցէ.
տացի նմա. և ոյր
ոչն գուցէ. և զոր
կարծեն թէունի
ցի: բարձցի ի
նմանէ:

կէ Լ կինաւ նա
մայրն և եղբարք
իւր. և ոչ կարէին
հասանել ի՛ նա
վն՛ բազմու թ՛ենն:
Զդ եղև նմա և
ասեն. մայր քո և
եղբարք քո կան
արտաքոյ և կամին
զքեզ տեսանել:
Լ ւասէ ցնոսա:
մայր իմ և եղբարք
իմ սոքա են, որ
զբաննայ՛ լս են և
առնեն:
Ճգ ւեղև իմի
ում աւուրց.
ինքն ել ինաւ և
աշակերտքն նորա
և ասէ ցնոսա: ե
կայք անցուք յայն

կոյս ծովակիս:
Լ ւգնացի՛ ն:
Լ ւ մինչդեռ նաւ
էին ի՛ քո՛ւն եմուտ:
և էջմրրիկ հողմ
ոյ ի՛ ծովակն. և ուռ
ոյր. և տագնապէ ի՛ն:
Ա ատուցեալ զար
թուցին զնա և ասա
են. վարդապետ՛
վարդապետ՛: կոր
նչիմք աւաս իկ:
Լ ւնա յարուց
եալ սաստեաց հող
մոյն և խուովու թ՛ե
ջրոցն. և հանդար
տեցին: և եղև խաղ
աղու թի՛ւն:
Ա սէ ցնոսա: ո՞ր
են հաւատքձեր:
Լ ւ զահի հարեալ

զարհուրեցան, և
ասէ ի՛ն ցմիմեանս։
ո՞վարդ եւ քիցէ սա
զի հողմոց և ջրոց
հրաման տայ։ և
հնազանդի՛ն սմա։
Ւ նաւ եցին իջ
ին յաշխար հն գեր
գեսացւոց որ է յա՛յն
կոյս հանդէպ գալ
իլեա։ Ե ւ ընդ ելա
նելն նորա ի՛ ցամաք։
պատա հեա՛ց այր
մի ի՛ քաղաքէն յոր
ում էինդ և ք։ և բա
զում ժամանակս
չե՛ր հանդերձ զգեց
եալ։ և ոչ ի՛ տան բն
ակեալ։ այլ ի՛ գեր
եզմա՛նս։
Ը ւ տեսեալ զյ՛ս,

աղաղակեաց և
անկա՛ւ առ աջի
նորա։ և ասէ՛ մե
ծա ձայն։ զի՞ կայ
իմ և քո յ՛ս որ դի
ա՛յ բարձր ելոյ։
աղաչեմ զ քեզ մի
տանջ երզիս։ քան
զի հրաման տայր
այսոյնպղծոյ ել
անել ի՛ մարդ ւ ոյ
անտի։ զի բազո՛ւմ
ժամանակս յափը
շտակ եալ երզնա։
և կապէր ի՛ շղթ
ա՛յս և պահէր յեր
կաթս։ և խզ էր
զկապանսն։ և
վարէր ի՛ դիւ էն
յանապատս։

Է հա՛ր ցնա յս
և ասէ. զի՞ն չ ան
ունէ քեզ :
Է ւ նա ասէ լեգէ
ո՛վն. զի դև՛ք բազ
ումք մտեալ էին ի՛
նա. և աղաչէին
զնա զի մի՛ հրամ
անտացէ նոցա
երթ ալ յանդու
նդս : Է ւ երանդ
երամակ մի խոզ
ից բազմաց արաւ
տական ի՛ լերինն.
և աղաչ եցին զնա
զի հրամանտացէ
նոցա մտանել՛ ի՛
նոսա. և հրամայ
եա՛ց նոցա :
Է ւ ել եալ դևքն
յառնէն. մտի՛ն ի՛
խոզ՞անն. և դիմ
եա՛ց երամակն ի՛
գահէ անտի ի՛ ծով
ակն. և հեղ՞ա՛ւ :
Ի բրև տեսին խոզ
արածքն զիրսն որ
եղեն. փախեա՛ն :
և պատմեցին ի՛
քաղաքի՛ն և յագար
ակսն : Է ւ ի բրև ել
ին տեսանել զգոր
ծսն. և եկինաւ յս.
և գտին զայրն ուս
տի դևքն ել եալ էին :
զգեց եալ և զգաստ
ացեալ նստեր՛ առ
ոտսն յի՛ և երկեան :
Պ ատմեցին նոցա
որոց տեսեալն եր
թէ զի ա՞րդ փրկեց
աւ դիւահարն :

Լ. ւաղաչէր զնա
ամենայն բազմու
թիւնն շուրջ զկող
մամբքն գերգես
ացւոց. զնալի՛ սա
հմանացն նոցա.
քանզի ահիւ մեծ
աւ տագնապէին:
հդ Լ. ւնա մտեալ ի՛
նաւ դարձա՛ւ ան
դրէն: Լ. ղաչէր
զնա այրն ուստի
դեւքն ելեալ էին
շրջել՛ ընդ նմա:
Լ. ր ճակեաց զնա
եւասէ. դարձի՛ տուն
քո. եւ պատմեա՛ զոր
միանգամ արար
քեզա՛ծ:
Գ. նաց ի՛ քաղաքն
եւ քարոզէր՛ զոր

ինչ արար նմա յս:
հէ Լ. ւ իբրեւ դարձ
աւ անդրէն յս: ըն
կալա՛ւ զնա ժողով
ու րդն: քան զիա
մեն էքեա՛նակն ու
նէին նմա:
Լ. ւ ահա եկն այր
մի որ ումանուն էր
յայրո՛ս: եւ նա էր
իշխան ժողովրդ
եանն: անկ եալ
առ ոտսն յի. աղ
աչէր զնա մտան
ել՛ ի՛ տուն նորա:
զի դուստր մի ա
մաւրէր նորա: ամ
ա՛ց իբրեւ երկոտա
սանից: եւ էր մէր՛ձ
ի՛ մայ: Լ. ւ ընդ էր
թալն նորա. ժող

ովուրդքն նեղ
էին զնա ։
Լ։ ։ կինմիեր ի
տեռատեսու թէ
արեան ամաց
երկո տասանից.
որումոչ էրլի ալ
հնարյումեքէ
բժշկել ։ մատու
ցեալ յետոյ մեր
ձեցա՛ ի քղանցս
հանդերձի նորա ։
և ն ոյն ժամայն
եկա՛ց բղխումն
արեան նորա ։
Լ։ ։ ասէ՛ յս. ո՛վ է
որ մերձեցաւ ն
յիս ։ Լ բրևամէ
ն եքեան ուրան
ային. ասէ պետ
րոս և որ ընդ նմ

այն էին. վարդա
պետ. ժողովուրդքդ
պնդենև նեղէ՛նգք
Լ։ ։ ասէ՛ յս. ոմն
մերձեցաւ յիս ։
քանզի գիտացի
եթէ զաւրու թի՛ն
ել յին էն ։
Լ բրևետեսկինն
եթէ ոչ ծածկեց
աւ ի նմանէ. եկն
դողալով. և անկ
ա՛ ատաջի նորա ։
թէ վասնորոյ իր
աց մերձեցաւ ի՛նա.
պատմեա՛ցատա
ջիամենայն ժող
ովրդեանն ։ և թէ
որպէս բժշկեցա՛ւ
աւ ժամայն ։

եզ ։

Եւասէ՝ քաջա
լերեա՛ց դուստր։
հաւատք քո կեց
ուցին զքեզ եր՛թ
ի՛ խաղաղութիւն։
Եւ մինչդեռ նա
խաւսեր։ գա՛ ոմն
ի՛ տանէ ժողով ոդ
ապետին և ասէ՛
ցնա։ մեռա՛ դու
ստրն քո։ մի՛ ինչաշ
խատ՛ առներ զդա։
Իսկյա՛ իբրև լու
աւ։ պատասխա
նի՛ ետ նմա և ասէ։
մի՛ երկնչիր։ միա
յն հաւատայ և կեցցէ։
Եւ մտեալ ի՛ տունն
ոչ՛ զոք եթող մտա
նել։ բայց միայն
զպետ՛ որոս և զյա՛կ

ովքոս և զյովհա՛
ննես։ և զհայր մա
կանն։ և զմա՛յրն որ
Լային ամենեք
եան և կոծէին զնա։
Եւ նա ասէ։ մի՛ լա
յք։ զի չէ մեռեալ։
այլ ննջէ՛։
Եւ նղքա ծա՛ղր
առնէին զնա։ զի
գիտէին թէ մեռա՛։
Եւ նորա հանեալ
զամենեսին արտ
աքս։ կալաւ զձեռ
ան նորա։ բար
բառեցա՛ և ասէ։
արի կա՛ց մանուկ
դու։ Եւ դարձաւ
ոգի նորա։ և կան
գնեցա՛ վաղվաղ
ակի։ և հրամայ

եաց տալ նմա ուտ եղ:
Եւ զարմացան
ծնաւղքն նորա:
Եւ նա պատուիր
եր միումեք ասել
որ ինչ եղևն:
հզ Եւ կոչեցեալ
զերկոտաս
ան առաքեալսն.
ետ նոցա զաւրու
թիւն և իշխանու
թիւն իվերա ա
մենայնդիւաց.
և բժշկել զհիւ
անդու թիւնս:
Եւ առաքեաց զն
ոսա քարոզ ել
զարքայու թիւնն հթ
այ. և բժշկել զախ
տաժետս:
հէ Եւ ասէ ցնոսա.

մի ինչ բաւնայք
ի ճանապարհ. մի
զաւազան. մի մա
խաղ: մի հաց: և մի
արծաթ. մի երկ
ուս հանդերձս ու
նիցիք: Եւ յոր
տուն մտանիցէք.
անդ ազանիջ իք:
և անտի գնայցէք:
հը Եւ որք ոչ ընդուն
իցին զձեզ. յորժամ
ելանիցէք ի քաղ
աքէնյայնմանէ.
զփոշիոտ իցձերոց
թաւ թափ եսջիք
իվկայու թինոց ա:
Եւ ել եալ շրջէին
ընդ քաղաքս և
ընդ գեաւղս: աւ
տարանէին և բժշ

կեին ընդ ամեն
այն տեղիս.
ղ Լ. ուաւ հերովդ
ես չորրորդապետ
զգործսնամենայն
և զարմանայր վն
ասելոյն յոմանց
եթէ յով հաննես
յարեաւ ի մեռել
ոց. և յոմանց թէ
եղիա յայտնեց
աւ: և յայլոց թէ
մարգարէ ոմն
յառաջնոցն յարեաւ:
Լ. սէ հերովդես:
զյով հաննես ես
գլխատեցի: իսկ
սա ով իցէ զորմէ
զայսպիսի իրս լս
եմ: Լ. ւ խնդրեր
տեսան էլ զնա:

ղա Դ. ար ճան առաք
եալ քն. և պատմ
եցին նմա զամե
նայն զոր արարին:
ղբ Լ. ւ առ եալ զնոսա
խուսեաց առան
ձինն ի տեղի անա
պատ քաղաքի
միոյ որում անուն
էր բեդսայիդայ:
Լ. ւ ժողովուրդքն
իբրև գիտացին
գնացին զհետնորա:
և ընկալեալ զնոսա.
խաւսէր ընդնոսա
վն արքայութեայ:
և որոցպետքեին
բժշկու թէ բժշկէր:
ղգ Լ. ւ աւրն սկսաւ
տարաժամել: մա
տեան երկոտաս

անքն և ասեն ցնա:
արձակեա զժող
ովուրդադ. զի եր
թեալ շուրջի գե
աւղսն և յագար
ակս հանգից են
և գտանից են կե
րակուր. զի աստ
յանապատի տե
ղոջ եմք :

Ասէ ցնոսա :
դուքտուք նոցա
ուտել: Է ւ նոքա
ասեն. ոչ գոյ մեր
աւելի քանզ հինկ
նկանակ և զերկուս
ձկունս. բայց եթէ
երթիցուք զնեսց
ուք բաւական
ժողովրդեանդ կեր
ակուր : քանէին
զի

արք իբրև հինգ
հազար :

Ասէ ցաշակեր
տսն. բազմեցուց
էք զդոսա դասս
դասս. յիսուն յիսու ն:

Է ւ արարին այն
պէս. և բազմեցու
ցին զամենեսեան:

Է ւ առեալ զհինգ
նկանակն և զերկ
ուս ձկունսն. հայ
եցաւ յերկինս աւր
հնեաց. և եբեկ.
և տայր ցաշակեր
տսն արկան ել ժող
ովրդեանն :

Կերան և յագեցան
ամենեքին. և բար
ձին զնշխար կոտոր
ոցն երկոտասան
սակաւոր :

ղդ

[illegible]
[illegible]

Թասաւ անձ ինն.
էին ընդ նմա և աշա
կերտքն նորա ։
Ե հարց ցնոսա և
ասէ ։ զո՞ ղքասէն
ժողովուրդքն թէ
ի ցեմ ։ Ե ւ նոցա պա
տասխանիտու եալ
ասեն ։ զ յովհաննն
ես մկրտիչ ։ և այլք
զեղիայ ։ իսկ այլք
թէ մարգարէ ղք
յառաջ նոցն յարեաւ ։
Ա սէ ցնոսա ։ դուք
զո՞ ղքասէք զին էն
թէ ի ցեմ ։
Պ ատասխան ի
ետպ ետրոս և ասէ
զքսն այ ։

ղէ

Ն ա սաստեաց ի
նոսա ։ և պատու
իրեաց մի ումեք
ասել զայն ։ և ասէ ։
թէ պարտէ որդւոյ
մարդւոյ բազում
չարչարել ։ և ան
արգել ի քահան
այ ապետից և ի ծե
րոց և ի դպրաց ։
և սպանանել ։ և
յերիր աւուր յառնել ։
ղզ

Ե ւ ասէր առ ամե
նեսին ։ եթէ ղք
կամի զկնի իմ գալ ։
ուրասցի զանձն ։
և առցէ զխաչիւր
հանապազ ։ և եկէ
սցէ զկնի իմ ։
Զ ի որ կամից ի
զանձն իւր կեցուց
անել ։ կորուսցէ զնա ։

և որ կորուսցէ
զանձն իւր վնիմ զնա:
կէցուսցէ

Զ ինչ աւգուտէ
մարդոյ եթէ զաշ
խարհ շահեսցի.
և զանձն իւր կոր
ուսցէ կամ տուժեսցի:

ղէ Զ իորամաւթ
համարեսցի զիս
և զբանս իմ. զնա
և որդի մարդոյ
յամաւթ արասցէ
յորժամ գայցէ
փառաւք իւրովք
և հաւր. և հրեշ
տակաց սրբոց:

ղը Բ այց արդարև
ասեմ ձեզ: եթէ
են ոմանք ի դոց
անէ որ այդրկան.
որք մի ճաշակեսցեն
զմահ. մինչև

տեսցեն զարքայու
թիւնն այ:

Է ւ եղև յետ այսց
բանից իբրև աւ
ուրք ութ. առեալ
զպետրոս և զյակ
ովբոս և զյովհան
նէս. եւ ի լեառն
կալ յաղաւթս:

Է ւ ի կալ նմա յաղ
աւթս. եղև տեսիլ
երեսաց նորա այլա
կերպ: և փոխեց
աւ հանդերձ նորա
և եղև սպիտակ
փայլիւն: և ահա
արք երկու խաւս
էին ընդ նմա. որ
էին մովսէս և եղիա
երևեալ փառաւք:
և ասէին զելիցն նորա

զոր կատարելոց
եր յեմ ։

Իսկ պետրոս և
որ ընդ նմայնէին
ծանրացեալ քի
քնոյ, զար թեան
տեսին զփառսն
նորա, և զերկու
արսն որ կայ ին
առ նմա ։

Եւ եղև ի մեկն
ելն նոցա ի նմանէ,
ասէ պետրոսցյ՝ ։
վարդապետ՝, բարւ
ոք՝ է մեզ աստ լինել ։
և արասցուք երիս
տաղաւարս ։ մի
քեզ՝, և մի մովսեսի՝
և մի եղայի ։ և ոչ
գիտեր զինչ խաւ
սեր ։

Եւ իբրև զայս
ասաց, եկն ամպ
և հովանի՝ եղև
իվերա նոցա ։ և
երկեան ի մտան
ելն նոցա ընդամ
պովն ։

Զայն եղև յամ
բոյն և ասէ, դա՝յէ
որդի իմ ընտրեալ
դմա՝ լուարուք ։

Եւ ընդ լինել
բարբառոյն, գտ
աւ յ՝ միա՝յն ։

Եւ ինքեանք լռե
ցին ։ և ոչ ումեք
պատմեցին յաւ
ուրսն յայնոսիկ,
և ոչինչ յորոց
տես ին ։

ղԹ

ՒԵՂԵՒ ԻՎԱՂ
ԻՒՆ ՄԻՆՉԻՉ

ԱՆԵԻՆ ՆՈՂՔԱՒ
լեռ նեանտի ։
ընդ առաջ եղ և
նմա ժողովուրդ
բազում ։
Եւ ահա այրմի
ի ժողովրդեն է
անտի աղաղակ
եա՛ց և ասէ ։ վար
դապետ ։ աղաչեմ
զքեզ հայեա՛ ց
յորդի իմ ։ զիմիա
մաւ՛րէ ինձ ։ և
ահա ա՛յս հարկ
անի ի՛ նմա ։ և
յանկարծ գոչէ ։ և
զարկուցանէ և
թաւալեցուցանէ
զնա և փրփրեցու
ցանէ ։

և հազիւ մեկնի ի
նմանէ խորտակ
եա՛լ զնա ։ և
աղաչեցի զաշակէ
րտան քո զի հան
ցէ զնա ։ և ո՛չ կար
աց ին ։
Պատասխանի
ետ յ՛ս և ասէ ։ ով
ազգ անհաւատ և
թիւր ։ մինչ յե՛րբ
եղեց ընդ ձեզ և ան
սայց եմ ձեզ ։ մա
տոյ այսր զորդինքո ։
Եւ մինչդեռ մատ
չեր ։ զարկոյց զնա
դևն ։ և շարժեա՛ց ։
Սաստեաց յ՛ս այս
ոյն պղծոյ ։ և բժշկ
եա՛ց զմանուկն ։ և
ե՛տ զնա ց հայրիւր ։

ԳԸ

ՃԼ Եւ զարմանային
ամենեքեան ի
վերամեծամեծ
ացն այ :
ՃԼԱ Եւ ի զարմանալն
ամենեցուն ի
վերա ամենայնի
զորառներ · ասէ
ցաշակերտսնիւր ·
դիք դուք իլսելիս
ձեր զբանս զայս
ոսիկ · զիորդ ի
մարդւոյ մատնել
ոցէ ի ձեռս մար
դկան : Եւ ւ նոքա
ոչ գիտէին զբանն ·
և երծածկեալ ի
նոցանէ · զի մի
գիտասցեն : և եր
կնչէին հարցան

ել ցնավասնբա
նինայնորիկ
ՃԲ Եմուտ խորհու
րդ ի նոսա թէով
արդեւք մեծիցէ
ի նոցանէ :
Եւ ՅԱ իբրեւծան
եաւ զխորհուր
դս սրտիցնոցա ·
առ մանուկ մի
կացոյց ի մէջ
նոցա առ իւր ·
և ասէ ցնոսա ·
որոք ընկալցի
զմանուկս զայս
յանուն իմ, զիս
ընդունի : և որ
զիսն ընդունիցի ·
ընդունի զառա
քիչն իմ · զի որ

փոխքրիստոսին յաւ
էնեան ին ի ձեզ ։
նամ եղիցի մեծ ։
ճզ Պատասխանի
ետ յովհաննէս
եւ ասէ ։ վարդա
պետ տեսաք զոմն որ յա
նուն քո դեւս
հանէր · եւ արգ
ելաք զնա · զի ոչ
շրջի ընդ մեզ ։
Ասէ ցնա յիսուս ։
մի արգելուք ։ զի
որ ոչն է ձեր թշն
ամի · ի ձեր կողմ
նէ ։
ճէ Եւ եղեւ ի կա
տարել աւ
ուրց վերանալ
ոյ նորա ։ եւ ինքն

զերեսս հաստատ
եաց երթալ յէրլմ ։
Եւ առաքեաց հր
եշտակս առաջի
երեսաց իւրոց ։
եւ իբրեւ չոգան
մտին ի գեաւղ մի ոտեայք
սամարացւոց · պա
տրաստել ինչ նմա ։
եւ ոչ ընկալան զնա ։
զի դէմ եղեալ էր
նորա երթալ յէրլմ ։
Իբրեւ տեսին աշ
ակերտքն յակոբ
ոս եւ յովհաննէս ·
ասեն · տր · կամիս
զի ասասցուք եւ
իջցէ հուր յերկնից ·
եւ սատակեսցէ զնո սա ։
Դարձաւ սաստ

եա՛ցինոսա և
ասէ. ոչ՝ գիտէք
որոյ հոգւոյ դուք:
զիորդի մարդոյ
ոչ՝ եկնզ հոգ իս
մարդկան կոր
ուսանել. այլ կէ
ցուցանել՝:
Եւ գնացին յայլ
գեաւղ:
ՃԵ Եւ մինչդեռ երթ
ային նոքաի ճան
ապարհի. ասէ՝
ոմն ցնա: եկից՝
զկնի քո յոր վայր
և երթայցես:
Ասէ՝ ցնա յս: աղ
ուիսուց որջք գոն
և թռչնոց երկնից
դադարք: և որդւոյ

մարդոյ ոչ գոյ
ուրդիցէ զգլուխ
իւր: Ասէ՝ ցմիւս
ևս եկ՝ զկնի իմ:
և նա ասէ. տ՛ր.
հրամանտուր ինչ
երթեալ նախ
թաղել՝ զհայրիմ:
Ասէ՝ ցնա յս. թող
զմեռեալսն թաղ
ել զմեռեալս իւր
եանց: և դու երթ
պատմեա զարք
այութիւն այ:
ՃԶ Ասէ՝ և այլ ոմն: եկից՝
զկնի քոտ՛ր: բայց
նախ հրամանտուր ինձ հրաժ
արել՝ իտանէ
իմ մէ:

Ա սեցնայն: ոչ
ոքականեձեռս
զմա ճոչև հայիցի
յեռս. եթէ յաջող
եալ իցէ արքայ
ութիւնայ:

ՃԷ Ետայսոր
իկերև եց
ոյցտրևայլ
ևս եւ թանաս
ունև երկու: և
առաքեաց զնոսա
երկուս երկուս
առաջի իւր: յամ
ենայն քաղաքս ՃԺԱ
և իտեղիս ուր
ինքն երթալոցեր:

ՃԸ Ե ւասէ ցնոսա:
ունձք բազում
են և մշակք սա
կաւ. արդաղաչէ
ցէք զտր հնձոց.
զի հանցէ մշակս
ի հունձս իւր:

ՃԹ Ե րթայք ահաառ
աքեմ զձեզ իբրև
զգառինս իմէ ջ
գայլոց:

ՃԺ Մի բառնայք քս
ակ. մի մախաղ:
մի կաւշիկս:

Ե ւ ի ճանապար
հիումեք ողջոյն
մի տայց էք:

ՃԺԱ Յ որտուն մտա
նիցէք, նախ ասա
ա ջիք թէ ողջ
ոյն տանս այսմիկ:
և եթէ իցէ անդ
որդի ողջունի,

հանգիցէ՝ իվեր
այ նորա ողջոյն
ձեր։ ապա թէոչ
իձեզ դարձցի։ ՃԺԲ
ՃԺԲ Է ։ ինմին տան
ագան իջիք։ ուտ
իջիքև ըմպիջիքի
նոցանէ։ զիար
ժանի՝ մշակն վար
ձու իւրոյ։
Մի փոխիցիք տա
նէ իտուն։
ՃԺԳ Յ որ քաղաքմտ
անիցէք։ և ընդ
ունիցին զձեզ։
ուտիջիք զինչ
ատաջի դնիցեն
ձեր։ և բժշկեսջ
իք՝ որի նմա հիւ
անդք իցեն։ և

ասասջիք նոցա
մերձ եա՛լէ իվերա
ձերարքայութի՝ այ։
Ի սկ յորքաղաք
մտանիցէք։ և ոչ
ընդունիցին զձեզ։
իբրև ելանիցէք
ի հրապարակս
նորա ասասջիք։
և զփոշի որ կուու
եալէ ի քաղաքէ
ձերմէ յոտս մեր։
թաւ թափեսցուք
իձեզ։ բայց զայս
գիտասջիքզի մեր
ձեա՛լէ արքայութի
այ։ Ա սեմ ձեզ։
զի սոդովմացւոց
ընդարձակագոյն
լիցի յաւուր յայնմ
իկ։

քան քաղաք ին
այն միկ ։
ՃԺԷ Ա այ քեզ քորա
զին, վա՛ քեզ բե. ՃԺԸ
Թսաիդայ ։ զի եթէ
իտիւրոս և ի՛սիդ
ովն եղեալ է ին
զաւրու Թիւնքն
որ եղեն ի՛ ձեզ. վաղ
ու՛ց և՛սարդ եւք ի՛
խորգ և ի մոխիր
նստեալ և ապաշ
խարեալ եր ։
Բ. այց տիւրոսի
և սիդովնի ընդ
արձակագ ո՛յն
լիցի ի՛ դատաստ
անի քան ձեզ ։
Ե ւ դու կափառ
նայում որ մինչև

յերկինս բարձր
ացեալես, մինչև ի՛
դժո՛խս իցես ։
Որ ձեզ լսէ, ի՛նձ լսէ ։
և որ զձեզ անարգէ,
զի՛ս անարգէ ։ և
որ զիս անարգէ.
զառաք ի՛չն իմ
անարգէ ։ և որ
ինձ լսէ, լսէ այն
միկ որ զիս նառա
ք եաց ։
ՃԺԹ Դ. արձան իւ Թ
անասուն և երկ
ուքն խնդու Թ՛Բ
և ասէ՛ն ։ տ՛ր, և
դև՛ք հնազանդին
մեզ յանուն քո ։
Ե ւ ասէ՛ ցնոսա ։
տեսանէի զսա

տանայ անկեալ
յերկնից իբրև զը
փայլակն ։
Ա հա ետու ձեզ
իշխանու թիւն
կոխել զաւ ձս և
զ կարի ճս և զա
մենայնզաւ ր ու
թիւն թշնամոյն ։
և ձեզ ոչ ինչ մեղ
անչից են ։
Բ այց ընդ այն մի
խնդայք եթէ այսք
հնազանդին ձեզ ։
այլ խնդ ացէք
զի անուանք ձեր
գրեալ են յերկին ։
Ի նմին ժամու ցն
ծացաւ յս հոգւովն
սրբով և ասէ ։ զո

հանամ զ քեն
հայր ։ տ՞ր երկնից
և երկրի ։ զի ծած
կեցեր զայս յիմ
աստնոց և իգիտ
նոց ։ և յայտնեց
եր զայս տղայոց ։
այո հայր ։ զի այս
պես հաճոյ եղև
առաջի քո ։
Ամենայն ինչ
տուաւ ինձ ի հաւ
րէ իմմէ ։ և ոչ ոք
գիտէ թէ ո՞վ է որ
դի թէ ոչ հայր ։
և ո հայր ։ եթէ
ոչ որդի ։ և ում
կամիցի որդ ին
յայտնել ։
Ի ւդարձ եալ առ

ան ճինն առ աշ
ակերտանասէ ։
երանի աչ աց
որտեսանիցեն
զորտեսանիցէք ։
ասեմ ձեզ ։ զի
բազում մարգար
էք և թագաւորք
կամեցան տես
անել զորտեսա
ն էք և ոչ տեսին ։
և լսել զոր լսէքդ ։
և ոչ լուան ։

Ճիա

ուակայար
եաւ ոմն աւր
ինական փորձէր
զնա և ասէր ։ վա
րդապետ ։ զի ինչ
գործ եցից զի
զկեանսն յաւիտ

ենականս ժառ
անգ եցից ։
Ե ւնա ասէ ցնա ։
յաւ ոչ ինչ գր
եալէ ։ որպէս ըն
թեռնուս ։
Ն ա պատասխ
անի ետ և ասէ ։
սիրեսցես զտր
ածքո յամենայն
սրտէ քումմէ և
յամենայն անձնէ
քումմէ ։ և յամե
նայն զաւրութեն
նէ քումմէ ։ և յա
մենայն մտացքոց
և զընկեր քոիբրև
Ե զանձն քո ։
ւասէ ցնա ։ ուղ
եղ ետուր զպատ

ասխան իդ։ զայդ
արա և կեցցես։

ՃԻԲ Ա ա իբրև կամ
եցաւ զանձն ար
դարացուցանել։
ասէ ցյն։ և ով
է իմ ընկեր

Պ ատասխանի
ետ յն և ասէ։ այր
մի իջաներ յէմէ
յերիքով։ և անկ
աւ ի ձեռս աւազ
ակաց։ որք մերկ
ացին զնա։ և վերս
իվերա եդին։ և
թողին կիսամահ
և գնացին։

Ղ էպ եղև քահ
անայի միոջ իջ
անել ընդ նոյն

ճանապարհ։ և
տեսեալ զնազանց
արար։ նոյնպէ
և ղև տացի մի
եկեալ ընդ նոյն
տեղի։ ետես և զա
նց արար։

Ս ամարացի ոմն
ճանապարհ որդ
եալ եկն ընդ նոյն
առնովաւ։ և տե
սեալ զնա գթաց
աւ։ և մատուց
եալ պատեաց զվ
երս նորա։ արկ
եալ իվերա ճեթև
գինի։ և եդ եալ ի
վերա գրաստու
իւրոյ։ ած զնա ի
պանդոկի մի։ և

ՃԴ

դարման եա՛ց զնա։
և ի՛ վաղիւ անդր
իբրև ելաներ ան
տի. հանեալ ետ
ցպանդոկապէ
տն երկու սդահէ
կանս. և ասէ. դա
րմա՛ն տար դմա։
և զոր ինչ ծախես
ցես ի՛դմայ. ի՛ միւս
անգամ գալ ըստ
եան իմում հատ
ուցից քեզ։
Արդ ո՞ յերկոց
ունց ի նոցանէ
թուի քեզ մերձ
աւոր լիեալ անկէ
լոյն իձեռսաւազա
կաց։ Ասա՛ ասէ։
որ արա՛ր զողորմ

նորա։
ու թիւնն իվերա
Ասէ՛ ցնա յս։ երթ
և դու արա նոյնպ
ե։ եղև ի՛ գնալն
նոցա. և ինքն եմ
ո՛ւ տ ի՛ գեաւղ մի։
և կինոմն անուն
մարթայ ընկալաւ
զնա ի՛տան իւրում։
և նորա եր քոյրմի
որում անուն ներ
մարիա՛մ. որ և
եկն նստաւ առ
ոտս տն՛ն. և լսէր
զբանս նորա։
Ի մարթայ զբա
ղեա՛լեր ի բազում
սպասու. եկն ե
կացառնմա և ասէ։
տ՛ր. ո՛ չինչ փոյթէ

քեզ զի քոյրդիմ
միայն եթող զիս
ի սպասու · արդ
ասա դմա զիաւ
գնեսցէ՝ ինձ ։
Պատասխանի՝ ա
յսև ասէ ։ մարթ
այ՝ մար թա ։ դու
հոգաս և զ բազ
ո՛ւմ իւ իք զբաղ
եալ ես ։ բայցաստ
սակա՛ւ ինչ պիտ
ոյէ ։ մարիա մ
մասն բարի ընտ
րեաց · որո՛չ բար
ձցի ի՛նմանէ ։

գզ
ծիգ

ւ եղև իտեղ
ւոջ ուրեք
կալ յաղա՛ւ թս ։
և իբրև դադարե
աց ·

ասէ՝ ցնա ոմն
յաշակերտացն
իւրոց ։ տ՛ր ։ ու սոյ
մեզ յաղաւ թս
կալ · որպես յով
հա՛ննես ու սո՛յց
աշակերտացն իւրոց ։
Ասէ՝ ցնոսա · յոր
ժամ կայցէք յաղ
աւ թս · ասասջէք
հայ՛ր մեր ։ ս՛ք եղի
ցի անուն քո ։ ե
կեսցէ՝ արքայու
թիւն քո ։ զհաց
մեր հանապա զ
որդ · տո՛ւր մեզ
զաւ ր ըստաւրեն ։
և թող մեզ զմեղս
մեր ։ զի՛ և մեք թող
ումք ամենայնի ·

որ պարտիցի մեզ.
և մի՞ տանիր զմեզ
ի՛ ի որձու թիւն:
Ճիդ Լ ւասէ՞ ցնոսա:
ոլ՞ է ի՛ ձէնջ որոյ
իցէ բարեկամ,
և երթայցէ աւ
նա ի՛ մէջ գիշերի՛ և
ասիցէ՞ ցնա. բար
եկամ տուր ինձ
փոխերիս նկան
ակս. զի բարեկամ
իմ եկն առիս յուղոյ:
և ոչ՞ ինչ ունիմ դն Ճիէ
ել առաջինորա:
և նա ի ներքու
ստ տայցէ պատ
ասխանի և ասիցէ:
մի՞ աշխատ առներ
զիս: զիդուրքդ

փակեալ են. և
մանկունքս ընդ
ինև կան յանկ
ողնի. ոչ՞ կարեմ
յառնել և տալ քեզ:
Լ սեմ ձեզ. եթէ
ոչ յարուցեալ
տայցէ նմա վասն
բարեկամու թեանն:
սակայն վասն ժտ
ու թեանն յարու
ցեալ տացէ՞ նմա
զինչ և պիտոյիցէ:
Լ ւ ես ասեմ ձեզ:
խնդրեցէք և տացի՞
ձեզ: հայցեցէք՛ և
գտջիք՞: բախեց
էք. և բացցի՞ ձեզ.
զիամենայն որ
խնդրէ. առնու՞:

և որ հայցէ, զա
անէ՝ և որ բախէ,
բացցի՝ նմա։
Ցո՞ ոք ի ձէնջ հա
յր խնդրիցէ որդի
իւրձուկն։ մի թէ
փոխանակ ձկանն
ա՛ւձ տայցէ նմա։ ՃԻԷ
և կամ խնդրիցէ
ձու, մի թէ կարի ՃԻԹ
տայցէ նմա ։
Ի սկեթէ դուք որ
չարքդէք գիտէք ՃԻԸ
պարգևս բարիս
տալ որդւոցձերոց.
ո՞ր չ ափ և ս ատաւ ՃԻԹ
էլ հայրձեր յերկն
ից տացէ բարիս
այն ոցիկ որ խնդր
են ի նման է ։

ւ հանէրդ և
մի համր։ և
եղև յելանել դիւ
ին խաւ սեցա՝ ւ
համրն։ և զարմ
ացան ամենայն
ժողովուրդքն։
Ի ւ ոմանք ի նոց
անէ ասեն բէեղ
զեբուղա՝ ւ իշխ
անաւ նդիւ աց
հանէ դա զդևս։
Ի ւ այլք փորձէին
և նշան յերկնից
խնդրէին ի՛ նմանէ։
Ի սկնոյս գիտ
ացեալ զխորհուր
դս նոցա ասէ՝ ցնո
սա։ ամենայն թա
գաւորու թիւնբա

ժանեալ յանձն
աւերի՝ ։ Եւ տուն
բաժանեալ յան
ձն կործանի՝ ։
Ապա եթէ սա
տանայ բաժան ՃԼ
եցաւ յանձնէ ։
զիա՛րդ կայցէ
թագաւորու թիւն ։ նորա
զիասէ՛ք զինէն
եթէ բէեղ զեբու
ղաւ իշխանաւ
հանէդա զդևս ։
Եթէ ես բէեղ զե
բուղաւ հանեմ
զդևս ։ որդ իքն
ձերի՛ հանիցեն ։
Պասնայդոր իկ
նոքա՛ եղիցին ձեր
դատաւորք ։

Իսկ եթէ մատամբ
ա՛յ հանեմ զդևս ։
ապա հասեա՛լ է
իվերա ձեր արքայ
ու թիւնա՛յ ։
Յորժամ հզաւր
վաւեալ պահի
ցէ զտունիւր ։ ի
խաղաղու թ՛է են
ինչք նորա ։ բայց
եթէ հզաւրագոյն
քանզնա իվերա
եկեալ յաղթես
ցէ՛ նմա ։ զսպաւ
ազինու թ՛ին նոր՝
հանէ ։ յոր յուսա
ցեալեր ։ և զաւար
նորա բաշխեսցէ՝ ։
Որո՛չէ ընդ իս ։
հակառա՛կ իմէ ։ և

որոչ ժողովէ ընդ
իս, ցրու է՝ : ՃԼԱ
Յ որժամ այսն էլ
անիցէ ի մարդոյ,
շրջի ընդանջրդ
ին տեղիս : խնդրէ
հանգիստ. և իբրև
ոչ գտանէ. ասէ
դարձայց անդր
ես ի տուն իմ ու
ստի ելի, և գայ,
գտանէ մաքր
եալ և յարդարեալ:
յայնժամ երթայ
և առնու եւ թն ՃԼԲ
այլ այս չար ևս
քանզինքն, և մտ
անէ բնակէ անդ:
ազգ չարէ
և լինի յետինն մա
րդոյն այնոր իկ

չար քանզառաջին:
Է ։ եղև մինչդեռ
խաւսեր զայս. ձա
յն էբարձ կին մի
ի ժողով ոդենէ
անտի և ասէ : եր
անի՝ որով այնին
որ կրեաց զքեզ,
և ստեանցն որ
դի եցուցին զքեզ:
Է ։ նա՝ ասէ. նա
երանի այնոցիկէ
որ լսեն զբանն
այ և առնիցեն:
Է ։ ի դիզանել ի
վերա նոցա ժողով
րդոցն, սկսաւ ա
սել՝ ազգ այս նշան
խնդրէ : և նշան
յերկնից ոչ տացի

սմա։ բայցնշանն
յովնանու։
Զիորպէս եղև
յովնան նշան
նինուէացւոց.
այնպէս եղիցի
և որդի մարդոյ
ազգիս այսմիկ։
Դշխոյն հարաւ
ոյ յարիցէ ի դա
տաստանի ընդ
արս ազգիս այս
որ իկ, և դատա
պարտեսցէ զսոսա։
զի էկն ի ծագաց
երկրի լսել զիմ
աստուծիւնն
սողոմ ովնի։
Եւ հա առաւ էլ
քանզ սաղովմոն
էաստ։

Ա՛ր՛ք նինուէաց
ի քյարիցէն ի դա
տաստանի ընդ
ազգիս ընդ այս
միկ և դատապար
տեսցէն զսա։ զի
ապաշխար եցին
ի քարոզուծէն
յովնաննու։
Եւ հա առաւ
էլ քանզ յովն
անէաստ։

Հուրուք
լուցեալ

Ճրագ դնէ ի թա
քըստեան։ այլ ի
վերա աշտանա
կի։ զիոր մտան
իցէն լոյստեսա
նից էն։

ՃԼԴ Ճրակ մարմնոյ ՃԼԵ
ակնէ. յորժամ
ակն առատէ. ա
մենայն մարմինն
լուսաւորեղիցի:
Եւ երբ ակն չարէ
և մարմինն խաւ
արին եղիցի: արդ
զգոյշ լեր: գուցէ
լոյսդ որ ի քեզ է
խաւար իցէ:
Եթէ մարմինդ
քո ամենայն լու
սաւորէ. և չգու
ցէ մասն ինչ խաւ
արին. եղիցի լու
սաւոր ամենայն.
որպէս յորժամ
Ճրագն նշող իւք
լուսաւորիցէ զքեզ:

Եւ մինչ խաւս
էր զայս. աղաչ
էր զնա ոմն փար
իսեցի զի ճաշ կեր
իցէ առ նմա:
Եւ նա մտեալ բա
զմեցաւ:
Իբրև ետեսփար
իսեցին. զարմաց
աւ: զի նախ ոչ մկ
րտեցաւ յառաջ
քան զճաշ:
Ասէ ցնա տր:
այժմ դուք փար
իսեցիք զարտաք
ինզբաժակին և
զպնակին սրբէք
և ներքիննճեր լիէ
յափշտակու թէ
և չարու թէ: ան

միտք։ ոչապա
քեն որ զարտաք
ինն արար։ և զնէ
քինն նոյնարար։
Բ. այց աղէ զար
ժանն իսկ։ տուք
ողորմու թիւն։ և
ահա ամենայն
սուրբ է ճեր։
ՃԼԳ Այլ վայ է ճեզ
փարիսեցւոց։ զի
տասանորդ էք
զանանուխ և
զփեգանայ և զա
մենայն բանջար։
և անցանէք զիր
աւամբք և զսիր
ովնայ։ զայս ար
ժան էր առնել՝ և
զայնու ոչ անել։
անց

ՃԼԵ Վայ ճեզ փարիս
եցւոց։ զիսիր էք
զբարձրագահս
իժ ողովու ոդս և
զնախ ողջոյնս ի
հրապարակս։
ՃԼԸ Վայ ճեզ։ զի էք դուք
իբրև զգերեզմա
նս անյայտս։ և
մարդ իկ գնան ի
վերաև ոչ գիտեն։
ՃԼԹ Պատասխանի
ետ ոմն յաւրինական
ացն և ասէ ցնա։
վարդապետ։ զայդ
բանս ասելով։ և
զմեզ թշնաման
ես։ Է. ւնա ասէ։
և ճեզ վայաւրին
ականացդ։ զի բա

ունայք մարդկան
բեռինս դժուար
ակիրս, և դուք
մատամբ միով
ի՛ բեռինսնոչ մեր
ձենայք :

ՃԻԸ Վայ՛ ձեզ : զի շին
էք զ շիրիմս մարգ
արէիցն, և հար
քն ձերսպանին
զնոսա : ապա ու
րեմն վկայէք,
եթէ կամակիցէք
գործոց հարցն
ձերոց : զի նոքա
կոտոր եցին զնո
սա : և դուք զգեր
եզմանս նոցա շի
ՃԻԸԱՆԷՔ : Վասնայսոր
իկ իմաստու թինն

այ՛ ասաց : առա
քեցիցի՛ նոսա մա
րգարէս և առա
քեալս : և ի՛ նոց
անէ սպանանից
են և հալածիցեն :
զի խնդրեսցի՛ ար
իւն ամենայն մար
գարէից հեղեալ
իսկզբանէ աշխ
արհի յազգ էդ
յայդ մանէ, յար
ենէն աբելի, մին
չև ց արիւննզա
քարիայ կորուս
ելոյ ընդ սեղանն
և ընդ տաճարն :
այոասեմ ձեզ,
խնդրեսցի՛ յազգէ
յայդ մանէ :

Ճիւք Վայ ձեզաւ ըին
ականացդ ։ զի
թաքուցան էք
զփականս գիտ
ութեանն ։ դուք
ոչ մտանէք ։ և որ
մտանել ոցն են
արգել ուք ։
Ճիւգ Է ։ ի խաւս ելն
զայս ամենայնաւ
նոսա առաջի ա
մենայն ժողովրդ
եանն ։ զամաւթի
հարկան էին ։
Է ։ սկսան դպիրքն Ճիւէ
և փարիսեցիք զչ
արել և գրգռ ել
ընդ նմա վասնբա
զում իրաց ։ և սպ
ասել որսալ ինչ

բանս իբերան ոյ
նորա ։ զի չարա
խաւս իցեն զնմ
անէ ։ Ո րովք ի
կուտել բիւր աւոր
աց ժողովրդ եանն
մինչև կոխել զմի
մեանս ։
Ճիւդ Ս կսաւ ասել ցաշ
ակերտսն իւր ։
նախ զգոյշ լերուք
անձանց ի խմորոյ
սադուկեցւ ոցն
որ էկեղծաւ որու թի ։
Ճիւէ Զ ի ոչ ինչ է ի ծած
ուկ որոչ յայտնես
ցի ։ և գաղտնի որ
ոչ ծան իցի ։
Վ ասն զի զոր ինչ
ասիցէք ի խաւարի

լսելի լիցի ի՛ լոյս ։
և զոր յու նկանէն
խաւսեցարուք ի՛շ
տեմարանս ։ քար
ոզեսցի ի՛ վերա
տանեաց ։
Բայց ձեզ՝ ասեմ
սիրելեաց իմոց ։
մի՝ զար հուրիցիք
յայնցանէ որ սպ
անանէն զմարմ
ին ։ և յետայնորիկ
աւելի ինչոչ ուն
իցինառնել ։
Այլ ցուցից՝ ձեզ
յու մէ երկնչից էք ։
երկնչիցիք յայնց
մանէ որ յետ սպ
անանելոյ՝ ունի
իշխանու թիւն

արկանել ի գեյեն ։
այոյ ասեմ՝ ձեզ ։
յայնմանէ երկնչի
ջիք ։ Ո չապաքէն
հինգ ձագ երկուց
դանգաց վաճա
ռի ։ և մի ինոցանէ
ոչ՝ է մոռացեալ
առաջի ա՛ոյ ։ այլ ձեր
և ամենայն իսկ յեր
գլխոյ թուեալ է ։
մի՝ երկնչիք ։ զի
քան զքազո՛ւմ
ձագս լաւէք դուք ։
Ամէն ասեմ՝ ձեզ ։
զի ամենայն որ
խոստովեսցի յիս
առաջի մարդկան ։
և որդի՝ մարդւոյ
խոստովեսցի զնմ

անէ առաջի հրէշտ
Ճիսգ ակ։ ացայ։ Ե ։ որ
ուրասցի զիս առ
աջի մարդկան։
ուրացեալ լիցի
առաջի հրէշտա
կաց այ։
Ճիսէ Ե ։ ամենայն որա Ճիսթ
սէ բան զորդւոյ մար
դւոյ։ Թողցի նմա։
բայց որ զհոգին
սբ հայ հոյիցէ։
մի Թողցի նմա։
Ճիսը Ա յլ որ ժամ տա
նիցէ նզ ձեզ ի ժող
ովուրդս։ և ի պէ
տու Թիւնս և յիշ
խանու Թիւնս։
մի հոգայցէք։ որ

պէս Թէ զինչ պա
տասխանի տայ
ցէք կամ զինչ աս
իցէք։ զի հոգին
սբ ուսուսցէ ձեզ
ի նմին ժամու զինչ
պարտիցէ խաւ
սել։ Ա սէ ոմն ի
ժողովրդ ենէն
ցնա։ վարդապետ
ասա ցեղբայր իմ։
բաժանել ընդ իս
զ ժառանգու Թինն
Ե ։ նա ասէ ցնա։
այրդու։ ո՞ կացոյց
զիս դատաւ որ
կամ բաժանար
ար ի վերա ձեր։
Ե ։ ասէ ցնոսա։

տեսեք և զգոյշ
լերուք յամեն
այն ազա հութէէ։
զիոչ եթէ ի մթեր
ից ընչից ուրուք
ից են կեանքն որ։
Խ աւսեցաւ առ
նոսա առակ միև
ասէ։ առն որումն
մեծատան ետուն
անդք տոհմակա
նս։ և խորհէր ի
միտսիւր և ասէր։
զի՞ գործեցից, զի
ոչ գոյտեղի ուր
ժողովեցից զար
դինսիմ։ և ասէ։
գիտեմ զինչ արար
ից։ քակեցից զշտ
եմարանս իմ, և և՛ս

մեծամեծս շինեցից։
և անդր ժողով եց
ից զ ցորեան և զա
մենայն բարու
թիւնս իմ։ և աս
ացից ցանձն իմ,
անձն, ունի՛ս բա
զում բարու թիւ
համբարեալ ամ
աց բազմաց, հա
նգի՛ր, կե՛ր, ար՛բ, և
ուրա՛խ լեր։
Ա սէ՛ ցնաա՛ծ։
անմիտ, յայսմ
գիշերի զհոգիդի
քէն ի բաց պահ
անջիցեն, իսկ
զորպատրաստ
եցերն ու՛մ լինիցի։
Ն ոյնպես և որ գան

ձեանձին. և ոչ
յած մեծանայցէ:
ՃԾ Ասէ ցաշակեր
տանիւր. վասն
այսորիկասեմ
ձեզ. մի հոգայք
ընդ ոգւոյ թէ զինչ
ուտիցէք. և մի
ընդ մարմնոյ թէ
զինչ զգենուցուք:
զի ոգի առաւ ելէ
քանզկերակուր.
և մարմին քան
զհանդ երձ:
Հայեցարուք
ընդ ագուաւս. զի
ոչ սերմանենև ոչ
հնձեն. որոց ոչ
գոն իշտեմարա
նք: և ոչ ամբար

անոցք. և աստծկեր
ակրէ զնոսա. որ
չափ և սաւ աւել
զ ձեզ որ լաւ էք
քանզ թռչունս:
Ո՞վ ի ձենջ առ հո
գալ կարիցէ յաւ
ելուլ ի հասակիւր
կանգուն մի. իսկ
արդ եթէ ի փղքուն
չէք բաւական.
վասն այլոցն զի
հոգայցէք:
Հայեցարուք ընդ
շուշանն որպես
աճէ ոչ ջանայ և ոչ
նիւթէ. ասեմ ձեզ:
և ոչ սողոմոն
յամենայն ի փառ
ն իւր զգեցաւ իբրև

զմի ի նոցանէ։
Իսկ եթէ զխոտն
որ այսաւր ի բա
ցիէ, և վաղիւ ի
հնոց արկանելի,
ածայնպէս զգեց
ուցանէ, որ չափ
և սաւաւել զձեզ
թերա հաւատք։
Եւ դուք մի խնդ
րէք զինչ ուտիցէք,
կամ զինչ ըմպիցէք
և մի զբաղնուք։
զի զայն ամենայն
հեթանոսք աշխ
արհի խնդրեն։
Այլ ձեր հայր գի
տէ զիպիտոյ է այն
ամենայն։
Բայց խնդեցէք

զարքայութիւն
այ, և այն յաւել
ցի ձեզ։

ի երկնչիր
հաւտիս
քրիկ։ զի հաճեց
աւ հայրձեր տալ
ձեզ զարքայութիւն։
Վաճառեցէք
զինչս ձեր և տուք
ողորմութի ւն։
Եւ արարէք ձեզ
քսակ առանց հն
անալոյ։ գանձ
անպակաս, յեր
կինս։ ուր ոչ գող
մերձ ենայ, և ոչ
ցեց ապականէ։
զի ուր գան ձնձեր
ան՝դ և սիրտք ձեր
եղիցին։

ՃԾԴ Եղիցին գաւտիք
ճեր պնդեալ ընդ
մէջս և ճրագունք
լուցեալք։ և դուք
նմանո՛ղք մարդ
կան որակն ուն
իցին տ՛ն իւրեանց
թէ ե՛րբ դառնայ
ցէ ի՛ հարսանեաց։
զի յոր ժամ գայցէ
և բախիցէ, վաղ
վաղակի՛ բանայ
ցեն նմա։
ՃԾԵ Երանի՛ իցէ ծառ
այիցն այնոցիկ.
զորս եկեալ տ՛րն,
գտցէ արթունս։
Ամէնասեմ ճեզ։
զի գաւտի ընդ
մէջ ածցէ, և բա

զմեցուսցէ՛ զնոսա։
Եւանցեալ պաշ
տիցէ՛ զնոսա. և
եթէ յերկորդ կամ
յեր որդ պահու
եկեսցէ և գտցէ
այնպէս երանելի՛
են ծառայքն այնո ՔԻԿ։
ՃԾԶ Բայց զայն գիտ
ասջիք՛. եթէ գիտ
երտանու տերն
յորում ժամ ու
գողգայ. չտա՛յր
թոյլ ական հատ
անել ի՛ տանիւրում։
Եւ դուք եղ եր
ուք պատրաստ՛ք։
զի յորում ժամու
ոչ կարծիցէք գա՛յ
որդի մարդւոյ։

Ասէ պետրոս. տր. առմեզ ասա
ցեր զառակդ զայդ
թէ առամենեսին:
Է: ւասէ տր. ով
իցէ հաւատարիմ
տնտես և իմաստ
ուն. զոր կացուս
ցէ տրիւր ի վերա
գերդաստանի իւր
ոյ. տալ ի ժամու
զկերակուրս:
Է: րանի իցէ ծառ
այ ին այնմիկ. զոր
եկեալ տրնիւր գտ
անիցէ արարեալ
այնպես:
Արդարև ասեմ
ձեզ. զի ի վերա ա
մենայն ընչից իւր
ոց կացուսցէ զնա:

Ապա թէ ասիցէ
ծառայնայն ի սր
տի իւրում. յամէ
տրիմ ի գալ. և սկ
սանիցի հարկան
էլ զծառայսն և
զաղախնայս. ու
տել և ըմպել և ար
բենալ. եկեսցէ
տր ծառայինայն
որիկ յաւուր յոր
ում ակն ոչ ունի
ցի. և ի ժամու
յորում ոչ գիտիցէ.
ընդ մէջ կտրեսցէ.
զնա. և զմասն նո
րա ընդ ան հաւ
ատս դիցէ:
Է: ւծառայ որգի
տիցէ զկամս տն
իւրոյ. և ոչ պատ

բաստիցէ ըստակա
մաց նորա. արբ
ցէ գանբազում:
Է. ւորոչնգիտիցէ.
և արժանի գանի
ինչ գործիցէ. արբ
ցէ գանսակաւ:
Ամենայնի որում
շատտուաւ. շատ
խնդրեսցի ի նմ
անէ: և որումբա
զում աւանդեցաւ.
առաւել և սպահ
անջեսցեն ի նմանէ:

Ի. ուր եկիար
գանել յերկ
իր: [illegible] ինչ: կա
միմ: թէարդէն
իսկ բորբոքեր: և ծկա
մկրտութիւն մի
ունիմ մկրտել: և

զիարդ: փուրամ
մինչկատարեսցի:
Համարիք եթէ
խաղաղութիւն եկի
տալ յերկիր. ոչ:
ասեմ ձեզ. այլ բաժ ինս:
Զ. ի եղիցին յայսմ
հետէ հինգ ի տան
միում բաժանեալք:
երեքն յերկուց. և
երկուքն. յերից:
Բաժանեսցի հայր
յորդւոյ. և որդի ի
հաւրէ: մայր ի դս
տերէ. և դուստր ի
մաւրէ: սկ ե՛ս ուր
ի հարսնէ. և հար
սն ի սկեսրէ իւրմէ:

Ա. սաց և ցժողով
ուրդսն. յորժամ
տեսանիցէք ամպ

ծագեալ յարևմտ
ից. իսկոյն ասէք
եթէ անձրև գայ.
և լինի՛ այնպէս. և
յորժամ հարաւշն
չեալ ասէք եթէ
խորշակ լինի. և լի
նի՛ այնպէս.

Կեղծաւորք. զերեսս
երկնի և երկրի գիտ
է՛ք փորձել. իսկ զժ
ամանակս զայս զի
արդ ոչ փորձէք.

Ընդէ՞ր և յանձ
անց իսկ ոչ ընտրէք
զար ժանն.

ՃԿԲ Յորժամ երթայց
ես ընդ աւս ոխիքոմ
առ իշխան. ի՛ ճան
ապարհի՛ տուր զհ
աշիւն զերծանել ի

նմանէ. զի գուցէ
քարշիցէ զքեզ
առ դատաւորն.
և դատաւորն մա
տնիցէ դահճի՛. և
դահիճն արկան
իցէ ի՛ բա՛նդ. ասէ՛մ
քեզ. ոչ՛ ելանիցես
անտի. մինչ հա
տուցանիցես զյե
տին բնիոնն.

ՃԿԳ Եկին ոմանք ի
նմին ժամանակի.
և պատմեցին նմա
վասն գալիլէացո
ցն որոց զարիւնն
պիղա՛տոս խառ
նեաց ընդ զոհսն
նոցա.

Պատասխանի՛ ետ
և ասէ՛ ցնոսա. հա

մարիք եթէ այն
գալիլեացիք եղեն
մեղաւորք քանզա
մենայն գալիլեաց
իս զի զայնպիս ի
անցս կրեցին. ոչ.
ասեմ ձեզ. այլ եթէ
ոչ ապաշխարիցէք.
ամենեքին նոյնպ
էս կորընչի ջիք.
Կ ամ նոքա ութ
ու տասանքն յոր
ոց վերա աշտար
ակն անկաւ իսիլ
ովամ և սպան
զնոսա. համար
իք եթէ նոքա պար
տապանք եղեն
քանզամենայն
մարդիկ որ բնակ
եալ են յեկեմ.

ոչ. ասեմ ձեզ. այլ
թէ ոչ ապաշխար
իցէք. ամենեքեան.
նոյնպէս կորնչիք
ճկդ Ա սաց և զառ
ակս զայս. թզէ
նի միեր որում ն տն
կեալ յայգոջ իւրում.
և եկն խնդրելպտ
ուղի նմա. և ոչ եգ
իտ. Ա սէ ցայգէ
գործն. ահա երեք
ամ. ք են յորմէ հե
տէ գամ խնդրելպտ
ուղի թզ ենոջդ. և
ոչ գտանեմ. արդ
կտրեա զդա. ընդէր
և զերկիրդ խափանէ.
Ն ապատասխանի
ետևասէ. տր. թող
զդայ այս ամ և ս. մին

շուրջ զդովաւ
բրեցից. և արկից
աղբ. թերևսար
ասցէ՝ պտուղ:
ապա եթէ ոչ. յամէ
և ս հատցեսզդա՝ ճկէ

Ժողովրդանոցա

ցն ի շաբաթս. և
ահա կին մի զորու
ներ այս հիւանդու
թեան: ամս ութ
ուտասն. և էր կար
կամեալ: և ոչ կար
էր ամենևին ի վեր
հայել: ։ ուտեսեալ
զնայի. կոչեա՛ցաու
ինքն և ասէ՝ ցնա.
կինդու. արձակեալ
ես ի հիւանդութենէ

ք ումմէ. և եդ ի
վերա նորա ձեռն.
և առ ժամայնուղ
ղեցաւ: և փառաւ
որ՝ առ ներզա՝ծ:
Պատասխան ի
ետ ժողովրդապ
ետն ցասուցեալ.
թէ ընդ ե՛ր ի շաբ
աթու բժշկեաց
յս: և ասէ՝ ցժող
ովուրդն. վեցաւր
է յորսարժան է
գործել: յայնս եկ
այք բժշկեցարուք.
և մի՝ յաւուր շաբաթ ու:
Պատասխան ի
ետ նմատ՝ր և ասէ.
կեղծաւորք. իւր
աքանչիւրդք ի ձէ
նջ ի շաբաթու ոչ

արձակէ զեզնիւր
կամ զէշ ի մարոյ, ճկէ
և տանի տայ ջուր:
իսկայսդուստր
աբրահամու էր
զոր կապ եաց սա
տանայ, ահաւա
դիկ ութ ու տասն
ամ, ոչ երարժան
արձակէլ ի կա
պանաց անտի ի
շաբաթու:
ճկզ Լ ւզայս իբրևաս
աց, յամա՛ւթ լին
էինամենէքին որ
հակառակն կայ
ին նմա: Լ ւամէ
նայն ժողովուրդն
ուրա՛խ լիներ ի վէ
րա ամենայն փառ
աւորու թեցն ուր

գործէինի՛նմանէ:
Լ ւասէր, ո՛ւմ նմ
անէ արքայու թին
ա՛յ: և որո՛ւմ նմ
անու թէ նմանէ
ցուցից զնա, նման
է հատոյ մանան
խոյ, զորառեալ
մարդւոյ արկիպար
տեզ իւր, աճեաց
և եղև ծա՛ռ. և թռ
չունք երկնից բն
ակեալ էին յոստանո
ճկբ Լ ւդարձեալ ասէ,
ո՛ւմ նմանեցուցից
զարքայու թին ա՛յ:
նմանէ խմորոյ զոր
առեալ կնոջ թա
քոյց յալեր երից գր
ուաց մինչև խմոր
եցա՛ ամենայն:

ռա:

Հշրջէր ընդ քաղաքս

և ընդ գեաւղս: ուսուցանէր: և ճանապարհ ար արեալ յէէմ:

ԺԿ Ա սէ ոմն ցնա: տր եթէ սակաւք իցեն որապրելոց իցեն: Է. Ինաասէ ցնոսա: Ջանաց արուք մտան ել ընդ դուռն նեղ: ասեմ ձեզ: զիբա զումք խնդրեսցեն մտանել: և ոչկար ասց են:

ԺԿա Յ որմէ հետէ մտ ցէ տանու տէրն. և փակեսցէ զդուռն: և սկսանիցիք կալ ԺԿԲ

արտաքոյ և բախ ել զ. դուռնն. և ասել. տրտր բաց մեզ: և պատաս խանի տու եալ ասիցէ ձեզ. ոչ գիտեմ զձեզ ու ստի էք:

Յ այնժամ սկս անիջիք ասել. կերաք առաջիքո և արբաք. և իշր ապարակս մեր ուսուցեր:

Է. Ասիցէ, ասեմ ձեզ. ոչ գիտ եմ զձեզ ուստի էք: իբաց կացէք յին էն ամենայն մշ ակդանիրաւութեան:

Ա նդ եղիցի լալ

և կրճտել ատամ
անց։ յորժամ ճհդ
տեսանիցէք զա
բրահամ և զիսա
հակ և զյակովբ
և զամենայն մա
րգարէս յարքայ
ու թեան՝ այ։ և
զձեզ հանեալ ար
տաքս։

Ե։ եկեսցեն յար
և ելից և յարևմտ
ից և ի՛ հիւսւսոյ
և ի՛ հարաւոյ։ և
բազմեսցին յար
քայու թեան՝ այ։

ճհդ Ե։ ահա յետինք։
որ եղիցին առաջ
ի՝նք։ և իցին
առաջինք։ որ լին
իցին յետինք։

Ի նմինաւուր
մատեան ոմանք
փարիսեցիք և
ասեն ցնա։ ել և
գնայ աստի։ զի
հերովդես կամի
սպանանել՝ զքեզ։

Ե։ ասէ՝ ցնոսա։
երթայք ասացէք
աղուիսունայն
միկ ահաւասիկ
հանեմ դևս։ և
բժշկութիւնս կա
տար եմ այսաւր
և վաղիւ։ և յեր
իրաւուր կատար

Բ։ այց պարտէ
այսաւր։ և վաղիւ։
և ի՛ միւսումաւուր

զնալ. զի ոչ՝ է մարդ
մարգարէի կորն
չել արտաքոյ
քան զեմ: ծհզ
ծհէ | եմ. եեմ. որկո
տորէիր զմարգ
արես. և քարկոծ
առնէիր զառաք
եալսնառքեզ:
քանիցսանգամ
կամեցայ ժողով
ել զորդիսքո. որ
պես հաւ զձագս
իւրընդ թևաւք.
և ոչ կամեցարուք. ծհէ
ահաթողեալ լիցի
ձեզ տունդ ձեր:
այց ասեմ ձեզ:
եթէ ոչ՝ և տեսան
իցէք զիս: մինչև

ասիցէք աւրհն
եալ եկեալն յան
ուն տն:
ւ եղև իմա
ան ելն նորա
իտուն ուրումն
իշխանացն փար
իսեցւոց ի շաբաթ
ու ուտել հաց:
և նոքա սպասէին
նմա: | ւ ահա
այր ոմն եր անդ
ջրգողեալ առա
ջի նորա:
ատասխան ի
ետ յս և ասէ ցաւր
ինաւ որսնևցփ
արիսեցիս եթէ
արժանիցէ ի շա
բաթու բժշկել:

են։
Լ։ ւնոքա լո՛ւ ու եղ
Լ։ ւ բուռն հարե
ալ զնմանէ բժշկ
եա՛ց զնա։ և ար
ձակ եաց։
Լ։ ւասէ՛ ցնոսա։
ոյր ուրուք ի՛ ձէնջ
էշ կամ եզն ան
կանիցի ի՛ ջր հոր։
և ոչ վաղվաղա
կի հանիցէ զնա։
յաւուր շաբաթու։
Լ։ ւ ո՛չ կարաց ին
տալ նմա պատա
սխանի առ այն։
ՃԷԸ Լ։ ս՛ա՛ց և առ կոչ
նականս առակմի։
հայեցեալ թէ զի
արդ բարձ ընտիր
լինէին։ ասէ՛ ցնոսա։

յորժամ կոչիցէ
ոք զքեզ ի՛ հարս
անիս կամ ի կոչ
ունս։ մի՛ բազմից
իս յառաջինբարձ
ին։ գուցէ պատու
ականագո՛յն և ս
քան զքեզ իցէ
կոչեց եալն ի՛ նմ
անէ։ և եկեալ
որ զքեզն և զնա
կոչեաց։ ասիցէ՛
ցքեզ։ տո՛ւր սմա
տեղի՛։ և ապա սկս
անիցիս ամաւթով
զյետին տեղին
ունել։
Լ։ յլ յորժամ կոչի
ցիս։ երթ ի՛ շիր բա
զմեսջիր ի՛ յետի՛ն տե

ղւոջ։ զի յորժամ
գայցէ որ կոչ
եացն զքեզ ասի
ցէ ցքեզ բար է
կամ ի վերմատիր։
յայնժամ եղիցին
քեզ փառք առաջի
բարձակցացն քոց։

ՃԿԹ Օ իամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն խոնար հ
եսցի։ և որ խոն
ար հեցուցանէ
զանձն։ բարձր
ասցի։

ՃԿԱ Ասէ և ցկոչատ
երն։ յորժամ առն
իցես ճաշ կամ ըն
թրիս։ մի կոչեր
զբարէ կամս քո։ և

մի զեղբարս քո։
և մի զազգականս
քո։ և մի զդրացիս
քո։ և մի զմեծամեծս։
զի մի և նոքա փո
խարէն կոչեսցեն
զքեզ և լինիցի քեզ
հատուցումն։

Այլ յորժամ առ
նիցես ընդունելու
թիւն։ կոչեա զաղ
քատս։ և զխեղս։
զկաղս։ և զկոյրս։
և երանելի լինից
իս։ զի ոչ ունին
փոխարէն հատ
ուցանելոյ քեզ։ և
հատուսցի քեզ
փոխարէն ի յար
ութեարդար
ոց։

Ի բրև լուաւ զայս
ոմն ի՛ բազմական
ացն, ասէ՝ ցնա:
երանի՝ որկերիցէ
ճաշ յարքայութեան:
ճ՛ա Ե ւնա՛ ասէ
այրոմն գործեաց
ընթրիս, և հր
աւ իր եաց զբազ
ումս: Ե ւառաք
եաց զծառայիւր
ի՛ ժամու ընթր
եացն կոչել զհր
աւ իրեալսն թէ ե կ
ա՛յք: զիա հաւ
ասիկ պատրաստ
է ամենայն ինչ:
Ե ւսկսան միըստ
միոջէ ամեն եքեան
հրաժար եւ:

Ս ուաջիննասէ.
ագարակ գնեցի.
և հարկէ ելանել
տեսանել՝ զնա:
աղաչեմ զքեզ.
կալ զիս հրաժար
եա՛լ: Ե ւմիւսն
ասէ. լուծս հինգ
եզանց գնեցի և
երթամ փորձ ել՝
զնոսա: աղաչեմ
զքեզ կալ զիս հր
աժար եա՛լ:
Ե ւմիւսն ասէ.
կինածի. և վասն
ա՛յնորիկ ոչ կարեմ
գալ: Ե ւեկեալ
ծառայն պատմ
եա՛ց զայն տառն
իւր ում:

Յայնժամ բար
կացեալ տանու
տերն. ասէ ցծառ
այնիւր. եւ վաղ
վաղակի ի հրապ ՃՃԲ
արակս և ի փո ղ
ոցս ք աղաք իդ
և զաղ քատս. և
զխեղս. և զկաղս.
և զկոյրս. մոյծ
այսր. Եւ ասէ
ծառայն. տրեղև
զոր հրամայեցեր
և կայ և ստեղի.
Եւ ասէ տրն ցծառ
այն. եւ ի ճանապ
արհս և ի ցանկս.
և արա այսր մտ
անել զի լցցի տու
նս իմ. ասեմ ձեզ.

զի ոչ ոք յանց
կոչեցելոց
ճաշակեսցէ յըն
թրեացիմոց.

Լեր Յային
ընդ նմա
ժողովուրդ բա
զումք. դարձաւ
և ասէ ցնոսա. եթէ
ոք գայառիս. և ոչ
ատեա զհայրիւր
և զմայր. և զկին
և զորդիս. և զեղ
բարս և զքորս.
նա և զանձն իւր.
ոչ կարէ իմաշա
կերտ լինել.
Զ իորոչ բառնայ
զխաչիւր և գայ
զկնի իմ ոչ կարէ

ել։
իմաշակերտլին
ՃՃԳ ՎՈՔԻ ՃԵՆՉ կա
միցի շինել աշտար
ակ։ և ոչ նախնա
տեալ համարիցի
զծախսն եթէ ու
նիցի բաւականի
կատարու մն։
զիգուցէ իբրև
արկանիցէ հիմն
և չկարիցէ կա
տարել։ ամենեք
ին որտեսանիցեն
սկսանիցին ծա
ղր առնել զնա։ և
ասել եթէ այսայր ՃՃԴ
սկսաւ շինել և ոչ
կարաց կատարել։
ամ որ Թագաւ
որ եր Թեաւ տայցէ

պատերազմն ընդ
այլում Թագաւորի։
և ոչ նստեալ նախ
խոր հիցի։ եթէ
կարող իցէ տասն
հազարաւ զդեմ
ունել այնորիկ
որ գայցէ ի՛վերա
նորա քսան հազ
արաւ։ ապա Թէոչ։
մինչ դեռ հեռա
գոյնիցէ։ հրեշտ
ակու Թիւն առա
քեալ։ աղաչեսցէ
ի խաղաղու Թիւն
ՃՃԴ ՐԴ այսպէս ա
մենայն ղքի՛ճենջ
որոչ հրաժարես
ցէ յամենայն ընչ
իցիւրոց։ ոչ կարէ
իմաշակերտլին ել։

ՃՃԷ Բ արուոք է աղ։ ՃՃԷ Ա սաց առնոսա

ապա թէ աղն
ան համեսցի։ ի՞ւ
համեմ եսցի։ ոչ
յերկիր և ոչ յաղբէ
պիտանացու։ այլ
ընկենուլ զնա ար
տաքս։ որուն իցի
ականջս լսելոյ
լու իցէ։
ՃՃԿ Ե ւ էին մերձաու
նա ամենայն մա
քսաւորք և մեղ
աւորք լսելի՛ն մա՛ն։
Յ րտնջէին փար
իսեցէքն և դպիրք
և ասէին։ ընդէ՞ր
սա զմեղաւորս
ընդունի և
ուտէ ընդնոսա։

զառակս զայս։
ոմ ոք իցէ իճէնջ
մարդորոյ իցէ հիւր
ոչ խար։ և կորու
սանիցէ մի ի
նոցանէ։ ոչ
թողուցու զինն
սունն և զինն
յանապատի,
և երթայցէ զհետ
կորուսելոյն։ մին
չև գտանիցէ զնա։
Ե ւ իբրև գտանէ
դնէ զնա իվերա
ուսոց իւրոց խն
դալով և երթայի
տուն, կոչէ զբա
րեկամս և զդրա
ցիս և ասէ՞ ցնոսա։

ու-րա՛խ եղերու-ք
ընդ-իս. զի գտի
զոչխարս զիմ
զկորու-ս եալ:
Ա սեմ ճեզ. զի
այսպէսէ ու-րախ
ու-թիւն յերկինս
վասն միոյ մեղ
աւ-որի որապաշ
խարիցէ. քան
վասն իննսուն ՃՃԹ
և ինն արդարոյ
որոց չիցէ պ իտոյ
ապաշ խարու-թիւն:
ՃՃԸ Կ ամ ո՞վ իցէ կին
որոյ իցեն դ-րամք
տասն: և եթէ ՃՂ
կորու-սանիցէ դր
ամ մի. ո՞չ լուցա
նիցէ ճրագ. և ա

ծիցէ աւ-ել ի՛ տան.
և խնդրիցէ ստ
էպ մինչև գտան
իցէ: և իբրև գտ
անէ. կոչէ՛ զբարե
կամս և զդրացիս
և ասէ: ու-րա՛խ լեր
ու-ք ընդ-իս. զի
գտի՛ զդրամն իմ
զոր կորու-սի:
Ա յ՛նպէս ասեմ
ճեզ. ու-րախու-թի՛
եղիցի աւ-ալի հր
ե շտակաց ա՛յ.
իվերա՛ մի՛ մեղաւ-որի
ցէ:
որապաշխարի
ՃԱՍԷ՛ ԱՌՆ
միոջ էին կր
կո՛ւ ո՛րդիք: ասէ
կրսերն ի՛ նոցանէ

ցհայրն։ հայր
տուր ինձ բաժին
որ անկանի յընչիցդ։
։ Նա բաժան
եացն ոցա զկեանսն։
Եւ յետոչ բազում
աւուրց ժողով
եալ զամենայն
կրսերոյ որդւոյն,
գնաց յաշխարհ
հեռի։ Եւ անդ վա
տն եաց զինչս իւր
զի կայր անաւ
ակութեամբ։
Եւ իբրև սպառ
եաց զամենայն,
եղև սով սաստ
իկ յաշխարհ ին
յայնմիկ. Եւ սկս
աւ ինքն չքաւորել։

Եւ գնացեալ յար
եցաւ ի միոմն
քաղաքացւոց
աշխարհ ին այն
միկ։ Եւ յղեաց զը
նա յագարակիւր
արածել խոզս։
Եւ ցանկայր լնուլ
զորովայն իւր
յեղջիւրէն զոր խո
զքն ուտէին։
Եւ ոչ ոք տայրնմա։
Եկեալ ի միտս
իւրասէ։ քանի
վարձկանք իցեն
ի տան հաւր իմ
ոյ հացալիցք։ Եւ
ես աստ սովամայ
կոր նչիմ։ յար
ուցեալ գնացից

առ հայր իմ։ և
ասացից ցնա։
հայր։ մեղա՛յ յեր
կինս։ և առաջի քո։
և ո՛չ և սեմարժ
անի կոչել որդի
քո։ արա՛ զիս իբր և
զմի ի՛ վարձկան
աց քոց։
Եւ յարու ցեալ
ե՛կն առ հայր իւր։
ւ մինչ դեռ
հեռագոյն էր։
ետես զնա հայրն
և գթացա՛ւ։ յար
եաւ և ընթացա՛ւ
ընդ առաջ։ ան
կաւ զպարանոց
ան նորա և համ
բուրեաց զնա։

Եւ ասէ՛ ցնա որ
դին։ հայր մեղա՛
յեր կինս։ և առա
ջի քո։ ո՛չ և սեմ
արժանի կոչել
որդի քո։։
Ասէ՛ հայրն ցծ
առայսն իւր։ վաղ
վաղակի հանէք
զպատմուճանն։
առաջին։ և ագու
ցէ՛ք նմա ։ և
տո՛ւք զմատան
ին ի՛ ձեռն նորա։
և կաւ շի՛կս յոտս
նորա։ և ածէք
զեզն պարարակ
զենէ՛ք։ կերիցուք
[illegible] և ուր
ա՛խ լիցուք։ զի

այս որդի իմ մեռ
եալ էր և եկա՛ց ։
կորուսեալ էր՝ և գտ
ա՛ւ ։ և սկսան ուր
ա՛խ լինել ։
Եւ էր՛ երեց որդին
նորա յագարակի ։
և մինչդեռ գայր ։
և մերձ եղև իտունն ։
լու ա՛ւ զձայն երգ
ոց և զպարուց ։ և
կոչեց եալ առ ինքն
զմի ի ծառայ իցն
հարցաներ թէ
զի՞նչ իցէ այն
Եւ նա ասէ՛ ցնա ։
զի եղբայր քո եկ
եալէ ։ և եզեն՛ հայր
քո զեզն պարար
ակ ։ զի ողջամ՛բ ըն
կալաւ զնա ։

Բարկացաւ և ո՛չ
կամէր մտանել ։
Եւ հայրն ելեալ
արտաքս աղաչէր զնա ։
Պատասխանի՛
ետ և ասէ՛ ց հայրն ։
այս քանի՛ ամքեն
զի ծառայեմ քեզ ։
և երբէք զպատ
ուիրանաւ քով ո՛չ
անցի ։ ուլմի երբ
էք ո՛չ ետուր ինձ
զի ուրախ եղեց ընդ
բարեկամս իմ ։
յորժամ եկն որդ
իդ քո այդ որ եկեր
զկեանսք ոլն դ
պոռնիկս ։ զեն եր՛
դմա զեզն պարարակ ։
Եւ ասէ՛ ցնա ։ որդ

եակ, դո՛ւ հանա
պա՛զ ընդ իս ես։
և ամենայն որ ինչ
իմ է քո՛է։ այլ ուր
ախ լինել և խնդ
ալ պա՛ր տէր։ զի
եղբայրս քո այս
մեռեալ էր, և եկա՛ց։
կորուսեալ և
գտա՛ւ։

ասէ՛ առ
աշակերտան։
այր մի էր մեծ...
տուն որ էր տնտ
ե՛ս։ և եղև զնմանէ
ամբաստանու թի
որպէս թէ վատն
իցէ՛ զինչս նորա։
կոչեաց և ասէ՛ ցնա
զի՞նչ էայս զոր լսեմ

զ քէն։ տուր զհամ
ար տնտեսու թէ քո։
զի ո՛չ և սկարես լի
նել տնտ ես։
Ասէ՛ ընդ մի տասիւր
տնտեսն։ զի՞նչ
գործ եցից։ զի տ՛ր
իմ հանէ՛ զտնտես
ու թիւնս, գործել
ո՛չ կարեմ։ մուրան
ալ ամաչեմ։ գիտ
ե՛մ զինչ արարից,
զի յորժամ իբաց
լինիմ ի՛ տնտեսու
թենես, ընկալ ցին
զիս ի տունս իւրեանց։
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն մի ըստ մի ոջէ
ի պարտապանաց
տ՛նիւրոյ, ասէ՛ ցառ

ալ ինն. քանի
ինչ պարտ իս
տն իմում:
Եւ նա ասէ հար
իւր մար ձի թոյ:
Ասէ ցնա. կայ
զգիր քո. և նիստ
գրեա վաղվաղ
ակի յիսուն:
Դարձեալ ասէ
ցմիւսն. դու քանի
ինչ պարտիս:
Եւ նա ասէ. հար
իւր քոռ ցորենոյ:
Եւ ասէ ցնա. կա
զգիր քո. և նիստ
գրեա ութսուն:
Եւ զովեաց տր
զտնտ եսն ան իր
աւ ութ զի իմաս

տու թեամբ արար:
Զի որդիք աշխ
արհ իսայսորիկ.
ի մաստնագոյնք
են քանզորդիս
լուսոյ յազգսիւր
եանց: Եւ ես ձեզ
ասեմ: արարէք
ձեզ բարեկամս ի
մամոնայէ անիր
ութեան: զի յոր
ժամ պակասիցէ
այն. ընկալ ցին
զձեզի յարկսն
յաւիտ ենականս:
Որի փոքուն հաւ
ատարիմէ*: և ի
բազմինանիրաւէ:
Իսկարդ եթէ յան
իրաւ մամոնային

* և իբազմին հաւատարիմէ: և որի
փոքուն անիրաւ.

աշխատեալք էին. և
անկոանեին զնա։
Եւ ասեն ցնոսա.
դուք էք որ ասիք
ացուցանէք զան
էինա աւուրսն մար
դկան։ սակայն ածծ
գիտեմ զսիրտս ձեր։
զի որ աւուրսն մար
դկան բարձեր,
պիտիցէ աւուրսնոյ։
Եւ էր ինքն և մարդ
արէք մինչև ցոսկ
անէս։ յայնմ հե
տէ աղբայրութիւն
աւետարանի, և սա
մենայնողք զնա բա
նաբար է։
Եւ ասէրնոցա
Եւ կրի անցանել

աշխատեալք էին. և
անկոանեին զնա։
Եւ ասեն ցնոսա.
դուք էք որ ասիք
ացուցանէք զան
էինա աւուրսն մար
դկան։ սակայն ածծ
գիտեմ զսիրտս ձեր։
զի որ աւուրսն մար
դկան բարձեր,
պիտիցէ աւուրսնոյ։
Եւ էր ինքն և մարդ
արէք մինչև ցոսկ
անէս։ յայնմ հե
տէ աղբայրութիւն
աւետարանի, և սա
մենայնողք զնա բա
նաբար է։
Եւ ասէրնոցա
Եւ կրի անցանել

չելեալ հաւատ
արիսք. զշնչեսար
իսան ձեզ զոչ հաւ
ատացեալ։
Եւ եղեալ յաւուրսն
ին չելեալ հաւատ
արիսք. զձեր զոչ
տացեալ ձեզ։
ՃՂԵ Չղբկարէ երկ
ուցս տերանց ծառ
այել. զերեքզմին
ատիցէ, զմիւսն.
ՃՂԶ սիրէ։ կամ զմին
մեծարիցէ, և զմիւսն
ար հայհարիցէ։
Չկարէք այ ծառ
այել և մամոնայի։
ՃՂԸ Եր լսեին զայս
ամենայն փարիսա
եցիքն ջանզի ար
չելեալ հաւատ
արիսք. զշնչեսար
իսան ձեզ զոչ հաւ
ատացեալ։
Եւ եղեալ յաւուրսն
ին չելեալ հաւատ
արիսք. զձեր զոչ
տացեալ ձեզ։
ՃՂԵ Չղբկարէ երկ
ուցս տերանց ծառ
այել. զերեքզմին
ատիցէ, զմիւսն.
ՃՂԶ սիրէ։ կամ զմին
մեծարիցէ, և զմիւսն
ար հայհարիցէ։
Չկարէք այ ծառ
այել և մամոնայի։
ՃՂԸ Եր լսեին զայս
ամենայն փարիսա
եցիքն ջանզի ար

քան յաւրինացն
միոյ նշանախե
ցի անկանել ։
ՃՂԵ Ա մենայն որար
ճակէ զկինիւր. և
առնէ այլ. շնայ ։
և որ զարճակէալն
առնէ. շնայ ։
ՃՂԶ Ա յրոմներ մեծա
տուն. և ազաներ
քէ եզս և ծիրանիս.
և ուրախ լիներ
հանապազ առա
տապ ես ։
Եւ աղքատ ոմն ան
ուն ղազարոս ան
կեալ դներ առդր
ան նորավիրաւորէ
ալ. և ցանկայր լն
ուլ զորովայն իւր ի

փշրանացն որան
կանէին ի սեղան
ոյ մեծատանն ։
այլ և շունքևագայ
ին լեզու ինզվերս
նորա ։ Եղև մեռ
անել աղքատին.
և տանել լրեն շտ
ակաց զնա ի գոգ
աբրա համու ։
Մեռաւ և մեծա
տուն և թաղեցաւ ։
և ի դժոխսն ։ ամբ
արձ զաչս իւր մինչ
ի տան ջանսն եր.
ետես զաբրա համ
ի հեռաստան է.
և զղազարոս ի գոգ
նորա հանգուցեալ ։
Եւ նա աղաղակեաց

Եւասէ։ Հայր աբ
րահամ ողորմեա՛ց
ինձ։ Եւ առաքեա
զղազարոս զի
թացցէ զծագմա
տին իւրոյ ի՛ ջուր։
Եւ զովացուսցէ
զլեզու իմ։ զի պա
պակիմ ի՛ տապոյ
աստի։ Եւ ասէ
ցնա աբրահամ։
որդեա՛կ։ յիշեա՛
զի ընկալար ան
դէն զբարիս քո ի՛
կեանսն քում։ Եւ
ղազարոսն ոյնպէս
զչարչարա՛նս։
արդ սա աստմիսի
թարի։ Եւ դու ա՛յդր
՝ պապակիս։

Եւ իվերա այսր ամէ
նայնի։ վիհ մեծ
ընդ մեզ եւ ընդ ձեզ
եթէ կամիցին ան
տի առ ձեզ անցան
էլ։ ոչ կարեն։ Եւ ոչ
այտի ոք առ մեզ
անցանել։
Եւ ասէ։ արդ աղ
աչեմ զ քեզ հայր։
զի արձակեսցեա՛
զդա ի՛ տուն հ տաւրիմոյ։
են իմ անդ եղբ ա ըք
հինգ։ զի որպէս
տացէ նոցա վկայու
թիւն։ զիմի՛ եւ նոքա
գայցեն յայստեղի
տանջանաց։
Եւ ասէ աբրաշամ։
ունին զմովսէս եւ

զմարգարես։ նո
ցա՛ լուիցեն ։

Եւ նա՛ասէ ։ ոչ
հայր աբրահամ։
բայց թէ ի մեռել
ոց՛ ղք երթիցէ առ
նոսա ։ և ապաշխ
արիցեն ։

Եւ ասէ՛ ցնա ։ եթէ
մովսէսի և մարգ ճղբ
արէիցոչ՛ լսեն ։ և
ոչ թէ ի մեռելոց՛ ոք
յառնիցէ հաւան
եսցին ։ ճղթ

Եգ ճղէ

սաց՛ և առ
աշակէ
ուսանիւք ոչ՛ է մարթ
չգալ գայթակղու
թեան ։ բայց վա՛յ
այնմիկէ յոյրձեռն

ասի
ցէ

գայցէ ։ լա՛ւ երնմա
եթէ վէմ երկանա
քար կախեր զպար
անոցէ նո՛ա ։ և
անկաներ ի ծով՛
քան թէ գայթակղ
եցուցանիցէ զմի
ոք ի փոքրկանցս
յայսցանէ ։

Զգոյ՛շ կացէք ան
ձանց ։ եթէ մեղիցէ
եղբայրքո ։ սաստ
եա՛ նմա ։

Եւ եթէ ապաշխ
արիցէ թող՛ նմա ։
և եթէ եւթն անգամ
մեղիցէ քեզ ։ և եւթն
անգամ դարձցի ի
քեզ և ապաշխարիմ ։
թող ցես նմա ։

մ Եւասեն առաքք
եալ քն ցտր՝ յաւ
ել մեզ հաւատս։
Եւասէ տր՝ եթէ
ունիցիք հաւատս
քանզ հատ ման
ան խոյ՝ և ասից
էք թթենոյս այս
միկ խլեաց՝ և տն
կեաց ի ծովու՝ և
հնազանդեսց ի
մա ձեզ։ Ի սկո վղք ի
ձենջ որ ունիցի
ծառայ հող ազտ րծ
կամ հովիւ՝ որ իբր
մտանիցէ յագար
ակէ՝ ասիցէ ցնա
վաղվաղ ակի թէ
անց բազմեաց։
այլ ոչ ասիցէ ցնա

թէ պատրաստեա
զինչ ընթրելոց ից
եմ՝ և գաւտի ած
եալ պաշտեա զիս
մինչև կերայց և ար
բից՝ և ապա կերից
ես և արբցես դու։
միթէ շնորհ ինչ
ունիցի ծառային
այնմիկ զիարար
զամենայն հրամ
անսն։ նոյնպէս և
դուք յոր ժամ առն
իցէք զամենայն
հրամայ եալսն ձեզ։
ասասջիք եթէ ծառ
այք ան պիտանք
եմք՝ զոր պարտէ
աքն առնել արարաք։
Եւ եղև մինչ երթ

այրնա յեմ։ և
ինքն անցան էր
ընդ մէջ սամար
ես և գալիլեացոց։
Եւ մինչդեռ մտ
ան երիգեաւղուրէ մն
պատահեցան
նմա տասն այր
բորոտ ։ որք կաց
ին ի հեռաստանէ։
բարձին զձայնս
և ասեն։ յս վարդ
ապետ ողորմեաց
մեզ։ Եւ իբրև ետ
ես զնոսա։ ասէ ցնոսա։
երթայք ցուցէք զա
նձին նս քահանայ
ացն։ Եւ եղև իբրև
գնացին, առժամ
այն սրբեցան։

Միոմ ն ի նոց
անէ իբրև ետես
եթէ բժշկեցաւ,
դարձաւ անդրէն
ի ձայն մեծ փառ
աւորաւ ներզաց։
անկաւ ի վերա
ի ոտաց իւրոց առ
ոտսն նորա, և գո
հանայր զնմանէ,
և ինքն ի երսամարացի։
Պատասխանի
ետ նմա յս և ասէ։
ոչ տասն սղքա
սրբեցան։ իսկարդ
ինն ունքն ուրէն,
զի ոչ գտան դառ
նալ տալ փառսայ,
բայց միայն այլ
ազգիս այս։ և ասէ

ցնա, արիգնազի
հաւատք քո կեց
ուցին զքեզ:
մբ Բրևհարց
աւ իփարիս
եցուոցն թէ երբ
գայցէ արքայ
ու թիւնայ. պա
տասխանի ետնո
ցա և ասէ: ոչ գայ
արքայու թիւն
այ խտրանաւ ք:
և չասիցեն թէ
ահաւասիկ աստէ:
կամանդ: զիաշա
արքայու թիւնայ
ի ներքսի ձեզէ:
մգ Ա սաց և աուաշա
կերտան: եկեսցեն
աւուրք ցանկան

ալոյ ձեզ մի յաւու
րցն որդւոյ մարդոյ,
տեսանել, և ոչ տե
սանիցէք:
մդ Է ւ եթէ ասիցեն
ձեզ եթէ ահաւա
սիկ կամանդ:
մի երթայցէք զհետ:
մե զի որպէս փայլակն
փայլատակ եալ ի
ներքոյ երկն իցընդ
երկն իւք ծագիցէ,
նոյնպէս և որդի
մարդւոյ յաւուրն
մզ իւրում: Բ. այց
նախ պարտէ նմա
բազում չարչար
ել և խոտել յազգէ
յայսմանէ:
մէ Է ւ որպէս եղև յաւ

ուրսննոյի նոյն
պես եղիցի և
յաւուրսն որդւոյ
մարդւոյ ուտէին,
ըմպէին, կան
այսառնէին և ար
անց լինէին մինչև
յաւրն յորում եմ մ
ուտ նոյ ի տապանն,
և եկն ջրհեղեղն և
կորոյս զամենեսին:
մը Նոյնպես և որպէս
յաւուրսն ղովտայ
եղև, ուտէին ըմ
պէին, գնէին վա
ճառէին, տնկէին մ
շինէին, և յորում մ
աւուր ել ղովտ ի
սոդովմայ, տեղ
աց հուր և ծծումբ

յերկնից, և կոր
ոյս զամենեսին:
Ըստ նմին աւր
ինակի եղիցի և
յաւուրսն յորում
որդի մարդւոյ
յայտն ելոցէ:
Յայնմ աւուր
որ կայցէ ի տանիս
և կարասի իւր ի
տան, մի իջցէ առ
նուլ զայն:
Եւ որ յանդիցէ
նոյնպես մի դար
ձցի յետս:
Յիշեցէք զկինն
ղովտայ: Որ խնդ
րիցէ զանձն իւր
ապրեցուցանել,
կորուսցէ զնա: և

ՄԺԴ

որ կորուսցէ ապր
եցուսցէ զնա։
ՄԺԲ Լսեմ ձեզ։ յայնմ
գիշերի թէ եղից
ին երկու ի մի մահ
իճս. մինաւոցի. և
միւսն թողցի։
Լ ։ թէ եղիցին եր
կու աղալ ի միաս
ին. մինաւոցի. և
միւսն թողցի։ և
եթէ իցեն երկու
յանդի. մինաւոցի.
և միւսն թողցի։
ՄԺԳ Ղատասխանի
ետուն Լասենցնա.
յո՞ տր։ Լ ։ ենաասէ
ցնոսա։ ուր մար
մինէ. անդր Լար
ծու իք ժողովեսց
ին։

ՄԺԴ

ՆԱՅ Լ ԱՌԱՍ
մի նոցա

ԱՌԱՅՆ. թէ պար
տէ յամենայնժամ
կալ նոցա յաղաւ
թս. և մի ձանձր
անալ ։ ասէ։
Ղ ատաւ որ միէր
ի քաղաքի ուր եմն.
յայ ոչ երկնչէր. և ի
մարդկանէ ոչ ամաչ էր։
Լ ։ այրի միէր ի
նմին քաղաքի։
գայրաւ նաև ասէր.
դատ արայ ինձ յաւս
ոխէ իմմէ։ և ոչ
կամէր ի քաղ ում
ժամանակս։
Ց ետայ սորի կասէ
ի մտի իւրում։ եթէ և յայ

ոչ երկնչիմ, և ի
մարդկանէ ոչամ
աչեմ, զոնէ վասն
աշխատ առն ելոյ
զիս այրոյն. ար
արիցն նմա դատ:
զի ի սպառ եկեալ
թախանձիցէ զիս:
Ի ասէ տ̄ր: լու
արուք զինչ դա
տաւորն անիրաւ
ու թեանասէր:
իսկածոչ առն իցէ
վրէժ խնդրու թիւն
ծառայիցիւրոց
որ աղաղակ ենառ
նա ի տուէ և իգիշերի:
և երկայնամիտ մի
այն լինիցի առ
նոսա: այո ասեմ

ձեզ: զիարասցէ
վրէժ խնդրու թի
նոցա վաղվաղակի:
Ի սկ որդի մարդ
ոյ եկեալ: գտան
իցէ արդեւք հաւ
ատս յերկրի:
Ա սացև առ ոմ
անս պան ծացեալ
յանձինս թէ արդ
արք իցեն. և խո
տիցեն զբազումս
զառակս զայս:
Ա րք երկու ելին
ի տաճարն կալ
յաղաւթս: մին
փարիսեցի և միւսն
մաք սաւոր: փար
եսեցին կայր մեկ
ուսի. և զայս առ

անձինն աղա՛ւթս
մատուցաներ։
ա՛ծ իմգոյանա՛մ
զքեն։ զիո՛չ եմիբր
զայլսի՛ մարդկան։ ԷՄԺԵ
զ յափշտակողս։
և զանիրաւս։ և
զ շունս։ կամ իբրև
զայս մաքսաւոր։
այլ պահեմ երկ
իցսի՛ շաբաթու։
և տամ տասան ՄԺԶ
ո՛րդս յամենայն
ստացուածոց իմ
ոց։
Ի մաքսաւորն
կայր մեկուսի։ և ոչ
կամեր և ո՛չ զաչս
ըն դերկ ինս ամբառն ար։
այլ կոծէր զկուրծս
իւր և ասէր։ ա՛ծ

քաւ եա՛ զիս զմեղաւ որս։
Ա սեմ ձեզ։ եջ սա
արդարացեա՛լ ի
տ՛ունիւր քանզնա։
Զ իամենայն որ
բարձացուցանէ
զանձն իւր խոն
արհեսցի՛։ և որ
խոնարհեցուց
անէ զանձն բար
ձրասցի՛։

ատուցանէ
ինառնա։
մանկտի զի մերձ
ան այցէ՛ ի՛ նոսա։
Ի բրև տեսին աշ
ակերտքն։ սաս
տէի՛ ն նոցա։
Ի սկ յ՛ս կոչեցեալ
զնոսա առ ինքնասէ,

անանգիտեան. մի՞ շնաւր. մի՞ սպանանանէր.
մի՞ զողանայր. մի՞ սուտ վկայէր. պա-
տուէր զհայր քո և զմայր։ Անասասէ.
զայդ ասէնայն պա-
հեցի ի մանկութենէ
իմմէ։

Բերեալ լուսաւորչայն
յԵրուսաղէմ։ մինչ-
և անապակասէ քէզ։
զուսմենայն ինչ զոր
ուսիս վաճառուեսա
և տուր աղքատաց,
և ունիցիս գանձս
յերկինս. և եկ զկնիս։

Ա Իբրև լուաւ
զայս. տրտմեցաւ.
քանզի էր մեծատուն
յոյժ։

անանգիտեան։ մի՞ շնաւր։ մի՞ սպանանանէր։
մի՞ զողանայր։ մի՞ սուտ վկայէր։ պա-
տուէր զհայր քո և զմայր։ Անասասէ.
զայդ ասէնայն պա-
հեցի ի մանկութենէ
իմմէ։

Բերեալ լուաւ զայն
յԵրուսաղէմ։ մինչ-
և անապակասէ քէզ։
զուսմենայն ինչ զոր
ուսիս վաճառուեսա
և տուր աղքատաց,
և ունիցիս գանձս
յերկինս. և եկ զկնիս։

Ա Իբրև լուաւ
զայս. տրտմեցաւ.
քանզի էր մեծատուն
յոյժ։

Թոյլատուաք մանկոյն
զաղաւորիս։ և մի՞
արգելուք զդրան։
զի՞ այդպիսիսն է թագաւորութիւն երկնից։

Եւ մինչև ասէր։
որոյ ընդունիցի
զաղաւորութիւն երկնից
իբրև զմանուկ։
ոչ մտցէ ի նա։

Եւ հարցն զնա
ոմն իշխանն և ասէ,
վարդապետ բարի,
զի՞նչ գործեցից զի
զկեանսն յաւիտեան
ենակցիցես ժառանգ
եցիս։ Ասէ ցնա այս.
զի՞ ասես զիս բարի. չէք մի
ոք բարի. բայց մի
ած. զպատուիրանսն

թոյլատուաք մանկոյն
զաղաւորիս։ և մի՞
արգելուք զդրան։
զի՞ այդպիսիսն է թագաւորութիւն երկնից։

Եւ մինչև ասէր։
որոյ ընդունիցի
զաղաւորութիւն երկնից
իբրև զմանուկ։
ոչ մտցէ ի նա։

Եւ հարցն զնա
ոմն իշխանն և ասէ,
վարդապետ բարի,
զի՞նչ գործեցից զի
զկեանսն յաւիտեան
ենակցիցես ժառանգ
եցիս։ Ասէ ցնա այս.
զի՞ ասես զիս բարի. չէք մի
ոք բարի. բայց մի
ած. զպատուիրանսն

Բ բրև ետես զնա
յս տրտմեալ, ասէ.
որպես դժուար
ա՛ւ որ ինչս ունից
ին. մտանիցեն
յարքայու թիւնայ:
դ իւրագոյն իցէ
մալխոյ ընդծակ
ասղան անցանել
քան մեծատան
յարքայու թիւն
այ մտան ել:
Բ ւոր լուանն
ասէին. և ո՞ կար
իցէ ապր ել:
Բ ւնա՞ ասէ: ան
հնարինք առ ի՛ մար
դկանէ. հնարաւ
որ՞ք են յայ:
Բ ւ ասէ՞ պետրոս: միք

ահաւասիկ մեք
թողաք զամենայն
ինչ զմեր. և եկա՞ք
զկնիքո:
Բ ւնա ասէ՞ ցնոսա:
ամենասեմ ձեզ:
եթէ ո՞չ ոքէ որ եթող
զտունս կամ զծն
աւղս. կամ զեղբ
ա՞ր. կամ զկին. կամ
զորդիս վասնար
քայու թեան այ.
եթէ ոչ առնուցու
բազմապատիկ ի՛
ժամանակի յայսմ
իկ. և յաշխարհին
որ գալոցն է զկեան
ն յաւ իտենական
ժառանգեսցէ:
Բ ւառեալ զերկո

տասանինաւան միդ
ձինն ասէ ցնոսա։
ահաւասիկ ելան
եմք յէմ։ և կատ
արեսցին ամենայն
գրեալքն մարգ
արէիւք վասն որ
դւոյ մարդւոյ։ զի
մատնեսցի հեթ
անոսաց։ և կատ
ակեսցի։ և հարկ
անիցեն։ և սպ
անանիցեն զնա։
և յերիրաւուր յարիցէ։
միգ ։ ւնդքա ոչ ինչ
իմացան յայնցանէ։
այլ էր բանն ծածկ
եալ ի նոցանէ։
և ոչ գիտ էին զաս
աց եալսն։

ուլ։ կոյր ոմն նստ
էր առ ճանապար
հաւն մուրաց իկ։
իբրև լուաւ զանց
անել ժողովրդեան։
հարցան էր թէ զինչ
իցէայն։
։ ւպատմեցին
նմա թէ յս նազաւր
ացի անցան է։
։ ղաղակ եաց և
ասէ։ յս որդի դաւ
թի ողորմեաց ինձ։
։ ւորաւաջին էր
թային։ սաստէին
նմա զի լռեսց է։ և
նա ևս առաւ ել
աղաղակէր։ որդի

ինձ:
դաւթի ողորմեա՛ց
Ը տեղի՛ առ յս՝ և
հրամայեաց ածել մի՛ե
զնա առ իւր: և
իբրև մերձեղ և
առ նա: եհարց
զնա և ասէ: զինչ
դու
կամիս զիարարից
քեզ: և նա՛ ասէ: տ՛ր:
զիբացին աչքիմ
և տեսից:
Եւ յս՝ ասէ՛ ցնա:
հայեա՛ց: հաւատք
քո կեցու ցին՛ զքեզ:
Եւ առ ժամա՛յն
ետես: երթայր
զ հետ նորա և
փառաւո՛ր առնէր
զա՛ծ: և ամենայն
ժողովրդեաննտես

եալ: տայր աւրհն
ու թի՛ւնա՛յ:

Եւ մտեալ շրջ
եր՛ ընդ երիքով

Եւ ահա այր մի
անուն կոչեց եալ
զաքէ՛ոս: և նա էր
մաքսապետ՛: և
ինքն մեծատու՛ն:
և խնդրեր տեսան
ել թէ ով իցէ յս՝: և
ոչ՛ կարէր ի՛ բազմու
թենէն զի կարճէր
հասակաւ: և
ընթացեալ յ առ
աջս ել ի՛ ժանտա
թզենին զի տեսա
նիցէ՛ զնա: քանզի
ընդայն իսկ անցան
ելոց էր:

Իբրև եկնի տեղ
ին հայեցաւ ի
վերյն և ասէ ցնա։
զակքէ, փութայ
էջ այտի։ զի այս
աւր ի տան քում
արժանէ ինձ ազ
անել։ փութաց
աւ և էջ. և ընկալ
աւ զնա ուրախու թ։
Իբրև տեսին ա
մենեք եան տրտնջ
էին և ասէին. թէ
առ առն մեղաւորի
եմուտ լուծանել։
Եկն եկաց զաքէ
ոս և ասէ ցտր։ տր.
ահա զկէս ընչից
իմոց տաց աղքատ
աց։ և եթէ զոք զր

կեցի. հատուցիցէ
չոր եկին։
Եւ ասէ ցնա յն։
այսաւր եղև փրկ
ութիւն տանս այս
միկ։ քանզի և սա
որդի աբրահամու էր։
Զի եկն որդի մար
դւոյ խնդրել և
կեցուցանել զկոր
ուս եալն։
Եւ մինչդեռ նոքա
զայն լսէին. յաւել
առակմի և ասէ։
վասն մերձենալ
ոյն նորա յէէմ. և
համարելոյ նոցա
եթէ առ ժամայն
յայտնելոց իցէ
արքայու թիւն աց։

միր ԱՍԷ՝ այր ոմն ազնու
ական գնաց յաշ
խարհ հեռի. առ
նուլ իւր թագաւ
որու թիւն. եղառն այ՝
Եւ կոչեց եալ զծ
առայսիւր. ետ
նոցա տա՛ւն մն
աս։ և ասէ՝ ցնոսա։
յարգեցէք զայդ
մինչև եկի՛ց։
Եւ քաղաք ացիք
նորա ատէին զնա,
առաք եցին հրէշ
տակս զկնի նորա
և ասեն։ թէ ո՛չ
կամիմք թագաւ
որ ել դմա ի՛ վերա մեր։
Եւ եղև դառնա՛լ
նմա. առեալ զթա

գաւ որու թիւնն։
և կոչեալ զծառ
այսն որոց տուեալ
էր զար ծաթն. զի
գիտասցէ՝ թէ ո
զինչ շահ եցաւ։
Եկնառաջի՛ննև
ասէ։ տ՛ր. մնասն
քո տա՛ւն մնաս
արար։ Եւ ասէ՝ ցնա.
ազնու իւ ծառայ
և բարի. զի ի փո
քուդ հաւատար
իմ եղեր. լիջիր իշ
խանու թ՛ի ունելի՛
վերա տա՛ւն քաղա
Եկն երկրո՛ր դնև
ասէ։ մնասն քո
արար հի՛նգ մնաս։
Ասէ՝ և ցնա։ և դու

քի։

լիջիր իվերա հինգ
քաղաքաց։
մի թ Ա։ կն միւանևասէ։
տր։ ահամնասն
քո զորունէի։ ծր
արեալ ի՛վարշամ
ակի։ երկնչէ ի՛ ի՛
քէն։ զի այր ստամ
բա՛կ ես։ բառնաս
զորոչ եդիր։ և հն
ձ ես զորո՛չ սերման
եցեր։ Ա։ ւասէ՛ ցնա՛
ի բերանո՛յ քումմէ
դատեցայց զքեզ
ծառայան հաւ
ատ։ գիտէիր թէ
ես այր մի ստամ
բակ եմ։ բառնամ
զորո՛չ եդի։ և հնձ
եմ ուր ո՛չ սերման

եցի։ և ընդ ի՛ ո՛չ ետուր
զարծաթն իմ ի՛ սեղ
անաւ որս։ և եկեալ
ես տաւ կոսաւ քպա
հանջէի։
Ա։ ւասէ՛ ցսպասաւ
որսն։ առէք ի՛ դմ
անէ զմնասն։ և
տարայք տուք
այնմ։ որ ունիցի
զտա՛սն մնասն։
Ա։ ւասէ՛ ցնա։
տր։ ունի՛ տասն մնա՛
մլ Ա։ սեմ ձեզ։ եթէ
ամենայնի որ ուն
իցի տացի՛ և
յայնմանէ որոչն
ունիցի։ և զորո՛ն
իցին բարձցի՛ ի
նման է։

մլա Բայց զ Թշնամին
իմ զայնոսիկ որոչն
կամէին զիս Թագաւ
որել իվերա նոցա
ածէք այսր, և սպ
անէք առաջի իմ:
մլբ Եւ իբրև զայս ասա
ց, գնաց յառաջ
ելանել յԵ՛էմ:

Եւ եղև իբրև
մերձ եցաւ

Ի՛բ Եթփազէ և ի՛
բ Եթանիայմատ
ի լեառն որ՛ճ ի Թեն
եաց, առաքեա՛ց
երկուս յաշակեր
տաց իւրոցև ասէ:
երթայ՛ք դուք՛ի գեաւղն
որ հանդէպ մեր
կայ: յոր իբրև մտ

անէք գտանիցէք
յովանակկապեալ,
յորում ոք ի մարդ
կանէ երբէք ո՛չ
նստաւ: լուծէք
զնա և ածէ՛ք: և
եթէ ոք հարցան
իցէ զձեզ Թէ ընդ
եր լուծանէք,
այ՛սպէս ասասջ
իք ցնա, Թէ տ՛ն
իւրումպիտոյէ.

զկ

մլ Իբրև չոգան որ
առաք եցանն, գտ
ին որպէս ասացն
ցնոսա կայ՛ր յով
անակն: Եւ մինչ
դեռ լուծանէին
զ յովանակն, ասէն
տեարքն նորա ցնո

կ՛ոչի

սա

զի Յլուծանէք
զյաւանակդ:
Եւ նոքա ասեն,
տնի իւրում պիտոյ:
Եւ ածին զնա առ յս:
Եւ արկին զնով
աւ զհանդերձս.
Եւ հեծուցին զյս:
Եւ մինչ Ի եւ երթ
այր. զհանդերձս
իւրեանց տարա
ծանէին զճանա
պարհաւն:
մլդ Եւ իբրեւ այն ինչ
մերձ եղեւ զառ ի
վայր լերինն ձիթ
ենեաց, սկսաւ
ամենայն բազմ
ու թի աշակերտ
ացն ուրախու թէ

աւրհնել զած ի
ձայնմեծ. վասն
ամենայն եղելոց
զաւրու թեցն զոր
տեսին եւ ասէն:
աւրհնեալ որ գայ
թագաւոր դ յան
ուն տն: խաղաղ
ութիւն յերկինս
եւ փառք իբարձունս:
մլե Եւ ոմանք ի փար
իսեցւոցն յամբ
ոխէ անտի ասեն
ցնա: վարդապետ:
սաստեա աշակեր
տաց դ քոց:
Պատասխանի
եւ ասէ: ասեմ
ձեզ: զի եթէ դոքա
լռեսցեն, քարինդ

աղաղակեսցեն։
մլզ Եւ իբրև մերձեց
աւ։ տեսեալ զքաղ
աքն։ եւ ա՜ց ի՛ վերա
նորաւ ասէ։ եթէ
գիտէիր դու գոնէ
յաւուրս յայսմիկ
զխաղաղուն թ՜ինն
քո։ բայց այժմ ծա
ծկեցա՜ւ յերեսաց քոց։
Զի եկեսցե՜ն աւ
ուրք ի՛ վերա քո։
և պատեսցեն
զքեզ թշնամիքքո
պատնէշ։ և պաշ
արեսցեն զքեզ։
և նեղեսցեն զքեզ
յամենայն կողմ
անց։ և յատակ
եսցեն զքեզ և զոր

դիս քո ի՛ քեզ։
մլեա Եւ ոչ թողուցուն
քարի՛ քարի վերա
յամենայնի ի՛ քեզ։
փոխանակ զի ոչ
ծանեար զժամանակ
այցելութ՜ի քո։
մլեբ Եւ մտեալ ի՛ տա
ճարն։ սկսաւ հան
ել՜ զաղաւնէ վա
ճառսն։ և զգնաւ
ղս։ և զսեղանս
հատավաճառ
ացնցրու եա՜ց։ և
ասէ՜ ցնոսա։ գրեա՜լ է։
և եղիցի տուն իմ
տուն աղաւթից։
և դուք արարէք
զդայ այրս աւազ
ակաց։

մլթ Եւ ուսուցաներ
զնոսա հանապ
ազի՛ տաճարին։
Իսկքա հանայ
ապեղքն և դպիրքն
և գլխաւորքժող
ովրդեանն խնդր
էին զնա կորուս
ան էլ։ և ոչ գտ
անէին թէ զինչ
արասցեն։ զի
ժողովուրդն ամ
ենայն կանխեալ
կային զնմանէ ի՛
լսել։

զբ մի Ուեղև ի միում
աւուրցն յայն
ցանէ։ մինչդեռ
ուսուցաներ զժող
ովուրդն ի՛ տաճարի

անդ և աւետար
աներ։ հասին ի՛
վերաքա հանայա
պեղքն և դպիրք
ծերովքն հանդերձ
և ասեն ցնա։
Ասայ մեզ։ որով
իշխանու թէ գոր
ծեսդու զայդ։ կամ
ով է որ ետ քեզ ի՛ շ
խանու թիւ նդ զայդ։
Պատասխանի
ետ և ասէ ցնոսա։
հարցիցև եսցձեզ
բանմի և ասացէք
ինձ։ մկրտու թիւն
յովաննու յերկն
իցէր։ եթէ ի մար
դկան է։
Ենդքա խորհ

եցան ի միտս իր մխա
եանց և ասեն. եթէ
ասեմք յերկնից,
ասէ իսկ ընդ ե՞ր
ո՞չ հաւատացէք
նմա: և եթէ ասեմք ի մարդկանէ,
ամենայն ժողով
ուրդն քարկոծ
առնեն զմեզ: զի
հաստատեալ է ի
միտս զյով հան
նէ թէ մարգարէ՞է:
։ ։ պաստասխա
նի ետուն չ գիտէ՞
թէ ուստի իցէ:
։ ։ յ՞սասէ՞ ցնոսա:
և ոչ ե՞ս ասեմ ձեզ
որով իշխանութ՞ի
առնեմ զայս:

կսաւ ասէ՞
առ ժողովուրդն
զառ ակս զայս.
այրովմն տնկ
եաց այգի. և ետ
զնա մշակաց. և
ինքն գնաց ճան
ապա՞ր հ ժամանակս բազում:
։ ։ ։ ի ժամու. առ
աք եաց առ մշա
կսն ծառայ. զի ի
պտղոյ այգւոյն
տաց են նմա:
։ ։ մշակքն գան
հարին զնա և ար
ճակեցին ունա՞յն:
։ ։ յաւ ե՞լ միւս և
ծառայ յղել:
նոքա և զնա և զան

հարին անարգեց
ին. և առաքեցին
ունայն:
Եւյաւել զեր
որդն առաքել:
նոքա և զնա՛ վիրաւ
որ եցին. և հանին
արտաքս:
Սէ՛ տ՛ր այգւոյն:
զինչ արարից: առ
աքեցից զորդիիմ
սիրելի. թերևս ի՛
սմանէ պատկառ
եսց են:
Բրև տեսինզնա
մշակքն. խորհեց
ան ընդ միմեանս
և ասեն. սա՛է ժառ
անգն: սպանցուք
զսա. զիմե՛ր լինիցի

ժառանգու թիւնն:
և հանին զնա ար
տաքս քան զայգ
ին և սպան ի՛ն:
Արդ զինչ արաս
ցէ ընդ նոսա տ՛ր
այգոյն. ոչ ապաք
էն գայցէ և կոր
ու սանիցէ՛ զմշ
ակսն զայնոսիկ:
և տացէ զայգին
այլ ոց:
Բրև լուան ասեն.
քաւ մի՛ լիցի:
Ւնա հայեցեալ
ընդ նոսա ասէ: իսկ
զինչ իցէ այն որ
գրեալ նէ: եթէ
վէմն զորանարգ
եցին շինաւ՛ք. նա

։ եղև գլուխանգեան։
Ամենայն որ ընդ
հարցի ընդվեմս
ընդայս։ խորտա
կեսցի։ և յոյր վե
րա անկցի հոս
եսցէ զնա։
մխբ Եւ խնդրեին դպ
իրքն և քահան
այապետք արկ
անել ի նա ձեռս
ի նմին ժամու։ և
երկեան ի ժողով
րդ ենէն։ զի գիտ
ացին թէ առնոսա
ասաց զառակս զայս։
մխգ Եւ ապա նպաս
եցին։ և առաքեց
ին դաւաճանս
կ եղծաւոր եալս։

զանձինս առ ար
դարս ունել։ զի
ըմբռնեսցեն զնա
բանիւք։ առ ի
մատնել զնա ի շխ
անու թէ և պետ
ու թեցդատաւորին։
Հարցին ցնա և
ասեն։ վարդպետ։
գիտեմք եթէ ուղ
իղ խաւսիս և ուս
ուցանես։ և ոչ
առնուս ակն։ այլ
ճշմարտու թէ
զճանապարհն
այուսուցանես։
արժանէ մեզ կայս
էր հարկատալ։ թէ
Եւ նայեցեալ ընդ
խորամանկու թինոցա
ասէ ցնոսա։

ոչ։

զդ

ցուցէք ինձ զդա
հեկ անն ։

Լ ունդքա ցուցին ։
Լ ուասէ, զոյր պա
տկերունի և զգիր ։
Պ ատասխան ի
ետունևաս են,
զկայսեր ։
Լ ունաասէ ցնոսա ։
արդ երթայք տուք
զկայսերն, կայսեր ։
և զայն, այ ։
Լ ուոչ կարաց ին
զնա ըմբռնել բան
իւք առաջի ժողով
րդ եանն, և զար
մացեալ ընդ պա
տասխան իննորա
լռեցին ։

ատուցեալ
ոմանք ի

սադուկեցւոցն,
որք հակառակէին
չլինել յարութեան,
հարցին ցնա և
ասեն, վարդապետ ։
մովսէս գրեացմեզ
եթէ ուրուք եղբ
այր, մեռանի ցի
որոյ ի ցէ կին, և
նա անորդի ի ցէ,
զիառնուցու եղբ
այրն նորա զկինն,
և յարուսցէ զաւ
ակ եղբաւր իւրում ։
Ա րդ եւթն եղբ
արք էին, և առա
ջնոյն առեալ կին,
մեռաւ ան որդի ։

առ զնա և երկր
որդն։ մեռաւ և
նա՛ անորդի։ առ
զնա և եր ր որդն։
նոյնպէս և եւ թ
ան էքին։ և ո՛չ
թողին որդ իս։
մեռաւ և կինն։
արդ ի՛ յարու թ՛ե
ո՛ւմ ի՛ նոցան է
լինիցի կին։ զի
իւ թանէքին կալ
ան զնա կին։
Պատասխանի՛ ետ
նոցա յ՛ս և ասէ։ որ
դիք աշխար հ իս
այսորիկ կանայս
առնեն և արանց
լինին։ իսկոր ար
ժանի լինիցին այնմ

աշխար հ ի հաս
անել։ և յարու
թեանն որ ի՛ մեռ
ելոց։ ոչ կանայս
առնեն և ո՛չ ար
անց լինին։ քան
զի և ո՛չ մեռանել
և ս կարեն։ զի հաւ
ասար հրեշտակ
ա՛ց են։ և որդիք՛ ա՛յ։
քանզի յարու թ՛ե
որդիք են։
Այլ զի յառն են
մեռեալք։ և մովսէ՛ս
գուշակեաց ի՛ մոր
ենոջն։ որպէս ասէ
զ՛տ՛էա՛յ աբրահամու։
և զա՛յ սահակայ։
և զա՛յ յակովբայ։ և
ա՛ծչէ՛ մեռելոց։ այլ կեն
դանեա՛ց։

զիամենեք ին
նմա կենդանիքեն:
Պատասխանի
ետուն ոմանքի
դպրացն և ասեն. մինգ
վարդապետ.
բարուոք ասացեր:
մինդ Եւ ոչ և ս ոք իշխեր
հարցանել զնա
և ոչ ինչ:
մինէ Ասէ և առնոսա:
զի աւրդ ասեն զքէ
թէ որդիէ դաւթի:
զի ինքնդաւ ի թ
ասէ ի գիրս սաղմ
ոսաց. ասաց տր
ցտրիմ, նիստ ընդ
աջմէ իմմէ, մինչև մինէ
եդից զթշնամիս
քո պատուանդան

ոտ ից քոց: իսկ
արդ եթէ դաւ ի թ
զնա տր կոչէ զի
աւրդ որդի նորա ից:
Եւ լու ի լու ա
մենայն ժողովրդ
եանն. ասէ ցաշա
կերտսն: զգոյշ
լերուք ի դպրացն:
որ կամին պատ
ուճանաւք շրջ
ել: և սիրեն ողջ
ոյնս ի հրապար
ակս. և զնախաթ
ոռ ի ժողովուրդս.
և զբարձ եր եցս
յընթր իս:
Որ ուտեն զտու
նս այրեաց. և պա
տճառանաւք

յերկար են զաղա՛
ւթս։ նոքա ընկալ
ցինաւ ելի դատ
աստան ։
Լ։ ւ հայ եց եալ
եւ ե՛ն զմեծատու մի
նսն որ արկանէին
զտուրս իւրեանց
ի զանձանակն ։
եւ ե՛ն զ[illegible] ոմն
այրի աղքատ որ
արկանդ՝ երկուս
լումայս ։ և ասէ՛ ։
արդարև ասեմ ձեզ ։
զի այրինայն աղք
ատաւ ելի՛ արկքան
զամենեսին ։ ա
մենեքին նոքա ի մի
մթերից իւրեանց
արկին յընձայսն

այ ։ բայց նա ի՛կար
աւտու թենէ՛ իւր
մէ ։ զամենայն կեա
նս իւր զորուներ
ա՛րկ ։

զե

արէն ։ թէ գեղեց
իկ վիմաւք և աշտ
տարաւք զարդար
եա՛լէ ։ ասէ՛ ։ զայդ
ամենայն զոր տես
անէք ։ եկեսց են
աւուրք յորս ոչ
թողցի այդր քարի
քարիվերա որ ոչ
քակտեսցի ։
Հ արցին ցնաև ասս
են ։ վարդապետ ։
երբ լինիցի այդ ։ և

զի՞նչ նշան իցէ
յորժամայդ լին
ելոց իցէ:
Ե-ւնա՛ասէ, զգոյշ
կացէք: մի՛ խաբ
իցիք: զի բազումք
գայցեն յանուն
իմ և ասասցեն թէ
ես՛եմ: և մերձ եց
ա՛ւ ժամանակ: մի
երթայցէք զկնինոցա:
Ե-ւ յորժամ լսիցէք
պատերազմունս մ՛ծ
և խռովու թիւնս.
մի՛ զարհուրիցիք:
զի պարտէ նախ
այնմ լինել, այլ ո՛չ
առ ժամայնն կա
տարած:
Յ այնժամասէ՛ ցնո

սա, յարիցէ՛ ազգ
յազգի վերա, և
թագաւորու թի՛
ի թագաւորու թէ
վերա. և շարժմո՛ւ
նք մեծամե՛ծք:
և ի՛ տեղիս տեղիս
սովք և սրածու
թիւնք: և եղից
ին արմաւ իր՛ք և
նշանք մեծամեծք
յերկնից:
Բ այց յառաջ
քանզայսամեն
այն, մխեսց են
զձեռս իւրեանցի
ձեզ: և հալածես
ցեն. մատնեսցեն
ի ժողովուրդս և ի
բանդս. և տան

իցին առաջի դա
տաւորաց և Թա
գաւորաց, վասն
անուան իմոյ։ և
լինիցի ձեզայն ի
վկայու Թիւն։
մծա ՍՐԴ դիք ի սիր
տս ձեր մի՞ յառաջ
ագւոյն կրԹել
տալոյ պատասխ
անի։ զիե՞ տաց
ձեզ բերան և իմա
ստու Թիւն. որում մծբ
ոչ կարիցեն կալ
հակառակ կամ
տալ պատասխա
նի ամենայն հակ
առակորդքն ձեր։
ՍԱտն եսջիք և ի մծգ
ծնողաց, և յեղբ

արց, և յազգակ
անաց, և ի բարե
կամաց։ և սպան
անիցեն ի ձենջ։
և եղիջիք ատեց
եալք յամենեցու
նց վասնանուան
իմոյ։ և մազ մի ի
գլխոյ ձերմէ ոչ
կորիցէ։ և համբ
երու Թբ ձերով ստ
ասջիք զ՛ոգիս ձեր։
ՍՍ յլ յորժամ տես
անիցէք շուր ջ
պատեալ զաւր
աւք զեմ, յայն
ժամ գիտասջիք
Թէ մերձէ աւրնորա։
ՅՍ այն ժամ որի հր
էաստանի իցենիա

խ իցեն ի՛ լեր ի՞նս։
և որ ի՛ միջի նորա
իցեն խուսեսցեն։
և որ ի գաւառսն ից
են։ մի՞ մտցեն ի՛նա։
զիաւուրք վրեժ
խնդրութ՞ ե՞ն այն
ոքիկ։ առ ի՛ կատ
արելոյ ամենայն գրել ոց։
մ՞ծդ Բ այց վա՞յ իցէ յղ
եաց և ստընդուաց
յաւուրսն յայնոսիկ։
մ՞ծե Օ ի եղիցի տագն
ա՞պ մեծ ի՛ վերայ եր
կրի։ և բարկութ՞ի
ժողովրդեաննայնմիկ։
մ՞ծզ Լ։ ւ անկցին ի՛սո՞ւր
սուսերի։ և գերես
ցի՞ն յամենայն հե
թանոսաց։ և ե՞ե՞մ յ՞ծը Լ։ ւ յայնժամ տես

եղիցի կոխա՞ն
յազգաց։ մինչ և
կատարեսցին ժա
մանակք հեթանոս աց։
մ՞ծե Լ։ ւ եղիցին նշ
ա՞նք յարեգակն
և ի լուսին և յաս
տեղս։ և յերկրի
տագնա՞պ հեթա
նոսաց։ ի յահեղ
բարբառոյ իբրև
ծովու և խռովու՞ ծ
յելանելո՞յ ոգւոց
մարդկան յերկիւղ։
և ի՛ կարծեաց եկել
ոց ի՛ վերա տիեզ
երաց։ զիզաւրու
թիւնք երկնից
շարժեսցի՞ն։

ցեն զորդի մարդոյ
եկեալ ամբոխք
զաւրու թիւ և փառ
աւք բազմաւք։
Լ։ ւ յորժամ սկս
անիցի այս լինել.
ամբարձջիք և
բարձրացու սջիք
զգլու խսձեր։ զի
մերձէ փրկու թի
ձեր։ Լ։ ւասաց
առակ մի նոցա։
տեսէք զթզենիդ մծթ
և զամ ենայն ծառ։
յորժամ ցուցանի
ցեն զպտուղ իւր
եանց, տեսանէք
և ի նոցանէ ճան
աչէք թէ մերձէ
ամառն։ նոյնպէս

և դուք յորժամ տե
սանիցէք զայս ա
մենայն եղեալ. գի
տասջիք թէ մերձէ
արքայու թի այ։
Լ մեն ասեմ ձեզ։
թէ ոչ անցցէ ազգս
այս մինչև ամեն
այն այս լինիցի։
Լ։ րկինք և երկիր
անցեն, և բանք
իմ ոչ անցանիցեն։
Զ գոյշ լերուք ան
ձանց։ գուցէ ծանր
անայցեն սիրտք
ձեր շուայտու թիւ
և արբեցու թեամբ
և հոգւովք աշխարհ
ականաւք։ և յան
կարծակի հասան

ի ցէ ի վերա ձերաւ ի
այն ։ զի ի բրևզոր
ոգայ թ հասանի ցէ
ի վերա ամենեցուն
որ բնակեալ ենընդ
ամենայն եր եսս
երկրի ։ ԼԼ ր թուն մկ
կացէք այսու հետև ։
և յամենայն ժամ
աղաւ թս արարէք ։
զի արժանի լինի զիք մկա
զերծանել յայնմ
ամենայնէ որ լին
ելոցէ ։ և կալ առ
աջի որդւոյ մարդւ
ոյ ։ Լ ։ ւ ի տուէ ի
տաճարին ու սուց մկբ
անէր ։ և գիշերս
ելեալ ագաներ ի լեր
ինն որ կոչեր ձիթ

ենեաց ։ Լ ։ ւ ամե
նայն ժողովուրդն
կանխեր ընդառ
աւ աւտս առ նա
ի տաճարն լսել ի
նման է ։

երձեցաւ տա
ւ նքաղարջա

կերացն որ կոչ
եր պա՛սքայ ։

Լ ։ ւ խնդրէ ինքա
հանայապետքն
և դպիրք թէ որպէս
սպանանի ցեն
զնա ։ բայց երկնչ
էին ի ժողովրդենէ
անտի ։ ԼԼ պա եմ
ու տ սատանայի յու
դայ ի կոչեցեալն
իսկարովտացի ։ որ

երի՛ թուոյ երկո
տասան իցն։
մկգ Զոգաւ եդ բանս
ընդ քա հանայ ա
պետան և ընդ դպ
իրս և ընդ իշխանս
ժողով ըդ եանն. զի
մատն եսցէ՛ զնանոցա։
Եւ խնդացին։ և
խոստացան տա՛ղ
նմա արծաթ։ և
յա՛նձառ։ և խնդ
րեր պարապ մա
տնել զնա նոցա
մէ կուսի յամբոխէն։
Եկ՛նաւր բաղարջ
ակերացն յորում
աւրէներ զենուլ
զպասեքն։ Եւ ա
աքեացզպէ՛տրոս

և զյով հա՛ննեսև
ասէ. երթայք պա
տրաստեցէք մեզ
զպասեքն զի կեր
իցո ՚ւք։
Եւ նղքաասեն.
ո՞ւր կամիս զի պա
տրաստեսց ուք։
Եւ ասէ՛ ցնոսա։
ահա իբրև մտան
իցէք ի՛ քաղաքն.
պատահ եսցէ ձեզ
այրմի բարձեալ
սափոր ջրոյ. եր
թիջիք՛ զհետնորա
ի՛ տունն յոր մտան իցէ։
և ասասջիք ցտան
ուտեր տանն. վար
դապե՛տ ասէ քեզ.
ո՞ւրեն վանքն իմ յորում

զպասէքն ուտից
եմ աշակերտաւքս
հանդերձ։ և նա
ցուցցէ ձեզ վեր
նատուն մի մեծ զարդ մկեր
արեալ։ և անդ պատր
աստ եսջիք։ Եւ գնա
ցեալ գտին որպէսև
ասացն նոցա։ և
պատրաստեցին
զպասէքն։
մկդ Եւ իբր և ժամ
եղև բազմեցաւ։
և երկոտասան
առաքեալքն ընդ
նմա։ և ասէ ցնոսա։
Ցանկալով ցան
կացայ զայս պաս
էք ուտել ընդ ձեզ
մինչ չէ չար չարեալ
իցեմ։

Բ այց ասեմ ձեզ։
թէ ոչ և կերայցի
սմանէ մինչև լց
ցի յարքայու թեայ։
Եւ ընկալեալ բա
ժակ գոհացաւ և
ասէ։ առէք զայդ։
և բաժանեցէք ի
ձեզ։ Ասեմ ձեզ։
թէ յայսմ հետէ
ոչ արբիցի բերոյ
որթոյ մինչև եկես
ցէ արքայու թիայ։
մկեր Եւ առեալ հաց
գոհացաւ։ եբեկ
և ետ նոցա և ասէ։
այս է մարմին իմ
որ վասն բազմաց
տուեալ զայս ար
ասջիք առ իմոյ

յիշատակի։

մկէ ։ ոյնպէս և զբա
ժակն յետ ընթր
եա՛ցն և ասէ։
այս բաժակէ նոր
ու խտ իմով արեա
մբ վասն ձեր՛ հե
ղէլոյ։

մկը այցա՛ւ ասիկ
ձեռն մա
տնչի իմոյ ընդ
իս ի՛սեղանս։

և որդ իմարդ՛ւ ոյ
ըստ սահմանելոյն
երթա՛յ։ բայց վա՛յ
մարդոյն այն միկ
յոյր ձեռ՛ն մատնիցի։

մկթ ։ ւ նոքա սկսան
խնդրել ընդ միմ
եանս։ թէ ո՛վէ ի՛

նոցանէ որ զայն
գործ ելոց իցէ։

մհ ։ ղև և հակառ
ակու թիւնի մէջ
նոցա։ թէ ո՛վ ի՛ նո
ցանէ համարիցի մեծ։

։ ւ նա ասէ՛ ցնոսա։
թագաւ որք ազգ
աց տիրեն՛ նոցա։ զէ
և որ իշխեն նոցա։
բար երա՛րք կոչին։
այլ դուք ո՛չ այնպէս։
այլ որ մեծ նէ ի՛ ջեզ։
եղիցի իբրև զկրս
ե՛ր ն։ և առ ա՛ջ նոր
դն իբրև զսպասաւ ո՛ր ն։

մհա ։ ։ վ՛է մեծ։ բազմ
եա՛լն։ ե թէ սպաս
աւ որն։ ոչ ապաք
էն բազմեա՛լն։ բայց

եսեմի՛ մի՝ջի ձերում
իբր սպասաւոր՝:
Ե ւդո՛ւ՝ քեք որ
ցանկ կայիք ինձի՛
փորձութիւնս իմ: մհդ
և ես ու խտեմ ձեզ
որպես և հայր իմ
ու խտեաց ինձ
զարքայութիւն: մհե
զիու տիցեք և ըմ
պիցեք՝ ի՛ սեղանն
իմ յարքայութեն
մհբ իմում: Ե ւնստից
իք յերկ ոտասան
աթոռս դատել
զերկոտասան ազգ ի՛լի:
մհգ Ե ւասէ՝ տ՝ր: սիմ
ոմն սիմոմն: ահա
սատանայ խնդր
եաց զձեզ խարբալ

եղ՝ ի բրև զցոր եան:
այլ ես աղաչեց ի՝
վասն քո զիմի՝ պա
կասեսցեն հաւա
տք քո: Ե ւդու եր
բեմ նդարձցիս: և
հաստատեսցեն
զեղ բարս քո:
Ե ւնա ասէ՝ ցնա:
տ՝ր: ընդ քեզ պատ
րաստեմ ի բանդ
և ի՛ մահ երթալ:
Ե ւնա ասէ՝ ցնա:
ասեմ՝ քեզ պետրէ:
չիցէ՝ այսաւր հաւ
ու խաւսեալ: մինչև
երիցս ուրասցիս
զիս չգիտել:
մհզ Ե ւասէ՝ ցնոսա:
յորժամ առաքեցի

զձեզ առանց քսա
կի և մա՛ ա՛ղի և
կաւ շկաց. մի թէ
կարաւ տացա՛յ ք
իմիք. Ե. ւնդքա
ասեն. և ո՛չ իմիք.
Ա. պասասէ. այլ
այժմ որուն իցի
քսակ. բարձցէ.
նոյնպէս և մախ
ա՛ղ. և որ ո՛ւ չն իցի
վաճառեսցէ զձո
րձս իւր. և գնեսցէ
իւր սուսեր.
մէ Բ. այցասեմ ձեզ.
զի այս և սոր գրեալ
է. պարտէ զի կա
տարեսցի յիս.
թէ ընդ անաւրէնս
համարեցաւ. զի

որ վասն իմ ինչէ
վճար եա՛լ է.
մէգ Ե. ւնդքա՛ ասեն.
տ՛ր, ահա՛ ասիկ են
աստ երկու սուրք.
Ե. ւնասասէ ցնոսա.
բաւ ակա՛նեն.
մէթ Ե. ւելեալ գնաց
ըստ սովորութ՛ն
ի լեառն ձիթեն
եաց. գնացին զհետ
նորա և աշակերտք.
մձ Բ. բրև էհաս ի՛տ
ղին. ասէ ցնոսա.
յաղաւթս կացցէք
չմտանել ի՛ փորձութ՛ի.
մձա Ե. ւ ինքն մեկնեցաւ
ի նոցանէ իբրև
քար ընկեց մի. եդ
ծունր. կայր յաղա՛ւ

թս.

Նորոդեր նոցա։
Բարև մեր Հայաստան
աստ յաւ Հայաբուրբեաց
զնա։ Քանզի զայն
նշանն ստուեալ էր
նոցա։ Թէ ընդ որ
ուսմ եաս Հայաբուր
ցից նահէ, զնա ուն
ելցիս։ սէր ցնայս։
յուրոյ։ Հայաբուր
եղիզ մատն եա զոր
դի մարդոյ։
Բարև տեսին որ
զնովաւանեին որ
էնչ եղեւն, սաւենցնա։
ստր։ Հարցուք զնոսա
սրով։ Ի էհար
մեումն ի նոցանէ
զքահանայապետ
տէն ծառայ։ Եւ

Նորոդեր նոցա։
Բարև մեր Հայաստան
աստ յաւ Հայաբուրբեաց
զնա։ Քանզի զայն
նշանն ստուեալ էր
նոցա։ Թէ ընդ որ
ուսմ եաս Հայաբուր
ցից նահէ, զնա ուն
ելցիս։ սէր ցնայս։
յուրոյ։ Հայաբուր
եղիզ մատն եա զոր
դի մարդոյ։
Բարև տեսին որ
զնովաւանեին որ
էնչ եղեւն, սաւենցնա։
ստր։ Հարցուք զնոսա
սրով։ Ի էհար
մեումն ի նոցանէ
զքահանայապետ
տէն ծառայ։ Եւ

Եւ սատեր։ Հայրն եղեն
կամիս։ անցոյ զքեզ մեզ
ծակս զայս յինքեն։
Այլ զոյդ ելցէն
ի յատուցեալ յաղ
ա։ Թեցն էկն ատուալ
ակերտան եգիտ
զնոսա ի զրուն ի տր
տամ։ Թէնէն։ Եւ
սահցնոսա։ զի
ենչքէզ։ արի կաց
էզ յաղա։ Թա։ զի
մի մատանի ցքէզ ի
փոր ձու։ Թիւն։
Ի մինչդեռ խաս
էր։ ահաւասիկ սա
բոխ։ Ասուկոչէրն
յուդայ մի յերկո
տասանի ցնատալ

Եւ սատեր։ Հայրն եղեն
կամիս։ անցոյ զքեզ մեզ
ծակս զայս յինքեն։
Այլ զոյդ ելցէն
ի յատուցեալ յաղ
ա։ Թեցն էկն ատուալ
ակերտան եգիտ
զնոսա ի զրուն ի տր
տամ։ Թէնէն։ Եւ
սահցնոսա։ զի
ենչքէզ։ արի կաց
էզ յաղա։ Թա։ զի
մի մատանի ցքէզ ի
փոր ձու։ Թիւն։
Ի մինչդեռ խաս
էր։ ահաւասիկ սա
բոխ։ Ասուկոչէրն
յուդայ մի յերկո
տասանի ցնատալ

բա՛ց ե հան զաջոյ
ունկն նորա։
Պ ատասխանի՛ ետ
յս և ասէ։ Թո՛յլ
տուք մինչ՛ ցայտ
մ՛ճ՛ր վայր։ Եւ մատու
ցեալ յունկն բժշ
կեա՛ց զնա։
մ՛ճ՛թ Եւ ասէ՛ ցեկեալսն
ի՛ վերա նորա ցքա
հանայապետսն
և ցիշխանս տաճ
արին և ցծերս։
իբրև՛ վերա աւ
ազակի ելէք սուս
երաւք և բրաւք։
հանապազ ընդ
ձե՛զէի ի՛ տաճար
ին։ և ո՛չ ձգեց էք
ձեռս յիս։ այլ ա՛յսէ

ձեր ժամ և իշխան
ու Թիւնխաւարի։
մ՛ղ Եւ կալեալ զնա ա
ծին։ և մուծինի՛ տուն
քահանայապետին։
մ՛ղ՛ա Եւ պետրոս երթ
ա՛յր զկնի նորա հեռ
ագոյն։ և իբրև լու
ցին կրակ իմէջ գաւ Թին։
և նստան շուրջ։
նստա՛ւ և պե՛տրոս ի՛
մէջ նոցա։
Եւ տես զնա աղա
խին ոմն զինստեր
առ լոյսն։ հայեցա՛ւ
ընդ նա և ասէ։ և սա՛
ընդ նոսա եր որ ընդ
նմա՛յն էին։
Իսկ պետրոս ուր
ացաւ և ասէ։ ո՛չ գիտ
եմ զնա կին դու։

մղբ Եւ յետ սակաւ
միոյ. այլ ոմն ետես
զնա և ասէ. և դու
ինոցան է ես.
Եւ պետրոս ասէ.
այրդու. չեմ ինոցանէ.
Եւ իբրև ժամ մի
անցի վերա. այլ
ոմն վիճեր և ասէր
սաղոյգ և սա ընդ
նմա էր. քան զի
գալ իլեացի է.
Ասէ պետրոս. այր
դու. չգիտեմ զինչ
խաւս իսդ.
Եւ առ ժամայն
մինչդեռ նա զայն
ասէր. խաւսեցաւ հաւ.
մղգ Դարձաւ տէր և հայ
եցաւ ի պետրոս.

Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն տն զորաս
աց ցնա. մինչև
հաւ ու խաւսեալ
իցէ երիցս ուրաս
ցիս չգիտել զիս.
և ելեալ արտաքս
ելաց դառնապէս.
մղդ Եւ արքն որ պա
հէին զնա. այպն
առնէին զնովաւ.
և հարկան էին.
ծածկէին զերեսս
նորա. և տանջէին.
և հարցան էին
ցնա և ասէին.
մարգար եաց. որ
որ է հարնզքեզ.
և այլ բազում մինչ
հայ հոյու թթխաւս
էինինա.

մղե Ի իբրև այգ
Ի եղև ժողովե
ցան ծերակոյտ
ժողովրդեանն ։
ք ահանայապետքն
և դպիրք ։ և հանին
ածին զնա յատ
եանն իւրեանց և
ասեն ։ եթէ դու ես
քրիստոս ։ ասա մեզ ։
մղզ Ա սէ ցնոսա ։ եթէ
ասացից ցձեզ ։
սակայն ոչ հաւ
ատայք ։ և եթէ
հարցից ինչ զձեզ ։
չտայք ինձ պա
տասխանի կամ
արձակիցէք ։
մղէ Բ այց յայսմհետ
տէ նստցի որդի

մարդւոյ ընդ աջմէ
զաւրու թեաննայ ։
մղը Ա ։ ասեն ամենեք
եան ։ ուրեմն դու
ես որդինայ ։
Ա ։ նա ասէ ցնոսա ։
դու ք ասէք թէ ես
մղթ եմ ։ Ա ։ նոքա ասա
են ։ զինչ և ս պիտ
ոյէ մեզ վկայութի ։
զի մեզ է ն իսկ լու
այք իբերանոյ դորա ։
յ Ա ։ յարուց եալ ա
մենայն բազմու
թիւնն նոցա ։ ած
ին զնա առ պիղատ ոս ։
յա Ա ։ սկսան չարա
խաւսել զնմանէ
և ասել ։ գտաք զսա
զի թիւրէր զազգս մեր ։

սկսեալ իզատիսն
մինչև ցայսր։
սկսափիղէմոն
իբրև լուսաւորչաւ
իւրն և հաւատացեալ
զատիսէացն։ ի ցն
այրն։ և իբրև զի
տացս եղեալ յիշել
անուն Թէնն հրեշ
տակդին։ եւ ասան
եղ զինա աւուրցերուսդ
նս։ զքանզի ինն
յեմեր յաւուրսն
յայնոսիկ։
։ և հրեշտակդեսս
իբրև եռեալ զյա
ուրսն եղև յոյժ։
զի ցանկայր ի
բաղում ժամանակս
սակաց տեսանել

սակսեալ իզատիսն
մինչև ցայսր։
սակափիղէմոն
իբրև լուսաւորչաւ
իւրն։ և հաւատացեալ
զատիսէացն։ ի ցն
այրն։ և իբրև զի
տացս եղեալ յիշել
անուն Թէնն հրեշ
տակդին։ եւ ասան
եղ զինա աւուրցերուսդ
նս։ զքանզի ինն
յեմեր յաւուրսն
յայնոսիկ։
։ և հրեշտակդեսս
իբրև եռեալ զյա
ուրսն եղև յոյժ։
զի ցանկայր ի
բաղում ժամանակս
սակաց տեսանել

և ասէր զիարկս կայսերս։
և ասէր զանձնէն եղեալ
քանի ցն Թազաւորն։
սակափիղէմոն
և հաւատացեալ զնանասանն։
դուռ ես Թազաւորդ
հրեշտակ։ ։ զա պա
տասխանի նոնա
և ասէ։ դուռ ասացեր։
սկսեալ սակափիղէմոն
ցքանի հանայցասպէ
տան և ծողովուրդն։
չգտանեմ ինչ մեն
աս յաւուրս յայսմիկ։
։ և նոքա ասին
և ասէին։ եթէ խու
զէ զծողովուրդս։
ուստուցանէ ընդաց
մենայն հրեշտատան։

ոյ հարկս կայսերս։
և ասէր զանձնէն եղեալ
քանի ցն Թազաւորն։
սակափիղէմոն
և հաւատացեալ զնանասանն։
դուռ ես Թազաւորդ
հրեշտակ։ ։ զա պա
տասխանի նոնա
և ասէ։ դուռ ասացեր։
սկսեալ սակափիղէմոն
ցքանի հանայցասպէ
տան և ծողովուրդն։
չգտանեմ ինչ մեն
աս յաւուրս յայսմիկ։
։ և նոքա ասին
և ասէին։ եթէ խու
զէ զծողովուրդս։
ուստուցանէ ընդաց
մենայն հրեշտատան։

զնա։ քանզի լսէր
բազու մ անգամ
զնմանէ, և ակն
ուներ նշան ինչ
լեալ տեսանել ի
նմանէ։
Հ արցաներ զնա
բանիւք բազմ
աւք, և նա ոչ ինչ
ետ նմա պատաս
ի խանի։ ՚՚ ային
քահանայապետքն
և դպիրք և պնդ
ագոյն չարախաւ
սէին զնմանէ։
ՄԳ ՚՚ ր համարձեաց
զնա և հերովդէս
հանդերձ իւրովք
զաւրականաւքն։
և այպնարարեալ

ա՛ր կ զնովաւ հան
դերձս սպիտակս
ետտանել անդր
էն առ պիղա՛տոս։
ՄԵ ՚՚ ւ եղեն բար ե
կա՛մք պիղա՛տոսև
հերովդէս յաւուր
յայն միկ։ քանզի
յառաջ թշնամի՛ք
էին միմեանց։
ՄԸ ՚՚ ոչ եաց պիղա՛տ
ոս զ քահանայա
պետսն և զիշխանս,
և զժողովուրդն
և ասէ ցնոսա։
ածէք մատուցէ՛ք
ինձ զայրս զայսիբ՛ր
զխոտորեցուցիչ
ժողովրդեանն։ և
ահաւասիկ առաջի

ձեր դատեցայ. և
վնաս ինչ ոչ գտի
յառնս յայսմիկ.
զորոց դուք չարա
խաւսեքդ զդմանէ:
Այլ և ոչ հերովդէս:
քանզի ետու տան յժա
եղ զդա առնա. և
արդ ոչ ինչ մայոր
արժանի է գործ
եալ դորա. խրատ
եցից զդա և արձա
կեցից:
յթ Զի հարկէր մի մի
ըստ տաւնի արձա յժբ
կեղ նոցա:
յժ Եւ նոքա աղաղա
կէին ամենայն բա
զմու թէ նաւսէին.
բարձ զդա: և արդ

ձակեա մեզ զբար
աբբա: որ էր վասն
խռովու թէ իրեք
եղելոյ ի քաղաքին
և սպանու թեան
մտեալ ի բանդ:
Ղ արձ եալ պիղ
ատոս սկսաւ խաւ
սել քանզի կամ
էր արձակել զյս:
Եւ նոքա անդր
էն աղաղակէին
և ասէին. ի խաչ
հան զդա:
Ե ւնա երիցսասէ
ցնոսա. զի՞ նչ
չար արար սա:
ոչ ինչ վնաս մայոր
գտի ի սմա: խրա
տեցից զսա և արձա
կեցից:

ոնեցին զոմն սի
մովն կիւրեղեանցի
որ գայր յանդէս
եդին Իսվերանորա
զկնայն բերեալ զկնի յեր։
Եւ երկայն զկնեան
նորա բազմութիւն
ժողովրդեանն,
և կանանց որ կոծ
էին և աշխարհին զկնա։
Եւ ասէ ցնոսա։ դատ
երք եմք։ մի լայք
Իսվերա իմ։ այլ
լայցէք Իսվերա անձ
անց։ և Իսվերա որ
դուց ձերոց։
Եւ եկեցեն առ
ուրք յորսասիցեն,
թէ արանի ամիսոց և
ոնեցին զոմն սի
մովն կիւրեղեանցի
որ գայր յանդէս
եդին Իսվերանորա
զկնայն բերեալ զկնի յեր։
Եւ երկայն զկնեան
նորա բազմութիւն
ժողովրդեանն,
և կանանց որ կոծ
էին և աշխարհին զկնա։
Եւ ասէ ցնոսա։ դատ
երք եմք։ մի լայք
Իսվերա իմ։ այլ
լայցէք Իսվերա անձ
անց։ և Իսվերա որ
դուց ձերոց։
Եւ եկեցեն առ
ուրք յորսասիցեն,
թէ արանի ամիսոց և
Եւ ասեցին զոմն սի
մովն կիւրեղեանցի
որ գայր յանդէս
եդին Իսվերանորա
զկնայն բերեալ զկնի յեր։
Եւ երկայն զկնեան
նորա բազմութիւն
ժողովրդեանն,
և կանանց որ կոծ
էին և աշխարհին զկնա։
Եւ ասէ ցնոսա։ դատ
երք եմք։ մի լայք
Իսվերա իմ։ այլ
լայցէք Իսվերա անձ
անց։ և Իսվերա որ
դուց ձերոց։
Եւ եկեցեն առ
ուրք յորսասիցեն,
թէ արանի ամիսոց և
Եւ ասեցին զոմն սի
մովն կիւրեղեանցի
որ գայր յանդէս
եդին Իսվերանորա
զկնայն բերեալ զկնի յեր։
Եւ երկայն զկնեան
նորա բազմութիւն
ժողովրդեանն,
և կանանց որ կոծ
էին և աշխարհին զկնա։
Եւ ասէ ցնոսա։ դատ
երք եմք։ մի լայք
Իսվերա իմ։ այլ
լայցէք Իսվերա անձ
անց։ և Իսվերա որ
դուց ձերոց։
Եւ եկեցեն առ
ուրք յորսասիցեն,
թէ արանի ամիսոց և
Եւ ասեցին զոմն սի
մովն կիւրեղեանցի
որ գայր յանդէս
եդին Իսվերանորա
զկնայն բերեալ զկնի յեր։
Եւ երկայն զկնեան
նորա բազմութիւն
ժողովրդեանն,
և կանանց որ կոծ
էին և աշխարհին զկնա։
Եւ ասէ ցնոսա։ դատ
երք եմք։ մի լայք
Իսվերա իմ։ այլ
լայցէք Իսվերա անձ
անց։ և Իսվերա որ
դուց ձերոց։
Եւ եկեցեն առ
ուրք յորսասիցեն,
թէ արանի ամիսոց և

որով այնից որոչ
ծնան. և ստեա
նց որոչդիեցուցին:
3 այնժամ սկսան
իցինասել լերանց
թէ անկերուք ի
վերամեր. և բլրոց
թէ ծածկեցէք զմեզ:
2 ի եթէ ընդ փայտ
դալար զայսառն
են. ընդ չորն զի՞նչ
լին իցի:
ԺԵ Ա ծին և այլ երկուս
չարագործս սպա
նանել ընդ նմա
ԺԶ Բրև չոգան ի՛տեղ
ին կոչեցեալ գագ
աթն. ա՛նդ հանին
զնա ի խաչ:
ԺԹ Ւ զչարագործսն

զումն ընդ աջմէ,
և զումն ընդ ձախմէ
խաչ եցին:
ԺԻ Ւ յ՛սասէ. հա՛յր.
թո՛ղ դոցա. զի՛ոչ
գիտեն. զինչ գործ
ԺԱ Ւ ի բաժան եղ
զհանդերձսն նոր
արկին վիճա՛կս:
Ւ կայր ժողովու
րդն հայեցեալ:
ԺԲ Ա նգոսն էի՛նզնա
ի շխանքն հանդ
երձ նղքաւքևաւէին:
զայլս ապրեցոյց.
ապրեցուսցէ՛ և
զանձն եթէ դա՛յէ
ք՛ս որդի՛այ ընտրեալ:
ԺԳ Ա յ՛պն առն էին
զնա և զինու որքն:

եկեալ առաջի
մատուցանէ ին
նմա քացախ և
ասէին. եթէ դու
ես թագաւորն հր
էից. փրկեա՛ զան
ձն քո:

յիդ Եւ էր գիր գրեալ
ի՛ վերա նորա յու
նարէն և դաղմատ
երէն և եբրայեց
երէն գրով. եթէ
սա՛է արքայն հրէից:

յիե Սկ միոմն ի՛ կա
խելոց չարագործ
ացն հայ հոյեր
զնա և ասեր. ոչ
դո՛ւ եսքա՛ն. փրկեա՛ յիէ
զանձն քո և զմեզ:

յիզ Պատասխան ի

ետ ընկ երն սաստե
լով նմա և ասէ. չեր
կնչի՛ս դու յա՛յ. զի ի՛
նմին պատժի կաս.
և մեք յիրաւ ի՛. զի
արժանի՛ որոց գոր
ծեցաքն առնումք
զհատուցումն:
և սա ապիրատ
ինչո՛չ գոր ծեա՛ց:
Եւ ասէ՛ ց յ՛ս. յիշ
եա՛ զիստ՛ր յորժամ
գայցես արքայութ՛ք քով:
Եւ ասէ՛ ցնա յ՛ս.
ամէն ասեմ՛ քեզ.
այսաւր ընդի՛ս իցես
ի՛ դրախտին:
Եւ էր իբրև վեց
երորդ ժամ. և խաւ
ա՛ր եղև ի վերա ամե

նայն երկրի մինչև
ցինն երորդժամ:
խաւարեցաւ արե
ՅԻԸ գակն: Ա: ւ հերձ
աւ վայրագոյր տա
ճարին ընդ մէջ:
ՅԻԹ Ա: ւ կարդաց յս ի
ձայն մեծ և ասէ:
հայր ի՛ձեռ՝ս քո աւ
անդեմ զհոգի իմ:
Զ այս իբրև ասաց
է հան զ ոգի: ՅԼԷ
ՅԼ Ա: ւ տեսեալ հար
իւ րապետին զոր
ինչ եղևն. փառ
աւ որ արար զա՝ծ
և ասէ: արդարև
այրս այս արդա՝ր էր:
ՅԼԱ Ա: ւ ամենայն ժող
ովուրդքն որ եկ

եալ էին և տեսան
էին զտեսիլն զայն
և զգործս, բախէին
զկուրծս և դառնային:
Ա: ային և ամենայն
ծանաւ թք նորա ի
հեռաստանէ. և
կանայք որ եկեալ
էին զհետ նորա ի
գալիլէ է. տեսան
էին զայն:
ւ ահա այր
մի անուն յովս
էփ որ էր նախարար,
այր բարեգործ և
արդար: սա չէր միա
բան եալ ընդ խոր
հուրդս և ընդ գոր
ծս նոցա. յարիմ
աթեա՝ քաղաքէ

հրէից։ որ և ինքն
իսկ ակնուներար
քայու թեան ա՜յ։
սա մատուցեալ
առ պիղա՛տոս։
խնդր եա՜ց զմար
մինն յի՜։

ՅԼԳ Եւ իջուցեալ զնա
պատեաց պաս
տառակալաւ։ և
եդ՜ ի՛ կուածոյ գեր
եզմանի։ ուր չէր՜
զոք բնաւ եդեալ։

ՅԼԴ Եւ աւրներուրբ
ա՜թ։ և շաբա՜թ լու
սանայր։ և երթ
այի՜ն զհետ նորա
կանայք որ եկեալ
էին ընդ նմա ի՛ գալ
իլէէ։ տեսին զգեր

եզմանն։ և ո՜րպէս
եդաւ մարմինն նորա։

ՅԼԵ Դարձան և պա
տրաստեցին խու
նկս և իւղս։ և ի շա
բաթուն հանդար
տեցի՜ն վ՜ն պատ
ու իրան ի ն։

ՅԼԶ Բայց ի՛ միաշաբ
աթո՜ւն վաղաքաջ
ընդառաւաւտն։
եկին ի՛ գերեզմանն։
բերին զխունկսն
զորպատրաստեց
ին։ և այլ կանայք
ընդ նոսա։

Եւ գտին զվէմն
թաւալեցուցեա՜լ
ի՛ գերեզմանէ անտի։
և մտեալ ի՛ ներքսո՜ջ

գտին զմարմիննտն
Լ. ւ եղև ընդ հի
անալն նոցա վն
այնորիկ. և ահա
ա՞րք երկու հասին
առ նոսա ի հանդ
երձս լուսաւորս:
ՅԼԵ Լ. ւ իբրև զահի
հարան. և խոն
ար հեցուցին զեր
եսս իւրեանց յեր
կիր. ասեն ցնոսա:
մա՛րիամ զի խնդրէք զկեն
դանին ընդ մեռեալս:
չէ՞ ասա՛ այլ յարեա՛ւ:
Յ իշեցէ՞ք որպէս
խաւսեցաւ ընդ ձեզ
մինչերն ի՛գալիլեա.
և ասէր թէպա՞րտէ
որդւոյ մարդւոյ

մատնել ի՛ ձեռս
մարդւոց մեղաւ
որաց. և ի խաչել
ան ել. և յերրորդ
աւ ուր յառնել:
Լ. ւ յիշեցին զբա
նսն նորա:
ՅԼԸ Լ. ւ դարձան պա
տմեցին զայս ամե
նայն. մեռասան
իցն. և այլոցն ա
մենեց ունց:
ՅԼԹ Լ. ւ էին՝ մագ դաղ
ենացի և յովհա՞ննա.
և մարիամ յակով
բայ. և այ՞լք ընդ
նոսա. որ պատմ
եցին զայս առաք
ելոցն. և երևեցան
առաջի նոցա շաղ

փաղփուռ թի բանք
նոցա և չհաւատ
այի՛ն նոցա։

Այցաբերուայ ար
ուցեալ ընթաց
ա՛ւ ի՛գերեզմանն։
և հայեցեալ տես
անէ զկտա՛ւ սնլոկ
զի կային։ և գնա՛ց
ընդ միտս զարմ
ացեալ թէ զինչ
եղև։

Ւ ահա երկ
ուք ի՛նոցանէ
երթային ի՛նմին
աւուր ի՛գեաւղ մի
որ հեռի՛ էր յէ՛էմէ
հարիւր և վաթս
ուն ասպարի սաւ։
և երանուն նորա

եմ մաւ ո՛ւս։
և նոքա խաւսէին
ընդ միմեանս վ՛ն
ամենայն անցիցն
անցելոց

Ւ եղև ընդ խաւ
սելն նոցա և ընդ
վիճել։ և ինքն իսկ
յ՛ս մերձեցաւ և եր
թա՛յր ընդ նոսա։
և նոցա աչք կալ
եա՛լէին առ ի՛ ճան
աչել ո՛յ զնա։

Ե ւասէ՛ ցնոսա։
զի՞ նչ են բանքդ վ՛ն
որոյ վիճիք ընդ միմ
եանս։ մինչդ. եւ զն
այքդ։ և տրտմեալէք։

Պ ատասխանի՛ ետ
միոմն ի՛ նոցանէ որ

ում անուներ կղէ
ովպաս և ասէ ցնա:
դու միայն կեաս
յէմ. որոչ գիտաց
եր զինչ գործ եցաւ
ինմա յաւուրս ոսիկ:
ւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ:
ւ նոքա՛ ասեն՝ զյէ
նազովրացոյ. որ
եղև այր մարգարէ,
հզաւր արդեամբք
և բանիւք առաջի
այ և ամենայն ժող
ովրդեանն: որպէս
մատն եցին զնա քա հան
այապետքն և իշխ
անքն մեր ի՛ դատ
աստան. մահու, և
հանին զնա ի՛ խաչ:
եք ակն ունեաք

եթէ նա՛ է որ փրկ
ելոց իցէ զի՞էլ:
յլև հանդերձ
այսու ամենայի.
այս եր որդա՛ւրէ
յորմէ հետէ այն
գործ եցաւ:
յլև կանայք
ոմանք ի՛ մէնջ զար
մացու ցին զմեզ
որք կախեալ ընդ
առաւտն չոգա՛ն
ի՛ գեր եզմանն: և
ոչ՛ գտին զմարմին
նորա: եկին և աս
են թէ և տեսի՛լևս
հրեշտակացտէ
սին: որք ասէին
զնմանէ թէ կեն
դանի՛ է:

Եւ զնացին ոմա
նք ի մէնջ ի գերեզ
մանն և զտին նոյն պէս
որպէս կանայ քն ասա
ացին։ բայց զնա
ոչ տեսին։
Եւ նա ասէ ցնոսա։
ով անմիտք և հեղ
գասիրտք ի հաւա
տալ յամենայնի
զոր խաւսեցան
մարգարէքն։ ոչ
զնոյնս պարտեր
չարչարել քի։ և
մտանել ի փառսիւր։
Եւ սկսեալ ի մաւ
սէսէ և յամենայն
մարգարէից։ մե
կնէր նոցա որինչ
յամենայն գիրս

գրեալէ զնմանէ։
Բրև մերձեցան
իգեաւղն յոր երթ
ային։ և նա պատ
ճառէր։ հեռագոյն
և ս ուրէք երթ ալ։
Եւ բռնադատեց
ին զնա և ասեն։ առ
մեզ ագիր զի ընդ
եր եկսէ և տարա
ժամեալէ աւրս։
Եւ եմուտ ազան
ել անդ ընդ նոսա։
Եւ եղև ի բազմելն
նորա ընդ նոսա։
առեալ զ հացն աւր
հ նեաց։ եբեկ և եր
նոցա։ Եւ նոցա բա
ցանաչ քև ծանեան
զնա։ և եղև ի նոցանէ
աներևոյթ։

Լ. ւասէ՞ն ցի մեա
նս՝ ո՞չ իսկ և սիր՞տք
մեր ճմլէին ի՛ մեզ.
մինչ խաւսեր ընդ
մեզ զճանապարհայն.
և որպէս բանայր
մեզ զգիրս:
Լ. ւ յարուց եալ
նոյն ժամայն դար
ձան յէ՞մ. և գտին
ժողով եա՞լ զմետ
ասանսն և զորս
ընդ նոսայն էին:
և ասէն. թէ արդ
արև յարեա՞ւ տ՞ր:
և երև եցա՞ւ սիմ
ովնի: Լ. ւ նոքա
պատմէին զայն
որ զճանապարհ
այնն: և թէ զի՞ա՞րդ

ետ ծանաւ թս
նոցա ի՛ բեկանել
հացին.

ընդ ետ զայն
խաւսէին.

ինքն իսկ յ՞ս եկաց
ի՛ մէջ նոցա և ասէ՞
ցնոսա: խաղաղ
ու թի՞ւն ընդ ձեզ:
ես եմ մի՞ երկնչիք:
և զահի հարեալ
երկնչէին և համ
արէին ոգի՞ ինչ
տեսան ել:
Լ. ւասէ՞ ցնոսա:
զի՞ խուով եալ էք՝ և
ընդէ՞ր խոր հուրդք
ելանեն ի՛ սիրտս
ձեր: տեսէք զձեռս
իմ և զոտս: զի ես

նոյն եմ։ շաւ շա
փեցէք զիս և տեսէք։
զի ոգի մարմին և
ոսկերս ոչ ունի։
որպէս զիս ստես
ան էք զի ուն իմ։
և զայս ասացեալ։
եցոյց նոցա զ ձեռն
և զոտս։

Ւմինչդեռ տա
կաւ ին

Չհաւատային ի
խնդու Թենէն
և զարմացեալ
էին ասէ ցնոսա։
ունիք ինչ կերա
կուր աստ։

Ւ ունոքա ետուն
նմա ձկան խորով
եղոյ մասն։ և խորի
սխմեղու։

Ւ ատ եկեր առաջի
նոցա։ և զ մնացոր
դսն ետ նոցա։

Ւ ասէ։ այս բանք
են զոր խաւսեցայ
ընդ ձեզ մինչ առ
ձեզն էի։ Թէ պարտէ
լնուլ ամենայն գր
ելոցն յաւ րէնսն
և իմարգարէս։ և ի
սաղմոսն վասն իմ։

Յ այնժամ եբաց
զմիտս նոցա իման
ալ զգիրս։

Ւ ասէ ցնոսա։
Թէ այսպէս պարտ
եր չար չարել քի։
և յառնել ի մեռ ելոց
յաւուր եր որդի և
քարոզել յանուն նո
րա

ապաշխարու թի
և թողու թի մեղաց։
յամենայնազգս
սկսեալ յեկեմէ։
և դու՛ք եք վկայք
այսոցիկ։
Ե։ ւահա եսաուա
քեմ զաւետիսչաւր
իմոյ ի՛ ձեզ։ և դուք
նստարուք ի՛ քաղ
աքիս յեմ։ մինչև
զգենուցու՛ք զաւր
ու թի՛ւն իբարձանց։
Ե։ հանզնոսա
մինչև իբեթանիա։
և ամբարձեալ
զձեռսիւր աւրհն
եաց զնոսա։
Ե։ ւեղև յաւրհնելն
նորա զնոսա, մեկն

եցաւ ի՛նոցանէ.
և վերանայր յեր
ինս։ Ե։ ւնոցա
երկիրպագեալնմա,
դարձան յեմ
ուրախու թեամբ
մեծաւ։
Ե։ ւեին հանապ
ազ ի՛տաճար ին։
գովէին և աւրհն
էի՛ն զա՛ծ։

Յ՝ուցանէք առեալ՝ ՁԹ Վէ հարաստացեալ հրեշտեցն։
անիւ՝ յովհանու՝ ՃԹ Ամ ՁԹ Վէ ի ծնեալ կուրին։
՝որ՝ անզգոյն և՝ աչքանի ՁԹ Վէ դատաստանի աշխարհի։ ԻԲ։
եղիսեցի արարեալ՝ ՝ի՝ Վասն քաջի հովուին։
ԺԵ։
ԺԸ Վէ հարանեացն որի՝ ՂԲ Վէ նաւապատեացն որոնք
կանայ զաւրեցեալ։ ՂԳ Վէ ղազարոս բարեկամէ քի։
ԻԴ։
ԺԹ Վէ աղաւնեվաճառաց՝ ՂԴ Վէ յաստեանն ժողովելոյ հրեշ
ԻԶ Վէ նիկոդիմոսի։ ՂԵ Վէ աւծանելոյ զոտն իւղով։
ԻԷ Վէ արբուքեի իանդիր։ Ճ Վէ արմատ ենեացն։
ԻԹ Վէ սամարացի կնոջն։ ՃԱ Վէ եղելոյ հեթանոսաց։
Լ Վէ թագաւորաց ազգին։ ՃԲ Վէ փոտաւորելոյ հաւրզանոն։
ԼԱ Վէ։ Լ։ սամեահիւանդին։ ՃԳ Վէ իսկեռնատան լուսան
ԼԲ Վէ։ Ե։ նկանացն։ և։ Ը։ ՃԿԱ։ ալոյ զուտասալակերատացն։
ԼԳ Վէ զնաալոյն յի իսկերա ՃԴ Վէ սաղոյն թեռմնենձէլ
ՃԵ Վէ սաղոյն զկամ հիւրոյ։ մասն եղոցե զիս։
ԼԴ Վէ սաղոյն թեռեալցացն։ ՃԶ Վէ մեռելոյ թաղելոյ զոյժ։
ԼԵ Վէ շրջելոյն իգալիլեա։ ՃԷ Վէ կենասաբեր չարչարան
ացն։
ԼԶ Վէ զարմանալոյն ընդ վարդա։ և խաչելոյ թեռանն։
ԼԷ Վէ սաղոյն յի թեղք ծառի։ ՃԹ Վէ պատուհրելոյ աւետարանի
ՃԸ Վէ շնացեալ կնոջ։ ի՝ քէ։ ՃԸ Վէ հայր խաչելոյ։
ոլիքէ զիստուսի։

ճծը վն կոչելոյնզ յս և զհարց
ափորճ առնելոյ ։
ճղէ վն տանելոյնզ յս ի տեղի
գողգոթայ ։
ճղգ վասն ըմպելոյն յի լեղի և քացախ ։
մզ վն խնդրելոյն զմարմինն
յի իպիղատոսէ ։
մէ վն կանանցն ի գեր
եզմանն երթալոյ ։
մժգ վն գալոյն յի առ աշակ
երտսն դրաւքն փակել ուք ։
մժթ վն յայտնելոյն զինքն աշա
կերտացն ։
միէ վն ասելոյն թէ սիմովն
որդի յովնանու սիր
ես զիս ։

որ մէ զ ողղ
որմ իս ասէ
նայ ա՛ծ իր
ողորմ իս ի՛ր
ծն ողացն
ամէ ։

[illegible] զն ։ է ։ ցի
[illegible] ։ ի կիրակ ոս
[illegible] ։ կ ։ տայ իրի ։
[illegible] ։ [illegible]
[illegible]

և առանց նորա
եղև և ոչ ինչ որ
ինչ եղև ։
Նովաւ կենդանի էր։
և կենդանին էր լոյս
մարդկան ։ և լոյսն
ի խաւարի անդ լու
սաւորէ ։ և խաւա
ր նմա ոչ եղև
հասու ։
Բ Եղև այր մի առաք
եալ յա̃յ անուն ն
նմա յովհաննէս ։
Սա եկն ի վկայու
թիւն ․ զի վկայես
ցէ վասն լուսոյն ։
զի ամենեքին հաւ
ատասցեն նովաւ ։
Ոչ էր նա լոյսն ․ այլ
զի վկայ եղիցի վն̃
լուսոյն ։

Գ Էր լոյսն ճշմար
իտ որ լուսաւոր
առնէ զամենայն
մարդ որ գալոց է
յաշխարհ ։
Յաշխարհի էր ։
և աշխարհ նովաւ
եղև ․ և աշխարհ
զնա ոչ ծանեաւ ։
Դ Յիւրսն եկն ․ և իւր
քն զնա ոչ ընկալան ։
Իսկ որք ընկալան
զնա ․ ետ նոցա իշխ
անութիւն որդիս
այ լինել ․ որոց հաւ
ատասցեն յանուն
նորա ։ Որք ոչ յար
ենէ ․ և ոչ ի կամաց
մարմնոյ ․ և ոչ ի
կամաց առն ․ այլ

յայ ծնան։

Է Եւ բանն մարմին
եղև, և բնակեաց
ի մեզ։

Եւ տեսաք զփառս
նորա, զփառս
իբրև զմիածնի
առ ի հաւրէ, լի
շնորհաւքև ճշմ
արտու թեամբ։

Զ Յովա՛ ննէս վկ
այէ վասն նորա։
աղաղակեաց և
ասէ։ սա՛ երզոր
մէ ասէի, որ զկնի
իմ գալ ոցն էր։
առաջի իմ եղև.
զինա՛խ քանզիսէր։

Է Զի ի՛ լրու թենէ
անտի նորա մեք

ամենեքինառաք։
շնոր՛հս փոխանակ
շնորհաց։

Զ Իաւրէնքն ի
ձեռն մովսէս ի՛
տուան։ շնորհք
և ճշմարտու թիւն
ի ձեռն յի՛ քի
եղեն։

ա՛ծ ո՛չ ոք
ետես երբեք։
բայց միածիննոր
դի որ է ի ծոց հաւր։
նա՛ պատմեաց։

Թ Եւ այսէ վկայու
թիւնն յովհաննու.
յորժամ առաքեց
ին առ նա հրէայքն
յէ՛մէ քահանայս
և ղևտացիս. զի

հարցենցնա թէ
դուոն ես։ Եւ խոստ
ովանեղև և ոչ
ուրացաւ, խոս
տովանեղև թէ
ես ոչ եմ քրիստոս։
Եւ հարցինցնա։
իսկ ո՞վ ես դու։
եղիայ ես։
Եւ ասէ. ոչ եմ։
Իսկ մարգարէն ես դու։
Պատասխանի
ետ. թէ ոչ։
Իսկ ասա՞ մեզ։ դու
ո՞վ ես զի պատաս
խանի տաց ու ք
որոց առաք եց ինն
զմեզ։ զի ասես վնքո։
Ասէ։ ես, ձայն
բարբառոյ յան

ապատի։ ուղի՞ղ
արարէք զճանա
պար հնոն որպէս
ասաց եսայի մարգարէ։
Եւ որք առաք եց
անն ի փարիս եցոց
անտի էին։ հարց
ին ցնա և ասեն։
իսկ զի մկրտես եթէ
դու չես քրիստոս, և ոչ
եղիայ, և ոչ մարգարէն։
Պատասխանի
ետ նոցա յովան
նէս և ասէ։ ես
մկրտեմ զձեզ ջրով։
ի միջի ձերում կայ
զոր դուքն ոչ գիտէք։
որ զկնի իմ գալոցնէ,
որում չեմ արժա
նի եթէ լուծից զխր

ռա:
ացս կաւշկացնո
ԺԳ Ա յսիբեթաբր
այ եղև յայն կոյս
յորդանանու
ուր երն յովհան
ննես և մկրտեր:

վաղիւանդր
տեսաներ

զյս զիգայրառ
նա, և ասէ, այս
ւասիկ գառնայ
որ բառնայ զմե
ղս աշխարհ հի:
ԺԴ Ս ա՛ է վասնորոյ
ե՛սնասէի, զկնի
իմ գայ, այր, որ
առաջի իմ եղև:
զի յառա՛ջ իսկեր
քանզիս: և ես
ո՛չ գիտէի զնա:

այլ զի յայտն ի
լինիցի ի՛լի:
վասնայնորիկ
եկի ես ջրո՛վ մկրտ
ԺԵ Ա կայեաց յով
ճա՛ննես և ասէ: թէ
տեսանէի զհոգ
ին զի ի ջաներիբ
զաղաւնի յերկնից,
և հանգչէ՛ի ի վերա
նորա: և ես ո՛չ
գիտէի զնա: այլ
որ առաքեացն զիս
մկրտել ջրով, նա՛
ասաց ցիս, յոյր
վերա տեսանից
ես զհոգին զի ի ջ
անիցէ և հանգչ
իցի ի՛ վերա նորա:
նա՛ է որ մկրտէ հոգովն

ել:
ագ

սրբով։ և եստեսի
և վկայեցի, եթէ
սա՛ է որդինա՛յ։

ադ ԺԳ

վաղիւան
դրկայր
յովհաննէս և
յաշակերտաց

անտի նորա երկու։
և նայեցեալ ընդ
յս՛ զի գնայրասէ,
ահաւասիկ ք՛ս
զառննա՛յ։
Ուան ի՛նմանէ
երկուաշակերտքն
զի խաւսեր, և զն
ացին զհետ յի՛։
Բրևդարձաւ յս՛,
և ետեսզնոսա զի
երթային զհետ
նորա, ասէ՛ ցնոսա։ ԺԷ

զի՞նչ խնդրէք։
Նոքա ասեն ցնա։
ռա՛բբի, որ թար
գմանեալ կոչի
վարդապետ, ո՛ւր
ենաւ թևվանքքո։
Ասէ՛ ցնոսա։ եկ
այք և տեսէք՛։
Եկին և տեսի՛ նուրէին
աւ թևվանքնորա։
և առնմա ազան
այնաւր։ զի ժամ
էր իբրև տասներ որդ։
Ի՛ անդրէաս եղ
բայր սիմովն ի
վիմի մի յերկուց
անտի որ լուանն
ի յովաննէ և զն
ացին զկն ինորա։
Տանէ սա նախ

զեղբայր իւր զսի՛
մովն. և ասէ՛ ցնա.
գտա՛ք զմեսիայ.
որ թարգմանի քրիս.
Ս ա՛ ած զնաառ յս.
Հայեցեալ ընդ
նա յի՛ ասէ՛. դո՛ւ
ես սիմովն որդի
յովնանու. դու
կոչեսցիս կեփաս.
որ թարգման ի
պետրոս.

ԺԸ

Վաղիւ անդր
կամեցաւ
ելանել ի գալիլ
ես. գտանէ զփիլ
ի՛պպոս. և ասէ՛ ցնա
յս. եկ զկնի իմ.
Եւ երփիլիպպոս
ի բեթսադիայ ի

քաղաքէ անդրէայ
և պետրոսի.
Գտանէ փիլի՛պ
պոս զնաթանայէլ
և ասէ՛ ցնա. զորմէ
գրեաց մովսէ ս
յաւրէնսն և մար
գարէքն. գտա՛ք
զյս զորդի յովսէփայ
ի նազարեթէ.
Ասէ՛ ցնա նաթան
այէլ. իսկ ի՛ նազար
եթէ մա՛րթ ինչիցէ
բարւոյ իմիք լինել
Ասէ ցնա փի՛լիպպոս.
եկ և տես՛.
Բրև ետես յս
զնաթանայէլ զի
գայրառ նա. ասէ՛
վասն նորա. ահա՛

ասէ

արդարև ի՞ել ացի
յորում նենգութի
ոչ՞ գոյ ։
Ա սէ՞ ցնանաթ
ա՛ այէլ ։ ուստ ի՞
ճանաչես զիս ։
Պ ատասխան ի՞
ետյ՞ և ասէ ցնա ։
մինչ՛ և երփիլիպ
ոսի կոչեց եալ զք
եզ ։ զի էիր ի՛ ներքոյ
թզենոյն տեսի՞ զք՞ եզ ։
Պ ատասխանի ետ
նմա նաթանայէլ
և ասէ ։ ռաբ՞բի ։
դո՛ւ ես որդի այ՞ ։ ի՞լի
դո՛ւ ես թագաւորն
Պ ատասխանի՞ ետ
նմա յ՞ և ասէ ։ փո
խանակ զի ասացի

ազ

քեզ ։ եթէ տեսի
ի՛ ներքոյ թզենւ
ոյն հաւատաս ։
մեծ ամեծ՞ և ս
քանզայս տեսցես ։
Ա ։ ասէ՞ ցնա ։ ամ
էնամէնասէ՞մ ձեզ ։
տեսանիցէք զեր
կինս բաց եալ ։ և
զհրեշտակս այ՞ զի
ելանիցեն և իջան
իցեն ի վերա որդւոյ
մարդւոյ ։

ՀԱՅԱՒՈՒՐՆ
ԵՐՈՐՐՔ Ի

Հարսանիք՞ էին
ի կանայ գալիլէ ացոց ։ և ա՞նդ ։ եր մայ
ր՞ն յի ։ կոչեցա՞ւ և յ՞ս ։
և աշակերտք ննորա

ի հարսան իսն։
Եւ ի՛ պակասել
գինւոյն. ասէ՞
մայրն ցյ՞ն. գինի
ոչ՞ ունին։
Եւ ասէ՞ ցնա յ՞ն։
զի՞ կայիմ և քո
կինդու. չև՞ է
հասեալ ժամանակ
իմ։ Ասէ՞ մայրն
նորա ցսպասաւ
որսն. որ զինչ ասի
ցէ ձեզ արասջիք։
Անդէին թակ
ոյկք կ ճ՞այք վեց
ըստ սրբու թեան
հրէից. տան էին
միմի ի՛ նոցան է
մա. երկուս կամ
երիս։ Ասէ՞ ցնոսա

յ՞ն. լցէ՞ք զ թակ
ոյսդ ջրով։
Եւ լցի՞ն զնոսա
մինչև ի՛ վեր։
Եւ ասէ՞ ցնոսա։
արդ առէք և բեր
էք՞ տաճարապետ
ի՛ն։
Եւ նոքա բերին։
Եւ իբրև ճաշակ
եաց տաճարապե
տն զջուրն գինի
եղեալ. և ոչ՞ գիտ
ի՞ր ուստի ի՛ցէ։
բայց սպասաւոր
քն գիտէին որք
արկին զջուրն։
Ասաւ ի ընդ փեսա
յին տաճարապ
ետնև ասէ։ ամէն
այն մարդ զանոյշ

զինքն ինչ յաւուրս
ոչինչ պայծառեն։ և յոր
ժամ արքեանն։
յայնժամ զիրուքն։
դուպահեցեալ զան
ոչ զինեալ մինչև
ցայժմ։
այս արար սակի
զքեզ նշանաց յեր ի
կանայս զամբիլեացոց։
և յայտնեաց զփառս
իւր։ և հաւատաց
ինքն ինա աշակերտքն
նորա։

Եւ այսպիսի
էջ յայ ինկա
փառս ոնայուամ։ ինքն
նա մայրն։ և եղ
բ. արքի իւր։ և ամենք
լինեալ ոչ բազում

էջ

ինչ աւուրս։
ուստ մեռեալ զաստ
ուկն հրէից։ և եղ
ցայժմ։ ուզիստ
ուստաճարինն զի
վաճառուէին զար
կաստս և զոչխարս
և զաղաւնիս։ և
զլուսափոխն որ
նստէին։ և արար
խարազան չուան
եա։ և էհան զամ
ենեսին ուստաճար
էն։ զոչխարսն և
զարկաստս։ և
զպղինձ հաստա
վաճառացն ցրու
եաց։ և զսեղանսն
կործանեաց։ և որ
զաղաւնիսն վաճ

առէին ասէ՜ցնոսա՝
առէք զայդաստի։
և մի՜ առնէք զտուն
հաւր իմոյ տուն
վաճառ ի։
ի՜բ Ապայ յիշեց ի՜ն
աշակերտքն նորա
։ թէ գրեալէ. նա
։ խանձ տանքոկեր
։ իցէ՜ զիս։
ի՜գ Պատասխան ի՜
ետուն հրէայքն և
ասէն ցնա։ զի՞նչ
նշան ցուցան ես
դու մեզ զի զայ դ
առ ն ես։
ի՜դ Պատասխան ի՜
ետ յ՜ս և ասէ՜ ցնոսա՝
քակեցէք զտաճ
արդ զայդ։ և զերիս

աւուրս կանգն
եցի՜ց զդա։
Ասէն ցնա հրէ
այքն։ զքառասուն
և զվեցամ շինեցաւ
տաճարս այս։ և
դու զերիս աւուրս
կանգնես՞ զդա։
Բ այց նա ասէր
վասն տաճարի՜ մար
մնոյն իւրոյ։
Իսկ յորժամ յար
եաւն ի՛ մեռելոց։
յիշեցին աշակեր
տքն նորա թէ ա՜յսէ
զորասացն։ և
հաւատաց ին
գրոյն և բանին
զորասա՜ց
յ՜ս։

Յուիբրևեր
յէմ ի զատ
կին ի տաւնի. բա
զումք հաւատացին
յանուն նորա: զի
տեսանէին զնշ
անսն զոր առներ:
բայց ինքն յս ոչ
հաւատայր զանձն
նոցա: քան զի
ինքն գիտէր զամէ
նայն: և զի ոչ էր
պիտոյ եթէ ոք վկ
այ եսցէ վասն մար
դւոյ: զի ինքն իսկ
գիտէր զինչ կրէրի
մարդն
Լ ւ էր այր մի ի փար
իսեցւոցանտի նիկ
ոդէ մոս անուն նոր

ի շխան հրէից:
սա եկն առ նա
գիշերի և ասէ ցնա:
ռաբբի. գիտեմք
թէ յայ եկեալ ես
վարդապետ: զի
ոչ ոք կարէ զայդ
նշանս առնել զոր
դուդ առնես. եթէ
ոչ ած ի ցէ ընդ նմա:
Ղ ատասխան ի ետ
յս և ասէ ցնա: ամ
էն ամէն ասեմ քեզ:
եթէ ոչ ոք ծնցի վեր
ստին. ոչ կարէ
տեսանել զարք
այու թիւն. այ:
Ա սէ ցնա նիկոդ
էմոս: զի արդ կարէ
մարդ ծնանել որ

ծերն իցէ ։ մի թէ
մարթ իցէ անդր
էն յորովայնմաւր
իւրոյ կրկին մտ
անել և ծնանել ։
Պատասխանի՞ետ
յս՝ և ասէ ։ ամէն
ամէն ասեմ՞ քեզ ։
եթէ ոչ ոք ծնցի ի՛
ջրոյ և ի՛ հոգւոյ ։ ոչ՞
կարէ մտանել յար
քայու թիւն այ՝ ։
Օ ի ծնեալն ի՛ մար
մնոյ մարմի՞ նէ ։ և
ծնեալն ի՛ հոգոյ հոգի՞ է ։
Ղ ու մի՞ զարման
ար թէ ասացի քեզ
պարտէ ձեզ ծնա
նել վեր ըստին ։ զի
հողմն ուր կամի

շնչէ՞ ։ և զձայն նորա
լսես ։ այլ ոչ գիտ
ես ուստի գայ կամ
յո՛ երթայ ։ ՚սոյնպէս
և ամենայն ծնեա
լն ի՛ հոգւոյ ։
Պատասխանի՞ետ
նիկոդէմոս՛ և ասէ՞
ցնա ։ զի ա՞րդ մար
թի այդ մ լինել ։
Պատասխանի՞ետ
յս՝ և ասէ՞ ցնա ։ դու
ես վարդապետ ի՞լի ։
և զայդ ոչ՞ գիտես ։
Ամենասեմ՞ քեզ ։
զի զոր ինչ գիտեմք
խաւսիմք ։ և զոր
տեսաք վկայեմք ։
և զ վկայու թիւն
մեր ոչ՞ ընդունիք ։

ակարդ եթէ զեր
կրաւ որս ասացից
ձեզ. և ոչ հաւատ
այք. զիա՛րդ եթէ
զերկնաւ որսն
ասացից հաւ
ատաց էք:

ւ ոչ որ էլ
յերկինս. եթէ
ոչ որ էջն յերկնից.
որդի մարդւոյ որ
էն յերկինս:

ւ որպէս մովսէս
բարձրացոյց զաւ
ձն յանապատի.
նո՛յնպէս բարձրան
ալ պա՛րտէ որդւոյ
մարդւոյ: զիամէ
նայն որ հաւատայ
ի նա, ընկալ ցի զկէ
կանս:
անսն յաւ իտենա
Զ ի այ՛նպէս սիր
եացած զաշխարհ.
մինչև զորդ ի՛ն իւր
միածին ետ: զիամ
ենայն որ հաւատ
այ ի՛նա. մի՛ կորիցէ.
այլ ընկալ ցի՛ զկէ
անս:
անսն յաւ իտենակ
Ի ոչ առաք եաց
ած զորդ ի՛ իւր յաշ
խարհ թէ դատ
եսցի զաշխարհ.
այլ զիփրկեսցի՛ աշ
խարհ նովաւ:
Ր հաւատայ ի՛
նա. ոչ դատապար
տեսցի. և որոչ
հաւատայ ի՛ նա.
արդէ՛ն իսկ դատա

պարտեալէ։ զի
ո՞չ հաւատաց յան
ուն միածնի որ
դւոյն ա՞յ ։

Ւ ա՞յս իսկէ դա ի՞ե
տաստան։ զի լոյս
եկն յաշխար հ։
Լսիրեաց մարդ
իկ զխաւա՞ր առ
աւ ել քան զլոյս։
զի էին գործք իւր
եանց չարութ՞ե։
զի ամենայն որ
զ չար գործէ, ատ
եա՞ զլոյս։ Լո՞չ գայ
առ լոյսն, զի մի՞
յանդիման եսցին
գործք նորա։ իսկ ի՞զ
որառնէ զճշմար
տութիւն, զա՞յ

առ լոյսն։ զի յայ
տնի՞ լինիցին գոր
ծք նորա թէ ա՞վ
գործեցան։

ետայսորիկ
եկն յ՞սեաչ

ակերտքն նորա
յերկիրն հրեաստ
անի։ Լա՞նդ շրջեր
նոքաւք հանդերձ
Լամկրտեր։

Ա կրտեր Լ յով
ա՞ննէս ի՛ յա են
ովն մերձ առ սաղ
իմ։ զի ջուրք բազ
ումք էինանդ։ Լ
գային Լամկրտէի՞ն։

Ի չ՞Լ Լսերա ոկ
եալ զ յով հաննէս
իբանդ։

բգ

ԻԷ Ի ուեղև ի խնդիր
յաշակերտաց
յովհաննու ընդ
հրէի վասն սրբ
ու թեան ։ եկին
առ յովաննէս և
ասեն ցնա ։ ռաբբի ։
որ էրն ընդ քեզ
յայն կոյս յորդան
անու ։ որու մդուն
վկայեցեր ։ ահաւ
անիկ նա մկրտէ ։
և ամենեք ին
գանառ նա ։
Ի ատասխանի
ետ յովաննէս և
ասէ ։ ոչ կարէ մա
րդ առնուլ յան
ձնէ և ոչ ինչ ։ եթէ
ոչ իցէ տուեալ նմա

յերկնիցի վերուստ ։
ԻԸ Ի ուք ձեզէն վկ
այէք ինձ ։ զիաս
ացի ձեզ եթէ չեմ
ես քրն ։ այլ թէ
առաքեալ եմ առ
աջի նորա ։
ԻԹ Ի րունի հարսն
նա է փեսայ ։ իսկ
բարեկամ փես
այն որ կայ և լսէ
նմա ։ ուրախու
թեամբ ուրախ
լինի վասն ձայնի
փեսայ ին ։
Ի րդ այս ուրա
խութիւն որ իմսէ ։
լցեալէ ։ նմա
պարտէ աճել և
ինձ մեղմանալ ։

Որ ի՛ վերուստն
գայ, ի՛ վերո՜յ է
քան զամենայն։
որ յերկրէ աստի
է, յերկրէ է, և
յերկրէ խաւսի։
Որ յերկնիցն
գայ զորինչ ետես
և զոր լուաւ, վկ
այէ՜։ և զվկայու
թիւն նորա ո՜չ ոք
ընդունի։
Որ ընդունի զվկ
այու թիւն նորա,
կնքեաց, թէա՜ծ
ճշմարիտէ։ զի
զորա՜ծ նաւաքեաց
զբա՜նս ա՜յ խաւսի։
զի ո՜չ եթէ չափով
տայ ա՜ծ զ հոգին։

Հայր սիրէ զորդի,
և զամենա՜յն ինչ
ետ ի՛ ձեռս նորա։
Որ հաւատայ յորդի,
ընդունի զկեան
ն յաւիտենակ անս։
և որոչ հնազան
դի որդոյ, ո՜չ տես
ցէ զկեանս, այլ
բարկու թի՜ա՜յ
մնա՜յ ի վերանորա։

բրև գիտաց
յս՝ եթէ լուա՜ն
փարիսեցիքն
եթէ յս բազում
աշակերտս առնէ
և մկրտէ, քան
զ յովա՜ննէս, քան
զի ո՜չ եթէ յս ինքն
ին մկրտէր, այլ աշա
կերտքն նորա։

բդ

ԼԲ Լ. Թող զհրեաստա-
ան երկիր. և եկն
միւսանգամ ի գալ
ԼԳ իլեա։ Լ. ւ երնմա
անցանել ընդ սամ
արիա։ Գ ա նաի
քաղաք մի սամար
ացւոց որում ան
ուն եր սեքար։
մերձ ի գեաւղն զոր
ետ յակովբ որդւոյ
իւրում յովսէփայ։
և անդ եր աղեւրմի
յակովբայ։
Լ. ւ յս վաստակ
եալ ի ճանապար
հէն, նստէր ի վերա
աղբերն։ և երժամ
իբրև վեց երորդ։
Գ այ կինմի ի սամ
արիայ հանել ջուր։
Ա սէ ցնայս. տուր
ինձ ըմպել։
Ջ իաշակերտքն
նորա երթեալ էին
ի քաղաք անդր
զի կերակուրս գն
եսցեն։ Ա սէ ցնա
կինն սամարացի։
դու որ հրէայդես,
զիարդ յինէն ըմպ
ել խնդրես ի կնոջէ
սամարացւոյ։
Զ իոչ երբեք խառ
նակին հրէայք ընդ
սամարացիս։
Պ ատասխան ի
ետնմա յս և ասէ։
եթէ գիտէիր դու
զպարգևանայ, և

ով̃է որ ասէդ ցքեզ
թէ տուր ինձ ըմպ
ել. դու արդ եաւք
խնդրէ իր ի՛ նմանէ
և տա՛յր քեզ ջուր
կենդանի ։
Ա սէ՛ ցնա կինն ։
տ՛ր. դու քանզի և
դոյլ իսկ ոչ ունիս.
և ջր հորս խորէ.
իսկ արդ ուստ ի՛
ունիցիս զ ջուրն
կենդանի ։ մի թէ
դու մեծ՛ ինչ ոք ից
ես քանզ հայրն մեր
յակովք. որ զայս
ջր հորեամեզ. և
ինք աստի արք. և
որդիք նորա և խա
շինք նորա ։

Պ ատասխանի՛ ետ
նմա յս՛ և ասէ ։ ա
մենայն որ ըմպէ ի՛
ջրոյ յայդ մանէ,
միւ սանգ ամ ծար
աւ է՛ ։ քայց որ ըմ
պէ ի՛ ջրոյն զոր ես
տաց նմա. մի՛ ծար
աւ եսցէ յաւ իտեա՛ն ։
այլ ջուրն զոր ես
տաց նմա. եղիցի ի՛
նմա աղբեւ՛ր ջրոյ
բղխելոյ ի՛ կեա՛նսն
յաւ իտենականս ։
Ա սէ՛ ցնա կինն ։
տ՛ր. տո՛ւր ինձ զ ջուրն
զայն զի մի ծարաւ
եցից. և մի եկից
այսր հանել ջուր ։
Ա սէ՛ ցնա յս՛. երթ

կոչեա զայրքո
և եկայ՛սր ։
Պատասխան ի՛
ետնմա կինն և
ասէ ։ չի՛ք իմայր ։
Ասէ՛ ցնա յս՝ ։ բա
ռուք՛ ասացեր թէ
չիք իմայր ։ զի
հինգ այր փոխ
եա՛լ էքո ։ և զոր
այժմ ունիս չէ՛ քո
այր ։ զայդ արդա՛ր
ասաց եր ։
Ասէ՛ ցնա կինն ։
տ՛ր ։ թուի ինձ թէ
մարգարէ՛ իցեսդու ։
հա ոքն մեր ի լեր
ի՛նս յայսմիկ երկիր
պագին ։ և դուք
ասէք թէ յե՛մ և

եթ ։ տեղի ու ։ ր
արժան իցէ երկիր
պագան եղ ։
Ասէ՛ ցնա յս՝ ։ կին
դու հաւատայինչ ։
զի եկեսցէ ժամա
նակ յորժամ ոչի
լերինս յայսմիկ
և ոչ յե՛մ երկ իր
պագանիցեն հաւր ։
Դուք երկիր պա
գանէք որում ո՛չն
գիտէք ։ մէք երկիր
պագանեմք որում
գիտեմ՛քն ։ զի փրկ
ութիւն ի հրէ ի՛ց է ։
Այլ եկեսցէ ժամ
անակ ։ և այ՛ժմ իսկէ ։
յորժամ ճշմարիտք
երկիրպագու քեր

կիր պագանիցեն
հաւր հոգւով և
ճշմարտու թեամբ:
քանզի և հայր
այնպիսի երկրպա
գուս իւր ինն
դրէ:

ոգի եաց.
և եր կրպագու
աց նորա հոգովև
ճշմարտու թէ
պարտէ երկիր
պագան էլ:
Ա սէ ցնա կինն:
գիտեմ զի մեսիայ
գայ անու անեալն
քս: յորժամ եկ
եսցէ. նա պատմ
եսցէ մեզ զամենայն:
Ա սէ ցնա յս. ես

եմ որ խաւսիմս
ընդ քեզ:
Ա ւ յայն բան եկ
ին աշակերտքն
նորա: և զարմ
անային զի ընդ կնոջն
խաւսեր: բայց
ոչ ոք ասաց ի նոց
ասէ թէ զինչ խնդ
րես կամ զինչ խաւ
սիս ընդ դմա:
Ա թող կինն զսա
փորն իւր. և չոգաւ
ի քաղաքն. և ասէ
ցմարդ իկն. եկայք
տեսէք զայր մի որ
ասաց ինձ զամեն
այն որ ինչ իմ գործ
եալէ. մի թէ նա
իցէ քսն:

բէ

Ելին ի՛ քաղաքէն
և գայ ի՛նա ռնա:
Լ ւմինչ չև եկ
եալ էինն ո քա
աղաչէ ինզնա աշ
ակերտքն և ասէին.
ռաբ՛բի, հա՛ց կեր:
Ա ա ասէ՛ ցնոսա:
ես կերակուր ունիմ
ուտել զոր դուքն
ո՛չ գիտէք:
Ա սէին աշակեր
տքն ընդ միմեանս:
մի թէ եբե՛ր ինչ ոք
դմա ուտել:
Ա սէ՛ ցնոսա յն:
իմ կերակուր ա՛յնէ
զի արարի՛ց զկամս
այնորիկ որ առաք
եացն զիս: և կատ
արեցի՛ց զգործն նո
ր:
Ո չ՛դուք ասէք
եթէ այլ և ս չորք
ամիսքէն. և հունձք
գան: ա հ ա ւասիկ
եսասեմ ձեզ: ամբ
արձէք զաչս ձեր.
և տեսէք զարտոր
այն զի սպ իտակ
ացեալ են և ի՛հո՛ւն
ձս հաս եալ: և որ
հնձէն վա՛րձս առն
ու: և ժողովէ զպտ
ուղ ի՛կեա՛նսն յաւ
իտենականս: զի
որ սերմանէն և որ
հնձէ, հասարա՛կ
ցնծասցեն:
Յ ա՛յսմ իսկ ի բանն
ճշմարիտ: զի այլէ

որսերմանէ, և
այլ որ հնձէ:

Ե սաուաքեցի զձ
եզ հնձել, զորոչ
դուքվաստակեց
էք: այլք վաստ
ակեցին, և դուքի
վաստականոցա
մտ էք:

Ե ւ ի քաղաք էն
յայնմանէ սամար
ացւոց, բազմ՜ւմք
հաւատացինի՛ նա
վասն բանի կնոջն,
վկայելոյ եթէ ասա
ացինձ զամենայն
որ ինչ իմ գործեալ էր:

Ի սկիբրև եկին
առ նա սամարացիք, ն
աղաչէին զնա լին

ել առ նոսա: և
եղև անդաւ ո՜ւրսերկ ուս:

Ե ւ և՜ն բազումք
հաւատացինի՛ նա
վասն բանիննորա:
և ասէի ն՜ ցկինն:
թէ ոչ այսու հետև
վասն քո խաւսիցդ
հաւատամք: զի
մեզ է՜ն իսկ լուաք
ի՛ դմանէ: և գիտ
եմք եթէ դա՜յէ ճշմ
արտիւ փրկիչ աշ
խարհ ա ց:

ւ ցետերկաց
աւուրցել
անտի և գնա՜ցի
գալիլ եա:

Ջ ի ինքն իսկ յ՜ս վկ
այ եաց, եթէ մարգ

արէ յիւրում գաւ
առ իպատիւ ոչ ունի:
ԼԳ Այլ յորժամ եկն
նա ի գալիլեա, ըն
կալան զնա գալիլ
էացիքն. զի տես
եալ ևս էր զամէն
այն նշանսն զոր
արար յէմ ի տաւն ին:
քան զի և նոքա եկ
եալէին ի տաւնն:
Եկնդարձեալ ի
կանայ գալիլէաց
ւոց ուր արար զջու
րն գինի:
ԼԵ Եւ անդէր. Թագ
աւոր ազն մի, որոյ
որդի նորա հիւանդ
կա ր ի կափառնում:
Նա իբրև լուաւ

եթէ յս եկեալէ ի
հրէաստանէ ի
գալիլեա, եկնաւ
նա: և աղաչէր զի
իջցէ և բժշկեսցէ
զորդի նորա. քան
զի մերձ էր ի մեռան
ել: Ասէ ցնա յս:
եթէ ոչ նշանս ինչ
և արու եստս տես
անէք, ոչ հաւատայք:
Ասէ ցնա Թագ
աւոր ազնն: տր՝ էջ
մինչ չև մեռ եալ
իցէ մանուկնիմ:
Ասէ ցնա յս:
երթ, որդին քոկեն
դան ի՜ է:
Եւ հաւատաց այր
քան ին զորասացնմա

յս. և գնա՛ց:
Եւ մինչ դեռ ի՞ջա
ներ. ընդառա՛ջ
եղեն նմա ծառ
այքն նորա: աւե
տիս ետուն և ասեն.
թէ մանուկն նորա
կենդանի՞ է:
Հարցանէ՞ր ցնոսա
ՎՍ ժամ ուցորում
ապաքին եաց:
Եւ ասեն ցնա: երէկ
յեւթն երորդ ժամ
ու եթող զնա ջերմն:
Գիտա՛ց հայր նորա
թէ յայնմ ժամու
յորու մասացն
ցնա յս եթէ որդին
քո կենդանի է: և
հաւատա՛ց ինքն և

ամենայն տունիւր:
Զայս դարձեալ
երկի՞որդ նշանար
ար յս եկեալ ի
հրէ աստանէ ի
գալիլեա՛:

ԵՐԵՍՅՍՈՐԻԿ
ՏԱՒՆ ԵՐ

հրէից: և եւ յս յեմ:
Եւ եր յեմ ի պրո
ֆատիկէ աւազ
անին որ կոչեր եբր
այեցերէն բեթհեզ
դայ: հինգ սրահ:
յորս անկ եալ դներ
բազմու թի՞ւն յոյժ
հիւանդաց: կուր
ա՛ց: կաղա՛ց: գաւս
ացեղո՛ց: որ ա՛կն
ունէին ջրոցն յուզ
ելոյ:

Եւ անդ էր այր
մի որոյ երեսուն
և ութ ամ էր ի հիւ
անդ ու թէ իւրում:
զնա իբրև ետես
յն զի անկեալ դն էր
և գիտաց թէ բա
զում ժամանակք
են այնու հետև,
ասէ ցնա: կամիս
ողջ լինել:
Պատասխան ի
ետնմա հիւ անդն:
տր, ոչ զոք ունիմ.
թէ յորժամ ջուր
քն. յուզեցին արկցէ
զիս յաւազանն:
մինչ ես դանդաղիմ,
այլ ոք քանզիս
յառաջագոյն իջանէ:

Ասէ ցնա յն.
արիաւ զմահիճս.
քո. և գնայ:
Եւ ողջացաւ այրն:
և յարեաւ առ զմա
հիճսիւր և շրջէր:
Եւ էր շաբաթ յաւ
ուրն յայնմիկ:
Ասեն հրէայքն
ց բժշկեալն: շաբ
աթէ, և ոչ էր արժ
ան առնուլ քեզ
զմահիճս քո:
Պատասխան ի ետ
նոցա և ասէ: որ
բժշկեացն զիս:
նա ասաց ցիսառ
զմահիճս քոև
գնայ:
Հարցին ցնա և ասեն:

ովէ այրն որաս
աց ցքեզ առ
զմահիճս քո և
շրջեաց ։
Եւ բժշկեալն ոչ
գիտեր թէ ովիցէ ։
քանզի յս խոյս
ետ վասն ամբոխին
իտեղոջէ անտի ։
Յետայսորիկ
գտանէ զնա յս ի
տաճարին և ասէ
ցնա ։ ահաւադիկ
ողջացար ։ մի՛ևս
մեղանչեր ։ զի մի՛
չարևս ինչ լինիցի քեզ ։
Գնաց այրն ։ և
պատմեաց հրէ
իցն ։ եթէ յս՛ եր որ
բժշկեացն զիս ։

Եւ վասնայնոր
իկ հալածէինզ յս
հրէայքն ։ զի զայն
առ՝ երի՛ շաբաթու ։
Եւ յս պատաս
խանի՛ ետ նոցա ։
հայր իմ ։ մինչև
ցայժմ գործէ ։ և
ես՛ գործեմ ։
Վասնայսորիկ
առաւել խնդրէ
ին հրէայքն սպ
անանել զնա ։ զի
ոչ միայն լուծան
եր զ շաբաթս ։ այլ
և հայր իւր կոչէր
զա՛ծ ։ և հաւաս
ա՛ր առ ներ զան
ձն ա՛յ ։

ատասխ
անի՞ ետ յ՞ն և
ասէ՞ ցնոսա։
Ա ամենամենաս
եմ ձեզ։ ո՞չ կարէ
որդի մարդւոյ առ
ն ել յանձնէ և
ո՞չինչ։ եթէ տես
անիցէ զհայրնզի
առնէ։ զի զոր
նայն առնէ, զնոյն
և որդի՞ նմին նմ
ան գործէ։
Զ ի հայր սիրէ
զորդի, և զամեն
այն ինչ ցուցանէ
նմա զոր ինքնառնէ։
Ե ւ մեծամեծ՞ս ևս
քանզսոյնս ցու
ցանէ նմա զգոր

ծն ընդոր դուքդ
զարմանայք։
Զ իորպէս հայր
յարուցանէ զմեռ
եալս և կենդանի
առնէ, նոյնպէս
և որդի՞ զորսկամի
կենդանի առնէ։
Է ւ ո՞չ եթէ հայր
դատի զոք։ այլ
զամենայն դատ
աստանն ետ որդ
ւոյ՞ իւրոյ։ զի ամեն
եք եան պատուի ց
ե՞ն զորդին որպէս
պատուէ ն զհայրն։
Ո ր ոչ պատուէ զոր
դին, ո՞չ պատուէ
զհայր զառաքիչն
նոր ա։

Ամէն ամէնաս
եմ ձեզ. զի որ
զբանն իմ լսէ և
հաւատայ այնմ
որ առաքեացն զիս.
ընդունի զկեանսն
յաւիտենականս.
և ի դատաստան
ոչ մտանէ. այլ
փոխեցաւ ի մահ
ուանէ ի կեանս:
Ամէն ամէնաս եմ
ձեզ. զի գայ ժամ
անակ. և արդէն
իսկէ. յորժամ
մեռեալք լսիցեն
ձայնի որդւոյ նայ.
և որք լսիցեն.
կեցեն:
Զի որպէս հայր
ունի կեանս յան
ձին իւրում. նոյն
պէս ետ և որդւոյ
ունել կեանս յան
ձին իւրում.
Եւ իշխանու թիւն
ետ նմա դատաս
տանառնել. և զի
որդի մարդւոյ է.
ընդ այն զի զարմ
անայք. զի եկես
ցէ ժամանակ. յոր
ում ամենեքին որ
ի գերեզմանս կայց
են լուիցեն ձայնի
նորա. և եկեսցեն
արտաքս. որոց
բարիս գործեալ
իցէ. ի յարու թիւն
կենաց. և որոց զչար

արարեալ ի՛ յար
ու թիւն դատաս
տանաց ։
Ոչ կարեմ ես յան
ձնէ առնել և ոչ ինչ ։
այլ որպէս լսեմ
դատիմ և դատ
աստաննիմ արդա՛ր է ։
խ՛բ Օ ի ոչ խնդրեմ
զկամս իմ ։ այլ
զկա՛մս այնորիկ
որ առաքեա՛ցն
զիս ։
խ՛գ
գբ
թէ ես վկայ
եմ վասնիմ ։ վկ
այու թիւն իմ չէ՛
ճշմարիտ ։ այլ է
որ վկայէ վասնիմ ։
և դուք գիտէք
եթէ ճշմարիտ է

վկայու թիւն
զոր վկայ եացվ՛նիմ ։
Դ ուք առաքեց
էք առ յովհա՛ննն
էս ։ և վկայ եացճշ
մարտու թեանն ։
այլ ես ոչ՛ էթէ ի
մարդկանէ առն
ում վկայու թիւն ։
այլ զայսասեմ ։
զի դուք ապրեսջի՛ք ։
Նա՛ էր ճրագնոր
լու ցեալ էր և ծագ
էր ։ և դուք կամէ
ցարուք ցնծա՛լաւ
ժամանակմի ի
լոյս նորա ։
Այլ ես ունիմ վկ
այու թիւն մեծ ևս
քանզ յովհաննու ։

զգործսն զոր ետ
ցիս հայր զի կա
տարեցից զնոսա։
նոքին իսկ գործքն
զոր գործեմ վկայ
են վասն իմ եթէ
հայր առաքեաց զիս։
Եւ որ առաքեացն
զիս հայր, նա՛ վկ
այեաց վասն իմ։
Դուք ոչ զձայն
նորա երբեք լու
արուք, և ոչ զտե
սիլ նորա տեսէք։
Եւ ոչ զբան նորա
ունիք ի՛ ձեզ բնա
կեալ։ զի զոր նա
առաքեաց, դուք
նմա ոչ հաւատայք։
Ի ննեցէ՛ք զգիրս։

զի դուք համարիք
նոքա՛ւք ունել զկե
անսն յաւ իտենակ
անս։ և նոքին իսկ
են որ վկայեն վ՛նիմ
որով՛ք համարիքն
ունել կեանս։ և
դուք ոչ կամիք գալ
առ իս, զի զկեան
սն ունիցիք։
Եսփառս ի՛ մար
դ կանէ ոչ առնում։
այլ գիտեմ զձեզ
թէ զսէրնա՛յ ոչ ուն
իք յանձինս։
Ես եկի յանուն
հաւրիմոյ, և ոչ
ընդունիք զիս։
եթէ այլ ոք եկեսցէ
յիւրանուն, զնա՛
ընդունիցիք։

Զիա՞րդ կար էք
դուք հաւատալ
զի փառս ի՛ մի մեա
նցառնուք. և
գգ զփառս զառ ի՛ մի
ոյն ոչ խնդրէք
Մի համարիք եթէ
ես չարա խաւս ինչ
իցեմ զձ՛ նջառ
հաւր: գոյ՞ որ չար
ախաւսկայ զձէ
նջ: մովսէս՞ յոր
դուքն յուսացեալ
էք: զի եթէ հաւ
ատայիք դուք
մաւսէսի. հաւա
տայիք՞ արդ էք
և ինձ: զի նավ՞ն
իմ իսկ գրեաց:
Զի եթէ նորագրոցն
ոչ հաւատայք.
զիա՞րդ իմոց բան
իցս հաւ ատ
այցէք:
Ետայսոր
իկգնացյ՞ս
յայնկոյսծովուն
գալ իլէացւոց
տիբերեա. և զհ՞ետ
երթայր նորա
ժողովուրդ բազ
ում: զի տեսանէ
ին զնշանսն զոր
առներ իվերա
հիւանդաց:
Ելի լեառնն յ՞ս.
և ա՞նդ նստէր աշ
ակերտաւքն հան
դերձ: Եւ երմե՞ր
զատիկ տաւնն

ԻԹ հրէից։ Բարձի
վեր զաչս իւր յս.
և ետեսզի ժողով
ո՛ւրդ բազում գայր
առ նա։ ասէ
ցփիլիպպոս։ ու
ստի գնեսց ուք
հաց զի կերիցեն
դոքա ։
Զայսասէր փոր
ձելով զնա։ այլ
գ իտէր զինչ առ
նելոցներ ինքն։
Պատասխանի
ետ նմա փիլիպպոս։
երկերիւր դահեկ
կանի հաց չէ
դոցա բաւական.
Թէ պետ և իւրա
քանչիւրոք սակա

ինչ առնուցու։
Ասէ ցնա մի
յաշակերտացն
նորա, անդրէաս
եղբայր սիովնի վիմի։
Լաստ պատան
եակ մի որ ունի
հինգ նկանակ դար
եղէն, և երկուս
ձկունս. այլ այն
զինչէ առ այդչափ
մարդ իկ։
Ասէ յս բազմ
եցուցէք զմարդիկ դ։
Եւ էր խոտ յոյժ
իտեղւոջն։ և բազ
մեցան մարդիկն
թուով իբրև
հի՛նգ հազար։
Եւ առ զհացն յս.

և գո հացա՛ւ ։ և
բաշխեա՛ց բազմ
ականացն ։ նոյն
պես և ի՛ ձկա՛նցն
գդ որ չափ և կամեցա՛ն ։
Եւ իբրև յագեցա՛ն ։
ասէ՛ ցաշակերտա՛ն ։
ժողովեցէք զնշխ
ար եալ կոտորսդ ։
զիմի՛ ինչ կորիցէ ։
Ժողովեցին և լց
ին երկոտասա՛ն
սակառ ի զկոտ
որոց ի հինգ գար
եղէն նկանակէ
անտի որ յաւելաւ
ի կերողացն ։
ծ Իսկ մարդ իկն
իբրև տե սին զնշ
անսն զորարար ։

ասէին ։ սա՛ է ճշ
մարիտ մարգար
էն որ գալոցն էր
յաշխարհ ։
Իբրև գիտ
աց Իժէ գալ
ոցեն յափշտակ
ել զնա զիարասց ենզնա
թագաւ որ ։
ծա Գնա՛ց դարձեալ ի
լեառնն միայն ։
Իբրև երեկոյ
եղև ։ իջինաշակ
երտքն նորա ի՛ ծով
եզրն ։ և մտեալ ի՛
նաւ ։ գայի՛ն յայն
կոյս ծովուն ի՛ կա
փառնայում ։ և
իբրև նսեմացաւ ։
և չևևս եկեալ էր

ասունասայն, և
ծովքն ի սասատիկ
հողմոյն շնչէր ոյ
յուզէր։

Ի. Իսկարեալ Իբրև
ասպարեզս քան
և հինգ կամ հարեւ
ուն, տեսանէին
զյն զի գայր Իսկիր
ծովուն։ և սիրեցին
ի նաւն։ զարհուր
եցան յոյժ։

Հ. Ա ասէ ցնոսա։
եսեմ, մի երկնչիք։

Ե. Իսկ այնմ զնաւն
ելին նաւն։ և վար
վարակի ի հանդարտ
իրարու յոյժ։

Թ. Իսկ Իբրև հասեալ
ծովուն։ տեսանէր
թէ այլ նաւ ոչ գոյր
անդ բայց միայն
միոյն, յորմէ ոչ
աշակերտքն յին։
և զի չէր մտեալ յն
ընդ աշակերտան
իւր. ի նաւն։ բայց
միայն աշակերտքն
նորա գնացին։ Իբր
այլ նաւք գային ի
տիբերիադայ մաւ տ
յայնտեղի ուր զհա
ց ն կերան։

Ի. Իսկ Իբրև հասեալ
ծովուն, հայէր
ոչ էանդ, և ոչ աշա
կերտքն նորա։ այլ
ինն նոքա զնաւն, և
եկին ի կապիառնայոմ։
խնդրէր զյն։

ասունասայն։ և
ծովքն ի սասատիկ
հողմոյն շնչէր ոյ
յուզէր։

Ի. Իսկարեալ Իբրև
ասպարեզս քան
և հինգ կամ հարեւ
ուն, տեսանէին
զյն զի գայր Իսկիր
ծովուն։ և սիրեցին
ի նաւն։ զարհուր
եցան յոյժ։

Հ. Ա ասէ ցնոսա։
եսեմ, մի երկնչիք։

Ե. Իսկ այնմ զնաւն
ելին նաւն։ և վար
վարակի ի հանդարտ
իրարու յոյժ։

Իսկարեալ Իսկարեալ

Ծովքն ի սասատիկ հողմոյն շնչէր ոյ յուզէր։

Ի. Իսկարեալ Իբրև ասպարեզս քան և հինգ կամ հարեւ ուն, տեսանէին զյն զի գայր Իսկիր ծովուն։ և սիրեցին ի նաւն։ զարհուրեցան յոյժ։

Հ. Ա ասէ ցնոսա։ եսեմ, մի երկնչիք։

Ե. Իսկ այնմ զնաւն ելին նաւն։ և վարվարակի ի հանդարտ իրարու յոյժ։

Թ. Իսկ Իբրև հասեալ ծովուն։ տեսանէր թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ բայց միայն միոյն, յորմէ ոչ աշակերտքն յին։ և զի չէր մտեալ յն ընդ աշակերտան իւր. ի նաւն։ բայց միայն աշակերտքն նորա գնացին։ Իբր այլ նաւք գային ի տիբերիադայ մաւ տ յայնտեղի ուր զհա ց ն կերան։

Ի. Իսկ Իբրև հասեալ ծովուն, հայէր ոչ էանդ, և ոչ աշա կերտքն նորա։ այլ ինն նոքա զնաւն, և եկին ի կապիառնայոմ։ խնդրէր զյն։

Եւ իբրև զտին
զնա յայն կոյս
ծովուն։ ասենցնա։
ռաբ՛բի։ երբ եկիր
այսր։ Պատասխ
անի՛ետ նոցա յն
և ասէ։ ամէնամէն
ասեմ ձեզ։ խնդր
էք դուք զիս, իբրև
ոչ՝ եթէ զի նշանս
ինչ տեսանէք։
այլ զի կերայք ի ծգ
հացէ անտի և
յագ եցարուք։
Երթայք գործեց
էք մի զկորստակ
ան կերակուրն։ ծդ
այլ զկերակուրն
որ մնա ի կեանսն
յաւ իտենականս
զոր որդ ինմարդոյ

տացէ ձեզ։ քան
զի զնա հայր կնք
եաց ա՛ծ։
Ասեն ցնա։ զի՞նչ
առնիցեմք զի զգո
րծսն ա՛յգործեսցուք։
Պատասխանի
ետ յն և ասէ՝ ցնոսա։
այ՛սէ գործնա՛յ։
զի հաւատասջիք
յայն որ առաքեացն
զիս։ Ասենցնա։
զի՞նչ նշանառնի
ցես, զի տեսցուք
և հաւատասցուք։
զի՞նչ գործիցես։
Հարքն մերկեր
ան զմանան այն
յանապատիանդ։
որպէսև գրեալէ
հա՛ց յերկնից ետ

նոցա ուտել։
Ասէ՛ ցնոսայ՝ս։
ամենամեն ասա
ե՛մ ձեզ։ եթէ ոչ
մովսէս ետ ձեզ
զհացն յերկնից։
այլ հայ՛րն իմ տա
ցէ ձեզ զհացն յեր
կնից զճշմարիտ։ ծէ
զի հաց յա՛յէ որ
իջանէ յերկնից և
կեանս տայ աշխարհի։
Ասէ՛ ն ցնա։ տ՛ր
յամենայն ժամ
տու ր մեզ զհացն ծը
զայն։ Ասէ՛ ցնոսա
յ՝ս։ ե՛ս եմ հացն կենաց։
Որ գայ առ իս ո՛չ
քաղցիցէ։ և որ
հաւատայ յիս։
ո՛չ երբէք ծարաւեսցի։

Այլ ասացի՛ ձեզ։
թէ տեսանէք զիս
և ո՛չ հաւատայք։
Զամենայն զոր
տայ ինձ հայր։
առ ի՛ս եկեսցէ։ և
որ գայ առ իս ո՛չ
հանից արտաքս։
Զի իջի ես յերկնից
ոչ զի զկամս իմ ար
արից։ այլ զկամս
ա՛յն որ իկ որ առաք
եացն զիս։

մք հատ[illegible]

որ առաքեացն զիս։
զի զամենայն զոր
ետ ցիս հայր ո՛չ
կորուսից ինմանէ։
այլ յարուցից զնա
յաւուրն յետնում։

այս են կամք հաւր
իմոյ. զիամենայն
որ տեսանիցէ
զորդի և հաւատ
այցէ ի՛նա. ընկ
ալ ցիզ կեանս ն
յաւ իտենականս:
և ես յարուցից զնա
յաւուրն յետնում:
ծթ Յ ոտնջէին զնմ
անէ հրէայքն. զի
ասաց թէ ես եմ
հացն իջեալ յերկն
և ասէին. ոչ սա՞ է
որդին յովսէփայ.
զորոյ մեք գիտեմք
զհայրն. իսկարդ
զիա՞րդ ասէ եթէ ես
յերկնից իջի:
կ Պ ատասխան ի՞ետ
յս՞ և ասէ՞ ցնոսա:

մի՞ քրթմնջէք ընդ
մէմեանս. ո՞չ ոք կարէ
գալ առ իս. եթէ ոչ
հայրն որ զիս առ
աքեաց ձգեսցէ զնա:
և ես յարուցից
զնա յաւուրն յետն ում:
Գ ր եալ է ի մարգ
արէս. և ելիցին
ամենեքեան ուս
եա՛լք յա՞յ. ամեն
այն որ լսէ ի՛ ձաւրէ
և ու սանիգա՛յառիս:
ծա Ի բրև՛ ո՞չ եթէ զհայր
ուրուք տեսեալ
իցէ. եթէ ոչ որ էն
յա՞յ. նա՞ ետես զհայր:
կբ Ա մէնամէնասէմ
ձեզ. զի որ հաւատ
այ ընդունի զկեան
ն յաւ իտենակա նս:

կգ Եսեմ հացնկենաց։
կդ Հարքն ձեր կեր
անզ մանանայն
յանապատ ին և
մեռ ա՜ն։
Ա յ՜սէ հացն որ
յերկնիցն իջեալէ։
զիոր ուտիցէ ոք
ի սմանէ, մի՜ մեռ
կէ անիցի։ Ե՜սեմ հացն
կէ նդանի, որ յեր
կնից իջեալ։ եթէ
ոք ուտիցէ ի հացէ
յայս մանէ, կեցցէ՜
ի յաւ իտեան։
Ե ւ հացն զոր ես
տաց մարմին իմէ
զոր ես տաց վասն
կենաց աշխարհի։
կզ Մարտնչէին ընդ
միմեանս հրէայքն

եասէին։ զի՞արդ
կարէ սայ տալ մեզ։
զմարմինիւր յուտ ել։
Ա սէ՜ ցնոսա յ՜ս։
ամէնամէնասէմ
ձեզ։ եթէ ոչ կերիջ
իք զմարմին որդ
ոյ մարդ ոյ, և արբ
ջիք զարիւն նորա,
ոչ՜ ունիք կեանս
յանձ ինս։
Որ ուտէ զմարմ
ին իմ, և ըմպէ
զարիւն իմ, ունի
զկեանսն յաւ իտեն
ականս։ և ես
յարուցից՜ զնա
յաւ ուրն յետնում։
կէ Զի մարմինիմ ճշմ
արի՜ կերակուրէ։
և արիւնիմ ճշմարի՜
ըմպէլիէ։

կը Որուտէ զմարմ
ինիմ. և ըմպէ զար
իւնիմ. յիս բնակ
եսցէ. և ես ի նա՛.
Որպէս առաքեաց
զիս կենդանի ն
հայր. և ես կենդ
անի՛ եմ վասն հաւր:
և որուտէն զիս. և
նա՛ կեցցէ վ՛ն իմ:
Ա յ՛սէ հացն որ
յերկնից իջեալ:
Ոչ որպէս կերան
հարքն ձեր զման
անայն և մեռան:
որուտէ զ հացս
զայս կեցցէ՛ յաւիտ եան:
Զ այսասաց ի ժող
ովրդեանն յուս
ուցանելն ի կափ
առնայում:

Եւ բազումք
յաշակերտացն
իբրև լուանասեն.
խ ի՛ստէ բանդայդ:
ովկարէ լսել դմա:
Իբրև գիտաց յ՛ս
յանձնիւր եթէ
տրտնջեն վասն
այն որ ի կաշակեր
տքն նորա. ասէ՛
ցնոսա: այդ գայթ
ագղեցուցանէ՛ զձեզ:
կթ Ի սկարդ եթէ տէ
սանիցէք զորդի
մարդւոյ. զի ելան
ի ցէ՛ ուր էր զառա
ջինն: Հ ոգի՛ն է կեն
դանարար. մար
մին ինչ ո՛չ աւգնէ:
հա Զ բանս զոր ես
խաւսեցայ ընդ ձեզ

հոգի՞ է և կեանք։
Ալլ ենոմանքի
ձենվ որոչ հաւատան։
Լանզի գիտէր յս
ի սկըզբանէ ովեն
այնոքիկ որոչն
հաւատան. և ով
այնէ որմատնել
ոցնէ զնա։
Եւասէր. վասն
այնորիկ ասացի
ձեզ. եթէ ոչ ոքկարէ
գալ առ իս
եթէ ոչ իցէ տու
եալ ի հաւրէ իմմէ։
Յայսմանէ բազ
ումք յաշակերտ
ացն նորա չոգան
յետս. և ոչ և ս շր
ջէին ընդ նմա։

Ասէ յս ցերկո
տասան աշակեր
տսն. մի թէ և դուք
կամիք երթալ։
Պատասխանի
ետ նմա սիմ ովն
պետրոս. տ՞ր. առ
ով երթիցուք։
բանս կենաց յաւ ի
տենականացուն
իս. և մեք հաւատ
ացաք և ծանեաք.
թէ դու ես քրնորդի այ։
Պատասխանի ետ
նոցա յս. ոչ ես զձեզ
զերկոտասանսդ
ընտրեցի։ և մի դի
ձենվ սատանայ է։
Եւասէր զսիմով
նեան յուդայէ սկ
արովտացոյ։ զինա

իսկմատնելոց եր
զնա: և մի՞ եր յեր
կոտասանիցն:
Լ յետայս
որիկշրջեր՞ յս
իգալիլեա: քանզի
ո՞չ կամեր ի հրեաս
տանի շրջել: զի
խնդրէին զնա հր
է այքնսպանանել:
Եւ եր մեր՞ ճտաւնն
հրէից տաղաւար
ահարաց:
Ասե՞ն ցնա եղբ
արքն նորա: զնա
աստի և երթ ի հրէ
աստան: զի և աշ
ակերտքն քո տես
ցե՞ն զգործսդ քո
զոր գործես: զի
ոչ ոքէ որի՛ ծածուկ

ինչ գործէ, և խն
դրէ ինքն համար
ճակ լինել: եթէ
զայդ գործես յայ
տնեա՞ զանձն քո
աշխարհի:
Քանզի և եղբար
քն իսկ չէին հաւ
ատացեալ ինա:
Ասէ՞ ցնոսա յս:
ժամանակ իմ չև՞
է հասեալ: բայց
ձեր ժամանակ
յամենա՞յն ժամ
պատրաստէ: ո՞չ
կարէ աշխարհս
ատեալ զձեզ:
բայց զիս ատեա՞ց:
զի ես վկայեմ վն
նորա: եթէ գոր
ծքն իւր չարութ՞ե

են։ դո՛ւք երթայք
իտաւնն յայն։ ես
ո՛չ երթամ ի՛տաւնն
յայն։ զի իմ ժամ
անակ չէ՛ լցեալ։
Զ այս իբրև ասաց
ինքն մնա՛ց անդէն
ի՛ գալիլեա։ իբրև
ելին եղբարքննորա
ապա և ինքն ել ի՛
տաւնն։ ո՛չ յայտ
նի։ այլ ի՛բրև ի ծա
ծո՛ւկ։ Ե ւ հրեայ
քն խնդրէին զնա
ի տաւնի՝ անդ և
ասէին։ ո՛ւր ի ցէ նա։
Ե ւ քրթմնջի՛ւն
երզնմանէ ի ժող
ովրդ ոլ ս նն։
Կ էսքնասէ ինթէ
բարւ ո՛ք է։

Այլ քնասէին
ո՛չ։ այլ մոլոր եց
ուցանէ՛ զժողովուր դն։
Ե ւ ո՛չ ոք համար
ձակ խաւսեր զնմ
անէ վասն երկեղ
ին հրէից։
բրև տաւնն
ընդ միջ եցաւ։
ել յս՛ ի՛ տաճարն
և ուսուցանէր։
Զ արմանայ ին
հրեայ քնևասէին։
զի ա՛ր դ զգիրսգի
տէ սա։ զի ուս
եալ բնաւ չի՛ք։
Պ ատասխանի՛
ետ նոցա յս՛ ևասէ։
իմ վարդապետու
թիւնս չէ՛ իմ։ այլ
այնորիկ որ առաք
եացն զիս։

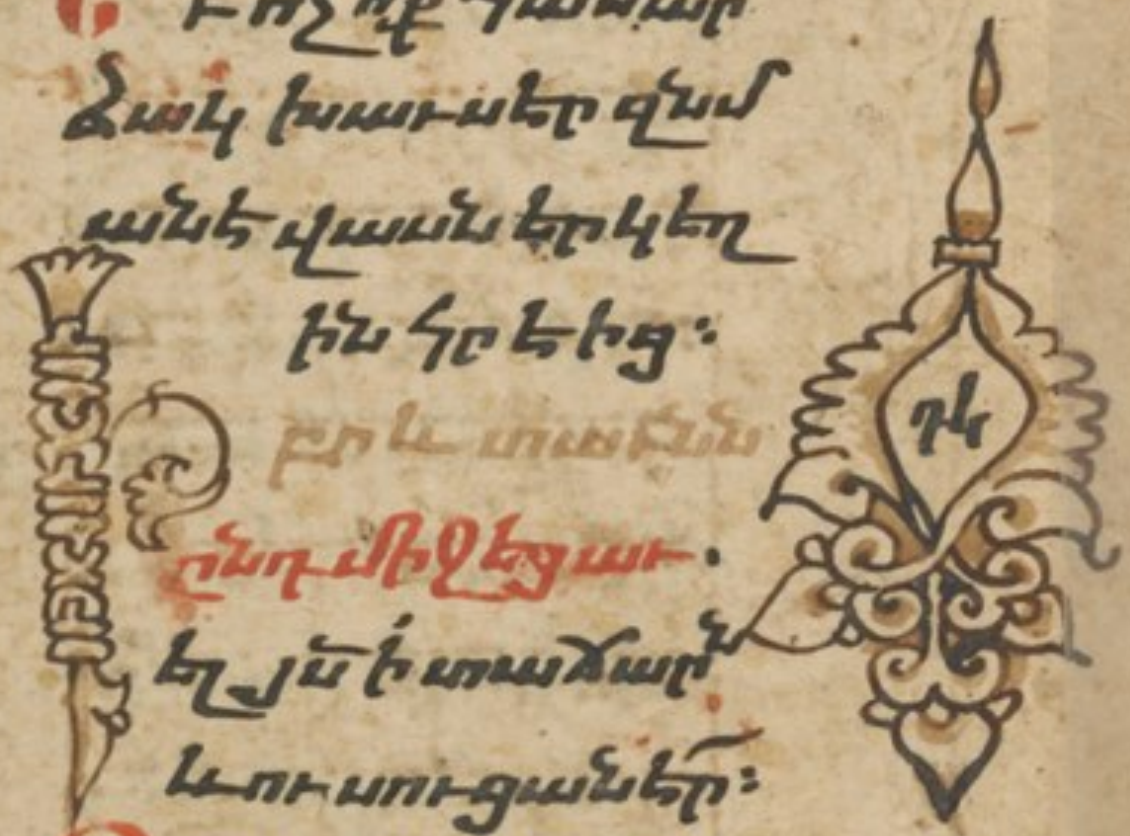

եթէ ոքկամի զկամս
նորա առնել։ գի
տասցէ՞ վասն վար
դապետու թեանս։
յա՞յ իցէ արդեւք։
եթէ ես ինչ յանձ
նէ իմմէ խաւսիմ։
Որ յանձնէ իւր
մէ խաւսի։ փառս
անձ ինիւ ռում խն
դրէ։ իսկ որ խնդ
րէ զփառս այնոր
իկ որ առաքեացն
զնա։ նա ճշմար
ի՞տ է։ և անիրաւ ու
թիւն ո՞չ գոյ ի՛ նմա։
Ոչ մովսէ՞ս ետ ձեզ
զաւրէնսն։ և ո՞չ
ոք ի՛ ձէնջ առնէ
զաւրէնս։ զի խն
դրէք զիս սպանան
ել՞։

Պատասխանի՞ ետ
ժողովուրդն և ասա
են։ դ. և՞ գոյ ի՛ քեզ։
ով՞ խնդրէ զ քեզ
սպանանել։
Պատասխանի՞
ետ նոցա յ՞ս և ասէ։
գործմի գործեցր
և ամենեքի՞ն
զարմացեալ էք։
վասն այսոր իկ
մովսէս ետ ձեզ
թլփատու թիւն։
զի ոչ եթէ ի՛ մովս
էսէ էր։ այլ ի՛ հա՞ր
ցանտի։ և ի՛ շաբա
թո՞ թլփատ էք
զմարդ։ իսկ արդ
եթէ թլփատու
թիւնառնու մարդ
ի՛ շաբաթ ու։ զի

միաւրենքն մով
սեսի լուծցին։ ընդ
իս ցասուցեալ եք։
զի ողջոյն իսկ մարդ
բժշկեցի ի շաբ
աթու։

իրատ աչսդա
տիք։ այլու
զիղդատաստան
արարեք։

սեինոմանք
յէեմացուոցանտի։
ոչ նաեսա զորիսն
դրեինն սպանան
ել։ և ահաւասիկ
յայտնապեսիսաւ
սի։ և չասեն ինչ
ընդնմա։ գուցէ
արդեւք և իշիսա
նքն գիտացին թէ
սա իցէ քրիս։

Այլզսա գիտեմք
ուստիէ։ իսկ քրիս
յորժամ գայցէ, ոչ
ոք գիտէ ուստիէ։
Աղաղակեաց յսի
տաճարին ուսու
ցաներև ասէր
հզ ։ ։ զիս գիտէք
և ուստի եմ գիտէք։
և յանձնէ իմմէ ոչ
եմ եկեալ։ այլ ճշ
մարիտ որ առաքեա
ցն զիս։ զոր դուքն
ոչ գիտէք։ ես գիտ
եմ զնա։ զի ի նմանէ
իսկեմ։ և նա առաքեաց
հէ Խնդրեին զնա ու
նել։ և ել ի ձեռացն ոտ։
և ոչ ոք արկի նա
ձեռն զի չև եր հաս
եալ ժամ նորա։

դբ

զիս։

հը Եւ բազումք ի ժող-
ովրդենեն հաւ-
ատացին ինա։ և
ասեին, քանյորժ
ամգայցէ, միթէ
աւ ելի ինչ նշանս
առնիցէ, քանզոր
ա այս առնէ։

հթ Եւ լուան փարի
սեցիքն զտրտունջ
ժողովրդեանն զնմ
անէ։
Եւ առաքեցին
քահանայապետքն
և փա ռիսեցիք սպ
ասաւ որս զի կալ
ցին զնա։

ձ Ասէ յս։ փոքրմի
ևս ժամանակ ընդ
ձեզ եմ։ և երթամ
առ այն որ առաք
եաց ն զիս։

Խնդրեցէք զիս
և ոչ գտանիցէք։
և ուր ես երթամ
դուք ոչ կարէք գալ։
Ասեին հրէայքն
ընդ միմեանս։ իսկ
յո՞ երթայցէ դայ
զիմէք ոչ գտանից
եմք զդա։ միթէ ի
սփիւռս հեթան
ոսաց երթայցէ և
ուսուցանէ զհե
թանոսս։ զինչ է
քաննայն զորասաց։
խնդրեցէք զիս և
ոչ գտանիցէք։ և
ուր ես երթամ դուք
ոչ կարիցէք գալ։

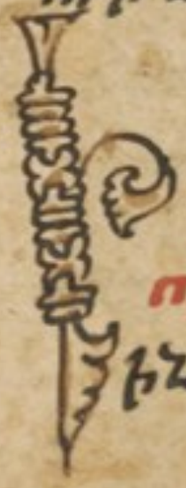

վերջ ս ումաւ
ուրմեծիտաւն
ին։ կայր յս աղաղ

ակէրևասէր. ԵԹԷ
ոք ծարաւի իցէ. ՃԳ
եկ եսցէ և արբցէ.
որ հաւատայ յիս
որպէս և ասեն
գիրք. գետք յոր
ովայնէ նորա բղ
խեսցեն ջրոց կէ
նդանութեան
Այսասէր վն
հոգւոյն զոր ընդ
ունելոցէին որ ՃԴ
հաւատային ի
նա. զի չէր հո
գի. քանզի յս չէր ՃԵ
էր փառաւորեալ.
մանք ի ժողով
րդենէն իբրև լս
էին զբանս զայս ՃԶ
ասէին. սա՛է ճշմ

արիտ մարգարէն.
Այլ քանասէ ին.
սա՛է քն.
Իսկ կէսքն ասէ
ին. մի Թէ ի գալ
իլէ գալոցիցէ քն.
ոչ գիրք ասեն Թէ
ի զաւակէ դաւթի.
և ի բեթղէէմ գեղ
ջէ ուրդաւ ի Թներ
գալոցէ քն.
Եղեն հերձու
ածք ի մէջ ժողով
րդ եանն վն նորա.
Ոմանք ի նոց
անէ կամեցան
ունել զնա. այլ ոչ
ոք մխեացի ճա ձէ
Եկին անդրէն
սպասաւորքնաւ

ա՛ռիս

ուն.

քահանայապե
տան և փարիսեցիս
և ասեն սոքա
ցնոսա.
ընդ ե՞ր ոչ ածեք
զնա այսր:
Պատասխանի
ետուն սպասաւ
ոքն և ասեն. ոչ
երբեք այնպէս
խաւսեցաւ մարդ.
որպէս այրն այն:
Պատասխանի՞ ե
տուն փարիսեցիքն
և ասեն. մի թէ և
դո՞ւք մոլոր եցար
ուք: մի թէ ոք յիշխ
անացն հաւատ
ա՞ց ինա. կամ ի
փարիսեցւոց:

այլ այն խաժա
մուժ ամբոխ որոչ
գիտէ զաւրէնս.
և նզով ե՞ալ քեն:
Ասէ՞ նիկովդիմ
ոս ցնոսա: որ ե
եալն էր առնա գիշ
երին յառաջագ
ոյն և մի էր ի՛նոց
անէ: մի թէ աւր
է՞նքն մերդատին
զմարդ եթէ ոչ լս
են ինչ նախ ի նմ
անէ կամ գիտեն
զինչ գործէ:
Պատասխանի՞
ետուն նմա և ասեն:
մի թէ և դո՞ւ և սի
գալիցես. քննեա

և տեմ։ զի մարգ
արէ ի գալիլէ է։
ոչ յառնէ։
արձեալ
խաւսեցա՛ւ ընդ
նոսա յ՛ս և ասէ։
ես եմ լոյ՛ս աշխ
արհի։ որ գայ զկնի
իմ ընդ խաւարմի՛
գնասցէ։ այլ ըն
կալցի զլոյ՛ս նկեն ա
ս է՛ ն ցնա փար
խեցիքն։ դուվ՛ն
անձի՛ ն քո վկայ
ես։ և վկայու թի՛ք
քո չէ՛ ճշմար իտ։
ատասխանի՛
ետ յ՛ս և ասէ՛ ցնոսա։
թէպէտև ես վկ

այ եմ վասն անձ
ին իմոյ։ վկայու
թիւնիմ ճշմարի՛տ
զի գիտեմ ուստի
եկի և յո երթամ։
բայց դուք ոչ գի
տէք ուստի գամ
կամ յո երթամ։
ուք ըստ մար
մնոյ դատիք։ ես
ոչ դատիմ և ոչ
զոք։ թէպէտ և
դատիմ և ս զոք։
դատաստանն իմ
ճշմար ի՛տ է։
զի չեմ միայն այլ
ես և որ առաքեա՛ց
զիս հայր։
։ յաւրէնսն իսկ

ձերգրեալ է. թէ
երկուցմարդուոց
վկայութիւնճշ
մարիտ է. եւ եմ
որ վկայեմ վնիմ.
և վկայէ վասնիմ
որ առաքեաց ն
զիս հայր:
ԱՍԷ ին ցնա:
ուրէ հայրնքո:
ՃԷ Պ ատասխան ի
ետ յս և ասէ ցնոսա:
ոչ զիս գիտէք. և ոչ
զհայրնիմ: եթէ
զիս գիտէիք և
զհայրնիմ թերևս
գիտ էիք:
ՃԸ Ջ այսբանսխաւ
սեցաւ ի տանգա

ն ձին յորժամ ու
սուցանէրի տա
ճարիանդ. և ոչ
ոք կալաւ զնա:
զի չեւ եւս հասեալ
ժամ նորա:

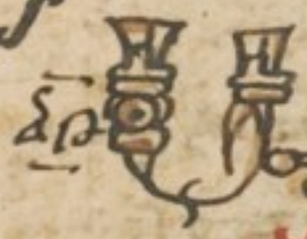

դարձեալ
ՃԹ ՍԷ ցնոսա
յս ես երթամ

և խնդրեցէք զիս.
և ի մեղս ձեր մեռ
անիջիք: զիուր
եսն երթամ
դուք ոչ կարէք գալ:
ԱՍԷ ին հրէայքն
մի թէ զիւրովին
երթայցէ. զի
ասէ թէ ուրեսն
երթամ դուք ոչ
կարէք գալ:

Եւ ասէ՞ ցնոսա։
դուք ի՞ ներքո՞ւստ
աստի էք։ Եւ ես
ի՞ վերո՞ւստ ա՛նտի
եմ։ դուք յաշխ
արհէ՛ աստի էք։
ես չեմ՞ յայսմ աշ
խարհէ։ բայց
ասացի՞ ձեզ թէ
ի՞ մեղս ձեր մեռան
իցիք։ զի թէ ոչ
հաւատայց էք
թէ ես եմ մեռան
իցի՞ք ի՞ մեղս ձեր։
Ասէ՞ ցնա։ դու
ո՞ւ ես։ Ասէ՞ ցնոսա
յ՞ս։ նախ զի և խաւ
սիմ՞ս իսկ ընդ ձեզ։
բազո՞ւմ ինչ ունիմ

վասն ձեր խաւսել
և դատել։ այլոր
ատաք եացն զիս
ճշմար ի՞ տէ։
Եւ ես զոր լուայն
ի՞ նմանէ, զա՞յն
խաւսիմ յաշխար
հի։
Եւ ո՞չ գիտացին
եթէ զհաւրէ ա
սէր ցնոսա։
Ասէ՞ ցնոսա յ՞ս։
յորժամ բարձր
ացուցանիցէք
զորդի մարդւոյ։
յա՞յն ժամ գիտաս
ջիք։ թէ ես եմ։
և յան ձնէ իմմէ
ինչ ոչ առն իցեմ։
այլ որպէս ուսոյ՞ց

զիս հայրն իմ ։
զայն խաւս իմ ։
և որ առաքեացն
զիս ընդ իս է ։ ոչ
եթող զիս միայն ։
զի եսզ հաճոյս
նորա առնեմ հա
նապազ ։
Իբրև զայս խաւ
սեցաւ բազումք
հաւատացին ի
Ասէր յս
առ հրէայսն
հաւատացեալս ։
եթէ դուք կացջ
էք ի բանի իմում ։
ճշմարիտ աշակէ
րտք իմ էք ։ և ծանի
ջիք զճշմարտութիւն ։

և ճշմարտութիւն
ազատեսցէ զձեզ ։
Պատասխանի
ետուն նմա և ասէն ։
զաւակ աբրահա
մու եմք ։ և ոչ ում
էք երբէք ծառայ
եցաք ։ զիարդ ասես
թէ ազատք լի
նիջիք ։ Պատաս
խանի ետ նոցայն ։
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ թէ ամէնայն
որ առնէ զմեղս ։
ծառայէ մեղաց ։
Ի ծառայն ոչ
յաւ իտեան կայի
տան ։ Իսկորդ
ինի յաւ իտեանկայ ։

իս կարդ եթէ որ
դին զձեզ ազատ
եցու սցէ, ճշմար
իտ ազատք լինիջիք:
Ի տեմ զի զաւ
ակ աբրահամու
էք: այլ խնդրէք
սպանանել զիս:
զիբանին իմոյ
չիք տեղի ի ձեզ:
Ես զորտեսի առ
հաւր իմում: խաւ
սիմ: եւ դուք զոր
լուարուք ի հաւ
րէն ձերմէ, առնէք:
Պատասխանի
եսուն նմա եւ ասա
են: հայր մեր
աբրահամ է:

Ա սէ ցնոսա յս:
եթէ որդիք աբրա
մու էիք: զգործսն
աբրահամու գոր
ծէիք: այլ այժմիկ
խնդրէք սպան
անել զիս: զայր մի
որ ձեզ զճշմարտ
ու թիւնն խաւսեցայ:
զոր լուայ ի հաւրէ
իմմէ: զայդ աբր
ահամ ոչ արար:
դուք առնէք զգոր
ծս հաւրն ձերոյ:
Ա սէն ցնա: մէք
իպոռնկու թենէ
չեմք ծնեալ: միէ
հայր մեր: ա՜ծ:
Ա սէ ցնոսա յս:

եթէ՞ածէր հայր ձեր։
սիրէիք արդեւք
զիս։ զի ես յա՞յ ելի
և եկի։ և ո՞չ եթէ
յան ձնէ ինչ եկի։
այլ նա՞ առաքեաց զիս։
Ընդէ՞ր զխաւսս
իմ ոչ գիտէք դուք։
վասն զի ո՞չ կարէք
լսել զբանն իմ։
Դուք ի հաւրէ
սատանայէք։ և
զցանկու թի՞ւնս
հաւրն ձերոյ կա
միք առնել։ զի
նա մարդասպա՞ն
էր իսկզբանէ։
և ի՛ ճշմարտու թ՞ե
ո՞չ եկաց։ զի ո՞չ գոյ
ճշմարտու թ՞ի ինմա։

յորժամ խաւսիցի
սուտ։ յիւրո՞ցան
տի խաւսի։ զի
սո՞ւտէ և հայրնոր՞ա։
Իսկես զի զճշմ
արտու թ՞ի խաւս իմ
ո՞չ հաւատայք ինչ։
Ո՞վ ի ձէնջ յանդ
իմանէ զիս վասն
մեղաց։ եթէ զճշմ
արտու թ՞ի ասեմ։
ընդէ՞ր ոչ հաւա
տայք ինձ։
Որէն յա՞յ։ զբանս
ա՞յ լսէ։ և դուք
վասն այ՞նոր իկ ոչ
լսէք։ զի չէ՞ք յա՞յ։
Պատասխանի
ետուն հրեայքն
և ասէ՞ն ցնա։

ոչ բարուոք ասեմք
մեք եթէ սամար
ացի ես դու և դև
գոյ ի քեզ։
Պատասխանի
ետ յս և ասէ։ յիս.
դև՝ ոչ գոյ։ այլ պա
տու եմ զհայր իմ։
և դու քանարգէք
զիս։ ես ոչ ինդր
եմ զփառս իմ։ էոր
ինդրէն և դատի։
Ամէնամէն ասեմ
ձեզ։ եթէ ոք
զբանն իմ պահ ես
ցէ, զմաշմի տեսցէ
յաւ իտեան։
Ասեն ցնա հրէ
այքն։ արդ գիտ
ացաք թէ դև գոյ ի
քեզ։

Բրահամ մեռ
աւ և մարգարէքն,
և դու ասես եթէ
ոք զբանն իմ պահ
եսցէ։ մի ճաշակ
եսցէ զմաշի յաւիտ եան։
Ի թէ դու մեծ
ինչ ոք իցես քան
զ հայրմեր աբրահամ
որ մեռաւ։ և մար
գարէքն մեռան։
արդ դու զո՞վ առն
ես զքեզ։
Պատասխանի
ետ յս։ եթէ ես փառ
աւ որ եմ զանձն իմ.
փառքն իմ ոչ ինչ են։
է հայր որ փառաւ
որ է զիս զորմէ դուքն
ասէք թէ ածմերէ։

ղե

և ոչ ծանեայք զնա:

Բայց ես գիտեմ
զնա : և եթէ ասեմ
թէ ոչ գիտեմ զնա.
ձեզ նման սուտ լինէի:
այլ գիտեմ զնա.
և զբան նորա պահեմ:

Աբրահամ հայր
ձեր ցանկացաւ
տեսանել զաւուր իմ:
ետես և ուրախ եղև

Ասեն ցնա հրէ
այքն · յիսուն ամ
չև ևս եղեր · և զա
բրահամ տեսեր:

Ասէ ցնոսա յս :
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: յառաջ քան
զլինել աբրահամ
ու եմ ես :

Վէմս առին զի
արկցեն ի վերա
նորա : և յս խոյս
ետ և ել գնաց ի
տաճարէն:

Եւ մինչդեռ
անցանէր · ետ
ես այր մի կոյր ի
ծնէ : և հարցին
ցնա աշակերտքն
նորա և ասեն ·
ռաբբի · ո՞յր մե
ղաւ · սորա՞ · թէ
հաւր · և մաւր իւր
որ զի կոյր ծնցի:

Պատասխանի
ետ յս : ոչ դորա
մեղաւ · և ոչ հաւր
և մաւր իւրոյ: այլ
զի յայտնի լիցին

գործքնայ ի դմա։
և ինձ պարտ է
գործել զգործս
այնորիկ որ առ
աք եացն զիս։
մինչ աւուր կայ։
գայ գիշեր յոր
ժամ ոչ ոք կարէ
գործել։ մինչ դեռ
յաշխարհի եմ,
լոյս եմ աշխարհի։
Ոայս ի բրևաս
աց։ ե թուք ի գետ
ին, և արար կաւ
ի թքոյն։ և ծեփ
եաց զկաւն ի վերա
աչաց կուրին և
ասէ ցնա։ երթ
լուայ յաւազան
ին սիլովամայ։

որ թարգմանի
առաք եալ։
Զոգաւ լուացաւ
եկն և տեսանէր։
Իսկ դրացիքն և
որոց տեսեալն էր
զնա յառաջագոյն
թէ մուրացիկ էր։
ասէին, ոչ սա՞ էր
որ նստէրն և մուր
անայր։ Կ էսք
ասէին, նա՞ է։ այլք
ասէին ոչ։ այլ նմ
ա՞նէ նմա։
Ի ինքնասէր, թէ
ե՞ս եմ։ Ա սե՞նցնա։
իսկ զիա՞րդ բացան
աչք քո։ Ի ա ե՞ա
պատասխանի։
այր մի որում յ՞ն

ասեն, կաւ արար
և ծեփեաց զաչսիմ.
և ասէ ցիս. երթ՛ի
սիլովամ և լուայ՝,
չոգայ լուացայ, և
տեսան եմ.
Ա սենցնա. ո՞ւրէ
նա. Ա սէ ցնոսա.
ո՞չ գիտեմ.
Ա ծինաւ փարի
սեցիսն զնա որ եր
բեմն կոյրն էր.
Ա ւ էր շաբա՜թ յոր
ժամ զկաւն արար
յ՜ս. և եբաց զաչս
կու րին.
Ղ արձեալ հարց
անէին զնա և փար
իսեցիքն. թէ զի
ա՞րդ տեսան ես.

Ա ւնա ասէ՜ ցնոս՝.
կա՜ւ եդ ի՛ վերա աչ
աց իմոց, և լուա
ցայ և տեսանեմ.
Ա սեն ոմանք ի՛
փարիսեցւոցն. ո՞չ
է այրնայն յա՜յ.
զիզ շաբաթս ոչ
պահէ.
Ա ւ սքնասէ ին,
իսկ զի ա՞րդ կարէ
մարդ մեղաւ որ
այսպ՛ի նշանս առ՜նել.
Ա ւ էին հերձու
ածք իմէջ նոցա.
Ա սեն դարձեալ
ցկոյրն. դու զի՜
ասես վասն նորա,
զի եբաց զաչս քո.
Ա ւնա ասէ թէ

մարգարէ՞ է ։

Լ. ւ ո՞չ հաւատաց
ին հրէայքն զնմ
անէ. թէ կոյր էրև
բացաւ. մինչև
կոչեցին զծնաւղս
բաց ել ոյն ։

Ն. արցի՞ն ցնա
և ասէն. սա՞է որդ
ին ձեր զոր մէ դուք
ասէիք եթէ կոյր
ծնաւ. արդ զի ա՞րդ
տեսանէ ։

Պ. ատասխանի՞
ետուն ծնաւղքն
նորա և ասէն ։ զի
տեմք զի սա՞է որ
դին մեր ։ և զի կո՞յր
ծնաւ ։ բայց զի
արդ այժմդ տեսա
նէ. ո՞չ գիտեմք ։
կամ թէ ո՞վ էբաց
զաչս դորա. մեք
ո՞չ գիտեմք ։ ցդա՞
իսկ հարցէք ։ ինքն
ին ի՛չափ հասեալէ.
ի՞նքն իսկ խաւսես
ցի վասն իւր ։

Ջ. այս ասաց ին ծն
աւղքն նորա. զի
երկնչէին ի՛ հրէիցն ։
քանզի ու խտ եդ
եալ էր հրէից ։ եթէ
ոք խոստովանիցէ
զնա քս՝ ։ իբա՞ց կաց
ցէ ի ժողով ոդենէն ։
վասնա՞յնոր ի կաս
ացին ծնաւղքն
նորա. թէ ինքնին
ի չափ հասեալէ
ցնա՞ իսկ հարցէք ։

Դարձեալ կրկին
անգամ կոչեցին
զայրն որ կոյրն էր.
և ասէն ցնա։ տո՛ւր
փառս այ։ մեք գի
տեմք զի այրն այն
մեղաւոր է
Ե ւ նա ասէ։ թէ
մեղաւորի ցէ ես ոչ
գիտեմ։ բայց զայս
գիտեմ։ զի կոյր էի.
և արդ տեսանեմ։
Դ արձեալ ասէն
ցնա։ զի՞նչ արար
քեզ։ զի՞արդ եբաց
զաչս քո։
Պ ատասխանի՛ ետ
նոցա։ այժմ ասացի
ձեզ. և ոչ լուարուք։
զի՞ կամիք միւսան
գամ լսել։ մի թէ
և դո՛ւք կամիքաշ
ակերտել նմա։
Ղ ղքա հայ հոյէին
զնա և ասէին։ դո՛ւ
լիջիր նորա աշա
կերտ։ մեք մովս
էսի՛ աշակերտքեմք։
մեք գիտեմք զի ընդ
մաւսէսի խաւսէ
ցաւ ա՛ծ։ զսա ոչ
գիտեմք ուստի ի ցէ։
Պ ատասխանի՛
ետ այրն և ասէ ցնո
սա։ այ՛դ իսկ են
սքանչելիք. զի դուք
ոչ գիտէք ուստի
ի ցէ. և զի՛մ զաչս
եբա՛ց։ գիտեմք զի
ա՛ծ մեղաւորաց

ո՞չ լսէ։ բայց եթէ
ա՞ծ ապաշտողքիցէ,
և զկամս նորա առ
նիցէ. նմա՛ լսէ։
իյաւ իտենից ո՞չ
ոք լուաւ եթէ եբ
աց ոք զաչս կուրի.
ի ծնէ կոյր ծնելոյ։
եթէ ո՞չ յա՛յ երայրնայն.
ո՞չ կարէր առնել ինչ։
Պատասխան ի՛
ետուն և ասեն
ցնա։ ի մեղս իսկ
ծնեալ ես ամենև
ին և դու վարդա
պետ՞ լինիս մեր։
Եւ հանին զնա ար
տաքս։ Լուա՛ւ յս
եթէ հանին զնա
արտաքս։ և իբրև

եգիտ զնա։ ասէ՞
ցնա։ դու հաւա
տա՞ս յորդիա՞յ։
Ա պատասխան ի՛
ետ և ասէ։ տ՞ր։ ո՞վէ
զի հաւատացիցի
Ա ս՞է ցնա յս։ և
տեսեր՞ զնա։ և որ
խաւսիդ ընդ քեզ
նա՛է։ Ե ւ նա ասէ՞։
հաւատա՞մ տ՞ր։ և եր
կի՞ր եպագնմա։

ւ ասէ՞ յս
ի դատաստա
նս եկի յաշխարհս
յայս։ զի որոշն տես
ան են տեսցեն։ և
որք տեսան ենն
կուրասցին։
Լ ուան ոմանք ի

փարիսեցւոցն
որք ընդ նմաէին.
և ասէնցնա. մի թէ
և մէք կոյրք ից եմք.
Ա սէ ցնոսա յս.
եթէ կոյրք էիք.
ոչ էր ձեր մեղ. բայց
արդ ասէք. թէ
տեսանեմք. և մեղ
քն ձերի ձեզ հաս
տատեալ են.
Ա մէն ամէն ասեմ
ձեզ. որոչ մտանէ
ընդ դուռն գաւ ի թ
ոչխարաց. այլ ընդ
այլ ելանէ նա գող
է և աւազակ.
Ի սկոր մտանէ ընդ
դուռն. հովիւ է
ոչխարաց. նմա

դռնապանն բանա.
և ոչխարքն ձայնի
նորա լսեն. և զիւր
ոչխարսն կոչէ
յանուանէ. և հա
նէ զնոսա.
Ի ւ յորժամ զիւրն
զամենայն հանիցէ.
առաջի նոցա երթա.
և ոչխարքն զհետ
նորա երթան. զի
ճանա չեն զձայն
նորա. զաւտարի
զ հետ ոչ երթիցեն.
այլ փախիցեն ի
նմանէ. զի ոչ ճան
ա չեն զձայն աւտ
արաց. Ա այսաւ
ակասաց նոցա յս.
և նոքա ոչ գիտէին.

եթէ զինչէր որ
խաւսերն ընդ նոսա։
Պարձեալ ասէ
ցնոսա յս։ ամէն
ամէն ասեմ ձեզ։
զի եմեմ դուռն
ոչխարաց։
Ամենեքեան որ
յառաջ քանզիս
եկին։ գող քէին
և աւազակք։ այլ
ոչ լուաննոցա
ոչխարքն։
Ս՛եմ դուռն։ ընդ
իս թէղք մտանիցէ։
կեցցէ՝ մտցէ։ և
ելցէ։ և ճարակ գտցէ։
Գող ոչ գայ։ եթէ
ոչ զի գողասցի և
սպանցէ։ և կորու

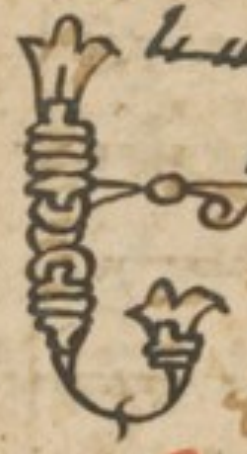

սցէ։ ես եկի զի
զկեանսն ունիցին
և առաւել ևս
ունիցին։
սեմ հովիւն
քաջ հովիւ
քաջ զանձն իւր
դնէ ի վերա ոչխ
արաց։ իսկ վարձ
կանն որոչէ հովիւ։
որոյ ոչ իւրեն ոչխ
արքն։ իբրև տեսա
նէ զգայլն զի գայ։
թողու զոչխարսն
և փախչի։ և գայլն
յափշտակէ զնոսա
և ցրուէ։ քան զի վար
ձկանէ։ և չէ փոյթ
նմա վասն ոչխարացն։
ս՛եմ հովիւն քաջ

և ճանաչեմ զիմսն
և ճանաչիմ յիմոցն
ղ Որպէսգիտէ զիս
հայր. գիտեմ և ես
զհայրն ։
ղա Եւ զանձն իմ դնեմ
իվերա ոչխարաց ։
ղբ Եւ ա և այլ և ս ոչխ
արք են իմ որոչեն
յայսմ գաւ թէ ։ և
զայն և ս պարտ է
ինձ ածել այսր ։ և
ձայնի իմում լուից
են ։ և եղիցին մի
հաւտ. և մի հովիւ ։
Վասն այնորիկ
սիրէ զիս հայր իմ.
զի ես դնեմ զանձն
իմ. զի միւսանգամ
առ ից զնա ։

Ոչ ոք հանէ զնային
այլ ես դնեմ զնա ան
ձամբ իմով ։
Իշխանու թիւն
ունիմ դնել զնա ։
և իշխանու թիւն
ունիմ միւսանգ
ամ առնուլ զնա ։
զայս պատու էր
առի ի հաւրէ իմմէ ։
Դարձեալ հերձու
ած լինէր ի մէջ հր
էից վասն բանիցս
այսոցի կ ։
Եւ ասէին բազու
մք ի նոցանէ ։ դև
գոյ ի նմա և մոլէգնի
զի ընաւ լսէք նմա ։
Կ էսքն ասէին այս
պիսի բանք ոչ դիւ

ահարի են։ մի թէ
դեւ կարէ զաչսկու
ր ի քանալ։

ղեն յայն
ժամ նաւակ
ատիքնյեմ։ և
ճմեռն եր։

Ւշրջեր յս ի տա
ճարին ի սրաշին
սողոմ ովնի։
Ը ուրջ եղեն զնո
վաւ հրեայքն և
ասեն։ մինչև յերբ
թափես զոգիսմեր
եթէ դուեսքն
ասամեզ համար ճակ։
Ղ ատասխանի
ետ նոցա յս և ասէ։
ասացի ձեզ և ոչ
հաւատայք ինձ։

Զ գործսն զոր ես
գործեմ յանուն ն
հաւր իմոյ։ նոքին
վկայեն վասն եմ։
այլ դուք ոչ հաւա
տայք։ զի չէք յոչ
խարաց անտի իմոց։
Ո չխարքիմ։ ճայնի
իմում լսեն։ և ես
ճանաչեմ զնոսա։
և զկնի իմ գան։ և
ես տամ նոցա զկեա
նսն յաւ իտենակա նս։
և մի կորից ենի յաւ
իտեան։ և մի ոք յա
փշտակ ասցէ զնոսա
ի ձեռաց իմոց։
Հ այրն իմ որ ետ
ինձ զնոսա։ մեծ
քան զամենայն։ և

ոչ ոք կարէ յամի
շտակել ի ձեռաց
հաւր իմոյ։ ես և
հայր իմ մի եմք։
Վ եմսաւին հրէ
այքն զի քար կոծ
արասց են զնա
Պ ատասխանի ետ
նոցա յս։ բազում
գործս բարիս ցու
ցի ձեզ ի հաւր է
իմմէ։ վասն որոյ
գործոյ ի նոցանէ
քար կոծ առնէք զիս։
Պ ատասխանի
ետուն նմա հրէա
յքն։ վասն բարոյ
գործոյ ոչ առնեմք
զքեզ քար կոծ։

այլ վն հայհոյու թե։
և զիդու մարդես։
և զանձնքո ա՛ծ
առնես։
Պ ատասխանի
ետ նոցա յս։ ոչ
յաւ ր է՛նսն ձեր գր
եալ։ ես ասացի թէ
ա՛ծք ի ցէք։ իսկ
եթէ զնոսաածս
ասէ առ որս բանն
այ եղև։ և չէ մարթ
եղծանել գրոյն։
իսկ զոր հայր սրբ
եաց և առաքեաց
յաշխարհ։ դուք
ասէք թէ հայհոյ
ես՛ զի ասացի թէ
որդի այ եմ։
Ե թէ ոչ գործեմ

զգործս հաւրիմոյ, մի՞ հաւատայք ինձ։ ապա թէգործեմ, թէև ինձոչ հաւատայք՝ սակայն գործոցն հաւատացէք՝ զի գիտասջիք և ծանիջիք եթէ հայր յիս և ես ի հայր։

ՂԳ Ղ արձեալ խնդր էին զնա ունել, և ել՞ի ձեռաց նոցա։ ւ զնաց միւս անգամ յայն կոյս յորդանանու, ի տեղին ուրէր յով հաննէս զառաջ ինն և մկ ըտէր և ա՞նդ լինէր։

ՂԴ Ի կին բազումք առնա և ասեն, զի յով հաննէս նշանս ինչ ո՞չ արար։ բայց զամենայն զորասաց յով հաննէս. վասնսորա ճշմար ի՞տէր։ և բազումք հաւատացին ի՛նա

ա՞նդ

ւէր ոմն հիւ
ա՞նդ ղազա՞րոս

ի բեթանիայ ի գեղջէ
մարեմայ և մարթ
այի քեռ նորա։

այսայն մարիամէր
որ աւծ զտ՞ր իւղով,
և ջնջեա՞ց զոտսնորա
հերով իւրով. որոյ
եղբայրն ղա՞զարոս հիւանդէր

Առաքեցինառ
նա քորքն նորա և
ասեն ։ տ՞ր ։ ահաւ
ասիկ զորդուն ։ սիր
էիր հիւանդացեալ ։
Իբրև լուաւ յ՞ս
ասէ ։ այն հիւանդ
ութիւն չէ՞ ի մահ ։
այլ վասն փառացն
ա՞յ ։ զի փառաւ որ
լիցի որդի ա՞յ այնուիկ ։
Եւ սիրէ՞ր յ՞ս զմար
իամ, և զմա՞ր թայ
զքոյր նորա ։ և զղա՞
զար ։ Իբրև լուաւ
թէ հիւանդաց
եալէ ։ զտեղի՞ կալաւ
անդէն ուր ։ երն
աւուր՝ երկուս ։
Ապա յետայնորիկ

ասէ՞ ցնոսա ։ եկ
այք երթիցո՞ւք
միւսանգամի՞ հրէ
աստան ։
Ասեն՞ ցնա աշա
կերտքն ։ ռա՞բ՞ի ։
այժմ և սխնդրէին
զքեզ հրէայքն
քար կոծառնել
և դարձեալ երթ
ա՞ս անդրէն ։
Պատասխանի՞
ետ յ՞ս ։ ոչ երկոտա
սան ժամէ յաւուր ։
եթէ ոք գնա ի տու
ընջեան ։ ո՞չ գայթ
ագղի ։ զի զլոյ՞ս
աշխար հիսայսոր
իկ տեսանէ ։ ապա
թէ ոք գնա գիշերի ։

գայ թագղի՞ ։ զի
լոյս ո՞չ գոյ ընդնմա ։
Զ այս իբրև ասաց ։
յեռայս որ իկասէ
ցնոսա ։ ղա՛զ ա՛րոս
բարեկամ մերննջ
եա՞ց ։ այլ երթամ
զի զարթուցի՞ց զնա ։
Ա սէ՞ ցնաշակ
երտքն ։ տ՞ր ։ եթէ
ննջեաց ։ ապա
ապրի՞ ։
Այլ յ՞ս վասն մա
հու՞ն նորա ասէր ։
նոցա այսպէս թու
եցաւ թէ վասն ննջ
ելոյ՞ քնոյ ասէ ։
Յ այնժամ ասէ՞ ։
ցնոսա յ՞ս յայտնա
պէս ։ ղա՛զարոս մեռ

աւ ։ և ես ուր ա՞ի
եմ վասն ձեր ։ զի
դուք հաւատասջ
իք ինձ ։ զի ես չէի՞
անդ ։ բայց արդ եկ
այք երթիցո՞ւք առ
նա ։
Ա սէ՞ թովմաս
անուան եալն երկու
որ եակ ցաշակեր
տակ իցսն ։ աւն
եկայք և մեք զի ընդ
նմա՞ մեռ ցուք ։
Ե կն յ՞ս եգիտ զնա
չորեքաւ ր ե՞ի գեր
եզման ի ։
Ե ւ եր բեթանիայ
մերձ յ՞ւմ իբրև ա
պարիսաւք հնգե
տաս ան ։
Բ ազումք ի հրէից

անտի. եկեալէին
առ մարթայ և մար
իամ. զի մխիթար
եսցեն զնոսա վն
եղբաւ րն :

Մարթայ իբրև
լուաւ թէ յս գայ.
ընդառաջ գնաց
նորա: բայց մարի
ամ նստէր անդէն
իտան :

Ասէ մարթայ ց յս:
տր. եթէ աստ լիեալ
էիր, եղբայրն իմ
չէր մեռեալ: այլ և
արդ գիտեմ, եթէ
զոր խնդրեսց ես
յայ. տացէ քեզած:

Ասէ ցնա յս:
յարիցէ եղբայրնքո:

Ասէ ցնա մարթայ:
գիտեմ զի յարիցէ
ի յարու թեան յաւ
ու րն յետնում:

Ասէ ցնա յս: ես եմ
յարու թիւնն և կեա
նք: որ հաւատայ
յիս. թէ պէտ և մեռ
անի. կեցցէ: և այ
մենայն որ կենդա
նիէ և հաւատայ յիս:
մի մեռցիի յաւ իտ
եան: հաւատա՞ս
այսոմ իկ:

Ասէ ցնա: այո՞ տր:
ես հաւատացի եթէ
դու ես քրն որդի այ
որ յաշխարհ գալոցէր:

Ի ւ զայս իբրև ասաց
գնաց և կոչեաց զմար

իամ զքոյր իւր լու
ելեայն և ասէ։ վար
դապետ եկ եալէ, և
կոչէ զքեզ։
Ղ ա իբրև լուաւ
յարեաւ վաղվաղ
ակի. և եկն առ նա։
Զ և և ս էր եկեալ
յս ի գեաւղն։ այլ
էր անդէն ի տեղոջ
ուր ընդառաջ եղև
նմա մարթայ։
Ի սկ հրէայքն որ
էին ընդ նմա ի տան
անդ. և մխիթար
էին զնա. իբրև
տեսին զմարիամ
թէ յարեաւ վաղ
վաղակի և գնաց.
գնացին և նոքա
զհետ նորա։

համարէին թէ ի
գերեզանն երթ
այ զի լացցէ անդ։
Ի սկ մարիամ իբրև
եկն ուր էրն յս.
և ետես զնա. ան
կաւ առ ոտսն որա
և ասէ։ տ՞ր. եթէ
աստէիր դ ի պեալ.
ոչ էր մեռեալ եղբ
այրն իմ։
Յս իբրև ետես
զնա զի լայր. և որ
ընդ նմայ էին հրէ
այքն լային։ խո
ովեցաւ յոգի իւր
իբրև զայրացեալ։
և ասէ. ո՞ւր եդիք զնա։
Ա սեն ցնա։ տ՞ր.
եկ և տես. և արտ
ասուեաց յս։

Ասէին հրէայքն
տեսէք որ չափ
սիրէր զնա։
Եկք ինոցանէ
ասէին, ոչ կարէր
սա որ եբաց զաչս
կուրին, առնել զի
և սա մի մեռցի։
Յդարձեալ զայր
ացեալ ընդ միտս
իւր, զայ՛ի գերեզմանն։
Եւ երայրմի և վէմ
մի եդեալ իվերանորա։
Եւ ասէ՜ յս։ իբա՜ց
արարէք զվէմդ։
Ասէ՜ ցնա մարթ
այ քոյր մեռ ելոյն։
տ՜ր, արդ հոտեա՜լ
իցէ։ քանզի չոր
եք աւրեա՜ է։
Ասէ՜ ցնա յս։ ոչ

ասացի քեզ եթէ
հաւատասցես։
տեսցես զփառսն՜ այ։
Եւ իբրև իվեր
առին զվէմն։ յս
ամբարձ զաչս
իւր իվե՜ր և ասէ։
հայր, գոհանա՜մ
զքէն զիլուա՜ր
ինձ։ և ես գիտէ՜ի
զի յամենա՜յն ժամ
լսես ինձ։ այլ վ՜ն
ժողովրդեանս որ
շուրջ կանառնեմ.
զի հաւատասց
է՜ն թէ դուառաք
եցեր զիս։
Օ այս իբրև ասաց.
ի ձայն մեծ աղաղ
ակեա՜ց և ասէ։
ղազա՜րէ, արի.

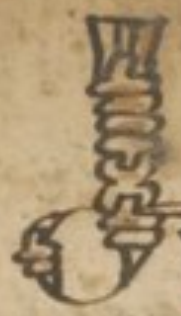

եկ արտաքա։
Ւ ւ ել մեռ եալն
ոտիւք կապելովք։
և ճեռաւքն երի
զա պնդաւք։ և
երեսաւքն վարշա
մակա պատաւք։
Ւ ւ ասէ ցնոսայս։
լուծէք զդա։ և
թողէք երթալ։
Բ ազումք ի հր է
իցն որ եկեալէին
առ մարեմ անս
իբրև տեսին զոր
արարն հաւա
տացին ինա։
Ւ ւ ոմանք ինոց
անէ գնացին առ
փարիսացիսն և
պատմեցի ն
նոցա զորարարյս։

ողովեցին
քահանայա
պետքն և փարիս
եցիքն ատեան.
և ասեն։ զինչ
արասցուք զի
այրնայն բազում
նշանս առնէ։
եթէ թողումք
զնա այնպէս. ա
մենեքին հաւա
տան ի նա։ և
գայցեն հոռոմք.
և բառնայց են
զազգսմեր. և զտեղի։
Ս իոմն ի նոցանէ
անուն կայիափայ.
որ քահանայա
պետ երտարոյն
այնորիկ. ասէ
ցնոսա։ դուք ոչ ինչ

գիտէք. և ոչ քն
աւ խորհ ելիսկ։
թէ լա՛ւ է մեզ զի
այրմի մեռանիցի
ի՛վերա ժողովրդ
եանս. և մի՛ ամեն
այն ազգս կորիցէ։
Զ այս ոչ՛ յանձնէ
ինչասաց. այլ զի
քահանայապետ
էր տարոյն այնորիկ
մարգարէացաւ
թէ մեռանել ոցէր
յս՝ ի՛վերա ազգին։
և ոչ ի՛վերա ազգին
միայն այլ զի և զոր
դիս՛նա՛յ զ ցրու
եալսն ժողովեսցէ
ի՛մի։ ԼԼ պայ այնմ
աւրէ խորհուրդ
արարին. զի սպ

անց ե՛ն զնա։
Ի ՚ւ յս՝ այնուհետև
ոչ՛ եթէ համարձ
ակ շրջէր ի՛ մէջ
հրէիցն. այլ գնաց
անտի յերկիրմի.
որ մերձէր յանա
պատ. ի՛ քաղաք
մի որում անուն էր
եփրայիմ. և անդ
լինէր աշակերտ
աւքն հանդերձ։
Ի՛ ՚ւ էր մերձ
զատիկն հրէ
ից։ Ե ՚ւ բազումքել
ին յԵ՛է՛ մի գաւադէ
անտի յառաջագ
ոյն քան զատիկն.
զի սրբեսցեն զան
ձինս իւրեանց։
խնդրէին զ յս՝ և

ասէին ընդ միմ
եանս մինչ կային
իտաճարին ։
զի ամրդ թուի ճեզ
եթէ ոչ գայցէ ի
տաւն այսր ։
Պատուեր տու
եալ էր քահանայ
ապետիցն և փար
իսեցւոց ։ զի թէ
ոք գիտիցէ թէ
ուրէ ։ գուշակես
ցէ զնմանէ զի
կալ ցին զնա ։
Իսկ յս վեց աւ
ուրբ յառաջքան
զատիկն եկն ի
բեթանիայ ուրէրն
ղազար մեռեալն
զոր յարոյցն ի
մեռելոց ։

ղը Եւ արարին անդ
նմա ընթրիս ։ և ի
սպասու կայր մար
թայ ։ և ղազարմի
էր իբազմելոցընդ նմա ։
Իսկ մարիամայ
առ եալ լիտր մի
իւղոյ ։ նարդեան
ազնուի մեծագնոյ ։
աւծ զոտսն յի ։ և
հերով իւրով մաքր
էր զոտս նորա ։
և տուն լի եղև ի
հոտոյ իւղոյն ։
Սէ միոմն յաշ
ակերտացանտի
յուդայ սկարիովտ
ացի որ մատնելոցն
էր զնա ։ ընդ էր ոչ
իւղդայդ վաճառ
եցաւ երեք հարիւր

դենարի և տու
աւ աղքատաց։
Զայսասաց։ ո՞չ
զիզաղքատաց
ինչ փոյթեր նմա։
այլ զի գո՞ղեր։ և
զարկղն ի՞նքն ուն
եր։ և որ ինչ անկ
աներ նա՛ կրեր։
Ա սէ՛ յս։ թո՛յլ տուք
դմա։ զի յաւրն
պատանաց իմոց
պահեսցէ զայդ։
Զաղքատս յամէ
նա՛յն ժամ ընդ ձեզ ունիք
զիսո՞չ հանապազ
ընդ ձեզ ընդունիք։
Ի բրև գիտաց ժող
ովուրդ բազում
ի հրէիցն թէանդ
եկին ոչ միայնվ՛նյի։

այլ զի և զղազար
տեսցեն զոր յար
ոյցն ի մեռելոց։
Ա որ հուրդարար
ին քահանայապ
ետքն զի և զղազ
ար սպանցեն։
քանզի բազո՛ւմք
ի հրէից եր թային
և հաւատային
ի յս։

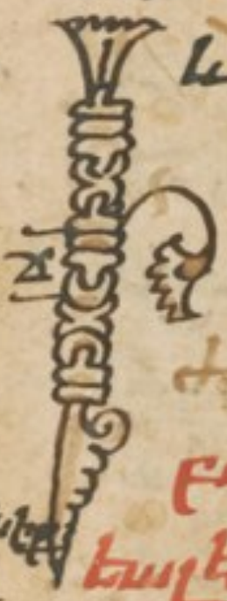

Վաղիւանդր
ժողովուրդ
բազում որ եկ
եալեր ի տա ն։
Ի բրև լուան թէ
գ ա՛յ տ՛ր մեր յ՛սքս
յ՛եմ։ առին ոստս
արմաւինեաց։
և ելին ընդառաջ
նորա։ աղաղակ

եին և ասէին ։
ով սաննայ ։ աւր
հնեալ որ գասդ
յանուն տն թա
գաւորդ ի՞լի ։
ԾԱ ։ ւ գտեալ յի՞ ե՞շ
մի նստա՛ւ իվերա
, նորա ։ որպէսև
, գրեալ՛է մի՞ երկնչ
, իր դուստրսիով
, նի ։ ահաւասիկ
, թագաւորքո
գայ՛ նստեալ ի՛
վերա յաւանակի
իշ ոյ ։
ՀԲ ։ ւ զայն ինչ ոչ՞
գիտացին աշա
կերտքն նորա
զաւուալ ինն ։
ՀԳ ։ յլ յոր ժամ փա՞ռ
աւ որ եցաւ յս ։

յ այն ժամ յիշեց
ին թէայն երոր
գրեալներ վասն
նորա ։ և զա՛յնար
արին նմա ։
։ ւ ժողովուրդն
վկայեր որեր ընդ
նմա ։ թէ զղազար
կոչեաց և եդ ի՛ գեր
եզմանէն ։ և յար
ոյց զնա ի՛ մեռելոց ։
և վասնայնորիկ
ընդառաջ եղև
նմա ժողովուրդն ։
զիլուան եթէ զայն
նշանսարարեալ
եր նորա ։
սկ փարիսեցիքն
ասէին ընդ միմ
եանս ։ տեսանէք
զիոչինչ աւ կտի ։

ա հաւասիկ աշ
խարհ ամենայն
զկնի՞նորա գնաց։
Ի ին անդ ոմանք
և հեթանո՞սք յել
ելոցն անդր։ զի
երկիրպագանից
են ի՛տաւ ն՞ին։
Ն ոքա մատեան
առ փիլիպպոս որ
իբեդսադիա գալ
իլացւոցն էր։ աղ
աչէ ի՞ն զնա և ասէ
ին։ տ՞ր կամ իմք
զյ՞ս տեսան ել՞։
Զ այ փիլիպպոս
և ասէ՞ ցանդրէաս։
անդրէաս և փիլ
իպոս ասեն ցյ՞ս։
Ե ւ յ՞ս պատասխ

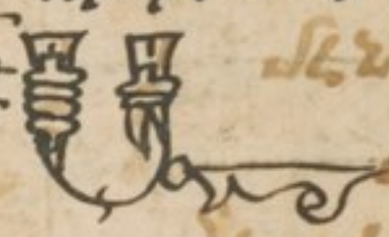

ան՞ի ետնոցա և
ասէ։ է հասժամ
զի փառաւորեսցի
որդի մարդւոյ։
մենամեն
ասեմ
ձեզ։ եթէ ոչ
հատնցորենոյ
անկեալ յերկիր
մեռանիցի՛ ի՞նքն
միայն կայ։
Ա պ եթէ մեռ
անիցի բազո՞ւմ
արդիւնսառնէ։
Ը ր սիրէ զանձն
իւր արձակէ՞ զնա։
և որ ատեա զանձն
իւր յաշխարհիս
յայսմիկ։ ի
կեա՞նսն յաւիտե

զնա։
նականապահ եսցէ
ԾԳ Թէ ոք զիսպաշ
տիցէ, զկնի՛ իմ
եկեսցէ։ և ուրեսն
եմ, ա՛նդ և պաշ տ
աւնեայն իմ եղիցի։
Թէ ոք զիսպաշ
տիցէ պատուեսցէ
զնաշայրն իմ։
ԾԷ այցայ ժմ
ամանն իմ
խուովեա՛լ է։
և զինչ։ ասացի՛ց
եթէ հայրապրեցո՛
զիս ի՛ ժամանակէ
աստի յայսմանէ։
ԾԸ յլ վասնա՛յ նոր
իկ եկի ի՛ ժամս յայս։
այր փառաւոր
եա՛զ՝ անունքո։

կն բարբառ յեր
կնից, փառաւոր
արարի։ և դարձ
եալ փառաւոր արա
ւ ժողովուրդն
որ կայր և լսէր։ ասա
էին որոտո՛ւմն լին
ել։ Եւ քն ասէին
հրեշտա՛կ խաւսե
ցաւ ընդ նմա։
Պ ատասխան ի
ետ յս և ասէ, ո՛չ
վասն իմ եկն բար
բառս այս, այլ
վասն ձե՛ր։
Յ ժմիկ դատաս
տա՛նէ աշխարհիս
այսորիկ։
Յ ժմիկ իշխանաշ
խարհիս այսորիկ

ր ի ց։

զո՛ր դի

ընկեսցի արտա՛քս։
Եւ յորժամ բարձր
ացայց յերկրէ։ զա
մենեսի՛ն ձգեցից
առիսը։
Այսասէր նշան
ակեա՛լ թէ որ ո՛վ
մահու մեռանելոց
իցէ։ Պատասխանի՛
ետն մաժողովուրդն։
մէք լուաք յաւրին
աց եթէ ք՛ն յաւ
իտեա՛ն կայ։ Եդու
զիա՞րդասես թէ
պարտէ բարձր
անա՛լ որդւոյ մար
դւոյ։ ո՞վ է այն որդ
ին մարդւոյ։
Ասէ՛ ցնոսա յ՛ս։
փղքր միւսեւ ժամ

անակ լոյս ընդ
ձեզ՛է։ գնաց ե՛ք մին
չդեռ զլոյսն ունիք։
զի մի՛ խաւար ձեզ
հասցէ։ զի որ գն
այ ի՛ խաւարի ո՛չ
գիտէ յո երթայ։
մինչդեռ զլոյսընդ
ձեզ ունիք։ հաւա
տաց ե՛ք ի լոյսն։ զի
որդի՛ք լուսոյ եղիջիք։
Այ՛սխաւսեցաւ
յ՛ս։ և չոգաւ թաքէ
ա՛ւ ի՛ նոցանէ։
Եւ այն չափ նշանս
արարեալ էր առ
ա՛ջի նոցա։ և նոքա
ո՛չ հաւատային ի նա։
զի լցցի՛ բանն եսայ
եա մարգարէի զոր

· ասացն· տ̄ր· ո̄
· հաւատացի լուր
· մեր· և բազուկ տ̄ն
· ո̄ւմ յայտնեցաւ·
ՃԹ ասնա̄յն որիկ
ոչկարէին հաւա
տալ· զի միւսանգ
ա̄մ ասէ եսայի· թէ
· կուրացո̄յց զաչս
· նոցա· և ապշեցո̄յց
· զսիրտս նոցա· զի
· մի̄ տեսցեն աչաւք·
· և իմասցին սրտիւք·
· և դարձցին և բժշկ
· եցի̄ց զնոսա·
ՃԺ Օ այսասաց եսայի
զի ետես զփառ սն և
խաւսեցա̄ւ վ̄ննորա·
Բ այց սակայն և
յիշխանաց անտի·

բազո̄ւմք հաւատա
ցին ի̇նա· այլ վ̄ն
փարիսեցւոցն· ո̄չ
յայտնէին· զի մի̄ի
ժողով ոդ էնէն ել
անիցեն· քան զի
սիրեցին զփառս
մարդկան առաւ
ել̄ քան զփառսն
ա̄յ·

ՃԺա Ի յսաղաղակ
ե̄ր և ասէր· որ
հաւատայ յիս·
ո̄չ հաւատայ յիս·
այլ յա̄յն որ առաք
եացն զիս· և որ
տեսանէ զիս· զա̄յն
տեսանէ որ առաք
եա̄ցն զիս·
ՃԺԲ Ի ս լոյս յաշխարհ

եկի· զիամենայն
որ հաւատայ յիս·
ի խաւարի մի՛ մն
ասցէ։ Լ։ ւ եթէ
ղք լուիցէ բանից
իմոց· և ոչ պահէս
ցէ· ես ոչ դատիմ
զնա։ քանզի ոչ
եկի թէ դատեցայց
զաշխարհ· այլ
զիփրկեցից զաշխ
արհ։ Ա։ բանարգէ
զիս· և ոչ ընդունի
զբանսիմ, գոյ որ
դատի զնա։ բանն
զոր խաւսեցայ· նա
դատի զնա յաւ
ուրն յետնում։
զի ես յանձնէ իմմէ
ոչ խաւսեցայ։

այլ որ առաքեաց
զիս հայր· նա ետ
ինձ պատուէր
զինչ ասացից և
զինչ խաւսեցայց։
և գիտեմ եթէ
պատուէրն այն
կեանքեն յաւի
տենականք։ արդ
զոր ես խաւսիս
որպէս ասացինչ
հայր այնպէս
խաւսիմ։

առաջագ
ոյն բանզա
ւանն զատկին·
գիտաց յս թէ լաս
եալ է ժամ նորա·
զիփոխեցի յաշխ
արհէ աստի առ

հայր ։ սիրեսց
զիւրս որ յաշխ
արհի աստ էին. ի
սպառ սիրեացզնոսա։
ճծդ Եւ ի լինել ընթր
եացն, սատանայ
այի խոկ արկեալ
էր ի սիրտ զի մա
տնեսցէ զնա յու
դայ սիմովնի իսկ
արիովտացւոյ։
ճծե Գ. իտաց յս զի
զամենայն ինչ ետ
հայր ի ձեռս նոր։
ճծզ Ե. ւ թէ յայ ել եւ
առ այ երթայ ։
յառնէ յընթր
եացանէն, եւ դնէ
զհանդերձսն. եւ
առեալ ղենջակ
մի ածաւ ։ եւ
ապա առեալ ջուր
արկ ի կոնք ։ եւ
սկսաւ լուանալ զ
զոտս աշակերտ
ացն ։ եւ սրբել ղեն
ջակաւն զոր ած
ածեալ էր ։
Գ. այ առ սիմովն պետ րոս։
Ա. սէ ցնա. տր̅. դու զիմ զոտս
լուանաս ։
Պ. ատասխանի
ետ նմա յս եւ ասէ ։
զոր ինչ եսս գործեմ,
դու այժմ ոչ գիտես ։
բայց յապա գիտաս ջիր։
Ա. սէ ցնա պետր
ոս. ոչ լուասցես
զոտս իմ յաւիտեան ։

Պատասխանի
ետ յս. եթէ ոչ լու
ացից զքեզ. ո՞չ ու
նիս ընդ իս մասն։
Ա սէ՜ ցնա սիմոն
պէտ՞րոս։ տ՞ր. մի՜
միայն զոտս իմ.
այլ և զձեռ՜ս և զգլ ուխ։ ճժ
Ա սէ՜ ցնա յս. լու
ացել ոյն չէ ինչ պի
տոյ. բայց զի զո՜տ
սն լուանայցէ։
քանզի. ամենև ի՜ն ճժ
ս՜բէ։ և դուք ս՜բ
էք. այլ ո՜չ ամենէքին։
Ի գիտէ՜ր զայն
որ մատնելոցն էր
զնա։ վասն՜այնոր
իկ ասաց եթէ ոչ
ամենէք եան ս՜բէք։

Ե ւ յորժամ լու
աց զոտսնոցա.
առ զհանդերձն
իւր. և դարձեալ
բազմեցա՜ւ. և
ասէ՜ ցնոսա։ գիտ
էք՜ զինչ արարիդ
ձեզ։ Ո ուք կոչէք
զիս վարդապետ
և տ՞ր. և բարւ ո՞ք
առնէք։ քան զի
ե՜մ ի սկ։
Ս կարդ եթէես
լուացից զոտսձեր
տ՞ր և վարդապե
տս. և դուք պար
տիք զմիմ ե՜անց
ոտս լուանալ։
զիաւրինակ մի
ետո՜ւ ձեզ. զիորպ

ես ես ձեզ արարի·
և դու՞ք առ նի
ջիք:
ՃԺԸ մենամեն
ասեմ ձեզ:
ոչ ե ծառայ մեծ
քան զտ՞ր իւր· և ո՞չ
առաքեալ մեծ քան
զայն որ առաքեացն
զնա: Ե Թէ զայս
գիտէք երանել ի՞
և սէք Թէ առնից
էք զայս:
ՃԺԹ Ոչ վասն ամեն
եցուն ձեր ասեմ:
զի ես գիտեմ զորս
ընտրեցիդ: այլ
զի լցցի գիրն: Թէ
՝ որ ուտէր ընդ իս
՝ հաց արա՞ր ինձ

՝ խաբէու Թիւն
Յ այսմ հետէ իսկ
ասեմ ձեզ մինչ չև՞
եղեալ զի յորժամ
լինիցի հաւատա
սջիք Թէ ես՞ եմ:
ՃԻ Ամ՞ենամեն ասեմ
ձեզ· որ ընդունի
զորդք ես առաքեցից·
զի՞ս ընդունի: և
որ զիս ընդունի·
ընդունի զայն որ
առաքեացն զիս:
ՃԻԱ Զ այս իբրև ասաց
յս· խռովեցա՞ւ յոգի
իւր: վկայեա՞ց և
ասէ· ամ՞ենամեն
ասեմ ձեզ· զի մի
ոմն ի՛ ձէնջ մատն
ՃԻԲ ելո՞ցէ զիս: Հ այէ ի՞ն

ընդ միմեանս աշ
ակերտքն տարա
կուսեալք թէ
զումեասիցէ։
Ճիգ Եւ երմի ոմն յաշակ
երտացն բազմեալ
առ յիւ զորսիր
երն յս։ ակնարկեր
նմա սիմովնպետր
ոս հարցանել՝ ով
իցէ վասնորոյան։
Ճիդ Եւ նա անկեալ
զլանջաւքն յի։
ասէ՝ ցնա։ տ՝ր։ ովէ։
Պատասխան ի՝ետ
յս և ասէ։ այն է
որում ես՝ թացից
զպատառնևտաց։
Ճիէ Եւ թացեալ զպա
տառն տայ յուդ

այի՝ սկարի՝ ովտ
ացոյ։ և յետպա
տառոյն ապա՝ եմ
ուտի՛նասատանա։
Ճիզ Եւ ասէ՝ ցնա յս։
արդ զորինչ առն
ելոցես։ արա՝ վաղ
վաղակի։
Եւ զայս ո՝չ ոք
իմացաւ ի բազմա
կանացանտի թէ
առ ի՝նչ ասացցնա։
զիոմանք համ
արէին թէ զի զար
կղնուներ յուդայ
ասացնմա յս զն
եա՝ ինչ որպիտոյ
իցէ մեզ ի՛տաւնիս։
և կամ զի աղքատ
ա՝ց ինչ տացէ։

Իսկ նորա առ
եալ զպատառն
ելարտա՛քս վաղ
վաղակի։ և եր
գիշ եր՝։

Իբրև ել
ասէ՝ յս։ այժմ
փառաւորեցա՛
որդի մարդւոյ։
և ա՛ծ փառաւոր
եցա՛ ինմա։

Զի եթէ ա՛ծ փառ
աւորեցաւ ինմա։
և ա՛ծ փառաւոր
ես՝ զնա յան ձն
իւր։ և վաղ վաղ
ակի՝ փառաւոր
ես՝ զնա։

Որդ եա՛կք իմ։
փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ՝ եմ։
խնդրեցէ՛ք զիս։
և որպէս ասացի
ցհրէայսն եթէ
ուրեսն երթամ
դուք ոչ՝ կարէք գալ։
և արդ ձեզ՝ ասեմ։

Պատուիրան նոր
տամ ձեզ։ զի սիր
իցէ՛ք զմիմեանս։
որպէս սիրեցի՝ ես
զձեզ։ զի և դուք
սիրես զի՝ք զմիմե անս։

Յայսմ գիտասց
ե՝նամենէք եան
եթէ իմ աշակերտք
էք եթէ սիրեցէք
զմիմեանս։

Ասէ՝ ցնա սիմոն
պե՛տրոս։ տ՝ր։ յո՞վ՝ երթաս։

Պատասխանի՞ետ
յս։ ուրեսներթամ.
դուոչ՞կարեսայժմ
գալ զկնիիմ։ բայց
ապա՞եկեսցեսզկնի
իմ։ Ասէ՞ ցնապետ՞
րոս։ տ՞ր։ ընդ ե՞ր
ոչկարիցեմ գալ
այժմ զկնիքո։ ար
դէ՞ն զանձնիմ իսկ
եդիցի՛վերա քո։
Պատասխանի՞ետ
յս։ զանձնքոդիցէ՞
իվերա իմ։ ամէն
ամէնասեմ՞ քեզ։
չև՞ իցէ հաւուխաւ
սեալ։ մինչ դու եր
իցս ուրասցիս զիս։
Մի՞ խուովեսցին
սիրտք ձեր։ այլ հաւ

ատացէք յա՞ծ։
և յի՞ս հաւատաց
էք։ ի՛տան հաւր
իմոյ աւթևվանք
բազո՞ւմ են։ ապա
թէոչ ասացեալ էր
իմ ձեզ։ թէ երթամ
պատրաստեմ ձեզ
տեղի։ դարձեալ
գամ։ և առնո՞ւմ
զձ եզառիս։ զի
ուր եսնիցեմ։ և
դո՞ւք անդ իցէք։
և ուր երթամ նգի
տիցէ՞ք։ և զճան
ապա՞ր հնգիտիցէք։
Ասէ՞ ցնա թո՞վմաս։
տ՞ր։ ոչ՞ գիտեմք յով
երթաս։ և զիա՞րդ
զճանապարհն

կարասցուք գիտել։
Ասէ՞ ցնա յս։ եմ
եմ ծանապար հն
և ճշմարտու թի
և կեանք։ ոչ ոք գայ
առ հայր։ եթէ ոչ ինև։
Եթէ զիս գիտէիք
ապա և զ հայրն
իմ գիտէիք։ և այս
ու հետև գիտասջ
իք զնա։ Ասէ՞ ցնա
փիլիպպոս։ տ՞ր
ցոյց մեզ զ հայր։
և շա՞տէ մեզ։
Ասէ՞ ցնա յս։ այս
չափ ժամանակս
ընդ ձեզեմ։ և ոչ
ծանեար զիս փիլի
պպէ։ որ ետեսն
զիս։ ետե՞ս զ հայրն։

և դու զիա՞րդ ասես
եթէ ցոյց մեզ զ հայր։
Ոչ հաւաս եթէ ես
ի՛ հայր։ և հայր յիս է։
Զբանս զոր ես
խաւսիմ ընդ ձեզ։
ոչ եթէ յանձնէ
ինչ խաւսիմ։ այլ
հայրն որ յիս բն
ակեալ է։ նա՞ գոր
ծէ զգործն։
Հաւատա՞յք ինչ
եթէ ես ի՛ հայր։ և
հայր յիս։ ապա թէ
ոչ։ գոնէ վասն գոր
ծոցն հաւատացէ՞ք ինչ։
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ։ թէ որ հաւա
տայն յիս։ զգործս
զոր ես գործեմ և նա՞

զոր ծեսցէ ։ և
մեծամեծս և սքան
զնոյնն զոր ծեսցէ ։ զի ես
առ հայր երթամ ։
Ծիր Եւ զոր ինչ խնդ
րիցէք յանուն իմ
արարիցն զայն ։
զի փառաւորեսցի
հայր յորդի ։
Եթէ սիրէք
զիս ։ զպատ
ուիրանս իմպայես
ջիք ։ և ես աղաչեց
ից զհայր ։ և այլ
մի ի թարիչ տացէ
ձեզ ։ զի ընդ ձեզ
բնակեսցէ ի յաւի
տեան ։ զհոգի ն
ճշմարտութեան ։
զոր աշխարհս ոչ

կարէ ընդունել ։
զի ոչ տեսանէ զնա ։
և ոչ ճանաչէ զնա ։
Բայց դուք ճան
աչէք զնա ։ զի առ
ձեզ բնակեսցէ և
ընդ ձեզ եղ իցի ։
Ոչ թողից զձեզ
որբս ։ գամ առ ձեզ ։
փղքր միւսևս ։ և
աշխարհս ոչ և ս
տեսանէ զիս ։ բայց
դուք տեսանիցէք
զիս ։ զի ես կենդ
անի եմ ։ և դուք
կենդանի լինելոց
էք ։ Յայնմաւուր
գիտասջիք դուք
զի ես ի հաւրիմում ։
և դուք յիս ։ և ես ի
ձեզ ։

Որուն զպատ
ուիր անսիմ եպա
հէ զնոսա, նա՛ է
որ սիրէ զիս։
Ե։ որ սիրէն զիս,
սիրեսցի՛ ի հաւրէ
իմմէ։ և ես սիրեց
ի՛ց զնա։ և երև եց
ուցի՛ց նմա զիս։
Ասէ՛ ցնա յուդայ
ոչ՛ սկարիոտացի
ին։ տ՛ր, զի՞ եղև զի
մեզ յայտնելոցես
զքեզ և ոչ՛ աշխարհի։
Պատասխանի՛
ետ և ասէ՛ ցնա։ եթէ
ոք սիրէ զիս զբա՛նն
իմ պահեսցէ։ և
հայրիմ սիրեսցէ՛
զնա։ և առնա՛ ել

եսցուք և աւթև
վա՛նս առնմա՛ ար
ասցուք։
Ե։ որոչն սիր է
զիս, զբանսիմ ոչ
պահէ։
Ե։ բանն իմ զոր
լսէք ոչ՛ էիմ, այլ
հա՛ւրն որ առաք
եացն զիս։
Զայս խաւսեցա՛յ
ընդ ձեզ մինչ առ
ձեզ սեմ։ իսկ միսի
թարիչն հոգինս՛ի
զորառաքեսց է
հայր յանուն իմ,
նա՛ ուսուսցէ ձեզ
զամենայն։ որինչ
ասացի ձեզ և յիշ
եցուսցէ՛ ձեզ։

Խաղաղու թիւն
թողում ձեզ։
զխաղաղու թիւն
զիմ տամ ձեզ։ ոչ
որպէս աշխարհ
տայ տամ ես ձեզ։
Մի խռովեսցին
սիրտք ձեր։ և մի
զանգիտեսցեն։
Լուայք զի ասա
ցի ես ձեզ, թէ երթ
ամ և գամ առ ձեզ։
և թէ սիրէիք զիս,
ապա ուրախ լի
եալ էր ձեր թէ ես
առ հայր երթամ։
զի հայրիմ մեծ
քանզիս։ և այժմ
ասացի ձեզ մինչ
չև եղեալ, զի յոր

ժամ լինիցի, հաւ
ատասջիք։
Ոչ և այլ շատ
խաւսեցայ ընդ
ձեզ։ գայ իշխան
աշխարհիս այս
որիկ, և յիս ինչ ոչ
գտանէ, այլ զի
ծանիցէ աշխարհ
թէ սիրեմ զհայր։
և որպէս պատու
իրեաց ինձ հայրն,
այնպէս առնեմ։
Ա՛ւնարիք, գնասց
ուք ասատ ի։
սեմ որթն
ճշմարիտ։ և
հայրիմ մշակ։
ամենայնուռ որ
յիսէ և ոչ բերէ պտ

ուղ. կտրէ՞ զնա:
և ամենայն որ ք ե՞ րէ
պտուղ սրբէ՞ զնա:
զիաղաւ ե՞լեւ պտ
ղաբեր լիցի:
Դ. ուք արդէ՞ն իսկ
սբ՞էք վ՞ն բանին
զորիսաւ սեցայ
ընդ ձեզ:
Կ. ացէք յիս և ես
ի ձեզ՞: որպէս ուռն
ոչ կարէ պտուղ
բերել յանձնէ
իւրմէ. եթէ չիցէ
հաստատեալ յոր
թն. նոյնպէս և
դո՞ւք եթէ ոչ յիս
հաստատեալ իցէք:
Ե. սեմ որթ. և դուք
ո՞ւ: որ հաստատ

եալէ յիս. և ես ինա:
նա՞ բերէ զպտուղ
յոյժ: զիաղանց
իմ ո՞չ ինչ կարէք
առ ն ել:
Ե. թէ ոք ոչէ հաս
տատեալ յիս. ե՞լնա
արտաքս իբրև
զուռն և ցամաքէ
ցա՞ւ: և ժողովեն
զնա. և ի հուրար
կանեն. և այրի՞:
ՃԼԳ Ե. թէ կայցէք յիս.
և բանքն իմ ի ձեզ
կայցեն. որ ինչ
կամիցիք խնդրես
ջիք: և լինիցի՞ ձեզ:
ՃԼԴ Յ. այսմիկ փառաւ
որ եցա՞ւ հայր իմ
զիպտուղ յոյժ բեր

իցէք. և եղիջիք
իմ աշակ երտք:
Որպէս սիրեաց
զիս հայրն. և ես
սիրեցի զձեզ: հաս
տատուն կացէքի
սէր իմ: եթէ պահ
եցէք զպատուիր
անս իմ. կացէք ի
սէր իմ. որպէս ես
զպատուիրանս
հաւր իմոյ պահեցի.
և կամ ի սէրն որա:
այս խաւսեց
այ ընդձեզ:
զի ուրախութիւնն
իմ ի ձեզ իցէ. և ձեր
ուրախութիւնն
լցեալ եղիցի:
Այս է պատուէր

իմ. զի սիրեսջիք
զմիմեանս. որպէս
և ես զձեզ սիրեցի:
Մեծ և ս քան զայս
սէր ոչ ոք ունի.
եթէ զանձն իւր
դիցէ ի վերա բար
եկամաց իւրոց:
Դուք բարեկամք
էք իմ եթէ առնի
ցէք զորես պատ
ուիրեմ ձեզ: ոչ
և ս կոչեմ զձեզ
ծառայս. զի ծառ
այն ոչ գիտէ զինչ
գործէ տրն նորա:
այլ կոչեցի զձեզ
բարեկամս: զի
զամենայն զոր լու
այ ի հաւրէ իմմէ
ծանուցի ձեզ:

Ոչ եթէ դուք ըն
տրեցէք զիս, այլ
ես՝ ընտրեցի զձեզ։
և եդի զձեզ զի
դուք երթայցէք
և պտղաբերք լինի
ցիք։ և պտուղն
ձեր կացցէ՝։
Ի՛ զորինչ խն
դրեցէք ի հաւրէ
իմմէ յանունիմ
տացի ձեզ։
Օ այսպատու իր
եմ զիս իրեսջ իք
զմիմեանս։
Ե՛ թէ աշխարհ
զձեզ ատեա. գիտ
ասջիք զի նախ
զիս ատեաց։
Ե՛ թէ յաշխարհէ ասա

աստիէիք, աշխ
արհ զիւրսն սիր
էր՝ արդ եաւք։
Բ այց զի չէք յաշ
խարհէ։ այլ ես՝
ընտրեցի զձեզ
յաշխարհէ։ վն
այնորիկ ատեա
զձեզ աշխարհ։
Յ իշեցէք՝ զբանն
զորասացի ձեզ.
եթէ ոչէ ծառայմեծ
քան զտեր իւր։
Ե՛ թէ զիս հալած
եցին. ապա և զձեզ
հալածեսցեն։
եթէ զբաննիմ պա
հեցին. ապա և զձեր
պահեսցեն։
Լ յլ զնոյնս արաս

ցեն ընդ ձեզ վն
անուան իմոյ:
Ճիւք Զի ոչ գիտեն զայն
որ առաքեացն զիս:
Ճիւգ Իմ եթէ չէր եկեալ
և խաւսեցեալ ընդ
նոսա. մեղ ինչ ոչ
գոյր նոցա: բայց
արդ չիք պատճառք
վն մեղաց իւր եանց:
Ճիւդ Որ զիս ատեա. և
զհայրն իմ ատեա:
Ճիւե Եթէ զգործն չէր
գործեալ ի նոսա
զորոչ այլ ոք գոր
ծեաց մեղ ինչ ոչ
գոյր նոցա: բայց
արդ տեսին և ատ
եցին և զիս և զհայ
րն իմ. այլ զի լցցի

բանն որ յաւրէնս
նոցա գրեալէ
թէ ատեցին զիս ի
տարապարտուց:
այց յորժամ
եկեսցէ.
մխի թարիչն
զոր եսառաքեց
ից ձեզ ի հաւրէ,
զ հոգի ն ճշմարտ
ութեան որ ի հաւրէ
ելանէ: նա՛ վկայ
եսցէ վասն իմ: և
դուք վկայէք. զի
իսկ ըզ բանէ ընդ իս
էք:
Զայս խաւսեց
այ ընդ ձեզ, զի մի
գայթակղեսջիք:
Ի ժողով ոդոց իւր
եանց հանից են
զձեզ:

Այլ եկեսցէ ժամ ՃԻԷ
անակ զի ամեն
այն որ սպանան
իցէ զձեզ. համար
եցի պաշտաւն
մատուցանել այ:
և զայն արասցեն
ընդ ձեզ. քան զի
ոչ ծանեան զհայր
և ոչ զիս:

ՃԻԶ Այլ զայս խաւս
եցայ ընդ ձեզ զի
յորժամ եկեսցէ
ժամանակ յիշե
ցէք թէ ես ասացի
ձեզ: Զայս իսկը
զքանէ ոչ ասացի
ձեզ. քան զի
ընդ ձեզ
էի:

այց արդ եր
թամ ես
առ առաքիչն
իմ. և ոչ ոքիձեն
հարցանէ ցիս թէ
յո երթաս. այլ
զայս խաւս եցայ
ընդ ձեզ. տրտմու
թիւն ելից զսիրտս
ձեր. այլ ես զճշմ
արիտն ասեմ ձեզ:
լաւ է ձեզ եթէ ես
երթամ. զի եթէ ես
ոչ երթայց. մխիթ
արիչն ոչ եկեսցէ
առ ձեզ: ապա եթէ
երթամ. առաքեց
ից զնա առ ձեզ:
Ի ինա եկեալ յան
դիմանեսցէ զաշխ

արհ վասն մեղաց.
և վասնարդարու
թեան, և վասն
դատաստանի:
Վասն մեղաց զիոչ
հաւատան յիս:
Վասն արդարու
թեան, զի առ հայր
իմ երթամ, և ոչ՝ և ա
տեսանէք զիս:
Վասն դատաստ
անի, զի իշխան
աշխարհիս այսորիկ
դատապարտեա
լէ: Ի ա բազում
ինչ ունիմ ասել՝ ձեզ
այլ ոչ՝ կարէք հան
դարտել այժմիկ:
յորժամ եկեսցէ
նա հոգին ճշմարտ

ու թէ. առաջնորդ
եսցէ՝ ձեզ ամենայն
ճշմարտու թէ:
զիոչ եթէ յան ձնէ
ինչ խաւսեցի, այլ
զոր լսիցէ խաւս
եցի, և զգալոցն
պատմեսցէ ձեզ:
Ա զիս փառաւ
որեսցէ, զի յիմմէ
անտի առնուցու
և պատմեսցէ՝ ձեզ:
Զ ամենայն ինչ
զորունի հայրիմէ:
Վասնայնորիկ
ասացի ձեզ թէ
յիմմէ անտի առ
նուև պատմեսցէ ձեզ:
Փ ոքրմի՛ և ոչ՝ և ա
տեսանէք զիս:

Եւ ապա սակաւ
իկմի. և տեսանի
ցէ՛ք զիս։ և ես եր
թա՛մաւ հայր։
Ճիւթ Ասէին ոմանք
յաշակերտաց
անտի ցմիմեանս։
զի՞նչ է այս զոր
ասէ ցմեզ. թէ
փոքր մի և ո՛չ տես
անէք զիս. և դար
ձեալ սակաւ իկմի
և տեսանի ցէ՛ք զիս։
և եթէ ես առ հայր
իմ երթամ։ ասէին
զի՞նչ է այն փոքր
միւսևսն։ չգիտ
ե՛մք զինչ խաւսի։
Գիտաց յս եթէ
կամէին ցնա հարց
անել։

Եւ ասէ՛ ցնոսա։
վասնայ՛ դ որ իկ
խնդրէք ընդ միմ
եանս։ զիասացի
թէ փոքր մի և ոչ
տեսանէք զիս։ և
դարձեալ սակաւ
իկ միւսևս տես
անի ցէ՛ք զիս։
Ամէն ամէն ասե՛մ
ձեզ. զի լացջիք
և ողբասջիք դուք։
և աշխարհ խնդ
ասցէ՛։ դուք տրտ
մեսջիք. այլ տրտմ
ութիւնն ձեր յուր
ախութի՛ւնեղիցի։
Կին յորժամ ծն
անիցի տրտմու
թիւնէ նմա. զի

հասեալէ ժամ
նորա։ այլ յորժամ
ծնցի զմանուկն։
ոչ՝ և ս յիշէ զնեղու
թիւնն վասն խնդ
ու թեանն։ զի ծն
աւ մարդ յաշխարհ։
։ դուք այժմ տր
տմու թիւնունիք։
այլ դարձեալ տես
ից զձեզ։ և ուրախ
լինիցին սիրտք
ձեր։ և զուրախու
թիւն ձեր ոչ՝ ոք
հանիցէ ի ձենջ։
։ յայնմաւուր
զիս ինչ ոչ՝ հարց
անիցէք։
ԺԾ ԼԼ մէնամէնասէմ
ձեզ։ զի զոր ինչ խն

դրիցէք ի հաւրէ
իմմէ յանուն իմ
տացէ՝ ձեզ։ մինչև
ցայժմ ոչ՝ ինչ խնդր
եցէք յանուն իմ։
խնդրեցէք և առ
նուցուք։ զի ուր
ախու թիւնն ձեր
լցեալ իցէ։
Զ այս առակաւք
խաւսեցայ ընդ
ձեզ։ եկեսցէ ժամ
անակ յոր ժամ ոչ՝
առակաւք խաւս
եցայց ընդ ձեզ։
այլ յայտնապէս
զհաւրէ պատմեց
իցձեզ։ Յ այնմ
աւուր խնդրեսջիք
յանուն իմ։ և ոչ

ասեմ ձեզ եթէ ես
հարցից զհայր
վասն ձեզ։ զի ինքն
իսկ հայր սիրէ
զձեզ։ զի դուք զիս
սիր եցէք և հաւ
ատացէք եթէ ես
յա՛յ էլի։ ԼԻ՛ի հաւ
րէ։ և եկի՛ յաշխ
արհ։ դարձ եալ
թողում զաշխարհ։
և երթա՛մ առ հայր։
ՍԵ՛ն ցնա աշակ
երտքն։ ահա արդ
յայտնու թէ՛ խաւ
սիս։ և առակ և ո՛չ
մի ինչ ասես։ այժ
միկ գիտեմք եթէ
գիտես զամեն
այն։ և ոչ ինչ պիտ

ոյէ եթէ ոք հարց
անիցէ զքեզ։ յայս
միկ հաւատամք
եթէ յա՛յ էլեր։
Պատասխանի
ետ նոցա յ՛ս և ասէ։
այժ միկ հաւատ
ա՛յք։ ահա եկեսցէ
ժամ։ և եկեա՛լ իսկէ։
զի ցրուեսջիք յիւր
աքանչիւր տեղիս։
և զիս միա՛յն թող
ուցուք։ և չեմ միայն,
զի հայր ընդ ի՛ս է։
Այսխաւսեցա՛յ
ընդ ձեզ։ զի ընդ իս
խաղաղու թի՛ւն
ունիցիք։ յաշխար
հիաստ նեղու թի՛
ունիցիք։ այլ քաջա

լեր եցարու քզիեն
յաղ թեցի՛ աշխարհի։
Զայսիբրև խաւ-
սեցաւ՝ յս՝ ամբա՛րձ
զաչսիւր յերկինս
նասէ։ Հայր հաս
եա՛լէ ժամ, փառաւ-
որեա՛ զորդիքո։
զի և որդի՛ քոփառ-
աւորեսցէ զքեզ։
որպէս եառուրնմա
իշխանու թիւն
ամենայն մարմնոյ։
զի ամենայնի զոր
եառուրնմա, տացէ
զկեանսն յաւ ի
տենականս։
Այսեն յաւ իտե
նական կեանք, զի
ծանիցեն զքեզ

միայն ճշմարիտ
ա՛ծ և զորատաք
եցեր զյս՛ քս՛։
Ես զքեզ փառաւ-
որեցի՛ յերկրի։
զգործսն կատար
եցի՛ զոր եառուրցիս
զիարարից։
Եւայժմ փառաւ-
որեա զիս հայր
առ ի քէն փառ-
աւքն զորունէի
յառաջ քան
զլինէն աշխարհի
առ ի քէն։
Յայտնեցի զան
ունքո մարդկան,
զոր եառուրինձ յաշ
խարհէ։ քոէին
և ինձ եառուրզնոսա։

և զ քանն քոպա
հեցին։ արդ գի
տացին եթէ զամ
ենայն ինչ զոր ետ
ուր ինձ։ ետու
նոցա։ և նոքա
ընկալան և ծան
եան ճշմարտու
թեամբ թէաուի
քէնելի։ և հաւ
ատացին եթէ դու
առաքեցեր զիս։
Արդ ես վն նոցա
աղաչեմ։ և ո՛չ վն
աշխարհի աղաչեմ։
այլ վասն նոց ա՛
զորս ետուրն ինձ։
զի քո՛ են։ և որ
ինչ իմէ։ ամենայն
քո՛է։ և որ ինչ քոէ։

այն իմէ։ և փառ
աւոր եալ եմ ինոս ա։
Եւ ես ո՛չ և սեմ
յաշխարհէ։ և
նոքա յաշխարհի
են։ և ես առ քեզ զամ։
Հ այր։ ս՛ը՛ պահ
ես զնոսա յանուն
քո։ որով ետուրն ինչ։
զի եղիցին մի որպ
էս և մեք մի եմք։
Ս ինչէի յաշխ
արհի ընդ նոսա։
ես՛ պահէի զնոսա
յանուն քո որով
ետուրն ինձ։ և
պահեցի։ և ոչ ոք
ինոցանէ կորեաւ
բայց որդին կորըս
տեան։ զի գիրն
լցցի։

Բայցարդաւ քեզ
գամ։ Եւ զայս խաւ
սիմ յաշխար հի
զիուն իցին զուր
ախութիւն իմ լիով
յանձինս իւրեանց։
Եսեսուն ոցա
զբանսքո։ և աշ
խարհս ատեա՛ց
զնոսա։ զի չե՛ն
յաշխարհէ որպէս
և ես չե՛մ յաշխարհէ։
Ո՛չ զայս աղաչեմ
զի բարձցես զնո
սա յաշխարհէ։
այլ զի պահեսցե՛ս
զնոսա՛ չարէ։
Յաշխարհէ աս
տի չե՛ն որպէս և
ես չե՛մ յաշխարհէ։

Ս ո՛ւրբարա զնո
սա ճշմարտու
թեամբ քով։ զի
քո բանքդ ճշմ
արտու թի՛ւն է։
Որպէս զիս առ
աքեցեր յաշխարհ։
և ե՛ս առաքեցի
զնոսա յաշխարհ։
և իվերա նոցա
ես սբ՛ առնեմ զան
ձն իմ։ զի եղիցին
և նոքա սրբեա՛լք
ճշմարտու թբ՛։
Ս յլ ո՛չ վ՛ն նոցա
միայն աղաչեմ։
այլ վասն ամեն
այ՛ն հաւատացել
ոց բանիւ նոցա
յիս։ զի ամենեքին

մի իցեն. որպէս
դու հայր յիս. և
ես ի՛ քեզ՝. զի և
նոքա՝ ի մեզ իցեն.
զի և աշխարհ
հաւատասցէ՝
թէ դու առաքեց
եր զիս: և ես զփա
ռանզոր ետուրինչ.
ետո՛ւ նոցա. զի ից
են մի՝ որպէս և
մեք մի եմք. ես ի՛
նոսա և դու յիս
զի եղիցին կատար
եալ՝ ք ի՛ մի. և գիտ
ասցէ աշխարհ
եթէ դո՛ւ առաքեց
եր զիս: և սիրեցի
զնոսա որպէս և
դու զիս սիրեցեր:

Հայ՝ր. զորս ետ
ուր ինձ կամիմ զի
ուր ես եմ և նոքա՝
իցեն ընդ իս: զի
տեսան իցեն զփա
ռանիմ զոր ետուրն
ցիս: զի սիրեցեր՝ զիս
յառաջ քանզլին
ել՝ն աշխարհի:
Հայ՝ր արդար: և
աշխարհ զքեզ ոչ՝
ծանեաւ: այլ ես
զքեզ ծանեա՝:
Ե: ւ նոքա ծանեան
եթէ դու առաք
եցեր զիս: և ծան
ուցի՝ նոցա զանուն
քո: և ծանուցից՝:
զի սէրն զոր սիրեց
եր զիս ի նոսա՝ իցէ.
և ես ի՛ նոսա:

ՃԾԲ Զայս իբրև ասա
աց յս՝ ել աշակեր
տաւքն հանդերձ
յայն կոյսճորոյն
կեդրովնի, ուր էր
պարտեզ, յորս եմ
ուտ ինքն և աշա
կերտքն իւր:

ՃԾԷ Իտեր և յուդա
որ զնայն մատ
ն ելոց եր զտեղ
զիբազում ան
գամ ժողովեալ եր
անդր յի աշակ
երտաւքն հան
դերձ:

ՃԾԸ Լ. ւյուդայի առ
եալ ընդ իւր զգուն
դն և ի՛ քահանայ
ապետիցն և ի՛ փար
իսեցւոցս պասաւ
որս, գայ՝ անդր
ջա հիւք և լապ
տերաւք և զինուք:

ՃԾԹ Իսկ յս՝ իբրև ետ
ես զայնամենայն
եկեալ իվերան որս,
ել և ասէ՝ ցնոսա:
զո՞ խնդրէք:

Պատասխան ի՛
ետուն նմա՝ զ յս՝
նազովրեցի:
սէ ցնոսա յս՝ ես՝ եմ:

Կայ՝ր ընդ նոսաև
յուդայ որ մատն
երն զնա: իբրև
ասաց թէ ես եմ,
յետս յետս չոգան,
և զարկան զգետնի:

Դարձեալ հարց

զնոսա։ զոՏիսնդրէք։
Եւ նոքա՝ ասեն։
զ յս՝ նազովրեցի։
Պ ատասխանի՝
ետ նոցա յս։ աս
ացի ձեզ թէ ես՝ եմ։
Ա րթ եթէ զիս
խնդրէք թոյլ ՃԿԱ
տուք դոցա երթ
ալ։ Զ իլ ցցի՝ բանն
զ որ ասաց։ թէ ՃԿԲ
զորս ետուրն ցիս։
ոչ՝ կորուսից ի՛ նո
ցանէ և ոչ՝ զոք։
ՃԿ Ի սկ սիմոն պե՛տր
ոս քանզի ունէր ՃԿԳ
սուր ձգեաց զնա
և է հար զ քահան
այապետին ծառայ
և իբա՛ց առ զունկն

նորա զաջոյ։ և
եր անուն ծառայ
ին մաղ քոս։
Ա սէ՝ յս ցպետր
ոս։ ա՛րկ զսուրդ
անդ ր էն իպատ
եանս իւր։
Զ բա ժակն զորետ
ինձ հայր ո՛չ ըմպ
իցեմ զնա։
Ի սկ գունդն և
հազարապետն և
սպասաւ որք հրէ
իցն կալան զ յս՝ և
կապեցին։
Եւ ածին զնանախ
առ աննա՛յ որ եր
ան եր կայիափայի
որ քահանայապ
ետ եր տարոյն այն
որ իկ։

Ա յսայն կայ իա
փայեր որ խրատն
ետ հրէից եթէ լա՛ւ
է առն միում մեռ
անել իվերա ժող
ովրդեանն ։
ճկդ Եւ երթայր զհետ
յի՛ սիմոն պետրոս
և միւսև սաշակեր
ճկե տն։ Եւ աշակերտն
այն քանզի ծան
աւ թէր քահանա
պետին. եմուտ ընդ
յի՛ իգաւ ի թ քահ
անայապետին ։
ճկզ Եւ պետրոս. կայր առ
դրանն արտաքոյ ։
ճկէ Ելմիւս աշակերտն
որ երծանաւ թ քա
հանայապետ ին

և ասաց ցդռնա
պանն և եմոյծ ի
ներ քս զպետրոս ։
ճկը Ասէ աղջիկն որ
դռնապանն եր
ցպետրոս ։ մի թէ
և դու՛ յաշակերտ
աց առն այնորիկ
իցես ։ Եւ նասասէ՛ոչ եմ։
ճկթ Կ ային անդ ծան
աւ թքն և սպաս
աւ որք խար ոյկ
ար կեալ քանզի
ցուրտեր և ջեռնոյ
ին ։ կայր ընդ նոսա
և պետրոս և ջեռնոյր ։
Եւ քահանայա
պետն է հարց զյ՛ս
վ՛ն աշակերտացն
և վ՛ն վարդապետու
թ՛ենորա ։

ՃԿ Ղ ատասխանի
ետ նմայն։ ես յա
յտնապէս խաւս
եցայ յաշխարհի։
ես յամենայն ժամ
ուսուցի ի ժողովր
դեանն։ և ի տա
ճարի անդ ուրա ՃԿԳ
մենայն հրէայք
ժողովեալ էին և ի
ծածուկ ինչ ոչ խաւ
ՃԿԱ սեցայ։ Ց ի հար
ցանես զիս։ հարց
զայնոսիկ որ լու ՃԿԴ
անն եթէ զինչ
խաւսեցայ ընդ
նոսա։ ահաւան
իկ նոքա ՃԿԵ
գիտեն զինչ ասացի
ՃԿԲ ես։ Ի բրև նա զայն

ասաց մի ոմն ի
սպասաւ որացն
որանդ կայր։ ած
ապտակ յի և ասէ։
այդպէս պատաս
խանի տաս քահ
անայ ապէ տին։
Է։ յս ասէ ցնա։
եթէ չար ինչ խաւ
սեցայ վկայ եա՛վն
չարին։ իսկ եթէ
բարի։ ընդ էր հար
կան ես զիս։
Է։ ուառաքեաց զնա
աննայ կապ եա՛լ
առ կայ իափայ քա
հանայ ապետ։
Է։ ուսիմոն պետրոս
կայր անդր և ջեռն
ոյր։ ասէ ն ցնա։

մի թէ եղո՞ւ յաշ
ակերտաց անտի
նորա իցես ։
Նա ուրացա՞ւ և
ասէ ։ թէ չեմ ։
Եւ ասէ՞ մի ոմն ի
ծառայից քահան
այապետին ազգ
ական այն որ իկ
զորոյ զունկն էհ
ատ պետրոս ։ ոչ
ես իսկ տեսի զքեզ
ի պարտիզ ընդ
նմա ։ դարձ եալ
ուրացաւ պետրոս
և վաղվաղակ ի հա՞ւ
ծ՞հ՞զ խաւ սեցաւ ։
Ուածեն զյսի
վանացն կայի
ափայ յապարանն

դատաւորին ։ և
էր այգուց ։
ծ՞հ՞է Եւ նոքա ոչ՞ մտին
յապարանսն զի
մի՞ պղծեցին ։ այլ
զի ուտիցեն զատ
իկն ։ Ե՞լ առնոսա
պիղա՞տոս արտ
աքս և ասէ ։ զի՞նչ
չարա խաւ սութի
մատուցան էք
զառն էն զայնմանէ ։
Դատասխանի՞ետ
ունև ասեն ցնա ։
եթէ չէր չարա
գործ այրն այն ։
ապա ոչ՞ մատնէ
աքզնաքեզ ։
Ա՞սէ ցնոսա պիղ
ա՞տոս ։ առէք զնա

դուք և ըստաւր
ինացճերոց դատ
եցարուք ։
ՃԿԸ Ասեցնա հրէ
այքն մեզ ոչ՝ ետրժ
ան սպանան ել
զոք ։ զիլ ցցի՝ բանն
յի՝ զորասաց նշ
անակեալ թէ որ ՃԿԹ
ով մահու մեռա
նելոց իցէ ։ Ե մուտ
միւսանգամ յապ
արանսն պիղա՛
տոս ։ կոչեաց զյ՝ս
և ասէ ցնա ։ դո՛ւ ես
արքայն հրէից ։
Պատասխանի՝ ետ
յ՝ս իքէն ասեսզայդ ։
եթէ այլք ասացին
քեզ զյինէն ։

Պատասխանի՝ ետ
պիղա՛տոս ։ մի թէ
ես հրէա՞ իցեմ ։
ազգնքո և քահան
այապետքն մատ
նեցինզ քեզ ինձ ։
զի՞նչ գործ գործ
եալ էքո ։
Պատասխանի՝
ետ յ՝ս ։ իմ արքայ
ու թիւն չէ՝ յայսմ
աշխար հէ ։ եթէ
յաշխար հէ աստի
էր արքայու թիւն
իմ ։ սպասաւ որքն իմ
մարտնչէին արդ
եաւք զիմի՝ մատնեց
այց հրէից ։ բայց
արդ թագաւորու
թիւն իմ չէ՝ աստի ։

ՃԼ Ա՛սէ ցնապիղա
տոս։ ապա թէ
այդ պէսիցէ թա
գաւ ո՛ր ոմնեսդու։
Պատասխանի՞
ետյն։ դո՛ւ ասես
թէ թագաւ որիցեմ։
ՃԼԱ Բայց ես յա՛յդ իսկ
ծնեալեմ։ և ի՛ դոյն
իսկ եկեալ եմ յաշխ
արհ։ զիվկայ եցից
ճշմարտու թեանն։
ամենայն որ ի՛ ճշ
մարտու թենէ է
լսէ՛ բարբառոյ իմոյ։
Ա՛սէ ցնապիղատ
ոս։ զինչէ ճշմար
տութիւնն։
ՃԼԲ Զայս իբրև ասաց
դարձեալ ելաւ

հրէայսն և ասէ՛
ցնոսա։ ես և ո՛չ
մի ինչ պատճառս
գտանեմ ինմա։
ՃԼԳ Բայց ե՛ձեր սովոր
ու թիւնզի՞ զմիոք
արձակեցի՞ցձեզ
իզատկ իս։
արդ կամի՞ք զի
արձակեցից ձեզ
զարքայն հրէից։
Ա՛ղաղակեցի՞նա
մենեքեանև ասէին՝
մի՞ զդա այլ զբար
աբ՞բայ։ Ե՛ւ եր
բարա՞բբայնայն
աւազա՛կ։
Յայնժամ առպիղ
ատ՞ս և գա՛նեհար։
Ե՛ւ զինու որացն

արարեալ պսակ
ի փշոց. եդին ի
գլուխ նորա. և
զգեցուցին նմա
հանդերձ ծիրա
նի. գային առ նա
և ասէին. ողջ եր
արքայ հրէից.
և հարկանէին նմա ա
պտակս.

ճձզ Ել դարձեալ պիղ
ատոս արտաքս
և ասէ ցնոսա. ահա
ածեմ զնա արտ
աքս առ ձեզ զի
գիտասջիք թէ
ես վնաս ինչ ի նմա
ոչ գտանեմ։

ճձէ Ել յիսուս արտաքս և
ունէր պսակ ի փշոց.
և հանդերձ ծիր
անի.

ճձը Եւ ասէ ցնոսա
ահա այրդ ցձեզ։

Իբրև տեսին
զնա քահանայա
պետքն և սպաս
աւորք. աղաղակէ
ին բարձ ի նմանէ.
ի խաչ հան. ի խաչ
հան զդա.

ճձթ Ասէ ցնոսա պիղ
ատոս. առէք զդա
ի ձեզ և ձեզէն
հանէք ի խաչ։

ճղ Զի ես ի դմա վնաս
ինչ ոչ գտանեմ.

ճղա Պատասխանի
ետուն նմա հրէ
այքն. մեք աւրէնս
ունիմք, և ըստ աւր

ինացմերոց պար
տի մեռանել՝ զի
զանձնիւր որդի՞
այ՞ արար։
ծղբ Իբրև լուաւ զբա
նս զայս պիղատոս,
առաւ ել՞ երկեաւ։
եմուտ դարձեալ
անդրէն յապար
անսևասէ՞ ցյ՞ս.
Ուստի՞ եսդու։
Ւյ՞ս ոչ՞ ետ նմա
պատասխանի։
Ասէ՞ ցնա պիղատոս։
ընդ իս ոչ՞ խաւսիս։
ոչ՞ գիտես եթէ իշ
խանութիւն ուն
իմ հանել զքեզ
ի խաչ. և իշխանու
թիւն ունիմ արձ

ակել զքեզ։
Պատասխանի՞
ետ յ՞ս։ ոչ՞ ունէիր
դու իշխանութի՞
ի՛ վերա իմ և ոչ՞ մի։
եթէ ոչ էր տուեալ
քեզ ի՛ վերուստ։
վասնայս որ իկ
որ մատնեացն զիս
քեզ նմա մեծ մեղքն։
Ւյայն մանէ
պիղատոս խնդր
էր արձակել՞ զնա։
Ւ հրէայքն աղ
աղակէին և ասէ
ին. եթէ զդա ար
ձակես. չե՞ս բարե
կամ կայսեր։ ա
մենայն ոք որ թա
գաւ որ կոչէ զան

ճնիւր հակառ
ակէ կայսեր։ ճղէ
ճղգ Իսկ պիղատոս
իբրև լուաւ զբա
նսզայսոսիկ, ա՛ծ
զյ՜ս արտաքս և
նստա՛ւ ի՛ վերա
բեմին ի՛ տեղոջն
որկոչէր քարա
յատա՛կ։ և եբր
այեցեր էնկապ ճղգ
պաթայ, եր ուր
բա՛թն զատկի։
և եր ժամ իբրև ճղէ
վեց՛ երորդ, և ասէ
ցհրէայսն, ա հա
թագաւորդ ձեր
ճղդ ցձեզ՛։ Է ւնոքա
աղաղակէին,
բա՛րձ ի՛ մենջ։ և
բա՛րձ ի մենջ,

հանզդա ի խա՛չ։
Ասէ՛ ցնոսա պիղա
տոս, ես զ թագաւ
որդ ձեր ի՛ խա՛չ
հանից եմ։
Պատասխանի՛ետ
ուն քահանայա
պետքն, չի՛ք մեր
թագաւորբա՛ ց
ի՛ կայսեր է։
Յայնժամ ետզնա
ի ձեռս նոցա զի ի
խա՛չ ելանից է։
[illegible] ւնոքա ատ
[illegible] ի՛ն
զնա։ և բարձեալ էր
ինքն ին զխաչա
փայտն։ և ելաներ
ի տեղին որանուան
[illegible] ։ եր գագաթն։

եղեալն։ զաղաղմա
տեալն և յուսնարին։
սենեցափիղայտ
ոսկեաքն հրեշտից։
մի զոր եր թագաւոր
հրեշտից։ այլ թէ
նա սասաց թագ
աւորն եմ հրեշտից։
Ղ սատանան ի
եռափիղայտոս զոր
էնչ գրեցի։ գրեցի։
սկ զինուորքն
իբրև հանէն ի խաչ
զյս։ ասէն զհան
դերձանորայ և ար
ասէն տրամասատանա։
ի ուրաքանչիւրզին
ուրի սնան։ իսկ
զպատմուճանն

եղեալն։ զաղաղմա
տեալն և յուսնարին։
սենեցափիղայտ
ոսկեաքն հրեշտից։
մի զոր եր թագաւոր
հրեշտից։ այլ թէ
նա սասաց թագ
աւորն եմ հրեշտից։
Ղ սատանան ի
եռափիղայտոս զոր
էնչ գրեցի։ գրեցի։
սկ զինուորքն
իբրև հանէն ի խաչ
զյս։ ասէն զհան
դերձանորայ և ար
ասէն տրամասատանա։
ի ուրաքանչիւրզին
ուրի սնան։ իսկ
զպատմուճանն

Ղ

ի։ ի կոչէր եբրայ
եցերեն գողգոթ
այ։ ուրուն ի խաչ
իսկ հանէին զնա։
Ի ընդ նմա երկ
ուրայլս սատի և
անդ։ ի։ մի զյս։
ի։ զեսաց կատարեալ
սկ միպէ զայսոս
և եդ ի վերայ
ին։ և էր գրեալ
յն նազովրեցի թա
գաւորն հրեշտից։ մա
այնսատանայն
ընթերցան բազ
ուք ի հրեշտից զի
մարտեր ի քաղ
աքանդս տեղին
ուր խաչեցաւ նյս։
և էր գրեալ եբրայ

Ղ

ի։ ի կոչէր եբրայ
եցերեն գողգոթ
այ։ ուրուն ի խաչ
իսկ հանէին զնա։
Ի ընդ նմա երկ
ուրայլս սատի և
անդ։ ի։ մի զյս։
ի։ զեսաց կատարեալ
սկ միպէ զայսոս
և եդ ի վերայ
ին։ և էր գրեալ
յն նազովրեցի թա
գաւորն հրեշտից։ մա
այնսատանայն
ընթերցան բազ
ուք ի հրեշտից զի
մարտեր ի քաղ
աքանդս տեղին
ուր խաչեցաւ նյս։
և էր գրեալ եբրայ

քանզի երառանց
կարանի ի՛ վերուստ
փորանկեալ ամե
նև ին ։
Ա սեն ցմիմեանս
մի՛ պատառեսցուք
զայդ ։ այլ արկց
ուք վիճակս ի
վերա դորա՛ ում և
ելցէ ։ Զ ի լցցի՛ գիր
որասէ ։ բաժանե
ցին զհանդ երձս
իմ յիւր եանս ։ և ի
վերա պատուճ
անի իմոյ վիճակ
արկան է ին ։ մգ
Զ ինուորքն զայս
ինչ գործեցին ։
մբ Ե ւ կային առխա
չին յի՛ մայր նորա

և քոյր մաւրնորա ։
մարիամ կղեոպայ ։
և մարիամ մագ
դաղենացի ։
Ց սիբրև ետես
զմայրն և զաշ ակ
երտն զոր սիր երյ՛ս
զի կայր մաւտ ։ ասէ՛
ցմայրն ։ կի՛ն դու
ահա՛ որդիքո ։ ապա
ասէ՛ ցաշակերտն
ահա՛ մայրքո ։
Ե ւ յայնմ ժամ
անակէ ա՛ռ աշա
կերտն զնաառ իւր ։
մգ Ց ետայսորիկ գի
տաց յ՛ս եթէ ահա
ամենայն ինչ կատ
արեալէ ։ զի կատար
եսցի՛ գիրն ։ ասէ ծար
աւ ի՛ եմ ։

Եւ ամենդ կայր ամ
ան ինչ լի քացախ
ով։ և նոցա սպու
նկ լցեալ քացախ
ով ընդ լեղոյ։ շու
րջ եդեալ զմշ տ
կաւ զոպայի։ մա
տուցին իբերան
նորա։ իբրև առ
յս զքացախն հան
դերձ լեղովն։ ասէ
ամենայն ինչ
կատարեալ է։
մդ Եւ խոնարհ եց
ուցեալ զգլուխ աւ
անդեաց զոգին։
մե Իսկ հրեայքն
քանզի ուրբաթեր
զիմի անդէն ի խաչ
ին ագանիցին մար

մինքն մինչև ցշա
բաթն զիեր աւր
մեծ շաբաթուն
այնորիկ։ աղաչե
ցին զպիղատոս։ զի
խորտակեսցեն
զբարձս նոցա։ և
բարձցեն։
Եկին զինուորքն
և զառաջ նոյն խոր
տակեցին զբարձս։
նոյնպէս և զմիւս
ոյն որ ընդ նմա ի
խաչն ելեալ էր։
բայց իբրև եկինաւ
յս և տեսին զիայն
ինչ մեռեալ էր։ ոչ
խորտակեցին զբար
ձս նորա։ այլ մի ոմն
ի զինուորացն տիգ

ա՛ւ խոցեաց զկո մզ
ղս նորա։ և վաղ
վաղակի ե՛ղ արիւն
և ջուր։
Եւ որ ետեսն վկ
այեա՛ց։ և ճշմար
ի՛տ է վկայութիւն
նորա։ և նա գիտէ
թէ ճշմարի՛տ ասէ։
զի և դուք հաւա
տասջ ի՛ք։
Այս եղև զի լցցի
գիրն եթէ ոսկր
նորա մի՛ փշրեսցի։
Եւ դարձեալ մի՛ւս
գիր ասէ եթէ
հայեսց ի՛ն
ինա յոր խոց
եց ինն։

ետայ սորիկ
աղաչեա՛ց

զպիղատոս յովս
էփ որ յարիմաթ
եայ էր աշակերտ
յի՛։ ի ծածուկ վն
ահին հրէից։ զի
բարձցէ՛ զմարմ
ինն յի։
մէ Եւ հրամայեա՛ց
պիղա՛տոս։
Եկին և բարձին զնա։
Եկն և նիկոդէմ
ոս որ եկեալ ներ առ
յս ի գիշերի զառ
աջինն։ և եբեր
զմուռս խառն
ընդ հալուես իբր՛ և
լտեր՛ս հարիւր։
մը Ա ուին զմարմինն յի։

և պատեցին կտ
աւ ովք խնկաւքն
հանդերձ որպէս
աւրէներ հրէից
պատ ել։
Եւ երիտեղոջն
յորում խաչեցաւ
պարտէզ։ և ի
պարտիզի անդ
գերեզման նոր
յորում ոչ՝ դք երբեք
եր եդ եալ։
Անդ վասն ուր
բուն հրէից զի
մաւտեր գերեզմ
անն եդին զ յս
մ՞թ Եւ ի միաշաբա
թոջն մարիամ
մակդաղենացի։
գայ առաւաւտուն

ընդ արշ ալուշնն
ի գերեզման անդր
և տեսանէ զվէմն
բարձ եալ իդրաց
գերեզման էն։
մ՞ժ Ապա ընթանայ
և գայ առ սիմոն
պետրոս և առ միւս
աշակերտն զոր
սիրէր յս։ և ասէ
ցնոսա բարձ ին
զտ՞ր ի գերեզմ
անէ անտի։ և ոչ՝
գիտեմ ուր եդին
զնա։ Ելպետրոս
և միւս աշակերտն
և գային ի գերեզ
մանն։ ընթանայ
ին երկոք եան ի
միաս ին։

Եւ միւսն աշակեր
տն յառաջեաց
ըն Թացաւ վաղա
գոյն քան զպետր
ոս. և եկն նախ ի
գերեզմանն և
խոնարհեալ տես
անէ զի կային
անդ կտաւքն.
բայց ի ներքս ոչ
եմուտ:
Եկն և սիմ ոն
պետրոս որ գայրն
զկնի նորա. և եմ
ուտ ի գերեզմանն.
և տեսանէ զկտ
աւսն զի կային
անդ. և վարշամ
ակն որ երի գլուխ
նորա. ոչ ընդ այլ
կտաւսն կայր.
այլ ուրոյն ծալ
եալ ի մի կողմն.
Յայն ժամ եմուտ
և միւս աշակերտն
որ եկեալ ներ յառ
աջագոյն ի գերեզ
մանն. ետես և
հաւատաց. զի
չեւ գիտէին
զգիրս. Թէ պարտէ
նմա ի մեռելոց
յառնել:
Չոգան դարձեալ
առ միմեանս աշ
ակերտքն:
մծա Բայց մար իամ
կայր արտաքոյ
գերեզմանին և լայր.
Եւ մինչդեռ լայր

խոնար հ եցաւ ի
գերեզմանն, և
տեսանէ երկուս
հրեշտակս ի՛ սպ
իտակս զի նստէ
ին մի ի՛ սնարից և
մի յանոտից ուր
կայր մարմինն յի՛
մթ Ե ւ նոքա ասեն՛
ցնա, կինդու, զի՞ լաս:
Ա սէ՛ ցնոսա, զի
բարձին զտ՛ր ն իմ
ի գերեզմանէ աս
տի և ո՛չ գիտեմ
ուր եդին զնա:
Զ այս իբրև ասաց,
դարձաւ ի՛ թիկ
ունս կոյս: և տես
անէ զյ՛ս զի կայր,
և ոչ գիտ էր թէ

յ՛ս իցէ:
Ա սէ՛ ցնա յ՛ս, կին
դու, զի՞ լաս, զո՛
խնդրես:
Ն մա այսպէս
թուեցաւ թէ
պարտիզպանն
իցէ, ասէ՛ ցնա,
տ՛ր եթէ դ ու բար
ձեր զնա, ասա
ինձ ուր եդիր զնա,
զի եսաւ իցզնա:
Ա սէ՛ ցնա յ՛ս,
մարիամ:
Ե ւ նա դարձաւ
և ասէ եբրայեց
երէն, ռաբունի,
որ թարգմանի
վարդապետ:
Ա սէ՛ ցնա յ՛ս մի

մերձենար յիս·
զի չևևս ելեալ
եմառ հայրիմ·
այլ երթդու առ
եղբարսն իմ և
ասա ցնոսա· ել
ան եմ ես առ
հայրիմ և առ
հայրձեր· և ա՞ծն
իմ և ա՞ծ ձեր·

Զա՞յ մարիամ մ̄ծ̄ղ
մագդաղենացի
և պատմէ աշա
կերտացն· եթէ
ետեսնա զտ՞ր և
զա՞յս ինչ ասաց
ցնա·

մ̄ծ̄զ. [illegible]
միա շաբաթոջ
աւուրն· և դրոսք

փակելովք ուրէին
աշակերտքն ժող
ովեալ վասն ահ
ին հրեից· եկն յ՞ս և
եկաց իմիջի նոցա·
և ասէ՞ ցնոսա· ողջ
ո՞յն ընդ ձեզ·

Իբրև զայս ասաց·
եցոյ ցնոցա զձեռս
և զկողս իւր·

Եւ խնդացին աշ
ակերտքն իբրև
տեսին զտ՞ր·

Ասէ՞ ցնոսա դար
ձեալ ողջ ո՞յն ընդ
ձեզ· որպէս առաք
եաց զիս հայրիմ և
ես՞ առաքեմ զձեզ·

Եւ զայս իբր և
ասաց· փչեաց ի՛նոս.

ասէ։ առէք հոգի։ սբ

Եթէ ումեք թող
ուցուք զմեղս։
թողեալ լիցինոցա։
եթէ զորուք ունից
իք կալեալ լիցի։
Իսկ թովմաս մի
յերկոտասանից
անուանեալն եր
կու որեակ։ ոչ եր
ընդ նոսա յորժամ
եկն յս։ ասէ ինցնա
այլ աշակերտքն։
եթէ տեսաք զտր։
Ունա ասէ ցնոսա։
եթէ ոչ տեսից իձեռ
ս նորա զնշան
բևեռ ացն և
արկից զմատունս
իմ ի տեղիս բևեռ

ացն։ և մխեցից
զձեռսիմ ի կողս
նորա ոչ հաւ
ատամ։

Ւյետ ութ
աւ ուրդարձեալ
էին ի ներքսաշա
կերտքն։ և թովմ
աս ընդ նոսա։ գայ
յս դրաւքն փակ
ելովք։ և եկացի
մեջ և ասէ։ ողջ
ոյն ընդ ձեզ։
Ապա ասէ ց թով
մաս։ բեր զմատ
ունս քո և ար կ
այսր։ և տես զձե
ռսիմ։ և բեր
զձեռնքո և մխեա
ի կողսիմ։ և մի լին

իրան հաւատ։
այլ հաւատացեալ։
մծը Պատասխանի
ետ թովմասևասէ
ցնա։ տ՞ր իմ և ա՞ծ իմ։
Ասէ՞ ցնա յ՞ս։ այդ
զիտեսերզիս և
հաւատաց ե՞ր։ եր
անի՞ որոց ո՞չ իցէ
տեսեալ և հաւ
ատասց են։
Բազում և այլ՞ նշ
անս արար յ՞ս առ
աջի աշակերտացն
իւրոց։ որո՞չէ գր
եալ ի՛ գիրս յայսմ
իկ։ այլ այս այն
չափ գրեցաւ։ զի
հաւատայց էք
եթէ յ՞սք՞սէ որդի՞ այ։

և զի հաւատայց
էք և զկեանսն
յաւիտենականս
ընդ ունիցիք յան
ուն նորա։
մծը
ետ այսոր
ի կդարձեալ
յայտնեաց զանձն
իւր յ՞ս աշակերտացն
իւրոց ծովեզերքն
տիբերեա։ և յայտ
նեաց այ՞սպէս։
Էին ի՛ միասին սի
մոնպետրոս և թով
մաս անուանեալն
երկուորեակ։ և
նաթանայել որ ի՛
կանայ գալիլեացւ
ոց և որդիքն զեբ
եդեայ և այլ՞ յաշակ

երտաց անտի երկ ու:
Ա սէ՜ ցնոսա սիմ
ոնպետրոս՝ երթ
ամ ձու՜կն որսալ:
Ա սենցնա գա՜մք
և մեք ընդ քեզ:
Գ նացին և մտին
ինաւ՝ և յայնմ
գիշերի կալան և
ոչ՜ ինչ: Ի բրև այգ
եղև կայր յս՜ յեզեր
ծովուն՝ բայց ոչ՜
ծանեան աշակեր
տքն թէ յս՜ ի ցէ:
Ա սէ՜ ցնոսա յս՜
մանկո՜ւնք: մի թէ
ուն ի՜ք ինչ ուտելոյ:
Պ ատասխանի՜ ետ
ուն և ասեն ցնա՝ ոչ՜:
Ա սէ՜ ցնոսա արկ

էք յաջակողմ
նաւ ին զուռ
կանդ և գտանի ցէ՜ք:
Ա րկին և ոչ՜ կար
էին ձգել ի բազ
մու թենէ անտի
ձկանցն:
մի Ա սէ աշակերտն
այն զոր սիր էրն
յս՜ ցպետրոս տ՜ր է
այն: Ս իմոն պե
տրոս ի բրևլու աւ
թէ տ՜ր է՝ ար կաւ
զիւրեաւ զփած
անելին՝ քանզի:
մերկեր՝ և ընկեց
զինքն ի՛ ծովն: և
այլ աշակերտքն
նաւ ա՜ւն իսկ գային:
քանզի չէին հեռի

իցամաքեւ այլ
իբրեւ երկերիւր
կանգն. աւ. քար
շեին զգործին
հանդերձ ձկամբն:
միա Իբրեւ ելին ի՛ցա
մաք. տեսանեն
կրակեստղ կայծ
ականց. եւ ձուկ
մի ի վերա եւ հաց:
Ասէ ցնոսա յս.
բերէք ի՛ ձկանց
այտի զոր դուքդ
կալարուք այժմիկ:
միբ Է. մուտ սիմոնպէ
տրոս եւ ձգեր
զգործին ի՛ ցամաք
լի՛ մեծամեծ ձկ
ամբք հարիւր
յիսուն եւ երիւք:

եւ այնչափ ինչ կայր
եւ ոչ պատառեց
աւ գործ ին:
միգ Ասէ ցնոսա յս.
եկայք ճաշեցէք:
միդ Եւ ոչ ոք յաշակեր
տացն իշխեր հար
ցանել թէդու ով
ես: զիգիտէին թէ
տրն է:
միէ Գայ յս եւ առնու
զհացն. եւ տայնո
ցա. նոյնպէս եւ զձո՛ւ
միզ Զայս երի՛ ցսանգ
ամ երեւեցաւ յս
աշակերտացն յար
ուցեալ ի՛ մեռ
ելոց:
միէ Ուիբրեւ ճաշեց
ին. ասէ ցսիմոնպէ

կն:

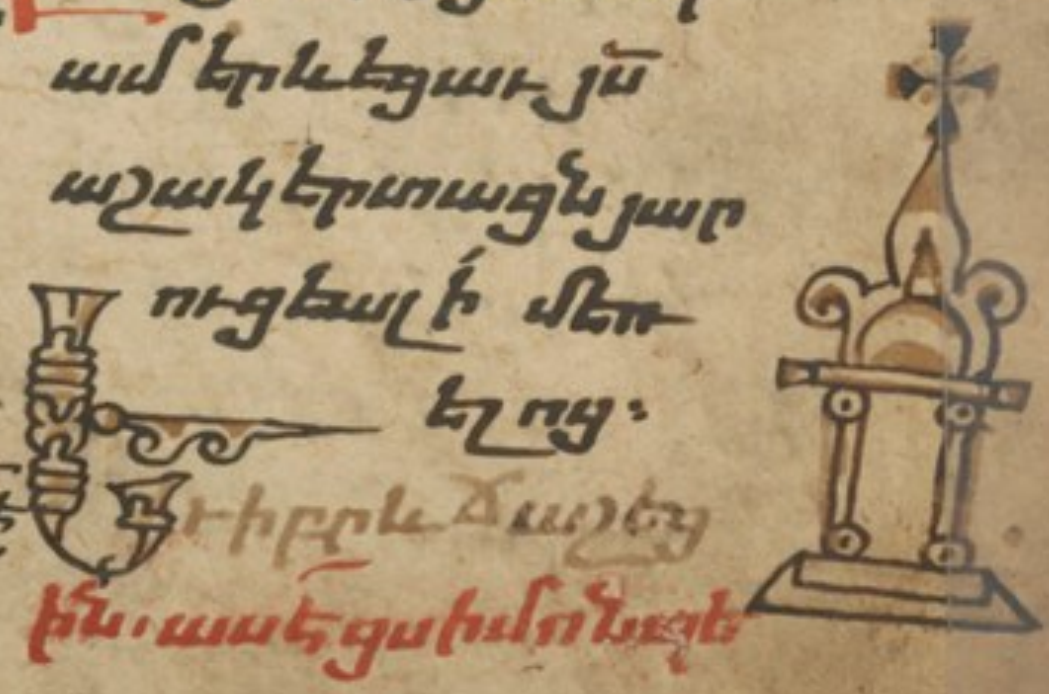

տրոս յս: սիմոն մլ
յովնանու սիրեմ
զիս առաւել քան
զդոսա:
Ասէ ցնա, այո տր:
և դու գիտես զի
սիրեմ զքեզ:
Ասէ ցնա: արա
ծեա զգառինսիմ:
միր Արձեալ ասէ ցնա
սիմովն յովնանու
սիրեմ զիս:
Ասէ ցնա: այո տր
և դու գիտես զի
սիրեմ զքեզ:
Ասէ ցնա արած
եա զոչխարս իմ:
միթ Ասէ ցնա երիցս
անգամ: սիմովն
յովնանու սիրեմ
զիս:

Որտմեցաւ պետ
րոս: զի ասացցնա
երիցս թէ սիրեմ
զիս: և ասէ ցնա:
տր դու զամեն
այն գիտես: և
զամենայն ծան
աչեմ: և եթէ
սիրեմ զքեզ:
մլա Ասէ ցնա յս ար
ածեա զոչխարս իմ:
մլգ Ամէն ամէն ասա
եմ քեզ: զի մինչ
մանուկն էիր
անձ ամբանձին
գաւտի ածէիր:
և երթայիր յո
և կամէիր: և յոր
ժամ ծերասցիս
ձեռսի վերկալցես

և այլ քածցեն
քեզ գաւտի և
տարցինո ւր ոչ
կամիցիս ։
Զայսասաց նշ
անակեալ թէ որ
ով մահու փառաւ
որ առնիցէ զա՞ծ ։
ւ զայս իբրև
ասաց ։ ասէ՞ ցնա ։
եկ՞ զկնի իմ ։

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Երտն զոր սիրէր
յս՞ զիերթայր
զկնի ։ որևանկաւ
զլանջաւքննորա
ևասէ ։ տ՞ր ով՞է որ
մատնելոցնեզքէզ ։

Զնա տեսեալպէ
տրոսի ասէ՞ ցյս՞ ։
տ՞ր ։ իսկսա զի ։
ասէ՞ ցնա յս՞ ։ եթէ
կամիմ զիկացցէ
դայ մինչև ես գամ ։
քեզ զի՞ փոյթէ ։
դու եկ՞ զկն իմ ։
Ւ ։ ել բանս այս յեղբ
արս ։ և համարեց
ան թէ աշակերտն
այն ոչ՞ մեռանիցի ։
և ոչ՞ ասաց նմա յս՞
եթէ ոչ մեռանիցի ։
այլ թէ կամիմ ես
թէ կացէ դայ մին
չև ես գամ ։
Այսաշակերտէ
որ վկայէ վասնայս
ոցիկ ։ որևգրեա՞ց

իսկ զայսոս իկ։
և գիտեմք եթէ
ճշմարիտէ վկայ
ու թիւն նորա։
այցէ և այլինչ
բազում զոր արար
ար յս՝ զոր եթէ
գրեալ էր մի ըստ
մի ոջէ։ կարծեմ
թէ և ոչ աշխար
հս բաւականէր
տանել զգիրսն
որ թէ գրեալ էին։
վասն կնոջն
շնացելոյ։

Նացինիւր
աբանչիւրդքի
տեղի իւր։

սկ յս գնացի լե
առնճի թենեաց.

և ընդառաւաւ
տնդարճեալ եկն
իտաճարն։ և
գայրառնա ամե
նայն ժողովուրդն։
և ուսուցան եր
զնոսա։ ածինքա
հանայապետքն
և փարիսեցիքն
կինմի ըմբռնեալ
ի շնու թեան։
և կացուցեալ ջնա
աջի ասեն։ վարդ
ապետ կինս այս
ըմբռնեալ, ինքն
յայտնապէս շն
ացեալ է, յաւրէ
նսն մովսէս մեզ
պատուիրեաց.
զայսպիսի քարկոծել։

արդ դու զինչ ասես վասն նորա։
զայս ասէին փորձելով զնա։ զի
ունիցին ամբաստանու թիւն ինչ
զնմանէ։
Իսկ յս ի խոնարհ
նայելով գրէր
մատամբն յերկրի։
Իսկ իբրև ստիպ
եցին հարցանել
ով զնա։ հայ եց
եալ իվեր ասէ ցնո
սա։ ան մեղն ի՛ ձենջ։
նախ ընկ եսցէ
քար իվերադորա։
Ի ուդարձ եալ ի
խոնար հ նայ եց
եալ։ գրէր յերկրի։

և լու եալ ելան էին
միըստ միոջէ սկս
եալ յառաջ նոցն
մինչև ցվերջ ինսն։
և մնաց յս միայն։
և կինն կայր առա
ջի նորա։
Դատասխան ի
ետ յս և ասէ ցնա։
կինդու ո՞ւր են։ ոչ
ոք զքեզ դատապար
տեաց։ և ասէ ոչ ոք
տր։ և ասէ յս և ոչ
ես դատապարտեմ
զքեզ։ երթ յայսմ
հետէ մի՛ մեղանչեր։
Լուտարան Ըստ յոյ ամենու։
Յ ով հաննես աւետ
արանիչն ի կոչ
մանէ փրկչին երթ

ալով զհետնորա։
որ և ականատես
իսկեր սքանչ ել
եացն քի՞ տն՞ մերոյ
և վարդապետու
թեան նորա։ զր
եաց զիւրաւ ետար
անն յեփես ոսքաղ
աքին։ յետ եւ թան
ասուն ամի վերա
նալ ոյն քի՞։ որ ունի
թիւք։ մլ՞ը։ աւ ե
տարան զլխաւ որք։
ծ՞ե։

[illegible]

ա՛ռ ք ամենա
սբ՞ երրորդու թ՞ենն
և մի՞ ա՞ծու թեանն
հաւրև որդւոյ և
հոգւոյն սրբոյ ամէն։

որով մեք վիճակ
իմք հաւատով
յուսով և սիրով։
Զրեցաւ լուսա
պայծառ և սբ՞
աւ ետարանս այս։
Ձեռամբ մեղապա
ռտ գծողի ներս՞ ի։
սուտանուն՞ ա՞ բեղ
այի։ ի՛ սբ՞ քաղաքս
եմի։ ընդ հովան
եաւ սբ՞ տնաւրին
ականաց քի՞ այ
մերոյ փրկչի։ և սբ՞
հրեշտակապետ
ացս միքայելի և
գաբրիելի և ռափ
այի։ ի թագաւ՞ ո՞ թ՞ենն
հայոց լևոնի որդոյ
աւշին թագ՞ւի։

Եւ ի՛ հայրապետ
ութեան տ̄ն կոստ
անդի որկոչի դր
ազրկցի. և ի՛ յաթ
ոռակալութ̄ես
ե̄մի տ̄ր վարդնի:
Լ ը ր դ աղաչ ե մ.
զամենեսեան որ
հանդ իպիք ի՛
սմա ընթերցման
բանի և սղալ ի նա
դուք ուղղեցէք
սիրով և մի եպեր
ելի զի ի՛ վշտալ ից
ժամս գր եցի:
յորժամանաւր էն
ազգն մամեհտի
յարեան ի վերա եր
կրին կիլիկէի և
աւար արարին և

բազումք գերի վար
եցին. և զս̄բն եկեղ
եցիսն վերուստ ի՛
վայր տապալ եցին
որ էջ միածին անուն
կոչի և զայլսն:
Դ ար ձեալ աղաչեմ
ան մեղադիր լինել
խոշորութ̄ե զի կար
մերա̄յսէր: այլ զի
ցանկայ ի ս̄բ աւ ետա̄ր.
և վ̄ն չունևորութ̄ե
համար ճակեցայ գր
ել զս̄բ աւ ետարանս
ի վայ ելումն ինչ և
յիշատակ հոգւոյ իմոյ
և ծնողաց իմոց աւտ
արշահի և շ̄ն հ̄ք որի
և մեծ մայրկան իմոյ
մէն տիկնայ. և քեռեկանն

իմոյ յովանիսիոր
կրակցի կոչի և մաւր
քաւրորդոյն իմոյ
կոստանդինաբ
եղայի։ գրեցաւ
ի յնտիր աւրինակէ
որ չորկցի կոչի։
ի թուաբերու թ՚ես
հայոց։ ի։ չ՚հ (562)
իփառ ս՚ք՚ի՚այ մերոյ
որ է աւրհնեալ
յաւիտեանս յաւի
տենից ք՚ս՚ աւրհն
ե՚ալ է յաւիտեան
ամէնամէն։ ո՚ ամէն։
Ա՚ծ աբան՚ս՚ բ յովհան
նէս զիսզներսէս մեղ
աւքպէսպէս։ խնդրեա
մաքրէ՚ յախտից տղմ
էս։ քումտ՚նոր էնն ի
քերովբէս։

Յերեսս անկ

եալաղաչեմ զս՚բ
մանկոտ նսեկեղեցւոյ
եսներսէս գծողս՚բ
աւետարանիս։ որ
անարժանու թ՚բ
հոգւով և մարմնով։
շարագրեցի զահ
արկու և զսարսա
փելիս հրեշտակաց
և մարդկան։ և զոր
ինչ գրեալ կայի սա
պատուեր ա՚ծային
ամենաս՚բ բերանոյն
և ծառայիցն նորա
սրբոց առաքելոցն
և մարգարէիցն։
ամենայնին յանցաւ
որ գտաւ եղկ ելիան
ձնիմ։ և խոստովանիմ

խորհոդով բանիւ
և գործով. կամայ և
ակամայ. գիտու թիւ
և անգիտու թիւ. գն
ալով իմ զ հետչար
ին խաբէու թեամ միշտ
և յարաժամ. բայց
հաւատովս և յուս
ովս և սիրովս զորըն
կալայ աւազանաւն
և ծանեա. և հաւա
տացի և հաւատամ
և խոստովանիմ և
դաւանեմ զամենա
սբ երրորդու թիւնն
մի ածու թի. և երիս
ան ձնաւ որու թիւն.
ոչ որոշ եալ ածու թիւ.
և ոչ միաւ որեալ ան
ձամբ. այլ միաւ որեալ.

բնու թիւ և ածու թիւ.
և որոշ եալ անձնաւ
որու թիւ. և անուամբ
հայր և որդիւ հոգիւ սբ.
և զինչ որ յերիս ժողովն
ած ային սաշմանեցաւ
և յածացելոց անձանցն,
նիկիայն. կոստանդն
ու պաւլսին. և եփես
ոսին. զնոյնն հաւ
ատամ և խոստովան
իմ և դաւանեմ. որաւ
ամենասբ երրորդու
թիւն և միածու թին
սաշմանեցաւ. և աւ
մարդեղու թիւն յիւ քի
արարչին ամենայն
արարածոց. և զոր
ինչ ի տնաւրենու թին
նորա և իսքանչելիսն

ածագործ. և զորինչ
առ խաչն և առ թաղ
ումն և յարութիւն. և
համբարձումն. և միւս
անգամ գալուստն. և ի
դատաստաննարդար.
և յաւ իտենական: բարի
գործացն ան եզրական
բարութի և հանգիստ
և պսակ ընդ քի: և
չարագործացն. տան
ջանք. և գեհեն. և որդն.
և խաւար արտաք ին.
անվախճանև յաւ ի
տենական: ընդ որս և
ինչ եղկելի անձինս
պատրաստեալ կայ
տանջանք յաւ իտենից.
զի ես ինձ ենգրեմ և խոս
տովանիմ արժանիզի.
տանջանաց վն արդար

դատաստան ինայ:
և վն չարև անուղայ
վարուց և գործոցիմոց:
բայց և սաւաւ ել
աղաչեմ. զածացել
ոց դ անձինս. ողորմ
եցարուք ողորմելոյս
և աղաւ թեցէք սրտի
մտաւք. և հայցեցէք
յողորմածենայ. շն
որ հել թողութիւն
բազմամեղիս: և
գրել զանունիմ ի
գիրն կենաց ընտ
սրբոց ապաշխար
ողացն որք հաճոյք
գտանայ և ոչամ
աչեցեալք: և խոսկ
ալի բաշխումն մար
ճնոյ և արեանն փրկ
չին մերոյայ յի քի

արտասուագոչ
ձայնիւ պաղատեց
էքառաբն սրբոց և
տրնտերանց և ար
արիչն արարածոց
զիողորմ եսցի մեղաւ
որիս ըստ մեծի ող
որմու թենիւ ռում
և բժշկ եսցէ զախտս
հոգւոյ և մարմնոյ
իմոյ. և յամաւ թար
ասցէ զբանսարկուն
սատանայ. և զամե
նայն զաւրսիւր. և ուր
ախու թիւն արասցէ
զաւրացն երկնայնոց.
իգիւտկորուսելոյսև
անառակիս. և որչայ
ցէքդ և խնդրէք յայ
հաւրէ և յորդւոյ նորա
միածնէ և ի հոգւոյն սրբ
ոյ.

վերըստին զիսկենագոր
ծել և իթիւ սրբոցն գրել:
զտրիտուրն հազարա
պատիկ ընկալ ջիք յայժմ
ուս և յապագայն: և որ
եղծանէ զգիրս կամ զթու
ղթս. մի լիցի նորա թող
ութիւն յայ յաւիտեան. ամէն.
Յերեսս անկեալ իմ տր
սբաւ ետարան բարի. ի ծու
նսիջեալ քոտուաջի զձեռքս
առքեզ տարածեցի աչք իմ
ի քեզ միշտ կու հայի. ընձ
իւք զաւետարանս յաւրինեցի
հոգւով զսա շարագրեցի զի
սա կարդացողաց մխիթար
լիցի. և աղաւթք և սփոփիչ
միանձանց լիցի և փրկ
եսցէ զամենեսեան ի փորձ
ութենէ որ իսա ապաւինին
և սբաւետա յուսոյն մերփա
յաւ[illegible]

այ [illegible]ա
նապար հանորա:
և պահ եղ զայա
տըր իրանանորա
և զիրատ ունա, և
զդատատանա:
և զվկայու Թիոն
զգրեալսն յաւ
բենսն մովսիսի:
զի իմիտ առնուցուս
զոր առն ից ես
ըստ ամենայն ի

[illegible]
[illegible] մեան : Է
լսել զձայն մեծ
այիւն փողոյն :
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] : զի կայց
[illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible]

RY
IN MISSIONS
n the U. S. A.
YORK.
A. B. 1.7
enry Foster

[illegible]

LIBRARY
OF THE
BOARD OF FOREIGN MISSIONS
OF THE
Presbyterian Church in the U. S. A.
156 FIFTH AVENUE, NEW YORK.
Class 727. Book A.B.I.7
For Reference
Presented by Dr. & Mrs. Henry Foster

Clifton Springs. N. Y.
July 22. 1891.

Dr. A. Foster,

Dear Sir;

I have been examining with much interest the ancient copy of the Gospels in classic Armenian, presented you by Miss Bush.

It is in a dead language. through all the ritual of the Gregorian, or Armenian church is in the same tongue. None of the common people understand it and not all

of the priests, even.

This volume is not divided into chapters or verses corresponding to ours.

So far as I have examined it the contents are like our Gospels except that the story of the woman in the 8th of John is omitted there and placed at the close of the book together with the preface, as it would be called in a modern book.

This preface, if I may so call it, names the transcriber Nerses, mentions the Armenian ~~ruler~~ king Leo, son of Avash, under whom the work was done.

Nerses makes confession of his unworthiness for this task, professes faith in the doctrines formulated by the Councils of ~~of~~ Nice, Constantinople and Ephesus. (expressly avowing himself a monophysite) and bewails the Moslem depredations then going on in the province of Cilicia.

From the form of the letters and the corrections interlined it is evident the work is manuscript not printed.

The date cannot be later than the 14th century as there ~~were~~ was no Armenian kingdom after that

time.

Leo V. the Armenian Emperor of the East died A.D. 820.

The absence of allusion to the Virgin Mary or to the Saints mark the transcriber as one of uncorrupted faith. Such an one was Nerses of Klah, in the 12th cent.

Very respectfully yours,

Mary P. Wright.

P.S.

At one point in their service the Armenian priest stands & hold forth the Holy Book while the congregation press forward to kiss the silver cross upon its cover. We see the outlines of the cross which has been removed upon this volume.

M. P. W.

Dr. Henry Foster.

Sanitarium.

Armenian manuscript -- No.4

Armenian manuscript covering the Gospels written by the monk Nerses in the year 1322, during the reign of King Levon V,(1320-1341) of Cilicia.

17 cm.leather-bound,572 p.(upper front cover damaged).

Armenian manuscript - No.4

The Gospels

Presented to Presbyterian Missionary Library by Rev Henry Foster and Mrs Mary E. Foster Clifton Springs N. Y.

5 - OCT 22. 1959
Copy